

Φθνή ενέργεια

Ανεμογεννήτριες στον αέρα, ανακύκλωση ρύπων και αξιοποίηση των υφαινωτών. Καινοτόμες τεχνολογίες για πράσινη ενέργεια.

Fiat Punto Evo

Έκαστος στο είδος του... και οι Ιταλοί στα μικρά αυτοκίνητα, θα μπορούσαμε να πούμε, παραφράζοντας γνωστή διαφήμιση.

Γραμμή ανανέωσης

Συνδυασμός αισθησης και αισθησιασμού από Βαλεντίνο. Η Chloë απομακρύνθηκε από το ρομαντισμό δημιουργώντας πιο πρακτικά ρούχα.

Σήμερα 2 περιοδικά με την «Κ»

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Κυριακή 29 Νοεμβρίου 2009

www.kathimerini.com.cy

Ετος 20 ■ Αρ. φύλλου 57

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

€ 1,50 (ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ) - € 2,50 (ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ)

ONLINE ενημέρωση
kathimerini.com.cy
Κάθε μέρα, κάθε λεπτό

ΣΗΜΕΡΑ

ΚΑΛΠΕΣ ΣΤΗ ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η προσέλευση θα αναδειξει τον νικητή

Υστερα από επτά εβδομάδες μεγάλων εσωκομματικών εντάσεων, στον απόηχο της ήττας της 4ης Οκτωβρίου και της παραίτησης του πρώην πρωθυπουργού, Κώστα Καραμανλή, τα μέλη της Νέας Δημοκρατίας προσέρχονται σήμερα στις κάλπες για την ανάδειξη νέας ηγεσίας. Οι τελευταίες δημοσκοπήσεις μετέδιδαν την εικόνα μιας άκρας αμφίρροπης αναμέτρησης μεταξύ των δύο βασικών διεκδικητών, της Ντόρας Μπακογιάννη και του Αντώνη Σαμαρά, ενώ η παραμονή του Παναγιώτη Ψωμιάδη στην κούρσα της διαδοχής μέχρι τέλους καθιστά πιθανό το ενδεχόμενο ο νέος αρχηγός να μην αναδειχθεί σήμερα, αλλά σε επαναληπτική ψηφοφορία το προσεχές Σάββατο. «Κλειδί» της αναμέτρησης θεωρείται ο βαθμός προσέλευσης στην κάλπη, η σύνθεση του τελικού εκλεκτορικού σώματος, καθώς οι δύο μονομάχοι υπερέρχουν σε διαφορετικές κοινωνικές και ηλικιακές ομάδες. **Σελ. 18, 19**

Έρευνα της Public Issue δείχνει ροπή των Ελλήνων στη μετριοπαθή σοσιαλδημοκρατία και την οικολογία. **Σελ. 20**

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

Η ακτινοβολία στο σπίτι μας

Με τη βοήθεια ερευνητή από το Εθνικό Κέντρο «Δημόκριτος», μετρήσαμε την ακτινοβολία που εκπέμπουν συσκευές πρώτης ζήτησης, όπως το κινητό τηλέφωνο, το ασύρματο δίκτυο Ίντερνετ, ο φούρνος μικροκυμάτων και πολλά άλλα. Τα αποτελέσματα μάλλον εφρασαρισμό δεν πρέπει να προκαλούν. **Σελ. 46**

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «Κ»

Χαρούλα και υιός

Η κορυφαία ερμηνεύτρια Χάρις Αλεξίου επιστρέφει δισκογραφικά μετά από τρία χρόνια απουσίας με ένα ολοκλήρωτο άλμπουμ που τιτλοφορείται «Η αγάπη θα σε βρει όπου και να 'σαι». Συντροφιά με τον γιο της, Μάνο, δηλώνει πως έχει κάνει πολλές τρέλες και δεν χρωστάει τίποτα στη ζωή, ενώ εκείνος το μόνο που θέλει είναι να τη βλέπει ευτυχισμένη.

Τι κρύβει ο ψυχρός πόλεμος στο ΔΗΚΟ

Ο Μάριος Καρογιάν διαρρέει ότι θα πέσουν κεφάλια, ενώ η άλλη πλευρά ότι δεν θα πέσει αμαχητί

Ψυχροπολεμικό κλίμα επικρατεί τις τελευταίες ημέρες στο ΔΗΚΟ. Τα σύννεφα στα ψηλά δώματα έχουν πυκνώσει για τα καλά, με όλες τις ενδείξεις να καταδεικνύουν πως πλέον είναι απλά θέμα ημερών, αν όχι ωρών, να πέσουν οι πρώτοι κερανοί. Αν και

οι δύο πλευρές αποφεύγουν τις δημόσιες δηλώσεις, σε μια εμφανή προσπάθεια να στείλουν τα δικά τους μηνύματα, πρόθυμα διαρρέουν πληροφορίες σχετικά με τις προθέσεις τους. Από το περιβάλλον του Μάριου Καρογιάν στέλνεται προς πάσα κατεύ-

θυνση το μήνυμα ότι από αύριο θα πέσει βαρύς ο πέλεκυς στο κεφάλι των διαφωνούντων, ενώ την ίδια στιγμή, όσοι δεν συμμορφώθηκαν με την απόφαση του Εκτελεστικού Γραφείου, δηλώνουν από τη μια πλήρη άγνοια για το δέον γενέσθαι, ξεκαθαρίζοντας ό-

μως από την άλλη πως δεν θα αφήσουν να περάσει αβρόχοις ποσι το όλο θέμα. Ο κοινός παρονομαστής όλων των πληροφοριών καταδεικνύει πάντως ότι ποινές και διαγραφές θα υπάρξουν. Το θέμα είναι πότε και ποιοι θα χάσουν τα αξιώματά τους... **Σελ. 4**

ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΔΗΥ
Εφ' όλης της ύλης επίθεση κατά του Προέδρου Δημήτρη Χριστόφια εξαπέλυσε χθες ο Νίκος Αναστασιάδης.

Σε κινούμενη άμμο ο «επίγειος παράδεισος»

Το σύμβολο μιας οικονομίας που γονάτισε από την παγκόσμια κρίση, ο υψηλότερος ουρανοξύστης του κόσμου, ο πολυδιαφημιζόμενος Burj Dubai και τα κτήρια γύρω από αυτόν στον αποκαλούμενο «επίγειο παράδεισο» παραμένουν «υπό κατασκευή», καθώς η φύσκα έσκασε. Σε περίπτωση κατάρρευσης του εμιράτου, το οικονομικό τσουνάμι θεωρείται αναπόφευκτο. **Οικονομική, σελ. 8**

Δεν τολμά τομές ουσίας η κυβέρνηση

Quo vadis για την οικονομία εξαπέλυσε ο Αθανάσιος Ορφανίδης

Για τέσσερις ώρες, ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, Αθανάσιος Ορφανίδης, κατέθετε ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής για τον προϋπολογισμό του 2010, βάζοντας κατά της κυβέρνησης για τον τρόπο με τον οποίο χειρίζεται την κρίση. Ενώ στην τοποθέτησή του για το 2009 συμφώνησε ουσιαστικά με τον υπουργό Οικονομικών ότι η ύφεση και το έλλειμμα μπορούν να θεωρηθούν «φυσιολογικά», η πορεία στην οποία μπαίνει πλέον η οικονομία καταδεικνύει ότι τα μεγάλα προβλήματα δεν έχουν ακόμα εκδηλωθεί. Πίσω από την τοποθέτησή του κ. Ορφανίδης κρύβει η προειδοποίηση ότι, εάν σε αυτήν την οικονομική συγκυρία δεν ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για ριζικές διαρθρωτικές αλλαγές στην πραγματική οικονομία και στα δημόσια οικονομικά, οι λύσεις στα υποβόσκοντα προβλήματα θα είναι «φοβερές». **Οικονομική, σελ. 4**

Δεκαήμερο αγωνίας για τη Λευκωσία

Το παρασκήνιο πριν από τη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε. στη Σουηδία στις 10-11 Δεκεμβρίου

Η κυβέρνηση κρατά όλα τα ενδεχόμενα ανοικτά ενόψει Δεκεμβρίου και επιχειρεί να κορυφώσει τις προσπάθειές της για εξασφάλιση συμμάχων, ανάμεσά τους και η Ελλάδα. Η Αθήνα δεν επιθυμεί σε καμιά περίπτωση να επιβάλει κυρώσεις στην

Τουρκία, έχοντας στο πλευρό της μόνο την Κύπρο. Αν ωστόσο σε έντεκα μέρες στη Στοκχόλμη η Τουρκία κριθεί στο πνεύμα του προσχεδίου της συνεδιακής προεδρίας, τότε η Λευκωσία θα βρεθεί σε πολύ δύσκολη θέση. Το Εθνικό Συμβούλιο συνέχεται

στις 4 Δεκεμβρίου, για να εξετάσει τις επιλογές της Κύπρου ενόψει της Συνόδου Κορυφής όπου όμως ο Πρόεδρος Χριστόφιας δεν επιθυμεί να πάει δεσμευμένος με μια απόφαση την οποία δεν θα μπορεί να αλλάξει. **Σελ. 6**

Άλλες 30.000 Αμερικανοί στο Αφγανιστάν

Αποφασίζει ο Ομπάμα

Με μεγάλο ενδιαφέρον αναμένονται οι μεθαιριανές ανακοινώσεις του Αμερικανού Προέδρου, Μπαράκ Ομπάμα, για την αποστολή ενισχύσεων στο Αφγανιστάν. Σύμφωνα με διαρροές σε ξωματούχων του Λευκού Οίκου στα ΜΜΕ, ο κ. Ομπάμα αποφάσισε να στείλει 30.000 έως 34.000 επιπλέον στρατιώτες στην ασιατική χώρα, ενώ θα ζητήσει και άλλους 10.000 από τα υπόλοιπα κράτη-μέλη του ΝΑΤΟ. **Σελ. 23**

Μεγάλη «επιχείρηση» τα ιδιωτικά

Με συνολικό τζίρο πέραν των 55 εκατομμυρίων ευρώ κάθε χρόνο, τα ιδιωτικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αποτελούν μία σοβαρή – και χρήσιμη για την κοινωνία – βιομηχανία. Σε αυτά φοιτούν ο ένας στους πέντε εφήβους, οι οποίοι κατευθύνονται προς τα «καλά» πανεπιστήμια του εξωτερικού. Τα ιδιωτικά σχολεία είναι συγκεντρωμένα σε Λευκωσία και Λεμεσό, ενώ στη Λάρνακα πολύ καλά θεωρούνται και τα τρία ιδιωτικά της πόλης. **Οικονομική, σελ. 6**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Εσωστρέφεια

Είναι αδιαμφισβήτητο ότι η Τουρκία έχει αναβαθμιστεί σημαντικά στη διεθνή πολιτική σκηνή και δίνει μεγάλη σημασία στην εντύπωση που έχει γι' αυτήν ο ξένο κόσμος. Και είναι επίσης άδικο, αλλά γεγονός, ότι σε σχέση με το Κυπριακό, η επικοινωνιακή επίθεση που εξαπέλυσε από το 2004 η κυβέρνηση Ερντογάν, απέδωσε για την κατοχική δύναμη την αποφόρτιση της εικόνας του εισβολέα. Μερικές μόνο μέρες πριν τη Σύνοδο Κορυφής που θα εξετάσει την ενταξιακή πορεία της Τουρκίας, η δική μας πολιτική ηγεσία δείχνει να ασχολείται πολύ περισσότερο με το ξεκαθάρισμα του εσωτερικού πολιτικού σκηνικού, παρά να επικεντρώνεται στη νέα πρόκληση. Το Εθνικό Συμβούλιο, μάλιστα, θα συνέλθει έξι μόλις μέρες πριν τη Σύνοδο, δημιουργώντας εύλογες απορίες στον κάθε σκεπτόμενο πολίτη για τις προτεραιότητες και τις πρώτες έγνοιες ενός εσωστρεφούς πολιτικού κλίματος.

Περιβάλλον: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΜΕ!

Στίβος μας, η Ζωή!

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟΝ «ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ» ΤΗΣ «Κ»

ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΗ «Κ»

Τα χρώματα της εξέδρας

Έρευνα της Symmetron Market Research σκιαγραφεί το προφίλ των Κυπρίων φιλάθλων. Πλειοψηφία η Ομόνοια σε τρεις επαρχίες, ισοψηφία Απόλλωνα - ΑΕΛ στη Λεμεσό, «κυβέρνηση» η Ανόρθωση στην Αμμόχωστο.

ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ

Το μικρό «Μιλανέλο» της Λεμεσού

Περίπου 1,2 εκατ. ευρώ θα κοστίσει το προπονητικό κέντρο των κυανόλευκων που ανεγείρεται στο Κολόσσι και θα ανοίξει τις πόρτες του το 2010. Αποκλειστικές φωτογραφίες της «Κ».

ΟΜΟΝΟΙΑ - Ν. ΣΑΛΑΜΙΝΑ

Από το χαλάζι στη βροχή των ευρώ

Χαλαζοθύελλα διέκοψε τον μεταξυ τους αγώνες το 1965. Τότε οι ομάδες ήταν ισάξιες, τώρα οι «γαλαλκτικοί» του Τάκη Λεμονή είναι δυο σκαλιά πάνω από τους ερυθρόλευκους, οι οποίοι οδεύουν προς τη β' κατηγορία.

ΑΝΟΡΘΩΣΗ

Η μέρα που άλλαξε την ιστορία

Δώδεκα μήνες πέρασαν από το ξέσπασμα του μεγαλύτερου οικονομικού σκανδάλου στο ποδόσφαιρο, αλλά η δική έχει αναβληθεί για τα μέσα του 2010. Η ζωή των πρωταγωνιστών, έναν χρόνο μετά.

kathimerini.com.cy/sport

Κάθε μέρα, κάθε λεπτό ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

AVYTA. THE NEW CONSTELLATION

VERTU

Watches of Switzerland

45A, STASIKRATOUS STREET, NICOSIA. TEL: 22767617

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΓΝΩΜΕΣ

ΕΛΛΑΔΑ

ΚΟΣΜΟΣ

ΥΓΕΙΑ

ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΟΔΑ

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Μάνα μου τα κλεφτόπουλα

Δέχομαι ως δεδομένο αυτό που εδώ και πολύ καιρό ισχυρίζονται οι επικριτές του Προέδρου της Δημοκρατίας, του ΔΗΣΥ μη εξαιρουμένου, ότι δηλαδή ο κ. Χριστόφιας δεν έχει συγκροτημένη πολιτική ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των «27» στις 10 Δεκεμβρίου. Θεωρούμε επίσης ως δεδομένο ότι οι πολιτικοί αρχηγοί και οι «δεύτεροι» τους, που παρακάθηνται στο Εθνικό Συμβούλιο, γνωρίζουν καλύτερα από όλους εμάς, τους κοινούς θνητούς, πώς λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση. Και επίσης ότι, στο πλαίσιο της γνώσης τους αυτής, ξέρουν πως, πριν τα πράγματα φτάσουν ενώνουν τον Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, προηγείται επίσημη προετοιμασία από πλευράς πολιτικών στελεχών της Κομισιόν, καθώς και εντατικό παρασκήνιο από πλευράς διπλωματών αλλά και των Μόνιμων Αντιπροσώπων της κάθε χώρας στις Βρυξέλλες. Αυτοί οι τελευταίοι καλούνται «καθκόντων», στο Σύμφω στο οποίο συμμετέχουν (ΚΟΡΕΠΕΡ), να επεξεργαστούν το προσχέδιο των συμπερασμάτων που τελικώς θα φτάσει προς επικύρωση ενώπιον του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Αυτό γίνεται και τούτη τη φορά, η οποία όμως για την Κύπρο θεωρείται εξαιρετικά σημαντική γιατί πρόκειται να «εκδοθεί δελτίο προόδου» για την Τουρκία και ανάμεσα στους δασκάλους που θα υπογράφουν κατά πόσον η Άγκυρα θα προβιβασθεί, θα μείνει ανεξετάστα ή θα μείνει στην ίδια τάξη, είναι και η Κύπρος διά του Προέδρου Χριστόφια. Να θυμίσουμε ότι το προηγούμενο δελτίο προόδου της Άγκυρας υπέγραψε, από πλευράς Κύπρου, ο μακαρίτης ο Τάσος Παπαδόπουλος, το 2006. Η Τουρκία αναλάμβανε τη δέσμευση ότι μέχρι τον Δεκέμβριο του 2009 θα συμμορφωνόταν με το Πρωτόκολλο της Άγκυρας και θα άνοιγε λιμάνια και αεροδρόμια στην Κυπριακή Δημοκρατία. Αυτή την ιστορία, εμείς οι οδοί, την ακούμε από το 2006 από τα χείλη όλων των πολιτικών αυτού του τόπου και την αποστηθίσαμε σαν το γνωστό τραγουδάκι «Μάνα μου τα κλεφτόπουλα», που μας μάθαιναν οι δάσκαλοι μας στο δημοτικό για να το τραγουδάμε στις εθνικές εορτές. Πέρασαν τρία χρόνια και ιδού ημείς ενώπιον του «φοβερού βήματος» του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, να μη γνωρίζει «σήμερα» η δεξιά μας τι ποιεεί η αριστερά μας (στην κυριολεξία).

Στα τρία αυτά χρόνια, εξ όσων γνωρίζω, ουδείς ανατίναξε το Υπουργείο Εξωτερικών, το οποίο σε όλες τις σύγχρονες χώρες έχει μια συντονισμένη γραμμή και συνέπεια σε μείζονα σημασία ζητήματα. Και το κυριότερο, ουδείς κατάγγειλε το Εθνικό Συμβούλιο, το οποίο υποτίθεται ότι επί θεμάτων μείζονος σημασίας παίρνει τις καθοριστικές αποφάσεις, έστω και κατά πλειοψηφία. Μάλιστα, αυτή τη φορά υπήρχε και υπάρχει πλήρης συμφωνία των ενθουσιμβούλων μας, στο ότι, αν η Τουρκία δεν συμμορφωνόταν στις υποχρεώσεις της έναντι της Κυπριακής Δημοκρατίας, θα έ-

πρεπε να υποστεί κυρώσεις. Το «Μάνα μου τα κλεφτόπουλα», λοιπόν, το ακούσαμε να άδεται από όλους τους πολιτικούς αρχηγούς, υπαρχηγούς, αξιωματικούς κομμάτων και βουλευτές, σε όλους τους πιθανούς χώρους. Από τους άμβωνες των εθνικών μνημοσύνων, τις τηλεοπτικές μεσημερινές και βραδινές εκπομπές, τα ραδιόφωνα και από τα βήματα της Βουλής, της Ευρωβουλής και της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Ούτως εκόντων των πραγμάτων, ακόμα και ο χειρότερος μαθητής της τάξης θα ανέμενε ότι πίσω από αυτή την ομολογουμένως πληθωρική φιλολογία περί της σημαντικότητας του Δεκεμβρίου του 2009 κρυβόταν μια συντονισμένη προετοιμασία, η οποία θα μας οδηγούσε στο προσεχές Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, με τους φανούς μας πλήρεις ελαίου. Αντ' αυτού, όμως, τα γεγονότα αποδεικνύουν ότι όλη αυτή η πληθωρική φιλολογία ήταν απλώς κενή περιεχομένου. Και εξηγούμαι: Η συζήτηση του προσχεδίου των συμπερασμάτων από τους Μόνιμους Αντιπροσώπους στο ΚΟΡΕΠΕΡ άρχισε προχθές Παρασκευή 27 Νοεμβρίου αντί την Πέμπτη. Για τη μονοήμερη αναβολή, η σουηδική προεδρία επικαλέστηκε φόρτο εργασίας. Ο φόρτος αυτός, όπως γνωρίζουν πολύ καλά οι παροικούντες την Ιερουσαλήμ, έχει να κάνει με τις παρασκηνιακές διαβουλεύσεις προκειμένου το κείμενο που θα κατατεθεί να ικανοποιεί κατά το δυνατόν τις ενδιαφερόμενες χώρες-μέλη. Κι εδώ παίζεται στην ουσία όλο το παιχνίδι. «Θέλω εκείνο», λέει η μια χώρα και η άλλη ρωτά: «Τι θα μου δώσεις εμένα σε αντάλλαγμα;», και το γαϊτανάκι γυρίζει μέχρι ο καθένας να βρει τη θέση του στο παιχνίδι και το προσχέδιο την τελική του μορφή. Κι όμως το Εθνικό Συμβούλιο, εν τη σοφία του, αποφάσισε ότι θα συνέλθει στις 4 Δεκεμβρίου ώστε να συζητήσει τους χειρισμούς της Κύπρου ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 10ης Δεκεμβρίου. Δηλαδή, αφού η σουηδική προεδρία κατέληξε στο κείμενο του προσχεδίου συμπερασμάτων για την αξιολόγηση της Τουρκίας, το οποίο στη Λευκωσία προκάλεσε «θύελλα αντιδράσεων» σύσσωμης της πολιτικής ηγεσίας...

Τώρα, τι θα γίνει; Θα κάτσουν οι ενθουσιμβούλοι μας την Παρασκευή και θα αποφασίσουν ότι θα πάμε και θα καταθέσουμε μονομερώς τη θέση μας στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ανεξαρτήτως κόστους; Κάτι σαν τα σύγχρονα κλεφτόπουλα της Ευρώπης, δηλαδή; Το μόνο σίγουρο είναι ότι, από την 11η Δεκεμβρίου και εντεύθεν, όλους τους ενθουσιμβούλους θα τους αναβρομέ στους τηλεοπτικούς μαζέδες να κατηγορούν αλλήλους για το ορόσημο που χάσαμε...

paraschos@kathimerini.com.cy

Σκολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ενας φιλέλληνας στη Γερουσία

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
Του **ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ**

Η εκπρόκληση του Ρεπουμπλικανού Τσαρλς Κρίστι στις εκλογές για τον κυβερνήτη της πολιτείας της Νέας Ιερσέης, στις 3 Νοεμβρίου, «άνοιξε την όρεξη» του κόμματος σ' αυτήν την πολιτεία, η οποία πλέον έχει μπει στο στόχαστρο των συντηρητικών για το 2012. Στόχος, ο Δημοκρατικός γερουσιαστής Ρόμπερτ Μενέντεζ που εξελέγη για πρώτη φορά το 2006 αρκετά δύσκολα και τώρα τη θέση εποφθαλμιά ο συντηρητικός πρόην παρουσιαστής του CNN Λου Ντομπς, ο οποίος, μετά την αποζημίωση ύψους 10 εκατομμυρίων που εξασφάλισε για την απομάκρυνσή του από το κανάλι και την αναγνωρισιμότητα που απολαμβάνει, σκέφτεται σοβαρά την κάθοδο στην πολιτική.

Η πληροφορία που κυκλοφορούσε εδώ και δυο-τρεις εβδομάδες σαν φήμη, επιβεβαιώθηκε την Τρίτη, μετά τον θόρυβο που προκάλε-

Ο Ρόμπερτ Μενέντεζ βρίσκεται στο στόχαστρο πολιτικών του αντιπάλων, ενώ συντηρητικός πρόην σχολιαστής του CNN εποφθαλμιά την έδρα του

σαν δηλώσεις του Ντομπς την προηγούμενη, στην εκπομπή του πρώην γερουσιαστή Φρεντ Τόμπσον, όπου άφηνε να εννοηθεί ότι σκέφτεται σοβαρά να διεκδικήσει το χρίσμα των Ρεπουμπλικανών για την προεδρία, το 2012.

Χωρίς να υπάρχουν άμεσοι λόγοι αντιστοχίας, αμέσως μετά τη νίκη των Ρεπουμπλικανών στη Νέα Ιερσέη, αλλά και την εξαγγελία των προθέσεων του Ντομπς, το επιτελείο του Μενέντεζ άρχισε να λαμβάνει τα μέτρα του. Γιατί να μην οι Δημοκρατικοί υπερτερούν των Ρεπουμπλικανών, ωστόσο αρκετές φορές ο ψηφοφόρο προτίμησαν τους Ρεπουμπλικανούς σε εκλογές για κυβερνήτη και σε προεδρικές αναμετρήσεις. «Αν κανείς αναλύσει το εκλογικό αποτέλεσμα της 3ης Νοεμβρίου, θα δει ότι μπορεί οι Δημοκρατικοί

Ο κουβανικός καταγωγής γερουσιαστής Ρόμπερτ Μενέντεζ, μέλος της Επιτροπής Εξωτερικών Σχέσεων, τα τελευταία χρόνια έχει αναδειχθεί στον σθεναρότερο υποστηρικτή της Ελλάδας και της Κύπρου στην Ουάσινγκτον. Πρόσφατα επέκρινε έντονα τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Δ. Χριστόφια, για δηλώσεις στις οποίες προέβη στην Κούβα.

να έχασαν οριακά την εκλογή του κυβερνήτη, αλλά κέρδισαν όλες, πλην μιας, τις έδρες που κατείχαν στην πολιτειακή βουλή», μας είπε συνεργάτης του κ. Μενέντεζ.

Πολιτικοί αναλυτές εκτίμησαν μετά τις εκλογές ότι οι λόγοι της ήττας του δημοκρατικού κυβερνήτη Τζον Κορζάν οφείλονταν κατ' αρχάς στο ύψους 8 δισ. δολαρίων έλλειμψης της πολιτείας, αλλά και στη σφοδρή επίθεση που δέχθηκε στη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας από τον Κρις Κρίστι για διαφθορά στη διακυβέρνησή του.

Παρόμοιο πόλεμο δέχθηκε δύο μήνες πριν τις εκλογές του 2006 και ο γερουσιαστής Μενέντεζ, όταν ο τότε ομοσπονδιακός εισαγγελέας (και σημερινός κυβερνήτης) άνοιξε υποθέση σε βάρος του ισπανόφωνου γερουσιαστή για καταγγελίες δια-

φοράς στις αρχές της δεκαετίας του '90. Οι καταγγελίες αυτές, μαζί με διάφορα στοιχεία της προσωπικής ζωής του γερουσιαστή (έλαβε πρόσφατα διαζύγιο) αποτέλεσαν κυρίαρχο θέμα της προεκλογικής εκστρατείας, ωστόσο οι κακοί χειρισμοί από μέρους του Κρις Κρίστι εξελίχθηκαν σε μπουρτανάκι για τους Ρεπουμπλικανούς. Αποδείχθηκε ότι πριν ανοίξει ξανά τον φάκελο της υποθέσεως, ο κ. Κρίστι είχε συνεννοηθεί με τον στενό συνεργάτη του Προέδρου Μπους, Καρλ Ρόουσι κι αυτό ήταν αρκετό να χαρακτηρίσει τις προθέσεις του Κρίστι «πολιτική σκοπιμότητα». Εκτός του Ντομπς, τη θέση σκέφτεται να διεκδικήσει και ο πολυεκατομμυριούχος Άντι Ουάνιου, γεγονός που θα προκαλέσει μια «αιματηρή» αναμέτρηση στις προεκλογικές του κομμάτος.

Όλοι ωστόσο συμφωνούν ότι ο Κρίστι ως κυβερνήτης θα κάνει ό,τι περνά από το χέρι του για να κερδίσει το κόμμα του και τις δύο έδρες στη Γερουσία, τις οποίες σήμερα κατέχουν οι Δημοκρατικοί.

Στο διάστημα που υπηρετεί στη Γερουσία, ο Μπόμπ Μενέντεζ κατόρθωσε να ισχυροποιήσει περισσότερο τη θέση του, καθιστώντας δύσκολη την όποια προσπάθεια αντικατάστασής του. Πέρυσι διορίστηκε υπεύθυνος του προεκλογικού εθνικού επιτελείου των Δημοκρατικών στις γερουσιαστικές εκλογές και είναι αυτός που έχει την ευθύνη της στρατολόγησης υποψηφίων και διανομής της οικονομικής τους ενίσχυσης από το κόμμα.

«Το 2006 μια μικρή ομάδα Ελληνοαμερικανών συγκέντρωσε για την εκστρατεία του Μενέντεζ λίγο περισσότερα από 220.000 δολάρια. Φέτος οι ομογενείς συγκέντρωσαν για το ταμείο υποστήριξης γερουσιαστή του Δημοκρατικού Κόμματος που ηγείται ο Μενέντεζ περισσότερα από 350.000 δολάρια», μας είπε ομογενής υποστηρικτής του κ. Μενέντεζ.

Οι νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν δεν αποκλείεται ωστόσο να τροποποιήσουν τις πολιτικές προτεραιότητες του γερουσιαστή Μενέντεζ. Για παράδειγμα, στο πρόσφατο παρελθόν δέχθηκε σοβαρές επιθέσεις από μερίδα του τοπικού Τύπου, με δημοσιεύματα που επικαλούνταν καταγγελίες Σκοπιανών και Τούρκων από την πολιτεία του, οι οποίοι των επέκριναν ότι ασχολείται υπερβολικά με διεθνή ζητήματα (Μακεδονικό, Κυπριακό, Ελληνοτουρκικό) και παραμελεί τη Νέα Ιερσέη. Θεωρείται βέβαια σε μία αμφίροπη εκλογική αναμέτρηση το 2012 ότι οι επιθέσεις αυτές θα ενταθούν.

Κύκλοι του ελληνικού λόμπι αποκλείουν την πιθανότητα αυτό να επιδράσει στην ένθερμη στάση του κ. Μενέντεζ στα εθνικά μας θέματα, όμως, σε τουλάχιστον δύο περιπτώσεις τον τελευταίο χρόνο (μία για το Μακεδονικό και μία για το Σκοπιανό), ο κ. Μενέντεζ παραπονέθηκε για τη χλιαρή υποστήριξη από την ελληνοαμερικανική κοινότητα και για τις επιθέσεις των αντιπάλων του για τη φιλέλληνη του στάση.

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΗΛ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

49 χρόνια πριν στην «Κ» 29.XI.1960

ΡΗΣΙΣ ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΥ - Μ. ΚΥΡΚΟΥ: Είς την πανελλαδική συνδιάσκεψη της Δημοκρατικής Ένώσεως εξέδωκε ομιλία μεταξύ του προέδρου της κ. Ήλ. Τσιριμώκου και του βουλευτού κ. Μ. Κύρκου, το οποίο άπληξεν είν την διχοτόμηση της κοινοβουλευτικής ομάδος του κόμματος. Υπέθε τον άποψων του κ. Τσιριμώκου ετάχθησαν οι βουλευται κ.κ. Μ. Γαλιηρός, Α. Καλλιδοπούλου και Η. Μπερδέμης. Προς τον κ. Κύρκου ετάχθησαν οι κ.κ. Βαλοβρόδος, Α. Βουλδομήσιος, Γ. Άραπης, Δ. Παινεζής. Δεν εξέφρασαν οριστική γνώμη άποποιάζοντες οι κ.κ. Κ. Πυρομύλιου, Κ. Αθανασιάδης και Σ. Διμήσης. Η συνδιάσκεψη ήρχισε τός εργασιός της το Σάββατον με εισηγήσιν του κ. Δ. Στρατή επί των οργανωτικών θεμάτων του κόμματος. Ήκολούθησεν εισηγήσιν του κ. Καλλιδοπούλου επί της άρχουτικής πολιτικής, την παρελθούσαν δε Κυριακήν, ο πρόεδρος της Δ.Ε. κ. Τσιριμώκος προέβη είν εισηγήσιν επί της πολιτικής καταστάσεως της οποίας ανέλυσε τά 4 κύρια στοιχεία, ήτοι:

α) Διεπίστωσεν επίτασιν της πολιτικής κρίσεως λόγω ήθικου, οικονομικού και πολιτικού κλονισμού της Κυβερνήσεως. β) Έντασιν του λαϊκού άγώνος. γ) Τήν εμφάνισιν της κινήσεως Γρίβα. δ) Τήν έγκληρωθείσιν πολιτικήν θέσιν της Ε.Α.Α ύπερ της άμέσου συνεργασίας των δημοκρατικών δυνάμεων. Έπεξηγών ο κ. Τσιριμώκος την έναντι της τελευταίας, έαρχουθείσιν διά της γνωστής έπιστολής του κ. Πασιάλδη, στάσιν του, έξηγήσεν την άποστολήν της Δ.Ε. ή όποια παρεμύνησιν άναλλοιωτός συνίσταται είν συντηρηστέον προς την ιδέαν του δημοκρατικού κέντρου. Έναντίον της άποφάσεως αυτής έηγήσεν ο κ. Κύρκος και οι 4 συμμορφώσαντες προς την άποψιν του βουλευται. Έρχουθείς ο κ. Κύρκος άν ή διαφωνία του σημαίνει και άποσχισιν του άπό το κόμμα έλεπεν ότι «ή διαφορά ούτε ούσιώδης είναι ούτε ούσιωδιστάτη. Είναι θεμελιώδης». Έκ τών άπόντων κατά την ψηφοφορίαν βουλευτών, προβλέπεται ότι οι κ.κ. Αθανασιάδης και Διμήσης θα άκολουθήσων τον κ. Τσιριμώκου. Άντιθέτως διά τον κ. Πυρομύλιου θεωρείται ότι θα άκολουθήσιν άνεξάρτητον γραμμήν.

Με άριστα το 10

Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΟΦΩΡΟΣ**

1 Στο Δημοκρατικό Κόμμα. Την περασμένη βδομάδα δεν μιλούσαν μεταξύ τους, αλλά μιλούσαν στα κανάλια. Αυτήν τη βδομάδα δεν μιλούσαν ούτε μεταξύ τους ούτε και με τα κανάλια. Το ριάλιτι έγινε βουβός κινηματογράφος.

2 Στον Κώστα Καραμανλή. Θα αποδειχθεί ίσως ο χειρότερος πρωθυπουργός στη μεταπολεμική Ελλάδα. Παρέλαβε τη χιρρά παραμονές των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 πιο ισχυρή από ποτέ και την παρέδωσε χρεοκοπημένη, χωρίς όραμα, στόχους, προοπτική. Το πλέον τραγικό στην υπόθεσή του είναι πως οι Έλληνες πολίτες του είχαν δώσει ανοικτή επιταγή, πράγμα σπάνιο ιστορικά.

3 Στον διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, Αθανάσιο Ορφανίδη. Πήγε στη Βουλή και «στο χαλαρό», μεταξύ καφέ και παζιμαδιού, ζήτησε όλη την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Κάποιος μας κοροϊδεύει σε αυτήν την ιστορία και ελπίζει να είναι ο Ορφανίδης. Γιατί αλλιώς, ζητεί που κάπκαμε.

4 Στον εμίρη του Ντουμπάι. Κύριε εμίρη μας, δηλαδή να μη ζηλεύουμε πλέον που δεν έχουμε την ανάπτυξή σας; Και κάποιου που εδών μας έταζαν πως θα γίνουμε στην Κύπρο «Ντουμπάι»; Τα όμορφα σπίτια όμορφα καίγονται.

5 Στον σουρεαλισμό που ζούμε στην Κύπρο. Στην επιστροφή από ένα ταξίδι στην Αθήνα, το αεροπλάνο ήταν κατά το ήμισυ γεμάτο από φιλοκλουμένους ΕΛΔΥΚαριούς, οι οποίοι γεμάτοι ζωντάνια επέστρεφαν στη βάση τους, προφανώς μετά

7η ΗΜΕΡΑ

Δίκαιη κοινωνία, «πατισμένη» οικονομία...

από άδεια. Κάπου ανάμεσά τους ήταν μια παρέα από όμορφες λαλίστερες Τουρκοκυπριούλες που επέστρεφαν στο σπίτι τους μέσω του ευρωπαϊκού κυπριακού τους διαβατηρίου. Οι μεν κοίταζαν τους δε περιεργά και συλλογιόντουσαν πώς τα φέρνει η ζωή. Όχι, δεν είδα να ανταλλάζουν τηλεφώνια.

6 Στον Γιοβάννοβιτς. Δεν είχε σε καμία περίπτωση την ποιότητα του υλικού της περσικής Ανόρθωσης, αλλά κατάφερε με τη σοβαρότητα που τον διακρίνει να φτιάξει

ομάδα που να παίρνει ισοπαλίες στο Τσάμπιονς Λιγκ και να φεύγει ανικανοποίητη. Την ίδια σοβαρότητα δεν έχουν οι διοικούντες και οι οργανωμένοι οπαδοί του, που κατάφεραν να βάλουν σκιά στην καλύτερη αγωνιστικά χρόνια από την ίδρυσή του σωματείου. Ακόμη ψάχνουν αυτούς που πλεονάζουν στο Νουέβο Κόμπο;

7 Στον Πρόεδρο Χριστόφια. «Έτριξε» τα δόντια στους Ευρωπαίους και απείλησε με βέτο αν η Τουρκία δεν αλλάξει στάση απέναντι στην Κυπριακή Δημοκρατία. Αν το

ΕΙΠΕ

Ανδρέας Βγενόπουλος
«Δεν έχουμε πρόβλημα αν καταρρεύσει το Ντουμπάι».

ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΠΕΙ

«Όρα να αγοράσουμε πίσω φτηνά».

έκανε ενώ συνεννοήθηκε με τον γαλλογερμανικό άξονα και την Ελλάδα μαγκιά του. Αν όχι, θα φάμε σφαλιό και πάλι.

8 Στο Ελληνικό Σύστημα Υγείας. Όταν έφευγαν οι επισκέπτες, έκαναν όργια σε νοσοκομεία και σε αυτά συμμετείχαν και γιατροί και νοσοκόμοι και ασθενείς. Κάποιος προφανώς ήταν πολύ αποφασισμένος να κάνουν τις φαντασιώσεις τους πράξη. Μπας και ήταν σε κλινική πλαστική; Είναι σίγουρο πως δεν είχε Κύπριους/ες;

9 Στα ντέρμπι. Στην Ελλάδα σήμερα, Κυριακή, είναι η χαρά της τηλεόρασης. Ντέρμπι στο πρωτάθλημα, ντέρμπι στο μπόσκετ, ντέρμπι στην πολιτική με τον Σαμαρά εναντίον της Ντόρας. Πίστες, μύθρες και στοιχήματα.

10 Στο ΧΑΚ. Όταν τα άλλα χρηματιστήρια κλονίζονται από την ενδεχόμενη κατάρρευση του Ντουμπάι, το δικό μας κάνει πάρτι (+4,92%) και μάλιστα με επικεντρωμένη τη μετοχή της Λαϊκής (+8,65%), η οποία ελγχεταί, ως γνωστόν, από το Dubai Financial Group. Κάτι ξέρουν και δεν μας είναι;

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας «Η Καθημερινή» Α.Ε. - Έκδοση Εντύπων - Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης»

Πρόεδρος Δ.Σ.: **ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΑΝΙΔΗΣ** ■ Διευθύνων Σύμβουλος: **ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ** ■ Διευθυντής: **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ** ■ Αρχισυντάκτης: **ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**
Υπεύθυνος Οικονομικού: **ΜΙΧΑΗΛΣ ΠΕΡΣΙΑΝΗΣ** ■ Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: **ΚΩΣΤΑΣ ΣΑΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ** ■ Υπεύθυνος Ατελιέ: **ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ**Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαιτησιακό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Εκδότης: **ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΚΑΠΑΝΗΣ** ■ Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΑΣ** ■ Διευθυνση συντάξεως: **ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ** - **ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΙΤΗΣ** - **ΚΑΤΕΡΗ ΦΑΦΟΥΤΗΣ**

Σχέδιο Επιβράβευσης "WIN BIG"

 MARFIN LAIKI BANK

ΧΑΡΙΤΩΣΙΜΟ ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ / Same Day Paid

ΠΛΗΡΩΣΤΕ
Pay Το νικητή της κλήρωσης

ΕΥΡΩ
Euro Είκοσι χιλιάδες Ευρώ €20.000 €

ΗΜΕΡΑ
Date 25 / 12 / 2009 Ή ΣΕ ΔΙΑΤΑΓΗ
Or Order

ΥΠΟΓΡΑΦΗ / Signature

01100010 001 - 10 - 101010

ΑΡ. ΕΠΙΤΑΓΗΣ - CHEQUE No. ΑΡ. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ - ACCOUNT No.

**Μπορείς να κερδίσεις €20.000, αγοράζοντας έστω και μόνο μια βασιλόπιτα;
Ναι, αν την πληρώσεις με χρεωστική κάρτα της Marfin Laiki Bank.**

 MARFIN LAIKI BANK

Αυτόν το Δεκέμβριο, οποιαδήποτε αγορά με χρεωστικές κάρτες ή κάρτες Laiki Prepaid Visa της Marfin Laiki Bank μπορεί να σας χαρίσει €20.000.

Χρησιμοποιήστε τις χρεωστικές κάρτες της Marfin Laiki Bank σε οποιοδήποτε κατάστημα, μαζέψτε συμμετοχές για κάθε αγορά που πραγματοποιείτε και μπιείτε στην κλήρωση που μπορεί να σας χαρίσει μεγάλα δώρα, όπως αυτοκίνητα, ψώνια σε υπεραγορά, ταξίδια, μετρητά και πολλά άλλα.

Σχέδιο επιβράβευσης "WIN BIG" από τις χρεωστικές κάρτες της Marfin Laiki Bank.

Για περισσότερες πληροφορίες στα καταστήματα της Marfin Laiki Bank.

ΤΗΛΕΤΡΑΠΕΖΑ 8000 2000, www.laiki.com

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

Το ΔΗΚΟ και η σιωπή των αμνών

Μηνύματα αποκεφαλισμών από το περιβάλλον Καρογιάν, άκρα του τάφου σιωπή από πλευράς διαφωνούντων

Του **ΝΙΚΟΥ ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟΥ**

Το κυπριακό παραδοσιακό άσμα «Απόψε θα γενει καυκάς, θα τραβηχτούν οι ππάλες» θυμίζουν τα δραματικά γεγονότα στο παρασκηνίο του ΔΗΚΟ, καθώς πλάσονται σενάρια που ξεκινούν από τον αποκεφαλισμό των τριών, μετά τον πρόεδρο, αξιωματούχων και φτάνουν μέχρι και την πιο light εκδοχή, που είναι αυτή του πανδαμάτορος χρόνου που όλα τα γιαντρεύει. Προς το παρόν εκείνο που σίγουρα υπάρχει είναι μια παγωμένη σιωπή στο προσκήνιο, αφού οι δύο πλευρές βρίσκονται η καθεμία στο δικό της χαρακώμα, ενώ στο παρασκηνίο «πάνε κι έρχονται καράβια» φορτωμένα διαρροές, σε σχέση με τις ένθεν και ένθεν προθέσεις.

Μέγα ζητούμενο, ωστόσο, παραμένει ο αντικειμενικός στόχος της εβδομάδας του ψυχρού πολέμου, της οποίας γίνουμε παρατηρητές. Τα ε-

χι από αύριο, ίσως την Πέμπτη της Γαλιλαίας, ίσως και την Κόκκινη Πέμπτη», μας είπε χαρακτηριστικά στέλεχος του ΔΗΚΟ που υποστηρίζει ότι στην κρίση «έχει χέρι» και το ΑΚΕΛ.

Η κόψη ενόψει...

Παραθέτοντας όλα τα σενάρια, κάνουμε αρχή από το στενό περιβάλλον του προέδρου του ΔΗΚΟ, άνθρωπος του οποίου δόλωσε την Παρασκευή στην «Κ» πως ο Μάριος Καρογιάν έχει καταλήξει σε οριστικές αποφάσεις σε σχέση με το πώς θα αντιμετωπίσει τις εντός του κόμματος σφοδρές επικρίσεις που δέχθηκε, αλλά και τις έντονες παραφωνίες από την τελευταία απόφαση του Εκτελεστικού Γραφείου του κόμματος. Όπως πρόσθετε η ίδια πηγή, κατά πάσα πιθανότητα, στις αρχές της επόμενης εβδομάδας ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ θα παραχωρήσει συνέντευξη τύπου, για να ανακοινώσει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, ώστε να τύχει αντιμετώπισης η γελοιοποίηση του ΔΗΚΟ, στην οποία ο ίδιος αναφέρθηκε στις πρώτες τους δηλώσεις, μετά τα όσα υποστήριξαν οι Γιώργος Κολοκασιδής, Νικόλας Παπαδόπουλος και Κυριάκος Κενεβέζος. Το ζητούμενο πλέον είναι η συγκεκριμενοποίηση αυτών των μέτρων και το κατά πόσον σε αυτά θα περιλαμβάνονται και οι διαγραφές των διαφωνούντων στελεχών. Αν και ο ίδιος ο κ. Καρογιάν κρατά μέχρι στιγμής ερμητικά κλειστά τα χαρτιά του, η ίδια πηγή παρουσιάστηκε πεπεισμένη πως «το θέμα δεν θα αφηθεί να πέσει στα μαλακά» και πως ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ θα κάνει αυτό που άρνησε να νοηθεί ότι θα έκανε από την αρχή. Κληθείς από την «Κ» να διευκρινίσει τι εννοεί με αυτή την έκφραση, ο συνεργάτης του προέδρου του ΔΗΚΟ εξέφρασε την άποψη πως ο πέλεκυς θα πέσει βαρύς, αν όχι για όλους, τουλάχιστον για κάποιους από αυτούς που «επιδεικτικά και υποτιμητικά», όπως χαρακτηριστικά είπε, «αγνόησαν την τελευταία απόφαση που κατά πλειοψηφία έλαβε το Εκτελεστικό Γραφείο». Υπενθυμίζεται πως στο πρώτο σχολίο του επί του τρόπου έκφρασης των διαφωνιών των αξιωματούχων, ο ίδιος ο Μάριος Καρογιάν είχε κάνει λόγο για σημαντικές αποφάσεις που θα ακολουθούσαν και είχε ξεκαθαρίσει πως «τα όρια της υπομονής και της ανοχής έχουν τελειώσει και για το ΔΗΚΟ, αλλά και για τα συλλογικά όργανα του κόμματος». Σύμφωνα πάντα με την ίδια πηγή, ο κ. Καρογιάν θα αναλάβει ο ίδιος το βάρος της απόφασης, υποδεικνύοντας την «πασιφανή» μη συμμόρφωση κάποιων στελεχών με τις αποφάσεις του Εκτελεστικού.

«Από και και πέρα, θα έρθουν τα αρμόδια όργανα του κόμματος, για να επικυρώσουν ή όχι αυτήν την απόφαση», επεσήμανε.

Σε ερώτημά μας κατά πόσον το ζή-

Με νηνεμία πριν την καταιγίδα έμοιαζε αυτή η εβδομάδα στο ΔΗΚΟ. Οι πληροφορίες, ωστόσο, επιμένουν πως ο Μάριος Καρογιάν είναι έτοιμος και τις επόμενες ημέρες θα ανακοινώσει βαριές ποινές για τους διαφωνούντες.

Ανεπιβεβαίωτα τα περί νέου κόμματος

Η όλη συζήτηση και οι «διαφημιζόμενες» διαγραφές στο ΔΗΚΟ επανέφεραν στο προσκήνιο και τις πληροφορίες για συζητήσεις για απειλούμενων με καρατόμηση στελεχών, με στόχο τη δημιουργία ενός νέου κομματικού χώρου, στον οποίο ηγετικό ρόλο θα έχει ο επίτιμος πρόεδρος της ΕΔΕΚ, Βάσος Λυσσαρίδης. Τα ίδια, πάντως, τα στελέχη διαψεύδουν κατηγορηματικά ότι έγιναν αυτήν την εβδομά-

δα οποιοδήποτε επαφές τέτοιου τύπου. Κατηγορηματικά είναι και η διάψευση εκ μέρους του γιατρού, ο οποίος παραδέχεται μεν πως κατά καιρούς γίνονται διάφορες επαφές, αλλά, όπως επισημάνει στην «Κ», «με στόχο τη στήριξη της αντίδρασης του κόμματος, σε περίπτωση που καταστεί ένα νέο απαραίτητο σχέδιο για το Κυπριακό και όχι για τη δημιουργία οποιουδήποτε νέου κόμματος».

τημα των διαφωνούντων αξιωματούχων μπορεί να επιλυθεί απλώς με απόφαση του προέδρου του κόμματος, από τη στιγμή που όλοι τους είναι εκλεγμένοι από τη βάση του ΔΗΚΟ, η ίδια πηγή απάντησε κατηγορηματικά: «Βεβαίως και ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ έχει το δικαίωμα να προχωρήσει στις εκπτώσεις των μελών», για να υπενθυμίσει στη συνέχεια και τα παραδείγματα των κυρίων Μάριου Ματσόκη και Ντίνου Μιχαηλίδη παλαιότερα, οι οποίοι είχαν μεν εκλεγεί στα εσωκομματικά τους αξιώματα από το εκλογικό συνέδριο, αλλά στη συνέχεια απομακρύνθηκαν λόγω της συμπεριφοράς και των ενεργειών τους.

Εβδομάδα ανακωχής

Η εβδομάδα πάντως που μόλις διέρρευσε, άνετα μπορεί να χαρακτηριστεί ως εβδομάδα ανακωχής και προβληματισμού των διαφωνούντων μερών, με την αναβολή, από τη μία, της προγραμματισμένης για την Τετάρτη συνεδρίας της Κεντρικής Επιτροπής και την αποχή, από την άλλη, εκ μέρους των πρωταγωνιστών οποιονδήποτε δηλώσεων που θα έβρισκαν λάδι στην ήδη φωτιωμένη φωτιά. Οι πληροφορίες

που διέρρεαν άφθονες, απλώς έκαναν το σκηνικό ολισθηρό αλλά ακίνδυνο, καθώς ουδείς τόλμησε να περατώσει στην επιφάνεια. Ο Μάριος Καρογιάν φαίνεται ότι επέλεξε να καθυστερήσει λίγο την ανακοίνωση των αποφάσεών του, θέλοντας να διευρυνήσει πρώτα το έδαφος σε γενικότατο κομματικό επίπεδο, για να διασφαλίσει ότι δεν θα υπάρξει ανατροπή του σκηνικού των «εκκαθαρίσεων», κάτι που θα έθετε υπό πλήρη αμφισβήτηση τη θέση του, ακόμη και ως προέδρου του κόμματος. Το γεγονός μάλιστα πως τον περιβάλλον του κ. Καρογιάν επιμένει ότι από Δευτέρα ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ θα ανακοινώσει ποινές για τους διαφωνούντες, καταδεικνύει πως ενδεχομένως ο στόχος του προέδρου να έχει επιτευχθεί: Η εξασφάλιση ήδη, δηλαδή, την αναγκαία στήριξη τόσο σε επίπεδο Εκτελεστικού Γραφείου όσο και σε επίπεδο επαρχιακών επιτροπών, καθώς και της Κεντρικής Επιτροπής.

Θα είναι αντικαταστατικές

Από την άλλη πλευρά, τα στελέχη που διαφωνούν δηλώνουν μέχρι στιγμής πλήρη άγνοια σε σχέση με το τι θα γίνει από εδώ και πέρα. Πέραν της

στάσης σιωπής που επέλεξαν τις τελευταίες ημέρες να τηρήσουν, επί της ουσίας επιμένουν στις θέσεις τους για το ΔΗΚΟ και τη συγκυβέρνηση, αναμένοντας ωστόσο την κίνηση του προέδρου του κόμματος. Κίνηση που αν όντως περιλαμβάνει διαγραφές, κάποιος εξ αυτών θεωρούν πως θα αντιβεί ακόμη και το ίδιο καταστατικό του κόμματος. Σε γενικές γραμμές, πάντως, αξίζει να σημειωθεί πως κάποιος εκ των διαφωνούντων θεωρών πως τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά και δεν λύνονται απλώς και μόνο με μία απόφαση εκ μέρους του κ. Καρογιάν. Θεωρούν επίσης πως η καθυστέρηση στην ανακοίνωση των αποφάσεων του προέδρου του ΔΗΚΟ οφείλεται σε διχονομία που υπάρχει αυτήν τη στιγμή στο περιβάλλον και τους ανθρώπους που βρίσκονται γύρω από τον πρόεδρο του ΔΗΚΟ. «Κάποιοι ενδεχομένως να τονίζουν στον Καρογιάν πως δεν γίνεται να διαγραφεί οσεδόν όλη την ηγεσία του κόμματος, γιατί ζημιωμένο στο τέλος της ημέρας θα είναι το ίδιο το ΔΗΚΟ, αλλά κάποιος άλλο μάλλον τον σπρώχνουν προς την κατεύθυνση των διαγραφών, εποφθαλμιώντας θέσεις και αξιώματα εντός του κόμματος», δήλωσε χαρακτηριστικά την Παρασκευή στην «Κ» ένας εκ των πρωταγωνιστών της σύγκρουσης ανατάτου επιπέδου στο ΔΗΚΟ.

Στο όλο σκηνικό, στα μέσα της εβδομάδας, ενεπλάκη και το όνομα του προκαθημένου της εκκλησίας της Κύπρου, Αρχιεπισκόπου Χρυσόστομου, ο οποίος, σύμφωνα με πληροφορίες που είδαν το φως της δημοσιότητας, έτυχε επιστράτευσης – από τους διαφωνούντες, όπως λένε οι πληροφορίες – για να παρέμβει προς τον πρόεδρο του κόμματος, ώστε να εκτονωθεί η κατάσταση. Από το επίσημο ΔΗΚΟ, πάντως, δεν επιβεβαιώθηκε οποιαδήποτε επαφή την περασμένη εβδομάδα του Μάριου Καρογιάν με τον Αρχιεπίσκοπο.

Βλέπει αλλά δεν αγγίζει το ΑΚΕΛ

Από απόσταση συνεχίζει να παρακολουθεί ή καλύτερα να αναμένει τις εξελίξεις εντός του ΔΗΚΟ και το ΑΚΕΛ. Κάποιοι εκ των αξιωματούχων του κόμματος εκτιμούν μάλιστα πως ο τρόπος που ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ, Μάριος Καρογιάν, αντέδρασε στις από επικριτικές μέχρι προσβλητικές, όπως τις θεωρούν, δηλώσεις αξιωματούχων του ΔΗΚΟ για την τακτική του Προέδρου της Δημοκρατίας στο Κυπριακό, καταδεικνύει την επιθυμία του για συνέχιση της συνεργασίας. Επί της ουσίας όμως τηρούν στάση αποστασιοποίησης, θεωρώντας το όλο πρόβλημα ως ένα θέμα που πρέπει να επιλυθεί με διαδικασίες από τον κύκλο του ΔΗΚΟ και μόνον.

«Εμάς δεδλωμένη επιθυμία μας είναι η συνέχιση και η αναβάθμιση της συνεργασίας μας με το ΔΗΚΟ, αλλά δεν θα εμπλακούμε στην εσωκομματική κόντρα που έχει ξεσπάσει», δήλωσε επί του θέματος μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΑΚΕΛ, το οποίο αρνήθηκε να προβεί σε οποιοδήποτε περαιτέρω σχολίο, παρά την επίμονη προσπάθειά μας να εξασφαλίσουμε τοποθέτηση επί των τεκταινόμενων εντός του ΔΗΚΟ και για το κατά πόσον αυτά επηρεάζουν τη συνεργασία των δύο κομμάτων.

Η ΕΔΕΚ δεν συζητά θέμα αποχώρησης

Θέμα συγκυβέρνησης συζητήθηκε αυτή την εβδομάδα, σύμφωνα με πληροφορίες, και στην ΕΔΕΚ. Μάλιστα, οι αναφορές που έφταναν από τους διαδρόμους του κόμματος ανέφεραν ότι, λόγω των εξελίξεων στο Κυπριακό και της επιμονής του Προέδρου της Δημοκρατίας στις προτάσεις του για την εκπεριτροπής προεδρία και τη σταθμισμένη ψήφο, θα πρέπει πάραυτα να τύχει επαναξιολόγησης η παρουσία της ΕΔΕΚ στη συγκυβέρνηση. Όπως μάλιστα πληροφορείται η «Κ», κάποιος αξιωματούχου του κόμματος σε μεταξύ τους συζητήσεις προχωρούσαν ένα βήμα παραπέρα, αφήνοντας μάλιστα να νοηθεί ότι έχουν δρομολογηθεί και διαδικασίες για να ξεκινήσει η συγκεκριμένη συζήτηση.

Σε επίσημο επίπεδο, πάντως, δεν έχει τεθεί σε συλλογικά όργανα θέμα που να αφορά την αποχώρηση από τη συγκυβέρνηση. Ενδεικτική η δήλωση του εκ των αντιπροέδρων της ΕΔΕΚ Σοφοκλή Σοφοκλέους στην «Κ». «Η κριτική που κατά καιρούς στελέχη του κινήματος ασκούν στην κυβέρνηση, έδωσε τη δυνατότητα αναπαραγωγής των δηλώσεων, με αποτέλεσμα η θετική και καλοπιτη κριτική να μετεξελιχθεί σε θέση που κάποιος την έχουν εκλάβει ως αποχώρηση από την κυβέρνηση», επεσήμανε ο κ. Σοφοκλέους.

Σε ερώτηση για το κατά πόσον αυτή η συζήτηση έχει ξεκινήσει ενδεχομένως μετά από κάποιες σχέψεις που συζητήσαν μεταξύ τους αξιωματούχου του κόμματος, ο κ. Σοφοκλέους επισήμανε πως «στην πολιτική το σημαντικό είναι οι σκέψεις να μετατρέπονται σε θέσεις ενώπιον των συλλογικών οργάνων». «Όσο παραμένουν σκέψεις», πρόσθεσε, «δεν πρέπει ούτε να δημοσιοποιούνται ούτε να αναπαράγονται». Σύμφωνα με τον κ. Σοφοκλέους, «υπάρχουν τα συλλογικά όργανα του κινήματος, όπου κατατίθενται ή πρέπει να κατατίθενται οι πολιτικές απόψεις και με διάλογο να διαμορφώνεται η τελική πρόταση που θα εκφράζει το κόμμα. Κάτι τέτοιο δεν έγινε μέχρι στιγμής».

Κατηγορηματικά αρνητικά ήταν η απάντηση από κ. Σοφοκλέους σε σε σχέση με το εάν πρέπει να συζητηθεί στην ΕΔΕΚ ένα τέτοιο θέμα στην παρούσα φάση: «Αυτή τη στιγμή όχι. Η δική μου θέση είναι πως αυτή τη στιγμή δεν πρέπει να τεθεί ένα τέτοιο ζήτημα. Βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία των διαπραγματεύσεων και πρέπει να αναμένουμε την τελική και ολοκληρωμένη πρόταση λύσης, εάν αυτή υπάρχει, και ακολουθώντας να τοποθετηθούν στα συλλογικά όργανα του κινήματος. Όμως αυτή τη στιγμή το θεωρώ άκαιρο».

Αυστηρές προειδοποιήσεις Ν. Αναστασιάδη προς Χριστόφια και ΑΚΕΛ

Τη γραμμή με την οποία θα πολιτευτεί το κόμμα σε σχέση με τις διαπραγματεύσεις έδειξε από το συνέδριο ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ

Μηνύματα με πολλούς αποδέκτες, κυρίως όμως το Προεδρικό και το ΑΚΕΛ, έστειλε χθες από το βήμα του 13ου ενδιάμεσου συνεδρίου του ΔΗΣΥ ο πρόεδρος του κόμματος, Νίκος Αναστασιάδης.

Μιλώντας με αυστηρό ύφος για πολλές από τις επιλογές της κυβέρνησης Χριστόφια, ο Νίκος Αναστασιάδης ξεκαθάρισε με τον πλέον κατηγορηματικό, όπως είπε τρόπο, πως «καንνας δεν θα πρέπει, είτε στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό, να μας θεωρεί ως δεδομένους. Με πάθος αγωνιζόμαστε για τον τερματισμό της τουρκικής κατοχής. Με πάθος αγωνιζόμαστε για την επανένωση. Δεν πρόκειται όμως ποτέ αυτό μας το πάθος να μας οδηγεί στην αποδοχή της οποιας λύσης».

Δίνοντας την ίδια στιγμή και το στίγμα του τρόπου με τον οποίο θα πολιτευτεί το κόμμα επί των διαφόρων προτάσεων που συζητούνται στο τραπέζι των συνομιλιών, ο Νίκος Αναστασιάδης επισήμανε πως η τελική απόφαση του κόμματός του «είτε θετικά είτε αρνητικά, θα κριθεί από το συνολικό περιεχόμενο της πρότασης λύσης, η οποία θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις προ-

δοκίες και των Ελληνοκυπρίων, των οποίων το μέλλον θα πρέπει να είναι απόλυτα διασφαλισμένο».

«Δεν θεωρούμε ορθή και ωφέλιμη την αποσπασματική δημόσια τοποθέτηση πάνω σε επί μέρους πιυκές της διαπραγματεύσεως. Δεν θεωρούμε ορθή και ωφέλιμη τη δημόσια μεταξύ μας διαπραγματεύση».

Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ κάλεσε επίσης τον Πρόεδρο Χριστόφια να αναλογιστεί, όπως είπε, τις ευθύνες του, να εγκαταλείψει τη μέχρι σήμερα τακτική του και να συνειδητοποιήσει ότι δεν μπορεί να δεσμεύει την πλευρά μας με προτάσεις χωρίς να έχει προηγηθεί η συστηματική και σε βάθος διαβούλευση μεταξύ του ίδιου και των πολιτικών δυνάμεων. «Το τονίζω και το επαναλαμβάνω: Δεν μπορεί ο Πρόεδρος να έχει την απαιτηση για εν λευκό στήριξη, ούτε από τον Δημοκρατικό Συναγερμό ούτε από τους πολιτές αυτού του τόπου», επεσήμανε ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ.

«Πρέπει την ίδια ώρα να συνειδητοποιήσει επιτέλους ο Πρόεδρος ότι η διαπραγματευτική του ομάδα χρειάζεται ουσιαστική ενίσχυση. Και τούτο ως

«Ο Πρόεδρος πρέπει να αναλογιστεί τις ευθύνες του», τόνισε από το βήμα του συνεδρίου του ΔΗΣΥ ο Ν. Αναστασιάδης.

μην εκληφθεί ως μομφή έναντι οποιουδήποτε. Μήπως θεωρεί ο Πρόεδρος ότι δεν χρειάζεται επιπλέον πολιτική και επιστημονική στήριξη; Πραγματικά πιστεύει ο Πρόεδρος ότι μόνος θα αντεπεξέλθει απέναντι στην τουρκική δι-

πλωματική μηχανή και μόνος, με ένα-δύο συνεργάτες του πολύ στενού του περιγύρου, θα μας οδηγήσει στην καλύτερη δυνατή και αποδεκτή λύση;», διαρωπήθηκε. Αφιερώνοντας σημαντικό μέρος της ομιλίας του στο θέμα των επιλογών της κυβέρνησης στις εξωτερικές σχέσεις, ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ κάλεσε το Προεδρικό και το ΑΚΕΛ «να καταλάβουν ότι ο Ψυχρός Πόλεμος έληξε και ο διεθνής κομμουνισμός, δυστυχώς για λίγους, αλλά ευτυχώς για τους πολλούς, κατέρρευσε». «Πόσες φορές δεν εφηγήσαμε ότι η παρουσία μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αν είναι να φέρει αποτελέσματα, πρέπει να βασίζεται στην αξιοπιστία, συνεπή και ενεργό παρουσία σε όλα τα επίπεδα και όλες τις πολιτικές; Και ότι η δογματική αρνητική τοποθέτηση σε ζητήματα όπως ο Συνεταιρισμός για την Ειρήνη και η Συνθήκη της Λισαβόνας θα επιφέρει κόστος;», πρόσθεσε.

«Τις αρνητικές συνέπειες των επιλογών απέναντι της κυβέρνησης, δυστυχώς, τις βιώνουμε ήδη. Και μάλιστα στην πιο κρίσιμη στιγμή», πρόσθεσε ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ για να καταλήξει διερωτώμενος «πόση στήριξη θα βρει άραγε ο

Πρόεδρος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο από την Κούβα, τη Συρία ή τη Λιβύη;».

Εκτιμήσεις που ποικίλλουν

Στο μεταξύ, τις διαφοροποιημένες τάσεις που καταγράφονται αυτή τη στιγμή στον ΔΗΣΥ έφερε στο φως η συζήτηση για την εκπεριτροπής προεδρία και τη σταθμισμένη ψήφο. Αν και επίσημα το κόμμα δεν έχει πάρει θέση υπέρ ή εναντίον και περιορίστηκε στην αποστολή σχετικού σημειώματος με τους προβληματισμούς του στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, οι προσωπικές τοποθετήσεις διαφόρων αξιωματούχων του κόμματος ανέδειξαν και τη διαφορετικότητα της φιλοσοφίας των προσεγγίσεων που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στην Πινδάρου. Πηγή του ΔΗΣΥ, με πολύ καλές προσβάσεις στον πρόεδρο του κόμματος, δήλωσε πάντως στην «Κ» πως αυτές οι διαφοροποιήσεις, όχι μόνο είναι φυσιολογικές, αλλά ενδεχομένως να καταγράφονται και που έντονα ακόμη όσο προχωρούν οι διαπραγματεύσεις. «Όσο τα πράγματα στο Κυπριακό κινούνται είτε προς την κατεύθυνση της πρόδοσης στο τραπέζι των συνομιλιών

είτε προς την αντίθετη κατεύθυνση, τόσο και θα παρουσιάζονται διαφορετικές εκτιμήσεις εντός του ΔΗΣΥ», επισήμανε, για να διευκρινίσει πως ίσως θα ήταν λάθος να μιλήσει κάποιος απλώς για δύο τάσεις και δύο φιλοσοφίες εντός του ΔΗΣΥ. Όπως εκτιμά, τα πράγματα δεν μπορούν να τύχουν αντιμετώπισης με τη φιλοσοφία του άσπρου και του μαύρου, καθώς η μεταξύ των δύο χρωμάτων ζώνη φαίνεται να είναι και η επικρατέστερη αυτή τη στιγμή στην Πινδάρου. «Σίγουρα εντός του κόμματός μας μπορεί να υπάρχουν από τη μια πλευρά αυτοί που σκέφτονται με πολύ προχωρημένη τρόπο για τις διαπραγματεύσεις και από την άλλη κάποιος λίγοι που να μη θέλουν να δουν την προσπάθεια να καταλήγει με βάση τη συζήτηση που γίνεται αυτή τη στιγμή ανάμεσα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ», επεσήμανε, για να διευκρινίσει στη συνέχεια πως η συντηρητική πλειοψηφία, τόσο των αξιωματούχων, όσο και των μελών του κόμματος, «σήμερα βρίσκεται, έστω και με κάποιες διαβαθμίσεις, στο ενδιάμεσο των δύο αυτών σκέψεων».

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

Ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, ανάμεσά τους και το Κυπριακό, θα τεθούν επί τάπητος στις συνομιλίες Ομπάμα-Ερντογάν στον Λευκό Οίκο την προσεχή εβδομάδα.

Τεστ αξιοπιστίας για τον Ερντογάν

Κρίσιμη η επικείμενη επίσκεψη του Τούρκου πρωθυπουργού στον Λευκό Οίκο

ΟΥΑΣΙΝΓΤΟΝ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ**

Μία μόλις εβδομάδα απομένει για την επίσκεψη του Τούρκου πρωθυπουργού, Ταγίπ Ερντογάν, στην Ουάσινγκτον, όπου θα συναντηθεί με τον πρόεδρο Ομπάμα κι άλλους Αμερικανούς επισήμους, σ' ένα κλίμα μάλλον αρνητικό για την κυβέρνησή του. Οι συκνοί εναγκαλισμοί με το καθεστώς της Τεχεράνης, η θερμή υποδοχή στην Άγκυρα του καταζητούμενου για εγκλήματα πολέμου προέδρου του Σουδάν, η κρίση στις σχέσεις με το Ισραήλ, αλλά και η σύγκρουση με το συγκρότημα Τύπου Dogan Yayin έχουν προκαλέσει αντιδράσεις ακόμη και στους κύκλους εκείνους της Ουάσινγκτον οι οποίοι παραδοσιακά στήριζαν την Τουρκία.

Μόλις την περασμένη Δευτέρα η «Ουάσινγκτον Ποστ», με κύριο άρθρο της, επεσήμανε ότι «η Τουρκία ολισθαίνει», ενώ για το κόμμα του Ερντογάν τόνιζε πως

«αν και κάποτε πολλοί στην Ουάσινγκτον το θεωρούσαν μοντέλο άσκησης δημοκρατικής πολιτικής από ευσεβείς μουσουλμάνους, τώρα η εικόνα αυτή θολώνει».

Το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν αναλυτές, οι οποίοι συστηματικά γράφουν υπέρ της Τουρκίας, από το 2002 που ανέλαβε την εξουσία το κόμμα του Ερντογάν, είναι να αντιληφθούν προς τα πού οδεύει το κόμμα κι αν το πρόβλημα είναι ο ίδιος ή αυτή είναι η κυρίαρχη ιδεολογία του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης.

Σ' αυτούς συμπεριλαμβάνονται και δύο σημερινά στελέχη της κυβέρνησης Ομπάμα, με πλούσιο συγγραφικό έργο υπέρ της Τουρκίας: Ο υφυπουργός Εξωτερικών, αρμόδιος για ευρωπαϊκές υποθέσεις, Φίλιπ Γκόρντον, καθώς και η ομόλογός του στο Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας, Ελίζαμπεθ Σέργουντ-Ράνταλ. Μέλη του Κογκρέσου που είχαν την ευκαιρία να συνομιλήσουν μαζί τους, τους περι-

γράφουν μάλλον ότι βρίσκονται «σε απόγωση» για τις κινήσεις της Τουρκίας.

Κάποιοι στους πολιτικούς κύκλους της Ουάσινγκτον, οι οποίοι διατηρούν στενές σχέσεις με το τουρκικό λόμπι, επιχειρούν να συνδέσουν αυτήν τη στροφή της κυβέρνησης Ερντογάν με την α-

Προβληματισμός στην Ουάσινγκτον για τουρκικές κινήσεις

πογοήτευση των «φιλοευρωπαϊκών» κύκλων της Τουρκίας από το στομαχόσπασμα της Ε.Ε. Το επικείμενο αυτό βρίσκει πολλά εύκολα όπλα και εντός της κυβέρνησης Ομπάμα, για την οποία είναι «ανεξόδο» να ζητήσει για μία ακόμη φορά από την Ε.Ε. να μην ασκεί πιέσεις στην Τουρκία και να την δεχθεί».

Για τα υπόλοιπα ωστόσο ζητήματα, η κυβέρνηση Ομπάμα δεν

κρύβει ότι θα έχει πολλά να πει στον Ταγίπ Ερντογάν στις 7 Δεκεμβρίου. Χαρακτηριστική και η δήλωση, την Τετάρτη, του εκπροσώπου του Στέιτ Ντιπάρτμεντ, Ίαν Κέλι, όταν ρωτήθηκε από Τούρκο δημοσιογράφο να σχολιάσει το επίπεδο των αμερικανοτουρκικών σχέσεων, μετά τις «πολύ σκληρές επιθέσεις από φιλοισραηλινές φωνές στην Ουάσινγκτον κατά της Τουρκίας». Ο κ. Κέλι, αφού χαρακτήρισε «πολύ ευρείς και εύρωστες τις σχέσεις με την Τουρκία, ένα πολύτιμο μέλος του ΝΑΤΟ και σημαντικό μοντέλο για την περιοχή, σε σχέση με τους δημοκρατικούς της θεσμούς», είπε:

«Δεν λέω ότι δεν έχουμε διαφωνίες με την Τουρκία. Έχουμε διαφωνίες με όλους τους συμμάχους μας και τις συζητούμε μαζί τους και ιδιωτικά και δημόσια. Προσβλέπουμε στη συζήτηση όλου του φάσματος των σχέσεων μας με τον πρωθυπουργό Ερντογάν».

Μέλος της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής εκτίμησε ότι στη συνάντηση με τον κ. Ερντογάν ο πρόεδρος θα αξιολογήσει προσωπικά την αξιοπιστία του κ. Ερντογάν, ιδίως για τα ζητήματα που σχετίζονται με το Ιράν, τη Συρία και το Σουδάν.

«Ο Ερντογάν δεν θα ήθελε να στιγματιστεί με τον χαρακτηρισμό πως οι Αμερικανοί δεν τον θεωρούν αξιόπιστο συνομιλητή. Ήδη έλαβε ένα πρώτο μήνυμα από τον Ομπάμα, όταν άνοιξε τηλεφωνικό διάλογο με τον πρόεδρο Γκιουλ, τον οποίο πολλοί στην Ουάσινγκτον χαρακτηρίζουν ως τον μόνο πραγματικά μετριοπαθή και αξιόπιστο πολιτικό της Τουρκίας».

Έλληνες και Κύπριοι διπλωμάτες ανησυχούν ωστόσο μήπως η Τουρκία δώσει υποσχέσεις για τα ζητήματα που εννοχλούν την Ουάσινγκτον και λάβει υποσχέσεις για τα ζητήματα που ενδιαφέρουν την ίδια, όπως η ευρωπαϊκή τη πορεία και το Κυπριακό.

Στην Αθήνα αύριο ο Αχμέτ Νταβούτογλου

Θα πιέσει για σύνοδο κορυφής για το Κυπριακό

Στο επίκεντρο της τουρκικής διπλωματίας θα βρεθεί και αύριο το Κυπριακό με την επίσκεψη στην Αθήνα του Τούρκου υπουργού Εξωτερικών, Αχμέτ Νταβούτογλου. Πληροφορίες από το τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών αναφέρουν πως ο κ. Νταβούτογλου, σε συνέχεια των όσων πρόσφατα ζήτησε ο Ταγίπ Ερντογάν, θα καταβάλει προσπάθειες για να πείσει την ελληνική κυβέρνηση για μια διεθνή σύνοδο κορυφής και μια πιο στενή συνεργασία των δύο χωρών για το Κυπριακό.

«Η θέση της Τουρκίας είναι μία λύση με βάση τις παραμέτρους του ΟΗΕ, στο πλαίσιο που προκύπτει από το κοινό ανακοινωθέν των δύο πλευρών στην Κύπρο της 26ης Μαΐου 2008 και με βάση τη διζωνικότητα, τη δικαιοσύνη και την πολιτική ισοτιμία», δήλωσε ο Αχμέτ Νταβούτογλου την Πέμπτη στην Κωνσταντινούπολη, όπου πραγματοποιήθηκε η συνεδρίαση της τριόγκας της Ε.Ε. με την Τουρκία. Εκτός από τον Α. Νταβούτογλου, πήρε μέρος ο υπουργός άνευ χαρτοφυλακίου και επικεφαλής της τουρκικής διαπραγματευτικής ομάδας στις συνομιλίες με την Ε.Ε., Εγκεμέν Μπαγίς, οι υπουργοί Εξωτερικών της Σουηδίας και της Ισπανίας (της σημερινής και της επόμενης προεδρίας της Ε.Ε.), Καρλ Μπλντ και Ντιέγκο Λόπεζ Γκαβρίντο αντίστοιχα, και ο εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Άγκυρα, Μαρκ Περίνι.

«Με τη λύση του Κυπριακού θα διαμορφωθούν συνθήκες σταθερότητας στην Ανατολική Μεσόγειο και θα επιταχυνθεί η ενταξιακή διαδικασία της Τουρκίας στην Ε.Ε.» πρόσθεσε ο Α. Νταβούτογλου.

Απαντώντας σε ερώτηση σχετικά με το θέμα του ανοίγματος των τουρκικών λιμανιών και αεροδρομίων στα κυπριακά πλοία και αεροσκάφη, είπε ότι «το ζήτημα είναι η επίλυση του Κυπριακού. Εάν το 2004 είχε βρεθεί η λύση, δεν θα υπήρχε αυτή τη στιγμή πρόβλημα ως προς την εφαρμογή του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου. Το πρόβλημα αυτό θα εκλείψει, όταν θα υπάρξει συνολική λύση του Κυπριακού. Εμείς έχουμε αυτή τη συνολική προσέγγιση και περιμένουμε από την Ε.Ε. να έχει και αυτή συνολική προσέγγιση. Όλα αυτά έχουν προκύψει επειδή έγινε στην Ε.Ε. η ένταξη μιας χώρας, δίχως να έχουν επιλυθεί τα συνοριακά της προβλήματα». Εξέφρασε, μάλιστα, την ελπίδα «να υπάρξει μία απόφαση από πλευράς Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, που να μας ικανοποιεί όλους».

Από πλευράς του, ο Σουηδός υπουργός Εξωτερικών, Καρλ Μπλντ, αναφερόμενος στο θέμα της Κύπρου, είπε ότι το ζήτημα των λιμανιών θα εξεταστεί στη Σύνοδο των Υπουργών Εξωτερικών της Ε.Ε., στις 7 Δεκεμβρίου, και έκανε λόγο για υποστήριξη της Ε.Ε. προς τις συνομιλίες στην Κύπρο. Υπογράμμισε και ο ίδιος τις παραμέτρους του ΟΗΕ, αλλά και τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Γιορτάστε την Οδύσσειά τους στο διάστημα στην ιστοσελίδα louisvuittonjourneys.com

Κάποια ταξίδια αλλάζουν την ανθρωπότητα για πάντα. Sally Ride, πρώτη Αμερικανίδα που ταξίδεψε στο διάστημα. Buzz Aldrin, Apollo 11, πρώτος άνθρωπος που πάτησε στη σελήνη το 1969. Jim Lovell, Apollo 13, κυβερνήτης.

Η Louis Vuitton στηρίζει το πρόγραμμα The Climate Project.

LOUIS VUITTON

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

Θερμό δεκαήμερο ενόψει για τη Λευκωσία

Η κυβέρνηση επενδύει στην άσκηση πιέσεων και σπεύδει προς αναζήτηση συμμάχων, ώστε να εξασφαλίσει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα

Της **ΡΟΝΑΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ**

Ο Δεκέμβριος βρίσκεται επί θύρας και τα μέχρι τώρα δεδομένα, όπως όλα δείχνουν, δεν είναι και τόσο ευνοϊκά για την Κυπριακή Δημοκρατία. Όπως καταγράφεται και στο προσχέδιο συμπερασμάτων από τη σουηδική προεδρία για την ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας, στο οποίο δεν γίνεται λόγος για κυρώσεις στην Άγκυρα, παρά το ότι δεν έχει υλοποιηθεί τις υποχρεώσεις της, οι ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν φαίνεται να συμφωνούν στην επιβολή κυρώσεων. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» από πηγή που γνωρίζει τις προθέσεις Χριστόφια, η Λευκωσία κρατά ακόμη όλα τα ενδεχόμενα ανοικτά για τον Δεκέμβριο, οπότε θα

Η Ελλάδα δεν επιθυμεί να επιβάλει κυρώσεις στην Τουρκία, έχοντας στο πλευρό της μόνο την Κύπρο

γίνει η αξιολόγηση της Τουρκίας, παρόλο που αντιλαμβάνεται το κόστος που θα αναλάβει σε περίπτωση μονομερούς επιβολής κυρώσεων, κάτι που άλλωστε η ίδια επιθυμεί να αποφύγει.

Πρόθεση της Λευκωσίας, σύμφωνα με τις ίδιες ενημερωμένες πηγές, είναι η κορύφωση της προσπάθειας μέχρι τη Σύνοδο Κορυφής που αρχίζει στις 10 Δεκεμβρίου, για να κερδίσει συμμάχους, ανάμεσά τους και η Ελλάδα, η οποία σε καμία περίπτωση δεν επιθυμεί να επιβάλει κυρώσεις στην Τουρκία, έχοντας στο πλευρό της μόνο την Κύπρο. Με άλλα λόγια, εάν δεν υπάρξει ομοφωνία από τους «27» για την επιβολή κυρώσεων στην Τουρκία, πράγμα που φαντάζει μάλλον απίθανο, τότε σχεδόν ουδεμία άλλη χώρα θα συναινέσει στην επιβολή κυρώσεων.

Στις 4 Δεκεμβρίου συνέρχεται ξανά το Εθνικό Συμβούλιο, με κύριο θέμα στην ατζέντα τις επιλογές της Κυπριακής Δημοκρατίας ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 10ης Δεκεμβρίου. Σύμφωνα με πληροφορίες, στο Εθνικό της ερχόμενης Παρασκευής δεν αναμένεται να ληφθεί τελική και συγκεκριμένη απόφαση ως

προς το τι δέον γενέσθαι, αλλά πιθανότατα θα υπάρξει μια τοποθέτηση-πλαίσιο, την οποία να μπορεί να χρησιμοποιήσει ο υπουργός Εξωτερικών, Μάρκος Κυπριανού, στις 7 Δεκεμβρίου, ημερομηνία κατά την οποία συνέρχεται το Συμβούλιο Υπουργών. Ούτε όμως και στις 7 Δεκεμβρίου θα υπάρξει κατάληξη, αφού τις αποφάσεις θα λάβουν οι αρχηγοί των κρατών στη Σύνοδο Κορυφής. Και στη Σύνοδο Κορυφής ο Πρόεδρος Χριστόφιας δεν επιθυμεί να πάει δεσμευμένος με μια απόφαση την οποία δεν θα μπορεί να αλλάξει, καθώς, όπως είναι γνωστό, σε Συνόδους Κορυφής οι αποφάσεις μπορεί να ληφθούν στο προσκήνιο ή στο παρασκήνιο ακόμη και την τελευταία στιγμή, αναλόγως και των δεδομένων που θα έχει ενώπιόν του ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Όχι μονομερές

Στο πλαίσιο αυτός της λογικής εντάσσεται και η επιστολή που απέστειλε ο Πρόεδρος Χριστόφιας στους 26 ηγέτες της Ε.Ε., με την οποία προειδοποιεί ότι η Κυπριακή Δημοκρατία θα υποχρεωθεί να προχωρήσει στη λήψη συγκεκριμένων μέτρων, εάν η Τουρκία συνεχίσει να επιδεικνύει την ίδια στάση. Στην επιστολή του ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σημειώνει πως κατά τη διάρκεια των πέντε χρόνων που έχουν περάσει από τη συγκατάθεση για έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Τουρκία, η Κυπριακή Δημοκρατία επέδειξε πολλή υπομονή στις προσπάθειες για την υλοποίηση του Πρωτοκόλλου της Άγκυρας. Τονίζει ακόμη πως η στήριξη που έχει δώσει μέχρι στιγμής η Άγκυρα στις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού ήταν μόνο υποκριτική και ότι με τη μετά από 18 μήνες διαπραγματεύσεων και πάνω από 50 συναντήσεις των ηγετών, η πρόοδος δεν είναι ικανοποιητική.

Σύμφωνα κυβερνητικές πηγές, με την επιστολή ο Πρόεδρος επιδιώκει, πρώτον, να ενημερώσει τους εταίρους του για τη στάση της Τουρκίας και να την θέσει ενώπιον των ευθυνών της και δεύτερον, να διαμηνύσει πως επιδίωξη του δεν είναι να επιβάλει κυρώσεις μονομερώς, αλλά σε διαβούλευση με τους εταίρους να ληφθούν τα ενδεδειγμένα μέτρα εναντίον της Άγκυρας.

Ο Πρόεδρος Χριστόφιας δεν επιθυμεί να πάει στη Σύνοδο Κορυφής δεσμευμένος με μια απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου που δεν θα μπορεί να αλλάξει.

Ναι σε πενταμερή διάσκεψη υπό προϋποθέσεις

Εκδήλωση θέσε της κυβέρνησης, από την έναρξη των συνομιλιών, ήταν ότι η Κύπρος ως χώρα-μέλος της Ε.Ε. δεν χρειάζεται μπιτέρες πατρίδες για την ασφάλειά της και ότι η Ε.Ε. από μόνη της αποτελεί εγγύηση.

Η πρόταση του Ταγίπ Ερντογάν για πενταμερή διάσκεψη Ελλάδας, Κύπρου, Τουρκίας, ε/κ πλευράς και τ/κ πλευράς προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων τόσο σε κυβέρνηση όσο και σε πολιτικά κόμματα. Η πραγματοποιηθείσας πενταμερούς γίνεται από τη Λευκωσία ως αναβάθμιση του ψευ-

δοκράτους και υποβάθμιση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σύμφωνα ωστόσο με ασφαλείς πληροφορίες της «Κ», η κυβέρνηση γνωρίζει πως, όταν έρθει η ώρα για να συζητηθεί η Συνθήκη Ασφαλείας και Εγγυήσεων, αναπόφευκτα θα πρέπει να καθίσουν στο τραπέζι και οι τρεις εγγυητριες δυνάμεις και δεν αποκλείει το ενδεχόμενο μια τέτοια συνάντηση να πραγματοποιηθεί τους επόμενους μήνες, εάν και εφόσον υπάρξει ουσιαστική πρόοδος στις συνομιλίες. Οι ίδιες πληροφορίες τονίζουν ωστόσο πως

μια τέτοια σύνοδος, με τη συμμετοχή της Ελλάδας, της Τουρκίας και της Βρετανίας, θα γίνει μόνο εάν ο συνομιλιές που διεξάγονται σε επίπεδο ηγετών των δύο κοινοτήτων έχουν φτάσει σε τέτοιο σημείο, που μόνο το κεφάλαιο των εγγυήσεων θα θεωρείται ανοικτό. Με άλλα λόγια, η κυβέρνηση δεν αποκλείει την πενταμερή, ωστόσο, κάτι τέτοιο μπορεί να συζητηθεί, μόνο όταν οι δύο ηγέτες βρίσκονται πολύ κοντά σε λύση και έχουν συμφωνήσει για όλες τις εσωτερικές πτυχές του Κυπριακού.

Το παρασκήνιο πριν από τη σύνοδο κορυφής Ε.Ε. του Δεκεμβρίου

Σκηνικό πιέσεων για Ελλάδα και Κύπρο – Η «έκθεση» της σουηδικής προεδρίας και η φόρμουλα-παγίδα στο θέμα της FYROM

ΑΘΗΝΑ
Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΛΥΓΕΡΟΥ**

Εκουμε εισέλθει στην τελική ευθεία για τη σύνοδο κορυφής της Ε.Ε. (10-11 Δεκεμβρίου) και το σκηνικό είναι εξαιρετικά δυσμενές. Αυτό είχε φανεί τον Οκτώβριο από τις εκθέσεις της Κομισιόν για Τουρκία και FYROM. Το προσχέδιο συμπερασμάτων της σουηδικής προεδρίας είναι ακόμα πιο δυσμενές. Αναγνωρίζει με «απογοήτευση» ότι η Τουρκία δεν εφαρμόζει το πρωτόκολλο τελωνειακής σύνδεσης με την Κυπριακή Δημοκρατία, αλλά δεν προτείνει την παραμικρή κύρωση, ούτε καν ημερομηνία επαναξιολόγησης! Απλά, ζητάει από την Κομισιόν να «παρακολουθεί στενά» την ασυνέπεια της Άγκυρας!

Στο προσχέδιο δεν υπάρχουν ούτε οι περινεύσεις συστάσεις προς την Τουρκία να αποφεύγει την απειλή χρήσης βίας εναντίον της Ελλάδας ούτε και κάποια αναφορά στις παραβιάσεις στο Αιγαίο. Απλά, η Άγκυρα καλείται γενικά «να δεσμευθεί για σχέσεις καλής γειτονίας και ειρηνικής διευθέτησης των διαφορών της, σύμφωνα με τη Χάρτα των Ηνωμένων Εθνών, λαμβάνοντας υπόψη, αν κριθεί αναγκαίο, το Διεθνές Δικαστήριο».

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Χάρτα του ΟΗΕ προβλέπει κατά σειρά διμερή διαπραγμάτευση, διεθνή διατίπση, στην οποία πάντα παρεισφύρει η πολιτική σκοπιμότητα και τέλος προσφυγή στη Χάγη. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι τα ελληνoturκικά ωθούνται από τη σουηδική προεδρία (και τον αμερικανοβρετανικό παράγοντα, που την καθοδηγεί) στο πλαίσιο, που επιδιώκει εδώ και χρόνια η Άγκυρα.

Η επιστολή Ερντογάν, άλλωστε, προτείνει εφ' όλης της ύλης διαπραγ-

Στην επιστολή του ο Ταγίπ Ερντογάν εκφράζεται θετικά για τον Γ. Παπανδρέου, ενώ κάνει ειδική αναφορά στην ανάγκη ενός «code conduct» για τα αεροσκάφη.

ματεύσει υπό την άμεση εποπτεία των δύο υπουργών Εξωτερικών. Μιλάει για τις διμερείς διαφορές (χωρίς να τις ονομάζει) και για Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, κάνοντας ειδική αναφορά στην ανάγκη ενός «code conduct» για τα αεροσκάφη.

Στη διεσέλιδη επιστολή υπάρχει αναφορά στην «τουρκική μειονότητα» της Θράκης, ζητώντας, εκτός των άλλων, και αναγνώριση της εθνικής της ταυτότητας. Το θέμα αυτό το συνδέει όχι μόνο με την «ελληνορθόδοξη μειονότητα», αλλά και με το Πατριαρχείο, με σκοπό να εγκλωβίσει τον διεθνή αυτό εκκλησιαστικό θεσμό στο στενό ελληνοτουρκικό πλαίσιο. Κάνει επίσης ειδική αναφορά στην εκλογική υποστήριξη των μουσουλμάνων της Θράκης προς το ΠΑΣΟΚ, την οποία συνδέει με τη θετική στάση που έχει τηρήσει ο Γ. Παπανδρέου απέναντί της στο παρελθόν. Ο Τ. Ερντογάν εκφράζει την υποστήριξη του στις διαπραγματεύσεις Χριστόφια - Ταλάτ και μιλάει για σύγκλιση «τε-

τραμερούς διάσκεψης». Από την επιστολή δεν λείπουν ευχαριστίες, που ο Γ. Παπανδρέου υποστηρίζει την τουρκική υποψηφιστικότητα στην Ε.Ε.

Η απάντηση του Έλληνα πρωθυπουργού μάλλον θα δοθεί στον Α. Νταβούτγιο, που έρχεται για την υπουργική σύνοδο του ΟΑΣΕ και σύμφωνα με αξιόπιστες πληροφορίες, αναμένεται να είναι θετική. Το κλίμα συννενομένης που οικοδομείται στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και με την παρασκηνιακή παρέμβαση του αμερικανικού παράγοντα, εκ των πραγμάτων θα δοκιμασθεί στη σύνοδο κορυφής της Ε.Ε.

Είναι πολύ δύσκολο πολιτικά για τον πρόεδρο Χριστόφια να συναινέσει σε μία απόφαση, που θα βγάξει λάδι την Τουρκία. Θα προτιμούσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να επιβάλει κάποια κύρωση, αλλά δεν φαίνεται να υπάρχει τέτοιο κλίμα. Η Γαλλία και η Γερμανία πιθανότατα θα ήταν διατεθειμένες να στηρίξουν τη Λευκωσία, αλλά δεν το ζήτησαν οι Παπανδρέου - Χριστόφιας. Και

Ο Δ. Χριστόφιας προανατολίζεται να μπλοκάρει το άνοιγμα κι άλλων κεφαλαίων στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Τουρκίας. Υπενθυμίζουμε ότι η Ε.Ε. έχει παγώσει οκτώ κεφάλαια (2006) και η Γαλλία έχει μπλοκάρει κάποια πρόσθετα. Πέντε κεφάλαια, που η Λευκωσία σχεδιάζει να μπλοκάρει το άνοιγμά τους είναι τα κεφάλαια 24 (Δικαιοσύνη, Ασφάλεια και Αμυνα), 31 (Εξωτερική Πολιτική, Πολιτική Ασφάλειας και Αμυνας), 26 (Παιδεία, Πολιτισμός), 23 (Απονομή Δικαιοσύνης, Θεμελιώδεις Ελευθερίες) και 15 (Ενέργεια). Τα τρία τελευταία εί-

Η επιστολή του Ταγίπ Ερντογάν και η απάντηση του Γιώργου Παπανδρέου

οι δύο παίζουν με τον άξονα Ουάσιγκτον - Λονδίνο, παρότι είναι αυτός ο άξονας που αγωνίζεται να βγάλει λάδι την Τουρκία και μεθοδεύει τα χειρότερα για τον Ελληνισμό.

Ο Δ. Χριστόφιας προανατολίζεται να μπλοκάρει το άνοιγμα κι άλλων κεφαλαίων στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Τουρκίας. Υπενθυμίζουμε ότι η Ε.Ε. έχει παγώσει οκτώ κεφάλαια (2006) και η Γαλλία έχει μπλοκάρει κάποια πρόσθετα. Πέντε κεφάλαια, που η Λευκωσία σχεδιάζει να μπλοκάρει το άνοιγμά τους είναι τα κεφάλαια 24 (Δικαιοσύνη, Ασφάλεια και Αμυνα), 31 (Εξωτερική Πολιτική, Πολιτική Ασφάλειας και Αμυνας), 26 (Παιδεία, Πολιτισμός), 23 (Απονομή Δικαιοσύνης, Θεμελιώδεις Ελευθερίες) και 15 (Ενέργεια). Τα τρία τελευταία εί-

να ήδη ατύπως παγωμένα. Ακόμα κι αν η Λευκωσία μπλοκάρει πέντε ή και επτά κεφάλαια, η κύρωση θα είναι μάλλον ανώδυνη για την Άγκυρα. Από το 2004 μέχρι τώρα έχουν ανοίξει προς διαπραγμάτευση 11 κεφάλαια και θα είναι διαθέσιμα για άνοιγμα άλλα 8-10. Αυτό σημαίνει ότι δεν επιβραδύνεται αποφασιστικά η ενταξιακή πορεία της Τουρκίας.

Εάν ο Δ. Χριστόφιας κάνει πράξη την πρόθεσή του, θα είναι πολιτικά δύσκολο για τον Γ. Παπανδρέου να τον αφήσει μόνο. Γι' αυτό και το πιθανότερο είναι ότι θα τον στηρίξει, πιεζοντάς τον να μπλοκάρει τα λιγότερα δυνατά κεφάλαια. Η ελληνική διπλωματία, άλλωστε, στη σύνοδο κορυφής θα χειρισθεί και το δεύτερο μέτωπο που της άνοιξαν.

Η Κομισιόν έχει προτείνει την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της FYROM. Το ίδιο ζητάει με τωρινό ψήφισμά του το Ευρωκοινωνικό Συμβούλιο. Αυτό υιοθετεί και η σουηδική προεδρία με το επιχείρημα ότι «τα διμερή ζητήματα δεν θα πρέπει να ε-

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Δυο σχολές για Τουρκία και συνομιλίες

Στο Εθνικό Συμβούλιο της περασμένης Τρίτης τα κόμματα ενημερώθηκαν κυρίως για την πορεία των κεφαλαίων Διακυβέρνηση και Περιουσιακό. Όπως εκπαιστώνεται, οι πολιτικές δυνάμεις εκφράζουν δύο διαφορετικές σκέψεις τόσο όσον αφορά τις ενέργειες της Λευκωσίας τον Δεκέμβριο όσο και για την πορεία των συνομιλιών. Στη συζήτηση για το Κυπριακό, το ΔΗΚΟ, η ΕΔΕΚ, το ΕΥΡΩΚΟ και οι Οικολόγοι εξέφρασαν τις διαφωνίες και τις ανησυχίες τους όσον αφορά τις προτάσεις του Προέδρου για τη Διακυβέρνηση. Ο Πρόεδρος Χριστόφιας ζήτησε από τον σύμβουλό του, Τουμάζο Τσελεπή, να ενημερώσει αναλυτικά και με κάθε λεπτομέρεια τα κόμματα για την πρόταση του σχετικά με την εκ περιτροπής προεδρία και τη σταθμισμένη ψήφο. Για το Περιουσιακό, η κυβέρνηση ξεκαθάρισε στα κόμματα πως ακόμη δεν έχει μπει στην ουσία η διαπραγμάτευση, καθώς υπάρχει διαφωνία επί της ουσίας για το ποιος θα έχει τον πρώτο λόγο στην περιουσία. Είναι γνωστό πως θέση της ε/κ πλευράς είναι ότι τον πρώτο λόγο θα πρέπει να έχει ο ιδιοκτήτης, ενώ της τ/κ πλευράς, ο σημερινός χρήστης. Ο Πρόεδρος Χριστόφιας εξήγησε στα μέλη του Εθνικού ότι η κατηγοριοποίηση των περιουσιών έγινε, μόνο για να διαπιστωθεί σε ποια κατάσταση βρίσκονται σήμερα οι περιουσίες και ότι η κατηγοριοποίηση δεν αφορά κριτήρια για το ποιοι θα έχουν δικαίωμα στην περιουσία τους και ποι οι όχι. ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ φαίνεται να συμφωνούν με τους χειρισμούς Χριστόφια στο Κυπριακό, σε αντίθεση με τα άλλα κόμματα που διατηρούν τις διαφωνίες τους. Και για τις ενέργειες της Λευκωσίας τον Δεκέμβριο υπάρχει η ίδια αναλογία, με τα κόμματα ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, ΕΥΡΩΚΟ και Οικολόγους να θέτουν την επιβολή κυρώσεων τον Δεκέμβριο ως τη μόνη επιλογή, ενώ ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ να βλέπουν τα πρόγματα με πιο διαλλακτικό τρόπο.

μοδιζούν την ενταξιακή πορεία των υποψηφίων χωρών. Οι διμερείς διαφορές πρέπει να λύνονται από τα ενδιαφερόμενα μέρη». Ουσιαστικά, επιχειρούν να ακυρώσουν στην πράξη το κριτήριο της καλής γειτονίας για τις σχέσεις υποψηφίων προς ένταξη χωρών με χώρες-μέλη.

Η Ουάσιγκτον και κοινοτικό κύκλοι προτείνουν να συμφωνηθεί άμεσα το «Βόρεια Μακεδονία» και η Ελλάδα να πει «ναι» στην έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της FYROM. Σε δεύτερη φάση να γίνει διαπραγμάτευση του εύρους χρήσης αυτού του ονόματος και για το όνομα της εθνότητας/γλώσσας των Σλαβομακεδόνων.

Πρόκειται για φόρμουλα-παγίδα. Όταν θα έλθει η ώρα να συζητηθεί το εύρος χρήσης, η FYROM θα επαναλάβει την πάγια θέση της ότι οι Έλληνες στις διμερείς σχέσεις μπορούν να την αποκαλούν με όποια σύνθετη ονομασία τους αρέσει. Με άλλα λόγια, η Αθήνα θα έχει άρει το βέτο, ενώ τα Σκόπια δεν θα έχουν δώσει τίποτα.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΓΝΩΜΕΣ

ΕΛΛΑΔΑ

ΚΟΣΜΟΣ

ΥΓΕΙΑ

ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΟΔΑ

Ασφυκτιά στα κατεχόμενα η γενιά της «ΤΔΒΚ»

Μεγάλωσαν έχοντας σαν πατρίδα ένα ανύπαρκτο κράτος

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ
Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Η Σεζέν, ο Αλί, η Εσρά και οι φίλοι τους είναι κάτοικοι της Κερύνειας. Μια ή δυο φορές τη βδομάδα συναντώνται σε φιλικά σπιτία για να ανταλλάξουν απόψεις και να προβληματιστούν για το μέλλον της Κύπρου. Οι συναντήσεις λαμβάνουν χώρα σε κλειστό κύκλο και συνήθως η παρέα δεν δέχεται εύκολα νέους φίλους στις συναντήσεις της. Ο λόγος για τον οποίο επικρατεί αυτή η μυστικότητα είναι απλός: Από τη μια, επειδή εκφράζονται όλων των ειδών οι απόψεις για τα επίκαιρα πολιτικά και οικονομικά ζητήματα, οι οποίες, σε περίπτωση που περιέρχονταν στη γνώση των «Αρχών», ενδέχεται να δημιουργούσαν προβλήματα στη Σεζέν και την παρέα της. Από την άλλη, διότι η παρέα της Σεζέν έχει μια σημαντική ιδιαιτερότητα για τα κυπριακά δεδομένα. Στο σύνολό τους, η Σεζέν και οι φίλοι της είναι νέοι άνθρωποι (έχουν γεννηθεί λίγο πριν και μετά από το 1983, χρονιά ανακάλυψης του ψευδοκράτους στα Κατεχόμενα) που τάσσονται κατά του περιορισμού των κοινωνικών ελευθεριών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

«Έχουμε έναν Ερντογάν και έναν Ταλάτ, οι οποίοι για τα προσωπικά τους συμφέροντα ξαφνικά θυμήθηκαν ότι πρέπει να λύσουν το Κυπριακό χωρίς να δουν τα λάθη τους, και τώρα πιέζουν για λύση», τονίζει η Σεζέν και προσθέτει: «Το μεγάλο λάθος αυτών των ανδρών είναι η δική μας καταδίκη. Εμείς είμαστε

«Δεν θέλουμε τείχη»

Σε ό,τι αφορά το Κυπριακό και τη διαδικασία των διαπραγματεύσεων, η Σεζέν και η φίλη της τονίζουν το εξής: «Το γεγονός ότι η γενιά μας θέλει να δώσει προτεραιότητα στα κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα που μας ταλανίζουν, δεν σημαίνει ότι δεν επιθυμούμε μια ειρηνική συνύπαρξη με τους Ελληνοκύπριους συνομήλικούς μας. Ούτε εμείς θέλουμε τα τείχη και την πράσινη γραμμή. Θέλουμε ένα καλύτερο μέλλον και για τις δύο κοινότητες της Κύπρου. Αυτό το καλύτερο μέλλον θα το κατορθώσουμε με ξεχωριστές προσπάθειες στο δικό μας νησί. Όσο θα αγαπάω αυτό το νησί, θα αγαπάω και τον συνάνθρωπό μου».

η γενιά του 1983. Τότε ιδρύθηκε «η ένδοξη «ΤΔΒΚ» του Ντενκτάς. Και η «ΤΔΒΚ» απέτυχε να μας εξασφαλίσει ένα καλύτερο μέλλον. Δεν ήταν αυτός ο σκοπός της. Ιδρύθηκε για να εξυπηρετεί ιδιαίτερα συμφέροντα, άρα πώς να επιλύσει τα τεράστια οικονομικά και κοινωνικά μας προβλήματα;». Αυτά τα λόγια ανήκουν στη Σεζέν, που είναι κόρη Τούρκου συνταγματάρχη, ο οποίος υπηρέτησε στην Κύπρο το 1974. Μετά τον πόλεμο ο πατέρας της Σεζέν εγκαταστάθηκε στην Κύπρο και γνώρισε την Κύπρια μητέρα της. Το 1982 γεννήθηκε η Σεζέν. Δυο χρόνια μετά ήρθε στον

κόσμο ο Αλί, ο οποίος σήμερα δπλώνει τα εξής: «Γνωρίζω ότι η «ΤΔΒΚ» και η Τουρκία δεν έχουν ως πρωταρχικό στόχο να βελτιώσουν την καθημερινότητά μας. Ακολουθούν τα δικά τους ιδιαίτερα συμφέροντα.

Γι' αυτό εγώ και οι φίλοι μου, καθώς και μια μεγάλη πλειοψηφία των Τουρκοκυπρίων, είμαστε υπέρ μιας σύγχρονης και ευρωπαϊκής τουρκοκυπριακής κυβέρνησης στην Κύπρο. Μιας κυβέρνησης που θα νοιάζεται για ένα καλύτερο οικονομικό μέλλον του τόπου. Μιας κυβέρνησης η οποία δεν θα μεταφέρει πληθυσμό από την Τουρκία για να μας κλέψει τις λιγοστές δουλειές που μας έχουν απομείνει».

Η καλύτερη φίλη της Σεζέν και του Αλί, η Εσρά, η οποία είναι γόνος μιας μεγάλης οικογένειας της Πάφου, συμπληρώνει τα λόγια του φίλου της: «Η σύγχρονη τουρκοκυπριακή διοίκηση, για την οποία κάνουμε λόγο, θα πρέπει να είναι ικανή να εξασφαλίσει τα βασικά ατομικά μας δικαιώματα. Για παράδειγμα, δεν θα πρέπει να καταδιώκει τους ομοφυλόφιλους όπως η σημερινή. Γι' αυτό επιθυμούμε να γίνουμε κομμάτι της Ευρώπης, διότι όμως αυτό να σημαίνει ότι θα δεχθούμε να διοικούμαστε από τους Ελληνοκύπριους. Από το '74 και μετά η κάθε κοινωνία πήρε τον δικό της δρόμο. Εμείς έχουμε τα δικά μας προβλήματα και η άλλη πλευρά (ο.σ. η ελληνοκυπριακή) τα δικά της. Ο καθένας πρέπει να επιλύσει τα δικά του προβλήματα. Μετά απ' αυτό συζητούμε για μια ειρηνική συνύπαρξη».

Η σκληρή καθημερινότητα και το Κυπριακό

Οι τοποθετήσεις της Εσρά και των φίλων της αποτελούν σήμερα τις βασικές θέσεις της πλειοψηφίας της τουρκοκυπριακής κοινωνίας. Όλες οι δημοσκοπήσεις των τελευταίων εβδομάδων καταλήγουν στο εξής συμπέρασμα: Η πλειοψηφία των Τουρκοκυπρίων επιθυμεί μια σύγχρονη και ευρωπαϊκή τουρκοκυπριακή διοίκηση, η οποία θα εστιάζει στα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα των Τουρκοκυπρίων. Αυτή είναι η σημερινή προτεραιότητα της τουρκοκυπριακής κοινωνίας. Η λύση του

Κυπριακού βρίσκεται πολύ πιο χαμηλά στη λίστα των προτεραιοτήτων. Εκτός από τις δημοσκοπήσεις, αυτό αποδείχθηκε και από το κοινό ανακοινωθέν των τουρκοκυπριακών συνδικάτων κατά τις πρόσφατες απεργιακές κινητοποιήσεις της περασμένης εβδομάδας.

Στο συγκεκριμένο ανακοινωθέν, τα συνδικάτα καλούν την «κυβέρνηση» του Κόμματος Εθνικής Ενότητας να εστιάσει την προσοχή της στην καθημερινότητα της μεσαιας τάξης των Τουρκοκυπρίων (έμποροι, γρα-

φειοκράτες, αγρότες, επαγγελματίες κ.ο.κ.), να διαχωρίσει τις θέσεις της από την Τουρκία και να προχωρήσει στη λήψη μέτρων που θα ενισχύσουν την οικονομία μέσα στα ευρωπαϊκά πλαίσια (αντικατάσταση της τουρκικής λίρας με το ευρώ και ανάπτυξη ελεύθερου εμπορίου με την Ευρώπη). Παράλληλα, δεν γίνεται καμία αναφορά στο Κυπριακό και στις διαπραγματεύσεις. Το Κυπριακό φαίνεται πως έχει περιοριστεί στον ισότιμο καθημερινότητας για τη «γενιά του 1983».

Λύσεις στα κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα που τους απασχολούν ζητούν οι νέοι στα Κατεχόμενα, επιρρίπτοντας στην Τουρκία και στη λεγόμενη «ΤΔΒΚ» την ευθύνη για τη δεινή κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει.

Η Τράπεζα Κύπρου στηρίζει την παιδεία. Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Οίκαδε.

10 χρόνια Οίκαδε*

10 χρόνια πιο κοντά

*Οίκαδε θα πει προς την πατρίδα

Για 10 ολόκληρα χρόνια, το Οίκαδε φέρνει κοντά εκατοντάδες παιδιά απ' όλο τον κόσμο.

Στα πλαίσια της Εταιρικής Κοινωνικής της Ευθύνης, η Τράπεζα Κύπρου το 1999, με τη συμπλήρωση 100 χρόνων από την ίδρυσή της, εκπόνησε το Οίκαδε, ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά, το οποίο έκτοτε αναπτύσσει και χορηγεί εξ ολοκλήρου.

Η ιστοσελίδα www.oikade.gr προσφέρει γνώσεις, ψυχαγωγία και παιχνίδι σε κάθε χρήστη, ενώ μαθητές από τα 150 περίπου σχολεία ανά τον κόσμο που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, έχουν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις και εμπειρίες μέσω ηλεκτρονικών συναντήσεων σε ώρες μαθήματος.

Οίκαδε
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Τράπεζα Κύπρου

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

Αναίμακτη λύση

Το αίθριο της Βουλής αποτελεί μια σημαντική κολυμβήθρα πληροφοριών, όπου παρεπιδιημι πηγή της στήλης, η οποία και μας μετέφερε πληροφορίες περί των τεκταινομένων στο ΔΗΚΟ. Το κόμμα λοιπόν συνεχίζει να κινείται σε τροχιά έντονης φόρτισης, με το βλέμμα στραμμένο στις επόμενες κινήσεις του Μάριου Καραγιάν. Οι πληροφορίες λένε ότι ο πρόεδρος θα επιλέξει την πλέον αναίμακτη υπό τις περιστάσεις λύση, που είναι η διαγραφή εκείνου που, αντί ως θεματοφύλακας των αποφάσεων του κόμματος - εν τη απουσία του προέδρου εννοείται - να τις στηρίζει, τις επέκρινε σφόδρα... λέγε με Γιώργο.

Αδύναμοι κρίκοι

Μια άλλη επιλογή που έχει ο Καραγιάν είναι ο αποκεφαλισμός μόνο των λεγόμενων αδύναμων κρίκων της εσωκομματικής αντιπολίτευσης, περιορίζοντας έτσι και την αποδυνάμωση της κοινοβουλευτικής του παρουσίας μόνο στη μια έδρα, και ο νούν νοεϊτ. Η πολιτική αξιοπιστία του προέδρου δεν πρόκειται όμως να περιοσθεί, ακόμη κι αν ο ίδιος προβάλλει ως επικείμερα των αποφάσεων του τη διατήρηση της ενότητας στο κόμμα, λέει καπιζόντας αρειμανίως κάποιος στο αίθριο της Βουλής, διότι «δεν γνωρίζουμε αν αυτές οι κινήσεις θα ικανοποιήσουν τη δίψα του ΑΚΕΛ για ξεκαθάρισμα του τοπίου στο συγκυβερνήτων κόμμα, έτσι όπως αυτή παρουσιάζεται μέσα από τα πολιτικά σχολία της Χαραυγής αλλά και από κάποια στελέχη της Εξέκσια Πασιφάνου. Το τέλος της κρίσης στο ΔΗΚΟ, όποια μορφή κι αν λάβει, θα αφήσει τα κατόλοινα μιας πρωτόγνωρης για την κυπριακή πολιτική ζωή κπεδόμενουσ ενός κόμματος από άλλο». Τα λίγα λόγια ζάχαρη και τα καθόλου μέλι, απάντησε Ακελικός βουλευτής που άκουσε τα λεχθέντα.

Εκμοντερνίζεται το Προεδρικό

Με ασύρματη σύνδεση Wi-Fi εφοδιάστηκε η αίθουσα Τύπου στο Προεδρικό Μέγαρο. Την «είδηση» άκουσαν με χαρά οι δημοσιογράφοι που βρέθηκαν στο Προεδρικό την εβδομάδα που πέρασε. Η σύνδεση στο ίντερνετ θα είναι για όλους, καθώς δεν θα χρειάζεται κωδικό κάποιου για να συνδεθεί κι έτσι η δουλειά των λειτουργών του Τύπου θα γίνεται με περισσότερη ευκολία και οι στέλειωτες, μερικές φορές, ώρες αναμονής θα περνούν πιο ευχάριστα. Αντε να παίρνουν παραδείγματα και άλλοι σιγά-σιγά - Υπουργεία, Ημικρατικοί Οργανισμοί και όποιοι άλλοι «φιλοξενούν» δημοσιογράφους με τις ώρες.

Περαστικά Στέφανε

Λίγο αδιάθετος ήταν ο κυβερνητικός εκπρόσωπος την εβδομάδα που μας πέρασε. Λίγο τα συμπτώματα γρίπης, λίγο η κούραση από τα απαιτητικά του καθήκοντα, τον κατέβαλαν και τον έριξαν, αλλά το να μείνει στο κρεβάτι ήταν πολιτέλεξιν. Όπως μας είπε, η κορούλα του (όπως τα μιλάει παλιά στα σχολεία μας) διαγνώστηκε με τον 10 της γρίπης Α και αναγκάστηκε να περιοριστεί

Συαιρετούμεν!

στο σπίτι, επέστρεψε όμως στο σχολείο πριν λίγες μέρες και όλα καλά. Θα πρέπει πάντως να σημειώσουμε ότι, εξ όσων γνωρίζουμε και από την πλειοψηφία των συναδέλφων, ο κ. Στεφάνου ανταποκρίνεται πλήρως στις σχέσεις του με τους λειτουργούς των ΜΜΕ χωρίς να αφάνει ούτε ένα τηλεώνημα αναπάντητο.

Κόκκινες κάρτες Χριστόφια

Δεν συζητήσαν μόνο περί πολιτικής και δη περί του Κυπριακού, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο Βρετανός υφυπουργός Εξωτερικών, αρμόδιος για θέματα Ευρώπης, Κρις Μπράιαντ. Συζητήσαν και για ποδόσφαιρο και ειδικότερα περί της βίας στα γήπεδα και των τρόπων με τους οποίους η Βρετανία έκοψε το μεγάλο αυτό καρκίνωμα. Ο Βρετανός επίσης διαβεβαίωσε τον Πρόεδρο ότι το Λονδίνο είναι πρόθυμο να συμβάλει στις προσπάθειες της κυβέρνησης για εξάλειψη του φαινομένου και να εφοδιάσει τον κ. Χριστόφια με πραγματικές κόκκινες κάρτες εναντίον της βίας. Υποψιάζομαι ότι στο άκουσμα του κόκκινου ο Πρόεδρος θα χαμογέλασε με ευχαρίστηση. Το ζήτημα πάντως από 'δώ κι εμπρός θα το χειριστούν οι υπηρειακοί. Όσο για το ποια ομάδα υποστηρίζει στη Βρετανία ο Κρις Μπράιαντ, μην το ψάχνετε, γιατί θα φτάσετε μέχρι την ιδιαίτερη πατρίδα του, την Ουαλία, και θα χαθείτε...

Απολογίστηκε δημόσια

Το ότι υπήρξε ιερωμένος ο Κρις Μπράιαντ, το είπε και στους δημοσιογράφους λίγο πριν αρχί-

σει τις επίσημες δηλώσεις του μετά τη συνάντησή του με τον υπουργό Εξωτερικών, Μάρκο Κυπριανού. Υπήρχαν όμως εκεί και συνάδελφοι που είχαν κάνει το homework τους πριν πάνε για το ρεπορτάζ και από το διαδίκτυο είχαν μάθει ότι ο Μπράιαντ είχε απασχολήσει πολύ τον βρετανικό Τύπο πέρσι, αλλά και τη βρετανική κυβέρνηση, όταν παραδέχτηκε ανοιχτά ότι είναι ομοφυλόφιλος, αρραβωνιάστηκε με τον καλό του και δημοσίευσε σχεδόν γυμνές φωτογραφίες του στο Facebook. Τότε είχε γίνει το «έλα να δεις» στη Βρετανία. Για να κοπάσει ο σάλος που δημιουργήθηκε, ο Μπράιαντ απολογήθηκε δημόσια. Σήμερα εκκλέςγεται με τους Εργατικούς στο πλαίσιο ενός συσασπισμού, καθώς ουσιαστικά ο κ. Μπράιαντ είναι ηγέτης και του Χριστιανικού Σοσιαλιστικού Κινήματος.

Περί γάμων ομοφυλοφίλων

Το σφτί μας στο Κοινοβούλιο μάς αναγκάζει να παραμεινόμε στο ίδιο μήκος κύματος, καθώς μαθαίνει ότι τρέλαναν τον Ιωάνη Νικολάου ομάδα οι οποίες επιθυμούν τη νομιμοποίηση του πολιτικού γάμου μεταξύ ομοφυλοφίλων και στην Κύπρο. Ο πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών της Βουλής δεν ξέρει πλέον πώς να διαχειριστεί τα τόσα τηλεφωνήματα που δέχεται, κυρίως σε ώρες που τρέχει να προλάβει τις στέλειωτες υποχρεώσεις του. Να δούμε την Ολομέλεια, με τον συντηρητισμό που τη διακρίνει (ως εκφραστής της κοινωνίας), να συζητά τέτοιο ζήτημα - έστω κι αν είμαστε Ευρώπη - δεν το θεωρούμε και πολύ πιθανό.

Προτίμωσε τη γραβάτα

Σε ένα από τα γεύματα και τα δείπνα που είχε κατά την παραμονή του στην Κύπρο ο 47χρονος Βρετανός υφυπουργός Εξωτερικών, άκουσε κάποιον των πολιτικών μας να λέει στον πρέσβη Πίτερ Μίλετ ότι πήγε στη συνάντηση, όχι για να δει τον υφυπουργό, αλλά για να ρωτήσει τον ίδιο λεπτομέρειες σχετικά με το σχέδιο «που έχει ετοιμαστεί και έρχεται και που το γνωρίζει ο κ. Μίλετ», όπως είχε δηλώσει την Κυριακή ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος. Ο κ. Μίλετ έβγαλε από τη μέση τσέπη του σακακιού του ένα κόκκινο σημειωματάριο και το έδειξε ως εάν να έλεγε «εδώ το έχω». Ο κ. Μπράιαντ κοίταζε με περιέργεια και, όταν του εξήγησε ο πρέσβης περί τίνος επρόκειτο, δήλωσε πολύ διπλωματικά ότι ο άνθρωπος της θρησκείας είναι και ολίγον τι καχύποπτος. Δεν έμεινε όμως μέχρις εκεί. Προς έκπληξη των παρισταμένων, είπε ότι και ο ίδιος πριν περάσει στην πολιτική ήταν ιερωμένος της Εκκλησίας της Αγγλίας. Το 1991, όμως, αντικατέστησε το σκληρό λευκό κολάρ με γραβάτα και μπήκε στην πολιτική, ενώ βιοποριστικά εργάστηκε ως συγγραφέας βιογραφιών αλλά και στο BBC ως ειδικός επί ευρωπαϊκών θεμάτων.

Απορίες αντιπολίτευσης

Πριν απομακρυνθούμε από το Προεδρικό, θα παραθέσουμε και μερικές απορίες της εγκώριας αντιπολίτευσης, τις οποίες ακούσαμε στο περιθώριο μιας βραδινής πολιτικής εκδήλωσης και δεν βρίσκουμε αδικαιολόγητες: Το ότι ο Πρό-

εδρος Χριστόφιας έστειλε επιστολή προς τους «26» σε σχέση με την αξιολόγηση της Τουρκίας αποτελεί άλλη μια απόδειξη ότι η παρουσία κυβερνήσεως αλλά λέει και άλλα κάνει. Από τη μια έχουμε την αποδοχή της πρότασης Παναδρέου για οδικό χάρτη προς την Τουρκία με στόχο την κατάληξη των συνομιλιών και από την άλλη έχουμε την πολιτική των κωρύσεων για άνοιγμα των λιμανιών και των αεροδρομίων. Πώς είναι λοιπόν δυνατόν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να επιδιώκει στενότερη συνεργασία με την ελληνική κυβέρνηση για χώραξη κοινής στρατηγικής ενόψει Δεκεμβρίου; Ο Ιανός δεσμεύεται να καταγράψει οποιοδήποτε σπάνθησ τυχόν υπάρχει - ακόμα και off the record - από πλευράς κυβέρνησης.

Σήμερα θα ξέρουμε

Οι κάλπες έχουν ήδη σπείθει και σήμερα θα ξέρουμε ποιος θα είναι ο νέος πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας και αρχηγός της αντιπολίτευσης στην Ελλάδα. Οι πληροφορίες που έφτασαν σ' αφτιά μας ελέω πολιτικού κουτοσμπολιού, λένε ότι στο ΠΑΣΟΚ επιθυμούν διακαώς την εκλογή Αντώνη Σαμαρά, σε σημείο που διερωτάται κανείς - όπως μας ελέχθη - αν, εκμεταλλευόμενοι την ανοιχτή διαδικασία, θα επιχειρήσουν να κάνουν πράξη την επιθυμία τους. Όπως μαθαίνει ο Ιανός, τα πράσινα κερία που ανάβουν για τον Αντώνη εδράζονται στην ισχυρή πεποίθηση ότι πιθανή εκλογή του θα αφήσει ορθώνοιτες τις πόρτες για άλλωσ του ενδιάμεσου χώρου. Και επειδή παραδοσιακά αυτός είναι ο χώρος που ανερβοκατέβαζε κυβερνήσεις τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, οι Πασόκοι θεωρούν την αναμετρηση στη Ν.Δ. πρόκρμα για άλλη μια πράσινη 20ετία. Ψάρα, στην Ελλάδα, όπως ξέρете, όλα μπορούν να συμβούν. Σατόσο, εμείς κρατάμε το «μηδένα προ του τέλους μακάριζε».

Τρίποντα της Ανδρούλας

Θα προΐσταν 3000 κοινοτικών υπαλλήλων η δικιά μας Ανδρούλα Βασιλείου με τα νέα καθήκοντα που ανέλαβε ως Επίτροπος για την Παιδεία, τον Πολιτισμό, την Πολυγλωσσία και τη Νεολαία, με ένα από τα μεγαλύτερα χαρτοφυλάκια σε αρμοδιότητες και ανθρωπώτες. Σχολιάζοντας το πολιτικό τρίποντο της κ. Βασιλείου, υψηλά ιστάμενη πηγή της στήλης στο Ευρωκοινοβούλιο μάς αποκάλυψε ότι η Επίτροπος παρακολούθησε πρόσφατα στο Στρασβούργο τα τρίποντα της ομάδας μπάσκετ του ΑΠΟΕΛ, το οποίο αγωνίστηκε με την ομάδα μπάσκετ της πόλης. Η κυρία Επίτροπος, μαζί με μια άλλη δική μας κυρία, την Ελένη Θεοκάρους, συνοδεύόμενες και οι δύο από τον Ιωάννη Κασουλίδη, παρακολούθησαν το παιχνίδι ως προσκεκλημένοι του δημάρχου του Στρασβούργου. Η παρέα ήταν μεγάλη και ο ΑΠΟΕΛ απέκτησε ανέλπιστα κερκίδα, καθότι στο γήπεδο μαζεύτηκαν και παρά πολλοί Κύπριοι που εργάζονται στο Ευρωκοινοβούλιο, καθώς και Ελλαδίτες. Για την ιστορία, η κυπριακή ομάδα έχασε με 9 πόντους διαφορά.

Γράφει Ο ΙΑΝΟΣ

EX - PARTE

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Οι νόμοι της προσφοράς και της ζήτησης

Μένω κοντά σε έναν εμπορικό δρόμο. Ο δρόμος αυτός, όπως όλοι σχεδόν οι εμπορικοί δρόμοι στην Κύπρο, είναι γεμάτος με το αντιπαθητικό εκείνο είδος ακινήτων που στο ισόγειο έχουν καταστήματα και από πάνω διαμερίσματα (για τη μέγιστη δυνατή εκμετάλλευση του οικοπέδου. Κτίσαμε τις κόρης μας και από κάτω έχει και ένα-δύο καταστήματα, για να «πιάνει ενοίκια». Φανταστικά).

Ένα συγκεκριμένο ακίνητο στον δρόμο αυτό στάθηκε πάρα πολύ άτυχο. Από τη μέρα που κτιστήκε δεν κατάφερε να στεριώσει ενοικιαστή για περίοδο πέραν των έξι μηνών. Αρχικά άνοιξε ως αρτοποιείο, το οποίο έκλεισε μόλις άνοιξαν στον ίδιο δρόμο τρεις άλλες γνωστές αλυσίδες αρτοποιιών (άτιμος ανταγωνισμός). Ακολούθως άνοιξε ως κατάστημα που πουλούσε παπούτσια, αλλά πολύ σύντομα έκλεισε και αυτό. Αφού έμεινε άδειο για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, το ακίνητο έγινε κατάστημα ρούχων, αλλά ούτε αυτό άντεξε πολύ. Προσπάθησε να γίνει περίπτερο (αλλά δεν είχε χώρο στάθμευσης μπροστά για γρήγορο «πέταγμα»), προσπάθησε να γίνει κατάστημα που πουλούσε τσάντες και άλλα αξεσουάρ, αλλά και πάλι έκλεισε. Με δεδομένο ότι ο συγκεκριμένος δρόμος σφύζει από κίνηση, ήταν άτυχο το ακίνητο. Μα να μη βρεθεί μια επιχείρηση να μείνει;

Η τελευταία προσπάθεια ήταν το ακίνητο αυτό να μετατραπεί σε πρακτορείο στοιχημάτων. Το γνωστό και αγαπημένο σε όλους, «μπούκικο». Βάφτηκε ένα έντονο χρώμα, ως είθισται, έβαλε για βιτρίνα διάφορες φωτογραφίες στιγμιότυπων από ποδοσφαιρικούς αγώνες, ως είθισται, έβαλε τεράστια ταμπέλα για να φαίνεται από το διάστημα, ως είθισται, εγκατέστησε δύο ντουζίνες τηλεοράσεις με δορυφορική σύνδεση

Όλα τα στοιχεία καταλήγουν στο συμπέρασμα: Δώστε καζίνο στον λαό!

για να παρακολουθείς ταυτόχρονα τα ματς σε Ευρώπη, Ασία, Αμερική και τα Νησιά Φάρες που είναι πάντοτε στον όμιλό μας και πρέπει να ξέρουμε τι κάνει ο εχθρός και άνοιξε για το κοινό.

Αυτό έγινε πριν δύο χρόνια. Σημείωσε τρελή επιτυχία. Μέχρι και σύββλες ψήνουν έξω στο πεζοδρόμιο οι θαμώνες κάθε τέλος του χρόνου και αρχή της κυνηγετικής σεζόν. Είναι πάντοτε ανοιχτό, έχει πάντοτε κίνηση και δεν νομίζω να πάει πουθενά στο προσεχές μέλλον.

Τόσο μεγάλη είναι η επιτυχία του, που δίπλα άνοιξε ένα μικρό συνοικιακό cafe που γνωρίζει μεγάλη επιτυχία, διότι οι θαμώνες των στοιχημάτων όλο και κάτι θα παραγγείλουν από δίπλα. Από την άλλη, δε, πλευρά του πρακτορεί-

ου στοιχημάτων άνοιξε ανδρικό κουρείο, το οποίο και αυτό πάει πολύ καλά, διότι οι θαμώνες των στοιχημάτων, εκτός από καφέ, ρίχνουν και κάνα κούρεμα. Να μην επιστρέψουν στο σπίτι εντελώς άπραγοι. «Μαρούλλα, πάω για κούρεμα», λένε και παίζουν παράλληλα Λόττο και άλλα τυχερά παιχνίδια. Διότι πώς αλλιώς θα γίνουν εκατομμυριούχοι σε μια μέρα, χωρίς να κάνουν τίποτα;

Με άλλα λόγια, το πρακτορείο στοιχημάτων άλλαξε τη δυναμική της περιοχής και έφερε κίνηση. Μην σου πω η «κόρη» που μένει στο διαμέρισμα από πάνω τριβεί τα χέρια από ικανοποίηση για τα ενοίκια που πλέον λαμβάνει ανελλιπώς.

Κάπου εδώ ίσως θα έπρεπε να γράψω πόσο λάθος είναι να ανοί-

γουν παντού πρακτορεία στοιχημάτων, τη ζημιά κάνουν στα καλύτερα τα σπίτια, πόσες περιουσίες χάνονται άδικα και ότι προωθούν έμμεσα την εγκληματικότητα.

Δεν θα γράψω τίποτα. Διότι θέλω η Κύπρος να γεμίσει με πρακτορεία στοιχημάτων και χαρτοπαϊκές λέσχες. Και καζίνο. Πολλά καζίνο με φωτεινά λαμπάκια και φρουτάκια και Μπλακ Τζακ και ρουλέτες και membership cards. Διότι οι Κύπριοι θέλουν και ζητούν αυτό το είδος διασκέδασης και ψυχαγωγίας. Και εγώ είμαι υπέρ της ελεύθερης βούλησης και της ελεύθερης επιλογής.

Υπάρχουν χιλιάδες πρακτορεία στοιχημάτων σε όλη την Κύπρο και όλα πάνε πάρα πολύ καλά οικονομικά (χρησιμοποιώ ως παράδειγμα το ακίνητο στη γειτονιά

μου που δεν είχε στον ήλιο μοίρα, μέχρις ότου έγινε πρακτορείο στοιχημάτων). Επιπρόσθετα, υπάρχουν άλλα τόσα καφενεία που στρώνουν πράσινη τσόχα και μετατρέπονται σε αυτοσχέδιες πτισσόμενες χαρτοπαϊκές λέσχες. Επιπλέον, υπάρχουν οικόματα σωματείων, κομιμάτων και άλλων οργανώσεων που κάνουν το ίδιο πράγμα. Δίπλα από τη βιτρίνα με τα τρόπαια της ομάδας είναι στρωμένη και μια πράσινη τσόχα. Για να μην αναφέρω την επαναπροσέγγιση που κάνουν τα καζίνο των Κατοχικών νάνων.

Σε αυτό το νησί αν είσαι άντρας ηλικίας 15-85 χρονών (και βάλε) και δεν ξέρεις να παίζεις πιλόττα, είναι η θλιβερή εξαιρεση στον κανόνα. Το UFO που στις οικογενειακές και φιλικές συνάξεις δεν μπορεί να λάβει μέρος στο καρτέ. Ο Κύπριος πάει κρουαζιέρα, για να «παίξει» στο καζίνο του πλοίου ή στο καζίνο της χώρας που θα πάει διακοπές. Όσοι Κύπριοι στα φριπτικά τους χρόνια ήταν τακτικοί θαμώνες σε καζίνο, να σπώσουν το χέρι τους. Ακριβώς.

Όλα δείχνουν ότι ο τζόγος και τα στοιχήματα είναι κάτι που προφανώς ενδιαφέρει πάρα πολύ τον ανδρικό (κυρίως) πληθυσμό της Κύπρου. Ο Κύπριος με το που θα δει τράπουλα ή την ευκαιρία να ποντάρει, προφανώς κάτι παθαίνει. Θέλει να στοιχηματίσει, βλεπει να παίζει.

Άρα γιατί να το πολεμάμε; Γιατί να αντιστεκόμαστε; Δώστε καζίνο στον λαό! Δώστε εντυπωσιακά καζίνο με προδιαγραφές Las Vegas. Ο κύριος να απασχολείται στη ρουλέτα και η κυρία να βλέπει, για παράδειγμα, το σόου του Ρικί Μάρτιν (από τα σόου των καζίνων έχουν περάσει όλοι οι διάσημοι που σέβονται τον εαυτό τους, από Φρανκ Σινάτρα μέχρι Celine Dion, μέχρι και το Cirque du Soleil).

Σήμερα μπορεί να μην έχουμε καζίνο, ως πολυμήχανος λαός όμως έχουμε αποκτήσει όλα τα υπόλοιπα. Άρα τι περιμένουμε;

ΦΥΣΙΚΑ και καλύπτουμε... ΦΥΣΙΚΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ

Οι θεομηνίες είναι πια μέρος της ζωής μας και ο κίνδυνος να χάσουμε σε μια στιγμή, όσα αποκτήσαμε με κόπους μιας ζωής, είναι μεγάλος.

Στις Γενικές, έχουμε προνοήσει τα συμβόλαιά μας Home Superior, Home Basic, Home Plus για την κατοικία, όπως και το Comprehensive Superior για το αυτοκίνητο, να καλύπτουν και φυσικούς κινδύνους, έτσι ώστε να μη βρεθείτε προ εκπλήξεως.

Μόνο τους τελευταίους δύο μήνες οι Γενικές κατέβαλαν αποζημιώσεις ύψους €500.000 σε 125 πελάτες τους που επηρεάστηκαν από φυσικά φαινόμενα, ενώ εξετάζονται άλλες 163 απαιτήσεις με πρόσθετο προβλεπόμενο κόστος €1.200.000.

Ελάτε στις Γενικές μ' ένα τηλεφώνημα στο
8000.87.87

Γενικές Ασφάλειες Κύπρου

Πληρώνουν σαν Τράπεζα

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

«Μεταξύ γκρεμού και ρέματος το Κυπριακό»

Απαισιόδοξα ως προς τις προοπτικές λύσης εμφανίζονται τα Ηνωμένα Έθνη σε έγγραφο που συνέταξαν για το περιουσιακό

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ**

Συγκρατημένα έως απαισιόδοξα εμφανίζονται τα Ηνωμένα Έθνη όσον αφορά τις προοπτικές επίτευξης συνολικής λύσης στο Κυπριακό, σε έγγραφο τους του καλοκαιριού για το περιουσιακό, το οποίο κατέχει η «Κ». Αφού αναφέρονται σε παρόμοιες με την Κύπρο περιπτώσεις όπου η αντιπαλότητα μεταξύ κοινοτήτων ή λαών οδήγησε σε ιδιαίτερα επώδυνες για τις χώρες αυτές καταστάσεις, όπως γενοκτονίες, εθνοκαθάρσεις, πολέμους ή και διαίρεση, υποδεικνύουν ότι και η λύση ομοσπονδίας που επιδιώκεται στην Κύπρο έχει αποδειχθεί στο παρελθόν πολύ δύσκολο εγχείρημα. Όπως σημειώνουν τα Ηνωμένα Έθνη, η περίπτωση της Κύπρου καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη λόγω της αμοιβαίας δυσπιστίας και αντιπαλότητας που χαρακτηρίζει διαχρονικά τις σχέσεις των δύο κοινοτήτων αλλά και της σημαντικής πληθυσμιακής υπεροχής που διατηρεί η μία κοινότητα έναντι της άλλης, κάτι που σε περίπτωση ομοσπονδιακής λύσης θα οδηγήσει σε αισθητά αδικίες για την πλειοψηφία – λόγω του αναγκαίου διαμοιρασμού εξουσιών – και ανησυχίας για τη μειοψηφία – για πιθανό υπερκρεσισμό της από την πλειοψηφία. Το εγχείρημα για κατάληξη σε ένα αμοιβαίο συμβιβασμό καθίσταται ακόμη πιο δύσκολο, σύμφωνα με το έγγραφο, και από το γεγονός ότι επιδιώκεται συνεχώς από τις ακραίες πολιτικές δυνάμεις, και στις δύο κοινότητες, η δημιουργία

«Το στάτους κβο είναι σήμερα η πιο ελκυστική και για πολλούς η λιγότερο επιζήμια επιλογή»

εντάσεων ώστε να εισπράττουν πολιτικά οφέλη, αλλά και από το ότι κάθε αποτυχημένη προσπάθεια για λύση προσθέτει σε αυτή την αντιπαλότητα, στήνοντας νέα εμπόδια για τις επόμενες προσπάθειες. Υπό αυτά τα δεδομένα, υποδεικνύουν, το Κυπριακό βρίσκεται αυτή τη στιγμή «μεταξύ γκρεμού και ρέματος».

«Επίμονο» εμπόδιο

Τα Ηνωμένα Έθνη χαρακτηρίζουν το κεφάλαιο του περιουσιακού ως το μεγαλύτερο εμπόδιο (χρησιμοποιούν τη λέξη «επίμονο») στην πορεία για λύση. Υποδεικνύουν ότι η επιτυχία ή όχι του συγκεκριμένου ζητήματος θα εξαρτηθεί κυρίως από τη στάση που θα κρατήσουν οι δύο ηγέτες στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, αλλά τονίζουν ότι το περιουσιακό, από μόνο του, παρουσιάζει τρομερές δυσκολίες για τρεις κυρίως λόγους:

1 Για κάθε πρόβλημα το οποίο διευθετείται, για κάθε σπίτι π.χ. που επιστρέφεται στον νόμιμο ιδιοκτήτη, αυτομάτως ένα καινούριο πρόβλημα δημιουργείται, αφού ένας χρήσιμος εκποτιέται (και δημιουργείται ως εκ τούτου ανάγκη για εναλλακτικά στέγη).

2 Ενώ και οι δύο πλευρές ισχυρίζονται ότι αποδέχονται το δικαίωμα της ιδιοκτησίας, υπάρχει ουσιαστική διαφορά ως προς το ποιος θα πρέπει να διατηρεί τον πρώτο λόγο – ο νόμιμος ιδιοκτήτης ή ο χρήστης. Επιπλέον, διάσταση απόψεων μεταξύ των δύο κοινοτήτων φαίνεται να υπάρχει και ως προς το ποιος είναι ο νόμιμος ιδιοκτήτης, με την ε/κ πλευρά να υποστηρίζει ότι είναι αυτός που, σύμφωνα με τα αρχεία του Κτηματολογίου, διατηρούσε την ιδιοκτησία πριν το 1974, και την τ/κ να επικαλείται κάποια δικά της στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία μεγάλες εκτάσεις γης που είναι καταγεγραμμένες ως ιδιοκτησίες, ανήκουν στο Εβκάφ.

3 Το θέμα των περιουσιών είναι απόλυτα συνυφασμένο με το κεφάλαιο του εδαφικού, το οποίο είναι με τη σειρά του συνυφασμένο με αυτό της ασφάλειας. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ρυθμιστεί σε συνάρτηση με τις δύο αυτές πολύ δύσκολες και σημαντικές πτυχές.

Όπως αναφέρεται στο έγγραφο, η ρύθμιση του περιουσιακού καθίσταται ακόμη πιο δύσκολη λόγω και της ρητορικής που έχει αναπτυχθεί από τις ηγεσίες των κοινοτήτων όλο αυτό το διάστημα στο συγκεκριμένο θέμα – για επιστροφή όλων των προσφύγων, από τη μια, και παραμονή όλων των χρηστών ώστε να μη γίνουν πρόσφυγες για ακόμα μια φορά, από την άλλη. Ως αποτέλεσμα, το συγκεκριμένο ζήτημα έχει εξελιχθεί σε ένα αδιαπραγμάτευτο θέμα αρχής, με τους πολίτες να παρουσιάζονται ανέντοιμοι να αποδεχθούν έναν – εκ των πραγμάτων – αναγκαίο συμβιβασμό.

Σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη, η περίπτωση της Κύπρου καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη λόγω της αμοιβαίας δυσπιστίας και αντιπαλότητας που χαρακτηρίζει διαχρονικά τις σχέσεις των δύο κοινοτήτων.

Η τεχνολογία στην υπηρεσία της λύσης

Σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη, η συνολική διευθέτηση του περιουσιακού δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί εξ ολοκλήρου από τους δύο ηγέτες στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Προτείνεται, λοιπόν, όπως ο ρόλος τους περιοριστεί στην κατάριση των βασικών αρχών και κριτηρίων που θα πρέπει να διέπουν τη συμφωνία στο κεφάλαιο των περιουσιών, και η περαιτέρω συζήτηση ανατεθεί σε μια ομάδα ειδικών εμπειρογνομώνων και από τις δύο κοινότητες, οι οποίοι, μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας αλλά και από τους περιορισμούς που η πολιτική διάσταση του περιουσιακού επιβάλλει, θα ασχοληθούν με την καθαρά τεχνική πτυχή του θέματος (σε επίπεδο αριθμών), ενώ θα προχωρήσουν και σε μια συνολική μελέτη για την αντιμετώπιση πρακτικών θεμάτων, όπως είναι η ανοικοδόμηση των Βαρωσιών, η διαχείριση των υδάτινων πόρων και των ενεργειακών αναγκών κ.λπ. Ως ιδιαίτερα σημαντική χαρακτηρίζεται η χρησιμοποίηση τεχνολογικών μέσων, όπως αριθμολογισμικών, χαρτογράφηση κ.ά., από οργανισμούς όπως το ΝΑΤΟ και η ΟΥΝΦΙΚΥΠ, για αναζήτηση και εις βάθος επεξεργασία εναλλακτικών λύσεων, που με τη βοήθεια των τεχνολογιών αυτών θα προσαρμόζονται στις ανάγκες της Κύπρου και οι οποίες θα δοθούν στους δύο ηγέτες για συζήτηση. Όπως υποδεικνύουν τα Η.Ε., το πολιτικό κόστος σε μια ενδεχόμενη λύση θα είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους ηγέτες. Το στάτους κβο είναι σήμερα η πιο ελκυστική και για πολλούς η λιγότερο επιζήμια επιλογή. Μια λύση θα συνεπάγεται ανακατάταξη των δεδομένων και σημαντικό αριθμό εκποτισθέντων. Από την άλλη, οι παράμετροι του αδιεξόδου είναι οικείες. Η εμπλοκή ειδικών και η χρήση της τεχνολογίας θεωρούν ότι θα μπορούσε, μέσω μιας παρουσίασης βιώσιμων προτάσεων και λύσεων που θα βασίζονται σε ξεκάθαρα και απτά δεδομένα, να δώσει με τρόπο πειστικό τα πραγματικά οφέλη της λύσης και έτσι να καταστεί πιο εύκολη η αποδοχή ενός νέου σχεδίου.

Λάθη και αυτοκριτική από ΟΗΕ για το Σχέδιο Ανάν

Στην ανεπάρκεια του Σχεδίου Ανάν να αντιμετωπίσει τις ανησυχίες του κόσμου αλλά και τα πρακτικά προβλήματα που θα προέκυπταν από ενδεχόμενη λύση, αποδίδουν εν μέρει τα Ηνωμένα Έθνη την αποτυχία του 2004.

Λάθη που έγιναν την περίοδο 2002-2004 και που αγγίζουν και τον ίδιο τον Οργανισμό φαίνεται να αναγνωρίζουν τα Ηνωμένα Έθνη στο έγγραφο-επισήμησή τους για ρύθμιση του περιουσιακού. Αν και υποστηρίζουν ότι η αποτυχία των δύο πλευρών να καταλήξουν σε συνολική συμφωνία οφείλεται εν μέρει και στην έλλειψη πολιτικής διαορατικότητας και πραγματικής βούλησης εκ μέρους των ηγεσιών, αλλά και στο γεγονός ότι οι δύο κοινότητες επικεντρώθηκαν στην οικονομική πτυχή της λύσης, αγνοώντας τα συνολικά οφέλη που αυτή θα είχε για το νησί, παραδέχονται ότι το σχέδιο θα μπορούσε να είχε εστιάσει περισσότερο στις ανησυχίες του κόσμου και τα πρακτικά ζητήματα που θα ανέκυπταν από πιθανή λύση, παρά σε αυτή καθ' εαυτή την επανένωση (στη λύση δηλαδή ως «ιδέα»). «Το σχέδιο είχε όλες τις αρετές που και οι δύο πλευρές απεχθάνονταν και κανένα από τα ελαττώματα που θαύμαζαν», αναφέρουν με καυστικό τρόπο στο έγγραφο τους τα Η.Ε., παραφράζοντας τον Τσόρτσιλ, για να τονίσουν την έλλειψη βούλησης των δύο κοινοτήτων να προχωρήσουν στους απαραίτητους συμβιβασμούς. Παραδέχονται πάντως και αδυναμίες στο σχέδιο.

Συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά στην ανεπάρκεια του σχεδίου να αντιμετωπίσει με τρόπο πειστικό προ-

«Είχε όλες τις αρετές που και οι δύο πλευρές απεχθάνονταν και κανένα από τα ελαττώματα που θαύμαζαν»

βλήματα που είχαν να κάνουν με σημαντικές παραμέτρους της λύσης, όπως ήταν για παράδειγμα η διασφάλιση της οικονομικής υλοποίησης του σημαντικού αριθμού μετακινήσεων, αποτέλεσμα της επιστροφής Ε/κ προσφύγων στις περιουσίες τους και της παράλληλης μετεγκατάστασης Τ/κ, που το σχέδιο προέβλεπε, αλλά και η αντιμετώπιση των τερστίμων αλλαγών, τόσο δημογραφικών, όσο και κοινωνικών, απόρροια των μετακινήσεων αυτών.

Σύμφωνα με το έγγραφο, σημαντικός παράγοντας για την απόρριψη του σχεδίου υπήρξε και η έλλειψη μηχανισμών που θα διασφάλιζαν τη συλλογική και ισότιμη κατανομή των κερδών και βαρών της λύσης, τόσο μεταξύ των κοινοτήτων, αλλά και εντός αυτών (δεν υπήρχαν, δηλαδή, εγγυήσεις ότι δεν θα υπήρχον «χαμένοι»). Το σχέδιο δημιουργούσε τερστίες ανισότητες, με κάποιους να επωφελούνται σε σημαντικό βαθμό και κάποιους να υφίστανταν μεγάλες απώλειες. Οι ανισότητες αυτές, σύμφωνα με τα

Η.Ε., θα μπορούσαν, κυρίως στην τ/κ κοινότητα, να είχαν οδηγήσει σε φαινόμενα γκετοποίησης περιοχών. Στο έγγραφο γίνεται επίσης αναφορά στις προβλεπόμενες εδαφικές αναπροσαρμογές, οι οποίες θα είχαν ως αποτέλεσμα τον εκποτισμό ενός μεγάλου αριθμού Τ/κ από τον Βορρά, τη στιγμή που ένα σημαντικό ποσοστό γης που θα περιερχόταν υπό ε/κ διοίκηση δεν θα γύγαινε τις ανάλογες εκμετάλλευσης, καθώς δεν υπήρχαν κίνητρα για επιστροφή των Ε/κ, με αποτέλεσμα τη δημιουργία υπανάπτυκτων νεκρών ζωνών.

Τα Η.Ε. υποδεικνύουν ότι δεν υπήρχε ολοκληρωμένο σχέδιο για την αναδόμηση αστικών περιοχών οι οποίες, βάσει του σχεδίου, θα επιστρέφονταν στην ε/κ κοινότητα, όπως τα Βαρώσια και η Μόρφου, ούτε για τη δημιουργία καινούργιων συνοικισμών όπου θα εγκαθίσταντο οι εκποτισθέντες Τ/κ. Λόγος στο έγγραφο γίνεται και για λάθη τακτικής. Τονίζεται ότι ο τότε γ.γ., Κόφι Ανάν, συμπεριέλαβε πολύ αργά στη διαδικασία τους δωρητές της διεθνούς κοινότητας, όταν πια η απόρριψη του σχεδίου ήταν σχεδόν βέβαιη. Ως αποτέλεσμα, η συμμετοχή στη διεθνή διάσκεψη ήταν μικρή και οι προσφορές ανεπαρκείς, καθιστώντας το πακέτο λύσης ακόμα λιγότερο ελκυστικό.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΖΗΝΩΝΑ ΠΟΦΑΪΔΗ**

Συνταγματική μεταρρύθμιση της Κυπριακής Δημοκρατίας

Το σημερινό συνταγματικό καθεστώς της Κυπριακής Δημοκρατίας στηρίζεται μερικώς στο σύνταγμα που συντάχθηκε με βάση τις συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου και, όπως είναι γνωστό, είχε επιβληθεί χωρίς καμιά λεική επικύρωση. Η αποχώρηση των Τουρκοκυπρίων από τους κρατικούς φορείς οδήγησε σ' έναν τύπο διακυβέρνησης που αποκλίνει ριζικά από τη φιλοσοφία του αρχικού συντάγματος. Στη θέση της διαρεμμένης, και άρα σχετικά αδύναμης εκτελεστικής εξουσίας, αναδύθηκε μια εξαιρετικά συγκεντρωτική εξουσία υπό τη μορφή της πανίσχυρης Προεδρίας.

Παρά την ντε φάκτο άρση πληθώρας άρθρων του συντάγματος, μέχρι σήμερα δεν αποτυπώθηκε καμιά ουσιαστική συζήτηση γύρω από την επιθυμητή διάρθρωση της πολιτείας, με τη δικαιολογία της έκρυθμης κατάστασης που χρονολογείται από το 1964. Οι συνταγματικές αλλαγές που έγιναν από τότε υπαγορεύθηκαν κυρίως από εξωγενείς παράγοντες, όπως διεθνείς συμβάσεις και η ένταξη στην Ε.Ε.

Η διαδικασία επίλυσης του κυπριακού προβλήματος αποτελεί εγχείρημα ουσιαστικής επανασύνταξης του συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, είναι καιρός να ρυθμιστεί και η ίδια η ελληνοκυπριακή κοινότητα τα του οίκου της και να αποφασιστεί δημοκρατικά τη μορφή του συντάγματος το οποίο θα διέπει τη λειτουργία της δικής της ομοσπονδίας πολιτείας. Οι σημερινές πολιτικές και κοινωνικές πραγματικότητες είναι διαφορετικές από εκείνες της δεκαετίας του 1960, οπότε διαμορφώθηκε, κάτω από συνθήκες έκτακτης ανάγκης, η μέχρι σήμερα ακολουθούμενη συνταγματική λειτουργία. Οι πραγματικότητες αυτές επιτάσσουν την έναρξη μιας σοβαρής συζήτησης πάνω στο ζήτημα, με αφε-

τηρία την αρχή ότι ο πολίτης πρέπει να έχει λόγο. Το ιδιότυπο προεδρικό σύστημα της Κύπρου είναι υπερβολικά συγκεντρωτικό, ενώ ο ρόλος της Βουλής είναι υποβαθμισμένος. Όπως είναι τα σημερινά δεδομένα του κοινοβουλευτικού συστήματος, η υιοθέτηση ενός κοινοβουλευτικού τύπου διακυβέρνησης θα οδηγούσε σε δημοκρατική εμπάθυνση και αυξημένη διαφάνεια.

Η υιοθέτηση κοινοβουλευτικού τύπου διακυβέρνησης θα συνέβαλλε επίσης στην αύξηση της αισθησης ευθύνης εκ μέρους των κομμάτων που, όταν θα αναλάμβαναν το κυβερνητικό κα-

θήκον, θα ήταν άμεσα υπόλογα στη Βουλή. Μια άμεση συνέπεια θα είναι η υποχώρηση άσκησης της εξουσίας πάνω στη βάση δημόσια διακρυσγμένου προγράμματος υπό τον κοινοβουλευτικό έλεγχο. Στην περίπτωση συνασπισμών, αυτό θα σημαίνει την ύπαρξη συμφωνημένου και δεσμευτικού κυβερνητικού προγράμματος, κάτι που κάτω από το σημερινό σύστημα δεν υφίσταται.

Οι πρόσφατες εξελίξεις στο πολιτικό σκηνικό καταδεικνύουν τις αδυναμίες του σημερινού συστήματος, το οποίο επιτρέπει σε δύο από τις βασικές συνιστώσες της κυβερνητικής συμμε-

τα να αντιπολιτεύονται το κυβερνητικό σχήμα στο οποίο συμμετέχουν, σε ζητήματα μάλιστα κεφαλαίου σημασίας, όπως είναι οι προτάσεις της κυβέρνησης στις συνομιλίες για την επίλυση του Κυπριακού. Η αντίφαση και η αναποτελεσματικότητα του συστήματος αναδίδεται ανάγλυφα, όταν αναλογιστεί κανείς ότι επιπλέον ζητείται η απόσυρσή τους. Η δημοκρατική διακυβέρνηση είναι άρρηκτα συνυφασμένη με την έννοια της ευθύνης, η οποία δυστυχώς με το παρόν σύστημα νοθεύεται.

zenonpofaides@cytanet.com.cy

kathimerini.com.cy

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ONLINE ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ - SHOWBIZ - GOOD LIFE - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Κάθε μέρα, κάθε λεπτό
ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Πρόγραμμα Καρτών Windy-Wednesday

Επιτέλους Τετάρτη!

Είστε κάτοχος μιας από τις κάρτες της Alpha Bank; Τώρα, η Τετάρτη θα γίνει η αγαπημένη σας μέρα, αφού **κάθε Τετάρτη** θα έχετε την ευκαιρία να κερδίσετε **€2.000 CASHBACK** στο λογαριασμό της κάρτας σας... με **μόνο 2 συναλλαγές** την εβδομάδα!

Το πρόγραμμα ισχύει για Δεκέμβριο 2009 και Ιανουάριο 2010, και εφόσον εξασφαλίσετε συμμετοχή, η κάθε σας συναλλαγή θα μετράει και ως μια επιπλέον συμμετοχή στην κλήρωση που θα γίνεται κάθε Τετάρτη!

Τώρα **ΟΛΕΣ** οι κάρτες της Alpha Bank σας ανταμείβουν... με **ΜΕΤΡΗΤΑ!!**

*Οι συναλλαγές θα αρχίσουν να μετρούν από τις 25/11/09 και στη συνέχεια για την εβδομάδα που προηγείται της κάθε κλήρωσης. Η Τράπεζα θα δικαιούται να κάνει μνεία των ονομάτων των νικητών σε διαφημιστικό υλικό ή υλικό δημοσίων σχέσεων.

€2.000
για έναν υπερτυχερό
ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ

I ♥
winday
wednesday

DDB

Δωρεάν Γραμμή Επικοινωνίας
800 ALPHA
(2 5 7 4 2)

ALPHA BANK

Και για κάρτες που κερδίζουν... *Μαζί*

☎ 22888888, 🖱 www.alphabank.com.cy

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΓΝΩΜΕΣ

ΕΛΛΑΔΑ

ΚΟΣΜΟΣ

ΥΓΕΙΑ

ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΟΔΑ

Λερναία Ύδρα το έγκλημα στην Κύπρο

Η πολιτεία απέτυχε διαχρονικά να καταστρώσει ένα οργανωμένο σχέδιο

Της **ΕΛΙΝΑΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ**

Εξαιρετικά επικίνδυνα φαίνεται να είναι η διαπίστωση ότι το φαινόμενο της εγκληματικότητας στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει έξαρση. Πιο κοντά στην πραγματικότητα – όπως πεντακάθαρα μαρτυρούν άλλωστε κι οι αριθμοί – θα ήταν εάν λέγαμε πως η κατάσταση έχει βγει εκτός ελέγχου. Το κράτος φαίνεται εντελώς ανόριστο να αντιμετωπίσει με σοβαρότητα το θέμα, ενώ εδώ και χρόνια η πολιτική, προσκολλημένη στο εθνικό πρόβλημα, έχασε τον πραγματικό της ρόλο και κατέστη απρόνοη χιλιοειπωμένων αντιπαραθέσεων, με

Δραματική η αύξηση του σοβαρού εγκλήματος τα τελευταία χρόνια

αποτέλεσμα, στους πλείστους τομείς που αφορούν την ίδια την κοινωνία μας, να παραμεινουμε ανοχύρωτοι.

Ο Πάολο Κοέλιο γράφει στον «Αλχημιστή» ότι η απόφαση σε βάξει αυτομάτως τον μονόδρομο του στόχου σου. Εμείς προφανώς ως χώρα, σε ό,τι έχει να κάνει με το έγκλημα, όχι απλώς δεν πήραμε τον «μονόδρομο» του διάσημου συγγραφέα, αλλά αντιθέτως κολλήσαμε σε ένα σταυροδρόμι πολιτικής πατριδοκαπλίας, κοινωνικής απραξίας και, δυστυχώς, απόλυτης άγνοιας επί του θέματος.

Φτάσαμε λοιπόν στο σήμερα να μιλάμε για άκρατη βιαιότητα στα γήπεδα, για ναρκωτικά που βρίσκονται και

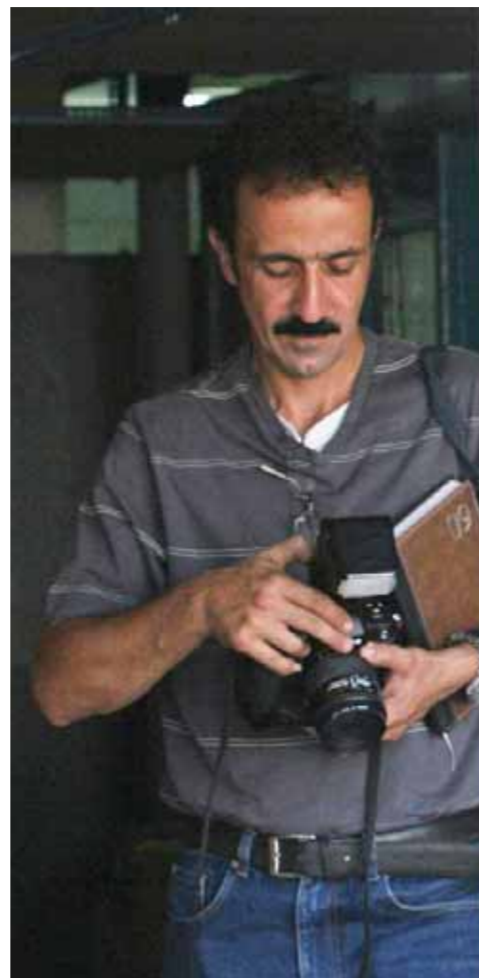
αγοράζονται με την ίδια ευκολία που βρίσκονται και αγοράζονται καραμέλες, για νεανική παραβατικότητα και πολλά πολλά άλλα, χωρίς όμως να ακούμε από τους συνθήκες ανευθυνούς – πέρα από αερολογίες και βαρύγδουπες δηλώσεις – κάποιο οργανωμένο σχέδιο αντιμετώπισης του φαινομένου.

Και διά του λόγου το αληθές, μια απλή μελέτη των στοιχείων της Στατιστικής Υπηρεσίας του Αρχηγείου Αστυνομίας αποκαλύπτει από το 1994 και μετά έναν τραγικό απολογισμό σε όλες τις κατηγορίες σοβαρών – και τονίζω το «σοβαρών» – εγκληματικότητας.

Συγκεκριμένα, συγκρίνοντας τον αριθμό των υποθέσεων ναρκωτικών που απασχόλησαν την Αστυνομία το 2008 σε σχέση με εκείνες του 1994, παρατηρούμε μια αύξηση κατά 477%. Στις ληστείες και στους εκβιασμούς η αύξηση αγγίζει το 407%. Κατά 333% αυξήθηκαν οι υποθέσεις απόπειρας φόνων, ενώ κατά 28,5% αυξήθηκαν οι υποθέσεις δολοφονιών. Οι διαρρήξεις, από την άλλη, διπλασιάστηκαν, ενώ οι κλοπές αυξήθηκαν κατά 44,5%.

Και στα εγκλήματα εμπρησμών παρατηρείται σημαντικότητα αύξηση σε ποσοστό 76,4% (εδώ η σύγκριση έγινε ανάμεσα στα έτη 2002 και 2008, γιατί από το 2002 οι κακόβουλες ζημιές σε μηχανοκίνητα οχήματα με φωτιά καταχωρούνται ως εμπρησμοί). Στις καταστροφές περιουσιών με εκρηκτικές ύλες η αύξηση φτάνει το 120%, ενώ οι υποθέσεις που αφορούν το αποτροπαιοέγκλημα του βιασμού αυξήθηκαν από το 2000 και μετά κατά 183%.

Σε μια ολική καταγραφή, το σοβαρό

Επικίνδυνες διαστάσεις προλαμβάνει η αύξηση του σοβαρού εγκλήματος, ενώ ανησυχία προκαλεί η διαπίστωση για αυξημένη εμπλοκή ανήλικων στις μικροπαραβάσεις.

Η αύξηση με αριθμούς (από το 1994)

Απόπειρες φόνων	333%
Ναρκωτικά	477%
Ληστείες-εκβιασμοί	407%
Βιασμοί	183%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Αρχηγείου Αστυνομίας

έγκλημα παρουσίασε από το 1994 μέχρι σήμερα μια αύξηση κατά 69,2%.

Η εγκληματικότητα ανήλικων ατόμων συνήθως κάνει την εμφάνισή της σε λιγότερο σοβαρές υποθέσεις, αφού το έγκλημα είθισται να αναβαθμίζεται «ποιοτικά» όσο το άτομο μεγαλώνει. Μελετώντας λοιπόν προσεκτικά τις στατιστικές της Αστυνομίας που αφορούν ανήλικους παραβάτες, σημαντικό είναι

να σταθούμε στον πίνακα μικροπαραβάσεων, που πιθανόν να κρύβουν εκκολαπτόμενους εγκληματίες και οι οποίες από το 2000 και μετά υπερδιπλασιάστηκαν. Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός της παρουσίας ανήλικων κοριτσιών σε μικροπαραβάσεις, παρουσία που τα τελευταία οκτώ χρόνια έχει τριπλασιαστεί, ενώ έχει τετραπλασιαστεί η παρουσία τους σε σοβαρές υποθέσεις εγκληματικότητας. Η πλειοψηφία των ανήλικων παραβατών είναι μαθητές που ζουν και με τους δύο γονείς τους. Τα εγκλήματα (μικροπαραβάσεις και σοβαρά) στα οποία ενέχονται ανήλικοι, ως επί το πλείστον στρέφονται κατά της περιουσίας (διαρρήξεις, κλοπές), ενώ ένα σημαντικό ποσοστό αφορά κακόβουλες ζημιές.

Στο παρελθόν ως κοινωνία σπείραμε ανέμους και λογικοί είναι σήμερα να θερίζουμε θύελλες. Κάτω έτσι λειτουργεί και η κοινωνική απουσία του κράτους. Το έγκλημα δεν πρόκειται πο-

τέ και σε καμία χώρα να εξαλειφθεί, γιατί απλούστατα αποτελεί κι αυτό μια συμπεριφορά τόσο παλιά, όσο και η παρουσία του ίδιου του ανθρώπου στη γη. Πολλοί εγκληματολόγοι συμπεριφέρονται την άποψη πως το μέγα ερώτημα δεν είναι γιατί κάποιοι άνθρωποι εγκληματούν, αλλά γιατί κάποιοι άλλοι δεν εγκληματούν, θέλοντας να τονίσουν με αυτό την άποψη πως οι εγκληματικοί σπινθήρες υπάρχουν στον κάθε ένα από εμάς, ως απότοκο της πρωτόγονης φύσης μας. Στην πορεία των ετών, όμως, η ανάγκη συμβίωσης του ανθρώπου του υποχρέωσε να μπει σε κοινωνικά καλούπια, τα οποία ονόμασε κανόνες και αργότερα νόμους. Οι νεαροί που χτύπησαν αλύπητα πριν λίγες μέρες έναν νέο συνάνθρωπό τους στο όνομα μιας ομάδας – χωρίς να θέλω σε καμία περίπτωση να δικαιολογήσω την αποτροπιαστική πράξη τους – είναι ένα κλασικό παράδειγμα ανθρώπων που η ίδια η κοινωνία απέτυχε να βάλει σε καλούπια, με αποτέλεσμα

να ξηπνήσει σταδιακά η πρωτόγονη φύση τους. Με αυτή τη σύντομη ανάλυση επιθυμώ απλώς να καταλήξω στο ότι είναι επιτακτική ανάγκη το κράτος να λάβει άμεσα μέτρα – και όχι ημίμετρα – προς μετριασμό, τόσο αριθμητικά, όσο και ποιοτικά, του εγκληματικού φαινομένου. Ωστόσο, η οποιαδήποτε προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση, για να έχει ελπίδα θετικών αποτελεσμάτων, θα πρέπει να κινηθεί σε δύο επίπεδα, εκείνο της καταστολής και εκείνο της πρόληψης. Προς το παρόν, φαίνεται στον τομέα της καταστολής να λαμβάνονται μέτρα. Όμως αυτό δεν είναι αρκετό. Στις πλείστες περιπτώσεις οι εγκληματίες δεν γεννιούνται, αλλά γίνονται. Και μάλιστα αυτή η εγκληματική δράση τους είναι προοδευτική και ξεκινά ακόμη και πριν την είσοδο του ατόμου στην εφηβεία. Κάπου εκεί λοιπόν βρίσκεται και η λεπτή κόκκινη γραμμή και κάπου εκεί θα πρέπει κι εμείς ως κοινωνία να αναζητήσουμε την άκρη του νήματος.

Έναρξη δικής με κατάθεση τεκμηρίων

Θέμα ημερών για να γίνουν παραδεκτά γεγονότα από την υπεράσπιση των κατηγορουμένων

Συνολικά 22 τεκμήρια κατατέθηκαν ενώπιον του Μόνιμου Κακούργιοδικείου που συνεδρίασε την Παρασκευή στη Λευκωσία, σε σχέση με την εκδίκαση της υπόθεσης για τη συντριβή του αεροσκάφους της «Ηλιος» τον Αύγουστο του 2005, που είχε ως συνέπεια τον θάνατο 121 ατόμων. Στα τεκμήρια περιλαμβάνονται ανακριτικές, ανοικτές και συμπληρωματικές καταθέσεις των κατηγορουμένων στην υπόθεση, διάφορα έγγραφα που αφορούν το ανακριτικό έργο και διάφορα συστήματα και εξαρτήματα του μοιραίου αεροσκάφους, τα οποία παρελήφθησαν προσφάτως από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές.

Τα τεκμήρια παρουσιάστηκαν και κατατέθηκαν στο δικαστήριο από τον επικεφαλής της ανακριτικής ομάδας της υπόθεσης, ανώτερο υπαστυνόμο Θέμη Αρναούτη, ο οποίος ήταν και ο πρώτος μάρτυρας της κατηγορούσας αρχής στην πρώτη δικάσιμο για την αεροπορική τραγωδία της «Ηλιος».

Μεταξύ των συστημάτων και εξαρτημάτων του μοιραίου αεροσκάφους που παρουσιάστηκαν ως τεκμήρια στο δικαστήριο περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, δύο μάσκες οξυγόνου του θαλάμου διακυβέρνησης του αεροσκάφους, ο πίνακας κλιματισμού και παροχής αέρα, όπως και ο μηχανισμός βαλβίδας εκροής.

Τα εξαρτήματα βρισκόταν σφρα-

γισμένα μέσα σε χάρτινα κιβώτια, τα οποία ανοίχθηκαν και καταγράφηκαν μέσα στη δικαστική αίθουσα, στην παρουσία και των συγγενών των θυμάτων που παρέστησαν για να παρακολουθήσουν την ακρόαση της δικής, κρατώντας τις φωτογραφίες των αγαπημένων τους προσώπων.

Ο μάρτυρας αποκάλυψε ότι στη μία από τις δύο μάσκες εντοπίστηκε γενετικό υλικό του συγκυβερνήτη του μοιραίου αεροσκάφους, Πάμπου Χαράλαμπος. Ο εκπρόσωπος της υπεράσπισης, δικηγόρος Γιώργος Παπαϊωάννου, ανέφερε ότι επιφυλάσσει τον δικαίωμα για επιθεώρηση και έλεγχο των τεκμηρίων και πρόσθεσε ότι κατά βάση η υπεράσπιση θα τα δεχτεί. Είπε, επίσης, ότι είναι θέμα ολίγων ημερών για να γίνουν παραδεκτά γεγονότα που θα διευκολύνουν την εκδίκαση. Η ακροαματική διαδικασία θα κοπύκε λίγο μετά το μεσημέρι και θα συνεχιστεί, όπως ανακοινώθηκε, την 1η Δεκεμβρίου.

Οι πέντε κατηγορούμενοι είναι ο εκτελεστικός πρόεδρος της «Ηλιος» Ανδρέας Δράκος, η εταιρεία «Ηλιος» ως νομικό πρόσωπο, ο διευθύνων σύμβουλος της «Ηλιος» Δημήτρης Πανατζής, ο διευθυντής πιπτικών Γιώργος Κικκίδης και ο Βούλγαρος αρπιπλότος της εταιρείας Γάνκο Στόιμένοφ. Οι πέντε αντιμετωπίζουν συνολικά 1.190 κατηγορίες, από 238 κα-

Συγγενείς των θυμάτων της αεροπορικής τραγωδίας παρακολούθησαν τη δική, κρατώντας τις φωτογραφίες των αγαπημένων τους προσώπων.

τηγορίες ο καθένας, για τις οποίες δεν παραδέχθηκαν ενοχή. Αντιμετωπίζουν τις σκληρότερες κατηγορίες του ποινικού κώδικα και ειδικότερα της ανθρωποκτονίας, που επισύρει ποινή ισόβιας κάθειρξης, καθώς και τις πρό-

κλιπες θανάτου λόγω αλόγηστης, απεριόριστης ή επικίνδυνης πράξης, η οποία τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι τέσσερα χρόνια ή χρηματικό ποσό ή και τα δύο μαζί. Οι μάρτυρες στην υπόθεση ανέρχονται στους 372.

Αλλαγές στον τρόπο αστυνόμευσης των γηπέδων

Εκπαίδευση αστυνομικών από τη ΜΜΑΔ

Νέο σχέδιασμο αστυνόμευσης των γηπέδων που ίσως να επβάλει τη λήψη και νέων μέτρων, όσον αφορά την ειδική ομάδα αστυνομικών, προωθεί το Υπουργείο Δικαιοσύνης και ήδη έχει αρχίσει η εκπαίδευση των μελών των Αστυνομικών Διευθύνσεων που έχουν επιλεγεί για να αστυνομεύουν αθλητικούς χώρους. «Θα είναι συγκεκριμένοι αστυνομικοί, οι οποίοι θα εκπαιδευτούν από τη ΜΜΑΔ και θα φέρουν όλοι τον κατάλληλο εξοπλισμό, ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη αστυνόμευση, σε συνεργασία πάντα με την ομάδα αυτή», ανέφερε ο υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Λουκάς Λουκάς. Τρόποι πάταξης της βίας στους αθλητικούς χώρους άρχισαν να συζητούνται ενόπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, η οποία, μεταξύ άλλων, εξετάζει και πρόταση για απαγόρευση της χρήσης κουκούλας εντός των γηπέδων (και όχι γενικότερη απαγόρευση στη χρήση κουκούλας που εισπνέεται η αστυνομία). Περαιτέρω, συζητά συμπλήρωση των κενών στη νομοθεσία για τις εμπρηστικές δηλώσεις και την άρση της ανωνυμίας από τις κάρτες πληροφορημένων τηλεφωνίας.

Η εισηγητική ολοκλήρωση της συζήτησης των δέκα συγκεκριμένων μέτρων για καταστολή της βίας εντός και εκτός γηπέδων, τα οποία κοινοποιήθηκαν στους φορείς των ομαδικών αθλημάτων. Ο πρό-

εδρος της επιτροπής, Ιωάννης Νικολάου, δήλωσε ότι έχει συμφωνηθεί η επίσημη της υλοποίησης του προγράμματος έργων υποδομής στα γηπέδα και αντι να συμπληρωθούν το 2011, όπου είναι δυνατόν να συμπληρωθούν το 2010, ώστε να καταστούν εφαρμόσιμα το σύστημα εισιτηρίων με συγκεκριμένη θέση, ο θεσμός των επιτηρητών και το κεντρικό σύστημα τηλεοπτικής παρακολούθησης, για να εντοπίζονται τα πρόσωπα που εκτρέπονται και παραβιάζουν τις πρόνοιες του νόμου. Ο πρόεδρος της επιτροπής είπε επίσης ότι συμφωνηθήκε όπως η αστυνομία αξιολογήσει τις εξουσίες που έχει σήμερα με βάση τον νόμο και να εκδώσει κανονισμούς για την μοιόμορφη αστυνόμευση των γηπέδων και αγώνων.

Ο βουλευτής του ΔΗΚΟ Άγγελος Βότοπος, που ετοίμασε πρόταση νόμου για ταυτοποίηση των καρτών προπληρωμένων κινητών τηλεφώνων, ανέφερε πως η ετοιμασία του νομοθετήματος έγινε αφοπλιστικά καταγγελλίες από πολίτες ότι ενοχλούνταν τηλεφωνικά χωρίς να μπορεί να εντοπιστεί ο δράστης, ώστε να υπάρχει έλεγχος ανά πάσα στιγμή και να γνωρίζουν οι Αρχές τον κάτοχο της κάρτας. Απαντώντας σε ερώτηση, είπε πως θα εμπλακούν και τα περιττερα στην πάλη των καρτών, με καταγραφή των στοιχείων του αγοραστή.

PISSARIDES Target CARD

και ψωνίστε φθηνότερα

Τώρα έχετε ακόμα ένα λόγο να ψωνίζετε στα καταστήματα ΠΙΣΣΑΡΙΔΗ. **Pissarides Target Card.** Η πρώτη κάρτα που ανταμειβει τις αγορές σας με πραγματική έκπτωση στα ταμεία.

1-6 Δεκεμβρίου: -20% στα Χριστουγεννιάτικα είδη
7-20 Δεκεμβρίου: -20% στα Έπιπλα εσωτερικού χώρου

ΠΙΣΣΑΡΙΔΗΣ

Το σχέδιο «Πετύχετε Στόχους και Κερδίστε» τίθεται σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2010. Πληροφορίες για τους όρους εγγραφής και τις πρόνοιες του Σχεδίου από όλα τα καταστήματα ΠΙΣΣΑΡΙΔΗΣ και στην ιστοσελίδα μας.

77 77 83 63

www.pissarides.com

ΛΑΡΝΑΚΑ → ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ
ΠΑΦΟΣ → ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ
ΠΑΦΟΣ → ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

49€*

*Τιμή ανά διαδρομή (συμπεριλαμβανομένων των φόρων) Περιορισμένος αριθμός θέσεων

Αγοράστε το εισιτήριό σας τώρα στο: www.blueair-web.com ή από το ταξιδιωτικό σας πρακτορά

Τηλεφωνήστε στα: +357 248 411 80 +4021 208 86 86

Blue Air

Orthodox Aviation Sole Agent smart flying

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

Αυτή φιλοδοξείται να είναι η σύγχρονη και λειτουργική Πλατεία Ελευθερίας, η οποία θα συνδυάζει το παραδοσιακό με το σύγχρονο. Εκεί η παλιά πόλη θα συναντά το παρόν και το μέλλον της.

Αντίστροφη μέτρηση για την Πλατεία Ελευθερίας

Σύγχρονη όψη με έμφαση στο αρχαιολογικό της πρόσωπο

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Ένα πολύ σημαντικό βήμα για το νέο πρόσωπο του κέντρου της Λευκωσίας είναι πλέον γεγονός και εάν όλα εξελιχθούν με βάση τα χρονοδιαγράμματα, η πρωτεύουσα, όταν θα φιλοξενήσει την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2012, θα έχει έναν επιπλέον λόγο να αισθάνεται αναγεννημένη.

Η Πλατεία Ελευθερίας, ένα ιστορικό σημείο αναφοράς, θα αποκτήσει νέο πρόσωπο, στο οποίο θα αναδεικνύεται το χθες αλλά και το σήμερα. Έμφαση και ανάδειξη των αρχαιολογικών της ευρημάτων, ιδιαίτερη ευαισθησία στο φυσικό περιβάλλον, αλλά και χώροι πολλαπλών χρήσεων είναι οι βασικοί άξονες και επιδιώξεις σχεδιασμού του νέου κέντρου της Λευκωσίας. Άξονες που θα ενώνουν αρμονικά το ιστορικό κέντρο με τη σύγχρονη πόλη. Ένας χώρος για όλους, με απεριόριστες χρήσεις και δυνατότητες. Για περίπατο μικρών και μεγάλων, σημείο κοινωνικής συνάντησης, χώρος ψυχαγωγίας και πολιτιστικής αναζήτησης. Τα προκαταρκτικά σχέδια διαμόρφωσης της Πλατείας Ελευθερίας και της τάφρου μέχρι την Πλατεία Σολωμού εκπονήθηκαν από το γραφείο της Zaha Hadid, μετά την ολοκλήρωση των αρχαιολογικών ανασκαφών και τους όρους που τέθηκαν από το Τμήμα Αρχαιοτήτων. Συνεργάτης της παγκοσμίου φήμης ιρακινής Zaha Hadid είναι ο Κύπριος αρχιτέκτονας Χρίστος Πασάς, ο οποίος είναι και διευθυντής του έργου.

Με την ολοκλήρωση των σχεδίων, αναμένεται να προκηρυχθούν προφορές το καλοκαίρι του 2010, με στόχο η πλατεία να είναι έτοιμη μέχρι τα μέσα του 2012. Το κόστος της ανάπλασης της πλατείας θα καλυφθεί κατά 50% από την Ευρωπαϊκή Ένωση, 45% από την κυπριακή κυβέρνηση και το υπόλοιπο 5% από τον Δήμο Λευκωσίας.

Τα σχέδια διαμόρφωσης της Πλατείας Ελευθερίας και της τάφρου μέχρι την Πλατεία Σολωμού παρουσιάζονται μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου στο Δημαρχείο Λευκωσίας, με στόχο την ενημέρωση των δημοτών για τους νέους σχεδιασμούς αυτού του κεντρικού σημείου της Λευκωσίας.

«Περιμένουμε τις τελικές παρατηρήσεις και απαιτήσεις του Τμήματος Αρχαιοτήτων σε σχέση με τον σχεδιασμό, αφού ολοκληρωθούν οι ανασκαφές», δήλωσε η δήμαρχος, Ελένη Μαύρου, η οποία εξέφρασε την πεποίθησή ότι το έργο θα βοηθήσει στην αναζωογόνηση της περιοχής της Παλιάς Λευκωσίας. «Δεν μιλάμε απλώς για τον συγκεκριμένο χώρο της Πλατείας Ελευθερίας όπως την έχουμε γνωρίσει. Μιλάμε για μια ριζική α-

Με την ολοκλήρωση των σχεδίων, θα προκηρυχθούν προφορές το καλοκαίρι του 2010, με στόχο η πλατεία να είναι έτοιμη μέχρι τα μέσα του 2012.

Τι προβλέπουν τα σχέδια αναμόρφωσης

- **Η απόσταση** της πλατείας από το τείχος αυξήθηκε στα πέντε μέτρα και θα έχει ύψος τέσσερα μέτρα από το έδαφος της τάφρου, ούτως ώστε να αναδειχθεί ο προμακώνας.
- **Στο επίπεδο** της τάφρου, δηλαδή κάτω από την πλατεία, θα κατασκευαστούν καφεσιτατόρια, περίπτερα, παιδότοπος, μικρό θέατρο, γραφείο πληροφοριών και αποχωρητήρια (αρκετά από αυτά περιλαμβάνονταν στα αρχικά σχέδια).
- **Αυξάνεται** ο αριθμός των δέντρων στην τάφρο, ενώ το πράσινο επεκτείνεται μέχρι ενός σημείου και στο επίπεδο της πλατείας. Θα φυτευτούν συνολικά 120 δέντρα και θα δημιουργηθούν τεχνητές λίμνες σε διάφορα σημεία.
- **Θα κατασκευαστούν** άνετες σκάλες από τις οδούς Λήδρας και Ονασαγόρου, οι οποίες θα οδηγούν στο κάτω μέρος της πλατείας. Επίσης θα δημιουργηθεί μεγάλη ράμπα και θα λειτουργήσουν ανεγκυβερτητές για διευκόλυνση των ατόμων με σωματικές αναπηρίες.
- **Στη Λεωφόρο** Ομήρου θα κατασκευαστεί διώροφος υπόγειος χώρος στάθμευσης, περίπου 150 θέσεων.

Για ενημέρωση του κοινού, τα σχέδια διαμόρφωσης της Πλατείας Ελευθερίας παρουσιάζονται μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου στο Δημαρχείο Λευκωσίας.

να διαμόρφωση του χώρου της τάφρου, μιλάμε για επεμβάσεις στη γύρω περιοχή, τη δημιουργία ενός μεγάλου χώρου στάθμευσης, επίσης στο σημείο αυτό», υπέδειξε.

Αγώνας δρόμου

Η οικονομική κρίση και το ενδεχόμενο παράτασή της εκτιμάται από πλευράς Δήμου Λευκωσίας ότι θα επιδράσει θετικά στο συνολικό κόστος του έργου, το οποίο υπολογίζεται να

φθάσει στα 12 εκατομμύρια ευρώ. Η δήμαρχος Λευκωσίας, Ελένη Μαύρου, σε δηλώσεις της στην «Κ», απέκλεισε το ενδεχόμενο περικοπών λόγω οικονομικής κρίσης. Θετικές είναι και οι εκτιμήσεις για την ημερομηνία παράδοσης του έργου. «Είναι αγώνας δρόμου με τον χρόνο. Όμως οι ενδείξεις που έχουμε, η δέσμευση των μελετητών, μας δημιουργούν αισιοδοξία ότι τα έργα θα ολοκληρωθούν μέχρι το 2012».

Δύο χρόνια αναμένεται να διαρκέσουν οι εργασίες, οι οποίες υπολογίζεται να αρχίσουν τον Σεπτέμβριο.

Έργο πνοής θεωρεί η δήμαρχος Ελένη Μαύρου την ανάπλαση της πλατείας και της ευρύτερης περιοχής.

Μάθε Internet Banking

Μάθε Internet Banking

Επισκεφτείτε ένα υποκατάστημά μας και σε 15 λεπτά θα μάθετε πώς μπορείτε να πραγματοποιήσετε οποιαδήποτε τραπεζική σας συναλλαγή από το 1bank. Το Internet Banking της Τράπεζας Κύπρου.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

Τοπική αυτοδιοίκηση

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Α. ΛΑΜΠΙΤΣΗ

Στην εκπομπή «Προεκτάσεις» του ΡΙΚ, την περασμένη Πέμπτη, ακούστηκαν πολλά και πολύ ενδιαφέροντα για το προφίλ του Κύπριου, με αφορμή σχετική κοινωνιολογική έρευνα του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου. Φιλοξενούμενοι του Γιάννη Καρεκλά ήταν ο υπουργός Εσωτερικών, Νεοκλής Συλιώτης, ο αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου, Κώστας Γουλιάμος, ο επικουρός καθηγητής Κοινωνιολογίας στο ίδιο πανεπιστήμιο, Μάριος Βρυωνίδης, καθώς και ο καθηγητής Ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, Στέλιος Γεωργίου. Ακούστηκαν εξαιρετικά ενδιαφέροντα πράγματα, που το καθένα από μόνο του θα μπορούσε να ενδιαφέρει τη στήλη, ιδιαίτερα όσα αφορούν τον ρόλο της εκπαίδευσης στην καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Μεταξύ άλλων λέχθηκε πως παθολογικές καταστάσεις υπάρχουν σε όλες τις κοινωνίες. Πολλές από αυτές έχουν αναπτύξει μηχανισμούς αυτοδιόρθωσης, χρησιμοποιώντας δικούς τους θεσμούς και οργανισμούς, όπως τα ερευνητικά κέντρα των πανεπιστημίων. Ο κ. Συλιώτης άδραξε την ευκαιρία και μίλησε – με πολύ πάθος, που έδειχνε πως εννοούσε αυτά που έλεγε – για τη διαδικασία μεταρρύθμισης της τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι αναφορές του υπουργού μου δίνουν την ευκαιρία να ασχοληθώ με ένα θέμα που με απασχόλησε στο απόλυτο παρελθόν, την άρνηση δηλαδή της Πολιτείας στους δημοσίους υπαλλήλους και στους εκπαιδευτικούς λειτουργούς να μετέχουν σε θεσμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Διερωτάται κανείς αν συμβαίνει κάτι ανάλογο και σε οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Στο παρελθόν το Κογκρέσο Τοπικών Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης είχε επικρίνει την Κύπρο γι' αυτήν της την πολιτική.

Ένα από τα επιχειρήματα που είχαν καταγραφεί στο παρελθόν, με το οποίο τα κόμματα δικαιολογούσαν τη θέση τους, ήταν πως τα αξιώματα στην τοπική αυτοδιοίκηση δε συνάδουν με τη θέση του δημοσίου υπαλλήλου, διότι υπάρχουν δημόσιοι υπάλληλοι και άλλοι αξιωματούχοι σε θέσεις κλειδιά, οι οποίοι κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και χειρίζονται κονδύλια και χορηγίες, όπως π.χ. ένας έπαρχος ή ένας επαρχιακός μηχανικός των Δημοσίων Έργων. Υπάρχει, αμφισβητώντας, λογική στα επιχειρήματα που έχουν διατυπωθεί. Όμως, πόσο είναι οι δημόσιοι υπάλληλοι που έχουν ως έργο τους την κατοχή των κονδυλίων; Είναι λογικό για τους λίγους αυτούς να απαγορεύεται σε όλους τους δημοσίους υπαλλήλους η ανάμειξή τους στην τοπική αυτοδιοίκηση; Ας εξαιρεθούν, λοιπόν, οι λίγοι. Οι περισσότεροι δημόσιοι υπάλληλοι ούτε κονδύλια χειρίζονται ούτε εμπιστευτικές πληροφορίες κατέχουν. Για παράδειγμα, ποια κονδύλια χειρίζεται ένας καθηγητής ή ένας δάσκαλος και πώς συγκροτείται το λειτουργήμα αυτών των δύο με το λειτουργήμα του μέλους της τοπικής αυτοδιοίκησης; Ποιοι λόγοι πρέπει να κρατήσουν τους ανθρώπους αυτούς έξω από την τοπική αυτοδιοίκηση;

Θα ήταν ευχάριστη έκδοση, αν οι εκπαιδευτικοί και γενικά οι δημόσιοι υπάλληλοι είχαν την ευκαιρία να μετέχουν στα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια. Αυτά θα ενισχύονταν σημαντικά, αλλά και οι ίδιοι θα αποκτούσαν εμπειρίες χρησιμότητας σήμερα στην παιδευτική διαδικασία. Επιπλέον, η ανάμειξη των δημοσίων υπαλλήλων στην τοπική αυτοδιοίκηση θα αποτελούσε χρυσή ευκαιρία για αναζωογόνηση των χωριών μας, όπου, πολλές φορές, στην απέλπιδα προσπάθεια που καταβάλλεται, για να συμπληρωθούν τα ψηφωδέλτια, επιστρατεύονται να υπηρετήσουν ως κοινοτικοί σύμβουλοι αδιάφοροι πολίτες, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται τραγελαφικές καταστάσεις. Όταν έχει κατοχυρωθεί η συμμετοχή των δημοσίων υπαλλήλων στα κόμματα, είναι δυνατόν να προκαλεί ενόχληση η ανάμειξη τους στην τοπική αυτοδιοίκηση; Υπάρχει δημοκρατικότερος, λαϊκότερος και αντιπροσωπευτικότερος θεσμός από αυτόν της τοπικής αυτοδιοίκησης; Είναι δυνατόν να μιλούμε στις μέρες μας για τον ενεργό πολίτη, όταν απαγορεύεται στον απλό δημόσιο υπάλληλο να αναμειχθεί στα κοινά, την ίδια στιγμή που αυτό το έχουν εξασφαλίσει οι μαθητές στα σχολεία μας;

Κύριε υπουργέ, είμαι σίγουρος πως θυμάστε τα όσα είπατε στην εκπομπή της Πέμπτης. Μιλήσατε πολύ σωστά και με πολλή θέρμη για τον ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης, για την ανάγκη να αποκτήσει μεγαλύτερη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, για τον ρόλο του ενεργού πολίτη, ώστε να αλλάξουν οι νοοτροπίες, για τη δημιουργία συνθηκών δημοκρατικού ελέγχου της κάθε μορφής εξουσίας, για την ανάγκη να έχουμε μορφωμένους πολίτες, ως προϋπόθεση για την ύπαρξη ενεργών πολιτών και καταλήξατε ως εξής: «Πρώτα έχει ευθύνη η Πολιτεία να διαμορφώσει αυτούς τους μηχανισμούς (δημοκρατικού ελέγχου), αλλά και όλοι οι κοινωνικοί θεσμοί με τα μηνύματα που στέλνουν καθημερινά, τα οποία είναι τα μηνύματα που παίρνουμε από την έρευνα και από το καθημερινό που αυτή έχει σημαία για ολόκληρη την κοινωνία μας».

Μετά από όλα αυτά, είναι λογικό να αναμένουμε πως θα ξεπεραστούν τα όποια εμπόδια και θα δοθεί η ευκαιρία στους πολίτες που θέλουν να είναι ενεργοί, να μετέχουν στους θεσμούς λήψης των αποφάσεων. Εξάλλου, όποιος παρολιότιμπε σε ανάλογη περίπτωση γνωρίζει πως τα εμπόδια δεν είναι πραγματικά. Βρίσκονται στη μη προοδευτική σκέψη κάποιων, που λίγων.

Φιλόλογος, lampitsis.p@cytanet.com.cy

Ασφάλεια η προστασία των δικαιωμάτων

Του ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την Τετάρτη 25 Νοεμβρίου ενέκρινε με μεγάλη πλειοψηφία το ονομαζόμενο πρόγραμμα της Στοκχόλμης, το οποίο αποτελεί την επικαιροποίηση του υφιστάμενου πλαισίου για τη δράση της Ένωσης στα θέματα ιδιαιτερότητας, δικαιωμάτων, ασφάλειας, ασύλου και μετανάστευσης για τα επόμενα πέντε χρόνια. Στη σημερινή συγκλήση ο τομέας αυτός αποτελεί πρώτη προτεραιότητα και θα πρέπει να βρεθούν λύσεις σε ένα σύνολο θεμάτων που σχετίζονται μεταξύ τους, όπως η μετανάστευση και η λαθρομετανάστευση, η εμπορία ανθρώπων (κυρίως γυναικών και παιδιών) και το διεθνές οργανωμένο έγκλημα, συμπεριλαμβανομένων και της τρομοκρατίας. Γνώμονας για τις αποφάσεις μας σε αυτά τα θέματα δεν θα έπρεπε να είναι άλλος από την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων, όπως το δικαίωμα στην προσωπική ζωή και

στην ελευθερία έκφρασης. Δεν υπάρχει κάποιος στο ευρωπαϊκό επίπεδο που να μην αναγνωρίζει την ανάγκη του να είναι ο πολίτης στο κέντρο του πολιτικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λέγοντας ότι πρέπει οι έννοιες της αλληλεγγύης και της προστασίας της ανθρώπινης αξιοπρέπειας να αντανακλώνται σε ολόκληρο το πρόγραμμα της Στοκχόλμης, για να μπορούμε να επιτύχουμε μια ισορροπία μεταξύ της διατήρησης της ασφάλειας και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Και όντως αυτές οι έννοιες βρίσκονται στο Πρόγραμμα της Στοκχόλμης, το οποίο τονίζει την ανάγκη να ενημερώνονται οι πολίτες, καθώς και όσοι ζουν στην Ε.Ε. για τα δικαιώματά τους. Υπογραμμίζει επίσης την ανάγκη να καταπολεμούνται οι διακρίσεις κάθε είδους (κατά των παιδιών, των γυναικών, των μεταναστών, των ομοφυλοφίλων κ.τ.λ.) Και ζητά την ενσωμάτωση της προστασίας των δεδομένων σε όλες τις πολιτικές της Ε.Ε.

Ωστόσο, όταν κανείς ζηγίζει το βάρος όλων των στοιχείων που περιέχει το τελικό κείμενο του Κοινοβουλίου, είναι φανερό πως στο δίλημμα για διατήρηση της ασφάλειας ή προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διάλεξε τη διατήρηση της ασφάλειας, αντιμετωπίζοντας όλους μας ως υπόπτους.

Η μεγαλύτερη δυσκολία με τη διασφάλιση μιας μόνιμης ισορροπίας μεταξύ των δύο είναι ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν είναι διαπραγματεύσιμα, αλλά είναι απαράγραπτα, είναι αξίες οικουμενικές. Η παραμικρή παραχώρησή τους υπονομεύει και θέτει σε κίνδυνο τη δημοκρατία. Ελπίζω ότι η απόφαση του Κοινοβουλίου δεν έβαλε τα θεμέλια για να κτιστούμε ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό Λεβάντη, όπου θα θυσιάζονται τα ατομικά δικαιώματα στο όνομα της ασφάλειας ή – ακόμη χειρότερα – ένα Πανόπτικον όπου, όπως στη φυλακή που είχε σχεδιάσει ο Jeremy Bentham, οι πράξεις όλων παρα-

κολουθούνται συνεχώς, χωρίς να γνωρίζουν οι κρατούμενοι την έκταση αυτής της επιτήρησης, δίνοντας τους την ψευδαίσθηση ότι έχουν ιδιωτική ζωή.

Είναι πολύ σημαντικό το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να τηρεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο υπό έλεγχο, όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, για να εξασφαλίσουμε μια ασφαλή Ευρώπη, η οποία δεν θα καταπατά τα δικαιώματα των Ευρωπαίων πολιτών και όσων ζουν στην Ένωση. Με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας και τον ενισχυμένο ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως συν-νομοθέτη με το Συμβούλιο στον τομέα των πολιτικών ελευθεριών, δικαιωμάτων και εσωτερικών υποθέσεων θα είναι ευθύνη μας να ασκούμε δημοκρατικό έλεγχο ως προς τα άλλα ευρωπαϊκά όργανα και να προωθούμε τον δημοκρατικό διάλογο.

Ο κ. Κυριάκος Τριανταφυλλίδης είναι ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ Αριστερά Νέες Δυνάμεις.

Ναι στην Ομοσπονδία

Του ΤΑΚΗ ΚΟΝΗ

Αγνοώντας τις παρατηρήσεις και τις «επιπλήξεις» φίλων, πως έγινε φορτικός με την επιμονή μου σε κάθε άρθρο μου, όπως ο λαός προτιμάει για το νέο σχέδιο επανένωσης που εξεργάζονται οι δυο ηγέτες μας, επανέρχομαι, γιατί άρχισα «να βλέπω φως» με τις σημαντικές εξελίξεις που παρακολούθησα τις τελευταίες βροχιές.

Σημαντική εξέλιξη ήταν να δείξει επιτέλους ο Πρόεδρος μας την αποφασιστικότητα του για επανένωση, δίνοντας στη δημοσιότητα τη συμβιβαστική και επανεπιβεβαιωτική πρόταση του προς τους Τουρκοκύπριους για την εκτελεστική εξουσία. Ακολούθησε η επιστημονικά τεκμηριωμένη και πιστική δημόσια επεξεργασία της πρότασης από τον Τουμάζο Τσιελεπή, με το πολύ σημαντικό αποτέλεσμα να εκτεθούν δημόσια οι αρνήσεις της επανένωσης στη γνωστή τηλεοπτική εκπομπή με τους γνωστούς... «αδειούχους» νομικούς.

Η άλλη εξέλιξη είναι η ανοικτή πλέον αμφισβήτηση των διαπραγματεύσεων και των επιδιώξεων των δυο ηγετών από το ΕΥΡΩΚΟ και τα κόμματα της συγκυβέρνησης, είτε με ασάφειες και αόριστες επισημες τοποθετήσεις τους είτε με ξεκάθαρα

ρες και κάποτε προσβλητικές επιθέσεις τους ενάντια στον Πρόεδρο και στην προσπάθειά του για επανένωση.

Και δεν πρέπει να μείνει απαρατήρητη, έστω και αν ήταν μικρή, έστω και αν γρήγορα παρασιωπήθηκε η πρώτη φωνητική δημόσια εκδήλωση, όπου οργανωμένοι νεολαίοι φώναζαν, περνώντας μπροστά από την εξέδρα των επισήμων, στην παρέλαση της 28ης Οκτωβρίου «Όχι στην Ομοσπονδία».

Χαρακτηρίζει τις εξελίξεις αυτές ως σημαντικές και χρήσιμες, γιατί βοηθούν να ξεπεραστεί το επικίνδυνο «κρυφτούλι» της έμμεσης απόρριψης των διαπραγματεύσεων για επανένωση. Θέλω να ελπίζω πως αυτή η υγιής κατάσταση της πολιτικής διαφάνειας και ειλικρίνειας θα προκαλέσει όλους εμάς και τις οργανωμένες ομάδες μας, που αγωνιζόμαστε για τον άμεσο τερματισμό της κατοχής και δικοτόμησης, να διακηρύξουμε πιο δυναμικά τη δική μας θέση και επιλογή. Να αντιτάξουμε και να εξηγήσουμε το δικό μας κληρό «Ναι στην Ομοσπονδία».

Να διακηρύξουμε ότι δεχόμαστε τη μορφή της επανένωσης που οι δυο ηγέτες μας επεξεργάζονται στη βάση της συμφωνημένης λύσης της διωνικής, δικαιοδικής ομοσπονδίας και των παραμέτρων

που μας δεσμεύουν ενώπιον της διεθνούς κοινότητας. Και να εξηγήσουμε ότι δεχόμαστε αυτή τη μορφή της επανένωσης, όχι μόνο γιατί δεν υπάρχει άλλος τρόπος να ανατρέψουμε τη δικοτόμηση και να τερματίσουμε την κατοχή της πατρίδας μας, αλλά και γιατί είναι η ιστορικά τεκμηριωμένη και σωστή επιλογή για το ξεπέρασμα του οδυνηρού παρελθόντος μας. Να πούμε ανοικτά πως στο πλαίσιο αυτής της επιλογής μας δεχόμαστε ότι θα εγκαθιδρυθεί μια καινούργια ελληνοκυπριακή συνιστώσα πολιτεία που θα λειτουργεί ισότιμα με μίαν αντίστοιχη τουρκοκυπριακή πολιτεία. Επομένως, φυσιολογικά δεχόμαστε ότι η λειτουργία υπό ε/κ διοίκησης της υφιστάμενης Κυπριακής Δημοκρατίας θα τερματιστεί και θα την διαδεχτεί η ομόσπονδη Ενωμένη Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία θα διοικείται και από τις δυο κοινότητες. Δεν μας ενοχλεί που θα έχουμε επομένως εναλλακτικά και Τ/κ πρόεδρο της χώρας μας, εφόσον μάλιστα θα μετέχουμε στην επιλογή του, όπως προνοείται στις επανεπιβεβαιωμένες διαδικασίες που κατατεθήκαν ήδη από τη δική μας πλευρά στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και φαίνεται να γίνονται αποδεκτές από την άλλη πλευρά. Με αισιοδοξία αναμένουμε και θα στηρίξουμε τις διαπραγματεύσεις, για να συμφωνηθούν

σύντομα όλες οι λεπτομέρειες της λειτουργίας της επανεπιβεβαιωμένης χώρας μας και να καταθέσουμε το δικό κληρό «Ναι» στο δημοψήφισμα που έχει προγραμματισθεί.

Βέβαια, μια τέτοια διακήρυξη από μόνη της δεν είναι αρκετή και θα πρέπει σύντομα τα κόμματα που έχουν δεσμευθεί με το «Ναι στην Ομοσπονδία» να οργανώσουν δυναμικά την απαραίτητη μαζική κινητοποίηση του λαού, ώστε να μη μείνει θεωρητική και αόριστη η δεσμευσή τους. Γιατί οι αρνήσεις της επανένωσης, τα κόμματα και οι κινήσεις που αντιτίθενται στην ομοσπονδία, προετοιμάζουν ήδη το δικό τους «όχι» και η τυχόν δική μας αδράνεια εκλαμβάνεται από τον λαό σαν αδιαφορία ή ακόμα ανοχή, αν όχι και αποδοχή, της απόρριψης της ομοσπονδίας που καλλιεργούν. Τα πιο πάνω κόμματα πρέπει να κατανοήσουν πως δεν είναι δίκαιο να αφήνουν τον Πρόεδρό μας να αγωνιζόμαστε μόνοι και χωρίς έκδηλη λαϊκή υποστήριξη, ενώ σίγουρα ενδεύκνεται (από πολιτική και κάθε άλλη σκοπιά) να πιέζεται για επίτευξη της επανένωσης, σε αντιτάθισμα των αφορώντων πιέσεων που δέχεται από το απορριπτικό μέτωπο για την απομάκρυνση ή την εγκατάλειψή της.

Ο κ. Τάκης Κονής είναι κοινωνικός ψυχολόγος.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Καύσιμα και ΕΠΑ

Είμαι υπάλληλος εταιρείας πετρελαιοειδών, η οποία πρόσφατα έχει καταδικαστεί από την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) για εναρμονισμένη πρακτική και τις έχει επιβληθεί πρόστιμο ύψους 200.000 ευρώ. Σε αυτό το κείμενο εκφράζω προσωπικές θέσεις.

Τώρα έχουμε όλοι πρόσβαση στην απόφαση της ΕΠΑ και μπορεί ο καθένας να ασκήσει τη δική του κριτική για την απόφαση. Η δική μου κριτική και ανάλυση δεν θα βασίζεται μόνο στις 300 αναφορές επιστημόνων γκουρού από το 1951 και μετά που χρησιμοποιήσαν οι άνθρωποι της ΕΠΑ, για να δικαιολογήσουν την περιρρέουσα ατμόσφαιρα που υπάρχει γύρω από την εμπορία των πετρελαιοειδών στην Κύπρο. Η δική μου ανάλυση θα είναι απλοϊκή, λαϊκή και προπάντων κατανοητή σε όλους. Το 2004, με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έπρεπε να φιλελευθεροποιηθεί η εμπορία πετρελαιοειδών στην Κύπρο, η οποία ήταν ελεγχόμενη για πολλές δεκαετίες προηγούμενων. Δηλαδή όλοι οι εμπλεκόμενοι στα πετρελαιοειδή – εταιρείες, κράτος, πελάτες, προμηθευτές, αντιπρόσωποι, πρακτικοί – έπρεπε να προσαρμοστούν πλέον στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον που μόλις γεννιόταν σε μια κοινωνία που δεν φημίζεται και πολύ για τις ανταγωνιστικές πρακτικές της. Γι'

αυτό εξάλλου και ο νόμος περί ανταγωνισμού που δημιουργήθηκε το 1989 αναθεωρήθηκε πέρι τον Απρίλιο.

Οι τιμές μέχρι τον Μάιο του 2004 καθορίζονταν από την κυβέρνηση και καθορίζονταν εκ των προτέρων από τις εταιρείες και τους πρακτικούς τους. Με τη φιλελευθεροποίηση, οι καθορισμένες τιμές καταργήθηκαν. Ευρισκόμενοι στα πρώτα στάδια του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος, χωρίς να έχει κανείς πώς θα ανταποκρινόταν η αγορά στις νέες συνθήκες, οι προσηλωμένοι στη πετρελαιοεταιρία, με την ισχυρή και πειστική παρότρυνση του αρμόδιου υπουργείου, επικεντρώθηκαν στο να μην ξεφυγούν οι τιμές προς τα πάνω. Έτσι οι πετρελαιοεταιρείες εφάρμοσαν την πρακτική των ανώτατων τιμών, για να προστατέψουν τους καταναλωτές, καθώς και το εμπορικό όνομα της εταιρείας τους. Δεν ήθελαν να χαρακτηριστούν ως ακριβόπρετα εταιρεία. Η πρακτική αυτή όμως έμελλε σε πολύ λίγα χρόνια να ονομαστεί από την ΕΠΑ εναρμονισμένη και να καταδικαστούν οι εταιρείες σε υπέρρογκα ποσά. Η ΕΠΑ έκρινε, ακριβώς όπως θα έκρινε ένα ώριμο ανταγωνιστικό παζαρί, μη λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι μόλις τότε είχε φιλελευθεροποιηθεί η αγορά.

Οι ανώτατες αυτές τιμές ουδέποτε χαρακτηρίστηκαν ως υπερβολικές είτε από το υπουργείο είτε από την αρμόδια επιτροπή του υπουργείου, η οποία συστάθηκε τον

Απρίλιο του 2005 για να ελέγξει τις τιμές και να υποδεικνύει στον υπουργό να παρεμβαίνει με διάταγμα (Νόμος 115(1)/2004), αν οι τιμές κρινόνταν υπερβολικές. Έτσι οι εταιρείες, βλέποντας ότι ο νόμος τους έλεγε συστηματικά, χωρίς να βρίσκει κάτι εις βάρος τους, συνέχισαν την πρακτική τους, η οποία δεν ήταν καθόλου καταχρηστική και καθόλου δεν τους απέφερε υπέρρογκα κέρδη.

Εξάλλου, και η απόφαση της ΕΠΑ, ενώ λέει ότι οι εταιρείες πρέπει να αποκόμισαν κέρδη από την πρακτική αυτή, παραδέχεται ότι δεν μπορεί με «ακρίβεια» να πει πόσα. Πώς είναι δυνατόν μια τόσο ευρημαστάτη επιτροπή που επικαλείται τόσους γκουρού στην έκθεσή της, να μην μπορεί να κάνει μια εκτίμηση, όχι ακριβή, αλλά με προσέγγιση έστω +/- 50% ή +/- 100% ή +/- 200%, για να καταλάβει η κοινωνία το μέγεθος της υποτιθέμενης κατάχρησης τέλους πάντων. Πάντως, το υπουργείο και η αρμόδια επιτροπή ελέγχου τιμών που αναλύει κάθε μέρα το θέμα λένε πως δεν υπήρξαν καταχρήσεις, έστω και μία φορά, από την ημέρα που κάνουν τους ενδελεχείς ελέγχους τους.

Εφόσον το αποτέλεσμα της πρακτικής αυτής των εταιρειών δεν ήταν καταχρηστικά κερδοφόρα, γιατί αυτή η αδικαιολόγητα καταδικαστική απόφαση; Γιατί η επιβολή τόσο μεγάλου προστίμου που θέτει σε κίνδυνο και τις δικές μας θέσεις επ-

στάσης; Απλά διότι έπρεπε να ικανοποιηθεί το λαϊκό αίσθημα που καλλιεργήθηκε τόσο επίμονα από διάφορους.

Τα γεγονότα είναι τόσο απλά, όπως τα περιγράφηκε πιο πάνω. Ο καθένας λοιπόν μπορεί να το ψάξει και σε βάθος αν θέλει, με ή χωρίς τη βοήθεια των γκουρού, που, όταν κατέγραφαν τη σοφία τους σε βιβλία, απευθύνονταν σε μεγάλους και ώριμους ανταγωνιστικά αγορές. Δεν είναι σωστό όμως να θυματοποιούνται εταιρείες και εργαζόμενοι, γιατί απλά δεν είναι πολλοί στον αριθμό και δεν έχουν τα μέσα ούτε να δημιουργήσουν περιρρέουσα ατμόσφαιρα, αλλά ούτε να αντισταθούν σε μια περιρρέουσα ατμόσφαιρα, έστω και αν χρησιμοποιήσουν τη σοφία χιλίων γκουρού.

Ελπίζω τον παραλογισμό της νέας αυτής περιρρέουσας ατμόσφαιρας να την σταματήσει το Ανώτατο Δικαστήριο, για να μπορούν οι πετρελαιοεταιρείες και οι εργαζόμενοι σε αυτές να εξακολουθήσουν να εργάζονται παραγωγικά και να μπορούν να συνεχίσουν να πουλάνε στον Κύπριο καταναλωτή καύσιμα πιο φτηνά από όλες τις άλλες συγκρίσιμες αγορές της Ευρώπης. Το ότι τα καύσιμα στην Κύπρο πωλούνται πιο χαμηλά από όλες τις αντίστοιχες συγκρίσιμες αγορές της Ευρώπης, δεν χρειάζεται καμιά ΕΠΑ να το επιβεβαιώσει, αφού ο καθένας μπορεί να το δει μόνος του στον συγκεκριμένο διαδικτυακό χώρο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΚΟΥΡΟΥΠΑΘΗΣ

Καταλογος Δωρων 2010
ΤΩΡΑ ΣΤΗΝ ΔΙΑΘΕΣΗ ΣΑΣ

Όποια δεν μας χαρακτηρίζει καλύτερα από τα προϊόντα που επιλέγουμε.

Τι καλύτερη επιλογή από ένα δώρο από το La Maison Du Vin.

La Maison du Vin

Λεμεσός: 49 Αγίου Αθανασίου (κατάστημα Λινόπετρας), 25736220, Λευκωσία: Λεωφ. Κέννεντυ, (κατάστημα Κέννεντυ) 22442235
www.LaMaisonDuVin.com.cy

L'ATELIER DU VIN

1720
Ruinart
DE PARIS

maxim's
EuroCave®
wine storage cabinets

Πανεπιστήμιο Κύπρου

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου σας προσκαλεί σε ανοικτή συζήτηση με θέμα:

ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ
Η οικονομική κρίση και το μέλλον της κυπριακής οικονομίας

Πέμπτη, 10 Δεκεμβρίου 2009 στις 19:00, Αίθουσα Διαλέξεων Β108, Κύπριο Συμβούλιο - Συγκλήτου, Αναστάσιος Γ. Λεβέντης, Πανεπιστημιοπόλη

Εισαγωγικά οκτώλια
Καθηγητής Στάυρος Α. Ζένιος, Πρόεδρος του Πανεπιστημίου Κύπρου

Εισηγητές:

- Αθανάσιος Ορφανίδης
Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας
- Μιχάλης Σαρρής
Πρώην Υπουργός Οικονομικών
- Νικόλας Παναδόπουλος
Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής των Αντιπροσώπων
- Καθηγητής Πάνος Πασαοδής
Διευθυντής του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου

Συζήτηση
Συντονιστής: Καθηγητής Λούης Χριστοφίδης
Κοσμητορας της Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης

Θα ακολουθήσει δεξίωση

Θέλω Διακοπές!

ΧΕΙΜΩΝΑΣ 2009-2010
Σαββατοκυριακά
σε εκλεκτούς προορισμούς!

Πράγα 3ήμερο / Ξενοδοχείο 4*	από €299
Βιέννη 4ήμερο / Ξενοδοχείο 4*	από €449
Σόφια 3ήμερο / Ξενοδοχείο 4*	από €319
Βουδαπέστη 3ήμερο / Ξενοδοχείο 4*	από €335
Λονδίνο 4ήμερο / Ξενοδοχείο 3*	από €359
Μάλτα 4ήμερο / Ξενοδοχείο 5*	από €389
Ντουβραί 4ήμερο / Ξενοδοχείο 4*	από €529

Οι τιμές είναι ανά άτομο και περιλαμβάνουν αεροπορικό εισιτήριο, διαμονή με πρόγευμα και φούρος αεροδρόμια.

LOUIS TOURS
Ταξιδεύει κάθε σας επιθυμία!

www.louistravel.com.cy
77 77 85 55

ΠΩΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΤΕΓΗ

ΟΙΚΟΠΕΔΑ & ΚΤΗΜΑΤΑ

Τηλέφωνο αυτόματης χρέωσης κρατήσεων:
Τηλέφωνο κρατήσεων: 22472500 Φαξ: 22472550
Email: mikresagelias@kathimerini.com.cy

90034210

ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

ΖΗΤΟΥΝ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ

ΔΙΑΦΟΡΑ

Η νέα εφημερίδα της Κυριακής
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

Παράδοξα μωσαϊκά

Του ΝΤΙΝΟΥ ΗΛΙΑΔΗ

«Όταν οι άγριοι της Λουιζιάνας θέλουν ένα φρούτο, κόβουν σύρριζα ολόκληρο το δέντρο και παίρνουν το φρούτο...»

ΜΟΝΤΕΣΚΙΕ

Σε ομιλία του το 1988, ο Τάσος Παπαδόπουλος έλεγε πως δεν μπορούμε να διαπραγματευόμαστε πιυχές του Κυπριακού μεμονωμένα. Αναφέρθηκε στο θέμα της κεντρικής κυβέρνησης: «Άλλη μορφή συνταγματικής διάρθρωσης θα είναι αν οι πρόσφυγες επιστρέψουν στα σπίτια τους και αν θα εφαρμοστούν οι τρεις βασικές ελευθερίες, γιατί τότε θα θέλουμε μια ισχυρή κεντρική κυβέρνηση, για να διασφαλίσει τα δικαιώματα και την ασφάλεια αυτών που θα επιστρέψουν. Και άλλη συνταγματική διάρθρωση θα είναι, αν ο Τούρκος εισβολέας θα κρατήσει στον τόπο μας τουρκικά στρατεύματα σαν εγγυητές και υπερασπιστές της νέας διάρθρωσης που θα δημιουργηθεί. Γιατί τότε μια ισχυρή κεντρική κυβέρνηση θα είναι ενισχυτική της διαίρεσης και θα επιτρέπει στους Τούρκους κατακτιπές να είναι "αφέντες στον Βορρά και ισότιμοι συνεταίροι στον Νότο"...».

Αυτή την απλή αλήθεια δεν την έχουν συνειδητοποιήσει οι σημερινοί διαπραγματευτές. Πήραν όλες τις κατά καιρούς πραγματικές ή φανταστικές προτάσεις που συζητήσαν, εξέφρασαν, βολιδοσκοπήσαν ή βολιδοσκοπήθηκαν προλογημένοι διαπραγματευτές – κάτω από άλλες συνθήκες και προϋποθέσεις – προσέθεσαν και κάποιες νέες ιδέες (καθ' υπόδειξη ή δικές τους) και κατέληξαν σ' ένα αποτέλεσμα, το οποίο χαρακτηρίσαν σαν σοφή σύνθεση ειλημμένων θέσεων μας.

Το παράδειγμα της πρότασης του Πρόεδρου Χριστόφια για εκ περιτροπής προεδρία είναι χαρακτηριστικό. Η ιδέα υπήρξε τουρκική και συζητήθηκε μιν, αλλά υπό εντελώς διαφορετικούς όρους. Λ.κ. στο Σχέδιο Ανάν, το οποίο ούτως ή άλλως απορρίφθηκε, η εκ περιτροπής ανάληψη της προεδρίας αφορούσε ένα Προεδρικό Συμβούλιο, το οποίο λειτουργούσε συλλογικά και στο οποίο ο Πρόεδρος δεν είχε καμιά θεσμική εξουσία, ήταν απλώς ο συντονιστής του συμβουλίου. Δεν ήταν ο Πρόεδρος του κράτους, αλλά ο εναλλασσόμενος επικεφαλής του συμβουλίου, το οποίο κατείχε συλλογικά την εκτελεστική εξουσία!

Δεν προωποποιούσε το κράτος ούτε και το εκπροσωπούσε ο Πρόεδρός του.

Τι έκανε, λοιπόν, ο Πρόεδρος Χριστόφιας; Πήρε την ιδέα της εκ περιτροπής προεδρίας, ξετρίπωσε από τις αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου του 1989 την άποψη της σταθμισμένης ψήφου, επανεισήγαγε τον θεσμό του Προέδρου και αντιπροέδρου από τη Ζυρίχη και δημιούργησε ένα παραδοξότατο μωσαϊκό, που όχι απλώς θα δυσλειτούργησε, αλλά θα ήταν απο την πρώτη στιγμή ολότελα «αλειτούργητο». Διεξήλθε έτσι και έλυσε και το όντως δυσεπίλυτο πρόβλημα του μηχανισμού άρσης αδιεξόδων. Μόνο που το έλυσε με τον δυναμικά πλέον επικίνδυνο τρόπο: Προσδίδοντας στον εναλλασσόμενο Πρόεδρο το δικαίωμα... να αίρει τελεσίδικα (αυτός και μόνο) τα όποια αδιέξοδα προκύπτουν!

Ένας πανίσχυρος Πρόεδρος με εξουσίες απόλυτου μονάρχη. Αρχηγός της εκτελεστικής εξουσίας, επιφορτισμένος και με σαφώς δικαστικές αρμοδιότητες, κατά παράβαση του βασικού συνταγματικού αξιώματος που απαιτεί διάκριση των τριών εξουσιών – ένα αξίωμα του Μοντεσκίε που καθιερώθηκε από την εποχή της Γαλλικής επανάστασης και αποτελεί μέρος της αληθινότητας των συνταγμάτων, προϋπόθεση κάθε κράτους δικαίου. Πώς και ο «συνταγματολόγος σύμβουλος» του Προέδρου, κ. Τσιελεπίδης, δεν το επεσήμανε;

Αυτά, τα παρουσίασαν σαν διευθέτηση που εμπνεύστηκε ο Πρόεδρος, ο οποίος περιουσία νέλεξε τα συστατικά στοιχεία από διάσπαρτες... τοποθετήσεις προκατόχων του! Αυτός... απλώς τα ανέμειξε! Ακόμα και στις μαγειρικές συνταγές, όμως, η ανάμειξη των υλικών πρέπει να έχει μια λογική αλληλουχία, αλλιώς το φαγητό δεν τρώγεται...

Το πιο θλιβερό σύνδρομο σ' αυτή την ιστορία είναι η διαπίστωση για την επάρκεια της διαπραγματευτικής μας ομάδας. Της ομάδας που συγκρότησε ο Πρόεδρος, που αποδεικνύεται επιπόλαια, ασυγκρότητη και επικίνδυνη, άθურμα στα πλοκάμια της επιτιθέμενης τουρκικής και όχι μόνο διπλωματίας.

Υ.Γ. Γιατί δεν τοποθετήθηκε στο Εθνικό Συμβούλιο ο κ. Αναστασιάδης – μόνο αυτός – στο θέμα της εκ περιτροπής προεδρίας; Και με τους διαφωνούντες και με τους συμφωνούντες, κ. Αναστασιάδη, δεν γίνεται. Ομολόγησε ότι συμφωνείς και άσε τους οπαδούς σου να (σε) κρινουν!

Να εμβολιαστεί κανείς, ή να μην εμβολιαστεί;

Στις Βρυξέλλες κάνει κρύο

Του ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Τα μινύματα που φθάνουν από τις ψυχρές Βρυξέλλες και προκαλούν σύγκρουση στην πολιτική μας ηγεσία, η οποία απολαμβάνει τη ξεστή χειμωνιάτικη Λευκωσία, επιβεβαιώνουν για μια ακόμη φορά πόσο διαφορετικά από εμάς αντικρίζουν το Κυπριακό οι Ευρωπαίοι εταίροι μας. Οι λόγοι για τους οποίους δεν το βλέπουν από τη δική μας οπτική γωνία είναι πολλοί, μερικοί από τους οποίους είναι οι εξής: Σε πολιτικό επίπεδο είναι πρόβλημα που δεν θέλουν να φορτωθούν. Σε διπλωματικό επίπεδο είναι πρόβλημα που δεν θέλουν να λύσουν. Σε πρακτικό επίπεδο είναι πρόβλημα που δεν βιώνουν στην καθημερινότητά τους και ως εκ τούτου, σε ανθρώπινο επίπεδο είναι πρόβλημα που δεν τους αφορά.

Όλα αυτά ισχύουν για τους Ευρωπαίους εταίρους μας σε επίπεδο ηγεσίας, οι οποίοι ασφαλώς και γνοιάζουν για τις αρχές και τις αξίες της Ε.Ε., τις οποίες φροντίζουμε να τους θυμίζουμε, πλιν όμως, στους χαλεπούς καιρούς που ζούμε οι αρχές και οι αξίες, γενικώς και αοριστώς, δεν προκαλούν αίσθηση σε κανέναν.

Για να ασχοληθούν οι Ευρωπαίοι ηγέτες με τέτοια θέματα και κυρίως για να εργαστούν πρακτικά για την επίλυσή τους, θα πρέπει να αισθάνονται πίεση από τους πολίτες των χωρών τους. Ας μιν περιμένουμε για παράδειγμα ότι θα βγουν στους δρόμους οι Γερμανοί, οι Ιταλοί, οι Σουηδοί και θα στίσουν οδοφράγματα (όπως κάναμε για το απούλητο γάλα, για τις σάπιες ντομάτες και για τα δικαιώματα των σκύλων), για να βροντοφωνάξουν ότι δεν είναι δυνατόν μια κό-

ρα που θέλει να γίνει μέλος της Ε.Ε. να διατρεί στρατό κατοχής σε άλλη χώρα-μέλος της Ε.Ε., αρνημένη μάλιστα να την αναγνωρίζει ως ανεξάρτητο και κυρίαρχο κράτος.

Οι κυνικοί της διπλωματίας λένε ότι οι αρχές και αξίες μιας χώρας αρχίζουν και τελειώνουν εκεί που αρχίζουν τα συμφέροντά της. Συνεπώς, δικώς να θέλουμε να γίνουμε κυνικοί, αλλά και χωρίς να αιθεροβατούμε, οφείλουμε να υπενθυμίσουμε ότι κάθε φορά που καλούμε τους εταίρους μας να διαφυλάξουν τις αρχές και τις αξίες της Ε.Ε., είναι ως να τους υπενθυμίζουμε αυτό που επαναλαμβάνει από το 2004 και μετά η Τουρκία, ότι δηλαδή, τελικώς, ή-ταν λάθος η ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. με άλυτο το Κυπριακό. Μπορεί να μιν μας το καταλο-

γίζουν ευθώς, πλιν όμως οι εταίροι μας φροντίζουν να μας δείκνουν πόσο αδιάφορους τους βρίσκουν οι συνθηματολογικές υπομνήσεις μας (που αγγίζουν τα όρια του ευσεβόποθισμού), ότι «η ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε. περνά από την Κύπρο».

Η Ε.Ε. ως σύνολο, αλλά και οι κόρες που την αποτελούν, η καθεμιά ξεχωριστά, αντιμετωπίζουν πολλαπλά προβλήματα, σοβαρότερα του Κυπριακού, το οποίο, να μιν τους απασχολεί, όχι όμως στον βαθμό που εμείς νομίζουμε ή που θέλουμε να πιστευουμε. Είναι καιρός να το αντιληφθούμε, έρχεται βαρυσχεμιωνιά.

antoniony@kathimerini.com.cy

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Blame Game

Του ΜΙΧΑΗΛ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Με την ανάληψη της προεδρίας από τον Δημήτρη Χριστόφια, τέθηκε ένα λανθασμένο δίλημμα. Το κατά πόσον η προσοχή μας στο Κυπριακό θα έπρεπε να στραφεί στην ουσία και στην ανάγκη συνεννόησης με τον κ. Ταλάτ ή στο παιχνίδι καταλογισμού ευθυνών μιας μελλοντικής αποτυχίας, το λεγόμενο blame game. Το παραπλανητικό αυτό δίλημμα επικράτησε τελικά, με τον δικό μας πρόεδρο να περιορίζεται στην επιμονή ανάδειξης συντροφικούς συναντιληψης με τον Τ/κ ηγέτη, αφήνοντας κατά μέρος τις ευθύνες μιας αποτυχίας.

Δυστυχώς, λίγοι ήταν που από τότε επεσήμαναν τη στοιχειώδη αναταραχή ανάγκη οι δύο επιδιώξεις να συντρέχουν. Όσοι μάλιστα υποδείκνυαν ότι πρόοδος δεν μπορεί να επιτευχθεί επί της ουσίας, αν η Τουρκία δεν αισθάνεται απόλυτες από τη στασιμότητα, λιοδορούνταν και από τα δύο στρατόπεδα προσέγγισης του Κυπριακού. Έτσι, το αυτοκαταρκτικό «στρατόπεδο της λύσης» ζήτησε τυφλό κλίμα δεκτικότητας, που να μιν επιτρέψει αναταραχή στο δίδυνο καλό κλίμα ανάμεσα στους δύο ηγέτες, ενώ το αυτοκαταρκτικό «στρατόπεδο της αντίστασης» κριτικάρει με μαγιά κάθε προσέγγιση των πλευρών, επιρρίπτοντας μάλιστα ευθύνες στην ελληνοκυπριακή ηγεσία παρά στην Τουρκία.

Ο Δημήτριος Χριστόφιας ποτέ δεν είχε ξεκαθαρισμένη στρατηγική στο μυαλό του. Σχοινοβατεί ανάμεσα στις δύο βάρκες, κανοποιώντας πότε τη μια και πότε την άλλη ανάγκη που έχει η εσωτερική πολιτική κατάσταση παρά η εξωτερική πολιτική. Και στα εσωτερικά συμπεριλαμβάνα και την ανάγκη βοήθειας στον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ για να πετύχει «επανεπιλογή». Η γνώμη της διεθνούς σκηνής βρισκόταν όλο αυτό το διάστημα σε τρίτη, αν όχι και τέταρτη, μοίρα.

Με την 10η Δεκεμβρίου να πλησιάζει, αποδεικνύεται η χρεωκοπία και των τριών. Των λεγόμενων «ενδοτικών», των λεγόμενων «προσρηκτικών», αλλά και του Δημήτρη Χριστόφια. Διότι ουδείς τους αντιφρόνησε την ανάγκη να υπάρχει ξεκάθαρη στοχοθέτηση της γραμμής μας, την οποία να αντιλαμβάνεται πρώτα ο έξω κόσμος και μετά εμείς. Να ξέρει η διεθνής κοινότητα γιατί ζητούμε αυτά που ζητούμε και γιατί δεν είμαστε εμείς που φταιμε, αν δεν υπάρχει πρόοδος.

Όλοι προτίμησαν την εσωστρέφεια και τον λαϊκισμό, αφήνοντας στην Τουρκία ελεύθερη να κερδίζει διεθνώς και να ζητά η ίδια «βοήθεια» για να λυθεί το πρόβλημα.

Εμείς, διαλόγησαμε με κάθε τρόπο στους ξένους ότι δεν τους θέλουμε να αναμειγνύονται. Είπαμε στην Ευρώπη ότι η μόνη εμπλοκή που θέλουμε είναι τεχνοκρατική στήριξη για τις παραμέτρους της οποίας ήδη επιτευχθείσας συμφωνίας. Είπαμε στα Ηνωμένα Έθνη να μιν παρουσιάζουν ιδέες και στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ «αντισταθήκαμε» στη μη υπαρκτή πρόθεση νέας επιδιαιτησίας. Αφήσαμε την Τουρκία μακριά από τα δύσκολα, εφόσον δεν συζητούμε εγγυήσεις και ασφάλεια, ενώ εξακολουθεί ο δικός μας πρόεδρος να θεωρεί ότι θα λυθεί το Κυπριακό λόγω προσωπικής του φιλίας με τον Ταλάτ. Την ίδια στιγμή που παραμένουμε μακριά από κάθε άλλο θέμα που απασχολεί την Ευρώπη, αν δεν εναντιωνόμαστε κριτικά, όπως συνέβη με τα θέματα του νέου συστήματος διεθνούς ασφάλειας, των σχέσεων Ε.Ε.-ΝΑΤΟ ή το ζήτημα των προσφύγων της Γεωργίας.

Σήμερα, δύο βδομάδες πριν τη Σύνοδο Κορυφής, θυμηθήκαμε τον έξω κόσμο και στείλαμε επιστολή, ζητώντας συμπαράσταση και μέτρα κατά της Τουρκίας. Θεωρούμε ότι αποδεικνύουμε την καλή μας θέληση με τις προτάσεις για τους επισκόπους και την εκ περιτροπής προεδρία. Πράγματι για τα οποία δεν έχει συγκινηθεί κανείς, εφόσον δεν είχε κανείς εμπλοκή κατά την κατάθεσή τους. Την ώρα μάλιστα που επιχειρούμε να πείσουμε τους ξένους για τουρκική σκληρότητα και πρωτοφανή αδιαλλαξία, πανηγυρίζουμε για ιστορική πρόοδο στις συνομιλίες! Ποιος να μας πιστέψει και γιατί; Αλλά, πολύ περισσότερο, ποιος είναι άραγε ο λόγος να σταθεί η Ευρώπη δίπλα μας, την ώρα που δεν δόσαμε κανένα ουσιαστικό λόγο σε κάποιον να μας συμπαθεί;

Την εποχή του τέως Προέδρου κάσαμε το blame game, διότι ασχολούμασταν αποκλειστικά με αυτό. Σήμερα το κάνουμε, διότι δεν ασχολαθήκαμε μαζί του καθόλου. Για να αποδειχθεί ξανά πόσο τεράστιο είναι το στρατηγικό έλλειμμα των στρατοπέδων που επιχειρούν να εμφανίζονται ως οι παντογνώστες και οι έχοντες την πραγματική αλήθεια για το Κυπριακό.

www.sophocleous.info

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Ο κήπος και η σπλιιά

Του ΜΕΝΕΛΑΟΥ ΑΒΡΑΑΜ

Το άρθρο αυτό είναι προϊόν σύγκρουσης δύο αντιθετικών συναισθηματικών καταστάσεων – της χαράς, της ευφροσύνης, της αγάλης και του θαυμασμού από τη μια και της λύπης, της πίκρας, του θυμού και του αποτροπιασμού από την άλλη. Τα συναισθήματα της πρώτης ομάδας προέρχονται από τη δημιουργικότητα του ανθρώπου, τη διοκτέυση της ενέργειας του σε θετικά έργα που υπηρετούν και προάγουν τη γνωση και την αλήθεια, το καλό και το όμορφο. Τα συναισθήματα της δεύτερης ομάδας εκπηγάζουν από την καταστροφικότητα του ανθρώπου, την αρνητική του ενέργεια που παράγει κακία και ασχήμια και δείκνουν την απαιδευσία, την ανηθικότητα και την αλαζονική του σχέση απέναντι στη φύση και την κοινωνία.

Μια επιστολή την περασμένη Κυριακή σε έναν υπέροχο βοτανικό κήπο στην Πάφο και μια φωτογραφία τη Δευτέρα στις εφημερίδες, που έδειχνε συνθήματα γραμμένα με σπρέι σε μια θαλάσσια σπλιιά με σταλακτίτες και σταλαγμίτες στο Κάβο Γκρέκο, δημιούργησαν άλλη μια συγκρουσιακή αντίθεση στη συνείδησή μου, άλλη μια αντιπαράθεση συναισθημάτων, άλλη μια αντιφατική εικόνα του τόπου μας. Φαίνεται, να ως μας το 'ταξε αυτό η μοίρα, το κάθε βήμα ομορφιά που κάνουμε θα το κυνηγάνε δυο και δέκα και εκατό βήματα ασχήμιας.

Ο βοτανικός κήπος «Ελιούθκια» αζίζει κάθε έπιανον στον δημιουργό του, τον γεωπόνο Τρύφωνα Τρύφωνα. Είναι ένας κήπος φτιαγμένος με πολύ μεράκι, φαντασία και μεγάλη αγάπη. Τιμά και δοξάζει τη Μάνα-Φύση, την αρμονία, την αισθητική, τα χρώματα και τα αρώματα της. Πενήντα χιλιάδες φυτά από χίλια οκτακόσια είδη κλωρίδας, κάκτοι και παχύφυτα, δασικά και κωποφόρα, μινωσά και αρωματικά, φρού-

τα και λαχανικά, τροπικά, ευρωπαϊκά, μεσογειακά και μοναδικά κυπριακά ενδημικά φυτά συνθέτουν το πρωτότυπο πάρκο και δείκνουν σε όλο της το μεγαλείο την «πολυπολιτισμικότητα» και την «εθνική συνύπαρξη» της φύσης. Περιπατώντας στους δεκατρείς θεματικούς κήπους και θαυμάζοντας τα πολυμορφα γεννήματα της γης, δεν μπορούσα να μιν σκεφτώ τη σύγχρονη σχέση του ανθρώπου με αυτήν. Τρύπα του όζοντος, φαινόμενο του θερμοκηπίου, όξινες βροχές, μείωση της οσμολοκότητας, εξάντληση των μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας... Όλα στο όνομα μιας ανорθολογίας ανάπτυξης, στηργμένης σε μια υλιστική φιλοσοφία και μια καταναλωτική νοοτροπία, που θέλουν τα κέρδη να είναι πάνω από τη φύση, τον άνθρωπο και τον πολιτισμό. Τελικά, κάναμε τη φύση την πρώτη πόρνη του σύμπαντος.

Θυμήθηκα τον αιμίνποτο Μάριο Πλωρίτη, που έγραφε τόσα πολλά για την αλλοτρίωση και τη φθορά του ανθρώπου και γυρίζοντας σπίτι, ξαναδιάβασα ένα από τα μαχητικά άρθρα του για τον περιβάλλον, στο οποίο αναφερόταν και στη σχέση του αρχαίου ανθρώπου με τη φύση. Έγραφε: «Αυτό το «είδος» – που ονομάστηκε «homo sapiens», για να ξεχωρίζει από τα άλλα «είδη» – είχε τη σοφία να θεωρεί τον εαυτό του εκλεκτό βέβαια, αλλά αναπόσπαστο μέρος της Φύσης. Και ταυτόχρονα θεωρούσε τη φύση ιερή. Θεοποιούσε τα στοιχεία της, τις δυνάμεις, τις άπειρες μορφές της... Για κείνον, ήταν η Γη-Θεός, η Μάνα-Φύση, που τον περιείχε και του παρείχε τα πάντα. «Εκ Γαίης πάντα και εις γην τελευτά», έλεγε ο Ξενοφάνης, και ο Μάρκος Αυρήλιος θα προσθήσει: «Ω φύσις, εκ σου πάντα, εν σοι πάντα, εις σε πάντα». Και τους θεούς που είχε πλάσει απ' αυτήν τους λάτρευε όχι μόνο σε κειροποιήτους

ναούς, αλλά και σε άληη – δηλαδή μέσα στη φύση... Στα μάτια του η φύση ήταν ο μεγάλος νομοθέτης, ο μεγάλος κανόνας αρμονίας, όχι μόνο για τον έξω και γύρω κόσμο, αλλά και για τον εσωτερικό του – οδνηκτικός του πνεύματος και της ψυχής του ανθρώπου. Όταν οι πυθαγόρειοι και στωικοί φιλόσοφοι συμβούλευαν «ομολογουμένως τη φύση ζήν» (να ζεις σύμφωνα με τη φύση), εννοούσαν βέβαια πως η σοφία της φύσης αποτελεί το υπόδειγμα και τον δασκαλό για τη ζωή και τη σκέψη του ανθρώπου. Για κείνους η φύση και ο νους ήταν ακώριστοι – φύση χωρίς νους τους ήταν αδιανόητοι, όπως και νους χωρίς στή ή αντίθετα με τη φύση».

Αλήθεια, πόσο σήμερα ο νους μας είναι ταυτισμένος με τη φύση; Πόσο την νιώθουμε και την βιώνουμε ως Μάνα-Φύση; Πόσο την χαιρόνται και την σέβονται οι νέοι μας μέσα σε αυτόν τον βιομηχανοποιημένο και κομπιουτεροποιημένο κόσμο που ζούμε; Ποια είναι η περιβαλλοντική παρέμβαση της οικολογίας, των σχολείων, των ΜΜΕ; Όλα τελικά είναι ζήτημα παιδείας και καλλιέργειας. Καλλιέργειας πνευματικής, ηθικής και αισθητικής. Αν είχαν αυτήν την παιδεία τα παιδιά που πήγαν στη σπλιιά, θα έβαφαν τους σταλακτίτες και τους σταλαγμίτες με τα σπρέι; Αν είχαν αυτήν την παιδεία οι φανατικοί, θα γέμιζαν με αισπρά ποδοσφαιρικά συνθήματα τους τοίκους των πόλεων μας;

Ο βοτανικός κήπος «Ελιούθκια» αποτελεί έναν εξαιρετικό χώρο αγωγής των παιδιών μας με τις περιβαλλοντικές και παραδοσιακές αξίες. Γι' αυτό θέλω όρι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού να πρέπει να εντάξει το πάρκο αυτό στο πρόγραμμα των εκπαιδευτικών εκδρομών των σχολείων.

Δρ Φιλοσοφίας,
rtdo@primethome.com

Κυπριακό και πολιτιστική διπλωματία

Της δρος ΕΡΑΤΩΣ ΚΟΖΑΚΟΥ ΜΑΡΚΟΥΛΛΗ

Ο όρος πολιτιστική διπλωματία είναι η χρήση και ανταλλαγή ιδεών, πληροφοριών, παραδόσεων και άλλων πτυχών του πολιτισμού μιας χώρας, όπως τις ιστορίες, τις γλώσσες, των πολιτιστικών επιτευγμάτων του παρελθόντος και των σύγχρονων πολιτιστικών δημιουργιών της, κατά την άσκηση της εξωτερικής της πολιτικής και των διεθνών σχέσεων, με στόχο την καλλιέργεια αμοιβαίας κατανόησης.

Συγγενής με την πολιτιστική διπλωματία είναι και η έννοια της «μυλακής δύναμης» που χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά τη δεκαετία της 1980, κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, για να υποδηλώσει την ικανότητα ενός κράτους να πείθει, να προσελκεί την προσοχή ή να επηρεάζει άλλους διεθνείς πρωταγωνιστές μέσω του πολιτισμού του, των αξιών, των ιδεών και των πολιτικών που ακολουθεί. Σε αντίθεση, η «σκληρή δύναμη», δηλαδή η ικανότητα καταπίεσης, πηγάζει από την στρατιωτική και οικονομική δύναμη και εφαρμόστηκε κατά κόρον διά μέσου των αιώνων.

Είμαι απόλυτα πεπεισμένη ότι αν υπήρχε μια συντονισμένη και θερμοθετημένη προσπάθεια στήριξης εκ μέρους του κράτους, αλλά και των ιδιωτικών πολιτιστικών και οικονομικών φορέων του τόπου μας, μιας στοχευμένης προβολής της ιστορίας, του πολιτισμού και της σύγχρονης λογοτεχνικής, καλλιτεχνικής και λογογραφικής δημιουργίας, αλλά και των αθλητικών επιτευγμάτων της Κύπρου, θα μπορούσαμε αναμφίβολα να έχουμε διαχρονικά πολλά θετικά αποτελέσματα που θα διεύρυναν το κύρος της χώρας μας και θα βελτιώναν τον τρόπο αντιμετώπισής μας από άλλα κράτη. Η πολιτιστική διπλωματία στον τόπο μας παραμένει δυστυχώς ευκαι-

ριακή και περιθωριακή και βασίζεται σε μεμονωμένες και όχι σε συλλογικές και συντονισμένες προσπάθειες. Αποτελεί γεγονός ότι πολλά αξιόλογα πολιτιστικά ιδρύματα, αλλά και άλλοι ιδιωτικοί φορείς στον τομέα της τέχνης, της λογοτεχνίας, της λαογραφίας και του πολιτισμού γενικότερα έχουν προσφέρει πολλά προς αυτήν την κατεύθυνση, καθώς και ως άτομα αξιόλογα επιστήμονες, ιστορικοί, αρχαιολόγοι, λογοτέχνες και καλλιτέχνες. Όμως τις περισσότερες φορές δεν υπάρχει η αναγκαία οικονομική στήριξη και μεθοδική συμβολή και συμμετοχή του επίσημου κράτους στις προσπάθειες αυτές. Αν μπορούσαμε να αξιολογοήσουμε σωστά την τεράστια σημασία και το μέγεθος της πολιτιστικής μας εμπέλειας, θα είχαμε ήδη προχωρήσει στη συγκρότηση των κατάλληλων δομών και στρατηγικών για τη μεθοδική χρήση και προώθηση αυτού του μοναδικού μας πλούτου.

Η Κύπρος για έναν επιπρόσθετο σοβαρό λόγο θα έπρεπε να είχε επενδύσει απλόχερα στην πολιτιστική διπλωματία. Από τα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας της ένιωσε τη βαριά ανάγκη της τουρκικής απειλής, που μετουσιώθηκε αργότερα στην εισβολή και στην κατοχή, με όλα τα τραγικά επακόλουθα της. Η Κύπρος δηλαδή δεν είναι μια φυσιολογική χώρα, η οποία θα μπορούσε ακόμα και να είχε στυνιδητά αγνοήσει τα οφέλη της πολιτιστικής διπλωματίας. Ως χώρα με ένα τεράστιο πολιτικό πρόβλημα και με την ανάγκη δημιουργίας συμμαχιών που να την στηρίζουν στον αγώνα της για επίλυση και δικαιοσύνη, δεν έχει την πολυτέλεια να παραγνωρίζει ένα τέτοιο εργαλείο που θα μπορούσε τόσο να στυνιδώσει σε αυτόν τον αγώνα.

Όμως, το Κυπριακό δεν αποτελεί μόνο θέμα καταστρεφής της πολιτι-

στικής μας κληρονομιάς, αν και πρόκειται για μια πτυχή στην οποία θα μπορούσαμε να είχαμε επιτύχει πολύ περισσότερο απ' ό,τι μέχρι σήμερα, όσον αφορά την ευαισθητοποίηση της διεθνούς κοινότητας, αν είχαμε χρησιμοποιήσει μεθοδικά και αποτελεσματικά το εργαλείο του πολιτισμού στις διεθνείς μας σχέσεις.

Όπως όλοι γνωρίζουμε, το Κυπριακό έχει κατά κύριο λόγο μια διεθνή πτυχή, που είναι η τουρκική εισβολή και η για 35 χρόνια συνεχιζόμενη τουρκική κατοχή κυπριακού εδάφους, καθώς και η μαζική παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων που απορρέουν από την κατοχή. Υπάρχει επίσης και μια εσωτερική πτυχή του Κυπριακού που είναι το θέμα της συνταγματικής ομοσπονδιακής διευθέτησης και των σχέσεων μεταξύ των δύο κοινοτήτων, στα πλαίσια ενός επανενομένου κράτους, λαού, κοινωνίας, οικονομίας και θεσμών. Ο πρωταρχικός στόχος της εξωτερικής μας πολιτικής όλα αυτά τα χρόνια ήταν και παραμένει η επίλυση του κυπριακού προβλήματος για τον τερματισμό της τουρκικής κατοχής και για επανένωση της πατρίδας μας. Χωρίς να θέλω να μινδενίσω το τι έχει γίνει, τολώ να πω ότι από την ανεξαρτησία μέχρι σήμερα αποουσίαζε το όραμα για τη σφαιρική αντιμετώπιση του πολιτισμού και δεν έχει διαμορφωθεί μια διαχρονικά πρόταση πολιτισμού που να περιέχει κατάλληλες υποδομές, θεσμούς για τον συντονισμό δράσεων, ομηαντικών πόρους και συγκεκριμένες στρατηγικές για την αποτελεσματική ανάδειξη τόσο της πλούσιας αρχαίας πολιτιστικής μας κληρονομιάς όσο και της σύγχρονης πολιτιστικής παραγωγής της χώρας μας.

Η δρ Ερατώ Κ. Μαρκουλλά είναι έτωα υπουργός Εξωτερικών.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

Οι δύο δρόμοι

Του ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

Υπάρχουν δύο τρόποι να είσαι εθνικά υπερήφανος και ανεξάρτητος. Ο ένας είναι να το παίζεις «ο μάγκας της Ευρώπης» και να καταφέρεσαι κατα του Τρισέ, του Γιουνκέρ, των κερδοσκοπών, των μισόσνων κ. ά., με την ελπίδα πως θα φοβηθούν και θα σταματήσουν να ασκούν πιέσεις στην Ελλάδα για να βάλει τάξη στο δημοσιονομικό της χάλι. Ο δρόμος της ψευτομαγκιάς της Ψωροκόσταινας είναι πάντοτε πολιτικά εύκολος και μας κάνει να νιώθουμε ταυτόχρονα θύματα και όντα ενός υπέρετερου DNA που όλοι το ζηλεύουν.

Ο άλλος τρόπος να νιώσεις εθνικά υπερήφανος και ανεξάρτητος είναι να σταματήσεις να είσαι όμηρος του Τρισέ, των κερδοσκόπων και των συναφών σκοτεινών δυνάμεων. Να βάλεις τάξη στο δημοσιονομικό χάος, να

Η λύση της ακινησίας με λεβέντικες επιθέσεις στους ξένους είναι ο εύκολος δρόμος. Οδηγεί όμως στην εθνική ανυποληψία

τονώσεις τα πραγματικά υγιή κέντρα επιχειρηματικότητας, να εξαρθρώσεις τις μαφίες της υγείας και των προμηθειών που λυμπαίνονται δεκαετίες τον τόπο, να εξηγήσεις στους αγρότες ότι δεν μπορούν να είναι αγρότες - δημόσιο υπάλληλοι με τα λεφτά του Γερμανού φορολογούμενου, να μειώσεις το μισθολογικό κόστος της παραγωγής στην Ελλάδα και μετά να κάνεις το σταυρό σου πως μια μέρα θα γίνουμε μια σοβαρή χώρα που μπορεί να ανταγωνίζεται επαρκώς σε 23 τομείς. Ο δρόμος αυτός δεν είναι εύκολος.

Ο κ. Παπανδρέου μοιάζει να έχει το όραμα αλλά όχι το σχέδιο, και βέβαια σίγουρα όχι τα χρήματα σε αυτή τη φάση. Γιατί, για να πας από τη σημερινή Ελλάδα στη «Δανία του Νότου», πρέπει πρώτα να πονώσεις ως χώρα και να περάσεις από μια δύσκολη φάση αλλαγών, που θα ξεβολέψει πολ-

λούς και ισχυρούς. Η πράσινη ανάπτυξη, ο νέος εκλογικός νόμος, η δημόσια διαβούλευση είναι υπέρροχοι στόχοι στους οποίους κανείς δεν μπορεί να διαφωνήσει. Εν τω μεταξύ, όλα δείχνουν ότι πρώτα οι αγορές και μετά η Κομισιόν θα πείσουν την Ελλάδα για να πάρει μέτρα και να επιβάλει μεταρρυθμίσεις που θεωρούνται αναγκαίες εδώ και δεκαετίες. Ο κ. Παπανδρέου δεν θέλει, όπως όλα δείχνουν, να πάρει τώρα το κόστος αυτό των αποφάσεων. Αν γνωρίζεις τους πραγματικούς κινδύνους από τις αγορές, η απόφαση του είναι ριψοκίνδυνη. Αν δεν τους γνωρίζεις, υπάρχει σοβαρότατο πρόβλημα στην κυβέρνηση. Αν πάλι τους γνωρίζει και απλά δεν θέλει να είναι αυτός που θα μας πει τα κακά νέα και θα μας κάνει τη ζωή δύσκολη, το πρόβλημα είναι άλλης τάξης. Αν, τέλος, έχει κάποιο σχέδιο με πρόσινα ορόλογα, κινεζική στήριξη ή κάτι πραγματικά νεωτεριστικό και πρωτότυπο για τη διεθνή χρηματοπιστωτικά δεδομένα, δεν έχουμε παρά να περιμένουμε.

Τώρα ακόμη, που η κρίση δεν είναι δικό του δημιούργημα αλλά των κυβερνήσεων Καραμανλή, έχει πάντως μια διέξοδο με σχετικά μικρό πολιτικό κόστος. Αντί να συγκληθεί το συμβούλιο πολιτικών αρχηγών για τη διαφορά, να συγκληθεί για την οικονομία. Να κληθούν οι κ. Παπακωνσταντίνου και Προβόπουλος να εκθέσουν την κατάσταση και κατόπιν να προτείνουν τι θα έπρεπε να συμβεί χωρίς να ληφθούν υπόψη οι ενστάσεις του βαθέως ΠΑΣΟΚ κ. ά. Μετά να ζητήσει από έναν έναν τους ομοτράπεζους αρχηγούς να εξηγήσουν με τι συμφωνούν και τι όχι. Κάποιοι θα φύγουν, κάποιοι όμως -και βασικά ο επίσημος αρχηγός της Ν.Δ. - θα στηρίξουν ορισμένα μέτρα.

Όπως είπαμε όμως, υπάρχει και ο εύκολος δρόμος, που όμως οδηγεί στην εθνική ανυποληψία και ομηρία από κάθε καιροσκόπο και Ευρωπαίο μανδρινό: η λύση της ακινησίας με λεβέντικες επιθέσεις στους ξένους. Το κακό, ή μάλλον το χειρότερο, με αυτό το σενάριο είναι πως η χώρα θα βρεθεί σε πολύ αδύναμη θέση και ομηρία έχοντας μπροστά της σημαντικά εθνικά θέματα.

Η δέσμευση του πρωθυπουργού

Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΗΣ

Πριν από λίγες εβδομάδες, ο ηγέτης του Ντουμπάι, σείχης Μοχάμεντ μπιν Ρα-σίντ αλ-Μάκτουμ, διέψευθε με τρόπο βαθύτητα προσβλητικό εκείνους που αμφισβητούσαν την ικανότητα του εμπράτου να ανταποκριθεί στις οικονομικές υποχρεώσεις του: «Βουλώστε το!», ήταν η απάντησή του. Τελικά, η πραγματικότητα διέψευσε τον σείχη. Την Τετάρτη, το Ντουμπάι Γουόρντ, η μεγαλύτερη κρατική εταιρεία συμμετοχών του εμπράτου, κήρυξε πτώση πληρωμών. Ενημέρωσε τους πιστωτές του ότι ζητεί αναδιάρθρωση του χρέους (59 δισ. δολ.) και παγώνει την εξυπηρέτησή του για έξι μήνες.

Οι αγορές μιλούν με νούμερα - δεν συγκινούνται από πολιτικές κορόνες.

Κατόπιν τούτου, το Ντουμπάι Γουόρντ έηλωσε αρκετούς αξιωματούχους του και προχώρησε σε αναδιάρθρωσεις, άνευ των οποίων δεν επιβίωνε οικονομικά. Είναι γνωστό ότι το πρώτο βήμα για την αποτροπή της καταστροφής είναι η συνειδητοποίηση ότι η καταστροφή πράγματι έρχεται. Το Ντουμπάι καθυστέρησε - ίσως είχαν και κάποια άγνοια του κινδύνου. Ετσι, κατέληξε υποχρεωμένο να κάνει το πρώτο βήμα μετά την καταστροφή. Να διαγνώσει δηλαδή τις αιτίες της, ώστε να ξεκινήσει την -μετά την καταστροφή-ανοικοδόμησή του.

Η κρίση του Ντουμπάι αφύπνισε πολλούς απ' όσους πίστευαν ότι η κρίση περνούσε, πλέον όλα είναι εύκολα. Η κρίση δεν είναι παρελθόν.

Ίσως εμείς έχουμε και κάτι παραπάνω να συλλογιστούμε. Όχι ότι έχουμε μοιότητες με το Ντουμπάι. Δεν έχουμε - άλλοι κόσμοι είμαστε, μας χωρίζουν τεράστιες διαφορές. Μία από αυτές, όχι η πιο σημαντική, που έχει όμως πρακτικό ενδιαφέρον, είναι η ακόλουθη: Εμείς έχουμε την ευκαιρία να προλάβουμε. Αναγκαία προς τούτο (όχι ικανή...) προϋπόθεση, η συνειδητοποίηση της κρίσιμης δημοσιονομικής πραγματικότητας της χώρας.

Τον Φεβρουάριο η Ελλάδα θα υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 104 §9 της συνθήκης του Μάαστριχτ - είμαστε το μόνο κράτος της Ευρωζώνης που υπάγεται σε αυτές και, μάλιστα, για δεύτερη φορά. Κατόπιν τούτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εξετάσει και θα εποπτεύει την πορεία συμμόρφωσης της χώρας σε μια οριστική πορεία δημοσιονομικής εξυγιάνσης - κυρίως περιορισμού των κρατικών δαπανών. Μέχρι στιγμής είμαστε πολιτικά και τεχνικά ανείργοι για κάτι τέτοιο. Μένει να φανεί αν θα είμαστε έτοιμοι τον Ιανουάριο, με την κατάθεση του αναθεωρημένου Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Κυβερνήσεις άλλων κρατών πάσχουν από το «σύνδρομο Γιουνκέρ». «Εμείς οι Ευρωπαίοι πολιτικοί -είπε το 2007 ο πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου- γνωρίζουμε τι πρέπει να κάνουνε. Αυτό που δεν γνωρίζουμε είναι πώς θα καταφέρουμε να επανειληφούμε μετά, αφού κάναμε αυτό που πρέπει να κάναμε». Η κυβέρνηση του κ. Γ. Παπανδρέου, νεοεκλεγμένη με συντριπτική διαφορά από τον δεύτερο, δεν έχει λόγους να πάσχει από αυτό το σύνδρομο. Ετσι, έχει την ευκαιρία να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των πολιτών, τερμαχώντας αποτελεσματικά τους στόχους και δίδοντας απόλυτη προτεραιότητα στην κεντρική (προεκλογικά και μεταεκλογικά) δέσμευσή της: Να αφανιστεί το χρέος, ώστε να μην αφανιστεί το χρέος την Ελλάδα. Αυτό προϋποθέτει ένα Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης, με δύο φάσεις προϋπολογισμών. Πρώτη, προϋπολογισμοί που θα περιορίζουν δραματικά το έλλειμμα, έτσι ώστε να περιορίζεται η περαιτέρω αύξηση του χρέους. Δεύτερη, προϋπολογισμοί με πρωτογενή πλεονάσματα, έτσι ώστε να μειώνεται το απόλυτο ύψος του χρέους.

Είναι δύσκολο. Αλλά, αυτή είναι η δέσμευση και η κοινή προσδοκία.

kkallitsis@kathimerini.gr

Κάθε μέρα γίνονται πιο δύσκολες οι μετακινήσεις μέσα στην Αθήνα, είτε χρησιμοποιούμε μαζικά μέσα μεταφοράς είτε ιδιωτικό όχημα είτε περπατάμε. Η δυσκολία να πετύχουμε το αυτονόητο -να πάμε στη δουλειά μας στην ώρα μας- αντανακλά και όλες τις άλλες δυσκολίες που οι εργαζόμενοι αντιμετωπίζουν. Όπως πάμε, όλο και λιγότεροι θα εργάζονται και θα καλούνται να σηκώσουν τα βάρη των συσσωρευμένων κρατικών και κοινωνικών χρεών - την ίδια ώρα, συνεχώς περιπλέκεται η προσπάθειά τους, επειδή τα πολιτικά κόμματα και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις δεν ασχολούνται με το πώς θα εξασφαλίσουν νέες θέσεις εργασίας και αξιοπρεπείς συντάξεις για όσους δουλεύουν σήμερα ή αναζητούν εργασία. Ο εργαζόμενος αναγκάζεται να τρέχει όλο και περισσότερο για όλο και λιγότερους πόρους. Ούτε τίποτα δεν γίνεται για να τον βοηθήσει, όλοι περιμένουν απ' αυτόν να σώσει το πακνίδι - με την εργασία του, τους φόρους που πληρώνει, τις εισφορές του στα ταμεία, με τη παιδεία του, με την κατανάλωση που κρατάει την οικονομία ζωντανή.

Τα εμπόδια, όμως, πολλαπλασιάζονται. Την περασμένη Δευτέρα, οι επιβάτες του Ηλεκτρικού έμαθαν ξαφνικά ότι το τρένο σταματάει στον Ταύρο και

δεν πάει μέχρι τον Πειραιά, έως τις 16 Δεκεμβρίου τουλάχιστον. Οι εργασίες για την αντικατάσταση των γραμμών ίσως είχαν ανακοινωθεί κάπου, αλλά το σίγουρο ήταν ότι οι επιβάτες δεν το γνώριζαν και αναγκάστηκαν να τρέχουν απεγνωσμένα για λεωφορεία και ταξί για να φθάσουν έγκαιρα στις δουλειές τους. Διάχυτη ήταν η αίσθηση ότι κανείς δεν τους λογαριάζει ώστε να επιβεβαιώσει ότι όλοι ήταν ενήμεροι για την αλλαγή και -ακόμη πιο σημαντική- να κρίνει αν υπήρχε εναλλακτική λύση από το να διακοπεί τελείως η σύνδεση του Πειραιά με την Αθήνα.

Τα λεωφορεία, επίσης, είναι πηγή ατελείωτης ταλαιπωρίας. Οι λεωφορειοδρόμοι έχουν καταληφθεί από ταξί και Ι.Χ. αυτοκίνητα, με αποτέλεσμα να καθυστερούν απερίσπαστα τα λεωφορεία (και με την Τροχαία εντέλως απύουσα). Μόνο τέσσερις στους δέκα πολίτες χρησιμοποιούν τα μέσα μαζικής μεταφοράς - αλλά και αυτοί αναγκάζονται να ψάχνουν για ταξί (τα οποία έχουν γίνει δυσανάλογα ακριβά για τις υπηρεσίες που προσφέρουν) ή να χρησιμοποιούν αυτοκίνητο, με αποτέλεσμα το συνεχές μποτιλιάρισμα στους δρόμους. Μαζί με τις συχνές διαδηλώσεις, το αποτέλεσμα είναι ατελείωτες χαμένες ώρες και καιρίοι πλήγημα σε επιχειρήσεις και θέσεις εργασίας.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Συνεχίζεται το ρεσιτάλ νεφελοβασίας

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ

Οποιος έχει στόφα αρχηγού, ας απαντήσει σε ρεαλιστικά ερωτήματα

Πρώτη μέρα, να υποκαταστήσει τις επαγγελίες του για πολιτικές καινοτομίες. Μετόνομασε υπουργεία προτού να σχεδιάσει την αναδιάρθρωση αρμοδιοτήτων, προκάλυψε πελώρια σύγχυση στην έτσι κι αλλιώς αναποτελεσματική κρατική λειτουργία, με κατάληξη να αναδειχθούν και επισήμως απράγμονες τεράστιος αριθμός υπαλλήλων. Πρόεδρος οι εντυπώσεις, όχι η πολιτική. Και με τη λογική των «εμφθ» προκήρυξε την ελεύθερη υποβολή υποψηφιοτήτων για το κατ' εσχάτην πολιτικό λειτουργήμα στη δημόσια διοίκηση: τις θέσεις των γενικών γραμματέων στα υπουργεία. Είπαμε, το μόνο που ενδιαφέρει τους πολιτικούς είναι ο φενακισμός των αφελών, όχι να συνεργίσουν κοινωνικά δυναμικά μπήκω και ανακαιτίσει ο εφιάλτης.

Ακόμη πιο οδύνηρή πρόκληση: η κενολογία και αδιαφορία για το αδιέξοδο της χώρας στο προεκλογικό κουκλοθέατρο της Ν.Δ.: Δεν ενδιέφερε κανέναν, ήταν ολοφάνερο, η ποιότητα των υποψηφίων, ο δείκτης ευφυΐας του καθενός, το τι κατόρθωσε ως τώρα στην πολιτική ή πόση ανικανότητα και φαι-

λόττητα επέδειξε. Καμιά πραγματιστική ανάλυση, ούτε ίχνος, για συγκεκριμένες αιτίες της ανεπάρκειας, των σκανδάλων, της παραλυτικής αδυναμίας κυβερνητικών ανασχηματισμών και κομματικής ανασύνταξης στη διάρκεια της νεοδημοκρατικής πενταετίας. Και ούτε καν να θέσουν ερώτημα: ποια συγκεκριμένα πολιτικά - θεσμικά ενεργήματα προτείνει κάθε υποψήφιος αρχηγός για την ανακαίτιση της οικονομικής χρεοκοπίας, της κρατικής διάλυσης, της κοινωνικής αλογίας.

Τίποτε από αυτά. Το μόνο που απασχολούσε τους υποψήφιος ηγέτες της Ν.Δ., αλλά και τα στελέχη, τους βουλευτές, τους οπαδούς ήταν: αν πουλάει περισσότερο το μπαλόνι του «φιλελευθერიσμού» ή το πυροτέχνημα του «συντηρητισμού», αν το κόμμα τους είναι οδοντοκρέμα ή απορρυπαντικό ελκυστικότερο για τους Δεξιούς ή ελκυστικότερο για τους Κεντρώους. Το πολιτικό επίπεδο προεκλογικού προβληματισμού της Ν.Δ. προϋπέθετε διαφανή καθυστηρημένους εκλέκτορες.

Η Ελλάδα βρίσκεται σε κατάσταση χρεοκοπίας: ζει με δανεικά έχοντας χάσει τη δανειοληπτική αξιοπιστία της, ξεδεύει αλόγιστα, με ξέφρενη σπατάλη και κακοδιαχείριση, για να συντηρήσει την απληστία κάθε κομματικής πελατείας. Μπορεί αυτή η εγκληματική αθλιότητα να ανακαίτισε με διαχειριστικές πρακτικές δήθεν περιορισμού των κρατικών εξόδων και δήθεν πά-

Ο εργαζόμενος - Σίμφος αγκομαχάει με τον βράχο της καθημερινότητας, γνωρίζοντας ότι στο τέλος της ζωής του δεν θα βρει τη σύνταξη στην οποία προσβλέπει. Ο ήδη μικρός αριθμός εργαζομένων σε σχέση με συνταξιούχους και η γενναιοδωρία πολλών σημερινών παροχών σημαίνει ότι πρέπει να βρεθούν άλλα 500 - 600 δισ. ευρώ, ώστε οι σημερινοί μεσίλικες εργαζόμενοι να πάρουν σύνταξη. Αυτό δεν το λέει κάποιος νεοφιλελεύθερος τεκνοκράτης υπάλληλος της Ε. Ε. αλλά η τελευταία αναλογιστική μελέτη της ΓΣΕΕ. Με άλλα λόγια, αυτοί που σήμερα είναι η ραχοκοκαλιά της οικονομίας και σηκώνουν όλα τα βάρη των γονιών τους και των παιδιών τους, φαίνονται καταδικασμένοι να πεθάνουν στην ψάθα. Αφού δουλέψαν μια ζωή με χαμηλότερους μισθούς από άλλους Ευρωπαίους, με υψηλότερες εισφορές και σε συνθήκες εργασίας και ζωής όπου όλα συναμοτούν εναντίον τους.

Και ενώ τα πολιτικά κόμματα και τα συνδικάτα τα γνωρίζουν όλα αυτά, δεν καταπίνουν τα με τα πραγματικά προβλήματα. Αντιθέτως, κορδώνονται και καβαγδιούν μεγαλοφώνως και άσκοπα. Ξαν άχρηστοι στρατηγί που ελπίζουν να μην επιζητή κανένας στρατιώτης για να τους καταλογίσει ευθύνες στο τέλος του πολέμου.

ταξης της φοροδιαφυγής; Με ποια θεσμικά μέτρα, ριζικές αλλαγές θεσμών και λειτουργίας θεσμών, μπορεί να ενεργοποιηθεί η δημιουργικότητα του πολίτη, η παραγωγικότητα ως κοινωνική δυναμική; Είναι ποτέ δυνατό να παράγει πλούτο μια κοινωνία στην οποία η άμιλλα, ο ανταγωνισμός της ποιότητας, η καταξίωση της αριστείας και της δημιουργικής τόλμης έχουν και θεσμικά καταρραγήσει; Είναι δυνατό να καταστεί παραγωγική μια κοινωνία όπου ο συνδικαλισμός, ως κράτος εν κράτει, ακυρώνει κάθε κοινωνική προτεραιότητα, διαστρέφει μεθοδικά τη συνείδηση του πολίτη σε στεγανό ατομικεντρικό κτηνώδους ιδιοτέλειας; Είναι δυνατό να ανακάμψει μια κοινωνία που τα σχολεία της ετοιμάζουν βανδάλους και τους εκπαιδεύουν ήδη από το Δημοτικό στις πρακτικές των γκανγκστερικών εκβιασμών;

Αντί να μας κατακλύζουν με την ανδιαστική λογοδιάρροια περί «μεισίον χώρου» και βλακιδιών «εξισορροπήσεων» της «ελευθερίας» ή της «κατευθυνόμενης» οικονομίας, θα μπορούσαν τα κυβερνητικά στελέχη σήμερα, ή οι ορεγόμενοι την αρχηγία της αξιωματικής αντιπρόθεσης, να μας πουν συγκεκριμένα και τίμια: Θα τολμήσουμε ποτέ να εφαρμόσουμε τα όσα προβλέπει για τον συνδικαλισμό των δημοσίων υπαλλήλων ακόμα και το τεταρτοκοσμικό πασοκικό Σύνταγμα του 1985; Θα τολμήσουμε ποτέ να δώσουμε προτεραιότητα στην κοινωνία, και όχι στο κόμμα τους, μεταφέροντας τις κομματικές τους νεολαίες έξω και μακριά από τους τόπους σπουδής και εργασίας - πανεπιστήμια, σχολεία, εργατικά συνδικάτα; Θα επιχειρήσουν ποτέ, και με ποια θεσμικά μέτρα, να ασκήσουν κοινωνικό έλεγχο στους εμπόρους της πληροφόρησης και αγωγής των ψυχισμού των πολιτών; Με ποιες συγκεκριμένες θεσμικές τομές θα μπορούσαν (αν το καταλάβαιναν και το φιλοδοξούσαν) να αποκαταστήσουν στη χώρα αξιοκρατία, καταξίωση στην ποιότητα, προβάδισμα των αρίστων, απόλυτη προτεραιότητα στόχου την κατά κεφαλήν καλλιέργεια;

Να είναι βέβαιος ο αναγνώστης ότι κανένας επαγγελματίας της πολιτικής, οποιουδήποτε κόμματος, δεν απαντάει σε τέτοια ερωτήματα.

4ης Μαρτίου από το μισό εκατομμύριο των συντηρητικών ψηφοφόρων που δεν προσήλθαν στις κάλπες.

Με αυτόν τον τρόπο δημιουργήθηκε μια -ούτως ειπείν- κινηματική διάσταση στο κόμμα της Ν.Δ. και εννοήθηκε ο κ. Σαμαράς, που από την αφάνεια εξακοτιώθηκε στα ύψη, σ' έναν αγώνα διαδοχής που οι δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι είναι αμφίροπος - για όποια σημασία μπορεί να έχουν μετρήσεις της κοινής γνώμης, σε μία εκλογική διαδικασία πραγματικά πρωτόγνωρη.

Στη μεταπολεμική ιστορία της συντηρητικής παράταξης το κατεστημένο ηττήθη μία φορά, το 1955, όταν με παρέμβαση του βασιλέως Παύλου, ηγέτης του Εθνικού Συναγερμού ανεδείχθη ο Κωνσταντίνος Καραμανλής αντί του Στέφανου Στεφανόπουλου, που υποστήριζε η συντηρητική πλειοψηφία των βουλευτών. Η μοναρχία εν Ελλάδα έχει καταλυθεί. Θα αναμενόμενα το αποτέλεσμα των σημερινών εκλογών.

Η ώρα των ψηφοφόρων

Του ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΑΝΙΗ

Οι ανώνυμοι της Δεξιάς απαιτούν πλέον απενοχοποίηση της παράταξής τους

Η μείζων ιδιαιτερότητα, ωστόσο, στη σημερινή μάχη διαδοχής, δεν προέκυψε από τους δύο βασικούς διεκδικητές της ηγεσίας της Ν.Δ., αλλά από τον κ. Δημήτρη Αβραμόπουλο, που είχε την ιδέα της εκλογής του νέου αρχηγού, όχι από το συνέδριο του κόμματος, αλλά από τη «βάση» των οπαδών της συντηρητικής παράταξης, που είχαν απειλήσει ότι εάν δεν έχουν λόγο στην ψηφιακή των δεξιών και της δυναμικής μειοψηφίας των φιλελευθέρων, που συγκροτούν το κόμμα, δίκως ποτέ το γεγονός αυτό να έχει αναγνωριστεί δημοσίως απ' οποιονδήποτε ηγέτη της Ν.Δ. στα χρόνια της μεταπολιτευτικής.

Η Δεξιά απαιτούν πλέον απενοχοποίηση της παράταξής τους και ιδεολογικό επαναπροσδιορισμό του κόμματος της Ν.Δ.

Είναι παράδοξο ότι η κ. Ντόρα Μπακογιάννη αντί να αρθρώσει ιδεολογικό αντίλογο, που θα προσέδιδε στην εσωκομματική αναμέτρηση περιεχόμενο ουσιαστικό, δήλωσε ότι δεν συντρέχει λόγος ελλειψιστικής Δεξιάς και της ανάγκης ιδεολογικών προσαρμογών της συντηρητικής παράταξης στη νέα διεθνή συγκυρία, όπου το εθνικό κράτος αποδομείται, λόγω της παγκοσμιοποίησης.

Βεβαίως, ο κ. Σαμαράς δεν ήταν δυνατόν να περιφέρει στις συγκεντρώσεις τον υποστηρικτικό τον «ιδεολογικό μανιφέστο», ούτε μία συντηρητική παράταξη έχει ανάγκη ιδεολογικού πλαισίου ανάλογου εκείνου των μαρξιστικών κομμάτων. Το ουσιαδές είναι ότι το θέμα ετέθη, η ανάγκη επισημάνθηκε και ανεξαρτήτως του αποτελέσματος της σημερινής αναμέτρησης, οι ανώνυμοι

ΦΑΛΗΡΕΥΣ / Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

WGU και LGBG, οι δύο τάσεις του προεδρικού περιβάλλοντος

Κατά την τρέχουσα περίοδο διακυβέρνησης της χώρας από τον Γιώργο, την οποία οι ιστορικοί του μέλλοντος, εμπνευσμένοι από το αθάνατο κείμενο των Ιδρυτικών Πατέρων, θα ονομάσουν «the pursuit of happiness» (η επιδίωξη της ευτυχίας), η «G Force» του Γιώργου είναι μοιρασμένη σε δύο τάσεις. Να εξηγήσω, εν παρόδω, ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής νεωτερισμών στη λειτουργία του κράτους υπό τον Γιώργο Παπανδρέου, η παλαιά ποτέ «προεδρική φρουρά», δηλαδή η στενή ομάδα περί τον Γιώργο, ονομάζεται πλέον «G Force», επί το τεχνοκρατικότερον. Η μία τάση λοιπόν, κατά τις πληροφορίες μου, είναι η «WGU» και η άλλη η «LGBG». Οι μεν υποστηρίζουν τη γραμμή «wake George up» (ξυπνήστε τον Γιώργο), οι δε την γραμμή «let George be George» (αφήστε τον Γιώργο να είναι Γιώργος).

Πίσω από κλειστές πόρτες

Η επιλογή προέδρου και υπουργού Εξωτερικών της Ε.Ε. ήταν, ως γνωστόν, το αποτέλεσμα παρασκηνιακών συναλλαγών μεταξύ των χωρών-μελών, στην ευδόκηση των οποίων συνέβαλε κατά πολύ η (επίσης παρασκηνιακή) συνεννόηση των δύο μεγάλων ευρωπαϊκών κομμάτων, του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος και του Κόμματος των Ευρωπαίων Σοσιαλιστών. Αμέσως μετά την ανακοίνωση των επιλεγέντων προσώπων, ο πρόεδρος των Ευρωπαίων Σοσιαλιστών και πρώην πρωθυπουργός της Δανίας Ν. Ρασμούσεν έκανε την παρακάτω εξόχως αντιφατική δήλωση: «Το αποτέλεσμα αυτών των διαπραγματεύσεων έδειξε ότι τα ευρωπαϊκά κόμματα μπορούν να κάνουν τη διαφορά! Ας βάλουμε, τώρα, τέλος στις ευρωπαϊκές συναλλαγές πίσω από κλειστές πόρτες». Πανηγύρισε, δηλαδή, για το αποτέλεσμα των παρασκηνιακών διεργασιών και κάλεσε να μην ξανασυμβούν ποτέ!

Οι αναλύσεις περιττεύουν, είναι φανερό ότι η στάση αυτή είναι κατ' εξοχήν ελληνική. Όπως, λ.χ., η στάση της κυβέρνησής μας, που θέλει και την οικονομία να βγάλει από την εντατική και την πολιτική της Λούκας να εφαρμοστεί. Όπως η στάση του τελευταίου πολιτή, που θέλει και κράτος να υπάρχει και αυθαίρετα. Όπως η στάση του τυπικού αριστερού της μεταπολίτευσης, που θα ήθελε και να είχε κερδίσει τον Εμφύλιο η Αριστερά και να οδηγεί τζιπ των 5.000 κυβικών.

Νομίζω ότι είναι χρέος του αναπληρωτή υπουργού Εξωτερικών δόκτορος Δημητρί-

Τι βλέπει ο Παναγιώτης Ψωμιάδης και αγγαλιών ανοίγει τας αγκάλας του; Τον πολιτικό του έρωτα Κώστα Καραμανλή, τον Μέγα Αλέξανδρο, ένα ντονέρι;

ου Δρούτσα να αναθέσει στη ΜΕΑ Βρυξελλών να σχεδιάσει επιχείρηση για την εξασφάλιση δείγματος DNA του κ. Ρασμούσεν, ώστε να διαπιστωθεί αν είναι Έλληνας και δεν το ξέρει. Διότι, αν δεν είναι, τότε φαίνεται ότι ο σύγχρονος πολιτισμός μας έχει ασκήσει αξιοσημείωτη επίδραση στον ευρωπαϊκό και δεν το ξέρουμε εμείς!..

Ο κρίσιμος Δεκέμβριος

Η επόμενη Κυριακή 6 του μηνός θα είναι η πρώτη του Δεκεμβρίου. Δεν ξέρω αν ο Γιώργος έχει καταλάβει πόσο κρίσιμος είναι αυτός ο μήνας για την πορεία της κυβέρνησής του. Διότι, εκτός από την επείγουσα ανάγκη να πείσει τις διεθνείς αγορές, από τις οποίες η Ελλάδα αντλεί ρευστότητα, για τη σοβαρότητα των προθέσεων της κυβέρνησής να ελέγξει το δημοσιονομικό, κατασθάνει και η διεθνής των χούλιγκαν, η οποία, με το πρόσχημα της επετείου της πε-

ρσινης δολοφονίας του δεκαπεντάχρονου μαθητή Γρηγορόπουλου, ετοιμάζεται να τα κάνει λιμπα στην Αθήνα.

Αυτό σημαίνει ότι, σε λιγάκι περισσότερο από τους δύο μήνες αφ' ότου κέρδισε τις εκλογές, η κυβέρνηση Παπανδρέου καλείται να δώσει εξετάσεις στα δύο βασικά θέματα, όπου οι προηγούμενοι απέτυχαν και τιμωρήθηκαν με το 33,4%: την οικονομία και τη δημόσια τάξη. Αν η κυβέρνηση προσεγγίσει και το πρόβλημα της δημόσιας τάξης με τη χαζοβιολίκια, new age λογική «να το κουβεντιάσουμε», as το κλείνουμε από τώρα το μαγαζί. Η τελευταία ελπίδα για σοβαρή διακυβέρνηση θα έχει χαθεί...

Η Μαρία στα ψάρια

«Τα ψάρια», όπως αντιλαμβάνομαι ότι ονομάζουν τον τομέα της Αλιείας στην αρχή της ελληνικής παροικίας των Βρυ-

ξελλών, ανέλαβε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η Μαρία Δαμανάκη και δεν πρόκειται για καθόλου κακό χαρτοφυλάκιο - εφόσον κανείς αγαπά τα ψάρια. Αν κατατάξουμε κατά σειράν πολιτικές βαρύτητας τα 27 χαρτοφυλάκια της Επιτροπής σε τρεις κατηγορίες των 9, τότε μπορούμε να αισθανόμαστε την ικανοποίηση ότι η Αλιεία είναι δεύτερη στην Γ' κατηγορία. Το άλλος σκέλος του χαρτοφυλακίου της Μαρίας, η Θελάσσια Πολιτική, είναι σχεδόν άνευ σημασίας. Στην προηγούμενη Επιτροπή, η Αλιεία ήταν ο τομέας της Μάλτας, χώρας με εξόχως σημαντική συμβολή στην πορεία για την ευρωπαϊκή ενοποίηση, αν αυτό σας λέει κάτι για τη διεθνή εικόνα της χώρας.

Ποσό, αν είχε εισακουσθεί ο Θόδωρος Πάγκαλος και η κυβέρνηση είχε διατηρήσει ως επίτροπο τον επιτυχημένο Σταύρο Λήμα, ίσως σήμερα να είχε το πολύ σπ-

μαντικότερο χαρτοφυλάκιο των Κλιματικών Αλλαγών και της Πράσινης Ανάπτυξης. Αυτό το πήραν τελικά οι Δανοί, αφού όμως πρώτα περίμεναν να δουν αν θα παραμείνει ο Λήμας, ώστε κατόπιν να προωθήσουν τη δική τους ισχυρή υποψηφιότητα στη θέση.

Το Ασφαλιστικό ως υπαρξιακό

Λίγες ημέρες προτού ξεκινήσει ο διάλογος για το ασφαλιστικό, ο πρόεδρος της ΓΣΕΕ Γιάννης Παναγόπουλος προειδοποίησε από ραδιοφώνου την κυβέρνηση ότι «θα χάσει το παιχνίδι, αν δει το ασφαλιστικό ως δημοσιονομικό». Οπωσδήποτε κάτι θα ξέρει για να το λέει και, ως προερχόμενος από το κυβερνητικό κόμμα, προφανώς θα το λέει για το καλό της κυβέρνησης. Γιατί όμως δεν της λέει και πώς πρέπει να το δει για να μην χάσει το παιχνίδι; Να το δει ως μέρος του φαινομένου του θερμοκηπίου, ως ζήτημα ταυτότητας του ευρωπαϊκού πολιτισμού ή μήπως να το δει ως πρόκληση για τη σύγχρονη κοινωνική ανθρωπολογία; Αφού, ούτως ή άλλως, τα ελλείμματα των Ταμείων καλύπτονται με κρατικό δανεισμό! Η πραγματικότητα είναι ότι πέρσι το κράτος διοκτέτευσε 850 εκατομμύρια ευρώ στο ασφαλιστικό, εφέτος περί τα 2,5 δις., ενώ του χρόνου, μόνον το ΙΚΑ, διαβάζω ότι θα χρειασθεί 5 δις. Τα υπόλοιπα είναι φαντασιώσεις των επαγγελματιών του συνδικαλισμού, που εκπροσωπούν τις συτεχνίες του Δημοσίου...

Δεκεμβριανά

«Αν θέλουμε να εξηγήσουμε τι συνέβη τον Δεκέμβριο του 2008 δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τρεις βασικούς παράγοντες: την ανθεκτικότητα, αλλά και την αναπαγωγή ενός μικρού αλλά συμπαγούς «αντιεξουσιαστικού» χώρου, την αδυναμία της αστυνομίας να ανταποκριθεί στον ρόλο της και, τέλος, την ανοχή της κοινωνίας σε βίαιες συμπεριφορές. Και οι τρεις αυτοί παράγοντες αποτελούν συμπτώματα μιας συγκεκριμένης πολιτικής κουλτούρας (της «κουλτούρας της Μεταπολίτευσης») που, ενώ έχει χάσει εδώ και χρόνια τη σύνδεσή της με την πραγματικότητα, κατορθώνει να επιβιώνει σε πείσμα της». Από το άρθρο του καθηγητή Πολιτικών Επιστημών στο Yale Στάθη Καλύβα, που δημοσιεύεται στο τελευταίο τεύχος του «The Athens Review of Books».

kassimatis@kathimerini.gr

THE NEW KING DEALS

YOU'LL FEEL LIKE YOU ROBBED US

MONDAY TO THURSDAY

€1.99

CHEESEBURGER KING DEAL

LIMITED TIME ONLY

€3.99

WHOPPER KING DEAL

EAT THE EVIDENCE

The above King Deals are valid only for Dine in at all BK from Monday to Thursday

1 NICOSIA: 1 Andrea Chaliou str., Engomi
 2 NICOSIA: 39 - 41 Nikis Avenue
 3 NICOSIA: 17 Evagorou Avenue
 4 AYIA NAPA: 14 Arch. Makarios III Avenue
 5 LIMASSOL: 117 Spyros Kyprianou Avenue
 6 LIMASSOL: My Mall

Delivery :
77 77 83 33
Party Line:
77 77 77 14 the King
Complaints line:
77 77 77 36

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΓΝΩΜΕΣ

ΕΛΛΑΔΑ

ΚΟΣΜΟΣ

ΥΓΕΙΑ

ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΟΔΑ

Στήθος με στήθος η μάχη για τον νέο πρόεδρο της Ν.Δ.

Το εύρος της συμμετοχής στις σημερινές εκλογές δεν αποκλείεται να κρίνει και το αποτέλεσμα

Τον **ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ - ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΕΡΖΗ**

Περισσότερο το εύρος της συμμετοχής και λιγότερο τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των υποψηφίων και η προεκλογική τους εκστρατεία θα καθορίσει την έκβαση της σημερινής κρίσιμης εκλογής για την ανάδειξη του 7ου προέδρου της Νέας Δημοκρατίας.

Ο τελικός αριθμός των γαλάζιων που θα προσέλθουν στις κάλπες αποτελεί, άλλωστε, τον «άγνωστο Χ» της γαλάζιας εκλογικής συνάρτησης, επιτρέποντας πολλαπλές αναγνώσεις και σενάρια. Υποστηρικτές της κ. Ντόρας Μπακογιάννη εκτιμούν πως, αν η συμμετοχή φτάσει τους 300.000 - 350.000 εκλογείς, τότε οι πιθανότητες επικράτησής της αυξάνονται, εξαιτίας των σημαντικά μεγαλύτερου αριθμού βουλευτών που έχουν συνταχθεί μαζί της και της συνακόλουθης μεγαλύτερης δυνατότητας για κινητοποίηση και μεταφορά των ψηφοφόρων στα εκλογικά κέντρα.

Ακριβώς αντίστροφη είναι η εκτίμηση που γίνεται στο στρατηγείο του κ. Αντώνη Σαμαρά, το οποίο προβλέπει ότι όσο πιο διευρυνμένο είναι το εκλογικό σώμα που θα εκλέξει τον νέο αρχηγό, τόσο αυξάνονται οι πιθανότητες για επικράτηση του Μεσοπνιου πολιτικού. Παρότι παραδέχονται ότι σε επίπεδο μηχανισμών κινητοποιήσεων των ψηφοφόρων υπολείπονται αυτόν της κυρίας Μπακογιάννη, είναι σαφές ότι η οργάνωση δεν έχει αφεθεί στην τύχη της. Πρώην και νυν βουλευτές και λοιπά τοπικά στελέχη έχουν διαθέσει το μηχανισμό τους στον υποψήφιο πρόεδρο.

Ανά περιφέρεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία των δύο επιτελείων, η σημερινή εκλογή δεν αποκλείεται να καταγράψει έναν γεωγραφικό δικασμό της γαλάζιας βίβας. Ο κ. Σαμαράς φέρεται να προηγηθεί στη Βόρεια Ελλάδα (Μακεδονία και Θράκη), παρά τους θαλάσσιους που έχει καταφέρει να δημιουργήσει η κ. Μπακογιάννη, αλλά και στην Ηπειρο, Ασφαλίως στην Πελοπόννησο και την Αιτωλοακαρνανία. Στον αντίποδα, η κ. Μπακογιάννη εμφανίζεται να διατηρεί προβάδισμα στην Αττική, με επικεντρωμένους τους δύο περιφέρειες της Αθήνας -αν και

«Καιροσκοπισμός» εναντίον «τζακιών»

Η κ. Ντόρα Μπακογιάννη κατηγορήθηκε τον αντίπαλό της για καιροσκοπισμό και επέμεινε μέχρι τέλους στο «βιογραφικό» ενός εκάστου, σε μια προσπάθεια να υπενθυμίσει διαρκώς ότι ο Αντ. Σαμαράς και ο Δημ. Αβραμόπουλος προχώρησαν στο παρελθόν στην ίδρυση της ΠΟΛΑΝ και του ΚΕΠ αντίστοιχα. Η υποψηφία για την ηγεσία της Ν.Δ. στήριξε το μεγαλύτερο κομμάτι της προεκλογικής της εκστρατείας στη δυνατότητα αμφίπλευρης διεύρυνσης και την κυβερνητική προοπτική της Ν.Δ., χρεώνοντας διαρκώς στον αντίπαλό της «ιδεολογική συρρίκνωση» της παράταξης, «ιδέες βγαλμένες από τη ναυθαλίνα» κ.λπ. Από την πλευρά του, ο κ. Αντώνης Σαμαράς επιχείρησε από την αρχή να προσδώσει «κινήσιμους χαρακτήρα» στην υποψηφιότητά του, καταγγέλλοντας «πολιτικά τζάκια» και «μχανισμούς», αλλά και συνευθύνει για την απόφαση Καραμανλή περί πρόωρης προσφυγής στις κάλπες. Στην επίθεση της κυρίας Μπακογιάννη περί ιδεολογικής συρρίκνωσης, ο κ. Σαμαράς απάντησε χρεώνοντας στην αντίπαλό του προσπάθεια «ιδεολογικού αφοπλισμού της Ν.Δ.». Ιδιαίτερο κεφάλαιο της μεταξύ τους αντιπαράθεσης υπήρξαν τα εθνικά θέματα, με τον κ. Αντ. Σαμαρά να εγκυβρίζει εμμέσως πλην σαφώς την αντίπαλό του για «αποχωρητικότητα» και την κυρία Μπακογιάννη να μιλά για «λαϊκισμό» και «καιροσκοπισμό». Η υποψηφία για την ηγεσία της Ν.Δ. επιχείρησε ταυτόχρονα να αξιοποιήσει το γεγονός ότι είναι γυναίκα, αλλά και την επίθεση που δέχθηκε από εφημερίδα, ενώ επέμεινε μέχρι τέλους ότι την πολεμά λυσσαλέα το σύστημα ΠΑΣΟΚ και τα ΜΜΕ. Αντίστοιχος, ο Αντ. Σαμαράς κατηγορεί διαρκώς τα «πολιτικά τζάκια», καλώντας τους οπαδούς να συμμετάσχουν στη «δημοκρατική επανάσταση» για την αλλαγή της Ν.Δ. και του πολιτικού συστήματος.

Καθοριστικό παράγοντα για την εκλογή ή όχι προέδρου από τον α' γύρο αποτελεί ο κ. Ψωμιάδης. Στη φωτογραφία οι τρεις υποψήφιοι σε συνάντησή τους με τον πρόεδρο της κεντρικής εφορευτικής επιτροπής κ. Σιούφα.

το επιτελείο Σαμαρά επιμένει ότι στη Β' Αθηνών η μάχη είναι στήθος με στήθος-, τη Θεσσαλία, τη Στερεά Ελλάδα και, φυσικά, την Κρήτη και τα νησιά. Το ζητούμενο, όπως συνομολογούν όλες οι πλευρές, είναι το «ειδικό βάρος» που θα έχει κάθε γεωγραφική περιφέρεια στο συνολικό αποτέλεσμα. Μεγάλη συμμετοχή της Αττικής ενδέχεται να καλύψει απώλειες της κ. Μπακογιάννη από την περιφέρεια

και, αντιθέτως, καλή επίδοση του κ. Σαμαρά σε περιοχές όπου εμφανίζεται να έπεται δεν αποκλείεται να του δώσουν τη νίκη απόψε.

Αντίστοιχες διαφοροποιήσεις παρατηρούνται και στα κοινωνικά - οικονομικά χαρακτηριστικά των υποστηρικτών των δύο βασικών υποψηφίων, καθώς η επιλογή του κ. Ψωμιάδη μοιάζει περισσότερο «προσωποκεντρική». Ο κ. Σαμαράς φαίνεται ότι κερ-

Τα γραφεία της Ν.Δ. στη Ρηγιλλας μπορεί να μη χρειασθεί να περιμένουν μία ακόμη εβδομάδα για να υποδεχθούν το νέο πρόεδρο του κόμματος.

την ηγεσία της Νέας Δημοκρατίας εξελίχθηκε από κούρσα για έναν, με την κ. Μπακογιάννη ως φαβορί, σε ντέρμπι, ξαναέγινε κούρσα για έναν, με τον κ. Σαμαρά αυτήν τη φορά να προηγείται, για να καταλήξει στο νήμα να είναι μάχη στήθος με στήθος. Σε αυτό συνέλεξαν, φυσικά, και οι τακτικές των δύο υποψηφίων, οι οποίοι πάντως το τελευταίο διάστημα οριστικοποίησαν την επιχειρηματολογία τους, τόσο σε σχέση με το κομματικό και ιδεολογικό μοντέλο που προτείνουν όσο και σε αυτό της ανάδειξης των τρωτών σημείων του αντιπάλου.

Ο ρόλος του κ. Ψωμιάδη

Ο υποψήφιος, ωστόσο, που πέτυχε να αναδειχθεί σε καθοριστικό παράγοντα για την εκλογή, ανεξάρτητα από το ποσοστό που θα εξασφαλίσει απόψε, είναι ο κ. Παναγιώτης Ψωμιάδης.

Ο νομάρχης Θεσσαλονίκης ακολούθησε έναν μοναχικό προεκλογικό αγώνα, χωρίς δηλώσεις υποστηρίχτη από βουλευτές και στελέχη, αφού όπως και ο ίδιος είχε στην εκκίνηση της κούρσας, «ακόμη και στευί μου φίλοι προτίμησαν να υπογράψουν τις υ-

ποψηφιότητες άλλων». Εδώσε, ωστόσο, τον προσωπικό του αγώνα με πείσμα, περιοδεύοντας όχι μόνο στη Βόρεια Ελλάδα αλλά και σε άλλες περιοχές της χώρας.

Όπως ο ίδιος έχει πει δημόσια, και επιβεβαιώνεται από πληροφορίες που κυκλοφορούν στο παρασκήνιο, ο κ. Ψωμιάδης δέχθηκε μέχρι την τελευταία στιγμή πιέσεις προκειμένου να αποχωρήσει από την κούρσα της διαδοχής, ώστε να αποφευχθεί ένας πιθανός δεύτερος γύρος, και η εξ αυτού αναμενόμενη πόλωση. «Θα πάσω στο νήμα», έλεγε σε κάθε του εμφάνιση, αποσφηνίζοντας ταυτόχρονα πως αν απαιτηθεί δεύτερος γύρος, δεν θα ταχθεί υπέρ του ενός ή του άλλου εκ των υποψηφίων.

Ο ίδιος πιστεύει ότι οι κάλπες θα επιβεβαιώσουν τις δημοσκοπήσεις, που τον εμφάνισαν σταθερά να διεκδικεί τουλάχιστον έναν στους δέκα ψηφοφόρους. Αν έχει δίκιο, τότε είναι σίγουρο ότι θα απαιτηθεί δεύτερος γύρος. Αν πάλι έχουν δίκιο οι επιτελείς των δύο βασικών υποψηφίων που προβλέπουν συρρίκνωση των ποσοτών του στην κάλπη, τότε όλα τα ενδεχόμενα είναι ανοικτά.

Μετά τις 10 μ.μ. το αποτέλεσμα

Με αποδεικτικό την ταυτότητα ή το διαβατήριό τους και μόνη προϋπόθεση να εγγραφούν μέλη του κόμματος, προσέρχονται από τις 7 το πρωί στις κάλπες οι ψηφοφόροι της Νέας Δημοκρατίας. Απόψε, σε κάθε περίπτωση μετά τις 22.00, θα φανεί αν η πρωτόγνωρη για τη Ν.Δ. διαδικασία θα «δώσει» νέα ηγεσία, και συνεπώς κάποιος εκ των υποψηφίων θα έχει συγκεντρώσει το 50% των ψήφων, ή αν θα απαιτηθεί επαναληπτική εκλογή το προσεχές Σάββατο.

Οι κάλπες κλείνουν στις 7 μ.μ., εκτός αν υπάρξει μεγάλη προσέλευση πολιτών, οπότε και θα παραμείνουν ανοικτές για όσο απαιτηθεί. Οι οπαδοί του κόμματος μπορούν να ψηφίσουν σε όποιο εκλογικό τμήμα επιθυμούν, ακόμη κι αν αυτό βρίσκεται, επί παραδείγματι, σε κάποιο νησί του Αιγαίου στο οποίο βρέθηκαν αυτό το Σαββατοκύριακο. Το μόνο πρόβλημα είναι ότι, εφόσον απαιτηθεί επαναληπτική εκλογή, θα πρέπει να μεταβούν, εκ νέου, στο ίδιο εκλογικό τμήμα για να ψηφίσουν, καθώς το on line μηχανογραφικό σύστημα λειτουργεί μόνο σήμερα για τη δημιουργία, εκ του μηδενός, του νέου καταλόγου μελών της Ν.Δ. Για τον ίδιο λόγο, δικαίωμα συμμετοχής στον δεύτερο γύρο θα έχουν μόνον όσοι ψηφίσουν σήμερα.

Υπομονή στις γαλάζιους ψηφοφόρους συνέστησε ο κ. Σιούφας

Από τη Ρηγιλλας εκφράζεται βεβαιότητα πως όλα θα κυλήσουν ομαλά. Τούτο διόλου σημαίνει ότι αποκλείονται οι καθυστερήσεις. Γι' αυτό άλλωστε και ο κ. Δ. Σιούφας, πρόεδρος της κεντρικής εφορευτικής επιτροπής, συνέστησε εκ των προτέρων υπομονή στους γαλάζιους ψηφοφόρους. Για την εκλογή έχουν δημιουργηθεί 1.039 εκλογικά κέντρα με 1.584 εκλογικά τμήματα. Στη διαδικασία συμμετέχουν και Έλληνες του εξωτερικού, που κατοικούν σε οκτώ χώρες της Ε.Ε. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, το μηχανογραφικό σύστημα της Ρηγιλλας μπορεί να εξυπηρετήσει περί το ένα εκατομμύριο εκλογείς. Μεγαλύτερη προσέλευση θα είναι εκτιμώμενη για όλους στη Ν.Δ., αλλά και ένα βαρύ φορτίο για τις ηλεκτρονικές υποδομές.

Η ροή αποτελεσμάτων προς τα κεντρικά του κόμματος θα γίνει τόσο ηλεκτρονικά όσο και μέσω τηλεομοιοτυπίας (fax). Ως προς την ώρα που θα «εξακαθαρίσει» η εκλόγη, κάθε πρόβλεψη είναι παρακινδυνευμένη: ιδίως αν οι δύο κύριοι διεκδικητές μάχονται «στήθος με στήθος» ή κάποιος εκ των δύο φλερτάρει με το όριο του 50% για λίγες ψήφους.

Στην τελική προεκλογική συγκέντρωση της Παρασκευής η κ. Ντόρα Μπακογιάννη εισηγήθηκε ότι η ΝΔ βρίσκεται στο πιο κρίσιμο σημείο της ιστορίας της.

Ο κ. Αντώνης Σαμαράς, ο οποίος μίλησε στους οπαδούς του στο Ζάππειο μέγαρο, τόνισε ότι έρχεται μία νέα εποχή για τη ΝΔ από τη Δευτέρα.

Νέα πρόσωπα σε καίριες θέσεις

Τα πρώτα δείγματα γραφής, και άμεσα, θα πρέπει να δώσει η καινούργια ηγεσία της Ν.Δ. Ούτως ή άλλως, ο διάδοχος του Κώστα Καραμανλή θα πρέπει να αποφασίσει για σειρά καίριων θέσεων. Γραμματέας του κόμματος και της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι, επικεφαλής του Πολιτικού Σχεδιασμού, εκπρόσωπος Τύπου, ακόμη και η θέση του γενικού διευθυντή της Ν.Δ., είναι οι «θέσεις ευθύνης» που θα πρέπει να καλυφθούν ώστε το κόμμα να αρχίσει να λειτουργεί σε ανεκτά επίπεδα.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα αναμένεται να είναι το πρώτο πεδίο δοκιμασίας της νέας ηγεσίας. Ούτως ή άλλως, η θητεία του νυν γραμματέα της Κ.Ο. Γιάννη Τραγάκη και των αναπληρωτών του ανανεώθηκε διά βοής, ώστε να είναι η νέα ηγεσία που θα διαλέξει με ποιον θα συνεργαστεί εφεξής. Το ίδιο αναμένεται να συμβεί με τους κοινοβουλευτικούς εκπρόσωπους. Ο νυν εκπρόσωπος κ. Πάνος Παναγιωτόπουλος, για παράδειγμα, έχει ταχθεί υπέρ του κ. Σαμαρά. Ενδεχόμενη επικράτηση της κ. Μπακογιάννη πιθανολογείται ότι θα σημαίνει την αντικατάστασή του. Στον αντίποδα, επικράτηση του εκλεκτού του δεν αποκλείεται να οδηγήσει σε αναβάθμιση τον κ. Παναγιωτόπουλο. Ταχεία αναμένεται και η πλήρωση της θέσης του εκπροσώπου Τύπου του κόμματος, την οποία ταχέως ο... υπηρεσιακός για τις εθνικές εκλογές, ευρωβουλευτής, Γιώργος Κουμουτσάκος. Παρά το γεγονός ότι, δοθείσων των συνθηκών, οι επιδόσεις του κινούνται μάλλον θετικά, ο ίδιος εμφανίζεται να επιλεγεί ως Βρυξέλλες. Ευκόλη θεωρείται και η διαδικασία αλλαγής του γραμματέα Πολιτικού Σχεδιασμού της Ν.Δ., την οποία σήμερα διατηρεί η κ. Φεβρωνία Πατριανάκου.

Πρώτο πεδίο δοκιμασίας της νέας ηγεσίας αναμένεται να είναι η Κοινοβουλευτική Ομάδα

Ζητούμενο, ωστόσο, αποτελεί ο χρόνος υλοποίησης των υπόλοιπων αλλαγών, κυρίως ως προς το πρόσωπο που θα διαδεχθεί τον, υπό παραίτηση, γραμματέα του κόμματος Λεωνόρα Ζαγορίτη. Για την ανάδειξη γραμματέα απαιτείται σύγκληση της Κεντρικής Επιτροπής και μένει να φανεί αν ο νέος πρόεδρος θα τη συγκαλέσει ή ο κ. Ζαγορίτης θα παραμείνει «υπηρεσιακός» μέχρι το τακτικό συνέδριο του κόμματος, στο πρώτο εξάμηνο του 2010. Ως προς το διευθυντή του κόμματος, αν και ορίζεται με απλή απόφαση του προέδρου, η εύρεση του κατάλληλου διαδόχου του κ. Μεν. Δασκαλάκη μπορεί να πάρει χρόνο.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

Αυστηρή ουδετερότητα Καραμανλή στη διαδοχή

Αμχανία και ποικίλα συναισθήματα στα στελέχη της Νέας Δημοκρατίας

Στην τελευταία, σύντομη δήλωση από τη θέση του αρχηγού της Ν.Δ. θα προβεί σήμερα ο Κ. Καραμανλής προσηκόμενος στο εκλογικό τμήμα της Ραφήνας, για να λάβει μέρος στη διαδικασία ανάδειξης του διαδόχου του. Θα είναι λακωνικός και αυστηρά ουδέτερος επικεντρώνοντας στην ενότητα και την προοπτική της παράταξης την επόμενη ημέρα.

Η εμμονή του πρώην πρωθυπουργού να παραμείνει έως τέλος αυστηρά ουδέτερος προκάλεσε ποικίλα συναισθήματα στα στελέχη της Ν.Δ. Άλλοι, ένιωσαν ανακούφιση, εκτιμώντας ότι τυγχόν κλείσιμο του ματιού του απερχόμενου προέδρου προς τη μία ή την άλλη πλευρά θα είχε σημαντική επίδραση στη διαδικασία.

Άλλοι, θα ήθελαν να έχει κινηθεί, έστω διακριτικά προς κάποια πλευρά - προφανώς εκείνη που και οι ίδιοι έχουν επιλέξει. Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, στην έναρξη της διαδικασίας για την εκλογή του νέου αρ-

Λακωνική δήλωση από τον πρώην πρωθυπουργό για την ενότητα και την προοπτική της επόμενης ημέρας.

χηγού προ διμήνου, ο κ. Καραμανλής αντιμετώπισε με καταρχήν μεγάλη περισκεψη το αίτημα του Δημ. Αβραμόπουλου για αλλαγή των όρων του καταστατικού και ανάδειξη του διαδόχου του από τα μέλη και τους φίλους της Ν.Δ. Αλλωστε, ο ίδιος, μαζί με την ανάληψη της ευθύνης τη 1η συντηρητική ήττα, είχε δεσμευτεί ότι θα αποχωρήσει από την ηγεσία με την ολοκλήρωση του έκτακτου συνεδρίου που θα εξέλεγε τον διάδοχό του.

Οι επαφές

Στις αλληπάλληλες επαφές που είχε στην αντίστοιχη μέτρηση προς το συνέδριο με τον πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής Συνεδρίου Δημ. Σιούφα, τον διευθυντή της Ν.Δ. Μεν. Δασκαλάκη, αλλά και τους τέσσερις υποψήφιους για την ηγεσία, ο κ. Καραμανλής φέρεται να επισήμανε τους κινδύνους που μπορεί να έχει μία τέτοια διαδικασία.

Στην πορεία, ωστόσο, και ιδιαίτερα από την ώρα που έγινε σαφές ότι

τείνει να εξελιχθεί σε μαζικό αίτημα, ο πρώην πρωθυπουργός αποδέχθηκε την τροποποίηση του καταστατικού, υπο την απαράβατη, ωστόσο, προϋπόθεση ότι θα συμφωνούν και οι τρεις υποψήφιοι για την ηγεσία της Ν.Δ. Τότε, αποδέχθηκε το κοινό αίτημα της οργανωτικής επιτροπής και των τεσσάρων, τότε, υποψηφίων να παραμείνει στο τιμόνι της Ν.Δ. μέχρι την ανάδειξη του διαδόχου του.

Το έπραξε, περιοριζόμενος στη φυσική του παρουσία και στα στοιχειώδη καθήκοντά του ως αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης, με ελάχιστες συναντήσεις και χωρίς καμία δημόσια παρέμβαση για κρίσιμα ζητήματα της επικαιρότητας. Αλλωστε, το προσωπικό του στιγμή έδωσε έγκαιρα, με την ομιλία του στις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης Παπανδρέου, η οποία χαρακτηρίστηκε θεσμική, και για πολλούς στη Ν.Δ. «ενοχλητικά» συναινετική. Από το βράδυ των εκλογών της 4ης Οκτωβρίου, ακόμη, ο κ. Καραμανλής ζήτησε από όλους τους στενούς του συνεργάτες να τηρήσουν αυστηρή ουδετερότητα και να μην εκδηλώσουν στήριξη προς τη μία ή την άλλη πλευρά, διότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να συνδεθεί με την προσωπική του βούληση.

Επιπροσθέτως, σε όλες τις συναντήσεις που πραγματοποιούσε το προεκλογικό δίμηνο με βουλευτές και στελέχη που ζητούσαν να τον δουν, ο κ. Καραμανλής, κατά γενική παραδοχή, απέφυγε αναφορά σε πρόσωπα και υποψηφιότητες.

Η συντηρητική πλειονότητα των συνεργατών του ακολούθησε την οδηγία αυτή και τουλάχιστον δημοσίως δεν προέβη σε δήλωση στήριξης του ενός ή του άλλου υποψηφίου. Πλην του Γραμματέα Ενημέρωσης Παν. Λειβαδά, ο οποίος εξ αρχής τάχθηκε στο πλευρό του Αντ. Σαμαρά, ο διευθυντής του γραφείου του Γ. Αγγέλου, ο πρώην κυβερνητικός εκπρόσωπος Ευάγγελ. Αντωνόπουλος, ο γραμματέας της Κ.Ε. Λεωτ. Ζαγορίτης, ο διευθυντής της Ν.Δ. Μεν. Δασκαλάκης απέφυγαν μέχρι τέλους οποιαδήποτε πρωτοβουλία θα μπορούσε να παρερμηνευτεί, ενώ ο πρώην διευθυντής του γραφείου Τύπου, νυν βουλευτής Αργολίδας Γ. Ανδριανός προέβη προ ημερών σε μία δήλωση, η οποία κατά ορισμένους ερμηνεύτηκε ως «φιλοσαμαρική».

ΕΛΛΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Η εμμονή του πρώην πρωθυπουργού να κρατήσει αποστάσεις προκάλεσε ποικίλα συναισθήματα στους οπαδούς του κόμματος.

Τι έμαθε και αποφάσισε πρόωρες εκλογές

Λύθηκε εν μέρει αυτές τις ημέρες η επίπονη απορία των στελεχών της Ν.Δ. για τα αίτια που οδήγησαν τον Κ. Καραμανλή στη δραματική απόφαση για πρόωρη προσφυγή στις κάλπες, υπό τις πλέον δυσοίονες για την κυβέρνηση του συνθήκες. Οπως άπαντες στη Ν.Δ. κατανόησαν μετά και την πρόσφατη παρέμβαση του διοικητή της Τραπεζής της Ελλάδος κ. Γ. Προβόπουλου, η κυβέρνηση Καραμανλή γνώριζε ότι το έλλειμμα είχε ήδη ξεπεράσει το «επίσημο» όριο του 6,5% και κάλυπτε ατίθασο. Στις αλληπάλληλες συσκέψεις που πραγματοποιήθηκαν τον Αύγουστο υπό τον κ. Κ. Καραμανλή και με τη συμμετοχή των κ. Γ. Παπαθανασίου, Κ. Χατζηδάκη και Γ. Σουφλιά, ο τότε πρωθυπουργός είχε συζητήσει διεξοδικά με τους συνεργάτες του τις δυσοίονες προβλέψεις του διοικητή της Τράπεζας Ελλάδος.

Στη συνάντηση μεταξύ των κ. Καραμανλή και Προβόπουλου, στις 2 Σε-

πτεμβρίου, ο κεντρικός τραπεζίτης εξέφρασε ανησυχία ότι το έλλειμμα θα υπερβεί το 10% αν δεν ληφθούν μέτρα. Την ίδια ημέρα, 2 Σεπτεμβρίου, ο τότε υπουργός Οικονομίας Γιάννης Παπαθανασίου βρισκόταν στις Βρυξέλλες, προκειμένου να πείσει την Κομισιόν ότι η κυβέρνηση της Ν.Δ. θα παρουσίαζε μέχρι τις 24 Οκτωβρίου πακέτο διαρθρωτικών μέτρων για τον έλεγχο των δαπανών, καθώς τα μέτρα «μη μόνιμου χαρακτήρα» του κοινοτικού δεν κρίθηκαν αρκετά από τους Κοινοτικούς.

Το πρόβλημα, ωστόσο, ήταν ότι ο πρωθυπουργός, αλλά και τα τρία μέλη της οικονομικής επιτροπής, δεν πίστευαν ότι αυτά τα μέτρα μπορούσε να τα λάβει η τότε κυβέρνηση. «Στα τέλη Αυγούστου ήταν πλέον εμφανές ότι το έλλειμμα έτεινε προς το 8,5%» σημειώνει υπουργός της κυβέρνησης Νέας Δημοκρατίας, προσθέτοντας ότι «ο πρωθυπουργός είχε μεγάλες επιφυλάξεις αν τα σκληρά μέτρα που απαιτούνταν μπορούσε να τα περάσει ο ούτως ή άλλως κοινοβουλευτικά αδύναμη κυβέρνηση».

Τι αυτό, άλλωστε, και επιβεβαίωσε την απόφασή του όχι μόνον να οδηγήσει τη χώρα σε πρόωρες εκλογές, αλλά και να προτείνει επιδόματα μέτρα στους πολίτες, την ψήφο των οποίων ζητούσε. Πάγωμα μισθών, επιδομάτων και συντάξεων, περιορισμός των προσηλωσεων, κατάργηση των πλασματικών υπερωριών και νέο μισθολόγιο στο Δημόσιο, ήταν μερικά από τα μέ-

τρα που εξήγγειλε ο τότε πρωθυπουργός στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Οι «καμπάνες», ωστόσο, είχαν αρχίσει να πχούν πολύ νωρίτερα. Η επίσημη διαβεβαίωση του πρωθυπουργού ότι η κρίση πλήττει λιγότερο την Ελλάδα σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, αποσούθηκε σταδιακά από το δημόσιο λόγο περί τον Μάρτιο. Τότε, έγινε αντιληπτό ότι η κρίση κάθε άλλο παρά είχε προστερράσει την Ελλάδα.

Μπροστά στην ανάγκη λήψης μέτρων αλλά και στο ενδεχόμενο των εκλογών, η κυβέρνηση του κ. Καραμανλή από τη μία επέβαλε έκτακτη εισφορά και από την άλλη μείωση των τελών κυκλοφορίας για την αγορά Ι.Χ., μέτρο σαφώς προεκλογικής στόχευσης. Επιχείρησε δηλαδή να κρατήσει δύο καρπούζια σε μία μασχάλη με αποτέλεσμα να πέσουν και τα δύο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΕΡΖΗΣ

Ντέρμπι η αναμέτρηση κατά τους επικοινωνιολόγους

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ

Με όλα τα χαρακτηριστικά ενός ντέρμπι περιγράφουν οι επικοινωνιολόγοι τη σημερινή αναμέτρηση για τη διαδοχή στη Ν.Δ. Με την έννοια ότι τόσο πιθανό είναι σε ένα ποδοσφαιρικό ντέρμπι (όπως το αποψινό Ολυμπιακός - Παναθηναϊκός) να έχουν μια ισοπαλία αποτέλεσμα, άλλο τόσο πιθανό είναι να βρεθούμε προ εκπλήξεως.

Δεδωμένου, ωστόσο, ότι το αποτέλεσμα στο νεοδημοκρατικό ντέρμπι θα το καθορίσουν αποκλειστικά οι ψηφοφόροι «οπαδοί» και όχι η σημερινή επίδοση των ομάδων, χρήσιμο είναι να γίνει μια αναδρομή στην προετοιμασία των δύο κεντρικών «παίκτων», και κυρίως των σφαιλμάτων τους, όπως τα αναδεικνύουν οι επικοινωνιολόγοι, υποστηρίζοντας ότι θα διαδραματίσουν ίσως μείζονα ρόλο ακόμη και στην έκβαση του αγώνα.

Η ενδοκομματική μάχη της Ν.Δ. είχε τρεις βασικές περιόδους. Η πρώτη αρχίζει από τον ήττα της 4ης Οκτωβρίου και ολοκληρώνεται στο Συνέδριο της 7ης Νοεμβρίου. Μέχρι τότε αδιαμφισβήτητο φαβορί θεωρείται ο κ. Ντόρα Μπακογιάννη. Η δεύτερη ξεκινά την επομένη του Συνεδρίου, με τη στήριξη που παρέχει ο Δημήτρης Αβραμόπουλος στον Αντώνη Σαμαρά συμβάλλοντας στην ανατροπή των προβλέψεων. Και η τρίτη τοποθετείται στα τέλη της προηγούμενης εβδομάδας, όταν δηλαδή το κλίμα παλύνεται εντονότατα, εξελίχθηκε που φαίνεται να ευνοεί κυρίως τον κ. Ντόρα Μπακογιάννη

Τα σφάλματα των πρωταγωνιστών θα παίξουν καθοριστικό ρόλο.

με τις δημοσκοπικές έρευνες να... δηλώνουν πλέον αδυναμία πρόβλεψης. Ας δούμε όμως αναλυτικά τις τρεις αυτές περιόδους. Το βράδυ των εκλογών ο πρωθυπουργός μάλλον αφινονιάζει με την απόφασή του όχι μόνον να παραιτηθεί αλλά και να προαναγγείλει έκτακτο Συνέδριο για την ανάδειξη του διαδόχου του. Ήδη την επομένη τα ονόματα των βασικών διεκδικητών προεξοφλούνται, αλλά η έκπληξη έρχεται στις 7 Οκτωβρίου από τον κ. Δημ. Αβραμόπουλο που εισπνέεται η εκλογή να γίνει από τη βάση. Η κ. Μπακογιάννη απαντά ότι «τα καταστατικά των κομμάτων δεν είναι κομμοεξάρτα», εν αντιθέσει με τον κ. Σαμαρά που δηλώνει παρών «και σε μικρό και σε μεγάλο γήπεδο».

Φαβορί

Όσοι στις 19 Οκτωβρίου που ο κ. Καραμανλής μιλά για τελευταία φορά στην κοινοβουλευτική ομάδα, έχοντας ήδη δηλώσει σύμφωνος «η μάχη

Το νεοδημοκρατικό αποτέλεσμα θα το καθορίσουν αποκλειστικά οι ψηφοφόροι «οπαδοί» και όχι η σημερινή επίδοση των πρωταγωνιστών.

να κριθεί από τη βάση αν συμφωνήσουν όλοι» κυρίαρχη είναι η αίσθηση για άνετη νίκη της κ. Μπακογιάννη. Οι δημοσκοπήσεις, άλλωστε, την θεωρούν φαβορί με ποσοστά της τάξεως του 34% έναντι 15% του κ. Σαμαρά, 12% του κ. Αβραμόπουλου και 6% του κ. Παν. Ψωμάδη, που στο μεσοδιάστημα έχει αυτοκριθεί υποψήφιος.

Το ίδιο κλίμα διατηρείται σε μεγάλο βαθμό και στην Κεντρική Επιτροπή της 31ης Οκτωβρίου, αν και λόγω της δημόσιας στήριξης αρκετών βουλευτών στον κ. Σαμαρά - με πρώτο τον Π. Παναγιωτόπουλο - το κλίμα έχει αρχίσει να διαφοροποιείται. Συμβάλλει σε αυτό και η αποχώρηση του κ. Αβραμόπουλου από την κούρα (2 Νοεμβρίου), οι ψήφοι του οποίου φαίνεται να μετακινούνται κυρίως προς τον Μεσοήνιο πολιτικό.

Ανατροπή των προβλέψεων

Μια εβδομάδα μετά, στο Συνέδριο της 7ης και 8ης Νοεμβρίου, οι προβλέψεις αρχίζουν να ανατρέπονται υπέρ του κ. Σαμαρά. Καθοριστική αποδεικνύεται η στήριξη που του προσφέρει την επομένη ο κ. Αβραμόπουλος (9 Νοεμβρίου) και το «σκορ» γίνεται στις 15 Νοεμβρίου (public issue) 43% Σαμαράς, 35% Μπακογιάννη.

Η κ. Μπακογιάννη καταγγέλλει «μυστική συμφωνία παζαριού και τυχοδιωκτισμού» (11 Νοεμβρίου) και αινιτιά με την επιστράτευση του Αρη Σπλιωτόπουλου (16 Νοεμβρίου) στην οποία επικριείται να δοθεί ανάλογη επικοινωνιακή σημασία με αυτά της κί-

νησης Αβραμόπουλου. Οι δημοσκοπήσεις ωστόσο «εμμένουν»: 44,5% Σαμαράς, 36% Μπακογιάννη, 13% Ψωμάδης.

Το κλίμα αρχίζει πλέον και παλύνεται εντονότατα. Η κ. Μπακογιάννη επαναφέρει το Σκοπιανό ως αξίωμα πτέρνα του κ. Σαμαρά και υπενθυμίζει την αποχώρησή του από τη Ν.Δ. (18 Νοεμβρίου), μιλά για γκλόντεν μπόνους που τον στήριζαν και τον καλεί σε τηλεοπτικό ντιμπέιτ (18 Νοεμβρίου). Αυτή τη φορά ο κ. Σαμαράς σκάνει το γάντι, κάτι που οι επικοινωνιολόγοι λένε ότι ήταν το δικό του μεγάλο σφάλμα στην ήπια μέχρι τότε προεκλογική του καμπάνια.

«Οι Βατοπεδινοί και όσοι πλήγωσαν την παράταξη είναι απέναντί μου» λέει στις 20 Νοεμβρίου και μιλά για «καπεταναίους της ήττας των εκλογών» φωτογραφίζοντας τη συναίωση της κ. Μπακογιάννη στις πρόωρες εκλογές. Δημιουργεί έτσι αντισυσπείρωση που καταγράφεται στις δημοσκοπήσεις.

Στην τελευταία προεκλογική της Public Issue η κ. Μπακογιάννη προηγουμένως οριακά του κ. Σαμαρά (41,5% έναντι 41%), αλλά εκείνος φαίνεται να επικρατεί αν χρειασθεί δεύτερος γύρος, με επισφαλή όμως κάθε πρόβλεψη δεδομένης της αδυναμίας να προσεγγισθεί ο αριθμός των ψηφοφόρων.

Η συνέχεια επί της κάλπης η μάλλον επί της οθόνης, καθώς ουδείς μπορεί να προβλέψει πότε θα ανακοινωθούν αποτελέσματα. Πόσω μάλλον στην περίπτωση που το σημερινό ντέρμπι δεν έχει ξεκαθάρο νικητή...

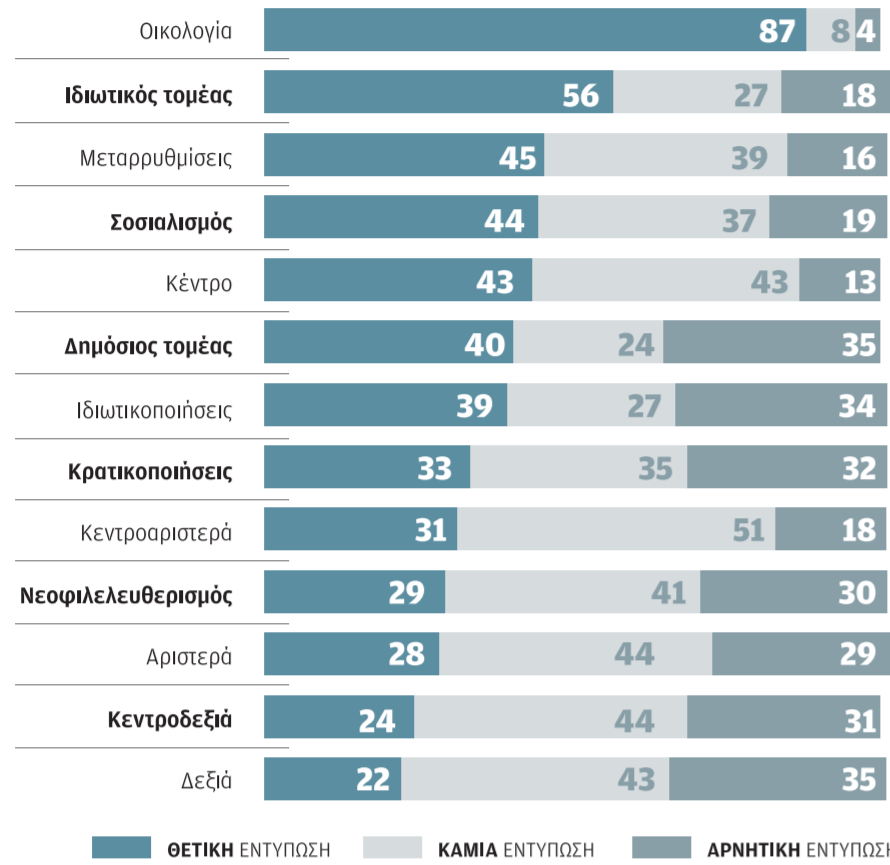

Ο ιδεολογικός άτλας των Ελλήνων

Οι πολιτικές αξίες που κυριαρχούν στο εκλογικό σώμα και η πολύπλευρη κρίση όπως καταγράφεται σήμερα στην Ελλάδα

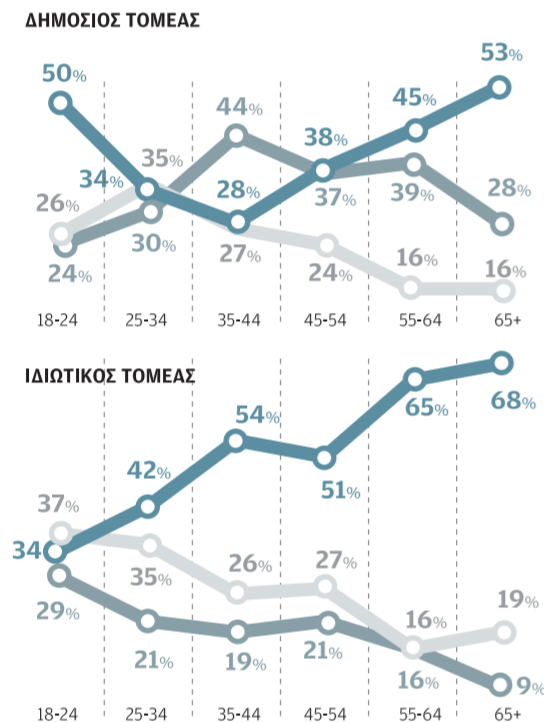
1 Στάσεις απέναντι σε πολιτικές αξίες

Στην καθημερινή ζωή ακούμε συχνά διάφορες λέξεις ή φράσεις. Σ' εσάς προσωπικά προκαλεί θετική, αρνητική ή καμία εντύπωση η λέξη...

4 Στάσεις απέναντι στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα

Θετική Ουδέτερη Αρνητική

6 Τοποθέτηση της έννοιας «Μεταρρυθμίσεις» στην κλίμακα Αριστερά/ Δεξιά

9 ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΔΙΑΙΡΟΥΝ

ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ, ΚΑΤΑ ΑΥΤΟΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΚΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ/ΔΕΞΙΑ

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ PUBLIC ISSUE (Α.Μ. ΕΣ.Ρ. 8) ΜΕΛΟΣ ESOMAR, WAPOR, ΣΕΔΕΑ, ΠΕΣΣ. ΑΝΑΘΕΣΗ: Εφημερίδα «Καθημερινή». ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ: Προσωπικές έρευνες, με τηλεφωνικές συνεντεύξεις από νομοκανονικά των ερωτηθέντων και χρήση δομημένου ερωτηματολογίου, χωρίς κλίση ΠΑΝΩΡΙΣΜΟΣ Γενικό πληθυσμό 18 ετών και άνω. ΠΕΡΙΟΧΗ: Πανελλαδική ΔΕΙΓΜΑ Το σχεδιασμένο μέγεθος του δείγματος ανέρχεται σε 1.001 άτομα και το παρατηρηθέν σε 1.031 άτομα. ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ 3-13/11/2009. ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ: Ακολουθηθεί η μέθοδος της πολλαπλής στατιστικής δειγματοληψίας. ΤΥΠΙΚΟ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ Για τα αποτελέσματα των ερευνών και σε διάστημα εμπιστοσύνης 95%, το τυπικό σφάλμα υπολογίζεται σε +/-3,2% ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΡΕΥΝΑΣ: ΠΕΛΑΓΩ Εργαστήριο 47 Ερευνητές και 3 Επόπτες.

Του ΓΙΑΝΝΗ ΜΑΥΡΗ

Στην πολύπλευρη κρίση που χαρακτηρίζει σήμερα την ελληνική κοινωνία, η ιδεολογική διάσταση είναι σίγουρα σημαντική. Η περίοδος που διανύουμε αναδεικνύεται σε περίοδο μεγάλης ιδεολογικής σύγκρουσης και το κενό ιδεολογικής ηγεμονίας γίνεται ορατό διά γυμνού οφθαλμού. Οι ιδεολογικοί άξονες, πάνω στους οποίους συγκροτήθηκε το μεταπολιτευτικό κοινοπολιτικό σύστημα, κατά τις δεκαετίες του '80 και του '90, έχουν ανατραπεί. Η παγιωμένη, ιστορικά, κλίμακα πολιτικών αξιών έχει πάψει να ισχύει. Η συντηρητική μετατόπιση του εκλογικού σώματος (και του κοινοπολιτικού συστήματος) και η σύγκλιση προς το «κέντρο» είχε σημειωθεί ήδη κατά τη δεκαετία 1985-1995. Οι τάσεις «αποπολιτικοποίησης/αποϊδεολογικοποίησης» των κομμάτων και των εκλογέων, που αποτελούσαν διεθνώς τον κανόνα, έχουν παγιωθεί την τελευταία δεκαετία, με τη γνώριμη χρονική υστέρηση, και στην Ελλάδα. Η κρίση που χαρακτηρίζει το ελληνικό εκλογικό σώμα δεν είναι βέβαια καινούργια. Η απομάκρυνση της κοινωνίας από την πολιτική έχει αρχίσει εδώ και καιρό, ενώ έχει αρχίσει πλέον και η εξόδο από την εκλογική διαδικασία. Εκείνο, όμως, που είναι καινούργιο είναι η επιτάχυνση αυτής της διαδικασίας. Σε μια εντελώς μεταβατική εποχή ραγδαίων αλλαγών και κυριολεκτικά ανακατατάξεων, οι κρίσεις της πολιτικής και της διακυβέρνησης συνοδεύονται και από ένα βαθύτατο ιδεολογικό κενό. Σήμερα, το κοινωνικό κυρίαρχο α-

ξιακό νεφέλωμα συγκροτείται από το τετράπτυχο: Οικολογία - ιδιωτικός τομέας - μεταρρυθμίσεις - σοσιαλισμός (διάγραμμα 1). Ο «μέσος ιδεολογικός όρος» του εκλογικού σώματος θα μπορούσε να περιγραφεί σχηματικά ως «μετριοπαθής (μεταρρυθμιστική) σοσιαλδημοκρατία, με αγορά και οικολογικές ευαισθησίες». Το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει και με βάση την αυτοτοποθέτηση των ερωτηθέντων σε ιδεολογικό-πολιτικό ρεύμα: το ιδεολογικό ισοδύναμο «σοσιαλιστές/σοσιαλδημοκράτες» αντιστοιχεί στη σημερινή ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία (διάγραμμα 2). Το εν λόγω ρεύμα παραμένει σήμερα στην Ελλάδα πλειοψηφικό. Μόνο η οικολογία διαθέτει καθολική κοινωνική νομιμοποίηση. Αποτελεί την υπέρτατη πολιτική αξία και βρισκεται στον αντίποδα όλων των παραδοσιακών αξιών, που συγκροτούν το φάσμα του άξονα Αριστερά/Δεξιά, αλλά και του διάδοχου δίπολου της δεκαετίας του '90 (νεοφιλελευθερισμός/σοσιαλδημοκρατία). Δεν μεταφράζεται, ωστόσο, αυτόματα και σε συγκροτημένο μαζικό ιδεολογικό ρεύμα (διάγραμμα 2). Το γεγονός ότι μόλις 1% του εκλογικού σώματος αυτοαναγνωρίζεται ιδεολογικά στο οικολογικό ρεύμα δεν είναι άσχετο με τις χαμηλές εκλογικές επιδόσεις των οικολογικών σχημάτων στις πρόσφατες ευρωεκλογές και βουλευτικές εκλογές. Αν και η οικολογία έχει μετατραπεί σε πηγή νομιμοποίησης της οποιασδήποτε ασκούμενης πολιτικής (κρατικής ή ιδιωτικής), εντούτοις, δεν ταυτίζεται (τουλάχιστον ακόμη) με την «αγορά»

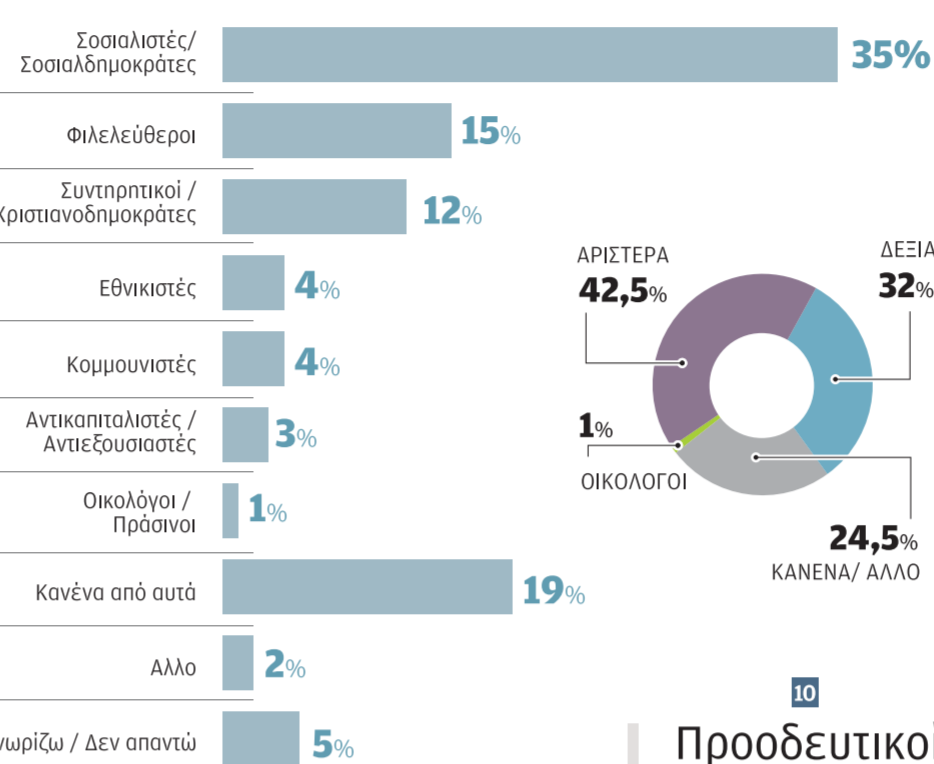
(που μετράται εμπειρικά με τη γνώμη για τον ιδιωτικό τομέα). Αντίστοιχα με την οικολογία, έτσι και οι μεταρρυθμίσεις είναι πολιτική έννοια πλήρως αποφορτισμένη, καθολικής και υπερκομματικής αποδοχής, που δεν προσδιορίζει κανένα συγκεκριμένο πολιτικό ή παραταξιακό γκερίσμα (όπως παλαιότερα, ο εκσυγχρονισμός και η αλλαγή), αλλά μπορεί ταυτόχρονα να συναρθωθεί με όλα (διάγραμμα 8). Το ίδιο ισχύει και με τις διάχυτες κοινωνικές πεποιθήσεις για την κοινωνική αλλαγή (διάγραμμα 9 και 10). Η έννοια του Κέντρου παραμένει πλέον αναβαθμισμένη μεταξύ των πα-

ραδοσιακών πολιτικών αξιών του άξονα Αριστερά/Δεξιά, ενώ ως πολιτική αξία διαθέτει και μια διευρυμένη αποδοχή. Είναι αποτέλεσμα της (ομαλής) πολιτικής και ιδεολογικής λειτουργίας του ελληνικού δικομματικού συστήματος και της τακτικής εναλλαγής στην εξουσία που έχει εδραιωθεί. (Περίπου το 1/3 του μεταπολιτευτικού εκλογικού σώματος έχει ψηφίσει και τα δύο κόμματα της διακυβέρνησης.) Η σημασία, δηλαδή, που έχει αποκτήσει η συγκεκριμένη έννοια δεν σχετίζεται καθόλου με τα χαρακτηριστικά που ανέδειξε ιστορικά το κεντρώο φαινόμενο στην Ελλάδα (εναλλακτική λύση διακυβέρνησης απέναντι στη συντηρητική πα-

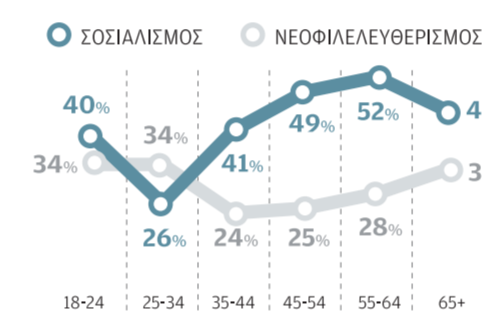
ράταξη και πολιτική εκπροσώπηση της πτωχότερης αριστεράς). Δεν παραπέμπει στην προδικτατορική ούτε στην πρώιμη μεταπολιτευτική πολιτική σκηνή. Εκφράζει, απλώς, την τάση αποφορτίσης από τις παραδοσιακές ταυτίσεις, την απόρριψη των «άκρων» και την υιοθέτηση της «ενδιάμεσης», «μη πολωτικής», αλλά και «απολιτικής» λύσης. **Ιδιωτικός/δημόσιος τομέας** Η επικρατούσα σήμερα ιδεολογική αναστάτωση και σύγχυση αποκαλύπτεται σε όλη της την έκταση όταν διερωτηθούν οι στάσεις της ελληνικής κοινής γνώμης απέναντι στο κράτος και στη σχέση ιδιωτικού/δημόσιου χώρου (δημόσιος/ιδιωτικός τομέας, ιδιωτικοποιήσεις/αποκρατικοποιήσεις - διάγραμμα 1). Στη δεκαετία του '90 εδραιώθηκε η ιδεολογική απαξίωση του δημόσιου τομέα, και αντίστοιχα προωθήθηκε από τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές η ιδεολογική αναβάθμιση του ιδιωτικού τομέα (της αγοράς). Αυτός ο ιδεολογικός συσχετισμός, εντούτοις, λόγω της υφιστάμενης οικονομικής κρίσης τείνει σήμερα να αντιστραφεί. Αφενός, λόγω της επανέκαμψης του κράτους και της ενίσχυσης του οικονομικού του ρόλου και αφετέρου λόγω της κοινωνικής ανασφάλειας, που οδηγεί τις περισσότερες ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, όπως οι νέοι και οι ηλικιωμένοι, να προσβλέπουν περισσότερο σε αυτό (διάγραμμα 6).

Δεξιά και Αριστερά Οι λέξεις Δεξιά/Αριστερά, στη συνείδηση των ψηφοφόρων, είναι σήμερα ελάχιστα νομιμοποιημένες. Η ι-

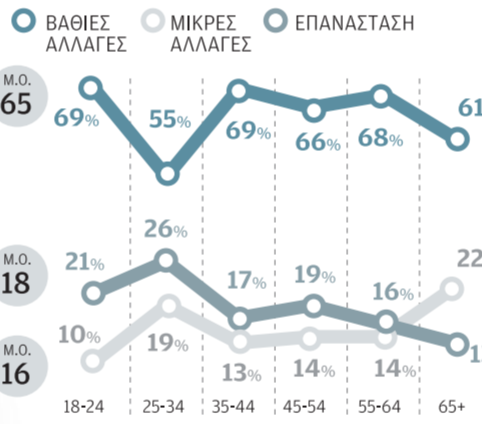
2 Αυτοτοποθέτηση σε ιδεολογικό ρεύμα

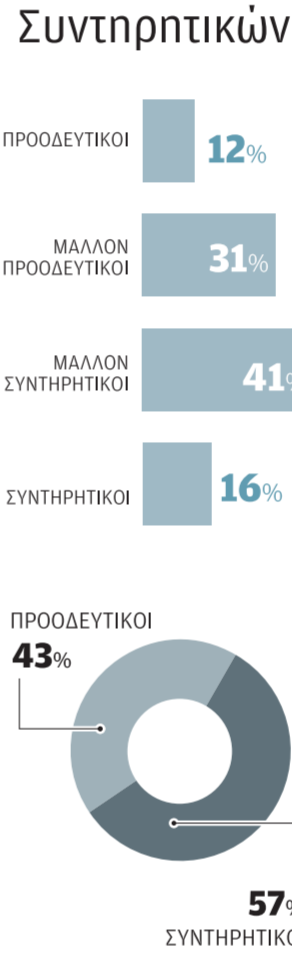
5 Κοινωνική αποδοχή του Σοσιαλισμού και του Νεοφιλελευθερισμού

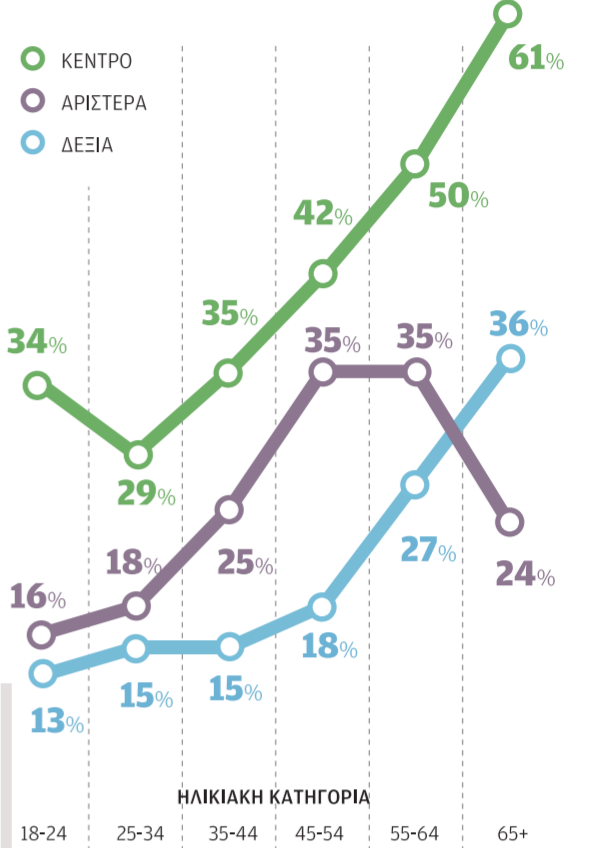
7 Στάσεις απέναντι στην κοινωνική αλλαγή

10 Προοδευτικοί εναντίον Συντηρητικών

3 Κοινωνική αποδοχή των αξιών της Αριστεράς, του Κέντρου και της Δεξιάς

8 Στάσεις απέναντι σε μεταρρυθμίσεις και δικαιώματα

ΚΑΤΑ	ΥΠΕΡ
32	64
29	61
38	59
52	42
60	35
65	32
66	32
68	30
64	30

Πρώτα σύννεφα πάνω από το ΠΑΣΟΚ

Προβληματισμός για τις δημόσιες διαφωνίες υπουργών, τα αντιφατικά επικοινωνιακά μηνύματα και τη στελέχωση του κράτους

Μετά τα προβλήματα των πρώτων ημερών στον κ. Γ. Παπανδρέου έχουν κατατεθεί εισηγήσεις, σύμφωνα με τις οποίες θα πρέπει να δίδει σε μεγαλύτερο βαθμό τον τόνο της κυβερνητικής πολιτικής.

Του **Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Λιγότερο από δύο μήνες μετά την εκλογική νίκη του κ. Γ. Παπανδρέου, τα πρώτα πυκνά σύννεφα πάνω από τον ήλιο του ΠΑΣΟΚ έχουν αρχίσει να γίνονται ορατά. Η συχνή, λόγω υποχρέωσης, απουσία του πρωθυπουργού στο εξωτερικό, οι δημόσιες διαφωνίες μεταξύ υπουργών, τα αντιφατικά επικοινωνιακά μηνύματα και οι καθυστερήσεις στη στελέχωση του κρατικού μηχανισμού συνθέτουν ένα εκρηκτικό πολιτικό μείγμα, που πλέον προβληματίζει έντονα το ίδιο το Μέγαρο Μαξίμου.

Οι πλέον αισιόδοχοι, όπως ο κ. Θ. Πάγκαλος, φέρνουν να εκτιμούν πως η κυβέρνηση «περνάει τις παιδικές της ασθένειες», καθώς πολλά στελέχη της δεν έχουν προηγούμενη υπουργική και επικοινωνιακή εμπειρία και ότι θα βρει τον βηματισμό της το επόμενο διάστημα. «Η κριτική που μας ασκείται είναι υπερβολική και θα την καταλάβαι αν είχαν περάσει έξι και όχι μόνον δύο μήνες» λέει ο αντιπρόεδρος στους συνομιλητές του.

Άλλοι, όμως, υποστηρίζουν πως το πρόβλημα είναι βαθύτερο.

Ήδη, στον κ. Γ. Παπανδρέου έχουν κατατεθεί εισηγήσεις, σύμφωνα με τις οποίες θα πρέπει να δίδει σε μεγαλύτερο βαθμό τον τό-

νο της κυβερνητικής πολιτικής, αλλά και να προχωρήσει στη δημιουργία ενιαίου και ισχυρού πολιτικού κέντρου.

Κατά μια άποψη, τον συγκεκριμένο ρόλο θα μπορούσε να διαδραματίσει η ομάδα του λεγόμενου «πρωινού καφέ», αλλά με την αρχική της σύνθεση. Δηλαδή, με την παρουσία των κ. Γ. Ραγκούση, Δημ. Ρέππα, Γ. Παπακωνσταντίνου και την προσθήκη του κ. Σ. Ξυνίδου, οι οποίοι τις τελευταίες εβδομάδες -με δεδομένη και τη μη συμμετοχή του πρωθυπουργού στις συνεδριάσεις- απουσιάζουν συστηματικά από το όργανο. Κατά μια άλλη εκδοχή, όμως, απαιτούνται «ριζοσπαστικότερα» μέτρα, καθώς τα δύσκολα για την κυβέρνηση έπονται. Όσοι πρεσβεύουν την παραπάνω άποψη υποστηρίζουν πως ο κ. Γ. Παπανδρέου θα πρέπει να τεθεί ο ίδιος επικεφαλής ενός «ορατού» οργάνου με τη μορφή «μίνι κυβερνητικής επιτροπής», που θα έχει τη συνολική ευθύνη του πολιτικού και επικοινωνιακού σχεδιασμού της κυβέρνησης.

Επίσης, στο παρασκήνιο ασκείται ήδη κριτική για το γεγονός ότι ο πρωθυπουργός δεν έχει αναδείξει επαρκώς, από κοινού με τους κ. Παπακωνσταντίνου και Σακινίδη, τη διηνά δημοσιονομική κατάσταση της χώρας και την ανά-

γκη λήψης επώδυνων μέτρων. Όμως, πέραν της παρέμβασης που επέκοπε να κάνει χθες ο πρωθυπουργός στο Πολιτικό Συμβούλιο του ΠΑΣΟΚ, στο Μέγαρο Μαξίμου έχει επικρατήσει η άποψη πως τυχόν χρησιμοποίηση δραματικών τόνων από τον κ. Παπανδρέου στην παρουσία φάση θα «νέκρωσε την αγορά». Ως εκ τούτου, της οποίας δικής του μείζονος παρέμβασης στην ανωτέρω κατεύθυνση, θα προηγηθεί η προώ-

Συγκρούσεις κυβερνητικών στελεχών για τις αρμοδιότητες

θηση των μέτρων αναθέρμανσης της οικονομίας από την κ. Λούκα Κατσέλη, και η κατάρτιση του νέου φορολογικού νομοσχεδίου.

Επί του παρόντος, είναι λοιπόν σαφές πως ο κ. Γ. Παπανδρέου δεν έχει λάβει τις αποφάσεις του για ενδεχόμενη αλλαγή του υφιστάμενου μοντέλου παραγωγής στρατηγικής και επικοινωνιακής πολιτικής. Ως εκ τούτου, οι επιτελείς του θέτουν ως προτεραιότητα την άμεση θεραπεία των βασικών «αρρυθμιών» της κυβέρνησης. Πρώτο μέλημα, είναι η στήριξη του υπουργού Οι-

κονομικών κ. Γ. Παπακωνσταντίνου, το κύρος του οποίου δέχθηκε πλήγμα από τις δημόσιες διαφωνίες των κ. Θ. Πάγκαλου και Χρ. Παπουτσά στην προοπτική «παγώματος» των μισθών. Μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες, στον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης επισημάνθηκε με διακριτικό τρόπο, ότι εκ του θεσμικού του ρόλου, πρέπει να αποφεύγει τη δημόσια κριτική κυβερνητικών στελεχών. Ενώ, στην ίδια κατεύθυνση, υπήρξαν παρααινέσεις προς τον κ. Παπακωνσταντίνου προκειμένου να ενημερώνει τους βασικούς «παίκτες» της κυβέρνησης για τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει, ώστε να είναι καλύτερα προετοιμασμένες και να τυγχάνουν αποτελεσματικής επικοινωνιακής στήριξης.

Προτεραιότητα

Δεύτερη προτεραιότητα, είναι η αποφυγή δημόσιων διαφωνιών μεταξύ υπουργών. Η διάσπαση απόψεων μεταξύ του κ. Δ. Ρέππα και της κ. Τίνας Μπριμπίλη που κινήθηκε εκτός κεντρικής κυβερνητικής γραμμής στο ζήτημα του Αχελώου αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα. Οι διαφορετικοί τόνοι έναντι του διοικητού της Τράπεζας της Ελλάδος από τους κ. Γ. Παπα-

κωνσταντίνου και Γ. Πεταλωτή, ένα ακόμη. Και οι αποκλίνοσες τοποθετήσεις των κ. Ευάγγ. Βενιζέλου και Π. Μπεγγλίτη για τη νατοϊκή αντιπυραυλική ασπίδα, το τρίτο.

Τέλος, επιβεβλημένη θεωρείται η «εξομάλυνση» των σχέσεων μεταξύ υπουργών και υφυπουργών σε μια σειρά από υπουργεία. Η σύγκρουση της κ. Αννας Διαμαντοπούλου και του κ. Γ. Πανάρετου έχει καταστεί ορατή και δημοσίως. Όμως, στο παρασκήνιο της Ιερουσαλήμ του ΠΑΣΟΚ γίνεται λόγος και για άλλους υπόγειους διαγκωνισμούς: Μεταξύ των κ. Δ. Ρέππα και Ν. Σπυριδάκη στο Υποδομών, της κ. Τίνας Μπριμπίλη και του κ. Γ. Μανιάτη στο Περιβάλλοντος, και μεταξύ των κ. Μαριλίζας Ξενογιαννακοπούλου και Φώφης Γεννηματά στο Υγείας, ενώ φημολογείται πως πρόβλημα συντονισμού καταγράφεται και στο υπουργείο Οικονομίας του οποίου προΐσταται η κ. Λούκα Κατσέλη.

Συνομιλητές του πρωθυπουργού εκτιμούν πως το τοπίο θα ξεκαθαρίσει όταν καθοριστούν οι αρμοδιότητες των υφυπουργών, έργο το οποίο έχει αναλάβει ο γραμματέας του υπουργικού συμβουλίου κ. Λύτρας.

Η παρέμβαση του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος κ. Γιώργου Προβόπουλου ενόχλησε την κυβέρνηση.

Η εθνική οικονομία στο επίκεντρο της στρατηγικής

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Η οικονομία θα αποτελέσει, αναγκαστικά, το επίκεντρο της κυβερνητικής στρατηγικής το προσεχές χρονικό διάστημα. Μετά την εξαιρετικά δύσκολη εβδομάδα που μόλις απίληε, στο Μέγαρο Μαξίμου θεωρούν ότι πρέπει στο εξής να είναι περισσότερο προετοιμασμένοι για παρεμβάσεις, όπως αυτή του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας κ. Γιώργου Προβόπουλου. Η συγκεκριμένη περίπτωση έγινε αντικείμενο συζήτησης, είχε μάλιστα προγραμματισθεί και συσκέψη επί τούτου την περασμένη Πέμπτη, η οποία ανεβλήθη λόγω του πρωθυπουργικού οδοντιατρικού προβλήματος.

Σε επίπεδο σχεδιασμού πάντως, ο πρωθυπουργός κ. Γιώργος Παπανδρέου αναμένεται ότι θα απευθύνει τις επόμενες ημέρες έκκληση για εθνική ενότητα, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η οικονομική κρίση. Η κεντρική γραμμή είναι ότι η ελληνική οικονομία έχει γίνει αντικείμενο κερδοσκοπικών επηθέσεων, δίχως ωστόσο να κατονομάζεται η προέλευσή τους. Ωστόσο, την ίδια στιγμή τονίζεται ότι παρά τις αντιξοότητες, υπάρχει ελπίδα ανάταξης της οικονομίας, ακόμη και αν τελικά χρειαστεί περισσότερος χρόνος. Ο κ. Παπανδρέου, στο πλαίσιο της στρατηγικής περί εθνικής ενότητας, θα ζητήσει τη σύγκληση Συμβουλίου Πολιτικών Αρχηγών, προκειμένου να τονίσει την ανάγκη κοινού μετώπου.

Στην κυβέρνηση θεωρούν επίσης κρίσιμη και τη σημερινή ημερομηνία, κατά την οποία θα προκύψει ο νέος ή η νέα πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας. Υπάρχει μια επεξεργασμένη στρατηγική, αναφέρουν σχετικές πηγές, για την αντιμετώπιση της αξιωματικής αντιπολίτευσης, ανεξαρτήτως από το αν ο επικεφαλής της ονομάζεται Αντώνης Σαμαράς ή Ντόρα Μπακογιάννη. Επικρίπτονται και στους δύο ανάλογες ευθύνες, καθώς, όπως λένε, ήταν και οι δύο υπουργοί της προηγούμενης κυβέρνησης.

«Στη Ν.Δ. -σημειώνουν στελέχη του κόμματος- σχεδόν δύο μήνες μετά τις εκλογές δεν έχουν κάνει ούτε ίχνος αυτοκριτικής». Αναφέρουν μάλιστα ως αντιδιαστολή το παράδειγμα της ενδοκομματικής αναμέτρησης του 2007, οπότε -όπως λένε- η αυτοκριτική, ιδίως στην προηγούμενη κυβερνητική θητεία του ΠΑΣΟΚ, ήταν εξοντωτική.

Αναμένεται έκκληση για εθνική ενότητα, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η κρίση

Το ταξίδι της ζωής σχεδιάζεται σήμερα από βένα...

EuroLife Ltd. Διεθνών Κοινωνικών Προβλεψών: EuroLife House
 Έβρου 4, 2003 Σπυριδάκης, Αθήνα, Τηλ: 22 194000, φαξ: 22 341090
 www.eurolife.com.cy, Γραμμή Ανεμερίων: Επικοινωνία: 8000 8880

EuroLife Ασφάλεια

Στα 19 έσοδα, το χέρι σου. Επισκέψου οι γονείς σου, είναι φροντίσει έσοδα.
Πρόγραμμα Υγείας Medica

Με την πρώτη μου σύμφωνη, ήρω και η πρώτη μου ασφαλέσει.
Ασφάλεια Ζωής

Το σπίτι σου το ασφαλεία. Όπως το ήλιος, χωρίς εμπόδια και έσο και το κεφάλι σου ήσυχος για ότι κι αν συμβεί.
Στεγαστικό Πρόγραμμα

Η υγεία. Η στήν μου και της οικογένειάς μου είναι πολύ σημαντική.
Πρόγραμμα Υγείας Medica

Η ζωή είναι απρόβλεπτη. Αμέσως και όταν χρειάζεσαι να μείνεις εντός οικογένειάς σου, είναι κάποιον να έχεις επείγει.
Ασφάλεια Προστασίας Εισοδήματος

Η περίθαλψη της άνωτατης ηλικίας και χειραγώγησης οι επιθυμίες σου σταματούν.
Πρόγραμμα Συνταξιοδότησης

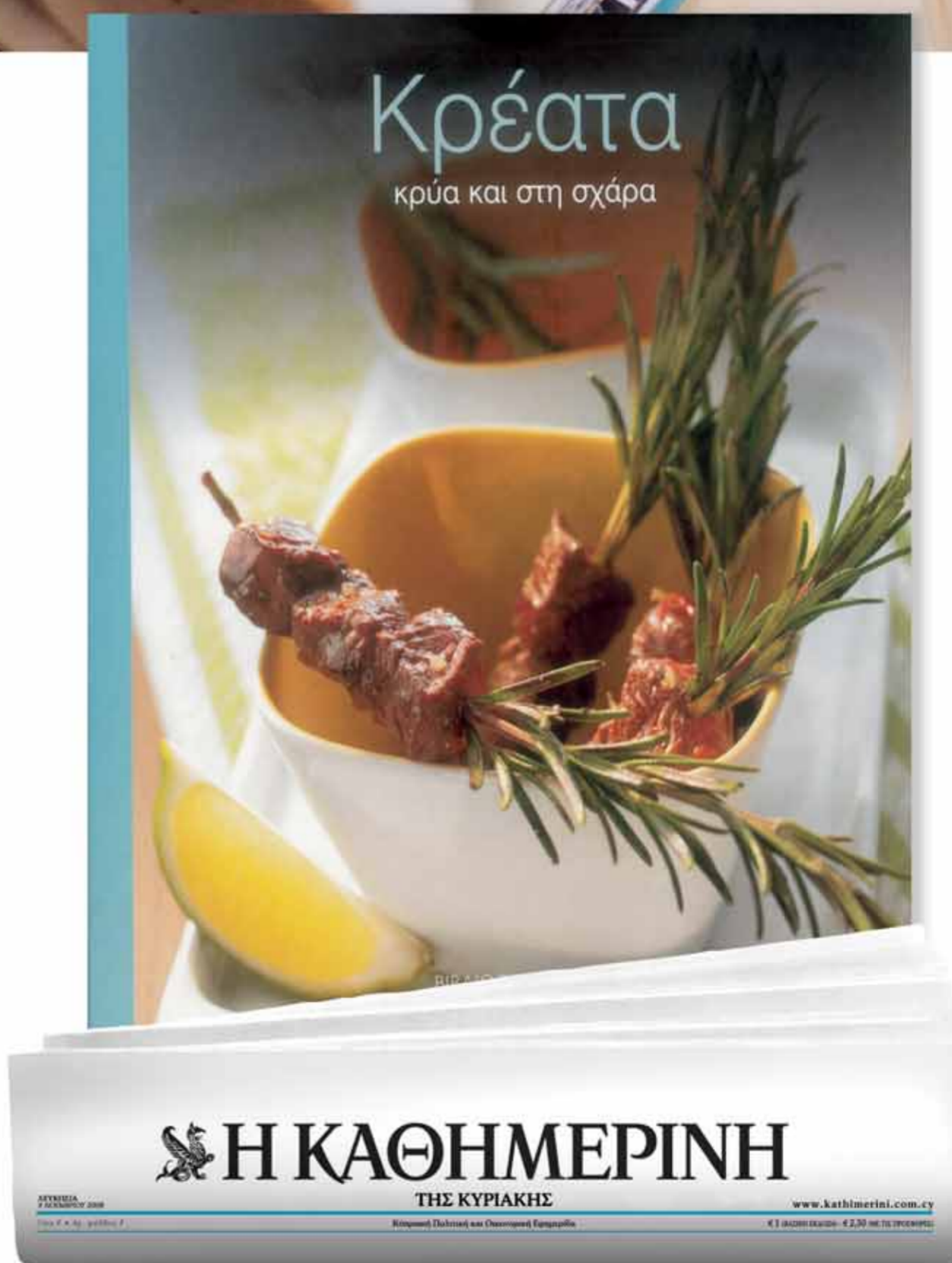
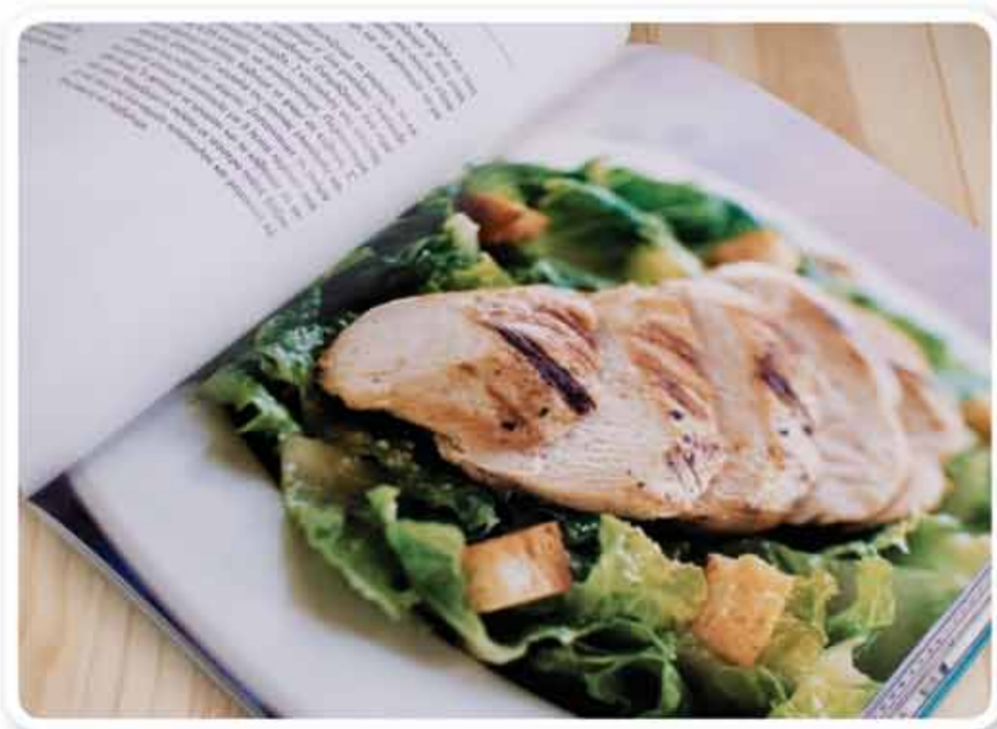
Κάπου εδώ γεννιόμαστε... και η ζωή συνεχίζεται.

Την Κυριακή 6 Δεκεμβρίου μαζί με την Καθημερινή

Μαγειρική πολυτελείας
με τις πιο εύγευστες
συνταγές για κρέατα

**191 σελίδες
με 63 μοναδικές
συνταγές.**
Μαζί, συμβουλές
για το σωστό μαγείρεμα
αλλά και ιδέες
για τη διακόσμηση
του τραπέζιου

Αντικειμενικά Αξιοπίστη

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΓΝΩΜΕΣ

ΕΛΛΑΔΑ

ΚΟΣΜΟΣ

ΥΓΕΙΑ

ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΟΔΑ

Αφγανιστάν: οι τρεις επιλογές του Ομπάμα

Εντός της εβδομάδας οι αποφάσεις

Της **ELISABETH BUMILLER**

Εάν ο Μπαράκ Ομπάμα ικανοποιήσει το αίτημα του διοικητή των ΝΑΤΟϊκών δυνάμεων στο Αφγανιστάν, στρατηγού Στάνλεϊ Μακρίσταλ, για την αποστολή ενισχύσεων 40.000 ανδρών, τότε ο αμερικανικός στρατός θα έχει την ευελιξία και τη δυνατότητα να διαθέσει επιπλέον 15.000 στρατιώτες στις νότιες περιοχές της χώρας, όπου βρίσκεται και το προπύργιο των Ταλιμπάν, 5.000 ακόμη στην κρίσιμη περιοχή των συνόρων με το Πακιστάν, καθώς και 10.000 εκπαιδευτές για τα αφγανικά Σώματα Ασφαλείας. Οι υπόλοιποι θα μπορούσαν να διαμοραστούν σε μονάδες σε ολόκληρη την αφγανική επικράτεια, συμπεριλαμβανομένης της πρωτεύουσας Καμπούλ, αλλά και να επιφορτιστούν με την εκτέλεση μυστικών επιχειρήσεων.

Εάν όμως ο κ. Ομπάμα επιλέξει να στείλει μόλις 10.000 έως 15.000 στρατιώτες, τότε ο στρατηγός Μακρίσταλ αναγκαστικά θα τους χρησιμοποιήσει κυρίως ως εκπαιδευτές, ενώ θα στείλει και περιορισμένες ενισχύσεις στην επαρχία Κανταχάρ, πνευματικό και επιχειρησιακό κέντρο των Ταλιμπάν. Στη γειτονική επαρχία Χελμάντ, όπου παράγονται μεγάλες ποσότητες οπίου, δεν θα αναπτυχθούν νέες δυνάμεις και το ίδιο ισχύει και για τη μεθόριο με το Πακιστάν. Τα υπέρ και τα κατά της κάθε ενδεχόμενης κίνησης μελετήθηκαν ενδελεχώς από τον κ. Ομπάμα και το επιτελείο του και οι σχετικές αποφάσεις θα ανακοινωθούν αυτήν την εβδομάδα. Αξίζει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι ενώ τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων αναμέ-

νεται να μονοπωλήσει ο αριθμός των στρατιωτών που θα σταλούν, αυτό που πραγματικά έχει σημασία είναι το πώς θα χρησιμοποιηθούν οι ενισχύσεις.

Στις επόμενες αράδες του κειμένου, παρατίθεται μια αρχική εκτίμηση της κατανομής δυνάμεων, ανάλογα με τον αριθμό των ενισχύσεων. Η εκτίμηση αυτή βασίζεται σε συζητήσεις και αναλύσεις ανώτερων αξιωματούχων του Πενταγώνου και της Αμερικανικής κυβέρνησης.

Επιλογές

Στα τέλη του περασμένου Σεπτεμβρίου, ο στρατηγός Μακρίσταλ παρουσίασε στο Πεντάγωνο τρεις επιλογές για την ενίσχυση των 68.000 Αμερικανών που ήδη έχουν αναπτυχθεί στο Αφγανιστάν: το πρώτο σενάριο προέβλεπε 80.000 επιπλέον στρατιώτες, το δεύτερο 40.000 επιπλέον και το τρίτο 10.000 με 15.000. Ο Λευκός Οίκος αμέσως απέρριψε την επιλογή των 80.000 και διασαφίνισε ότι ο μεγαλύτερος δυνατός αριθμός που μελετάται είναι οι 40.000.

Αν προκριθεί λοιπόν αυτή η επιλογή, τότε η βασική προτεραιότητα του Μακρίσταλ θα είναι να διαθέσει γύρω στους 10.000 άνδρες στην επαρχία Κανταχάρ, η οποία συνορεύει με το Πακιστάν. Η πόλη της Κανταχάρ είναι η δεύτερη μεγαλύτερη στο Αφγανιστάν μετά την πρωτεύουσα Καμπούλ. Στην περιοχή βρίσκονται αυτή τη στιγμή 3.200 Αμερικανοί στρατιώτες και 1.600 Καναδοί. Οι Ταλιμπάν ελέγχουν το μεγαλύτερο μέρος της επαρχίας και ενίοτε πολιορκούν και την πρωτεύουσα. «Είναι γεγονός ότι δεν διαθέτουμε αυτή τη

Για να «δαμάσει» τους Ταλιμπάν στο ακανόνιστο Αφγανιστάν ο στρατηγός Μακρίσταλ αναμένει νέα αποστολή στρατιωτών.

στιγμή αρκετούς στρατιώτες για τον έλεγχο της Κανταχάρ», σημειώνει ο Κίμπερλι Κίγκαν, πρόεδρος του Ινστιτούτου Πολιτικών Μελετών (Institute for the Study of War), ο οποίος εργάστηκε και ως σύμβουλος του Μακρίσταλ το περασμένο καλοκαίρι. Αν, με τη βοήθεια των επιπλέον στρατιωτών, οι Αμερικανοί θέσουν υπό τον έλεγχό τους την περιοχή, η οποία είναι και το προπύργιο των Ταλιμπάν στη χώρα, θα πρόκειται αναμφίβολα για μεγάλη στρατηγική επιτυχία και σοβαρό πλήγμα στο ηθικό του εχθρού.

Περίπου 5.000 επιπλέον άνδρες από τις ενισχύσεις των 40.000 θα σταλούν στην επαρχία Χελμάντ, όπου παράγονται και οι μεγαλύτερες ποσότητες οπίου στο Αφγανιστάν. Η εμπορία οπίου αποτελεί βασική πηγή εσόδων για τους εξτρεμιστές, ενώ η εμπέδωση κλίματος ασφάλειας στη Χελμάντ θεωρείται μείζονος

Τα υπέρ και τα κατά της αποστολής 40.000, 20.000 και 15.000 ανδρών

σημίας για τον άμαχο πληθυσμό, αφού στην εύφορη κοιλάδα της Κανταχάρ, η οποία είναι και το προπύργιο των Ταλιμπάν στη χώρα, θα πρόκειται αναμφίβολα για μεγάλη στρατηγική επιτυχία και σοβαρό πλήγμα στο ηθικό του εχθρού.

Επίσης, 5.000 στρατιώτες θα αναπτυχθούν, εφόσον φυσικά είναι διαθέσιμοι, στις επαρχίες Πακτικά, Πάκτια και Κοστ, οι οποίες συνορεύουν με τις ημιαυτόνομες ορεινές επαρχίες του Πακιστάν (το Βόρειο και το Νότιο Βαζιρι-

στάν). Οι συγκεκριμένες πακιστανικές επαρχίες έχουν μετατραπεί σε καταφύγιο για την ηγεσία της Αλ Κάιντα. «Όσοι δυνάμεις και να στείλει ο Λευκός Οίκος, το σίγουρο είναι ότι ο κύριος όγκος τους θα πάει στο νότιο και το ανατολικό Αφγανιστάν. Στις κεντρικές και βόρειες περιοχές της χώρας, όπου τα πράγματα είναι πιο ήσυχα, θα γίνει οικονομία δυνάμεων», δήλωσε ανώτερος κυβερνητικός αξιωματούχος που επιθυμεί να διατηρήσει την ανωνυμία του. Τέλος, γύρω στις 10.000 Αμερικανοί στρατιώτες θα αναλάβουν την εκπαίδευση Αφγανών συναδέλφων τους.

Αυτό είναι σε γενικές γραμμές το σχέδιο δράσης που έχουν κατά νουν ο Αμερικανός υπουργός Άμυνας, Ρόμπερτ Γκέιτς, η υπουργός Εξωτερικών, Χίλαρι Κλίντον και ο αρχηγός του Γενικού Επιτελείου, ναύαρχος Μάικλ Μιούλεν. Σε περίπτωση που ο κ. Ομπάμα αποφασίσει

Τα «μικρά» σενάρια

20.000 στρατιώτες

Εάν ο κ. Ομπάμα αποφασίσει να στείλει μόνο 20.000 στρατιώτες, τότε, σύμφωνα με πολιτικούς αναλυτές, δεν θα υπάρχουν διαθέσιμοι στρατιώτες για το υπόλοιπο της χώρας, πέραν του Νότου. Επίσης, οι ενισχύσεις για ορισμένες περιοχές της Χελμάντ -αν υπάρξουν- θα είναι ελάχιστες. Η συγκεκριμένη επιλογή θα σημαίνει ότι ο κ. Ομπάμα περιμένει τη συνδρομή και των υπόλοιπων κρατών-μελών του ΝΑΤΟ (αυτή τη στιγμή, υπάρχουν 35.000 στρατιώτες του ΝΑΤΟ στο Αφγανιστάν). Οι περισσότερες αμερικανικές ενισχύσεις θα διατεθούν για την εκπαίδευση των Αφγανών. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της κυβέρνησης, οι 30.000 επιπλέον στρατιώτες θα στοιχίσουν περίπου 25 με 30 δισεκατομμύρια δολάρια τον χρόνο στον κρατικό προϋπολογισμό, ενώ οι 20.000 επιπλέον στρατιώτες θα στοιχίσουν 21 δισεκατομμύρια δολάρια.

10.000 με 15.000 στρατιώτες

Ο συγκεκριμένος αριθμός αποτελεί εισήγηση του Αμερικανού αντιπροέδρου, Τζο Μπάιντεν. Οι ενισχύσεις αυτές θα αρκούν μόνο για την επιτάχυνση της εκπαίδευσης του αφγανικού στρατού, ενώ θα αυξηθούν οι επιχειρήσεις των ειδικών δυνάμεων με στόχο την εξόντωση της ηγεσίας της Αλ Κάιντα. Επίσης, θα γίνουν πιο συχνόι βομβαρδισμοί στις ημιαυτόνομες περιοχές του Πακιστάν με μη επανδρωμένα αμερικανικά αεροσκάφη.

να στείλει μεταξύ 30.000 και 40.000 ανδρών, τότε αντί για 10.000 εκπαιδευτές, θα διατεθούν 5.000, ενώ λιγότεροι θα είναι και εκείνοι που θα αναπτυχθούν στις υπόλοιπες επαρχίες της χώρας, πέραν της Χελμάντ και της Κανταχάρ. Με άλλα λόγια, οι προσπάθειες εναντίον των Ταλιμπάν θα επικεντρωθούν στον Νότο, όπου βρίσκεται και ο κύριος όγκος των μαχατών τους.

Σύμφωνα με ανώτερος αξιωματούχος του στρατού, ανεξαρτήτως του αριθμού των Αμερικανών στρατιωτών που θα διατεθούν στο Αφγανιστάν, οι περισσότεροι εξ αυτών θα επιχειρούν μαζί με τις αφγανικές ένοπλες δυνάμεις. Θα διαμένουν στις ίδιες στρατιωτικές βάσεις, θα ζουν μαζί, θα εργάζονται μαζί και θα πολεμούν μαζί. Μόνο οι θάλαμοι που θα κοιμούνται και τα εστιατόριά τους θα είναι ξεχωριστά.

THE NEW YORK TIMES

Ermes Group

Ανοικτά όλο το Δεκέμβριο!

Το Συγκρότημα **ERMES** ανακοινώνει ότι όλα τα πολυκαταστήματα και καταστήματα του Συγκροτήματος σε όλη την Κύπρο, συμπεριλαμβανομένων αυτών που βρίσκονται στο **The Mall of Cyprus** και στο **The Mall of Engomi**, θα είναι ανοικτά όλο το Δεκέμβριο, καθημερινά, χωρίς διακοπή και Τετάρτες και Σάββατα και Κυριακές, με συνεχές ωράριο μέχρι αργά το βράδυ*.

DEBENHAMS
department stores

next

CORTEFIEL

PEACOCKS
LONDON

oviesse

MISS SIXTY

Glow

ZAKO

SUPERHOME CENTER

Scandia
ΕΞΕΤΡΕΨΕΤΕ ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ

DOMEX

ΑΠΟΓΟΝΙΑΣ
ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΕ ΤΟ ΟΡΘΟΠΕΔΙΟ

Τα καταστήματα **Scandia** και **Domex** επίσης ανοικτά για όλο το Δεκέμβριο, αλλά με διαφορετικό ωράριο.
Δέστε λεπτομέρειες στα κατά τόπους καταστήματα.

* Τα πολυκαταστήματα και καταστήματα θα είναι κλειστά μόνο στις 25 και 26 Δεκεμβρίου.

...αλλάζουμε ασφάλεια τώρα!

Ασφάλιση αυτοκινήτου MOTOR PLUS

Η ασφάλιση αυτοκινήτου Motor Plus είναι ένα περιεκτικό πακέτο που περιλαμβάνει πλήθος ασφαλιστικών καλύψεων για ιδιωτικά οχήματα (saloon), σχεδιασμένο να καλύπτει τις ασφαλιστικές ανάγκες και του πιο απαιτητικού οδηγού. Η υπηρεσία "24 ώρες Συνοδήγός" προσφέρεται δωρεάν σε συγκεκριμένες κατηγορίες κατόχων Ασφαλιστηρίων Οχημάτων • 24 ώρες το 24ωρο τηλεφωνική εξυπηρέτηση και βοήθεια σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος • Ειδικές τιμές και εκπτώσεις από επιλεγμένα καταστήματα ειδών αυτοκινήτου • Ένας χρόνος γραπτής εγγύησης για τις επιδιορθώσεις της ζημιάς από τα εγκεκριμένα/επιλεγμένα συνεργεία της υπηρεσίας.

24
Συνοδήγος
77.77.82.83
Πάντα δίπλα σας!

Το Motor Plus εμπίπτει στον Κλάδο Ασφάλισης Οχημάτων
Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τη
ΛΑΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ στο τηλ. 22887600 ή στο φάξ 22887651
(ή με τους ασφαλιστικούς μας δημοσιογράφους).

ΛΑΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α.Ε.
Κεντρική Γραφεία Βασιλίσσης 35, 37 και 41, Τημόβλας, 2064 Λιμανίου,
Επαγγελματική Περιοχή Λεμεσός 25815180, Λάρνακα 24814252
Πάφος 24816064, Παραλίπνο 23813218, Πύλας Χρωστικού 24816580

ΤΗΛΕΤΡΑΠΕΖΑ 8000 2000, www.laiki.com

...και με κάλυψη από θεομηνίες!

ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

Η στρατηγική Μπáιντεν στο Αφγανιστάν

Εν αναμονή των ανακοινώσεων του Μπαράκ Ομπάμα περί Αφγανιστάν, η στιγμή προσφέρεται για διερεύνηση του ρόλου που έχει διαδραματίσει ο Τζο Μπáιντεν. Η ιδιότητα του σκεπτικιστή στα ενδότερα της κυβέρνησης, του «επικεφαλής αμφισβήτησης», όπως το έθεσε ένας εκ του στενού περιβάλλοντος, αναδείχθηκε στη διάρκεια της αναθεώρησης του πολιτικού σχεδιασμού.

Ο Μπáιντεν υπήρξε η αιχμή του δόρατος κατά την αμφισβήτηση ορισμένων πτυχών της στρατηγικής του στρατηγού Στάνλεϊ Μακ Κρίσταλ, καθώς λένε κάποιοι

Το David Ignatius
Αρθρογράφου
της Washington Post

πολιτικού και στρατιωτικού αξιωματούχου, που μετείχαν στην αναθεώρηση. Ήταν εξαιρετικά διστακτικός στο θέμα της αποστολής επιπλέον στρατευμάτων, όταν η κυβέρνηση ανακοίνωσε την αρχική εκδοχή της στρατηγικής της, τον περασμένο Μάρτιο. Καθώς οι μήνες περνούσαν, πολλοί άλλοι συμμερίστηκαν τους δισταγμούς τους, κυρίως ο πρόεδρος.

Οι ερωτήσεις του Μπáιντεν ενίοτε εξοργίζαν τους θιασώτες της στρατιωτικής «ενδυνάμωσης» – αξιωματούχους περιγράφει την όλη διαδικασία των συζητήσεων σαν γρονθοκόπημα. Υπήρξε καυστέρηση εβδομάδων. Όμως κυβερνη-

Ο πρόεδρος Ομπάμα αποδέχθηκε το αίτημα του αντιπροέδρου για «εκμύριωση του δόγματος», αντί της επ' αόριστον εμπλοκής

τικοί αξιωματούχοι ισχυρίζονται ότι η αναθεώρηση, μακρύτερη και οδυνηρότερη, θα αποδώσει πολιτική για το Αφγανιστάν ανθεκτική στην κριτική της κοινής γνώμης.

Ο πρόεδρος Ομπάμα επεξεργάζεται ακόμη τις τελευταίες λεπτομέρειες και κάποιος από τους συνεργάτες περιγράφει τη λεπτή και ευαίσθητη ισορροπία σαν «51/49». Αξιωματούχοι προβλέπουν ότι ο πρόεδρος θα αποφασίσει την αποστολή επιπλέον στρατευμάτων, πιθανώς όχι τους 40.000 στρατιώτες που ζητεί ο Μακ Κρίσταλ, για να διασφαλιστεί κέντρα με μεγάλο πληθυσμό στο Αφγανιστάν. Η προεδρική υποστήριξη προς την αποστολή θα είναι περιορισμένης χρονικής διάρκειας, έτσι όπως έχει προτρέψει ο Μπáιντεν.

Ο αντιπρόεδρος κατάφερε, αντί της επ' αόριστον εμπλοκής, να επιβάλει μια πολιτική που εκ πρώτης όψεως μοιάζει ατελέσφορη ακόμη και στα μάτια των πλέον ένθερμων υποστηρικτών του. Παρά ταύτα ο πρόεδρος Ομπάμα φαίνεται να αποδέχθηκε το αίτημα του Μπáιντεν για «εκμύριωση του δόγματος», προκειμένου να δοκιμασθεί εμπρόθετα η στρατηγική στις πυκνοκατοικημένες περιοχές του Αφγανιστάν, εκεί όπου απειστάθησαν εφές στρατιωτικές ενισχύσεις. Δεν είναι σαφώς καθορισμένα τα χρονικά όρια του πειράματος αυτού, πιθανότατα όμως η διάρκεια θα είναι μικρότερη της πενταετίας ή τριετίας που έχουν ζητήσει οι Αμερικανοί διοικητές.

Λέγεται ότι ο πρόεδρος είναι βέβαιος για τη δυνατότητα του αμερικανικού στρατού να φέρει εις πέρας το καθαρών στρατιωτικό σκέλος της «εκαθάρισης και

περιφρούρησης» περιοχών, όχι και τόσο βέβαιος όμως για τη «φάση της οικοδόμησης και μεταβίβασης», όταν δηλαδή οι Αφγανοί θα αναλάβουν τον έλεγχο των εκκαθαρισμένων και ασφάλων περιοχών. Τότε ο Ομπάμα θα μπορούσε να διαπιστώσει στην πράξη εάν είναι εφικτή η «ενδυνάμωση», όχι στον στρατιωτικό τομέα, αλλά σε επίπεδο πολιτικής προστασίας και βοήθειας. Εάν ο πρόεδρος Καρζάι είναι σε θέση να καταπολεμήσει τη διαφθορά και να βελτιώσει τον τρόπο διακυβέρνησης. Εάν, τέλος, οι αφγανικές δυνάμεις ασφαλείας θα έχουν επαρκή εκπαίδευση, ώστε να αναλάβουν πλήρως την ευθύνη της τήρησης της τάξεως.

Οι Αμερικανοί διοικητές δεν αμφισβητούν την ανάγκη δοκιμής της στρατηγικής επί του πεδίου. Έχουν ήδη αρχίσει τους πειραματισμούς, την οργάνωση μεθόδων διακυβέρνησης και την εκπόνηση αναπτυξιακών προγραμμάτων, καθώς επίσης την ενθάρρυνση των ελεγχόμενων από τις φυλές δυνάμεων. Αυτή η συγκεκριμένη τακτική της δοκιμής επί του πεδίου λειτούργησε στο Ιράκ, αλλά μόνον όταν συνοδεύταν από επαρκή στρατιωτική ισχύ, επιστημονική και διοικητική.

Ο Μπáιντεν και άλλοι δύσπιστοι εστίασαν, καθώς λέγεται, την προσοχή τους σε ορισμένα αδύνατα σημεία της στρατηγικής του Μακ Κρίσταλ. Κατ' αρχήν στη σχέση μεταξύ Ταλιμπάν και Αλ Κάιντα. Η στρατιωτική πλευρά ισχυρίστηκε ότι οι επιτυχίες των μεν θα οδηγήσουν σε ανασυγκρότηση της οργάνωσης. Οι πλέον επιφυλακτικοί πιστεύουν, όμως, ότι οι περισσότεροι διοικητές των Ταλιμπάν, μολονότι αντιμάχονται τα αμερικανικά στρατεύματα, δεν θέλουν να συνταχθούν στο πλευρό της Αλ Κάιντα και να εμπλακούν στον ιερό της πόλεμο.

Άλλο αδύνατο σημείο είναι η σχέση ανάμεσα στο Αφγανιστάν και το Πακιστάν. Οι θιασώτες της μεγάλης ενίσχυσης των στρατευμάτων ισχυρίζονται ότι έτσι το Πακιστάν θα μπορούσε να αντεπεξέλθει στην εξέγερση των Ταλιμπάν στο εσωτερικό του. Οι επικριτές, όμως, αντιτίθενται ότι η κατάσταση είναι συγκεχυμένη. Σίγουρα οι Πακιστάνοι δεν επιθυμούν την αποχώρηση των Αμερικανών από το Αφγανιστάν, ανσυχούνται όμως, μήπως με την ενίσχυση της αμερικανικής στρατιωτικής παρουσίας στη γείτονα χώρα, οι Ταλιμπάν επιστρέψουν στο πακιστανικό έδαφος.

Τρίτο αδύνατο σημείο είναι η συγκρότηση αφγανικού στρατού και αστυνομίας, δυναμικότητας 400.000 ανδρών. Στο σχέδιό του ο Μακ Κρίσταλ προτείνει υπερδιπλασιασμό των αφγανικών δυνάμεων ασφαλείας. Αλλά οι επικριτές θεωρούν εκτός πραγματικότητας τις εκτιμήσεις περί στρατολόγησης και αποτελεσματικότητας και καθώς φαίνεται απεισιαν τον πρόεδρο Ομπάμα. Κατά πάσα πιθανότητα στο οριστικό κείμενο περί στρατηγικής στο Αφγανιστάν, δεν θα αναφέρεται η ακριβής εκτίμηση περί του συνόλου των στρατιωτικών δυνάμεων.

Ο Μπáιντεν και άλλοι εφιστούν την προσοχή στον δυνάμει φαύλο κύκλο της διαρκούς κλιμάκωσης στο Αφγανιστάν. Αυτοί ζητούν από τον αμερικανικό στρατό να εδραιωθεί στα σημεία ανάπτυξης του και να αποδείξει την αποτελεσματικότητα της στρατηγικής. Ο Μπáιντεν, παρά τις αντιρρήσεις του, μοιάζει να αποδέχεται την αποστολή ενισχύσεων περιορισμένης κλίμακας, διότι η αμερικανική στρατιωτική δύναμη αυτή τη στιγμή δεν επαρκεί για τη διατήρηση των κεκτημένων.

Σύμφωνα με τον σερ Κρίστοφερ Μέγερ, η Βρετανία ήταν αρχικά αντίθετη με την αλλαγή καθεστώτος στο Ιράκ. Όταν όμως ο Τόνι Μπλερ επισκέφθηκε τον Τζορτζ Μπους (5 Απριλίου 2002) στο ράντσο του Αμερικανικού προέδρου, στο Κρόφορντ του Τέξας, υποστήριξε την πολιτική του.

Αλλάζει η εικόνα του πολέμου στο Ιράκ

Μετά την κατάθεση του σερ Κρίστοφερ Μέγερ για τη βρετανική ανάμειξη

Του CHRIS AMES

Με την κατάθεσή του στην ειδική εξεταστική επιτροπή για τη βρετανική ανάμειξη στον πόλεμο του Ιράκ, την περασμένη Πέμπτη, ο σερ Κρίστοφερ Μέγερ αποκάλυψε τόσα μυστικά, που είναι δύσκολο να κρατηθεί κανείς τον λογαριασμό.

Στόχος ήταν η αλλαγή καθεστώτος και όχι τα όπλα μαζικής καταστροφής

Επιβεβαίωσε ότι ο Τόνι Μπλερ είχε συμφωνήσει για την αλλαγή καθεστώτος στο Ιράκ ήδη τον Απρίλιο του 2002. Η «δικαστική του ΟΗΕ» ήταν ένας τρόπος να δικαιολογηθεί ο πόλεμος, αλλά οι επιθεωρητές δεν είχαν ποτέ την ευκαιρία να κάνουν τη δουλειά τους.

Μήπως όλα αυτά μας ήταν από καιρό γνωστά; Από τη στιγμή που ξεκίνησε ο πόλεμος υπήρχε πάντα ένα αμφιγύρω κόσμο ανάμεσα στην επίσημη εκδοχή των πραγμάτων και σ' αυτό που διαφαίνεται από τις αλλεπάλληλες διαρροές ντοκουμέντων. Προγενέστερες έρευνες απέτυχαν να γεφυρώσουν το χάσμα. Τώρα ο Μέγερ, πρεσβευτής της Βρετανίας στην Ουάσινγκτον την επόμενη περίοδο, κατάφερε να κάνει ακριβώς αυτό, να κλείσει το χάσμα.

Η κυβερνητική εκδοχή ήταν ανέκαθεν ότι Ηνωμένες Πολιτείες και Βρετανία ανέλαβαν δράση για να αντιμετωπίσουν την απειλή των ιρακινών όπλων μαζικής καταστροφής. Ντοκουμέντα που διέρχονταν στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ιδίως τα προερχόμενα από

την πρωθυπουργική κατοικία της Ντάουνινγκ Στριτ, δείχνουν ότι η πολιτική του Λονδίνου ήταν να τα βρει με την Ουάσινγκτον στη γραμμή της αλλαγής καθεστώτος και να χρησιμοποιήσει τα όπλα μαζικής καταστροφής ως πρόσχημα. Αυτή την εκδοχή ήρθε να επιβεβαιώσει η κατάθεση του Μέγερ, η οποία δύσκολα θα μπορούσε να είναι περισσότερο εκρηκτική.

Η εξεταστική επιτροπή ανάγκαζε τον Μέγερ να γυρίσει πίσω στις αρχές του 2002 ή και ακόμη νωρίτερα. Σε κάποια σημεία της κατάθεσής του, ο Μέγερ υποστήριξε ότι αλλαγή καθεστώτος δεν σήμαινε κατ' ανάγκην εισβολή, ενώ σε άλλα σημεία κατέστησε σαφές ότι αυτή η λύση αντιμετωπιζόταν ως αναπόδραστη. Όπως και στα πολύκρο-

τα απομνημονεύματά του, ο πρόην πρεσβευτής επιβεβαίωσε την εγκυρότητα του μνημονίου που διαβίβασε τον Μάρτιο του 2002 στον σερ Ντέβιντ Μάνινγκ, σύμβουλο εξωτερικής πολιτικής του Τόνι Μπλερ, τον Μάρτιο του 2002. Σ' αυτό το μνημόνιο κατέγραφε τη συνομιλία του με τον τότε υφυπουργό Άμυνας των ΗΠΑ Πολ Γούλφωρτς, εκ των αρχιτεκτόνων του πολέμου στο Ιράκ, κατά την οποία ο Μέγερ κατέστησε σαφές ότι ο Τόνι Μπλερ, αν και υποστήριζε την αλλαγή καθεστώτος, επιθυμούσε μια έξυπνη τακτική αποπροσανατολισμού του Σαντάμ Χουσεΐν, έτσι ώστε να απορριφεί την επιστροφή των επιθεωρητών του ΟΗΕ στο Ιράκ.

Το σχέδιο αυτό αρχικά λειτούργησε άψογα, όπως δήλωσε ο Μέγερ:

Η κρίσιμη συνάντηση στο Τέξας

Σύμφωνα με τον σερ Κρίστοφερ Μέγερ, η Βρετανία ήταν αρχικά αντίθετη με την αλλαγή καθεστώτος. Όταν όμως ο Τόνι Μπλερ επισκέφθηκε τον Τζορτζ Μπους στο ράντσο του Αμερικανικού προέδρου, στο Κρόφορντ του Τέξας, υποστήριξε την πολιτική του, αν και έπρεπε να εμφανίσει διακριτική ενόπιση της κοινής γνώμης. Ήταν φανερό ότι είχε κερδίσει η αντίληψη ότι θα ήταν άπονο να επιχειρήσει η Βρετανία οτιδήποτε ερχόταν σε αντίθεση με τη θέληση των Ηνωμένων Πολιτειών. Μπορούμε άραγε να συμπεράνουμε ότι η πολιτική του Λονδίνου άλλαξε επί αμερικανικού εδάφους; Ο Μπλερ δεν ήταν σε τέτοιο βαθμό το σκυλάκι της Αμερικής - πίστευε ειλικρινά ότι ο

Σαντάμ Χουσεΐν ήταν επικίνδυνα ακρόβως, αλλά αν κατευθυντήριες γραμμές του Λονδίνου, ο Μέγερ απάντησε ότι έλαβε ένα ογκώδες σώμα οδηγιών από τον Μάνινγκ. Ο τελευταίος είχε μεταβεί στην Ουάσινγκτον για να προετοιμάσει την επικείμενη επίσκεψη του Μπλερ, ένα μήνα αργότερα. Ενα από τα βασικά στοιχεία της βρετανικής γραμμής ήταν ότι, αν οι Ηνωμένες Πολιτείες επιθυμούσαν την αλλαγή του ιρακινού καθεστώτος, θα μπορούσαν να το κάνουν μόνες τους, αλλά αν ήθελαν εταιρικούς, αν ήθελαν να το κάνουν στο πλαίσιο μιας διαθνηούς συμμαχίας, τότε θα όφειλαν να κινηθούν μέσω της «διαδικασίας του ΟΗΕ».

Η απόφαση 1441 του Συμβουλίου Ασφαλείας έριξε το μπαλάκι στην πλευρά του Σαντάμ Χουσεΐν και οι Αμερικανοί ήλπιζαν ότι αυτό θα τους έδινε αυτό που επιζητούσαν για να δικαιολογήσουν τον πόλεμο. Αλλά αυτό δεν συνέβη. Όπως όλοι γνωρίζουμε, δεν υπήρχαν όπλα μαζικής καταστροφής στο Ιράκ και αυτό μετέτρεψε την απόφαση 1441 σε μπουμερανγκ. Το χρονοδιάγραμμα κατά την οποία ο Μέγερ κατέστησε σαφές ότι ο Τόνι Μπλερ, αν και υποστήριζε την αλλαγή καθεστώτος, επιθυμούσε μια έξυπνη τακτική αποπροσανατολισμού του Σαντάμ Χουσεΐν, έτσι ώστε να απορριφεί την επιστροφή των επιθεωρητών του ΟΗΕ να κάνουν τη δουλειά τους. Καθώς οι Αμερικανοί χρειάζονταν επιπλέον τους χειροπιαστά απόδειξη, η έμφαση μετατοπίστηκε στην υποτιθέμενη άρνηση του Ιράκ να συνεργαστεί. Δυστυχώς, τον Μάρτιο του 2003, ο επικεφαλής των επιθεωρητών του ΟΗΕ, Χανς Μιλχιξ, βεβαίωσε αυξημένη διάθεση των Ιρακινών για συνεργασία.

Λείπουν ντοκουμέντα

Τα ντοκουμέντα των Μέγερ και Μάνινγκ αλλάζουν την εικόνα, καθώς πιστοποιούν πέρα από κάθε αμφιβολία ότι ο πόλεμος έγινε όχι για τα υποτιθέμενα όπλα μαζικής καταστροφής, αλλά για την αλλαγή του ιρακινού καθεστώτος. Φαίνεται ότι ο επικεφαλής της εξεταστικής επιτροπής, σερ Τζον Τσίλκοτ, είχε δίκιο να περιμένει ειλικρίνεια και ευθύτητα από τον Μέγερ. Δυστυχώς, πολλά ντοκουμέντα, προειδοποιήσεις του Μέγερ για τους κινδύνους που έρχονταν, αποκαλύπτουν από το κατά τα λοιπά έζοχο αρχείο της επιτροπής, με ευθύνη της κυβέρνησης. Φαίνεται λοιπόν ότι η συγκάλυψη των ευθυνών συνεχίζεται, αν και με πιο αδελικό τρόπο αυτή τη φορά.

THE GUARDIAN

Η Βομβάν δεν είναι άτρωτη έναντι των τρομοκρατών

Η 26η Νοεμβρίου της Ινδίας δεν έχει πυροδοτήσει ακόμη αλλαγές, παρά τα αυστηρά μέτρα, στον τομέα της ασφαλείας

Των LYDIA POLGREEN και VIKAS BAJAJ

Ενα χρόνο μετά τη φοβερή επίθεση στη Βομβάν, που στοίχισε τη ζωή σε 163 άτομα, η ινδική μεγαλούπολη είναι σαφώς πιο προστατευμένο μέρος, αλλά παραμένει τρωτό παρά τις δεσμεύσεις της κυβέρνησης για την ασφάλεια. Η κατακραυγή που όλοι πίστεψαν ότι θα προκαλούσε σειρά πολιτικών αντιδράσεων και αιτημάτων για μια πιο α-

Ουδείς πολιτικός ή αστυνομικός λογοδότησε ουσιαστικά για την τραγωδία

ποφασιστική κυβερνητική πολιτική έσβησε. Η Ινδία ελάχιστα ασχολήθηκε με την οδυνηρή δημόσια ψυχάλωση που ακολούθησε, για παράδειγμα, τις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου στις ΗΠΑ, με τις οποίες συχνά συγκρίνονται οι επιθέσεις της Βομβάν.

Σε αντίθεση με τις ΗΠΑ, η Ινδία δεν συγκρότησε μια υπηρεσία αντιστοιχία του υπουργείου Εσωτερικών Ασφάλειας. Στις ΗΠΑ, διακομματική επιτροπή δημοσίευσε μια δημοφιλή έκθεση για τις αποτυχίες που οδήγησαν στην 11η Σεπτεμβρίου, αλλά στην

Ινδία, οι βουλευτές κράτησαν μυστική μια ανάλογη έκθεση για τις επιθέσεις της Βομβάν.

Σχεδόν όλοι οι πολιτικοί, οι οποίοι παραιτήθηκαν εξ αιτίας των επιθέσεων, είτε επέστρεψαν στα παλιά τους αξιώματα, είτε πήραν προαγωγή. Ουδείς ανώτατος αξιωματούχος της αστυνομίας απολύθηκε ή επικρίθηκε. Οι αποτυχίες είναι πηγή όλο και μεγαλύτερης ανησυχίας, καθώς οι συνθήκες στο γειτονικό Πακιστάν επιδεινώνονται μέρα με τη μέρα και είναι αδύνατο να αγνοήσει κανείς τον κίνδυνο μιας νέας μεγάλης επίθεσης, οργανωμένης από τους μαχητές που εδρεύουν στο πακιστανικό έδαφος. Ενα ανάλογο γεγονός θα διέλυε τις όποιες ελπίδες υπάρχουν για επανένταξη ειρηνευτικών συνομιλιών μεταξύ των δύο αντιπάλων πυρηνικών δυνάμεων και θα προέβαλε το φάσμα ενός ινδο-πακιστανικού πολέμου.

Αδέξιοι χειρισμοί

Τις ημέρες των επιθέσεων αλλά και τις επόμενες ημέρες, κυβερνητικοί αξιωματούχοι δέχθηκαν κριτική για τους αδέξιους χειρισμούς τους. Όπως αποκαλύπτουν μαγνητοσκοπημένες οκνήδες, δέκα Πακιστάνοι μαχητές σκορπούσαν τον όλεθρο για σχεδόν τρία 24ωρα, με τις εικόνες να καθίστανται εξευτελιστικές για την Ινδία

Τα μέτρα ασφαλείας είναι πολύ πιο αυστηρά σε ιδιωτικούς χώρους, όπως το «Παλάτι Ταζ Μαχάλ», ένα από τα ξενοδοχεία που χτυπήθηκε στις περσινές επιθέσεις.

και ενδεικτικές της ανικανότητας της έναντι της τρομοκρατίας. Οι κομάντος των μοσοπονδιακών δυνάμεων, οι οποίοι τελικά πήραν τον έλεγχο από τους δράστες, χρειάστηκαν τουλάχιστον εννέα ώρες για να φθάσουν επί τόπου, από τη βάση τους, κοντά στο Νέο Δελχί.

Ο νέος αρχηγός της αστυνομίας, κ. Σιβανάνταν, αναγνώρισε ότι η αντίδραση των δυνάμεων ασφαλείας δεν

ήταν η ιδανική, αλλά τόνισε ότι μεγάλη βελτίωση έχει γίνει ειδικά από τότε που ανέλαβε το αξίωμα τον Ιούνιο. Οστόσο, ακόμη κι αν δαπανηθούν δισεκατομμύρια δολάρια για τη βελτίωση της ασφαλείας, όπως σημείωσε, η Βομβάν -ένα χαοτικό μέρος σε αυτή τη χώρα του 1,1 δισεκατομμυρίου κατοίκων- δεν θα γίνει ποτέ άτρωτη έναντι των τρομοκρατών.

Όπως και άλλοι αξιωματούχοι, ο κ.

Σιβανάνταν επικαλείται τις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου για να παρατηρήσει ότι ούτε καν οι ΗΠΑ κατάφεραν να προλάβουν και να αντιδράσουν καταλλήλως στην τρομοκρατία. Οι Ινδοί, πάντως, αναγνωρίζουν ότι σήμερα είναι καλύτερα προετοιμασμένοι. Νέα όπλα και νέες εξοπλισμούς έχει αγοράσει. Ομάδες πάνοπλων αστυνομικών και εκπαιδευμένοι κομάντος έχουν κατακλύσει την πόλη.

Εξοπλισμός και εκπαίδευση

Στο κρατίδιο Μαχαράστρα, που έχει τη Βομβάν για πρωτεύουσά του, οι αρχές έχουν δαπανήσει τουλάχιστον 1,3 δισεκατομμύριο ρουπίες (περίπου 28 εκατομμύρια δολάρια) για εξοπλισμό και εκπαίδευση, όπως δήλωσε ο υπουργός Εσωτερικών της τοπικής κυβέρνησης, κ. Πατίλ. Ο ίδιος είχε παραιτηθεί μετά τις επιθέσεις αλλά επέστρεψε στο παλιό του πόστο. Η κυβέρνηση σκοπεύει επίσης να αγοράσει 80 σκάφη και αεροπλάνα και να προσλάβει τουλάχιστον 3.000 άτομα για να στελεχώσουν τις δυνάμεις της ακτοφυλακής. Αξιωματούχοι στη Βομβάν, ωστόσο, αναγνωρίζουν ότι αυτά τα μέτρα δεν επαρκούν για τον πλήρη έλεγχο των ακανών ακτών της χώρας και τη βέβαιη αποτροπή μιας νέας επίθεσης από τη θάλασσα. Πολλοί στη Βομβάν διαμαρτύρονται για το γε-

γονός ότι ουδείς λογοδότησε ουσιαστικά για τις αποτυχίες στον τομέα της ασφαλείας. «Αυτή η τραγωδία έπρεπε να λειτουργήσει ως καθοριστικό σημείο για καθοριστικές αποφάσεις, δήλωσε ο Ράνα Καπούρ, ηγετικό στέλεχος τράπεζας. «Προσωπικά, πιστεύω ότι αυτό συνέβη στην Αμερική. Αλλά η 26η του Νοεμβρίου της Ινδίας δεν έχει πυροδοτήσει ακόμη αλλαγές».

Πολλοί κάτοικοι της Βομβάν ομολογούν ότι δεν πείθονται από τις διαβεβαιώσεις της κυβέρνησης. Σε πολυσύχναστους σιδερόδρομικούς σταθμούς, περιλαμβανομένου του σταθμού που δέχθηκε τις περσινές επιθέσεις, ανικνευτές μετállων βουίζουν διαρκώς, αλλά οι άνθρωποι προσπερνούν χωρίς να τους σταματήσει κανείς για περαιτέρω έρευνα.

Τα μέτρα ασφαλείας είναι πολύ πιο αυστηρά σε ιδιωτικούς χώρους, όπως το «Παλάτι Ταζ Μαχάλ», ένα από τα ξενοδοχεία που χτυπήθηκε στις περσινές επιθέσεις. Η επιχείρηση επαναλειτούργησε μόλις 21 ημέρες μετά τις επιθέσεις και ούτε ένα μέλος του προσωπικού δεν εγκατέλειψε τη θέση του από φόβο. Πέρα από όλα τα άλλα, υπογραμμίζει ο γενικός διευθυντής, Καρμαχέρ Σινχ Κανγκ, «πρέπει να αντιμετωπίσουμε τον φόβο»... «Είναι πολύ σημαντικό αυτό. Ο, τι έγινε, έγινε».

THE NEW YORK TIMES

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

με Συνολικό Ετήσιο Ποσοστό Επιβάρυνσης (ΣΕΠΕ)

3,24%

Στεγαστικό Σχέδιο “Σπίτι για όλους” από τη Marfin Laiki Bank

- ✓ Με σταθερό επιτόκιο 2,5% για τα πρώτα 3 χρόνια
- ✓ Περίοδος χάριτος μέχρι και 2 χρόνια
- ✓ Δικαίωμα αναστολής μέχρι και 2 φορές το χρόνο χωρίς οποιαδήποτε έξοδα
- ✓ Διάρκεια αποπληρωμής από 15 μέχρι και 40 χρόνια

Ισχύει μέχρι 31/12/2009, για μόνιμους κατοίκους Κύπρου.
Ελάχιστο ποσό δανείου €70.000, μέγιστο ποσό δανείου €750.000.

Το Συνολικό Ετήσιο Ποσοστό Επιβάρυνσης (ΣΕΠΕ) ισούται με 3,24% για δάνειο αγοράς πρώτης κατοικίας. Έχει υπολογιστεί στις 2/10/09 για δάνειο ύψους €100.000, αποπληρωμή σε 20 χρόνια (μηνιαία δόση €529,27 για τα πρώτα 3 χρόνια και ακολούθως ενδεικτική μηνιαία δόση €568,11 για τα υπόλοιπα), με υποθήκη, σταθερό επιτόκιο 2,50% για τα 3 πρώτα χρόνια και ακολούθως κυμαινόμενο επιτόκιο ίσο με Euribor 6 μηνών (1,017% στις 2/10/09) + περιθώριο 2,40%. Έξοδα εγγράφων €100, έξοδα διευθέτησης 0,55% στο ποσό του δανείου. Η παραχώρηση του στεγαστικού δανείου υπόκειται στη λήψη ικανοποιητικών εμπράγματων ή/και άλλων εξασφαλίσεων προς όφελος της Marfin Laiki Bank. Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα, κατά την απόλυτή της κρίση, να απορρίψει οποιοδήποτε αίτημα πελάτη σε περίπτωση που δεν ικανοποιούνται οι όροι και/ή οι προϋποθέσεις που θέτει.

Διατρέχετε τον κίνδυνο να χάσετε την ακίνητη ιδιοκτησία σας αν δεν πληρώνετε κανονικά τις δόσεις της υποθήκης ή οποιοδήποτε άλλου δανείου το οποίο είναι εξασφαλισμένο με υποθήκη πάνω στην ακίνητη ιδιοκτησία σας.

Το επιτόκιο και η δόση αποπληρωμής του στεγαστικού δανείου δύνανται να τροποποιούνται από τον ενυπόθηκο πιστωτή από καιρού εις καιρόν.

Περισσότερες πληροφορίες στα καταστήματα της Marfin Laiki Bank.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

Προσφορά των ΗΠΑ στο κλίμα

Ο Ομπάμα θα ανακοινώσει στην Κοπεγχάγη σαφείς στόχους για το ποσοστό μείωσης των ρύπων

Τον **JOHN M. BRODER** και **JAMES KANTER**

Την πρόθεση των ΗΠΑ να συμμετάσχουν πιο ενεργά στις διαπραγματεύσεις για το φλέγον θέμα της μείωσης των ρύπων, χαιρέτισε η Ευρωπαϊκή Ένωση, την περασμένη Τρίτη, υπογραμμίζοντας, εν όψει της κρίσιμης συνόδου της Κοπεγχάγης, ότι θα πρέπει να υπάρξουν δεσμεύσεις υπέρ των πλέον ευάλωτων, έναντι του φαινομένου του θερμοκηπίου, χωρών του πλανήτη.

«Αυτό που θα ανακοινώσουν οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι πολύ σημαντικό», δήλωσε ο επίτροπος Περιβάλλοντος, κ. Σταύρος Δήμας, σε τηλεφωνική του συνέντευξη. Η αμερικανική προσφορά στη σύνοδο της

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ελπίζει ότι η πρόταση θα επιδράσει θετικά στην Κίνα και την Ινδία

Κοπεγχάγης, πρόσθεσε, «θα πρέπει να επιδράσει θετικά σε όσα θα πράξουν στη συνέχεια άλλες χώρες, ειδικά η Κίνα και η Ινδία».

Τα σχόλια του κ. Δήμα έγιναν μία ημέρα αφότου ανώτατος Αμερικανός αξιωματούχος διαμήνυσε ότι ο πρόεδρος Ομπάμα σκοπεύει να ανακοινώσει σαφείς στόχους για το ποσοστό μείωσης των ρύπων στις Ηνωμένες Πολιτείες «μέσα στις επόμενες ημέρες». Πράγματι, την Τετάρτη, η αμερικανική κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι ο πρόεδρος Ομπάμα θα μεταβεί στη σύνοδο της Κοπεγχάγης, στις 9 Δεκεμβρίου, ενώ η πρόταση που θα καταθέσει θα προβλέπει τη μείωση των ρύπων κατά 17% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005. Αυτό θα ισχύσει έως το 2020, ενώ το 2025 η μείωση θα φθάσει το 30% και το 2030 το 42%. Την αμερικανική στάση, όπως παρατήρησε ο ίδιος αξιωματούχος, καθορίζει η έως τώρα αδιέξοδη κοινοβουλευτική συζήτηση επί του νομοσχεδίου για το κλίμα.

Σε δύσκολη θέση

Η έλλειψη συναίνεσης στο αμερικανικό Κογκρέσο για το θέμα της κλι-

Η Ε.Ε. αναμένει την οικονομική συμβολή των Ηνωμένων Πολιτειών στις προσπάθειες περιορισμού της αποψίλωσης των δασών.

ματικής αλλαγής θέτει τον Μπαράκ Ομπάμα σε δύσκολη θέση τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Δεν μπορεί να υποσχεθεί πιο πολλά απ' όσα μπορεί να προσφέρει το Κογκρέσο, που αναμένεται να ψηφίσει τη σχετική νομοθεσία του χρόνου. Αν όμως δεν εμφανιστούν στην Κοπεγχάγη με μια σαφή πρόταση, οι Ηνωμένες Πολιτείες θα επωμιστούν την ευθύνη της αποτυχίας μιας παγκόσμιας συμφωνίας. Ο ίδιος αξιωματούχος υπογράμμισε ότι ο Μπαράκ Ομπάμα εξέτασε το ενδεχόμενο της συμμετοχής του στη Σύνοδο, υπό το πρίσμα της πι-

θανής ώθησης που θα δώσει η παρουσία του στις διαπραγματεύσεις. Έως τώρα η κυβέρνηση Ομπάμα είχε αντιταχθεί στα αιτήματα για μια σαφή δέσμευση στο θέμα της μείωσης των ρύπων, εξηγώντας ότι δεν μπορεί να δράσει εφόσον το Κογκρέσο παραμένει σε αδιέξοδο. Η Κίνα, η χώρα με το υψηλότερο ποσοστό ρύπων, είχε αρνηθεί με τη σειρά της να ορίσει σαφές σχέδιο μείωσης, αλλά την Πέμπτη, μία ημέρα μετά την ανακοίνωση της κυβέρνησης Ομπάμα, παρουσίασε και αυτή το σχέδιό της. Σύμφωνα με αυτό, προτίθεται να

μειώσει την ενεργειακή της κατανάλωση ανά μονάδα ΑΕΠ κατά 40-45% μέχρι το 2020 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005.

Κεφάλαια

Ο κ. Δήμας σημείωσε επίσης ότι η Ε.Ε. αναμένει την οικονομική συμβολή των Ηνωμένων Πολιτειών στις προσπάθειες περιορισμού της αποψίλωσης των δασών, όπως αναμένει και την προσφορά αμερικανικών κεφαλαίων στο ταμείο ενίσχυσης των αναπτυσσόμενων κρατών, ταμείο που θα λειτουργήσει ως κίνητρο και βάση προ-

κειμένου να συμμετάσχουν αυτά τα έθνη στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Η αποτελεσματικότητα της αμερικανικής πρότασης θα εξαρτηθεί από τους αριθμούς τους οποίους θα περιέχει, δήλωσε ο κ. Δήμας.

Από την πλευρά του, ο κορυφαίος διαπραγματευτής των Ηνωμένων Εθνών για το κλίμα, Ιβο ντε Μπερ, κάλεσε τα αναπτυνόμενα κράτη να συμβάλουν με το ποσό των 10 δισεκατομμυρίων δολαρίων κάθε χρόνο, από το 2010 έως το 2012 για την ενίσχυση του ταμείου.

INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE

Το Κογκρέσο έχει δέσει τα χέρια του Αμερικανού προέδρου

Ο Μπαράκ Ομπάμα έχει δεχθεί έντονες επικρίσεις από κυβερνήσεις και περιβαλλοντικές οργανώσεις που επισημαίνουν ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες, η χώρα με το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό ρύπων στον κόσμο, οφείλει να κάνει μια αξιόπιστη δέσμευση στην Κοπεγχάγη, προκειμένου να μην καταρρεύσουν οι συνομιλίες. Η αμερικανική Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίσει, τον περασμένο Ιούλιο, μέτρο που δεν έχει επικυρωθεί ακόμη από τη Γερουσία και προβλέπει μείωση των ρύπων κατά 17% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005. Τον περασμένο μήνα, η Επιτροπή Περιβάλλοντος της Γερουσίας ενέκρινε το νομοσχέδιο που προβλέπει μείωση κατά 20%, αλλά είναι πολύ πιθανόν να μην επιβιώσει στις μελλοντικές διαπραγματεύσεις στο Κογκρέσο. Ο κ. Πολ Μπλέντσο, μέλος της Εθνικής Επιτροπής για την Ενεργειακή Πολιτική εξήγησε ότι η αδράνεια του Κογκρέσου έχει δέσει τα χέρια του Μπαράκ Ομπάμα. «Οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν μπορούν να διαπραγματευτούν στην Κοπεγχάγη ποσοστά υψηλότερα από αυτά που προβλέπει η εθνική νομοθεσία, χωρίς να θέσουν σε κίνδυνο την υποστήριξη της Γερουσίας γι' αυτήν την ίδια τη νομοθεσία», δήλωσε ο κ. Μπλέντσο. «Εφόσον τα ευρωπαϊκά αιτήματα συνεχίζουν να ξεπερνούν τους εσωτερικούς στόχους των ΗΠΑ, συνθέτουν μια ανέφικτη προοπτική για την κυβέρνηση». Ένας άλλος αξιωματούχος της αμερικανικής κυβέρνησης δήλωσε ότι ο κ. Ομπάμα θα είχε ισχυρότερα διαπραγματευτικά χαρτιά στην Κοπεγχάγη εάν το Κογκρέσο είχε ήδη λάβει απόφαση για την κλιματική αλλαγή και ότι η συζήτηση για την υγειονομική περιβαλλοντική καθυστέρηση τη διαδικασία. «Θα προτιμούσαμε το θέμα της περιβαλλοντικής αλλαγής να λυθεί προ καιρού και να συζητάμε σήμερα για την ενέργεια», δήλωσε ο αξιωματούχος. «Είναι σημαντικό για τον πρόεδρο να ασκεί την εξουσία του σε συνεργασία με το Κογκρέσο», παρατήρησε ο Δημοκρατικός γερουσιαστής, Τζον Κέρι.

Ο κ. Ομπάμα, όπως και οι ηγέτες πολλών άλλων μεγάλων χωρών, έχουν αναγνωρίσει πάντως ότι οι συνομιλίες της Κοπεγχάγης δεν πρόκειται να οδηγήσουν σε κάποια σαφή και δεσμευτική συμφωνία για την καταπολέμηση του φαινομένου του θερμοκηπίου. Αντίθετα, ελπίζουν σε μια μεταβατική συμφωνία που θα θίγει τα σοβαρότερα ζητήματα χωρίς να απαιτεί επικύρωση ή εφαρμογή.

Ο **Κάινγκ Κουέκ Εάβ**, γνωστός ως Σύμβουλος Ντουκ, ανέλαβε την πλήρη ευθύνη για τα βασανιστήρια και τους φόνους στη φυλακή Τουόλ Σενγκ.

«Είμαι υπεύθυνος για 12.380 νεκρούς»

Συγγνώμη από τον αρχιβασανιστή των Χμερ

Ο **αρχιβασανιστής** του κομμουνιστικού καθεστώτος των Ερυθρών Χμερ στην Καμπότζη, ο διοικητής φυλακής που ευθύνεται για τη δολοφονία περισσότερων από 12.000 ανθρώπων, απολογηθηκε ενώπιον του ειδικού δικαστηρίου που έχει συσταθεί υπό την αιγίδα του ΟΗΕ στην Καμπότζη, ζητώντας «αιωνίως συγγνώμη» από τα θύματά του.

Ενώπιον 600 ανθρώπων, πολλοί εκ των οποίων ήταν επιζώντες του καθεστώτος των Ερυθρών Χμερ, ο **Κάινγκ Κουέκ Εάβ**, γνωστός ως Σύμβουλος Ντουκ, ανέλαβε την πλήρη ευθύνη για τα βασανιστήρια και τους φόνους στη φυλακή Τουόλ Σενγκ, την οποία διοικούσε στη δεκαετία του 1970. «Είμαι ο μόνος υπεύθυνος για τον θάνατο 12.380 ανθρώπων», είπε. «Πριν πεθάνουν οι άνθρωποι αυτοί, υπέφεραν πολλά βασανιστήρια και αμέτρητες ταπεινώσεις. Θα ζητώ αιωνίως συγγνώμη από τις ψυχές τους».

Η απολογία του Ντουκ, που μεταδόθηκε ζωντανά από την κρατική τηλεόραση της χώρας, άφησε πολλούς Καμποτζιανούς αδιάφορους. Ο Μπου Μενγκ, ένας από τους λίγους ανθρώπους που κατάφεραν να βγουν ζωντανά από τη φυλακή Τουόλ Σενγκ, είπε ότι αμφιβάλλει για την ειλικρίνεια του Ντουκ.

Ως επικεφαλής της φυλακής Τουόλ Σενγκ γνωστός και ως S-21, ο

67χρονος Ντουκ, πρώην καθηγητής Μαθηματικών, είπε στο δικαστήριο ότι ο ρόλος του ήταν να τσακίζει όσους ανθρώπους εναντιώνονταν στο καθεστώς των Ερυθρών Χμερ. «Κάθε κρατούμενος ήταν ένοχος», είπε ο Ντουκ.

Οι κρατούμενοι βασανίζονταν έπειτα από ψευδείς ομολογίες, συνήθως ότι ήταν πράκτορες της CIA ή της KGB, με ηλεκτροσόκ, ξυλοδαρμούς, μαστίγωμα, εικονικό πνιγμό και ακρωτηριασμό των δακτύλων. Κατόπιν οδηγούνταν στα «Πεδία του Θανάτου», όπου τους εκτελούσαν και στη συνέχεια τους έθαβαν σε ομαδικούς τάφους.

Δικαιολογίες

Ο Ντουκ ισχυρίστηκε ότι βρέθηκε εγκλωβισμένος σε μια επανάσταση την οποία μισούσε και ότι στη φυλακή Τουόλ Σενγκ εκτελούσε διαταγές παρά τη θέλησή του.

Οι δικαστές ζήτησαν την ποινή φυλάκισης 40 ετών—επί της ουσίας ισοβία κάθειρξη—για τον Ντουκ και απέρριψαν τα επιχειρήματά του ότι ο βασανιστής δρούσε από φόβο για τη ζωή του. Ο Τουν Σαράι, επικεφαλής οργάνωσης ανθρώπινων δικαιωμάτων στην Καμπότζη, είπε ότι κανείς από τα θύματα του Ντουκ δεν επιθυμεί να τον συναντήσει και να δεχτεί τη συγγνώμη του.

THE GUARDIAN

«Ισορροπία τρόμου» στις νότιες Φιλιππίνες

Πόλεμος μεταξύ οπλισμένων οικογενειών για την εξουσία στην επαρχία

Τον **OLRINALDO GUZMAN**

Η **αγριότητα** με την οποία 57 άνθρωποι σφαγιάστηκαν την περασμένη εβδομάδα στις νότιες Φιλιππίνες ξεπερνά τη φαντασία. Τα θύματα ταξίδευαν, για να παραδώσουν έγγραφα με σκοπό να υποβάλουν την υποψηφιότητα, στις επερχόμενες εκλογές, ενός αντιπάλου της οικογένειας Αμπατουάν, στην επαρχία Μαγκκιντανάο, όταν πυροβολήθηκαν, ακρωτηριαστήκαν και ετάφησαν βιαστικά.

Ωστόσο, ενώ το μέγεθος της σφαγής προκαλεί τρόμο, δυστυχώς οι βεντέτες μεταξύ οικογενειών είναι συνηθισμένο φαινόμενο, όπως διαπίστωσα τον περασμένο χρόνο, όταν έφτασα στη νήσο Τουλαγιάν μαζί με 12 βαριά οπλισμένους αστυνομικούς.

Η Τουλαγιάν, έκτασης μόλις 1,5 τ.χλμ., καλύπτεται από φοινικόδεντρα και βρέχεται από τα γαλάζια νερά της Θάλασσας Σούλου. Οι αστυνομικοί είχαν αναλάβει να αφοπλίσουν δύο αντίπαλες οικογένειες: την οικογένεια Μπουκλάο, που ελέγχει το υπερχωμένο βραχώδες τμήμα της νήσου, και την οικογένεια Χαρφάισα, που είχε οργανωθεί γύρω από το μοναδικό λιμάνι του νησιού. Τα μέλη της οικογένειας Μπουκλάο έσκαβαν χαρακώματα, ενώ οι ελεύθεροι σκοπευτές τους σημάδευαν τα μέλη των Χαρφάισα. Η οικογένεια Χαρφάισα ήταν εξίσου οπλισμένη και είχε προστατήσει τα σπίτια της σε σάκκους άμμου. Δεδομένου του μικρού μεγέθους του νησιού, οι δύο οικογένειες βρίσκονταν αρκετά κοντά ώστε να ακούγονται οι βρισιές που εκτοξεύονταν εκατέρωθεν. Στη διάρκεια της νύκτας, οι μεν εκτόξευαν στους δε χειροβομβίδες. Οι δύο οικογένειες μάχονταν για το ποιος θα γίνει ο αρχηγός του χωριού στη νήσο Τουλαγιάν. Οι τοπικές εκλογές είχαν αναγκαστικά αναβληθεί δύο φορές από φόβο βίαιων επεισοδίων και όταν τελικώς διεξήχθησαν, οι καταγεγλιές για νοθεία έπεφταν βροχή και από τις δύο οικογένειες. Όταν έφτασα στο νησί, είχαν σκοτωθεί ήδη τρεις άνθρωποι, το μοναδικό σχολείο του νησιού είχε κλείσει και κανείς δεν τολμούσε να πάει για ψάρεμα.

Ηταν σαφές ότι οι αστυνομικοί που με συνόδευαν εκεί δεν ήταν ούτε αρ-

Δεν μπορούσαν να πιστέψουν στα μάτια τους οι αρχές όταν άνοιξαν τον ομαδικό τάφο στην επαρχία Μαγκκιντανάο. Με πρωτοφανή αγριότητα είχαν σφαγιασθεί 57 άνθρωποι.

Η κατάσταση αναρχίας αγνοείται επί τούτου και ενδεχομένως ενθαρρύνεται από την κυβέρνηση της χώρας

κετοί ούτε επαρκώς οπλισμένοι. Μέλη των δύο οικογενειών από άλλα νησιά των Φιλιππίνων είχαν έρθει για ενίσχυση της κάθε πλευράς. Ο μικρός πόλεμος μεταξύ των δύο οικογενειών στην Τουλαγιάν είχε επεκταθεί και ανήμασε στους δύο ισχυρότερους ανθρώπους της επαρχίας Σούλου, στον κυβερνήτη Αμπντουσακούρ Ταν και τον γερουσιαστή Μουνίρ Αρμπισόν, δύο σκληρούς πολιτικούς αντιπάλους, οι οποίοι ευχαρίστως προμήθευαν όπλα και πυρομαχικά στους εχθρούς των φίλων τους. «Οι πολιτικοί έπρεπε να βασίζονται στα όπλα για να διατηρούν την ισορροπία του τρόμου», μου είχε πει ο κυβερνήτης Ταν.

Οι νότιες Φιλιππίνες είναι διεθνώς

γνωστές ως η πατρίδα της τρομοκρατικής οργάνωσης Αμπου Σαγιάφ. Αμερικανοί σύμβουλοι επί στρατιωτικών θεμάτων έχουν βοηθήσει τον στρατό των Φιλιππίνων να εξολοθρεύσει την εξτρεμιστική οργάνωση. Η στρατηγική τους όμως παραβλέπει τον άμεσο κίνδυνο που αντιμετωπίζει ο μέσος πολίτης στο Μιντανάο: τη βία και την ανασφάλεια από πεντασμένους για εξουσία πολέμαρχους οι οποίοι κατέχουν αξιώματα στις διοικήσεις των επαρχιών και των δήμων.

Σε κάθε επίπεδο, η εξουσία τους διασφαλίζεται με πολιτικές εκδουλεύσεις και—στις νότιες Φιλιππίνες ιδιαίτερες—με όπλα. «Όσα περισσότερα όπλα έχεις, τόσο περισσότερο σε σέβονται», είπε ένας αξιωματούχος στην επαρχία Σούλου. Αυτή η κατάσταση αναρχίας αγνοείται επί τούτου, και ενδεχομένως ενθαρρύνεται από την κυβέρνηση της χώρας.

Οι διαισθητικές με συγκεκριμένες οικογένειες καθορίζουν ποιος αναλαμβάνει ποιο πολιτικό αξίωμα στις Φιλιππίνες. Αυτό το σύστημα είναι ο τρόπος διακυβέρνησης σε πολλές αγρο-

τικές περιοχές της χώρας. Η απουσία του κράτους δικαίου έχει οδηγήσει σε κούρα εξοπλισμών μεταξύ αντίπαλων οικογενειών, καθεμιά από τις οποίες προστατεύονται από ένοπλες πολιτοφυλάκες.

Το 2006, ο πρόεδρος των Φιλιππίνων Γκλόρια Αρόγιο θέσπισε νόμο που νομιμοποίησε την οπλοκατοχή. Βασίστηκε επίσης πολύ στον αρχηγό της οικογένειας Αμπατουάν, στην επαρχία Μαγκκιντανάο, για να της εξασφαλίσει ψήφους στις τελευταίες εκλογές, οι οποίες στηματίστηκαν από νοθεία. Η οικογένεια Αμπατουάν, που χαιρεί τη στρατιωτική κυβέρνηση και του στρατού εξαιτίας της στάσης της κατά των αυτονομιστών, έχει εκατοντάδες ένοπλους υπό τον έλεγχό της.

Σε μια εποχή που η ιδεολογία της απαλιεί για τη σταθερότητα, είναι χρήσιμο να κατανοήσει κανείς πώς οι τοπικές διαμάχες μεταξύ οικογενειών, επισκιάζουν τα πάντα, συμπεριλαμβανομένου και του κράτους δικαίου.

THE NEW YORK TIMES

Το Νο1 σε πωλήσεις lifestyle
περιοδικό στην Κύπρο

Τεύχος Δεκεμβρίου

ΤΟ Νο.1 ΣΕ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

must

ΕΙΔΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

NEA ΣΤΗΛΗ
PLASTIC DIARIES
Ο Δρ Κρίστιαν Φεσσάς
λύνει τις απορίες σας

TRUE STORY
«Ο ΑΝΤΡΑΣ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ GAY!»

THE ULTIMATE SHOPPING GUIDE
ΣΤΟ ΝΕΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ
ΛΑΡΝΑΚΑΣ

STYLEFILE
370+ STATEMENT
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ
ΕΜΙΛΥ ΚΟΛΙΑΝΔΡΗ
ΜΥΡΤΩ ΚΟΝΤΟΒΑ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ
ΠΕΣΚΙΑΣ
ΡΙΗΑΝΝΑ
ΛΥΓΙΑ ΔΗΜΑΔΗ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΖΩΡΤΖΗΣ

THE BEAUTY ISSUE

9 ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΕΣ ΚΟΥΡΕΣ ΟΜΟΡΦΙΑΣ
ΑΠΟΤΟΞΙΝΩΣΗ ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ
ΟΙ ΠΙΟ ΛΑΜΠΕΡΕΣ MAKE UP ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΓΙΟΡΤΙΝΟ
ΤΡΑΠΕΖΙ
(ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΟ)
ΜΕ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ
ΛΟΙΖΙΔΟΥ

ΤΗΝ 02.40.121.227 ΔΕΞ. 100
ΤΗΝ 02.40.121.227 ΔΕΞ. 100

+NAKED TRUTH 5 ΚΥΠΡΙΕΣ ΚΑΛΛΟΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΝΥΣΤΕΡΙ

Naked truth!

5 ΚΥΠΡΙΕΣ
ΚΑΛΛΟΝΕΣ ΧΩΡΙΣ
ΝΥΣΤΕΡΙ

ΔΩΡΟ

Η απόλυτη
μαύρη κροκό
τσάντα του
Χειμώνα
ΜΟΝΟ €9,50

Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ

toplist

ΧΕΙΜΩΝΑΣ 09-10

shopping
therapy

2128
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΟΛΗ Η ΑΓΟΡΑ
ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΑΣ

CHIVAS
LIVE WITH CHIVALRY

+

Toplist
Με 2128
προτάσεις
για αγορά

Αξιόπιστη λύση τα αντικαταθλιπτικά

Μπορούν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις σοβαρές ψυχικές παθήσεις ασθενών

THE JOHN HOPKINS MEDICAL LETTER

Τα αντικαταθλιπτικά φάρμακα βρέθηκαν στο στόχαστρο από τότε που οι γιατροί ξεκίνησαν να τα συνταγογραφούν. Ο δρ Peter V. Rabins, μέλος της «Επιτροπής Υγείας μετά τα 50» που ειδικεύεται σε περιπτώσεις σοβαρής κατάθλιψης καταθέτει τις απόψεις του και εξηγεί γιατί αυτά τα φάρμακα αποτελούν ουσιώδες εργαλείο για την ψυχική πάθηση.

1 Η ανασκόπηση που δημοσιεύθηκε πέρυσι στο περιοδικό *The New England Journal of Medicine* και που διαπίστωσε ότι τα αντικαταθλιπτικά πιθανώς δεν λειτουργούν πολύ καλύτερα από ένα ψευδοφάρμακο έχει αντίκτυπο στο πώς οι ειδικοί «βλέπουν» αυτά τα φάρμακα;

Η ανασκόπηση αυτή είναι σημαντική, αλλά όχι επειδή αποδεικνύει ότι τα αντικαταθλιπτικά λειτουργούν ή δεν λειτουργούν. Πιστεύω ότι τα αποτελέσματά της απαντούν, υποδεικνύουν πολλά προβλήματα με τις τρέχουσες ερευνητικές τάσεις: Ένα απ' αυτά είναι ότι τα αντικαταθλιπτικά δοκιμάζονται όλο και περισσότερο σε άτομα με πιότερα συμπτώματα, που ίσως δεν τα έχουν ανάγκη για να νιώσουν καλύτερα. Μελέτες που δημοσιεύθηκαν τα τελευταία 20 χρόνια υποδεικνύουν ότι τα φάρμακα αυτά ίσως να μην είναι καλύτερα από τα ψευδοφάρμακα για άτομα που έχουν ήπια συμπτώματα. Για τις περιπτώσεις σοβαρής κατάθλιψης, όμως, τα αποδεικτικά στοιχεία δείχνουν ότι τα φάρμακα λειτουργούν και μάλιστα καλύτερα απ' ό,τι μόνι η συμβουλευτική αγωγή. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, λοιπόν, η καλύτερη αγωγή είναι ένα συνδυασμό συμβουλών και φαρμάκων.

2 Η Αμερικανική Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων (*Food and Drug Administration, FDA*), προειδοποίησε ότι τα αντικαταθλιπτικά πιθανώς να αυξάνουν οκείψεις αυτοκτονίας μεταξύ ασθενών ηλικίας 24 ετών και νεότερων. Θα πρέπει να α-

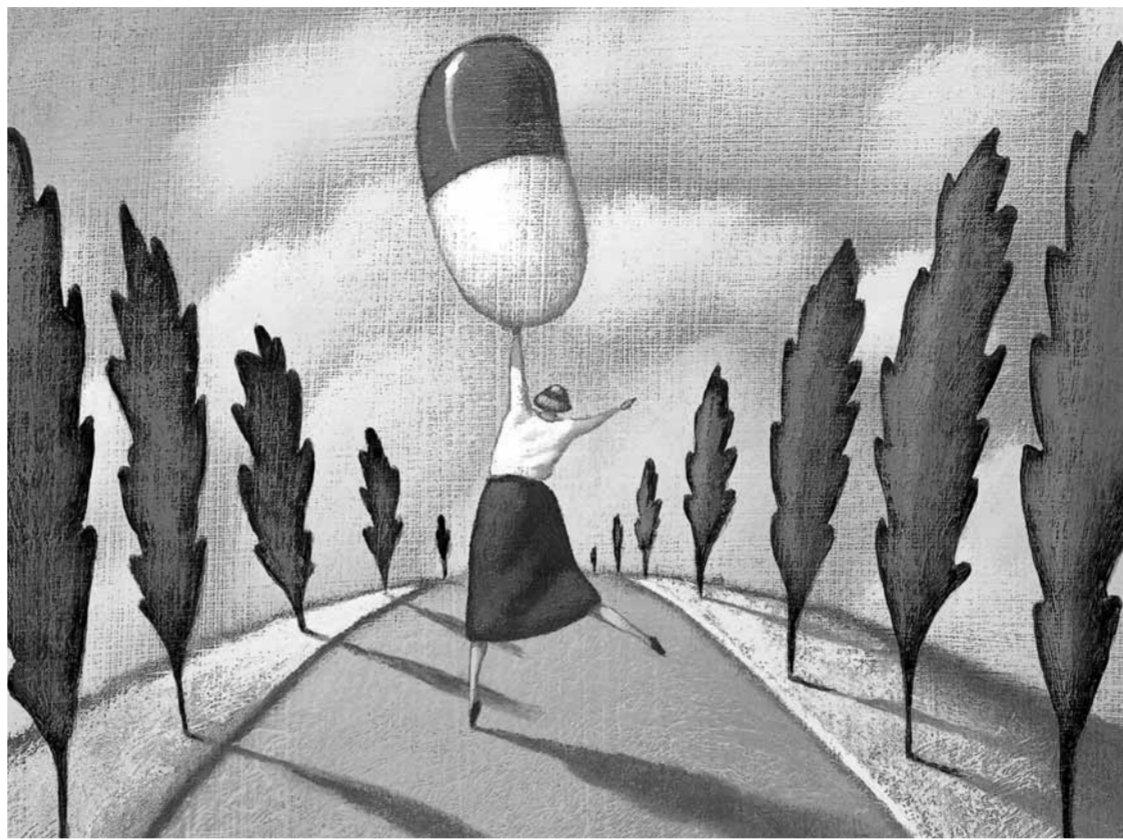
ντιστοιχούν και οι ασθενείς μεγαλύτερης ηλικίας;

Η αυτοκτονία αποτελεί πολύ σοβαρό ζήτημα ανησυχίας και είναι σημαντικό για τους ασθενείς οι οποίοι είτε ηλικίας να παρακολουθούνται στενά από τις πρώτες εβδομάδες μετά την έναρξη της θεραπείας με φάρμακα.

Αφού έχουν ειπωθεί αυτά, και ενώ η FDA έχει λάβει εκθέσεις για αυτοκτονικές οκείψεις σε άτομα που λαμβάνουν τα εν λόγω φάρμακα, ουδεμία μελέτη έχει δείξει ότι η λήψη αντικαταθλιπτικών αυξάνει τη συχνότητα αυτοκτονιών, ακόμη και μεταξύ ατόμων κάτω των 24 ετών. Ενδεχομένως, μερικοί ασθενείς να αισθάνονται πιο άνετα να ανακοινώσουν ή να ζητήσουν τις αυτοκτονικές τους σκέψεις μετά την έναρξη της θεραπευτικής σχέσης απ' ό,τι στις αρχικές συνεδρίες στις οποίες ελάμβαναν μόνο συμβουλές. Στην πραγματικότητα, μεταξύ των ασθενών 65 ετών και μεγαλύτερης ηλικίας, αυτά τα φάρμακα έχουν συνδεθεί με ελάττωση των αυτοκτονικών τους σκέψεων και συμπεριφορών.

3 Πώς μπορούν μεγαλύτερης ηλικίας ασθενείς με άλλες συνθήκες υγείας να αποφύγουν πιθανές επιπλοκές των αντικαταθλιπτικών;

Για να περιορίσετε την πιθανότητα των επιπλοκών από τη θεραπεία και για να λάβετε την πιο αποτελεσματική θεραπευτική αγωγή, είναι σημαντικό να υποβληθείτε σε λεπτομερή ιατρική εξέταση πριν επιλεγεί ένα αντικαταθλιπτικό. Αυτό μπορεί να βοηθήσει ώστε να αποκαλυφθεί η παρουσία άλλων προβλημάτων αλλά και ποια φάρμακα είναι κα-

Για τις περιπτώσεις σοβαρής κατάθλιψης, μελέτες δείχνουν ότι τα αντικαταθλιπτικά φάρμακα λειτουργούν καλύτερα απ' ό,τι μόνι η συμβουλευτική αγωγή.

τάλληλα για τη δική σας καταθλιπτική θεραπευτική αγωγή. Για παράδειγμα, για τα άτομα που έχουν κακώς ελεγχόμενη υπέρταση, το venlafaxine (*Effexor*) και το duloxetine (*Cymbalta*) σε γενικές γραμμές δεν πρέπει να αποτελούν τις πρώτες θεραπευτικές επιλογές. Κι αυτό γιατί τα φάρμακα αυτά μπορεί να αυξήσουν την πίεση του αίματος.

Τελικώς, πρέπει να θυμάστε ότι τα αντικαταθλιπτικά μπορούν να αντιμετωπίσουν την κατάθλιψη αποτελεσματικά ανεξαρτήτως εάν αυτή είναι ψυχολογική αντίδραση σε ένα σοβαρό συμβάν υγείας, όπως σε μια καρδιακή προσβολή ή σε ένα ευθέως νευρολογικό σύμπτωμα μιας κατάστασης, η οποία επηρεάζει τη φυσιολογία του μυαλού, όπως η νόσος του Πάρκινσον ή μια νεοπλασία στον εγκέφαλο.

Προσοχή σε νέο συνδυασμό φαρμάκων

Το φάρμακο *symbyax*, που είναι ένας συνδυασμός του αντικαταθλιπτικού fluoxetine (*Prozac*) και του αντιψυχωτικού olanzapine (*Zyprexa*), έχει πρόσφατα εγκριθεί για τη θεραπεία της ανθεκτικής κατάθλιψης. Τα αντιψυχωτικά φάρμακα έχει αποδειχθεί ότι αυξάνουν τον κίνδυνο θανάτου σε ασθενείς με άνοια, ωστόσο και τα άτομα χωρίς άνοια πρέπει να τα χρησιμοποιούν με προσοχή. «Υψηλότερος κίνδυνος θανάτου ταυτοποιήθηκε μεταξύ ασθενών με άνοια, οι οποίοι έπαιρναν αντιψυχωτικά, επειδή αυτή ήταν η ομάδα η οποία μελετήθηκε», υπογραμμίζει ο δρ Rabins. «Δεν ξέρουμε ακόμα κατά πόσον αυτός ο κίνδυνος επεκτείνεται επίσης και σε άλλα άτομα». Επιπλέον, οι καθιερωμένες παρενέργειες αυτών των φαρμάκων είναι σοβαρές - συμπεριλαμβάνουν ανωμαλίες στις κινήσεις, όπως αυτές της ασθένειας του Πάρκινσον. Σύμφωνα με τον ίδιο επιστήμονα, συνδυάζοντας έναν αντιψυχωτικό με ένα αντικαταθλιπτικό φάρμακο, είναι δυνατόν να βοηθηθούν άτομα με κατάθλιψη ανθεκτική στη θεραπεία, ώστε να νιώσουν καλύτερα. Αλλά αυτός ο συνδυασμός πρέπει να θεωρείται «κατάλληλος» μόνο για ασθενείς με βαριά συμπτώματα, οι οποίοι έχουν ήδη δοκιμάσει άλλα φάρμακα ή για ασθενείς οι οποίοι έχουν ψυχωτική κατάθλιψη με συμπτώματα, όπως ακραία παράνοια.

Μειωμένη παραμένει η προσέλευση του κοινού για εμβολιασμό.

Προς αύξηση κρουσμάτων της γρίπης Α'

Εξαρση του ιού της νέας γρίπης αναμένουν το Δεκέμβριο οι αρμόδιες υπηρεσίες στην Κύπρο, όπως και στον υπόλοιπο κόσμο, εξαιτίας της συνάντησης μεγαλύτερου αριθμού προσώπων σε κλειστούς χώρους. Ο υπουργός υγείας Χρίστος Πατσάλιδης δήλωσε ότι η βάση των στοιχείων που κατέχει, στην Κύπρο αναμένεται η έξαρση της γρίπης Α να σημειωθεί από τις αρχές του Δεκέμβρη με μέσα του ίδιου μηνός», προσθέτοντας ότι η μορφή της γρίπης Α δεν είναι κατ' ανάγκη πια θα αλλάξει από ήπια σε πιο σοβαρή μορφή. «Επί του παρόντος η γρίπη Α στην Κύπρο είναι ήπιος μορφής» είπε. Ο Γιώργος Φλουρέντζος, Πρόεδρος του Κλάδου των Νοσηλευτών της ΠΑΣΣΥΔΥ, κάλεσε τους «στρατευμένους στον κλάδο της Υγείας» να εμβολιαστούν για την ασφάλεια τη δική τους καθώς και για την ασφάλεια των ασθενών. Ο κ. Φλουρέντζος ανέφερε πως όλοι οι λειτουργοί της Υγείας έχουν υποχρέωση να εμβολιαστούν, προσθέτοντας πως «αν ο μιν γένοιτο προκύψει έξαρση, οι πρώτοι που θα κληθούν να προσφέρουν υπηρεσίες είναι οι νοσηλευτές και οι ιατροί», καλώντας ταυτόχρονα το Υπουργείο Υγείας να σκεφθεί πιο συγκεκριμένες παρεμβάσεις για να εμβολιαστεί ο κόσμος.

Επικοινωνώντας με 350.000 επισκέπτες στα καλύτερα ξενοδοχεία της Κύπρου

Τεύχος 19 | Χειμώνας 09-10

MOMENTS
Going home...

ARTS
ELENI GEORGIU SINGING FOR WOMEN

FOOD&TRAVEL
LE BEAUJOLAIS EST ARRIVE

FAMILY AFFAIRS
KENNEDY FAMILY STORIES

FOOD&TRAVEL
ANN SOPHIE PIC IS REACHING FOR THE STARS

SHOWS
FASHION HUNTER

YOUR ENTERTAINMENT AND STYLE GUIDE TO CYPRUS

VIEW

WINTER 09-10

Limassol
The awaken beauty

Le Beaujolais est arrivé
France's wine ritual

THE ART OF TRAVELLING LIGHT

Michelin Guide 3-stars awarded
Ann-Sophie Pic

Kennedy
The Family Story

ACCESSORY SHOPPING MUST HAVES IN CYPRUS

Manos Gavras
does Hollywood

Nigella Lawson
The sensual chef

ENTERTAINING WITH TEMPTING WINTER DESSERTS

fashion power

cyta

ALMYRA	COLUMBIA RESORT	GRECIAN PARK	NAPA MERMAID
ANASS	CORAL BAY	GRECIAN SANDS	NAPA PLAZA
AZIA RESORT	CYPRIA BAY	HILTON CYPRUS	PALM BEACH
CAPO BAY	FOUR SEASONS	HILTON PARK	SANDY BEACH
COLUMBIA BEACH	GRECIAN BAY	LONDA	THALASSA

Η Κύπρος που θέλουμε να δείχνουμε!

«Έξκίνα από την ομορφιά»

Ο Κλείτος Ιωαννίδης μιλάει για την προσωπική Οδύσσεια της γνώσης και τη διαρκή αναζήτηση της αλήθειας

Συνέντευξη στον ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟ

Το σπίτι του είναι γεμάτο πίνακες και σχέδια που του δώρισαν μικροί και μεγάλοι καλλιτέχνες, φίλοι και άγνωστοι, για να του εκφράσουν την εκτίμησή τους. Σπούδασε Θερησκειολογία και Κοινωνικές Επιστήμες στο Παρίσι του '68 και πήρε διδακτορικό Φιλοσοφίας από το Πανεπιστήμιο της Σορβόννης. Έχει γράψει πάνω από 50 βιβλία και τα 30 από αυτά έχουν μεταφραστεί σε 12 γλώσσες. Ποίηση, έρευνα, δοκίμια, διαλέξεις, ραδιοφωνικές εκπομπές, συλλογικές δραστηριότητες και εκπαιδευτική συγγραφέων σε διεθνή συνέδρια συνθέτουν τον πολυπράγμονα φιλόσοφο Κλείτο Ιωαννίδη. Αλλά εκείνο κυρίως που τον διαφοροποιεί είναι ότι δεν φοβάται κανέναν, όταν εκθέτει την αλήθεια του. Άλλωστε, όπως υποστηρίζει, η κάθε αναζήτηση είναι μια βουτιά στη γλυκιά ταραχή του αγνώστου και κάθε κόκκος αλήθειας που βγαίνει γίνεται για εκείνον πηγή ευδαιμονίας.

Πώς ξεκίνησαν οι πνευματικές σας αναζητήσεις;

Η ζωή μου ξεκίνησε από μια πληγή, αλλά αυτήν την πληγή, όπως είπα σ' έναν στίχο μου, την έκανα πηγή βαθιά. Έχασα τη μητέρα μου στα δύο και κάτι, η αδελφή μου ήταν ενός χρόνου. Ήταν έγκυος στο τρίτο παιδί και είχε αιμορραγία και δυστυχώς χάθηκε και εκείνη και το παιδί. Αυτό μου χάραξε τη ζωή και ιδιαίτερα τις σχέσεις μου με το θνητό γένος.

Δηλαδή;

Στα πρόσωπα των γυναικών που είχα σχέση μαζί τους – ευτυχώς ή δυστυχώς ήταν πάρα πολλές, μόνιμες και περαστικές – υποσυνείδητα αναζητούσα διαρκώς τη μητέρα μου. Όμως προσπάθησα αυτές τις σχέσεις να τις κάνω κατάφραση και να φύγω από την άρνηση της απώλειας.

Γιατί είπατε «ευτυχώς ή δυστυχώς»;

Δυστυχώς για τους πουρτανούς, ευτυχώς για μένα (γέλια)... Με είλκυε στις γυναίκες το μυστήριο, γιατί έχουν το μυστήριο της ζωής μέσα τους. Δεν έκανα γυμναστική μαζί τους, αντάλλαζα ψυχή, αντάλλαζα σώμα. Και η κάθε σχέση ήταν μια καινούργια αναμέτρηση με το μυστήριο του κόσμου. Αυτή η αναμέτρηση έγινε η πηγή της δημιουργίας μου. Έφερε στη ζωή μου την ποίηση και όλα τα άλλα τα οποία αναζητήσα και εξέφρασα μέσα από τα δοκίμια, την επιστημονική έρευνα, τη φιλοσοφία, την Εκκλησία, την ιστορία κ.λπ.

Αυτή είναι η πορεία του ανθρώπου των τεχνών, των γραμμάτων, των επιστημών, μέχρι τον φιλόσοφο, που είναι αυτός που αναζητά και ενοσκαρώνει την αλήθεια, ο ζωτογράφος φέρει τα λόγια.

Ποιο ήταν οι ήρωές σας στα παιδικά χρόνια;

Ο Οδυσσεύς, οι ήρωες της ελληνικής επανάστασης, ο Μάρκος Δράκος του αγώνα '55-'59, άνθρωποι οι οποίοι είχαν φτάσει στην περιοχή του μύθου. Έλκομαι από τον μύθο και έχω κάνει πολλές διαλέξεις με τον τίτλο «Μυθολογία, η γλώσσα των Θεών». Είναι η γλώσσα των αρχετύπων. Και μέσα στην ποίησή μου υπάρχουν αυτά τα μυθικά στοιχεία. Τα χρησιμοποιώ, για να εκφράσω τον δικό μου κόσμο.

Υπήρχε κάποιος δάσκαλος που να σας επηρέασε;

Είχαμε έναν σπουδαίο δάσκαλο στο δημοτικό σχολείο του Καλοπαναγιώτη, τον αειμνηστό Κύπριο Μυλωνά, ο οποίος μας διάβαζε μέσα στην τάξη τα ταξίδια του Γκυόλιμπερ και τον Δον Κιχώτη του Θερβάντες. Μένανε και νιώθαμε ακούγοντάς τον και μας τρέλαινε αυτή η ανάγνωση. Ο Δον Κιχώτης υπάρχει μέσα μου από τα χρόνια εκείνα. Άλλωστε, ο καθένας από εμάς δεν κυνηγάει ένα άπιαστο όνειρο;

Στην εφηβεία;

Ήταν ένας καθηγητής στο Γυμνάσιο Πεδολλά όπου αποφοίτησα, ο Γεράσιμος Μωραϊτίης από την Ελλάδα, οποίος μου πρωτομίλησε για το Παρίσι. Ήθελε και εκείνος να πάει εκεί να συνεχίσει τις σπουδές του. Μου δάνειζε βιβλία και μιλούσαμε. Όταν ήμουν 5η γυμνασίου, το '61, επισκέφθηκε το γυμνάσιό μας ο Ροζέ Μιλλιέξ που ήταν από το '59 μορφωτικός ακόλουθος της Γαλλικής Πρεσβείας στη Λευκωσία. Ο μεγάλος αυτός φίλος της Ελλάδας και της Κύπρου μάς μίλησε για τον Ζατομπριάν και εγώ του μίλησα για τον Θεμιστοκλή. Τον εντυπωσίασε η παρέμβασή μου και γίναμε φίλοι. Μάλιστα, επειδή του άρεσε πολύ η οδοιπορία, κάναμε αρκετούς μεγάλους περιπάτους συζητώντας. Τότε έμενα άλλοτε στον Μουτουλλά, όπου ήτανε το καφενείο και το μαγαζί του πατέρα μου, που συχνά όμως στο σπίτι της μητριάς μου στο τέρμα του Καλοπαναγιώτη. Από εκεί μέχρι το Γυμνάσιο του Πεδολλά έκανα κάθε μέρα σχεδόν 20 χιλιόμετρα πήγαινε-έλε. Ξύπνημα στις 5.30 το πρωί και ποδαρόδρομο, αγκαλιά με τα τετράδια και ένα ξύλο για τη σόμπα του σχολείου.

«Τέχνη είναι να βρίσκεις νέες σχέσεις προς τα πράγματα και τον τρόπο να το πεις. Ο έρωτας με βοήθησε σε αυτές τις ανακαλύψεις, γιατί η κάθε σχέση μου ήταν και μια καινούργια αναμέτρηση με το μυστήριο του κόσμου. Είναι σημαντικότερες πηγές γνώσης τα βιβλία, η έρευνα, ο διάλογος με τους φιλοσόφους, αλλά οι γυναίκες περιέχουν το μυστήριο της ζωής».

Ο Μιλλιέξ, ο Μάνης του '68, ο Ελύτης και οι γέροντες ασκητές

Ο Μιλλιέξ πώς επέδρασε στη ζωή σας;

Φρόντισε να πάρω υποτροφία, για να συνεχίσω σπουδές στη Γαλλία. Βοήθησαν και ο Αλέξης Στεφάνου, ο τότε επιτετραμμένος και μετά πρόεδρος της Ελλάδος, αλλά και η γυναίκα της, η Λύντια Στεφάνου, η ποιήτρια, μεταφράστρια και κριτικός λογοτεχνίας. Ένα πολύ αξιόλογο ζευγάρι, φίλοι μου μέχρι σήμερα. Είχα τελειώσει την Παιδαγωγική Ακαδημία, όπου μπήκα με εξετάσεις. Θυμάμαι ότι από τους 800 πέρασα οι 80. Είχα απαντήσει σωστά στις 59 από τις 60 ερωτήσεις. Έκανα λάθος για το πόσα είναι τα μέτρα του μαραθωνίου (γέλια). Μετά υπηρέτησα 14 μήνες στη νεοσύσταθείσα τότε Εθνική Φρουρά και σχεδόν δύο χρόνια δάσκαλος σε Αμμόχωστο και Λευκωσία. Όσο ήμουν φοιτητής, πήγανα στις εκδηλώσεις του Γαλλικού Μορφωτικού Κέντρου. Στο τέλος φθάσαμε να γίνουμε τόσο φίλοι με τον Μιλλιέξ, που έκανα μάθημα Ελληνικών στην κόρη του και εκείνη μου έκανε Γαλλικά. Μάλιστα, όταν είχα εκδώσει την πρώτη μου ποιητική συλλογή «Γεννά δν» το '67, ο άνθρωπος που την ανέλυσε με έναν πολύ ωραίο τρόπο και με παραπομπές στους Γάλλους ποιητές ήταν η γυναίκα του, η Τατιάνα Γκρίτσι Μιλλιέξ. Από την άλλη, η κυρία Λύντια Στεφάνου με εκτίμασε, όταν άκουσε μια διάλεξη που έκανα στη λέσχη των «Κυπριακών Χρονικών». Στον κύκλο γύρω από το περιοδικό «Κυπριακά Χρονικά» ήταν τότε ο Τάκης Χατζηδημητρίου, ο Νίκος Σιαφκάλης, ο Γιάννης Κατσούρης, η Ντίνα Κατσούρη, ο Χριστάκης Γεωργίου, η Ήβη Μελεάγρου κ.ά. Ήμουν σε αυτόν τον κύκλο ανθρώπων. Βέβαια συνεργαζόμουν και με την άλλη πλευρά, τον Κώστα Μόντη, τον Κύπρο Χρυσάνθη...

Γιατί την αποκαλείτε «άλλη πλευρά»;

Γιατί ήταν πολιτικά διαχωρισμένοι οι πνευματικοί άνθρωποι. Η «Πνευματική Κύπρος» του Μόντη και των φίλων του ήταν πιο συντηρητική, πιο Κεντροδεξιά, ενώ τα «Κυπριακά Χρονικά» ήταν των Κεντροαριστερών της ΕΔΕΚ και η «Νέα Εποχή» των Αριστερών του ΑΚΕΛ. **Τι κρατήσατε από τη φροντίση στην Παιδαγωγική Ακαδημία;**

Εκτός από τις γνώσεις παιδαγωγικές που πάντα μου χρησιμοποίησα, εκεί γνωρίστηκα με έναν σπουδαίο άνθρωπο που υπήρχε δάσκαλός μου και μέχρι πρόσφατα ήμασταν μαζί στη Φιλοσοφική Εταιρεία Κύπρου, εκείνος

Η συνεχής αναμέτρηση με το μυστήριο φέρνει τη στιγμή της έκλαμψης

πρόεδρος και εγώ αντιπρόεδρος.

Ήταν ο Γιάννης Κουτσάκος, ο οποίος υπήρξε και πρόεδρος του Πανεπιστημίου, φιλόσοφος, παιδαγωγός, άνθρωπος μελιχλιός και ένας πραγματικός δάσκαλος. Στο υποχρεωτικό σεμινάριο με στόχο να μάθουμε να ερευνούμε ο μόνος που ακολούθησε τη φιλοσοφία κοντά του ήμουν εγώ. Έκανα ολόκληρο χρόνο με έβαλε και έκανα πέντε έρευνες των 40 και 50 σελίδων. Προσωκρατικούς, Αριστοτέλη, ιστορικούς, αναγεννησιακή φιλοσοφία, με σκότωσε. Με έπαιρνε σπίτι του, μου έδινε βιβλία, συζητούσαμε, με έστρωσε να διαβάσω τους φιλοσόφους Ηράκλειτο, Παρμενίδη, Σωκράτη, Πλάτωνα, Αριστοτέλη, αλλά και Όμηρο, Ηοίοδο, τραγικούς, κ.λπ. Ο άνθρωπος αυτός υπήρξε για μένα φως. Και μέχρι σήμερα εκφράζω την αγάπη μου και την ευγνωμοσύνη μου και του το έδειξα καθ' όλη τη διαδρομή της ζωής μας. Μείναμε φίλοι και με έναν άλλο δάσκαλο, με τον οποίο είχαμε διάλογο από το '62. Ήταν ο καθηγητής Τεχνών, ο ζωγράφος Ανδρέας Χρυσόκοξ. Έχω πολλά αγαπητά του έργα, ο οποίος λέγαμε τότε οι φοιτητές, ένας χρυσός άνθρωπος. Και ο διάλογός μας ήταν και είναι πάνω στην ουσία της τέχνης.

Βρεθήκατε στο Παρίσι σε εποχή κοσμοϊστορικών γεγονότων.

Ήταν μια περίοδος κοσμογονικής υφής και περιεκτικού. Ήσαν οι επαναστασιακές ορμή. Θυμάμαι που ρώτησα μια φοιτήτρια τότε «Τι είναι για σένα η επανάσταση;» και μου απάντησε: «Είναι μυστικισμός!». Εκεί είχα την ευλογία να ζήσω τα υπέροχα χρόνια της μεγάλης έρευνας στην αναρρολογία. Ήταν η εποχή του Ζαν Πιερ Βερνάν, του Πιέρ Βιντάλ Νακέ, του Μαρσέ Ντετιέν, του Μισέλ Φουκ, της Ζακλίν Ντε Ρομιγιό. Όλες αυτές τις προσωπικότητες τις γνώρισα και ήταν καθηγητές μου. Ήταν και τα χρόνια της δικτατορίας στην Ελλάδα και πλείστοι αξιολογοί Έλληνες βρέθηκαν στο Παρίσι. Εγώ ξεκίνησα τη σχέση μου μαζί τους μέσω της Μαργαρίτας Λυμπεράκη, της συγγραφέως που έγραψε τον «Άγιο

Πρίγκιπα», «Τα ψάθινα καπέλα» κ.ά. Στο σπίτι της γνώρισα τον Οδυσσέα Ελύτη, τον Κωνσταντίνο Δεσποτόπουλο, τον καθηγητή Κώστα Παπαϊωάννου, τον Μίνω Βολανάκη. Ερχόταν στο Παρίσι η Τατιάνα Μιλλιέξ και βρισκόμασταν με τον Τίτο Πατρίκιου, με τον Δημήτρη Χριστοδούλου. Επειδή ήμουν άνθρωπος του διαλόγου, αντάλλαξα ό,τι καλύτερο μπορούσα μαζί τους. Η γνώση έρχεται με πολλούς τρόπους. Και με τη μελέτη των βιβλίων και με την έρευνα, αλλά και με τον διάλογο με αξιόλογους ανθρώπους.

Γνωρίσατε καλά τον Ελύτη;

Τα δύο χρόνια που ήταν στο Παρίσι, κάθε απόγευμα συναντιόμασταν. Ήμουν 25 ετών και ήταν σχολείο για μένα τα χρόνια εκείνα. **Τι άνθρωπος ήταν;**

Ήταν ένας δύσκολος άνθρωπος. Δεν ήταν εύκολος στις σχέσεις του. Ζητούσε πάντοτε το ουσιαστικό. Κάνανε συζητήσεις φιλοσοφικές, αισθητικές, του έδινα βιβλία για τον Πλωτίνιο, για τον μυστικισμό του Ισλάμ. Παρακολουθούσα τότε αυτά τα θέματα και μιλούσαμε, γιατί τον ενδιέφεραν και είχαν παρουσιαστεί

και στην ποίησή του. Ο Ελύτης να μην είχε βρει τον τόπο του, αλλά ο τόπος του δεν ήταν μόνο η Ελλάδα και το Αιγαίο και η θάλασσα και τα αμπέλια. Ήταν και η μεταφυσική Ελλάδα, η δεύτερη Ελλάδα, όπως την αποκάλεσε στη συνέχεια, η άνω Ελλάδα.

Πιστεύετε ότι υπάρχουν και άλλες διαστάσεις δίπλα στην πραγματικότητα;

Στο άπειρο όλα είναι πιθανά και δυνατά. Επομένως, εάν περιορίσεις τον εαυτό σου μόνο στο γήινο πεδίο, θα χάσεις την ουσιαστική γνώση. Εάν τον αφήσεις, έρχεται η φαντασία ως πηγή γνώσης. Και τι είναι η φαντασία; Είναι συσσωρευμένη εμπειρία. Κάπου την έχεις με την ψυχή σου και αυτή σε ελευθερώνει. Είναι η ωραιότερη μορφή ελευθερίας. Όχι υπό μορφή φυγής, αλλά σύλληψης. Διότι εγώ πιστεύω ότι υπάρχουν και άλλα πεδία ύπαρξης απ' αυτό το γήινο, το ψηλαφητό των αισθήσεων. Υπάρχουν νοητικά πεδία, πεδία της ψυχής και του πνεύματος. Και το πνεύμα όπου θέλει «πνέει». Έχει άπειρη δύναμη. Το ζήτημα είναι να την βρεις, για να μπορείς να φτάσεις στη μυστική ένωση, τη νόηση νοήσεως, που είναι ο Θεός.

Πότε άρχισε να αποκοσταλλώνεται στη σκέψη σας ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να λειτουργεί το πνεύμα, η ψυχή του ανθρώπου;

Σπερματικά υπήρχε αυτή η γνώση μέσα μου. Ήταν όλος μου ο κόσμος. Όπως μου είπε η Λύντια Στεφάνου: «Εσύ δεν χρειάζεται να πας στο Παρίσι, τα έχεις μέσα σου όλα αυτά». Όσα έζησα και έμαθα μετά, ήταν καταλύτες, για να βγει αυτό που ήδη υπήρχε μέσα μου. Η επαφή μου με ανθρώπους, οι μελέτες μου, η έρευνά μου, όλη αυτή η κοσμογονία που συντελέστηκε εντός μου και στο Παρίσι και ανά τον κόσμο – αφού ταξίδεψα σχεδόν τον μισό πλανήτη – όλα αυτά ήταν η οδύσεια αναζήτησης μέσα μου. Η Οδύσεια που θα οδηγούσε τελικά στην αποκάλυψη η αλλιώσε στην ενόραση που έλεγε ο Ανρί Μπερζόν.

Δηλαδή, πώς φθάνει κάποιος στην ενόραση;

Από τη μια είναι η διαλεκτική που με τη φιλοσοφία και την έρευνα αναζητάει τα βαθύτερα, τις πρώτες αιτίες των πραγμάτων. Το γιατί υπάρχει ό,τι υπάρχει. Και από την άλλη είναι η αποκάλυψη, το άνωθεν. Και ο Πλάτωνας φθάνει στην αποκάλυψη. Όπως λέει: «Ο λόγος μένει κρεώστis,

αφήνει υπόλοιπα. Και η πολλή συνουσία περί το πράγμα εξαιφνης έρχεται ως αστραπή και σε φυσάει στο πλάγος της ομορφιάς, στο πλάγος της αλήθειας, στο πλάγος του όντος, στο αγαθό». Λοιπόν αυτό το «εξαιφνης» είναι αποτέλεσμα παρατεταμένου διαλογισμού και στοχασμού και εκεί γίνεται η αποκάλυψη. Η παρατεταμένη στοχαστική διάθεση, το παρατεταμένο ερωτηματολόγιο, αυτό που ο Πλάτων αποκαλούσε «Γιγαντομαχία περί την Ουσία», είναι μια αέναη μάχη γιγάντων. Η συνεχής αναμέτρηση με το μυστήριο του κόσμου θα σου φέρει τη στιγμή της έκλαμψης. Και τότε εννοητικά θα συλλάβεις την αλήθεια μέσω της απευθείας γνώσης. Και όχι μέσα από τη διασκευαστική λειτουργία. Εκεί που είναι εμπειρία. Είναι μια στιγμή που κάνεις το μεγάλο άλμα. Πιστεύω σε αυτό που λέει ο Πασκάλ: «Αν κερδίω, κέρδισα το παν. Αν χάσω, δεν έχασα τίποτε». Είναι το περιφάνιο στιγμή του Πασκάλ.

Εσείς πότε βιώσατε αυτήν την εμπειρία-αποκάλυψη;

Ήμουν στα 42 μου χρόνια. Ήταν η εμπειρία για την αιώνια ζωή. Μέσα σε όραμα βρέθηκα σε έναν ναό και μου αποκάλυψε η Μητέρα της ζωής, η Παναγία, τι είναι η αιώνια ζωή. Και αυτός ο ναός τελικά ήταν στο Ιάσιο της Ρουμανίας. Δεν είχα πάει ποτέ μου εκεί. Και ήρθαν τα γεγονότα να με οδηγήσουν σε εκείνον τον ναό του οράματός μου, 15 χρόνια μετά. Ήταν κάτι το συγκλονιστικό.

Υπήρχε περίοδος που το νιώθατε να συμβαίνει συνεχώς;

Δεν μπορείς να το βιώνεις συνεχώς. Δεν το αντέχεις. Υπήρξαν περίοδοι που το ένιωθα επί μερες. Περιπατούσα στον δρόμο και έβλεπα τους ανθρώπους πέριξ μου και έλεγα: «Τι γερύω με όλους αυτούς τους πεθαμένους;». Ένιωθα την παρουσία της αιωνιότητας μέσα μου. Επίσης, η εμπειρία μου με τους γέροντες ασκητές ήταν καθοριστική. Ιδιαίτερα με τον γέροντα Πορφύριο, όταν είδα το φως γύρω από το πρόσωπό του. Στο βιβλίο μου «Γεροντικό του 20ού αιώνα» αναφέρονται οι 33 σημαντικότεροι γέροντες του 20ού αιώνα, με εμπειρίες που συγκέντρωσα από ανθρώπους που έζησαν κοντά τους, διότι δεν άφησαν όλοι κείμενα. Ήταν απλοϊκοί άνθρωποι που είχαν την ευλογία της Θείας Χάριτος και του Αγίου Πνεύματος και μιλούσαν με την απευθείας γνώση. Ήταν οι ίδιοι μέσα στο φως της Χάριτος.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

Εκδηλώσεις - Κύπρος

Κυριακή 29.11
ΘΕΑΤΡΟ

Έκφραση του προσώπου

Γεμάτο χιούμορ, το σόου που προσφέρει το «Face Theatre» έχει κατακτήσει τους Ευρωπαίους θεατρόφιλους. Οι παραστάσεις στηρίζονται στη δυναμική της έκφρασης του προσώπου. Μέσα από μια μαύρη

σκηνή, ξεπροβάλλουν πρόσωπα που άλλοτε χαμογελούν κι άλλοτε κλαίει. My Mall, Λεμεσός, Πληρ. 25343777.

Δευτέρα 30.11
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Με άξονα τον άνθρωπο

Ο διακεκριμένος Έλληνας δημιουργός Άγγελος Αντωνόπουλος επιστρέφει με μια νέα έκθεση. Τα έργα του παρουσιάζονται σε δύο βασικές ενότητες: Έργα όπου πρωταγωνιστούν ανθρώπινες φιγούρες και έργα όπου ο άνθρωπος γίνεται φορέας αντικειμένων και καταστάσεων. Μέχρι 5/12. Γκαλερί Αποκάλυψη, Λευκωσία. Πληρ. 22766655.

Πολιτικό και ανθρωπιστικό

Συγκεκριμένα η έκθεση της Βραζιλιάνας εικαστικού Rosangela Renno με επίκεντρο τη φωτογραφική τέχνη. Επιλέγει και αναδιαμορφώνει φωτογραφικές εικόνες άλλων καλλιτεχνών και φορτισμένες με πολιτικές προεκτάσεις. Μέχρι 10/1/10. Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Φάρος, Λευκωσία. Πληρ. 22663871.

Τρίτη 1.12
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Φωτορεαλισμός

Στην ατομική έκθεση ζωγραφικής του Σταύρου Δουζίνα παρουσιάζονται πίνακες με φιγούρες παλιότων με φωτορεαλιστική τεχνική. Μέρος των εσόδων θα δοθούν στο Κ.Υ.Φ.Α. Εγκαίνια στις 7.30 μ.μ. Γκαλερί Μορφή, Λεμεσός. Πληρ. 25378733.

Υδατογραφίες

Ατομική έκθεση με έργα υδατογραφίας της Βούλας Κοκκίνου. Εγκαίνια στις 7.30 μ.μ. Γκαλερί Opus 39. Μέχρι 5/12. Πληρ. 22424983.

Τετάρτη 2.12
ΜΟΥΣΙΚΗ

Σε στυλ μπουάτ

Ο Μικάλης Χατζηγιάννης εκκφράζει την αμεσότητα του με το κοινό και πραγματοποιεί μια σειρά εμφανίσεων σε έναν οικείο κλειστό χώρο, εντελώς διαφορετικό από τα μεγάλα στάδια στα οποία μας έχει συνηθίσει. Στις 2, 6, 7, 9, 13, 14 και 16/12. Μουσική σκηνή RED. Πληρ. 22767711.

Πέμπτη 3.12
ΕΚΘΕΣΗ

Κόμπος στο χτένι

Εγκαίνια του εργαστηρίου χειροποίητου υφάσματος «Odrados» στις 4.15 μ.μ. Παλιός Στρόβολος. Πληρ. 99497857.

Ματιές στον κόσμο

ΛΟΝΔΙΝΟ
ΕΚΘΕΣΗ
National Gallery
www.nationalgallery.org.uk

«The Sacred Made Real. Spanish Painting and Sculpture, 1600-1700». Η έκθεση παρουσιάζει έργα θρησκευτικής τέχνης από τον αποκαλούμενο Χρυσό Αιώνα της Ισπανίας, «έργα δημιουργημένα για να συγκλονίζουν την ψυχή και τις αισθήσεις» όπως αναφέρεται στον κατάλογο της έκθεσης. Οι Ισπανοί καλλιτέχνες του 17ου αιώνα που ασχολήθηκαν με θρησκευτικά θέματα, επιδίωξαν με μεγάλο ζήλο τον ρεαλισμό, δημιουργώντας έργα που ενισχύουν τα αισθήματα

δύο και αφροίσιμους στους πιστούς. Στα εκθέματα περιλαμβάνονται αριστουργήματα Ντιέγκο Βελάσκει, του Φρανθίσκο Θουρμπαράν και άλλων ζωγράφων της εποχής, καθώς και επιχρυσωμένα θρησκευτικά αγάλματα από καλλιτέχνες όπως ο Γκρεγκόριο Φερνάντεθ, ο Πέδρο ντε Μένα, ο Αλόνσο Κάνο (εδώ το έργο του «Αγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής», 1634) και ο Χουάν Μαρτίνες Μοντανιές. Η έκθεση, υποβλητικά φωτισμένη και σκηνοθετημένη, διερευνά τον έντονο διάλογο ανάμεσα στη ζωγραφική και τη γλυπτική, αποκαλύπτοντας τη στενή σύνδεση και αλληλεπίδρασή τους. Έως τις 10 Ιανουαρίου.

ΘΕΑΤΡΟ
National Theatre (Lyttelton)
nationaltheatre.org.uk

«The Habit of Art». Λίγο πριν από τον θάνατό του, ο Γ.Χ. Οντέν φαντάζεται μια

συνάντηση με τον Μπέντζαμιν Μπρίτεν, τον φίλο και συνεργάτη του που δεν βρισκόταν πια στη ζωή. Η φανταστική αυτή συνομιλία ανάμεσα στον ποιητή και τον μουσουργό, δύο κορυφαίους μορφές της τέχνης στη Βρετανία του 20ού αιώνα, ζωντανεύει επί σκηνής στο νέο έργο του Άλαν Μπένετ. Ξεκινά με μια συνέντευξη του ηλικιωμένου Οντέν με τον μελλοντικό βιογράφο του και πραγματεύεται με διεισδυτικότητα τόσο τις πανανθρώπινες ανησυχίες για τον θάνατο και τη σεξουαλικότητα όσο και την αγωνία της καλλιτεχνικής δημιουργίας (η ακατάβλητη «συνήθεια της τέχνης»). Η παράσταση, σκηνοθετημένη από τον Νικόλαο Χάινερ, έχει κερδίσει τους ύμνους της κριτικής, με ιδιαίτερη έμφαση στους πρωταγωνιστές: τον Άλεξ Τζένινγκς στο ρόλο του Μπρίτεν και τον Ρίτσαρντ Γκρίφιθς που ερμηνεύει τον Οντέν. Το έργο θα παίζεται εναλλάξ με άλλα έργα που παρουσιάζονται στο Lyttelton, έως τις 6 Μαρτίου.

ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ
ΕΚΘΕΣΗ
Manchester Art Gallery
www.manchestergalleries.org

«Angels of Anarchy - Women Artists and Surrealism». Ο Άγγελος της Αναρχίας ήταν μια γύψινη γυναίκα προτομή φτιαγμένη από τον Νικόλαο Χάινερ, έχει κερδίσει τους ύμνους της κριτικής, με ιδιαίτερη έμφαση στους πρωταγωνιστές: τον Άλεξ Τζένινγκς στο ρόλο του Μπρίτεν και τον Ρίτσαρντ Γκρίφιθς που ερμηνεύει τον Οντέν. Το έργο θα παίζεται εναλλάξ με άλλα έργα που παρουσιάζονται στο Lyttelton, έως τις 6 Μαρτίου.

θεση στο Μάντσεστερ, αφιέρωμα στη γυναίκα εκδοχή του σουρεαλισμού, περιλαμβάνει έργα μιας πλειάδας γυναικών καλλιτεχνών, ανάμεσά τους η Φρίντα Κάλο, η Λεονόρα Κάρινγκτον (εδώ μια αυτοπροσωπογραφία της του 1936), η Ντοροθέα Τάνινγκ, η Ελβίν Αγκαρ, η Μέρτερ Οπενχάιμ, οι φωτογράφοι Ντόρα Μάαρ, Λι Μίλερ και Φραντσέσκα Γκούντμαν. Έως τις 10 Ιανουαρίου.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
ΕΚΘΕΣΗ
Guggenheim Museum
www.guggenheim.org

«Kandinsky». Ο Βασίλι Καντίνσκι (1866-1944) υπήρξε ένας από τους πρωτοπόρους της αφαιρεσης στην τέχνη του 20ού αιώνα. Αν και οι αφαιρετικές τάσεις είχαν εμφανιστεί νωρίτερα, εκείνος έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στην ενίσχυση τους χάρη στη χρωματική ευαισθησία, τη μουσική διάθεση και την πνευματική δύναμη των αναζητήσεών του (εδώ ο «Πίνακας αρ. 199», 1914). Γεννημένος στη Ρωσία, εγκαταστάθηκε το 1896 στο Μόναχο όπου συμμετείχε στην καλλιτεχνική κίνηση «Γαλάζιος Καβαλάρης». Επιστρέφοντας στην πατρίδα του, ίδρυσε τη Ρωσική Ακαδημία, όπου δίδαξε μέχρι το 1922, ενώ αργότερα δίδαξε στην περίφημη σχολή Μπασοκίους, στη Βαϊμάρη. Η έκθεση κάνει μια με-

Μη χάσετε

ΘΕΑΤΡΟ

Επίσκεψη νεκρού

Στη σουρεαλιστική κωμωδία του Άκη Δήμου «Απόψε τρώμε στις Ιοκάστεις», μια χίτρα εργοστασάρχη καλεί για δείπνο οικογένεια και γνωστούς για να βρει τον ένοχο ενός ερωτικού εγκλήματος. Στο σπίτι παρουσιάζεται το φάντασμα του νεκρού της συζύγου, ένας Εσθονός μπάτλερ και μια άγνωστη Ρωσίδα. Σε σκηνοθεσία Δέσποινας Μπεμπεδέλη και σκηνικά και κοστούμια του Χάρη Καυκαρίδη. Πρωταγωνιστούν οι Δέσποινα Μπεμπεδέλη, Στέλιος Καυκαρίδης, Μαριάνα Καυκαρίδη κ.ά. Τακτικές παραστάσεις κάθε Παρασκευή και Σάββατο στις 8.30 μ.μ. και Κυριακή στις 6.30 μ.μ. Μικρή Σκηνή του Νέου Πολιτιστικού Κέντρου Βλαδимиρως Καυκαρίδης, Αγλαντζιά. Πληρ. 22421609.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Πολιτική λογοτεχνία

Το βιβλίο του δημοσιογράφου Γιάννη Νικολάου με τίτλο «Το φάντασμα της Κοπεγχάγης» παρουσιάζεται στις 7.30 μ.μ. με ομιλήτες τους κ. Βάσο Λυσασρίδη και κ. Πέτρο Παπαπολυβίου και συντονιστή τον κ. Κώστα Βενιζέλο. Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' (Γερά Αρχιεπισκοπή), Λευκωσία. Πληρ. 99663612.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Βραβεύσεις εκδόσεων

Η Βιβλιογραφική Εταιρεία Κύπρου και το περιοδικό «Κυπριακή Βιβλιοφιλία» διοργανώνουν τελετή απονομής των δεύτερων βραβείων Εκδοτικής Αριότητας. Στις 7 μ.μ. Κεντρικά γραφεία Τράπεζας Κύπρου, Λευκωσία.

Παρασκευή 4.12
ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Οπτικοακουστικό υλικό

«Η θεωρία των Χορδών: Μουσική Βραδιά και Παρουσίαση Έργων Ζωγραφικής». Οι θεατές και ακροατές θα έδουν την ευκαιρία να δουν και να ακούσουν διάφορες μορφές έκφρασης με κοινό στοιχείο τις χορδές. Ο Γιάννης Σακέλλης παρουσιάζει έργα ζωγραφικής, η Μαρία Ανδρέου τραγουδάει έντεχνη ελληνική μουσική και ο Τίμος Στυλιανίδης παρουσιάζει κομμάτια κλασικής κιθάρας από τον 20ό αιώνα. Στις 8 μ.μ. Κέντρο Τεχνών «Χαρουπόμυλος», Κάτω Πάφους. Πληρ. 99541473.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Ο φακός δεν λησμονά

Στη φωτογραφική έκθεση του Άντρου Ευσταθίου «Oblivion σημαίνει λήθη», εμφανίζο-

νται σκίες σε σχήματα ανθρώπινων σιλουετών, ξεβαμμένες φιγούρες, αλλά και καθαρά τοπία. Εσκεμμένες λήψεις εν κινήσει, παραγόμενες, ανχνές και ομικλώδεις, μαρτυρούν τα όσα δεν βλέπουμε. Παλιά Ηλεκτρική Πάφου. Μέχρι 6/12. Πληρ. 99569498.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Κοινωνικές διαστάσεις

Στην οπτικοακουστική συναυλία «Τους έχω βαρεθεί», τα Υπόγεια Ρεύματα ερμηνεύουν με τον δικό τους τρόπο τραγούδια με πολιτικοκοινωνικό περιεχόμενο από το ευρύ ρεπερτόριο του Θάνου Μικρούτσικου, με τον ίδιο να βρίσκεται στο πιάνο. Θέατρο Ριάτο, Λεμεσός. Πληρ. 7777745.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Δυο-δυο

Η Φλώρα Μαυρομμάτη, με προηγούμενες εκθέσεις στην Αυστραλία και στην Κύπρο, επιστρέφει με την έκθεση «Δυϊσμός», όπου δυοδικοίτες (όπως το θηλυκό-αρσενικό και το συνειδητό-ασυνειδητό) χρησιμοποιούνται για να ερευνηθούν θέματα κουλτούρας και φύσης. Εγκαίνια στις 8 μ.μ. Μέχρι 18/12. Γκαλερί Πάνθηον, Λευκωσία. Πληρ. 96440648.

Σάββατο 5.12
ΕΚΘΕΣΗ

Εικαστικά μπιζού

Το σύγχρονο design κοσμήματος συνδυάζεται με την εικαστική τέχνη στην έκθεση με τίτλο «Έχεις μήνυμα» των Ηρώ Κασκάνη και Μαρίας Ιωάννου. Εγκαίνια στις 6 μ.μ. Μέχρι 13/12. Στο εργαστήρι της Ηρώ Κασκάνη (Κατσώνη 4), Λευκωσία. Πληρ. 99803702.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Γαλάνη & Τσαλιγοπούλου: Τραγουδούν κατά του AIDS

Δύο σπουδαίες γυναίκες φωνές, η Δήμητρα Γαλάνη και η Ελένη Τσαλιγοπούλου, ενώνονται και τραγουδούν για την παγκόσμια ημέρα κατά του AIDS, ενώ μιας επιφυλάσσουν ένα φαντασμαγορικό και συνάμα συμβολικό φινάλε. Όλα τα έσοδα από τη συναυλία θα διατεθούν στη Γρηγόρια Κλινική. Τρίτη 1/12 στις 8.30 μ.μ. Στάδιο Ελευθερία, Λευκωσία. Πληρ. 70003331. Χορηγός επικοινωνίας: «Η Καθημερινή».

ΘΕΑΤΡΟ

Ηθική ευθανασία

Στο θεατρικό του Brian Clarke «Ποιανού ζωεί 'αυτή, τελικά», ένας καθηγητής γλυπτικής, μετά από ένα τροχιακό ατύχημα, μένει τετραπληγικός και αποφασίζει να δώσει μάχη, ώστε να του επιτραπεί να δώσει τέλος στη ζωή του αζιουπρεπώς. Σε σκηνοθεσία Αθανασίας Καραγιαννοπούλου, με τον Νεοκλή Νεοκλέους στον πρωταγωνιστικό ρόλο. Παραστάσεις κάθε Παρασκευή και Σάββατο. Νέα Σκηνή ΘΟΚ, Λευκωσία. Πληρ. 22480300.

Ερωτικό τρίγωνο

Η Alpha Square επιστρέφει με ακόμα ένα βραβευμένο έργο του νομπελίστα Harold Pinter, το «Προδοσία», που πραγματεύεται την ιστορία μιας γυναίκας, του συζύγου της, του εραστή της και της κίνησης των τριών μέσα στον χρόνο. Σε σκηνοθεσία Εύη Γαβριηλίδου. Πρωταγωνιστούν οι Αλεξία Παρασκευά, Ανδρέας Αραούζος και Paul Steward. Από 4/12 μέχρι 13/12. Στις 8.30 μ.μ. Αίθουσα Μελίνα Μερκούρη, Λευκωσία. Πληρ. 70001140.

ΧΟΡΟΣ

Πέντε χρόνια αναδρομικά

Εμπνευσμένη από τις παραστάσεις της των τελευταίων πέντε χρόνων, η ομάδα anacharalambos.solipsism γιορτάζει τα πενήντα χρόνια της με την επετειακή παράσταση «5 Years Solipsism». Μια παράσταση-αναδρομή στα πετυχημένα έργα της ομάδας. Στις 8.30 μ.μ. Στέγη Σύγχρονο Χορό Λεμεσού. Πληρ. 7777798 & 25711030.

Επιμέλεια: **MARIA ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ**
art@kathimerini.com.cy

Εκδηλώσεις - Ελλάδα

Δευτέρα 30.11
ΜΟΔΑ

Ο Πιερ Καρντέν στην Αθήνα

Εν όψει της Παγκόσμιας Ημέρας κατά του AIDS, το Ίδρυμα Ελληνική Δράση Αφρικής διοργανώνει μια μεγάλη φιλανθρωπική βραδιά με πρωταγωνιστή τον Γάλλο μετρο της υψηλής ραπτικής Πιερ Καρντέν. Στη Γαλλική Προσβία, με επίτιμο καλεσμένο τον Μίμη Πλέσσα. Βασ. Σοφίας 7

Τρίτη 1.12
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

«Συνέβη στην Αθήνα»

Μια ομαδική εικαστική έκθεση με σκοπό την επανοικειοποίηση της εικόνας της πόλης της Αθήνας από το κοινό, μέσα από την εικαστική ματιά σύγχρονων καλλιτεχνών, αλλά και τη γνωριμία του με έργα Ελλήνων ζωγράφων, το «Συνέβη στην Αθήνα» φιλοξενείται από μεθούριο στο Πολιτιστικό Κέντρο «Μελίνα». Ακρόπολη, μνημεία, δρόμοι, πλατείες, λαϊκές αγορές, στάδια, γήπεδα, πάρκα, μουσεία, παιδικές χαρές, αυτοκίνητα... Την έκθεση επιμελείται η ιστορικός τέχνης και επιμελήτρια εκθέσεων Ιρίσ Κρητικιά. Διάρκεια έως 23 Δεκεμβρίου. Ηρακλειδών 66 και Θεσσαλονίκης

Τετάρτη 2.12
ΜΟΥΣΙΚΗ

Μπάρμπαρα Λούνα στο Half Note

Η Μπάρμπαρα Λούνα, μια καλλιτέχνης που έχει κατακτήσει εδώ και πολλά χρόνια την λάτρη και world musical σκηνή, με την κιθάρα, το τραγούδι αλλά και την παρουσία της. Οι εμφανίσεις της συνεχίζονται στο Half Note Jazz Club έως και την Πέμπτη 3 Δεκεμβρίου. Τριβυτανίου 17, Μετς, τηλ. 210-92.13.360

Πέμπτη 3.12
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Παράλληλοι κόσμοι των ζώων

Η Μάρω Μικαλακοπούλου παρουσιάζει στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης «Ιλεάνα Τούντα» ένα νέο κύκλο δουλειάς, με κύριο θέμα το «απίθανο της ερωτικής συνάντησης εθρι-

κών μεταξύ τους ζώων... Μικρές ακουαρέλες στο μεταίχμιο φαντασίας και πραγματικότητας, έως 23 Ιανουαρίου 2010. Αρματολών και Κλεφτών 48, Αμπελόκηποι

ΧΟΡΟΣ

Μπαλέτο της Οπερας της Ζυρίχης

Το διάσημο Μπαλέτο της Οπερας της Ζυρίχης χορεύει υπό τους ήχους του πιανιστικού αριστουργήματος του Μπαχ: Παράλλαξ Goldberg. Τέσσερις βραδιές στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, έως και τις 6 Δεκεμβρίου, στις 9 μ.μ. με τον πιανίστα Αλεξί Μπασβίνφορ. Βασ. Σοφίας και Κόκκαλη, τηλ. 210-72.82.333

Ταγκό για δύο στο Μέγαρο

Ένα από τα διασημότερα συγκροτήματα στον κόσμο έρχεται στην Αθήνα για τρεις παραστάσεις. Με τη νέα του παραγωγή «Es Venosa Aires Tango», το αργεντινικό συγκρότημα Tango Por Dos, με τον διάσημο χορογράφο και χορευτή Miguel Angel Zotto, αβαντάνει στη σκηνή του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών έως και τις 5 Δεκεμβρίου. Βασ. Σοφίας και Κόκκαλη, τηλ. 210-72.82.333

Σάββατο 5.12
ΘΕΑΤΡΟ

«Ιώβ», μια αυτοβιογραφία

Μια περφόρμανς πάνω στον αιώνιο φόβο του ανθρώπου για το «απρόοπτο» μέσα στη ζωή του σκηνοθετεί ο Στάυρος Τσακίρης. Η παράσταση «Ιώβ», Μια αυτοβιογραφία, ανεβαίνει αυτό το Σάββατο 5 Δεκεμβρίου στο «Θέατρον» του Κέντρου Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος». Έως και 20 Δεκεμβρίου. Πειραιώς 254, τηλ. 212-254.0000

Επιμέλεια: **ΝΕΛΛΗ ΑΜΠΡΑΒΑΝΕΛ**
abravanel@kathimerini.gr

Τα εκφραστικά τοπία του Φρίντριχ

Το Εθνικό Μουσείο της Στοκχόλμς φιλοξενεί ως τις 10 Ιανουαρίου ένα ανθολογικό αφιέρωμα στον Γερμανό ζωγράφο Κάσπαρ Νταβίντ Φρίντριχ (1774-1840), παρουσιάζοντας 90 περίπου έργα του. Σημαντική μορφή του ρομαντικού κινήματος, ο Φρίντριχ θεωρούσε ότι η τοπιογραφία αντανάκλα την ψυχική διάθεση του καλλιτέχνη. Στα ρεαλιστικά και ταυτοχρόνως συμβολικά έργα του αναδεικνύει την πνευματική διάσταση του τοπίου, απεικονίζοντας συχνά μελαγχολικές εικόνες της φύσης -ερμικές ορενές ή θαλάσσιες εκτάσεις, χιονισμένα τοπία λουσμένα σε απόκοσμνη λάμψη- ενώ η ανθρώπινη παρουσία έρχεται συνήθως σε αντιδιαστολή με την παντοδυναμία της φύσης (εδώ ο πίνακας «Το ναυάγιο της ελπίδας», 1824). Η έκθεση είναι διοργανωμένη σε τρεις θεματικές ενότητες -βουνά, θάλασσα και ακτή, δέντρα- ενώ σε χωριστό τμήμα οκτώ σύγχρονοι Σουηδοί καλλιτέχνες παρουσιάζουν έργα τους (πίνακες, γλυπτά, βίντεο κ.λπ.) εμπνευσμένα από τον Φρίντριχ.

γάλη αναδρομή στο έργο του, αναδεικνύοντας την επιρροή του στη ζωγραφική και στην αρχιτεκτονική, ιδιαίτερα στον αρχιτέκτονα Φρανκ Λόντ Ράιτ, ο οποίος σχεδίασε το κτίριο του Μουσείου Γκουγκενχάιμ. Ως τις 13 Ιανουαρίου.

ΘΕΑΤΡΟ
Golden Theater
τηλ. 001-212-239-6200

«Oleanna». Ο Μπιλ Πούλμαν πρωταγωνιστεί στο έργο του Ντέιβιντ Μάμετ, ερμηνεύοντας τον ναυπηγοκαθηγητή που έρχεται σε σύγκρουση με μια εκκληστική αλλά και σκληρά επιθετική φοιτήτριά του. Οι ερμηνείες του Πούλμαν και της Τζούλια Στάιλις, στο ρόλο της φοιτήτριάς (στη φωτ. οι δυο τους σε μια σκηνή της παράστασης), επαινέθηκαν θερμά από την κριτική, ενώ για τον σκηνοθέτη Νταγκ Χιούζ γράφτηκε ότι έδωσε μια αρκετά στοχαστική και νηφάλια εκδοχή του έργου με κίνδυνο να αμβλύνει τις αιχμές του.

ΠΑΡΙΣΙ
ΘΕΑΤΡΟ

Theatre Darius-Milhaud
www.dariusmilhaud.fr
«Le roi se meurt». Παράλληλα με το εκθεσιακό αφιέρωμα στον Ευγένιο Ιονέσκο που παρουσιάζεται ως τις 3 Ιανουαρίου στην Bibliotheque Nationale, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 100 χρόνων από τη γέννηση του Γαλλορουμάνου δραματουργού, το θεατρικό Παρίσι τιμά τον εμπνευστή του «θεάτρον του παραλόγου», ανεβάζοντας μερικά από τα πιο φημισμένα έργα του. Ανάμεσα τους το «Ο βασιλιάς πεθαίνει», όπου ο

συγγραφέας ικνυλατεί με δικτικό χιούμορ την αγωνία του τέλους, τον τρόπο μπροστά στο άγνωστο. Την παράσταση στο θέατρο Νταριούς Μιλώ σκηνοθέτησε ο Οσκάρ Υμπέρ και τον ρόλο του ετοιμοθάνατου βασιλιά ερμηνεύει ο Ολιβιέ Ανρί. Έως τις 16 Δεκεμβρίου.

ΕΚΘΕΣΗ
Pinacothèque de Paris
www.pinacothèque.com

«L' Age d' Or Hollandais, de Rembrandt a Vermeer». Ο Ρέμπραντ και ο Βερμέερ είναι οι εμβληματικοί καλλιτέχνες του ολλανδικού Χρυσού Αιώνα: μιας εποχής οικονομικής «άνθησης», ναυτικής εξάπλωσης, θρησκευτικής ανεκτικότητας και πολιτικής σταθερότητας, όταν μια νέα τάξη εμπόρων έδωσε ώθηση στην οικονομία όσο και στις τέχνες και τις επιστήμες. Οι ζωγράφοι άρχισαν να απεικονίζουν συχνά στα έργα τους απλούς ανθρώπους, και όχι μόνο αριστοκράτες και αξιωματούχους, ενώ η τοπιογραφία ξέφυγε από τα καθιερωμένα πλαίσια. Η έκθεση περιλαμβάνει πίνακες, χαρακτηριστικά και σχέδια μιας πλειάδας Ολλανδών ζωγράφων του 17ου αιώνα (εδώ ένα πορτρέτο της μητέρας του Ρέμπραντ, του 1631), όλα δανεισμένα από το ανακαινιζόμενο Rijksmuseum του Αμστερνταμ. Ως τις 7 Φεβρουαρίου.

Επιμέλεια: **ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΤΟΥΠΑΚΗ**

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΓΝΩΜΕΣ

ΕΛΛΑΔΑ

ΚΟΣΜΟΣ

ΥΓΕΙΑ

ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΟΔΑ

Μια ταυτότητα, πολλές ιστορίες

Ο καλλιτέχνης επηρεάζει την κοινή γνώμη. Φέρει όμως λιγότερες ευθύνες από ένα άλλο δημόσιο πρόσωπο απέναντι στην κοινωνία;

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ**

Τον τελευταίο καιρό τα ιστορικά γεγονότα, ως θεματολογία, έχουν την τιμητική τους. Τα γεγονότα του 1974 στιγμάτισαν την ταυτότητά μας, δημιουργώντας κοινά τραύματα. Έκτοτε, έχουμε προσλωθεί για να βρούμε την άκρη του νήματος, να αντιμετωπίσουμε τους δαίμονές μας και να επουλώσουμε πληγές. Πολιτιστικά, κάποτε αγγίζουμε το θέμα επιδερμικά και άλλοτε το εξετάζουμε σε βάθος. Ο θεατής οφείλει να εξετάζει την αντικειμενικότητα του καθετί που παρακολουθεί και να αποφασίζει από μόνος του τι θα κρατήσει α-

Ο σκηνοθέτης οφείλει να αφήνει την ταινία του να «μιλήσει» από μόνη της

πό το κάθε εγχείρημα ως δική του αλήθεια. Ο καλλιτέχνης/σκηνοθέτης, με τη σειρά του, οφείλει να παρουσιάζει τα γεγονότα και να αφήνει την ταινία του να «μιλήσει» από μόνη της, ανεξαρτήτως της προσωπικής του τοποθέτησης, ούτως ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο αντικειμενικός. Κάτω από τον γενικό τίτλο «Πραξικόπημα/Εισβολή/Κατοχή/Προσφυγιά», παρουσιάζονται αυτήν τη βδομάδα 18 ταινίες από την Ένωση Σκηνοθετών Κύπρου στο 1ο Φεστιβάλ Ταινιών Κυπρίων Σκηνοθετών και παραθέτουσιν γεγονότα και μύθους.

Οι ταινίες

Ένας πόλεμος είναι ένα κοινό βίωμα που αφήνει πίσω του την καταστροφή στην κοινωνία (με θανάτους τόσο ατόμων όσο και συναισθημάτων). Ωστόσο, μέλλει να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για τους ενεργούς καλλιτέχνες, αφού αυτοί δημιουργούν με σκοπό να επικοινωνήσουν, να μιλήσουν στη μά-

ζα και να προκαλέσουν τον διάλογο. Τα έργα που ασχολήθηκαν με το πραξικόπημα, την εισβολή, την κατοχή και την προσφυγιά στην Κύπρο και παρουσιάζονται στο Φεστιβάλ της Ένωσης Σκηνοθετών Κύπρου, έχουν πάρει άλλοτε τη φόρμα ντοκιμαντέρ, ταινιών μυθοπλασίας και σε μια περίπτωση τη φόρμα ταινίας κινουμένων σχεδίων.

Ένα ντοκιμαντέρ μπορεί να ρίξει φως σε μια ιστορία. Έχοντας ως αφηγητή την τουρκική εισβολή, η ταινία «Κύπρος, Η άλλη πραγματικότητα» της Θέκλας Κίττου «επιχειρεί μια ανατομία πάνω στο κυπριακό ζήτημα και μια τολμηρή ανάλυση πάνω στα βαθύτερα αίτια του», όπως αναφέρεται στη σύντομη του έργου. Άλλα ντοκιμαντέρ, ωστόσο, φαίνεται να προσεγγίζουν το θέμα με προσωπικό και συναισθηματικό φορτισμένο τρόπο. Η ταινία «Κύπρος '74, με τα μάτια των παιδιών», όπως δηλώνουν οι δημιουργοί της, «παραθέτει τις επιπτώσεις που είχε η βάρβαρη εισβολή στην ψυχική των παιδιών της Κύπρου». Παρουσιάστηκε με αφήγηση στα Αγγλικά, Γαλλικά και Γερμανικά σε διάφορες χώρες και «αποτελέσει σημαντικό υλικό για τους σκοπούς της παρουσίας του δράματος της Κύπρου στο εξωτερικό».

Οι ταινίες μυθοπλασίας είναι, ίσως, πιο εύστοχες, αφού σε αυτές οι σκηνοθέτες παραθέτουν τον μύθο γύρω από το 1974, χωρίς να επιδιώκουν να παρουσιάσουν την πραγματικότητα. Στην ταινία «Ο βιασμός της Αφροδίτης», του Ανδρέα Πάντζη, ένας Έλληνας στρατιώτης που υπηρετούσε στην ΕΛΔΥΚ κατά την τουρκική εισβολή, ψάχνει να βρει τα ίχνη της οικογένειάς του που έκανε εκείνο το καλοκαίρι διακοπές στο νησί και κάθηκε, αγγίζοντας με αυτόν τον τρόπο ίσως το μεγαλύτερο πρόβλημα που προέκυψε από την εισβολή: Το θέμα των αγνοουμένων. Οι πλείστες ταινίες μυθοπλασίας παρουσιάζουν α-

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που προέκυψε από την εισβολή είναι αυτό των αγνοουμένων. («Ο βιασμός της Αφροδίτης», ταινία μυθοπλασίας του Ανδρέα Πάντζη).

Είκοσι έξι χρόνια μετά την εισβολή, ο Λουκάς πληρώνει τη Φοίβη να τον περάσει από τη νεκρή ζώνη και να τον πάει στο κατεχόμενο χωριό του. («Κάτω από τ' άστρα», ταινία μυθοπλασίας του Χρίστου Γεωργίου).

φηγήσεις μέσα από συμβολικά στοιχεία και με μια αφηρημένη άποψη αφήγηση. Ιστορίες που έχουν ως άξονα τον άνθρωπο και καθημερινές φοιούρες της κυπριακής καθημερινότητας δίνουν ένα οπτικο-αφηγηματικό έναυσμα στον διάλογο για τα μεταπολεμικά ζητήματα, με τα οποία βρέθηκε αντιμέτωπη η κυπριακή κοινωνία.

Η ταινία κινουμένων σχεδίων (ύψος άρρηκτα συνδεδεμένο με τα παιδιά και τα παραμύθια) «Κυπριακές μεταμορφώσεις» φαίνεται να δίνει μια άλλη διάσταση στο θέμα αυτό: Της πληροφόρησης των μετέπειτα γενεών για την ιστορία. Το έργο, με βασικό χαρακτήρα έναν αυλιτή που παίζει τη φλογέρα του και φωτίζει το σκοτάδι, ακολουθεί τον κύκλο των τεσσάρων εποχών και παρακολουθεί τον θερισμό, τον τρύγο, τον

Πρόγραμμα

Παρασκευή 4/12

«Δυο χιλιάδες μίλια και 13 χρόνια», Γιάννος Οικονόμου
«Βιασμός της Αφροδίτης», Ανδρέας Πάντζης
«Κυπριακές μεταμορφώσεις», Σπύρος Δημητριάδης

Σάββατο 5/12

«Γυμνάσιο Ριζοκαρπάσου», Νατάσα Λουκά
«Κύπρος '74, με τα μάτια των παιδιών», Γιάννης Καραολής
«Δρόμος για την Ιθάκη», Αλίκη Δανέζη Κνούτσεν

Κυριακή 6/12

«Παράλληλες ζωές», Μαρίнос Καρτίκας
«Δρόμος για την Ιθάκη», Κώστας Δημητρίου

Δευτέρα 7/12

«Επικήδειος», Θωμάς Καλλή
«Κάτω από τ' άστρα», Χρίστος Γεωργίου

Τρίτη 8/12

«Νεκρή ζώνη», Κ. Τοφαρίδης
«Η Χαρίτα Μάντολες στέκεται δίπλα μου», Χρίστος Σιοπακάς
«Στα ίδια χώματα», Ευάγγελος Χατζηκυριάκος

Τετάρτη 9/12

«Χαιρετισμοί», Ανδρέας Κωνσταντινίδης

«Κύπρος, Η άλλη πραγματικότητα», Θέκλα Κίττου

Πέμπτη 10/12

«Ένας Καρπασίτης», Άδωνις Χριστοφόρου

«Ένας Καρπασίτης 1978-82», Άδωνις Χριστοφόρου

«Μακάριος, η μεγάλη πορεία», Ευάγγελος Ιωαννίδης

Πάνθεον Art Cinema. Πληρ. 99498911

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (ΚΟΑ Π)
CYPRUS AGRICULTURAL PAYMENTS ORGANISATION (CAPO)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ (ΕΠΣΑ) 2009 - 2013

Μέτρο ΣΑΠ 3α: Ενθάρρυνση της επενδυτικής δραστηριότητας και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στον οινοποιητικό κλάδο, 2η ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

Το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων και ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών ανακοινώνουν ότι από τις **16 Νοεμβρίου 2009** αρχίζει η παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής της **2ης Προκήρυξης του Μέτρου ΣΑΠ 3α: Ενθάρρυνση της επενδυτικής δραστηριότητας και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στον οινοποιητικό κλάδο.**

Το Μέτρο εφαρμόζεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αρ. 67417, ημερ. 25/6/2008, δυνάμει του άρθρου 12 των περί Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων Νόμων του 2004 - 2007, του κανονισμού του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΚ) 1234/07 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα (Ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ), όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον κανονισμό της Επιτροπής (ΕΚ) 491/2009 και του κανονισμού της Επιτροπής (ΕΚ) 555/08.

Δικαιούχοι των χρηματοδοτικών ενισχύσεων του **Μέτρου ΣΑΠ 3α** είναι επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- **Κατηγορία Δικαιούχων Α:** Πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που ανήκουν στην κατηγορία των ΜΜΕ όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06/05/2003 και αριθμό 2003/361/Ε.
- **Κατηγορία Δικαιούχων Β:** Επιχειρήσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από το άρθρο 2, παράγραφος 1, της εν λόγω Σύστασης, οι οποίες απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 200 εκατομμυρίων ευρώ.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευθούν τα ενημερωτικά έντυπα και αιτήσεις συμμετοχής από τα κεντρικά γραφεία του Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων στη Λεμεσό. Η ημερομηνία λήξης παραλαβής των αιτήσεων είναι η **15η Ιανουαρίου 2010.**

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποσταθούν στα γραφεία του Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων, στις πιο κάτω διευθύνσεις:

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ

77771999

www.capo.gov.cy

Κεντρικά Γραφεία, Λεμεσός

Λεωφόρος Φραγκλίνου Ρούσβετ 86,
Petra Business Centre, 3011 Λεμεσός. Τηλ. 25892835 - 37

No Christmas present yet? Well, we've got more than 120 ideas.

Fly with Austrian Airlines to more than 120 destinations worldwide - via Vienna, Europe's fastest transfer airport.

Business Class

www.austrian.com

Vienna, Stockholm, Rome, Milan, Moscow, Paris from € 890

Return flights, all taxes and fees included. Bookings in our callcenter or at your travel agency may incur additional service charges. Special conditions apply. Travel period until 15th March 2010!

Austrian
We fly for your smile.

VIE Vienna International Airport
Open For New Horizons.

A STAR ALLIANCE MEMBER

Οι δύο όψεις ενός καθρέφτη του ανθρώπου

Στην Galleria Borghese της Ρώμης, ο Καραβάτζο συναντάει φέτος τον Φράνσις Μπέικον σε μια ερεθιστική, διπλή έκθεση

Στάση μπροστά σε ένα τρίπτυχο του Φράνσις Μπέικον. Στην Galleria Borghese «συναντιούνται» ο Καραβάτζο με τον Μπέικον.

Του **ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ**

Ένα σχόλιο: «Σε αυτό τον πίνακα δεν υπάρχει τίποτα παρά μόνον προστυχιά, ιεροσυλία, ασέβεια και απδία». Κι άλλο ένα: «Αυτός ο καλλιτέχνης που ζωγραφίζει εκείνους τους φρικαλέους πίνακες». Δύο σχόλια επισημμένα σε δύο τελείως διαφορετικές εποχές, από δύο τελείως διαφορετικούς ανθρώπους για δύο εντελώς διαφορετικούς καλλιτέχνες. Το πρώτο ανήκει στον γραμματέα ενός καρδινάλιου και ειπώθηκε στις αρχές του 17ου αιώνα. Το δεύτερο σχόλιο ειπώθηκε στα τέλη του 20ού αιώνα και ανήκει σε κάποια διάσημη: τη Μάργκαρετ Θάτσερ. Σε ποιους αναφέρονταν; Ο ανώνυμος γραμματέας μιλούσε για τον Καραβάτζο (1571 - 1610), η

τέως «Σιδερά Κυρία» για τον Φράνσις Μπέικον (1909 - 1992).

Συνύπαρξη

Τους δύο καλλιτέχνες δεν χωρίζουν μόνο μερικοί αιώνες αλλά, όπως έχει αποφανθεί η ιστορία της τέχνης, και μεγάλες διαφορές. Κι όμως, η Galleria Borghese της Ρώμης έκρινε πως θα μπορούσε να τους παρουσιάσει από κοινού. Η έκθεση Καραβάτζο - Μπέικον θα κρατήσει έως τις 24 Ιανουαρίου του 2010 και έχει ήδη τραβήξει την περιέργεια των κριτικών της τέχνης. Η Rachel Spence των Financial Times σημειώνει πως, εκ πρώτης όψεως, η παράδοση αυτή συνύπαρξη δεν λειτουργεί. Και χαμένος βγαίνει ο Μπέικον: πλάι στον σάρκινο, υποβλητικό,

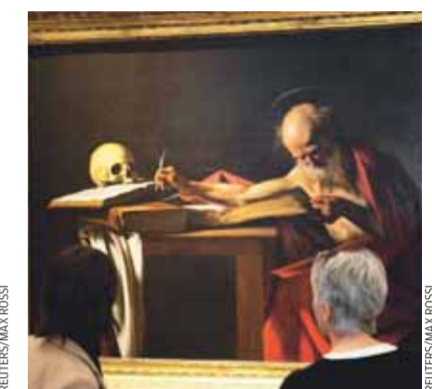
κίτρινο-ροζο-καφέ ρεαλισμό του Καραβάτζο, οι παραμορφωμένες φιγούρες του Μπέικον «μοιάζουν με καρτούν». Η Σπενς πρέπει να πήγε στην έκθεση με μια κάποια αρνητική προδιάθεση, έχοντας κατά νουν την «πρόσφατη μόδα» που θέλει κλασικούς και σύγχρονους μετρ της τέχνης να συναντιούνται κάπου στον χώρο και τον χρόνο: ο Πικάσο με τον Βελάσκεθ ή τον Ντελακρουά κι «ακόμα χειρότερα», ο Γιαν Φαμπρ με τον Ρούμπενς. Περιδιαβάζοντας την Galleria Borghese, όμως, η κριτικός συνειδητοποιεί ότι βρίσκεται σε εξέλιξη ένας «συναρπαστικός διάλογος ο οποίος διατρέχει αιώνες και συστήματα αξιών». Για τη Σπενς, το κρίσιμο ζήτημα εδώ είναι αυτό της πίστης: και οι δύο καλλιτέχνες

Από τις παραμορφώσεις του Μπέικον στα αιματηρά σκοτάδια του Καραβάτζο.

Ένα ακόμη τρίπτυχο του Μπέικον, στη σκιά της αιματηρής «Ιουδήθ» του Καραβάτζο.

Ο Άγιος Ιερώνυμος του Καραβάτζο.

Καραβάτζο - Μπέικον, ένας ιδιότυπος, συναρπαστικός διάλογος, ο οποίος διατρέχει αιώνες και συστήματα αξιών

ασχολήθηκαν με θρησκευτικά θέματα, θέτοντας, ο καθένας με τον δικό του τρόπο, το θέμα της πίστης ή και την έννοια του ιερού σε ένα πλαίσιο διαρκούς αγωνίας.

Εύστοχη παρατήρηση, αλλά αν υπάρχει ένας κωδικός εδώ που ενώνει αυτούς τους δύο δημιουργούς (υπ' όψιν, ο Καραβάτζο δεν ήταν ένας από τους

κλασικούς στους οποίους ανέτρεχε ο Μπέικον), αυτός θα μπορούσε να ήταν η έννοια «σώμα». Πέρα από τις όποιες ομοερωτικές υποδηλώσεις, η εξαντλητική, ανελέητη αποτύπωση των παθών του ανθρώπινου σώματος στον Καραβάτζο, με τις τρομακτικές εκφράσεις τρόμου που παίρνουν τα πρόσωπά του, πραγματικά τοπία εσωτερικού πόνου, συμπληρώνεται από τα σπαραγμένα, στρεβλά, μισακία κορμιά του Μπέικον, σπασμένα σώματα σε μια διαρκή εναγώνια κίνηση, σαν το ψάρι που ξεψυχάει σπαρταρώντας. Κι όλο αυτό, μέσα σ' έναν κόσμο ασύλληπτων σκιών κι ενός αδυσώπητου φωτός (Καραβάτζο) ή μέσα σε μια παγερή μόνωση όπου το σκότος έχει επικαλύψει τα πάντα (Μπέικον).

Εκθέσεις όπως αυτή της Borghese ερεθίζουν το νου και προκαλούν εσωτερικές δονήσεις: ξαφνικά, αντιλαμβάνεσαι ότι οι δύο καλλιτέχνες μοιράζονταν κάτι κοινό και στους βίους τους: συγχρωτίζονταν με στοιχεία του υποκόσμου και της νύχτας, την ίδια στιγμή όμως είχαν πρόσβαση στα διαμερίσματα των ανώτερων τάξεων: ο Καραβάτζο με πόρνες και πάπες, ο Μπέικον με αρσενικές πόρνες και μεγαλοαστούς συλλέκτες. Και οι δύο είχαν ανοικτά ζητήματα με το θέμα της βίας, της οδύνης, της παράβασης. Ο Καραβάτζο, μάλιστα, το πλήρωσε με τη ζωή του. Με άλλα λόγια, η έκθεση στην Galleria Borghese προσφέρεται για πολλαπλές αναγνώσεις. Η Ρώμη δεν είναι μακριά.

TORNARITIS LAW FIRM
ATTORNEYS & LEGAL CONSULTANTS

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ Της Δικηγορικής Εταιρείας ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ & ΣΙΑ Δ.Ε.Π.Ε.

Η Δικηγορική Εταιρεία Τορνάριτης & ΣΙΑ ανακοινώνει ότι έχει μεταφερθεί στα καινούργια της γραφεία στην Οδό Στασικράτους 16, 6ος Όροφος, 1065, Λευκωσία.

Τηλ: 22456056 Φαξ: 22664056
Email: office@tornaritislaw.com
www.tornaritislaw.com

Παγκύπρια Πρωτεία για τους μαθητές του Grammar School Λευκωσίας

Συγχαρητήρια!

Συγχαίρουμε θερμά τους μαθητές μας, για τις εκπληκτικές επιδόσεις τους στις εξετάσεις Edexcel IGCSE και GCE A Level, Καλοκαίρι 2009.

GCE Advanced Level

Παναγιώτης Χατζησέργης - Φυσική
Έλενα Καπαρδή - Νομικά
Lien Tran - Γαλλικά

IGCSE

Ανδρέας Μάριος Χριστοφίδης - Αγγλική Γλώσσα
Ειρήνη Χρυσοβαλάντη Μαραγκού - Αγγλική Φιλολογία
Μόνικα Μυλόρδου - Λογιστική
Ερατώ Παναγιώτου - Γεωγραφία
Γιώργος Πέτρου - ICT

cyta
ΓΡΑΦΙΣΤΑΖΕΙ ΤΟΝ

ΜΙΧΑΗΛΗ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ
στη Μουσική σκηνή
RED live!

Κυριακή 29 και Δευτέρα 30/11
Κυριακή 6, Δευτέρα 7 & Τετάρτη 9/12
Κυριακή 13, Δευτέρα 14 & Τετάρτη 16/12

Ώρα έναρξης: 21:30 | Τιμή: €40
Κρατήσεις: 22767711

ΧΟΡΗΓΟΙ **Pukka** Coffee **ΖΟΡΙΑΣ** **Pissis** **CHIVAS** ΣΤΗΡΙΖΕΙ **ZANETTOS**

Πρέσιους, μια απρόσμενη ηρωίδα

Ένα παχύσαρκο μαύρο κορίτσι ενθουσιάζει το κοινό και ανατρέπει τα φυλετικά χολιγουντιανά στερεότυπα

Της **HADLEY FREEMAN**

Τον μήνα αυτό, όπως πιθανότατα αντιληφθήκατε, συμπληρώθηκε ένας χρόνος από τη νίκη του Μπαράκ Ομπάμα στις αμερικανικές εκλογές. Ωστόσο, η πιο εντυπωσιακή ένδειξη για το τι έχει συμβεί έκτοτε στις φυλετικές σχέσεις στις ΗΠΑ -αν έχει συμβεί κάτι- δεν έρχεται από κάποια υπηρεσία κοινωνικών ερευνών, αλλά από τον κινηματογράφο.

Μέσα στον Νοέμβριο έτυχε να βγουν στις οθόνες των ΗΠΑ δύο ταινίες που έχουν στον πρωταγωνιστικό ρόλο ένα φτωχό, υπέρβαρο, μαύρο παιδί εφηβικής ηλικίας, σύμπτωση που άλλοτε θα ήταν αδιανόητη. Κι όμως, αυτό δεν σηματοδοτεί τον θρίαμβο της μετα-ρατσιστικής Αμερικής, όπως ίσως φαίνεται.

Το φιλμ «Precious: Με βάση το μυθιστόρημα «Push» της Σαφάιρ» άρχισε να προβάλλεται στις 6 Νοεμβρίου και, ευτυχώς, είναι πολύ καλύτερο απ'όσο μπορεί να υπονοεί ο φλύαρος υπότιτλος του. Δύο εβδομάδες αργότερα βγήκε στις οθόνες η ταινία «The Blind Side». Η μία από αυτές τις ταινίες έγινε από μια μικρή εταιρεία παραγωγής και οι ηθοποιοί που παίζουν είναι σχεδόν όλοι μαύροι. Για την άλλη δεν ισχύουν τα ίδια. Η μια υποστηρίζει ότι το αμερικανικό σινεμά μπορεί να ξεπεράσει την ιδέα ότι οι μαύροι στον κινηματογράφο πρέπει να είναι ή ήρωες ή ήμιποροι ναρκωτικών. Η άλλη όχι. Στη μία βλέπουμε να παίζει η Μαράια Κάρεϊ με μουστάκι. Στην άλλη όχι.

Μια θλιβερή ιστορία

Πήγα να δω την «Precious» το περασμένο Σάββατο και, ειλικρινά, δεν πήγα στο σινεμά με μεγάλη προθυμία. Δεν είμαι οπαδός των θλιβερών, γεμάτων βάσανα ιστοριών, και η ιστορία της Πρέσιους κάνει την υπόθεση Φριτσλ να μοιάζει με παιδική χαρά. Είναι ένα 16χρονο κορίτσι που υφίσταται σεξουαλική κακοποίηση από τον πατέρα της σε όλη της τη ζωή. Έχει από αυτόν ένα κοριτσάκι με σύνδρομο Ντάουν και περιμένει το δεύτερο παιδί τους. Η μητέρα της, ζηλεύοντας για

Στην ταινία «Πρέσιους» η Γκαμπούρεϊ Σιμπάιμ υποδύεται μια αγράμματη, παχύσαρκη μαύρη έφηβη που έχει υποστεί σεξουαλική κακοποίηση από τους γονείς της. Όταν γίνεται δεκτή σ' ένα εναλλακτικό σχολείο, καταφέρνει να βρει ένα νέο δρόμο στη ζωή της με τη βοήθεια της δασκάλας της.

Στο τέλος της ταινίας όλοι οι θεατές σκώθηκαν από τα καθίσματά τους χειροκροτώντας και επευφημώντας

τη «προσοχή» που δείχνει ο άντρας της στην κόρη τους, την κακοποιεί κι αυτή σωματικά, λεκτικά και σεξουαλικά. Διασκεδαστική κινηματογραφική βραδιά, έτσι;

Ωστόσο, η ταινία είχε ακουστεί αρκετά και είχε προκαλέσει ενδιαφέρον πριν από την προβολή της, και όχι τόσο για τους σταρ που συμμετέχουν (Μαράια Κάρεϊ, Λένι Κράβιτς) δίπλα στην άγνωστη πρωταγωνίστρια (την Πρέσιους ερμηνεύει η Γκαμπούρεϊ Σι-

μπάιμ). Έτσι, στο όνομα του επαγγελματικού καθήκοντος, πήγα να τη δω. Σαράντα πέντε λεπτά πριν από την ώρα που θα άρχιζε η προβολή, η ουρά είχε τυλίξει σαν φίδι το τετράγωνο. Ήταν νωρίς το απόγευμα μιας ηλιόλουστης Κυριακής και πολλοί Νεο-ουορκέζοι ήθελαν να το περάσουν παρακολουθώντας την ιστορία μιας κακοποιημένης μαύρης τινέτζερ. Και στο τέλος της δίωρης ταινίας όλοι οι θεατές σκώθηκαν από τα καθίσματά τους χειροκροτώντας και επευφημώντας.

Η «Precious» είναι μια ασυνήθιστη ταινία. Καθώς η άγρια, βαθιά συγκίνηση συνδυάζεται με μια εμπιστοσύνη στη συμπόνια και την ευφυΐα του κοινού, αισθάνεσαι σαν να έγινε από ανθρώπους που δεν έχουν ξαναδεί ταινία στη ζωή τους, πόσο μάλλον να έ-

χουν γυρίσει. Στην πραγματικότητα, ο σκηνοθέτης, ο Λι Ντάνιελς, έχει πιάσει τον «Χορό των τεράτων», ενώ στην παραγωγή συνεργάστηκαν οι δύο δυναμικοί στυλοβάτες του μαύρου αμερικανικού κινηματογράφου, ο Τάιλερ Πέρι και, βέβαια, η Οπρά Γουίνφρεϊ.

Το χρώμα του δέρματος

Το μόνο ελάττωμα της ταινίας είναι, παραδόξως, ο χειρισμός της όσον αφορά το χρώμα του δέρματος. Σε μια χαρακτηριστική εκδήλωση του μίσους για τον εαυτό της, η Πρέσιους απεχθάνεται το σκούρο δέρμα της: ονειρεύεται ν' αποκτήσει έναν «ανοιχτόχρωμο μπόιφρεντ» και όταν κοιτάζεται στον καθρέφτη φαντασιώνεται ότι βλέπει μια λευκή γυναίκα. Είναι λοιπόν ατυχές το γεγονός ότι οι ηθοποιοί που υποδύονται τους ελάχι-

στους ενήλικες που βοηθούν την Πρέσιους έχουν όλοι πιο ανοιχτόχρωμο δέρμα από εκείνη: η δασκάλα της (Πόλα Πάτον), ο νοσηλεύτης (Κράβιτς) και η κοινωνική λειτουργός (Μαράια Κάρεϊ). Αυτό είναι σίγουρα ένα λάθος της διανομής και είναι κρίμα που μια ταινία η οποία ανατρέπει τόσο άλλα κινηματογραφικά στερεότυπα δεν ανατρέπει κι αυτό.

Και μια που μιλάμε για ανατροπή στερεοτύπων, ας έρθουμε στο φιλμ «The Blind Side», στο οποίο ένας παραμελημένος μαύρος έφηβος υιοθετείται από μια σκληροτράχηλη λευκή μαμά του αμερικανικού Νότου (Ζάντρα Μπούλοκ). Οι διάλογοι πάσχουν από ακραία χολιγουντιανή κοινοτοπία («Το παιδί αυτό μου αλλάζει τη ζωή») και ο μεγαλόσωμος νεαρός πρωταγωνιστής, ο Μπιγκ Μάικ, δεν είναι πα-

ρά ένας σιωπηλός, βολικός τύπος που κρυσταλλώνει για να αποδείξει πόσο μεγάλη καρδιά έχει η κυρία που ερμηνεύει η Μπούλοκ. Και πώς δικαιολογεί την παρουσία του ανάμεσα στους λευκούς μεσοαστούς; Ακολουθώντας την ένδοξη παράδοση φυλετικής προσέγγισης στην Αμερική: γίνεται αθλητής. Η Πρέσιους, τόσο η ταινία όσο και η πρωταγωνίστρια, καταφέρνει να τα βγάλει πέρα απορρίπτοντας τον συνηθισμένο δρόμο για μια κακοποιημένη έφηβη - δεν σώζεται από κάποια καλή νεράιδα σαν τις Σταχτοπούτσες, αλλά ακολουθεί μια πιο ρεαλιστική διέξοδο: τη μόρφωση. Το φιλμ «The Blind Side» μπορεί να «βασιστεί σε αληθινή ιστορία», η «Πρέσιους» όμως είναι αυτή που πραγματεύεται σοβαρά το θέμα.

Η σκοτεινή πλευρά

Το ότι το Χόλιγουντ παραμένει σχεδόν αμετακίνητα οπισθοδρομικό σχετικά με το φυλετικό θέμα είναι ολοφάνερο σε όποιον έχει δει, ας πούμε, την ταινία «Sex and the City», όπου στην Τζένιφερ Χάτσον δόθηκε ο ρόλος, χμ, της βοηθού της Κάρι, μιας νεαρής μαύρης η οποία είναι τόσο ευγνώμων για τα στυλάτα αξεσουάρ που της χαρίζει η αφεντικίνα της όσο ήταν η Μπάτερφλαϊ Μακουίν για τις περιστασιακές εκδηλώσεις καλοσύνης της Σκάρλετ Ο' Χάρα στο «Όσα παίρνει ο άνεμος» - μια ταινία που όχι μόνο αναφερόταν στον 19ο αιώνα αλλά γυρίστηκε και πριν από 70 χρόνια.

Η Πρέσιους και ο Ομπάμα αποδεικνύουν ότι σε σπάνιες περιπτώσεις υπάρχουν κάποιοι που δραπέτευουν από αυτά τα στερεότυπα. Ωστόσο, σε μια χώρα όπου οι μαύροι άνδρες εξακολουθούν να έχουν έξι φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να φυλακιστούν απ'ό,τι οι λευκοί, το κυρίαρχο ρεύμα παραμένει προσκολλημένο στα συγκαταβατικά κλισιέ. Η ανταπόκριση του κοινού στην «Precious» δείχνει πως υπάρχει κάτι πιο ενθαρρυντικό, κάτι που κάνει τον κόσμο να θέλει να σκώθει και να επευφημίσει. Στον ορίζοντα, όμως, παραμένει πάντα μια σκοτεινή γωνιά.

THE GUARDIAN

ΝΕΟΕΛΛΗΝΕΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΕΣ ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Σάββατο 5 Δεκεμβρίου 2009, στις 7:30μ.μ.

Στον Τεχνολόγιο της ΕΘΑΛ, Ακίνητα Δήμου, λεωφ. Φραγκλίνου Ρούζβελτ 76, κτίριο ΣΑΛΑ

Η ΕΘΑΛ σε συνεργασία με το Εργαστήριο κινηματογραφικού σεναρίου και δραματουργίας - Άδωνι Φλωρίδη, φιλοξενεί έναν από τους σημαντικότερους σύγχρονους Έλληνες σκηνοθέτες, ο οποίος θα μιλήσει για την πρόσφατα εκδοθείσα αυτοβιογραφία του.

Τον σκηνοθέτη και συγγραφέα θα παρουσιάσει ο κ. Παύλος Παρασκευά, αναπληρωτής διευθυντή των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Χαιρετισμό θα απευθύνει ο Πρέσβης της Ελλάδας, κ. Βασίλειος Παπαιωάννου.

Στο τέλος της εκδήλωσης θα προβληθεί η μικρού μήκους ταινία «Ελληνιστί Κύπρος».

Πληροφορίες 25877827 | Είσοδος ελεύθερη

Ονειρεύτηκα πως πέθανα

Οργάνωση:

Χορηγοί:

Χορηγοί επικοινωνίας:

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΜΟΔΑ

ΣΤΗ ΜΟΔΑ

Οι Comme des Garçons σχεδιάζουν αξεσουάρ για τους Μπιτλς. Οι τσάντες είναι μόνο η αρχή...

Τσάντες α λα Μπιτλς

ΛΟΝΔΙΝΟ. «Η Λούσι στον ουρανό με τσάντες» ίσως να μην κρύβει την ποιότητα του αρχικού στίχου. Αλλά στις 9 Νοεμβρίου οι Μπιτλς «αποκάλυψαν» μια συλλογή με τσάντες υψηλής μόδας, σε συνεργασία με την Ρέι Καβακούμπο των Comme des Garçons.

Με σχέδια από μύλα και πουά –σαν φόρος τιμής στο Apple Corps που ελέγχει την κληρονομιά των Μπιτλς, αλλά και σαν αγαπημένο σύμβολο της Γιαπωνέζας σχεδιάστριάς– η συλλογή τσαντών και ποικαιών φαίνεται περισσότερο συμβατική παρά εφευρετική.

«Θέλω να παρουσιάσω τη συλλογή των Beatles by Comme des Garçons με μια δυνατή άποψη», λέει η κυρία Καβακούμπο. «Αντί να κάνουμε πολλά άχρηστα κομμάτια που θα καταλήξουν να μοιάζουν με κατάστημα αναμνηστικών των Μπιτλς, νομίζω ότι είναι καλύτερα να επικεντρωθούμε σε μια ισχυρή ιδέα».

Οι δέκα τσάντες –καμία από δέρμα– είναι είτε από πολυουρεθάνιο είτε από εμποτισμένο PVC υλικό, με τον σχεδιαστή να περιγράφει τα σχέδια γκράφικ σαν «ηθελημένα χωρίς σχέδιο» και «πρωτότυπα σχήματα».

«Τα γραφιστικά θα κυριαρχήσουν στη δημιουργία, καθώς αυτά μπορούν να εκφράσουν το πνεύμα των Μπιτλς καλύτερα», είπε η κ. Καβακούμπο, η οποία παρουσιάζει τη συλλογή στο καινούργιο της κατάστημα που ονομάζεται The Trading Museum. Η νέα κολοκίτιον θα φιλοξενηθεί στο Τόκιο και μετά στο Λονδίνο, στο Dover Street Market.

Ενα διεθνές ξεδίπλωμα αυτής «της μοναδικής εικόνας, της μοναδικής ιδέας», θα αρχίσει το νέο έτος με τις τσάντες ταξιδιού να πωλούνται γύρω στις 320 λίρες ή 530 δολάρια, ποικαιμία στις 220 λίρες και T-shirt από 70 λίρες.

SUZY MENKES

Ο εικονικός σας στυλίστας

«Τα αποτελέσματά σας είναι εδώ. Νομίζουμε ότι βρήκαμε τι σας ταιριάζει: "Κουτюр ρομαντισμός" - μόνον οι πιο ωραίοι φραμπαλάδες έχουν θέση στην τσουλάπα σας, με πρότυπα θηλυκές σιλουέτες και απαραίτητα έξυπνα αξεσουάρ». Τα συγκεκριμένα σχόλια προέρχονται από το Covert. com, μια ιστοσελίδα που αυτοσυστήνεται σαν «έναν εικονικό προσωπικό αγοραστή και στυλίστα». Το Covert ζητεί να «μάθει» το στυλ σας μέσω ενός διαδικτυακού κουίζ όπου καλείστε να διαλέξετε ανάμεσα σε φωτογραφίες της Άννας Γουίντορ με Σανέλ ή της Τέρι Χάτσερ με τζιν. Μετά σας στέλνει με email τικέτες και στυλ που θα σας αρέσουν και μάλιστα στον προϋπολογισμό που προτιμάτε.

Παλαιότερα, οι «προσωπικοί αγοραστής» αποτελούσαν προνόμιο των διασημοτήτων. Τώρα, χάρη σε ένα καινούργιο είδος διαδικτυακού στάιλινγκ, σελίδες όπως αυτή προσφέρουν τα ίδια προνόμια σε όλους, δωρεάν, 24 ώρες το 24ωρο.

Το ShopStyle. com διευκολύνει κάθε αναζήτηση. Αν σας αρέσει για παράδειγμα ένα μωβ φόρεμα, μπορείτε να το αγοράσετε την ίδια στιγμή. Τον Σεπτέμβριο του 2008, έκανε τη εμφάνισή

του του ShopStyle. co. uk, προσελκύοντας περισσότερους από μισό εκατομμύριο μοναδικούς επισκέπτες μέχρι σήμερα. Και αυτό το φθινόπωρο είδαμε το ShopStyle. fit στη Γαλλία, το ShopStyle. de στη Γερμανία.

«Πηγαίναμε για ψώνια με τους φίλους μας», λέει η Maude Standish, από τους βασικούς δημοσιογράφους στο Trendcentral. com, ιστοσελίδα που αναλύει τις τάσεις της μόδας. «Αλλά τώρα που ψωνίζουμε μόνοι μας στο Διαδίκτυο, οι φίλοι έχουν αντικατασταθεί με μεσολαβητές του στυλ».

Η Τέσα Λονγκ, 28χρονη, στέλεχος μάρκετινγκ, λέει ότι οι αγορές της μέσω Διαδικτύου έχουν αυξηθεί από τότε που έγινε μέλος στο ShopStyle. co. uk αλλά τώρα έχει καλύτερη αίσθηση του χρήματός. «Επειδή στην ιστοσελίδα μπορείς να συγκρίνεις τιμές, είναι ευκολότερο να βρεις την πιο προσιτή τιμή για το ίδιο κομμάτι», λέει. Τώρα, μαζί με 135 φίλους της, η κ. Λονγκ λέει ότι η κοινωνική διάσταση ήταν αυτό που την ώθησε πιο πολύ. «Οι φίλοι στην πραγματική μου ζωή δεν είναι τόσο μέσα στα πράγματα της μόδας, αλλά συχνά εμπνεύμαι και ζητώ συμβουλές για μόδα από εδώ».

FLEUR BRITTEN

Ο προσωπικός σας στυλίστας σας περιμένει στο Covert. com για να απαντήσετε σε κουίζ περί στυλ.

Συνδυασμός αισθησης και αισθησιασμού

Άλλο πνεύμα και κλίμα ανανέωσης σε Βαλεντίνο και Chloe

Της SUZY MENKES

ΠΑΡΙΣΙ. Ήταν νύχτα και μέρα στην πασαρέλα του 2010 - κυριολεκτικά. Ο Βαλεντίνο έδειξε πιο πολλά φορέματα - κοκτέιλ από όσα σφηνάκια βότκα θα μπορούσε να καταναλώσει ένα νέο όμορφο κορίτσι, ενώ ο οίκος Chloe βιμάτισε το λημπρά στις μεγάλες αγορές.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι υπήρξε αλλαγή γενιάς στον Βαλεντίνο. Από την αρχή, καθώς οι καλεσμένοι έφταναν στην επίδειξη (τον Οκτώβριο) έβλεπαν προβολές στο βίντεο με ορχιδέες στο κομπούτερ, περικυκλωμένες από σύννεφα, με διάχυτη τάση αισθησιασμού. Οι ορχιδέες χρησιμοποιήθηκαν ακόμη και στα αέρινα φορέματα, των οποίων τα απαλά γκριζα χρώματα και οι αποχρώσεις στο χρώμα του δέρματος πρόσθεταν στα κινηματογραφικά εφέ.

Οι σχεδιαστές Maria Grazia Chiuri και Pier Paolo Piccioli ενδιαφέρονται μόνο για το σκοτάδι, αν και ένα ελαφρύ σαν την αύρα ολόσωμο φορμάκι και μερικά μπλιέιζερ από οργάντζα, φορεμένα με ημιδιάφανα τοπ και σορτσάκια, θύμιζαν πρωινά πριν από το happy hour.

AFP / FRANCES VERRON

Οι σχεδιαστές του Βαλεντίνο, Maria Grazia Chiuri και Pier Paolo Piccioli παρουσίασαν αέρινα, κοκτέιλ φορέματα για το καλοκαίρι του 2010 σε γήινους τόνους.

Τελικά οι σχεδιαστές θα πρέπει να επεκτείνουν τις κολοκίτιον τους στη σύγχρονη ραφή, αν όχι και στο προ-α-πορτέ. Αλλά, όπως στη συλλογή υψηλής ραπτικής, τον Ιούλιο, επικεντρώθηκαν στα κοντά, τολμηρά φορέματα, χρησιμοποιώντας τον φιόγκο σαν σημείο θαυμασμού, απλώνοντας φτερά μπροστά ή ακόμη και στα παπούτσια. Ένα από τα πιο δρασερά στυλ ήταν η φούστα με ίσια σανδάλια.

Οι σχεδιαστές πρόσθεσαν και άλλη διακόσμηση, δημιουργώντας απτή ύφανση στα ελαφρά υφάσματα. Τα δερμάτινα λουλούδια στις ζακέτες ήταν ό, τι πιο σκληρό είχε να επιδείξει η καθημερινή ένδυση. Αλλά τα αέρινα φορέματα είναι η μόδα της στιγμής και φτιάχτηκαν με την κομψότητα των ατελιέ Βαλεντίνο.

Υπάρχει κλίμα ανανέωσης στον οίκο Chloe, όπως μας έδειξε η Hannah MacGibbon στην κολοκίτιον της. Τα μοντέλα έμοιαζαν με νεαρές γυναίκες σε βρετανική, καλοκαιρινή κατασκήνωση, εκεί όπου ένα αδιάφορο παλτό είναι πιο χρήσιμο από ένα καλοκαιρινό τοπ, ενώ γερά σανδάλια χρειάζονται για να τριγυρίζεις στη λάσπη. Το υπερμεγέθες, ειδικό ραμμένο για την περίπτωση, ανδρικό σακάκι και παντελόνι που άνοιξαν το σόου ήταν ένας τρόπος να εστιάζει στα ρούχα εργασίας, σαν λήμματα στο λεξιλόγιο του σχεδιαστή.

AFP / FRANCES VERRON

Η τελευταία συλλογή της Hannah MacGibbon για την Chloe απομακρύνθηκε από τον ρομαντισμό, δημιουργώντας πιο πρακτικά ρούχα.

Αλλά με κομμάτια τζιν, κακή φορέματα με ζώνες, φούστες μέχρι τον αστράγαλο και μίνιμαλ στολίδια, κυριαρχεί τώρα διαφορετικό πνεύμα από την εποχή που ο οίκος παρουσίαζε χαριτωμένα ρούχα, στις μέρες του Καρλ Λάγκερφελντ και στην εποχή της Στέλα ΜακΚάρτνεϊ και της Φίμπι Φίλο. Φαίνεται ότι τώρα οι γυναίκες θέ-

λουν ρούχα για να αντιμετωπίσουν έναν σκληρό κόσμο. Και εκτός από ένα φινάλε με αρκνοφάντα πλιές φορέματα, με μια ανεπιτήρητη χιπική αναφορά, τα μοντέλα φαίνονταν να περνούν σε ένα καινούργιο σύμπαν. Το σόου ήταν πετυχημένο και διακοσμήθηκε από τα ρούχα που παρουσιάζονται σε πολλές επιδείξεις. Παρ' όλα αυτά, η προχειρότητα στα ρούχα μαζί με τα άχαρα μαλλιά θα πρωταγωνιστούσαν σε μια λιγότερο παριζιάνικη σελίδα.

Πώς το παγώνι έχασε τη μεγαλοπρεπή, πολύχρωμη ουρά του

Της SUZY MENKES

Ο μαχαραγιάς της Πατιάλα με περιδέραιο του οίκου Cartier με πλατίνα και διαμάντια.

ΛΟΝΔΙΝΟ. Ω, περφόρνια και χαρά για όλα αυτά! Υπάρχει ένας κομψός κύριος, με το ραμμένο του κοστούμι και με ένα περιβραχιόνιο να λάμπει. Εδώ είναι η ίδια φιγούρα, ζωγραφισμένη με την ινδική βασιλική του ενδυμασία, με δάκρυα διαμαντιού να αιωρούνται από κοντρά μαργαριτάρια. Ακόμη και οι ασπρόμαυρες ταινίες συλλαμβάνουν τη λάμψη του γεμάτου με διαμάντια στήθους του μαχαραγιά της Πατιάλα καθώς κάνει τη βόλτα του γύρω από το παλάτι. Ακόμη και η μεγαλοπρεπής ιεροτελεστία των αυτοκρατορικών δεξιώσεων παρουσιάζεται στην οθόνη με όλη της την αδαμάντινη δόξα, καθώς ο βασιλιάς και η βασίλισσα της Αγγλίας και της Αυτοκρατορίας προσκαλούν τους πρίγκιπες της Ινδίας να αποτίσουν φόρο τιμής.

Ας το ονομάσουμε το τελευταίο πέταγμα του αρσενικού παγωνιού. Διότι, εκτός της άξιας προποθέτας από την επιμελήτρια της έκθεσης Άννα Τζάκσον να φέρει τους μαχαραγιάδες στη δημοσιότητα, στο Μουσείο Victoria&Albert δεν μπορούν παρά να γιορτάσουν τη ζωή κομψότητα του ανδρικού κόσμου.

«Maharaja: The Splendour of India's Royal Courts», έκθεση που θα φιλοξενηθεί στο Λονδίνο, μέχρι τις 17 Ιανουαρίου, η οποία θα είχε περισσότερο σφρίγος αν επικεντρωνόταν εξ ολοκλήρου στα χρόνια των αποικιών, όταν οι πρίγκιπες στερημένοι από την απόλυτη εξουσία τους εξατίας των Βρετανών, έδιναν όλη τους την ενέργεια στα διακοσμικά είδη της ζωής τους: ο μεγαλύτερος κρυστάλλινος πολυέλαιος ή η μεγαλύτερη ανάθεση έργου τέχνης που ανέλαβε ποτέ ο Γάλλος κοσμηματοποιός Καρτιέ, ξαναδένοντας τα αυτοκρατορικά διαμάντια.

Το πρώτο μέρος της έκθεσης πραγματικά διεγείρει τη φαντασία, τουλάχιστον οπτικά. Λεπτομερειακοί πίνακες τόσο ζωντανόι, που φαίνονται έτοιμοι να βγουν έξω από τις κορνίζες τους. Ένας ελέφαντας (γιγάντιο γλυπτό) προκαλεί τον θαυμασμό, ενώ διάφοροι θρόνοι, από ατόφιο χρυσάφι ή φτιαγμένοι από πλούσια υφάσματα, βοηθούν στην αναπαραστάση του κόσμου του παλατιού.

Η ανάμειξη της Ινδίας με την Ευρώπη δίνει στην έκθεση μια φρέσκια, πιο επιθετική ματιά. Όπως είναι το εξαιρετικό γούστο των μαχαραγιάδων που λάμπει, κυρίως μέσα από τα κοσμήματα αλλά επίσης και μέσα από τις δυτικοποιημένες εικόνες

που συνέλαβαν ο Μαν Ρέι και ο Σεσίλ Μπίτον.

Με τα κομψά φορέματα υψηλής ραπτικής από τη Μαντέν Βιονέ, που παραγγέλθηκαν από την καλλονή του παλατιού Maharani Sanyogita Devi of Indore, η έκθεση αποδεικνύει ότι όταν απελευθερωθούν από μια μισοκρυμμένη ζωή, οι Ινδές πριγκίπισσες μπορούν να είναι τόσο κομψές όσο και οι σύζυγοι τους. Αλλά το συναίσθημα που κατακλύζει είναι η γιορτή του ανδρικού γούστου. Από τα ρολόγια Reverso που δημιουργήθηκαν από την εταιρεία Jaeger-LeCoultre σχεδιασμένα κυρίως για τα γιπέδα του πόλο στην Ινδία, μέχρι το Art Deco σετ αποτελούμενο από 15 κομμάτια του Καρτιέ, αλλά και μια τσαγιέρα του Louis Vuitton για τον μαχαραγιά της Μπαρόντα, η έκθεση δείχνει την πολιτιστική κληρονομιά σε μια περίοδο που το αρσενικό παγώνι τελικά διπλώσει τα φτερά του.

Ξεχωριστά κοσμήματα που φιλοξενούνται στην έκθεση για τους μαχαραγιάδες, στο Μουσείο Victoria&Albert του Λονδίνου.

επεμβατισμός (ο) η πολιτική της επέμβασης κράτους ή διεθνούς οργανισμού στα εσωτερικά ζητήματα ή τις διαφορές άλλων κρατών, χωρίς αυτό να περιλαμβάνεται στις αρμοδιότητές του.

Η επένδυση ζαναμπαίνει
στο λεξιλόγιό μας.
Άλλωστε η σιγουριά
είναι δεδομένη.

επένδυση

ψη ενός αντ
ενίσχυση ή
χρυσή / πλ
ΟΙΚΟΝ. η δι
στοιχείων
ενέκριναν
φήμιση απ
ομόλογα με
δήποτε μπ
όφελος, κέ

επενδυτικός, -η, -ο.

επενδύτης (ο) {επενδυτών} (λόγ.) το πανωφόρι (βλ. λ.).
ΣΧΟΛΙΟ λ. ενδυμασία, παρώνυμο.
[ΕΤΥΜ. αρχ. < ἐπενδύω].

επενδυτής (ο) αυτός που κάνει επενδύσεις (σημ. 3). — επεν-
δύτρια (η). επενδυτικός, -ή, -ό. ΣΧΟΛΙΟ λ. παρώνυμο.
[ΕΤΥΜ. μεταφρ. δάνειο, πβ. αγγλ. investor].

επενδύω ρ. μετβ. {επένδυσσα (λόγ. επενέδυσσα), επενδύθηκα, επενδεδυμένος} 1. καλύπτω την εσωτερική ή εξωτερική επι-
ρήνεια αντικειμένου με στοιχεία από υλικό για την ενίσχυση,
επιτήρηση ή διατήρησή του 2. (για μόνον φήμιση) • 2.
καταθέτω κεφάλαια για τη δημιουργία, την ανάπτυξη ή
την επέκταση επιτηρημένου, επενδύωμαι σε επένδυση ή
επένδυση • 3. επενδύωμαι σε επένδυση • 4. επενδύωμαι σε επένδυση

Νέα, 3ετής κατάθεση, συνδεδεμένη με το δείκτη DJ Eurostoxx 50

Δεν συνηθίζεται τελευταία να μπαίνουν στην ίδια πρόταση οι λέξεις “σιγουριά” και “επένδυση”. Η Marfin Laiki Bank όμως το κάνει με μια νέα πρόταση που εγγυάται το κεφάλαιό σας στη λήξη της κατάθεσης, παρέχοντάς σας ταυτόχρονα προοπτικές απόδοσης.

Ισχύει από 23/11/2009 μέχρι 16/12/2009. Ελάχιστο ποσό κατάθεσης €10.000.

Το κεφάλαιο τοποθετείται σε κατάθεση και είναι πλήρως εγγυημένο στη λήξη της. Η απόδοση της κατάθεσης θα είναι ίση με το 90% της μέσης τριμηνιαίας απόδοσης του δείκτη DJ Eurostoxx 50. Ο δείκτης αυτός περιλαμβάνει τις 50 μεγαλύτερες εταιρείες της Ευρωζώνης (blue chips).

- Σημειώσεις και προειδοποιήσεις:**
- Η παρούσα ενημέρωση δεν αποτελεί προσωπική σύσταση ως προς την καταλληλότητα ή συμβατότητα του ως άνω προϊόντος για την περίπτωση σας ή επενδυτική ή άλλη συμβουλή.
  - Η Marfin Laiki Bank διατηρεί το δικαίωμα, κατά την απόλυτη της κρίση, να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση για το πιο πάνω προϊόν ή να ακυρώσει τη διάθεσή του ή να το αποσύρει κατά την περίοδο της διάθεσής του χωρίς προειδοποίηση.
  - Δεν επιτρέπεται μερική ανάληψη του ποσού της κατάθεσης πριν από την ημερομηνία της λήξης της. Σε περίπτωση ολικής ανάληψης της κατάθεσης πριν από τη λήξη της θα υπάρχει επιβάρυνση η οποία θα καθορίζεται από την τράπεζα. Η επιβάρυνση δύναται να είναι μεγαλύτερη από την απόδοση που έχει κερδίσει ο πελάτης μέχρι τη στιγμή της ανάληψης με αποτέλεσμα ο πελάτης να λάβει ποσό μικρότερο από αυτό που αρχικά κατάθεσε.
  - Οι προηγούμενες αποδόσεις του δείκτη DJ Eurostoxx 50 δεν διασφαλίζουν τις μελλοντικές.

Για περισσότερες πληροφορίες καθώς και τους όρους και κανονισμούς απευθυνθείτε στα καταστήματα της Marfin Laiki Bank.

ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ

Το «Μιλανέλο» της Λεμεσού

Η «Κ» βρέθηκε στο κόστους 1,2 εκατ. ευρώ υπό ανέγερση προπονητικό κέντρο των κυανόλευκων, που ανοίγει τις πύλες του στις αρχές του 2010. Θυμίζει το αθλητικό κέντρο της Μίλαν και θα είναι το αρτιότερο στο νησί. **Σελ. 40**

ΑΝΟΡΘΩΣΗ

Η μέρα που άλλαξε την ιστορία

Ακριβώς έναν χρόνο μετά το οικονομικό σκάνδαλο, η δίκη δεν έχει ακόμα αρχίσει, ενώ στα ταμεία δεν έχει επιστραφεί ούτε ευρώ. Στα μέσα του 2010 το νέο ραντεβού στις δικαστικές αίθουσες. Οι πρωταγωνιστές, έναν χρόνο μετά. **Σελ. 41**

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ - ΠΑΟ

Ντέρμπι «αιωνίων» στο Φάληρο

Ερυθρόλευκοι και πράσινοι μονομαχούν απέναντι εις διπλούν, πρώτα στο «Γ. Καραϊσκάκης» (18:30) κι έπειτα στο ΣΕΦ (22:00). Το σκάκι των ποδοσφαιρικών πάγκων και η στατιστική ανάλυση του ντέρμπι στο μπάσκετ. **Σελ. 43**

ΣΧΟΛΙΟ
Του ΝΤΙΝΟΥ ΦΟΙΝΙΚΑΡΙΔΗ

Λες και η Κύπρος είναι η Νέα Υόρκη

Τα όσα ακούσαμε για τη βία τις τελευταίες δύο εβδομάδες από σκεπτικούς και άσχετους, τα είχαμε ξανακούσει και στο παρελθόν άπειρες φορές. Το γεγονός ότι τα ξανακουζήσαμε κάθε φορά που υπάρχουν γεγονότα βίας και ότι φτάσαμε στο σημείο αυτήν τη στιγμή ένας 20άχρονος να χοροπαλεύει στην εντατική, δείχνει την παναγώδη αποτυχία μας. Όλα αυτά τα χρόνια, τα μέτρα που πρέπει να λάβουμε είναι μπροστά μας, αλλά για κάποιους λόγους δεν τα έχουμε εφαρμόσει. Τα έχουν κάνει πραγματικότητα άλλες χώρες πριν από εμάς. Άρα δεν χρειάζεται να ανακαλύψουμε τον τροχό, απλά πρέπει και εμείς να τον βάλουμε σε κίνηση.

Τι έκαναν λοιπόν στην Αγγλία και σε άλλες χώρες; Πρώτα έκαναν νομοθεσία με αυστηρές ποινές και άμεση εκδίκηση. Την επομένη της σύλληψης, οι ύποπτοι προσάγονται στο δικαστήριο και δικάζονται αμέσως. Οι ποινές περιλαμβάνουν από ποινή φυλάκισης μέχρι απαγόρευση εισόδου στο γήπεδο για κάποια χρόνια ή εφ' όρου ζωής. Κάποιοι αναγκάζονται να παρονοιάζονται σε αστυνομικούς σταθμούς, όταν παίζει η ομάδα τους. Αρκετές από αυτές τις πράξεις εφαρμόζονται και στη δική μας νομοθεσία, αλλά δεν έχουν εφαρμοστεί. Εμείς, όμως, δεν έχουμε το ατύφωρο και πολλές υποθέσεις μπορεί να περάσουν χρόνια, μέχρι να εκδικαστούν.

Η αστυνομία στην Αγγλία έχει ειδική υπηρεσία για θέματα χουλγκανισμού. Οι σεσημασμένοι χουλγκαν έχουν φακέλους και παρακολουθείται η κάθε τους κίνηση. Εμείς δεν έχουμε ακόμη τέτοια υπηρεσία. Πολλές φορές γίνεται επικίνδυνη τάση των ατόμων από την αστυνομία, σίμψης και είμαστε στην άγρια άδεια, ενώ ενίοτε δεν τους βρίσκουμε για να τους επιδώσουμε κατηγορητήριο, λες και η Κύπρος είναι η Νέα Υόρκη. Συνήθισμα να λέμε ότι τα επεισόδια τα κάνουν οι λιγοί, οι οποίοι έχουν παρεισφρήσει μέσα στους οργανωμένους οπαδούς των ομάδων. Όλοι οι οργανωμένοι σύνδεσμοι, όμως, πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι νόμιμα και να έχουν κατάλογο μελών με διευηνήσεις, ονόματα και τηλέφωνα. Στην Κύπρο, ωστόσο, οι οργανωμένοι σύνδεσμοι λειτουργούν ανεξέλεγκτα.

Στην Αγγλία η ευθύνη της αστυνομίας περιορίζεται εκτός γηπέδου. Αναλαμβάνει τον σχεδιασμό της άφιξης και αποχώρησης των οπαδών με έφιππους αστυνομικούς. Σε όλα τα γήπεδα υπάρχει κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης, από το οποίο εντοπίζεται άμεσα όποιο παραφερθεί και αποβάλλεται από το γήπεδο από τον ίδιο του τον σύλλογο.

Στην Κύπρο το θέμα των επιτηρητών το συζητάμε εδώ και χρόνια χωρίς εφαρμογή. Πιστεύουμε ότι ο επιτηρητής πρέπει να είναι οργανωμένος οπαδός που θα επιβλέπει τους φίλους του! Πριν από χρόνια, σε μία από τις άπειρες συζητήσεις στη Βουλή, ο ΚΟΑ πρότεινε να αναλάβει τη χρηματοδότηση των συλλόγων για την εφαρμογή του θεσμού των επιτηρητών. Τα σωματεία όμως δεν ανταποκρίθηκαν. Για το κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης συζητάμε ακόμη χωρίς να αξιοποιηθεί, αφού χρειάζεται αλλαγή στη νομοθεσία, όπως απειδείξε και η υπόθεση του Ξυλοδαρμού των φοιτητών από τους αστυνομικούς.

Ένα άλλο μεγάλο κεφάλαιο είναι η προστασία του αθλήματος. Όποιος κάνει δόλωση, η οποία προσβάλλει τον θεσμό ή αφήνει υπονοούμενα, καλείται να τεκμηριώσει. Αν δεν το κάνει, η ποδοσφαιρική ομοσπονδία επιβάλλει πολύ αυστηρές ποινές. Την ίδια στιγμή όμως η ομοσπονδία διατηρεί και το αίσθημα της δικαιοσύνης ανάμεσα στον κόσμο, τιμωρώντας αυστηρά διαπρακτικά λάθη ή και ποδοσφαιριστές που παραφέρθηκαν. Πολλές φορές αυτό γίνεται εκ των υστέρων, με τη χρήση του βίντεο.

Στην Κύπρο οι ποινές που επιβάλλει η ΚΟΠ σε ανάλογες περιπτώσεις δεν είναι αποτρεπτικές, ενώ κάποιοι υποστηρίζουν ότι είναι δημοκρατικό δικαίωμα να μιλούμε για τη διαπαισία ή σιδηπότε άλλο. Και εδώ δυστυχώς έχουμε παρεξηγήσει τα πράγματα. Σαφώς και ο οποιοσδήποτε νομιμοποιείται να εκκράσει παράνομα για φράσεις ή για περιπτώσεις που θεωρεί ότι αδικήθηκε. Άλλο όμως να λες ότι είχες ένα πέναλτι και άλλο να κατηγορείς διαπαιτές για σκοπιμότητα και να αναπτύσσεις θεωρίες περί κατατροπής της ομάδας σου. Και για λεπτομέρεια. Στην Κύπρο μιλούμε οι παρόντες, στην Αγγλία οι προηγούμενοι. Τα μέτρα λοιπόν είναι εκεί και μας περιμένουν, φτάνει να ξεκαθαρίσουμε τον ρόλο του κάθε φορέα και να τα εφαρμόσουμε.

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Τα χρώματα της κερκίδας

Η ακτινογραφία των Κυπρίων φιλάθλων, όπως προκύπτει από έρευνα της Symmetron Market Research για την «Κ»

Του ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Η πολιτική είναι για την κερκίδα στην Κύπρο ό,τι και η Σαρακοστή για τον Μάρτι! Δηλαδή παρούσα και κατά κανόνα με χρώμα και κομματική ταυτότητα, πράγμα που φαίνεται, όπως είναι φυσικό, και στις έρευνες της κοινής γνώμης. Εναρκτήριο λάκτισμα, λοιπόν, κι αρχίζει το ματς!

Κατοικεί παντού, όμως σπανίζει στην επαρχία Αμμοχώστου, κατατάσσει τον εαυτό του στην ευρύτερη Αριστερά και ψηφίζει ΑΚΕΛ, είναι απόφοιτος ή σπουδαστής κολλεγίου, ηλικίας 18-24 ή 45+. Αυτό είναι το προφίλ του μέσου οπαδού της Ομόνοιας, όπως προκύπτει από την έρευνα της Symmetron Market Research για την «Καθημερινή», σχετικά με τη βία στα γήπεδα. Τον φίλο του ΑΠΟΕΛ τον συναντάμε στην κυρία Λευκωσία, είναι δεξιός και ψηφίζει ΔΗΣΥ, πιάει συχνά στο γήπεδο, ηλικίας 25-44, ενώ έχει πανεπιστημιακή μόρφωση. Με εξαίρεση τη ροπή προς την ΕΔΕΚ, πανομοιότυπο εμφανίζεται το προφίλ του φίλου της Ανόρθωσης, που προέρχεται από την Αμμοχώστο. Νεαρότεροι και υψηλότερου μορφωτικού επιπέδου οι οπαδοί του Απόλλωνα, ενώ οπαδούς της ΑΕΛ συναντάμε από την άκρη Αριστερά μέχρι και τη Δεξιά, από τον ΔΗΣΥ έως το ΑΚΕΛ.

Σχεδόν ισόποσοι είναι οι οπαδοί Ομόνοιας και ΑΠΟΕΛ στη Λευκωσία, Απόλλωνα και ΑΕΛ στη Λεμεσό. Οι υπόλοιπες επαρχίες δίνουν στους πράσινους τον τίτλο της «ομάδας του λαού», αφού η Ομόνοια έρχεται πρώτη σε προτιμήσεις σε Λάρνακα και Πάφο, ενώ οι υποστηρικτές της στη Λεμεσό είναι σχεδόν όσοι και αυτοί των μεγάλων ομάδων της πόλης. Απόλυτη πλειοψηφία είναι οι φίλοι της Ανόρθωσης στην ελεύθερη Αμμοχώστο, όπου δεν βρέθηκε ούτε ένας οπαδός του ΑΠΟΕΛ, ενώ εντύπωση προκαλεί το υψηλό ποσοστό των φιλάθλων του ΑΠΟΠ/Κινύρα στην Πάφο, οι οποίοι είναι όσοι και οι οπαδοί της ομώνυμης ομάδας. Στη Λάρνακα οι ομάδες της επαρχίας (ΑΕΚ, Αλική) έρχονται στις προτιμήσεις πίσω από Ομόνοια και Ανόρθωση.

Ιδεολογικά, στην πλειοψηφία τους αριστεροί είναι οι οπαδοί της Ομόνοιας (60%), ενώ το ποσοστό των φίλων του ΑΠΟΕΛ που δηλώνουν δεξιό ή ακροδεξιό είναι 48%. Κοντά στο ποσοστό της Ομόνοιας αλλά αντιστρόφως είναι το νούμερο για Ανόρθωση και Απόλλωνα, ενώ το 41% των φίλων της ΑΕΛ αρνήθηκε να τοποθετηθεί ιδεολογικά. Τρεις στους τέσσερις οπαδούς της Ομόνοιας και της Νέας Σαλαμίνας ψηφίζουν ΑΚΕΛ, όπως και ένας στους δύο φίλους της ΑΕΛ, ενώ γύρω στο 70% των οπαδών Ανόρθωσης και Απόλλωνα είναι ψηφοφόροι του ΔΗΣΥ. Σημαντικό ποσοστό των φίλων του ΑΠΟΕΛ ψηφίσει ΕΥΡΩΚΟ/ΑΔΗΚ στις τελευταίες βουλευτικές. Το ΔΗΚΟ αντλεί ψηφοφόρους από όλες τις ομάδες, ενώ ο ΔΗΣΥ στήριξη στα δεξιά προσκείμενα σωματεία και το ΑΚΕΛ στην Ομόνοια, με τη βάση της ΕΔΕΚ να αποτελείται από φίλους της «ομάδας του λαού» αλλά και της Ανόρθωσης.

Το μοναδικό ηλικιακό γκρουπ όπου δεν κυριαρχεί η Ομόνοια είναι το 35-44, ενώ μικρές είναι οι διαφορές στο 65+. Επειδή η έρευνα έγινε μεταξύ ενήλικων (18+) δεν υπολογίζονται οι μαθητές φιλάθλοι, που αποτελούν ένα σημαντικό ποσοστό της κερκίδας. Ενώ ο ΑΠΟΕΛ έχει το 21% επί του συνόλου των φιλάθλων, εκπροσωπεί το 26% μεταξύ όσων πάνε στο γήπεδο, τη στιγμή που το ποσοστό της Ομόνοιας είναι σταθερό. Τέλος, Ομόνοια στήριξη η πλειοψηφία των ατόμων που έχουν μόρφωση δημοτικού ή κολεγίου, με τον ΑΠΟΕΛ να έχει την πρωτιά μεταξύ των αποφοίτων πανεπιστημίου.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΟΠΑΔΩΝ

Ποια ομάδα υποστηρίζουν οι φιλάθλοι, ανά επαρχία

Επαρχία	Ομόνοια	ΑΠΟΕΛ	Ανόρθωση	Απόλλωνας	ΑΕΛ
Λευκωσία	43%	42%	8%	2%	2%
Λεμεσός	25%	24%	20%	13%	6%
Λάρνακα	28%	21%	14%	11%	10%
Πάφος	28%	19%	18%	18%	7%
Αμμοχώστος	61%	16%	14%	7%	0%

ΛΕΜΕΣΟΣ

Απόλλωνας	25%
ΑΕΛ	24%
Ομόνοια	20%
Ανόρθωση	13%
Άρης	6%
ΑΠΟΕΛ	6%
Νέα Σαλαμίνα	5%
ΑΕΚ	1%

ΛΑΡΝΑΚΑ

Ομόνοια	28%
Ανόρθωση	21%
ΑΕΚ	14%
Αλική	11%
ΑΠΟΕΛ	10%
Νέα Σαλαμίνα	6%
ΑΕΛ	1%

ΠΑΦΟΣ

Ομόνοια	28%
ΑΠΟΠ/Κιν.	19%
Πάφος	18%
ΑΠΟΕΛ	18%
Νέα Σαλαμίνα	7%
Άρης	4%
Ανόρθωση	3%
Απόλλωνας	2%
ΑΕΛ	2%

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Ανόρθωση	61%
Ένωση	16%
Νέα Σαλαμίνα	14%
Ομόνοια	7%
ΑΠΟΕΛ	0%

Πάτε στο γήπεδο;

ΝΑΙ	13%	ΝΑΙ	46%
ΟΧΙ	87%	ΟΧΙ	54%

ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΕΞΕΔΡΑΣ

Πού ανήκουν και τι κόμμα ψηφίζουν στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές οι οπαδοί κάθε ομάδας

Ομάδα	Κόμμα	Ποσοστό
Ομόνοια	ΑΚΕΛ	73%
	ΔΗΚΟ	6%
	ΕΔΕΚ	5%
	Λευκό/Άκυρο	4%
	ΑΠΟΕΛ	1%
Ανόρθωση	ΑΚΕΛ	69%
	ΔΗΚΟ	11%
	ΕΔΕΚ	8%
	Λευκό/Άκυρο	5%
	ΑΠΟΕΛ	1%
Απόλλωνας	ΑΚΕΛ	54%
	ΔΗΚΟ	14%
	ΕΔΕΚ	8%
	Λευκό/Άκυρο	3%
	ΑΠΟΕΛ	2%

ΑΠΟΕΛ

ΔΗΣΥ	64%
ΔΗΚΟ	17%
Λευκό/Άκυρο	6%
ΕΥΡΩΚΟ/ΑΔΗΚ	5%
ΕΔΕΚ	2%
Οικολόγοι	1%

ΑΝΟΡΘΩΣΗ

ΑΚΕΛ	54%
ΔΗΚΟ	14%
ΕΔΕΚ	8%
Λευκό/Άκυρο	3%
ΑΠΟΕΛ	2%

ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ

ΑΚΕΛ	54%
ΔΗΚΟ	14%
ΕΔΕΚ	8%
Λευκό/Άκυρο	3%
ΑΠΟΕΛ	2%

ΑΕΛ

ΑΚΕΛ	54%
ΔΗΚΟ	14%
ΕΔΕΚ	8%
Λευκό/Άκυρο	3%
ΑΠΟΕΛ	2%

ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΩΝ ΟΠΑΔΩΝ

Επίπεδο	Ομόνοια	ΑΠΟΕΛ	Ανόρθωση	Απόλλωνας
Δημοτικό	35%	14%	13%	9%
Γυμνάσιο/Λύκειο	28%	19%	18%	10%
Πανεπιστήμιο	31%	20%	15%	14%

ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

(βουλευτικές 2006)
Ποια ομάδα υποστηρίζουν οι ψηφοφόροι κάθε κόμματος

Κόμμα	Ομόνοια	ΑΠΟΕΛ	Ανόρθωση	Απόλλωνας	ΑΕΛ
ΑΚΕΛ	69%	13%	10%	5%	2%
ΔΗΚΟ	6%	5%	1%	1%	1%
ΕΔΕΚ	5%	2%	1%	1%	1%
Λευκό/Άκυρο	4%	1%	1%	1%	1%

ΑΚΕΛ

Ομόνοια	69%
ΑΕΛ	13%
Νέα Σαλαμίνα	10%
Αλική	5%
Πάφος	2%
Άρης	1%
Άλλο	1%

ΔΗΣΥ

ΑΠΟΕΛ	38%
Ανόρθωση	29%
Απόλλωνας	17%
ΑΕΚ	4%
Ένωση	3%
Ολυμπιακός	3%
ΑΠΟΠ/Κιν.	1%
ΑΕΛ	1%
Πάφος	1%
Άρης	1%
Άλλο	3%

ΔΗΚΟ

ΑΠΟΕΛ	28%
Ομόνοια	15%
Ανόρθωση	13%
Απόλλωνας	13%
ΑΕΛ	9%
ΑΕΚ	7%
Πάφος	5%
Αλική	3%
ΑΠΟΠ/Κιν.	2%
Άρης	2%
Άλλο	4%

ΕΔΕΚ

Ομόνοια	32%
Ανόρθωση	26%
ΑΕΛ	14%
ΑΠΟΕΛ	9%
Άρης	6%
ΑΠΟΠ/Κιν.	5%
ΑΕΚ	5%
Νέα Σαλαμίνα	3%

ΕΥΡΩΚΟ

Ομόνοια	43%
ΑΠΟΕΛ	22%
Ανόρθωση	11%
ΑΕΛ	9%
Απόλλωνας	7%

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΑΠΟΕΛ	31%
Ομόνοια	20%
Ανόρθωση	15%
Απόλλωνας	14%
ΑΕΛ	5%

ΤΙ ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΤΕ;

Ομόνοια	30%
ΑΠΟΕΛ	21%
Ανόρθωση	15%
Απόλλωνας	8%
ΑΕΛ	8%
Νέα Σαλαμίνα	4%
ΑΕΚ	3%
Αλική	2%
ΑΠΟΠ/Κιν.	1%
Πάφος	1%
Ένωση	1%
Ολυμπιακός	1%
Άρης	1%
Άλλο	2%

ΦΙΛΑΘΛΟΙ ΠΟΥ ΠΑΝΕ ΓΗΠΕΔΟ

Ομόνοια	30%
ΑΠΟΕΛ	26%
Ανόρθωση	16%
Απόλλωνας	9%
ΑΕΛ	7%
Νέα Σαλαμίνα	3%
ΑΕΚ	2%
ΑΠΟΠ/Κιν.	1%
Πάφος	1%
Άρης	1%
Ένωση	1%
Ολυμπιακός	1%
Άλλο	1%

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Ποια ομάδα υποστηρίζουν, ανάλογα με την ηλικία

Ηλικία	Ομόνοια	ΑΠΟΕΛ	Ανόρθωση	Απόλλωνας	ΑΕΛ
18-24	44%	26%	15%	6%	5%
25-34	29%	23%	15%	12%	6%
35-44	23%	25%	14%	12%	6%
45-54	34%	18%	14%	12%	5%
55-64	27%	17%	13%	13%	9%
65+	21%	20%	17%	9%	8%

NEO SONY Playstation 3 Slim **Laptop lenovo** **LCD TV 22"**

Ένα ΔΩΡΟ με κάθε νέα συνδρομή

133 **PRIME TEL**

ΚΑΤΣΕ ΚΑΛΑ

Με τον ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Δεν μας σέβονται, μας φοβούνται

Κολλημένοι στη νοοτροπία του κομπλεξικού επαρκιότη που αισθάνεται ότι οι μεγάλοι τον έχουν του κλότσου και του μπότσου, γράφουμε ακόμα και σήμερα πως «ο αντίπαλός μας υπολογίζει» ή «έρχεται χωρίς ίχνος υποτίμησης», όταν κυπριακές ομάδες παίζουν με μεγάλες ευρωπαϊκές. Παρότι για να θυμηθώ την τελευταία φορά που ξένη ομάδα υποτίμησε κυπριακή πρέπει να γυρίσω δέκα χρόνια πίσω (ακόμα και ο Ολυμπιακός έφαγε τρία πέτρι επιειδή ήταν... τρία σκαλιά πιο ανέτοιμος απ' την Ανόρθωση), εντούτοις θα δικαιολογούσα τέτοιες κλισέ εκφράσεις μέχρι και προ τριετίας, όταν δεν είχαμε αντιληφθεί ότι μας υπολογίζουν. Σήμερα οι μόνοι που υποτιμούν είμαστε εμείς, μειώνοντας τους εαυτούς μας και τις ομάδες μας, με αναφορές σε «αξιοπρεπείς ήττες» και πανηγυρίζοντας τις ισοπαλίες.

Οι καθυστερήσεις των Ισπανών είναι παράσημο για τον ΑΠΟΕΛ, παρά οι βαθμοί, τα γκολ, ακόμα και η πρόκριση

Για όσους ξέχασαν, ο Κόντης πλάκωσε με τον Τέρι επειδή ο πρώτος πήγε να πιέσει τον Τσες, που «έτρωνε» τον χρόνο. Στο «Ντραγκάο» ο Έλτον πήρε κάρτα γιατί έκανε καθυστέρηση. Προχθές ο Κίκε Φλόρες έκανε αλλαγή στο δεύτερο λεπτό των καθυστερήσεων για να περάσει η ώρα και να ληξει το ματς. Και ήταν ισοπαλία, δεν κέρδιζε όπως οι άλλοι δύο! Επιτρέψτε μου να θεωρώ αυτό ως μεγαλύτερο παράσημο για τον ΑΠΟΕΛ παρά τα δύο γκολ, τους δύο βαθμούς, ακόμα και μια πρόκριση στους «32» του Γιουρόπα Λιγκ, που μάλλον δεν θα έρθει.

Αν μπορούσα να το συγκρίνω με κάτι, θα ήταν με την απογοήτευση στο τέλος του αγώνα, συναισθηματικό αυτό που ακολούθησε την ισοπαλία της Ανόρθωσης με τη Βέρντερ (η οποία έφτασε στον τελικό του ΟΥΕΦΑ μετά) πέρι. Αν παίρναμε τέτοιες ισοπαλίες πριν δέκα χρόνια, ίσως οι παίκτες να έκαναν και «όλε» με την εξέδρα. Τώρα μικράθηκαν. Πλέον οι κυπριακές ομάδες έχουν πειστεί πως μπορούν να κερδίσουν οποιονδήποτε, αλλά και οι ξένοι ξέρουν ότι ενδέχεται και να χάσουν στην Κύπρο, ακόμα κι αν παίζουν καλά. Μας φοβούνται, γι' αυτό και εκτιμούν την αξία της ισοπαλίας, όπως έκανε ο Κίκε Φλόρες τώρα και ο Τόμας Σάιφ πέρι.

Πριν το ματς του ΑΠΟΕΛ έβλεπα στο Youtube ένα βίντεο με τα (ομολογούμενως προκλητικά) σφυρίγματα του Ντε Μπλέκερε στο Ανόρθωση - Ρέιντζερς, πριν τέσσερα χρόνια. Κατέληξε γράφοντας «όπου μικρός και η μοίρα του». Ως Κύπρος έχουμε πάψει να θεωρούμαστε «μικροί», χωρίς να το έχουμε καταλάβει ούτε εμείς, που ασχολούμαστε όλη μέρα με το ποδόσφαιρο. Αν μη τι άλλο, το δειχνουν και οι διατιπές που πλέον μας παίζουν ακριβοβόλεια (ακόμα και ο Ντε Μπλέκερε). Αλήθεια, πότε ήταν η τελευταία φορά που είδατε ομάδα να σφαιριάζεται από διατιπές όπως η Ανόρθωση το 2005 (Ρέιντζερς) και ο ΑΠΟΕΛ το 2004 (Σπάρτα);

papadakis@kathimerini.com.cy

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΜΕΡΕΣ

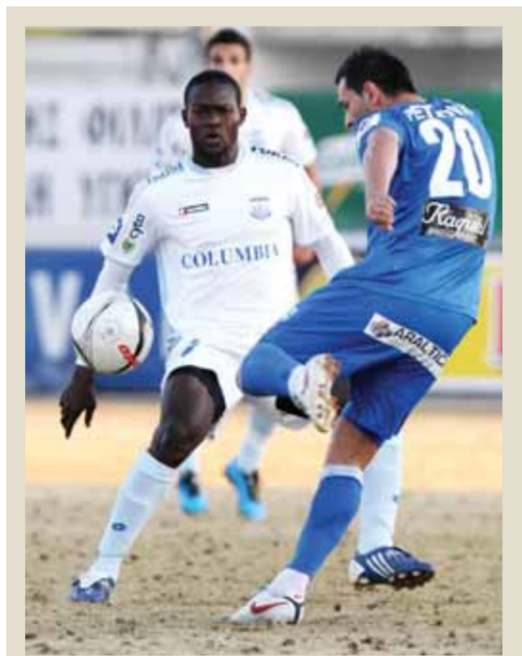
Σκολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Η «βρόμα» που έιπε ο Καρτακούλης

Οι καταγγελίες του Νίκου Καρτακούλη ενώπιον της Βουλής για ζέπλυμα βρόμικου χρήματος, αδιαφάνεια και διαπλοκή σε αθλητικές ομοσπονδίες μπορεί να πέρασαν στα ψιλά στην Κύπρο, όμως η είδηση «έπαιξε» αρκετά στα ελληνικά ΜΜΕ. Σε ό,τι αφορά στην ουσία της καταγγελίας, μπορεί ο κ. Καρτακούλης να μην ονοματίζει συγκεκριμένα άτομα, αλλά εμείς υποψιαζόμαστε ότι οι μπηκτές που ρίχνει, ανάμεσα σε άλλους, έχουν αποδέκτες και προδρόμους-εισαγωγείς αθλητικού υλικού... **Ηρο**

Λόγια του αέρα

Με αοριστολογίες κατήγγειλε ο ΚΟΑ το ποδόσφαιρο, μάλλον για να εμφανιστεί ως προστάτης της εξυγίανσης. Για να αποδειχθούν όλα αυτά, πρέπει να ελεγχτεί τα οικονομικά των ομάδων, κάτι που θεωρείται δύσκολο με τις πολιτικές άκρες που έχουν οι σύλλογοι. Στον οργανισμό γνωρίζουν πως τίποτα δεν μπορούν να κάνουν. Οι σύλλογοι στηρίζονται στις πλάτες που τους κάνουν και επιτρέψτε μας να πιστεύουμε πως όλη η ιστορία γίνεται, για να γλιτώσει ο ΚΟΑ κάποια από τα χρήματα που πληρώνει για το ποδόσφαιρο. **Μίκα**

Κερατάς και δαρμένος
Πήγε να κάνει το καλό ο Εθνικός που παραχώρησε το γήπεδό του για τις προπονήσεις και τον αγώνα των Ελπίδων Κύπρου και Σλοβακία, τίμησε τον Γιώτη Εγκωμίτη και δεν μπόρεσε να επανασπείρει το τερνέ κατά τη διακοπή, όπως όλοι. Το έκανε όταν ξεκίνησε το πρωτάθλημα, μόνο που τον κλοσάπητα πατάνε δυο ομάδες φέτος και θα πάρει καιρό να δημιουργηθεί. Έτσι, η ομάδα της Άκνας, πέρα από το κράξιμο των ΜΜΕ, πληρώνει διπλά και τριπλά για επιδιορθώσεις του γκαζόν μετά από κάθε αγώνα. **Μίκα**

Ψυχολογική βία από αρχηγό

Γράφαμε την περασμένη βδομάδα για τους πρωταγωνιστές του αγώνα κατά της βίας, οι οποίοι ασκούν (ψυχολογική) βία. Τη δουλειά τους την συνεχίσαν απρόσκοπα και αυτήν τη βδομάδα οι παράγοντες του ποδοσφαίρου μας. Καταγγελία που έφτασε στ' αφτιά μας, θέλει μέχρι και ποδοσφαιριστή, αρχηγό της ομάδας του (απ' αυτούς που σήκωσαν κόκκινες κάρτες κατά της βίας την περασμένη βδομάδα), να σήκωσε το τηλέφωνο και να εκτόξευσε απειλές. Αν αληθεύει, είναι τουλάχιστον το δεύτερο περιστατικό άσκησης ψυχολογικής βίας από αρχηγό ομάδας πρώτης κατηγορίας που σημειώνεται εντός του 2009. **Μίκα**

Το μάδημα της... πορτοφολάς

Επιτέλους πρέπει να μπει ένα τέλος στ' αστεία που βλέπουμε φέτος στην Proteas EKA ΑΕΛ. Το «παίζω, ξεπαίζω» που βλέπουμε εδώ και μήνες, το «βάζω, δεν βάζω χρήματα», το μάδημα της μαργαρίτας, για ποιον λόγο γίνονται ακριβώς; Είναι σίγουροι στη Λεμεσό πως θα φέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα ή μήπως το μόνο που καταφέρνουν είναι να βγάζουν μόνοι τους τα μάτια τους; Η στιγμή που βγήκε το θέμα στην επικαιρότητα (με την παραίτηση του προπονητή Κυριάκου Γιαγκουλίη), ήταν η χειρότερη, αφού η ομάδα ήταν αήττητη σε Κύπρο και Ευρώπη. **Ηρο**

Προτού αλέκτωρ λαλήσει

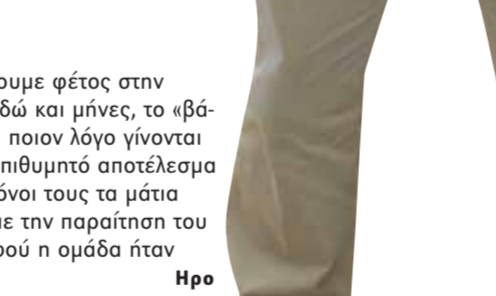
Ούτε 48 ώρες δεν κράτησε το περίφημο μορατόριουμ δηλώσεων από τους προέδρους των σωματείων. Ο Αντώνης Δημητρίου της Ανόρθωσης έκανε την αρχή και ακολούθησαν οι πρόεδροι του Άρη και του Εθνικού. Για να σταματήσουν οι Κύπριοι παράγοντες να μιλούν για τη διαπίστα, θα πρέπει να αυτοσυναινεθούν από αυτό που πραγματικά είναι. Δηλαδή, οποδοί με λεφτά, χωρίς να μπορούν να αντιληφθούν την έννοια του fair play και με σκοπό να ριζούν το φταιξιμο για οποιοδήποτε αποτυχία σε άλλους. Δεν είναι όλοι ίδιοι, για να μην είμαστε άδικοι, ο βίος όμως των περισσότερων παραγόντων αυτό έχει αποδείξει, δυστυχώς. **Ν.Φ.**

Μόνο οι παλαίμαχοι

Όπως συμβαίνει πάντα σε αυτόν τον τόπο, μόλις πέρασε το κακό που έγινε με τα επεισόδια, τα ξεχάσαμε, μέχρι να το ξαναθυμηθούμε και πάλι στο επόμενο επεισόδιο. Ο καθένας έιπε το μακρύ και το κοντό του, αλλά οι μόνοι που προανήγγειλαν σοβαρά μέτρα είναι οι παλαίμαχοι ποδοσφαιριστές της Ομόνοιας και του ΑΠΟΕΛ. Είναι οι μόνοι που πέρασαν από τα λόγια στις πράξεις, δεν κατηγορήσαν κανέναν και προβληματίστηκαν για το τι μπορούν οι ίδιοι να κάνουν. Αν όλοι συμπεριφερόταν με αυτόν τον τρόπο, τότε θα λύναμε πολλά προβλήματα. **Ν.Φ.**

Οι τελετουργίες στην ΕΝΑΔ

Πέρα από το πιο περίεργο όνομα καλοσφαιριστή που έπαιξε στην Κύπρο, ο Γκρέντις «Τσιφ» Κικινγκκαλιονισμς της ΕΝΑΔ, με καταγωγή από τους Ινδιάνους Νάβαχο, έρχεται στο προσκήνιο και για τις τελετουργίες που κάνει πριν το ματς. Βάζει μουσική στο i-Pod, τραγουδά χαλαρά και χορεύει. Α, και ο Ντάνιελ Κάβιτς της ομάδας του Αγίου Δομετίου είναι αδελφός του Σέρβου αργυρού ολυμπιονίκη στα 100 μ. πεταλούδα Μίλαντ Κάβιτς, ο οποίος, αν και τερμάτισε μοραστά από τον Μάικλ Φελνς, πήρε τη δεύτερη θέση ελεύω... **Ωμεγα.** **Ηρο**

Ηρο

Θλιβερή η σύγκριση

Συγκρίνεται ο τρόπος που αντιμετώπισαν οι Γάλλοι το χέρι του Ανρί με τις δηλώσεις των δικών μας παραγόντων και παικτών; Ο Ανρί, έστω και καθυστερημένα, απολογήθηκε και έιπε ότι το πιο σωστό θα ήταν να επαναληφθεί ο αγώνας. Ο Σαρκοζί απολογήθηκε στον Ιρλανδό ομολόγο του. Ο γαλλικός Τύπος κυκλοφόρησε με φωτογραφίες του χεριού και τίτλους για «γαλλική ντροπή». Η πλειοψηφία των Γάλλων δήλωσαν ντροπισσμένοι και εξέφρασαν συμπάθεια προς τους Ιρλανδούς. Η σύγκριση με ανάλογες περιπτώσεις στην Κύπρο είναι πράγματι θλιβερή. **Ν.Φ.**

Απόβαση στη Νορμανδία

Αν στην Κύπρο βάζουμε βόμβες κάθε φορά που πιστεύουμε ότι αδικηθήκαμε από τη διαπίστα, τότε η Ιρλανδία που έχασε πρόκριση σε Παγκόσμιο Κύπελλο από γκολ που δεν έπρεπε να μετρήσει, τι έπρεπε να κάνει; Με τα δικά μας μέτρα, μάλλον η Ιρλανδία έπρεπε να κηρύξει τον πόλεμο στη Γαλλία και να κάνει απόβαση στη Νορμανδία! **Ν.Φ.**

Προέχει η ασφάλεια

Πολλοί ήταν αυτοί που διαμαρτυρήθηκαν για τον ορισμό του αυριανού ΑΕΛ-ΑΠΟΕΛ στις 3:00 μ.μ. εργάσιμης μέρας. Αν όμως είναι να γίνει καλύτερη αστυνόμευση, τότε η απόφαση κρίνεται ως σωστή. Πρέπει όλοι να καταλάβουμε ότι αν θα πάρουμε κάποια μέτρα για τη βία, αυτά θα πρέπει να είναι δραστήκα. Οι ανθρωπίνες ζωές είναι πάνω από όλα. **Ν.Φ.**

Μπλόκαραν τον πρόεδρο

Έξω από τη γυάλινη πόρτα των αποδυτηρίων άφισαν τον πρόεδρο της Ανόρθωσης οι άνθρωποι ασφαλείας του ΓΣΠ, μέχρι τη στιγμή που μπήκαν οι διατιπές στα αποδυτήρια. Μετά από περιστατικά φραστικών επιθέσεων σε διατιπές, οι παράγοντες δεν θα μπορούσαν να περάσουν στον χώρο, πριν οι διατιπές μπουν στ' αποδυτήριά τους. **Μίκα**

Αγκαλιές από Κερέθο στο ΓΣΠ

Στο ΓΣΠ βρέθηκε την Τετάρτη και ο πρόεδρος της Ατλέτικο, Ενρίκε Κερέθο, ο οποίος αποχώρησε από το γήπεδο μέσω της μικτής ζώνης. Μάλιστα, σταμάτησε για λίγα λεπτά και έκανε δηλώσεις στο ΤΥΕ, αγκαλιάζοντας τον δημοσιογράφο! **Ηρο**

Τα έστειλαν πίσω

Πατέρας οποδοί του ΑΠΟΕΛ σεβάστηκε την απόφαση του μικρού γιου του να μην παρευρεθούν στον αγώνα με την Ατλέτικο. Ο φόβος του μικρού παιδιού με όλα όσα συμβαίνουν στο ποδόσφαιρό μας ήταν η απτία να ζητήσει απ' τον πατέρα του να μην πάνε στο γήπεδο, μολονότι είχαν αγοράσει δυο ειστήρια αξίας 50 ευρώ έκαστο. Πατέρας και γιος, μόνιμοι κάτοικοι Πάφου, έστειλαν τα ειστήρια σε ραδιοφωνική εκπομπή της Λεμεσού, προκειμένου κάποιος άλλος να απολαύσει τη μαγαεία της κορυφαίας διασυλλογικής διοργάνωσης. **Ζαχ**

ΤΙ ΛΕΣ ΤΩΡΑ

Με τον ΗΡΩΔΟΤΟ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ

Η αλήθεια είναι κάπου στη μέση

Θα το 'χει πει τουλάχιστον σε πέντε διαφορετικές περιπτώσεις τον τελευταίο μήνα. Ο Τάκης Λεμονής επαναλαμβάνει πως στη μεταγραφική περίοδο του Ιανουαρίου η Ομόνοια δεν θα ενισχυθεί με παίκτες οι οποίοι θα έρθουν για να πάρουν θέση στην ενδεκάδα, αλλά ίσως πάρει νεαρούς ποδοσφαιριστές οι οποίοι θα αποτελέσουν μια σπουδαία επένδυση για το μέλλον. Όπως το βλέπει ο γράφων, η αλήθεια μάλλον είναι κάπου στη μέση.

Ο Τάκης Λεμονής γενικά λατρεύει τα νεαρά ταλέντα. Σε μια ομάδα όπως είναι η Ολυμπιακός Πειραιώς - όπου η δομολογία σπάθ κρέμεται συνεχώς από τη μέση - η Ομόνοια προσηνής, έτοιμη να πέσει με το πρώτο στραβό αποτέλεσμα - ανέδειξε τους Μενδρινό και Κατσικογιάννη και έδωσε την ευκαιρία στον Κυριάκο Παπαδόπουλο να παίξει για πρώτη φορά. Στην Ομόνοια απλά συνεχίζει αυτό που ξέρει να κάνει. Βασικός ο Εφραίμ, σημαντικό ρόλο στον Χριστοφόρ, από την εξωτερική έρχονται οι Χάρης Κυριάκου και Θεοδόσης Κύπρου.

Την ίδια στιγμή, ο Ελλαδίτης τεχνικός θεωρεί το κτίσιμο ομοιογενούς ως πρώτη προτεραιότητα για κάθε ομάδα. Για να το πετύχει αυτό, κάνει αλλαγές με το σταγονόμετρο, διατηρώντας πολλές φορές την ίδια ενδεκάδα. Γι' αυτό δεν θέλει να φέρει πολλούς παίκτες τον χειμώνα - ανσυχεί πως αν ρίξει στο γήπεδο 2-3 νέα πρόσωπα, τότε θα πάει στράφι η δουλειά στο «ξέστημο» που γίνεται στο «Ηλιος Πούλλος» από τον Ιούνιο.

Όμως η αλήθεια είναι πως παρά τα πολλά λεφτά που εδουτέπηκαν το Καλοκαίρι, υπάρχουν ελλείψεις στο ρόστερ. Ο Ντάβινσον δεν μπορεί να παίξει φέτος σαράντα 90λεπτα, το ίδιο ισχύει και για τον Ηλία Χαραλάμπους. Ο Πάντιτς δείχνει ανίκανος να επιστρέψει δυνατά στο «ξέστημο» της άμυνας και θυμίζουμε την απόκτηση Ακροκίτς (κόπηκε από το Campus) την τελευταία του του Αυγουστού. Ο Κάσερες από την πλευρά του φέρεται να είναι στον στενό του κύκλο πως θέλει να φύγει. Εκτός και αν επιλεχθεί ο 20χρονος Χάρης Κυριάκου ως μπακ-άκ για να αριστερό άκρο της άμυνας (μοναχία του Λεμονή αν γίνει κάτι τέτοιο), τότε απαιτούνται δυο ακραίοι μπακ.

Η θέση του στράικερ είναι επίσης άλλη μια ιστορία. Ο Τάκης Λεμονής σκέφτεται να ρίξει σήμερα τους Κωνσταντίνου και Ζουράφσκι μαζί στην ενδεκάδα κόντρα στη Νέα Σαλαμίνα. Ποιος μένει τότε στον πάγκο; Όταν επιλέγεται το 4-3-3, τότε δύο επιθετικοί στο ρόστερ είναι αρκετοί. Όμως δεν ισχύει το ίδιο για το 4-4-2. Ο Ζλόγκαρ είναι καλός παίκτης, αλλά δεν μπορεί να αποτελέσει αξιόπιστο μπακ-άπ των δύο επιθετικών. Ο Θεοδόσιος Κύπρου είναι ενθουσιώδης προοπτική, αλλά φέτος δεν έχει επιλεχθεί ούτε μια φορά για την 18άδα.

Η αλήθεια για τις μεταγραφές στην Ομόνοια, λοιπόν, για μας είναι κάπου στη μέση. Θεωρούμε πως ο Τάκης Λεμονής όντως δεν λείπει ψέμα - στ' αλήθεια θέλει να πάρει νεαρούς παίκτες, που θα βοηθήσουν μακροπρόθεσμα την ομάδα. Όμως, την ίδια στιγμή, πιστεύουμε ότι αυτοί οι νεαροί που ενδεχομένως θα έρθουν, θα είναι σε θέση να δώσουν και άμεσα λύσεις. Όπως συνέβη φέτος με τον Εφραίμ και πέρι με τον Χριστοφόρ.

miltiadouse@kathimerini.com.cy

Η ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Καθημερινό αθλητικό παρασκήνιο στο www.kathimerini.com.cy

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

ΚΥΠΡΟΣ - Α' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ / 29.11

17:00 .....ΔΟΞΑ - ΕΡΜΗΣ CytaVision1

18:00 .....ΟΜΟΝΟΙΑ - ΝΕΑ ΣΑΛΑΜΙΝΑ .....LTV 30.11

15:00 .....ΑΕΛ - ΑΠΟΕΛ .....LTV Sports1

04.12

14:30 .....ΑΠΟΕΛ - ΑΠΟΛΟΝΩΑΣ .....LTV

ΚΥΠΡΟΣ - Β' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ / 29.11

14:30 .....ΟΜΟΝΟΙΑ ΑΡ. - ΑΛΚΗ CytaVision1

ΚΥΠΕΛΛΟ ΚΥΠΡΟΥ - ΦΑΣΗ ΤΩΝ «16» / 02.12

16:00 .....ΑΠΕΠ - ΔΟΞΑ

17:30 .....ΑΕΚ - ΑΡΗΣ CytaVision1

18:00 .....ΠΑΦΟΣ - ΑΠΟΠ/ΚΙΝΥΡΑΣ .....LTV

18:00 .....ΕΝΩΣΗ - ΕΡΜΗΣ

ΓΙΟΥΡΟΠΑ ΛΙΓΚ / 02.12

20:00 .....ΑΕΚ - ΕΒΕΡΤΟΝ CytaVision1

03.12

22:05 .....ΓΑΛΑΤΑΣΑΡΑΪ - ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ ΡΙΚ2

ΣΟΥΠΕΡ ΛΙΓΚΑ / 29.11

14:30 .....ΛΑΡΙΣΑ - ΚΑΒΑΛΑ novasports1

14:30 .....ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ - ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ novasports2

16:45 .....ΑΡΗΣ - ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ novasports1

18:30 .....ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ - ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ .....ALFA

19:00 .....ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ - ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΕΝΑ novasports1

02.12

16:45 .....ΕΡΓΟΤΕΛΗΣ - ΛΑΡΙΣΑ novasports1

ΠΡΕΜΙΕΡ ΛΙΓΚ / 29.11

14:00 .....ΓΟΥΛΒΣ - ΜΠΕΡΜΙΓΧΑΜ .....LTV Sports2

15:30 .....ΕΒΕΡΤΟΝ - ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ .....ALFA

18:00 .....ΑΡΣΕΝΑΛ - ΤΣΕΛΣΙ .....LTV Sports1

02.12

21:45 .....ΑΡΣΕΝΑΛ - ΜΠΟΛΤΟΝ

ΛΙΓΚ ΚΑΠ ΑΓΓΛΙΑΣ / 01.12

21:45 .....ΠΟΡΤΣΜΟΥΘ - ΑΣΤΟΝ ΒΙΛΑ

22:00 .....ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Γ. - ΤΟΤΕΝΑΜ CytaVision2

02.12

21:45 .....ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Σ. - ΑΡΣΕΝΑΛ CytaVision4

22:00 .....ΜΠΛΑΚΜΠΕΡΝ - ΤΣΕΛΣΙ

ΣΕΡΙΕ Α / 29.11

16:00 .....ΑΤΑΛΑΝΤΑ - ΡΟΜΑ .....LTV Sports1

16:00 .....ΜΠΑΡΙ - ΣΙΕΝΑ

16:00 .....ΚΑΛΙΑΡΙ - ΓΙΟΥΒΕΝΤΟΥΣ

16:00 .....ΚΙΕΒΟ - ΠΑΛΕΡΜΟ

16:00 .....ΙΝΤΕΡ - ΦΙΟΡΕΝΤΙΝΑ

16:00 .....ΛΑΤΣΙΟ - ΜΠΟΛΟΝΙΑ

16:00 .....ΠΑΡΜΑ - ΝΑΠΟΛΙ

21:45 .....ΚΑΤΑΝΙΑ - ΜΙΛΑΝ novasports2

ΜΠΟΥΝΤΕΣΛΙΓΚΑ / 29.11

16:30 .....ΛΕΒΕΡΚΟΥΖΕΝ - ΣΤΟΥΤΓΚΑΡΔΗ .....LTV Sports2

18:30 .....ΑΝΟΒΕΡΟ - ΜΠΑΓΕΡΝ .....LTV Sports2

ΠΡΙΜΕΡΑ ΝΤΙΒΙΖΙΟΝ / 29.11

18:00 .....ΑΛΜΕΡΙΑ - ΜΠΙΛΜΠΑΟ

18:00 .....ΧΕΤΑΦΕ - ΧΕΡΕΘ

18:00 .....ΣΑΝΤΑΝΤΕΡ - ΛΑ ΚΟΥΡΟΥΝΙΑ

18:00 .....ΒΑΓΙΑΔΟΛΙΔ - ΤΕΝΕΡΙΦ

18:00 .....ΣΑΡΑΓΟΣΑ - ΟΣΑΣΟΥΝΑ

20:00 .....ΜΠΑΡΤΣΕΛΟΝΑ - ΡΕΑΛ ΜΑΔΡΙΤΗΣ .....LTV Sports1

22:00 .....ΑΤΛΕΤΙΚΟ - ΕΣΠΑΝΙΟΛ .....ALFA

02.12

23:00 .....ΧΕΡΕΘ - ΜΠΑΡΤΣΕΛΟΝΑ .....ALFA

ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΑ

ΚΥΠΡΟΣ - Α' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ / 29.11

18:00 .....ΟΜΟΝΟΙΑ - FREDERICK ΑΧΙΛΛΕΑΣ

ΕΛΛΑΔΑ - Α1 / 29.11

16:30 .....ΟΛΥΜΠΙΑ - ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

16:30 .....ΚΟΛΟΣΣΟΣ - ΑΕΚ

17:00 .....ΜΑΡΟΥΣΙ - ΗΛΥΣΙΑΚΟΣ

22:00 .....ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ - ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ .....CytaVision 2

EUROCHALLENGE / 01.12

19:00 .....ΚΚ ΖΑΓΚΡΕΜΠ - ΚΕΡΑΥΝΟΣ

20:30 .....MADISON'S ΑΠΟΕΛ - ΧΙΜΙΚ CytaVision1

21:05 .....ΝΤΕΣΙΑ ΜΟΝΣ - ΠΡΟΤΕΑΣ ΕΚΑ ΑΕΛ

ΕΥΡΩΛΙΓΚΑ / 02.12

19:15 .....ΤΣΕΚΑ - ΜΑΡΟΥΣΙ novasports1

21:45 .....ΟΡΓΕΑΝΣ - ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ novasports1

03.12

19:00 .....ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ - ΜΙΛΑΝΟ novasports1

Επαναπροσδιορισμός στόχων

Το πρωτάθλημα επιστρέφει και πάλι σε πρώτο πλάνο για τον ΑΠΟΕΛ, που παίζει αύριο με την ΑΕΛ, τη στιγμή που μένει μια γλυκόπικρη γεύση στο πέσιμο των τίτλων του τέλους στο Τσάμπιονς Λιγκ

Του ΝΤΙΝΟΥ ΦΟΙΝΙΚΑΡΙΔΗ

Το έλεγαν από την αρχή της χρονιάς στον ΑΠΟΕΛ ότι και φέτος ο μεγάλος στόχος της ομάδας είναι το πρωτάθλημα. Όσο όμως υπήρχε στη μέση το Τσάμπιονς Λιγκ, οι πρωταθλητές ήταν αναγκασμένοι να μοιράσουν προσοχή, χρόνο και δυνάμεις στη μεγάλη αυτή διοργάνωση. Μάλλον όμως το Τσάμπιονς Λιγκ έτυχε τελικά πολύ περισσότερης προσοχής, αφού αποτέλεσε μεγάλη πρόκληση για τον Γιοβάνοβιτς και τους παίκτες του.

Κανένας στον ΑΠΟΕΛ δεν ήθελε η ομάδα να γίνει σάκος του μοχθ στον πολύ δύσκολο 4ο Όμιλο. Πέντε αγώνες μετά και καθώς πέφτουν

Σάββας Πουρσαϊτίδης:
«Θα προτιμούσα να μην είχαμε τόσο καλή παρουσία, αλλά περισσότερους βαθμούς»

οι τίτλοι τέλους, οι γαλαζοκίτρινοι είχαν μία αξιοπρόσεκτη παρουσία, όμως όλοι πιστεύουν ότι θα μπορούσαν για κάτι περισσότερο. Αποτέλει κέρδος για τον ΑΠΟΕΛ το γεγονός ότι η ισοπαλία με την Ατλέτικο δεν χαροποίησε κανέναν. Η ομάδα κατάφερε να είναι μέσα σε όλους τους αγώνες, μέχρι το τελικό σφύριγμα. Μαθηματικά λοιπόν είναι μέσα στη διεκδίκηση της τρίτης θέσης, μέχρι την τελευταία αγωνιστική.

Δέχθηκε μόλις πέντε γκολ, τη στιγμή που άλλες ομάδες που προέρχονταν από το 4ο γκρουπ δυναμικότητας – όπως ο ΑΠΟΕΛ – υπέστησαν διαστροφές. Από την άλλη, το συγκρότημα του Ιβάν Γιοβάνοβιτς πέτυχε μόλις δύο γκολ και αυτή ήταν μάλλον η αδυναμία της ομάδας.

Ο Σάββας Πουρσαϊτίδης μάς συνόψισε την πορεία του ΑΠΟΕΛ στους Ομίλους, αμέσως μετά τον αγώνα με την Ατλέτικο. Δήλωσε χα-

Αποτελεί κέρδος για τον ΑΠΟΕΛ το γεγονός ότι η ισοπαλία με την Ατλέτικο δεν χαροποίησε κανέναν. Πλέον η προσοχή πέφτει στο αυριανό ματς με την ΑΕΛ, με τον Πουρσαϊτίδη (δεξιά) να τονίζει στην «Κ» τις δυσκολίες της εξέδου στο Τσίρειο.

ρακτηριστικά: «Είχαμε μία καλή παρουσία στη διοργάνωση και θα μπορούσαμε να είχαμε περισσότερους βαθμούς, με λίγη περισσότερη αυτοσυγκέντρωση και τύχη. Εγώ θα προτιμούσα να μην είχαμε τόσο καλή παρουσία, αλλά περισσότερους βαθμούς. Έχει μείνει πλέον ένα παιχνίδι, όπου θα πάμε για το καλύτερο, αν και όλοι ξέρουμε τις δυ-

σκολίες του αγώνα με την Τσέλι στο Λονδίνο».

Στο πρωτάθλημα ο ΑΠΟΕΛ είχε ένα άσχημο ξεκίνημα, όμως στη συνέχεια πέτυχε επτά συνεχόμενες νίκες – μετά και την κατακράτηση υπέρ του, του αγώνα με τη Νέα Σαλαμίνα – και βρίσκεται πλέον στη δεύτερη θέση, τρεις βαθμούς μακριά από την κορυφή. Ωστόσο, η

εντύπωση που μας έδιναν μέχρι τώρα οι περσινοί πρωταθλητές ήταν ότι προπαθούσαν να συντηρηθούν στην εγχώρια διοργάνωση, τη στιγμή που έβαζαν τα γιορτινά τους κοστούμια στα ευρωπαϊκά σαλόνια. «Όποιος λειτουργά σε δύο εκκλησίες, ξεγελά τη μία», λέει μία παροιμία και σαφώς στον ΑΠΟΕΛ χρειάστηκε μεγάλη προσπάθεια για να

παραμείνει η ομάδα συγκεντρωμένη σε δύο στόχους.

Κάτι που παραδέχεται και ο Σάββας Πουρσαϊτίδης, τονίζοντας: «Χρειάζεται πολύ μεγάλη προσπάθεια και όποιος δεν είναι στο ποδοσφαιρικό τμήμα του ΑΠΟΕΛ, δεν μπορεί να καταλάβει. Είναι όμως μία πολύ κουραστική χρονιά για μας. Παρ' όλα αυτά, την καιρούμαστε και με το παραπάνω. Μακάρι να είναι και η επόμενη χρονιά η ίδια και ακόμη πιο κουραστική. Είμαστε επαγγελματίες, εύχομαι να είμαστε υγιείς και να έχουμε κάθε χρόνο τις ίδιες δυσκολίες, να παίζουμε και στην Ευρώπη και στο κυπριακό πρωτάθλημα».

Καθώς λοιπόν το Τσάμπιονς Λιγκ φτάνει προς το τέλος του για τον ΑΠΟΕΛ, το πρωτάθλημα επανέρχεται πλέον σε πρώτο πλάνο, με τους περσινοί πρωταθλητές να θέλουν να διατηρήσουν τα κεκτημένα. Ενώ η διοίκηση έχει ήδη προαναγγείλει ενίσχυση της ομάδας στη μεταγραφική περίοδο του Ιανουαρίου, οι υποχρεώσεις τρέχουν. Μάλιστα, οι επόμενες δύο εβδομάδες θα είναι πολύ σημαντικές. Τα συνεχόμενα ντέρμπι κάνουν επιτακτική την ανάγκη της προσπάθειας ψυχική και σώματι στον στόχο του πρωταθλήματος. Ακολουθεί το ματς με την ΑΕΛ, αύριο στις 3.00 μ.μ. στη Λεμεσό, καθώς και η κόντρα την Παρασκευή, στις 2.30 μ.μ., με τον Απόλλωνα στο ΓΣΠ. Αμέσως μετά, η Τσέλι στο Λονδίνο και ακολούθως το μεγάλο ντέρμπι με την Ομόνοια.

Ο ΑΠΟΕΛ είναι φανερό ότι επαναπροσδιορίζει πλέον τις προτεραιότητές του στη φετινή χρονιά, αρχής γενομένης με την αυριανή αναμέτρηση του Τσίρειου. «Το μυαλό μας πλέον είναι στον αγώνα με την ΑΕΛ στη Λεμεσό. Οι υποχρεώσεις μας είναι τέτοιες, που δεν έχουμε χρόνο για πολλά σκέψη. Απλά πρέπει να κοιτάμε το κάθε ματς ξεχωριστά. Είναι ένα πολύ δύσκολο παιχνίδι. Εύχομαι να είμαστε υγιείς και σε καλή μέρα, για να μπορέσουμε να πάρουμε τη νίκη», τόνισε ο Σάββας Πουρσαϊτίδης.

Ο Νιρ Κλίγκερ δεν θα τολμήσει αλλαγές στην ενδεκάδα που πέρασε νικηφόρα από το «Αμμόκωστο».

Ο «τελικός» του Νοέμβρη

Στην ΑΕΛ θέλουν επιτέλους να κερδίσουν ένα ντέρμπι

Την ώρα που ο περισσότερος κόσμος αύριο Δευτέρα θα ξεκινά την εβδομαδιαία του ρουτίνα, οι παίκτες της ΑΕΛ θα δίνουν έναν από τους σημαντικότερους αγώνες της χρονιάς. Η εκάστοτε επίσκεψη του ΑΠΟΕΛ στο Τσίρειο κόντρα στους γαλαζοκίτρινους της Λεμεσού αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα παιχνίδια του κυπριακού πρωταθλήματος, με πολλές ιδιαιτερότητες. Στην ομάδα της Λεμεσού θα επιδιώξουν να σπάσουν τον αρνητικό απολογισμό των ντέρμπι, αφού, όπως και πέρσι, έτσι και φέτος, οι γαλαζοκίτρινοι αγνοούν το τι σημαίνει νίκη απέναντι στους μεγάλους του κυπριακού ποδοσφαίρου. Ο Ισραηλινός τεχνικός, όπως και στα δύο τελευταία παιχνίδια με Άρη και Νέα Σαλαμίνα, έτσι και αύριο, αντιμετωπίζει προβλήματα, με τους τραυματίες Ρόκε, Καλντέρα και Χαρολάμπους να μένουν εκτός. Σε αντίθεση με τους τρεις προαναφερθέντες, ο Πέδρο Τοράο ξεπέρασε εντελώς το πρόβλημα που αντιμετώπιζε στο ισχίο και τέθηκε στη διάθεση του προπονητή, όμως δύσκολα θα επιλεχθεί για το αρχικό σχήμα. Με βάση τις ενδείξεις, η τεχνική ηγεσία θα ακολουθήσει το ρητό «ομάδα που κερδίζει, δεν αλλάζει», καθώς οι έντεκα που πέρασαν νικηφόρα από το «Αμμόκωστο» την προηγούμενη εβδομάδα θα κληθούν να αντιμετωπίσουν τους άσους του ΑΠΟΕΛ. Με βάση το 4-3-3, ο Καίριβος θα βρίσκεται κάτω από τα γκολπόστ, ενώ οι Πάρπας και Ρούι Τζούνιορ θα καλύψουν το δεξί και αριστερό άκρο της άμυνας, αντίστοιχα. Το κεντρικό αμυντικό δίδυμο θα αποτελέσουν οι «πύργοι» Ουόν και Ντόσα, ενώ οι Κερκεζ και Ρούγκα θα αναλάβουν τη βρόμικη δουλειά στον ανασταλτικό χώρο της μεσσίας γραμμής. Μπροστά τους θα κινείται ο Βάργκας που θα προσπαθήσει να περάσει τις πάσες πότε δεξιά στον Φρέντι και πότε αριστερά στον Κλέτον. Στην κορυφή της επίθεσης θα δώσει τις δικές του μάχες ο «Πούμπο», που θα προσπαθήσει να ταλαιπωρήσει μια από τις καλύτερες άμυνες του πρωταθλήματος.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΑΒΟΣ

Η ΝΟΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΩΡΑ!

nova full pack

στη μισή τιμή

μόνο €22.50

το μήνα αντί €45.70

μέχρι 31 Αυγούστου 2010

Ισχύει μέχρι 07/01/2010 για νέους συνδρομητές στο πακέτο nova fullpack με 12μην σύμβαση. Υπόκειται σε όρους και κανονισμούς και δεν περιλαμβάνει τον εξοπλισμό και την εγκατάσταση.

Ισχύει μέχρι 7 Ιανουαρίου 2010 για νέους συνδρομητές στο πακέτο nova fullpack

multiCHOIC
CYPRUS

nova
CYPRUS
22 00 22 00

Το μικρό «Μιλανέλο» της Λεμεσού

Η «Κ» βρέθηκε στο νέο πολυτελές προπονητικό κέντρο του Απόλλωνα

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ

Περίπου 12 χιλιόμετρα από το κέντρο της Λεμεσού, στην περιοχή του Κολοσίου, βρίσκεται στα τελικά στάδια της ανέγερσης το νέο προπονητικό κέντρο του Απόλλωνα, στο οποίο οι κυανόλευκοι από τις αρχές του 2010 θα εργάζονται σε ένα άκρως επαγγελματικό και εντυπωσιακό περιβάλλον. Μετά από πολύχρονη προσπάθεια, ένα από τα σημαντικότερα έργα στην ιστορία του λεμεσιανού σωματείου οδεύει προς υλοποίηση.

Ένα μικρό παλατάκι – που θα ζήλευαν ακόμη και ομάδες που αγωνίζονται σε προηγμένες ποδοσφαιρικές χώρες – πρόκειται να στεγάσει τους κόπους και μόχθους του ποδοσφαιρικού Απόλλωνα. Με το κόστος να ξεπερνάει το 1,2 εκατ. ευρώ, ο πόθος του κάθε Απολλωνιστή, να δει την ομάδα να κτιζείται σε επαγγελματικές βάσεις,

Στην είσοδο του προπονητικού κέντρου η φιγούρα του θεού Απόλλωνα – σύμβολο της ομάδας – θα καλωσορίζει τους επισκέπτες

γίνεται πραγματικότητα. Με την είσοδο του νέου χρόνου οι Σανγκί, Κιντέρος, Αβραάμ και η υπόλοιπη παρέα θα συναντιούνται καθημερινώς στην περιοχή Κολοσίου για να προπονηθούν σε ένα άκρως επαγγελματικό περιβάλλον.

Στην είσοδο του προπονητικού κέντρου η φιγούρα του θεού Απόλλωνα – σύμβολο της ομάδας – θα καλωσορίζει τους επισκέπτες. Το κτήριο, επιτακτικών τετραγωνικών μέτρων, στο οποίο περιλαμβάνεται κάθε αναγκαίο αγαθό που χρειάζεται μια ομάδα που συμβαδίζει με τις ανάγκες του σύγχρονου ποδοσφαίρου, άρχισε ήδη να παίρνει το χρώμα που ταυτίζεται με τον σύλλογο. Το φως του ήλιου που βγαίνει από την ανατολή δίνει έμφαση στο γαλανόλευκο χρώμα που κυριαρχεί στην αίθουσα, στην οποία μέχρι τον Δεκέμβριο το εργοτάξιο θα δουλεύει πυρετωδώς προκειμένου να ολοκληρωθεί το σημαντικό αυτό έργο.

Στα αριστερά της εισόδου βρίσκεται ένα ευρύχωρο δωμάτιο με θέα τα γήπεδα, το οποίο θα στεγάσει τους προπονητές της ομάδας που θα βλέπουν την προπόνηση καθισμένοι στο γρα-

φείο τους. Εφοδιασμένο με όλη την απαραίτητη τεχνολογία, ο τεχνικός της ομάδας θα μπορεί να καταστρώνει τα πλάνα του ελέγχοντας κάθε κίνηση μέσα στον αγωνιστικό χώρο. Δίπλα από το γραφείο του προπονητή, οι άνθρωποι που εμπλεκούνται τα του έργου έχουν προνοήσει να υπάρχει μια μικρή αίθουσα στην οποία οι παίκτες θα μπορούν να καθαρίζουν τα παπούτσια τους με ειδικό μηχανήμα.

Η μεγαλύτερη αίθουσα του κτηρίου, έκτασης διακοσίων περίπου τετραγωνικών, που βρίσκεται στα δεξιά της εισόδου, θα εξοπλιστεί με τα τελευταία μηχανήματα εκγύμνασης ποδοσφαιριστών. Απέναντι ακριβώς υπάρχει ο χώρος όπου οι φυσιοθεραπευτές θα φροντίζουν τα ταλαιπωρημένα σώματα των παικτών. Το δε δάπεδο είναι ειδικά διαμορφωμένο έτσι ώστε να αποφεύγεται ο κίνδυνος να γλιστρούν οι επισκέπτες. Αμέσως μετά το γυμναστήριο βρίσκεται ο «ερός χώρος», τα αποδυτήρια.

Ενσωματωμένα σχεδόν με τα αποδυτήρια βρίσκονται τα ντους, μια πινα παγοθεραπείας, σάουνα και τα απαραίτητα τζακούζι, όπου η ομάδα θα χαλαρώνει μετά από μια κοπιαστική προπόνηση.

Λίγο πριν ανέβει κανείς στον δεύτερο όροφο του κτηρίου, συναντάει τον χώρο του γυμναστή, ο οποίος μέσα στο γραφείο του και με τα κατάλληλα μηχανήματα θα κάνει τις απαραίτητες εξετάσεις-μετρήσεις στους παίκτες. Ο κάτω όροφος διαθέτει επίσης χώρο που μπορεί να φιλοξενήσει διατητές σε περίπτωση φιλικών, ενώ υπάρχουν και εφοδιασμένα αποδυτήρια φιλοξενούμενων για τον ίδιο σκοπό.

Ανεβαίνοντας στον δεύτερο όροφο, ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει την πανοραμική θέα – πέρα από τα δύο μεγάλα γήπεδα – της γαλάζιας θάλασσας της Λεμεσού. Μικρές κουζίνες και αποθηκευτικοί χώροι συμπληρώνουν το παζλ του μικρού «παλατιού» όπου θα προετοιμάζεται ο Απόλλωνας από το 2010 και μετά.

Δύο γήπεδα... χαλί

Ένα γήπεδο κανονικών διαστάσεων και άλλο ένα μικρότερο θα έχει στη διάθεσή της η τεχνική ηγεσία. Αυτό που εντυπωσιάζει τον επισκέπτη είναι η κατάσταση του χορτοτάπητα, ο οποίος μοιάζει με ποδοσφαιρικό χαλί έτοιμο να πατηθεί σε πατηθεί υψηλού επιπέδου. «Η δουλειά που έγινε στον συγκεκριμένο τομέα είναι πραγματικά εντυπωσιακή, αφού ακολουθήσαμε όλες τις απαραίτητες διαδικασίες προ-

κειμένου ο αγωνιστικός χώρος να είναι άψογος», μας ανέφερε το μέλος του Δ.Σ. της εταιρείας Πάμπος Αντωνίου, υπεύθυνος του όλου έργου.

Στη γωνία που συναντιούνται τα δύο γήπεδα έχει δημιουργηθεί δεξαμενή για αποθήκευση νερού, χωρητικότητας 300 κυβικών. Η συγκεκριμένη διάτρηση θα μπορεί να υδροδοτεί ακόμη και το ιδιόκτητο γήπεδο του Απόλλωνα, όταν και εφόσον ανεγερθεί. Δίπλα ακριβώς από τα δύο γήπεδα υπάρχει μια έκταση την οποία οι άνθρωποι του Απόλλωνα – μιμούμενοι τον περιβάλλοντα αθλητικό κέντρο της Μίλαν, το «Μιλανέλο» – θα τη διαμορφώσουν ούτως ώστε οι παίκτες να μπορούν να προετοιμάζονται εκτός γηπέδου. Δέντρα, φυτά, ανισόπεδα πατώματα και μια μεγάλη τάφρος 20x4 μέτρα με άμμο θα συνιστούν ένα ιδανικό σκηνικό για να μπορεί η ομάδα να βελτιώνει τη φυσική της κατάσταση.

Το νέο προπονητικό κέντρο του Απόλλωνα κόστισε 1,2 εκατ. ευρώ. Ένα κτήριο 700 τ.μ. και δύο γήπεδα «χαλί» αποτελούν τον χώρο όπου οι ποδοσφαιριστές θα προετοιμάζονται από το 2010 και μετά, μέσα σε πρωτοφανή πολυτέλεια.

Χωράφι... φαντασίας

Αυτικά του προπονητικού κέντρου, μια μεγάλη έκταση παραμένει ανεκμετάλλευτη. Η συγκεκριμένη τοποθεσία αποτελεί πηγή έμπνευσης για τον κάθε οπαδό του «θεού» που περιμένει ότι στο εγγύς μέλλον οι μπουλντόζες θα ξεκινήσουν τη διαδικασία ανέγερσης του ιδιόκτητου γηπέδου. Το μικρό «Μιλανέλο» πέρασε από τη σφαίρα της φαντασίας στην πραγματικότητα. Απομένει το δεύτερο και μεγαλύτερο στόιχημα της ιστορίας, που δεν είναι άλλο από το ιδιόκτητο γήπεδο, το οποίο θα φιλοξενεί τους επίσημους αγώνες του Απόλλωνα.

Η θέα των προπονητών προς τα γήπεδα είναι πανοραμική.

Στην είσοδο θα υπάρχει η φιγούρα του θεού Απόλλωνα.

κειμένου ο αγωνιστικός χώρος να είναι άψογος», μας ανέφερε το μέλος του Δ.Σ. της εταιρείας Πάμπος Αντωνίου, υπεύθυνος του όλου έργου.

Στη γωνία που συναντιούνται τα δύο γήπεδα έχει δημιουργηθεί δεξαμενή για αποθήκευση νερού, χωρητικότητας 300 κυβικών. Η συγκεκριμένη διάτρηση θα μπορεί να υδροδοτεί ακόμη και το ιδιόκτητο γήπεδο του Απόλλωνα, όταν και εφόσον ανεγερθεί.

Δίπλα ακριβώς από τα δύο γήπεδα υπάρχει μια έκταση την οποία οι άνθρωποι του Απόλλωνα – μιμούμενοι τον περιβάλλοντα αθλητικό κέντρο της Μίλαν, το «Μιλανέλο» – θα τη διαμορφώσουν ούτως ώστε οι παίκτες να μπορούν να προετοιμάζονται εκτός γηπέδου. Δέντρα, φυτά, ανισόπεδα πατώματα και μια μεγάλη τάφρος 20x4 μέτρα με άμμο θα συνιστούν ένα ιδανικό σκηνικό για να μπορεί η ομάδα να βελτιώνει τη φυσική της κατάσταση.

Το χορτάρι των γηπέδων είναι σε φανταστική κατάσταση.

Η επιπολαιότητα που οδήγησε στη «Νεράιδα»

Ο ΑΠΟΠ/Κινύρας και άλλες ομάδες συνηθίζουν να «φιλοξενούν» τους διαιτητές, που έχουν πάρει ρητές εντολές να μην το αποδέχονται

Του ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Στον λαϊμό του έκατσαν οι ψαρμεζέδες, με θέα το μεσογειακό κάστρο της Πάφου, τους οποίους απόλαυσε το βράδυ της Τετάρτης, στο εστιατόριο «Νεράιδα» της Κάτω Πάφου, ο διαιτητής Μάριος Σταμάτης μαζί με τους βοηθούς του, Χαράλαμπος και Σπύρος, και τον τέταρτο διαιτητή, Ιάκωβο Καμένο, μετά τον αγώνα Πέγεια-Πάφος για τους «16» του Κυπέλλου. Μαζί με τον λογαριασμό ο διαιτητής πλήρως ακριβή και την επιπολαιότητα να βρεθεί στο ίδιο τραπέζι με τον υπεύθυνο του ποδοσφαιρικού τμήματος της Πέγειας, Αντρέα Ηλία, αφού φέτος δεν πρόκειται να οριστεί ξανά σε αγώνα πρώτης κατηγορίας. Χθες ο Σταμάτης επρόκειτο να εκτελέσει χρέη τέταρτου διαιτητή στο Εθνικός-Ένωσις, αλλά αντικαταστάθηκε, ενώ την Παρασκευή

του επιβλήθηκε ποινή από την Επιτροπή Διαιτησίας, που δεν ανακινώ-νεται.

Οι διαιτητές φέρονται να πήγαν στο εστιατόριο ως φιλοξενούμενοι πέμπτου προσώπου, ντόπιου φίλου και συναδέλφου ενός εκ των βοηθών, και όχι του ΑΠΟΠ/Κινύρα, παράγοντας του οποίου είναι εκ των ιδιοκτητών της «Νεράιδας», η οποία έχει στο πελατολόγιό της ανθρώπους και των δύο ομάδων της επαρχίας. Έτσι, εκείνη την ώρα έτρωγαν σε άλλο τραπέζι παράγοντες της Πάφου, οι οποίοι σύμφωνα με θαμώνες ήρθαν σε λεκτική αντιπαράθεση με τον διαιτητή, που φυγαδεύτηκε από την πίσω πόρτα, αφού στην κύρια είσοδο τον περίμεναν με άγριες διαθέσεις. Μάλιστα, ένας εκ των παραγόντων της παφιακής ομάδας (είναι και δημοτικός σύμβουλος) φέρεται να διέταξε, υπό τύπον α-

Παράγοντες περίμεναν τον Σταμάτη στην είσοδο του εστιατορίου, έτσι φυγαδεύτηκε από την πίσω πόρτα.

στείου, τον ιδιοκτήτη να σφραγίσει τις πόρτες για να μη φύγει ο διαιτητής! Ο Σταμάτης συνοδεύτηκε από την Πέγεια μέχρι την Αγία Βαρβάρα από όχημα της Αστυνομίας, ενδεικτικό του κλίματος που επικρατούσε εναντίον του.

Η ΚΟΠ, η Επιτροπή Διαιτησίας αλλά και ο Σύνδεσμος Διαιτητών δεν συγχωρούν στον διαιτητή, πρώτον, την επιλογή της Πάφου για δείπνο, ειδικά μετά από έναν αγώνα στον οποίο υπήρχαν παράπονα για τα σφουρίγματά του – «ας πήγαινε στη Λεμεσό ή το Ζύγι», μας λέχθηκε –, έπειτα την «εγκληματική» (για το ποδόσφαιρο) αμέλεια να αφήσει το φύλλο αγώνα στα αποδυτήρια και τελευταίο το ότι προσκάλεσε παράγοντα στο τραπέζι του (αν όντως έτσι έγινε). Πάντως, σύμφωνα με το στενό περιβάλλον του κ. Σταμάτη, το όλο περιστατικό κρίνεται

«ανάξιο σχολιασμού» από τον διαιτητή, που είχε μπει στο μάτι του κυκλώνα για τα σφουρίγματα σε αγώνα Απόλλωνα-ΑΠΟΕΛ, πριν τρία χρόνια.

Συνήθης η φιλοξενία

Το περιστατικό στη «Νεράιδα» έφερε στον αφρό ένα από τα προβλήματα της διαιτησίας, αυτό της φιλοξενίας των διαιτητών από παράγοντες, ειδικά στις μικρές πόλεις ή κοινότητες. Όπως πληροφορείται η «Κ», ο ΑΠΟΠ/Κινύρας συνηθίζει να βγάζει για φαγητό τους διαιτητές μετά τα παιχνίδια, ανεξαρτήτως αποτελέσματος, στα πλαίσια της πολιτικής των δημοσίων σχέσεων του συλλόγου. Την ίδια πρακτική ακολουθούν κι άλλοι κάποιες φορές, μεταξύ των οποίων και η Πάφος, παράγοντες της οποίας θεάθηκαν να πίνουν καφέ σε ξενοδοχείο με τον Σταμάτη, λίγες ώρες πριν τη σέντρα.

Άλλωστε, ήταν υπερεκταραχημένοι με τον διαιτητή, που τους είχε σφουρίξει στον τελευταίο αγώνα με τον Ερμή στο Δασάκι και ο αυτόν με την Πέγεια εκτός έδρας για το πρωτάθλημα, πριν τρεις βδομάδες.

Ειδικά στην Κύπρο, η κοινωνία του ποδοσφαίρου είναι μικρή και εύκολα ο διαιτητής μπορεί να βρεθεί στο ίδιο τραπέζι με έναν παράγοντα. Γι' αυτό τους έχουν δοθεί ρητές εντολές να αρνούνται τέτοιες προσκλήσεις, όμως δεν τις τηρούν όλοι. «Να επιτραπεί η φιλοξενία σε όλες τις ομάδες ή σε καμιά», λέει σημειώνοντας ο στέλεχος της κυπριακής διαιτησίας, σχολιάζοντας την πρακτική ομάδων να «τραπεζώνουν» διαιτητές. Ο ίδιος εξηγεί ότι στα ευρωπαϊκά παιχνίδια πριν τον αγώνα παρατίθεται γεύμα στους διαιτητές, με τη συμμετοχή παραγόντων και των δύο διαγωνιζόμενων ομάδων.

ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ 130

Επέλεξε τη δική σου ταχύτητα

cablenet / television / internet / telephony

Η μέρα που άλλαξε την Ανόρθωση

Δώδεκα μήνες μετά το οικονομικό σκάνδαλο η δίκη δεν έχει αρχίσει, ενώ δεν έχει επιστραφεί ούτε ένα ευρώ

Του ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Πέμπτη, 27 Νοεμβρίου. Οι φωνές από την αίθουσα όπου συνεδριάζει το Διοικητικό Συμβούλιο της Ανόρθωσης, παρουσία του Τιμούρ Κετσπάγια, ακούγονται μέχρι τον δρόμο. Η αντίστροφη μέτρηση για την ομάδα που χάρισε στον σύλλογο τη μεγαλύτερη επιτυχία της ιστορίας του, την πρώτη κυπριακή που μπήκε σε ομίλους Τσάμπιονς Λιγκ, έχει μόλις ξεκινήσει. Την επόμενη μέρα, τρία μέλη του Δ.Σ. (Δημητρίου, Κάκος, Τουμαζής) καταγγέλλουν τον

Πρωτοκλασάτα τότε μέλη του Δ.Σ. κατέθεσαν στην Αστυνομία εναντίον του προέδρου, στέλνοντάς τον στα κρατητήρια για πέντε μέρες

Ανδρέα Παντελή στην Αστυνομία, ο οποίος το βράδυ περνάει το κατώφλι του Αστυνομικού Τμήματος Λυκαβηττού, κατηγορούμενος για υπεξαίρεση περίπου 400.000 ευρώ και προσπάθεια απόσπασης άλλου μισού εκατ.

Εναντίον του εκδίδονται δύο διατάγματα τριήμερης κράτησης προκειμένου να διερευνηθούν καταγγελίες για οικονομικές ατασθαλίες στην ομάδα. Παρατείνεται από την προεδρία, αναλαμβάνει να

επιστρέψει στον σύλλογο ό,τι προκύψει από τον έλεγχο ανεξάρτητου ελεγκτικού οίκου και μείνει ελεύθερος. Ο Κετσπάγια και οι οργανωμένοι τάσσονται ανοικτά υπέρ του Παντελή, όμως η πλειοψηφία των πρώην συνεργατών του, ο δήμαρχος Αμμοχώστου, Αλέξης Γαλανός, και ο πρώην πρόεδρος, Κίπης Κωνσταντίνου, στηρίζουν τον Κρισ Γεωργιάδη στην έκτακτη Γενική Συνέλευση της 14ης Ιανουαρίου. Ο τελευταίος εκλέγεται, συγκεντρώνοντας τρεις στις τέσσερις ψήφους των μελών και έχοντας ως ανθυποψήφιο τον Παντελή, παρά τις προσπάθειες του κ. Γαλανού να πείσει τον τελευταίο να αποσυρθεί.

Η ομάδα επιρρέαζεται αφού το κλίμα στ' αποδυτήρια χαλάει. Οι παίκτες χωρίζονται σε στρατόπεδα, στη διοίκηση υπάρχουν τριβές, ο Κετσπάγια δέχεται «πόλεμο εκ των έσω», επισήμως στηρίζεται αλλά όχι όσο έντονα όσο θα έπρεπε και παρατείνεται στις 13 Απριλίου, τέσσερις μέρες μετά από συνάντηση με τον Κρισ Γεωργιάδη, όπου πείθεται πως ο πρόεδρος αδυνατεί να τον στηρίξει. Ήταν η οριστική ρήξη με το παρελθόν. Εκείνη τη μέρα πέρασε στην ιστορία η ομάδα που κέρδισε δύο πρωταθλήματα, ένα κύπελλο και την πρόκριση στους Ομίλους, μέσα σε τέσσερα χρόνια. Ξεκινάει αργά και προβληματικά το κτίσιμο της διαδοχικού ομάδας, που όμως εμφανίζεται τώρα και ισχυρή και ικανή να επαναλάβει τις επιτυχίες του πρόσφατου παρελθόντος.

Οι οπαδοί δικάστηκαν, ενώ στο μάτι του κυκλώνα βρέθηκε η Quality, της οποίας οι διαφημίσεις πριν τον εντός έδρας αγώνα με τον Ατρόμητο καλύφθηκαν με μαύρο ύφασμα.

Στα μέσα του 2010 ξεκινάει η δίκη

Λόγω φόρτου εργασίας του δικαστηρίου αναβλήθηκε η έναρξη της δίκης του Ανδρέα Παντελή, με τους πρωταγωνιστές να αναενώνουν το ραντεβού στις δικαστικές αίθουσες για τα μέσα του 2010. Η Ανόρθωση απαιτεί από τον πρώην πρόεδρο περίπου 400.000 ευρώ. Ως μάρτυρες κατηγορίας θα καταθέσουν ο πρόεδρος Αντώνης Δημητρίου (τότε αναπληρωτής), ο αναπληρωτής πρόεδρος (πρώην αντιπρόεδρος) Σάββας Κάκος και ο εκτελεστικός σύμβουλος (τότε και τώρα) Ντίνος Τουμαζής. Ο Παντελή φέρεται να παραδέχεται ότι πήρε τα χρήματα και τα διαχειρίστηκε για την κάλυψη των υποχρεώσεων της ομάδας, με τους κατηγορούμενους να μην κάνουν δεκτές τις αποδείξεις που προσκόμισε, ούτε να εγκρίνουν τις πράξεις του, από τη στιγμή που δεν είχε προηγηθεί απόφαση του Δ.Σ. (κάτι που φέρεται να παραδέχεται ο ίδιος, αλλά να το θεωρεί συνήθη πρακτική επί ημερών του).

Οι πρωταγωνιστές της μεγάλης κρίσης, έναν χρόνο μετά

Ανδρέας Παντελής: Ιδιοκτήτης πρακτορείου σποικισμάτων στα Λατσία, επεκτείνει παράλληλα τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες στα Βαλκάνια, ενώ περιμένει την έκβαση της δικαστικής διαμάχης με την Quality, για τις κοινές κατασκευές στη Βουλγαρία.

Τιμούρ Κετσπάγια: Προσελήφθη πρόσφατα ως προπονητής στην εθνική ομάδα της Γεωργίας, με συμβόλαιο 2+2 χρόνων και ετήσιες απολαβές κοντά στο ένα εκατ. ευρώ. Από τον Μάιο ήταν προπονητής στον Ολυμπιακό Πειραιώς, απ' όπου απολύθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου.

Αντώνης Δημητρίου: Ανέλαβε πρόεδρος χωρίς ανθυποψήφιο στη Γενική

Συνέλευση της 27ης Ιουνίου, έξι μήνες αργότερα είχε αποχωρήσει (οριστικά, όπως έλεγε τότε) από τα διοικητικά του συλλόγου, για χάρη της ενόπτης.

Ντίνος Τουμαζής: Ανέλαβε χρέη εκτελεστικού συμβούλου όταν ο συνδυασμός Δημητρίου βρέθηκε στην προεδρία. Συνεχίζει να εκτελεί τα καθήκοντα που είχε επί Παντελή, μετά από έξι μήνες διακοπή, μιας και δεν ήταν στη διοίκηση Γεωργιάδη.

Σάββας Κάκος: Δεν έφυγε ποτέ, τουναντίον προήχθη από αντιπρόεδρος σε αναπληρωτή πρόεδρο όταν ανέλαβε ο Κρισ Γεωργιάδης, θέση που κατέχει μέχρι τώρα. Τελευταία έχει περάσει σε δεύτερο πλάνο, λόγω αυ-

ξημένων επαγγελματικών υποχρεώσεων. Ανέλαβε να καλύψει προσωπικά μέρος της διαφοράς Ανόρθωσης - Quality.

Αλέξανδρος Αλεξάνδρου: Αναλαμβάνει από αύριο καθήκοντα υπεύθυνου προβόλης σε ιδιωτική εταιρεία, έχοντας κλείσει τον κύκλο του στην ομάδα. Πιστώνεται τη δημιουργία του πρώτου αθλητικού Γραφείου Τύπου στην Κύπρο, οργανωμένου σε επαγγελματικά πρότυπα, και το καλαίσθητο προφίλ του συλλόγου, ενώ κρέωνται την εμφάνιση στο ΡΙΚ, όταν στράφηκε ευθέως κατά του πρώην προέδρου.

Μιχάλης Στεργιάδης: Αθρόοις εργά-

τη Κετσπάγια δεν είχε επαφή με τη διοίκηση Γεωργιάδη. Αναγκάστηκε σε παραιτήση τον Απρίλιο, λόγω διλλώσεων στο ΜΜΕ με τις οποίες επέτρεπε ευθύνες σε όλο για τις οικονομικές ατασθαλίες.

Κρισ Γεωργιάδης: Τα ίχνη του αγνοούνται από τον περασμένο Αύγουστο όταν η προσπάθεια διεκδίκησης της προεδρίας της ΚΟΠ, με τη στήριξη Ομόνοιας και ΑΕΛ, κατέληξε σε παταγωδή αποτυχία. Ανέλαβε ως μεταβατικός πρόεδρος που θα εξαφάνιζε την ενόπτητα και κρέωνται την παραιτήση Κετσπάγια, το φάσμο με τους Λίνεν και Σφακιανάκη, την αποτυχημένη επιλογή Μίντεντορπ.

ΠΑΝ.ΣΥ.ΦΙ.: Αποκατέστησε τη σχέση του με τη διοίκηση, μετά την αποχή του Οκτωβρίου, λόγω της υποθέτησης επιτηρητών ιδιωτικής εταιρείας στην εξέδρα. Στάθηκε στο πλευρό του Παντελή και αντιπολιτευθήκατο ανεπιτυχώς τις διοικήσεις Γεωργιάδη και Δημητρίου (τη δεύτερη στο πρώτο της διάστημα). **Quality Group:** Αποχώρησε από τον αθλητισμό τερματίζοντας όλες τις συμφωνίες (χορηγικές και μάρκετινγκ) με την Ανόρθωση και τον Έθνη Ακνας χωρίς την καταβολή αποζημιώσεων, πωλώνοντας τους τα VIP Boxes, τα οποία ανέγερσε και επρόκειτο να εκμεταλλευτεί για ορισμένη χρονική περίοδο.

Από το χαλάζι στη βροχή εκατομμυρίων

Αναδρομή στη σεζόν 1965-66 που σημάδεψε την ιστορία της Ομόνοιας και της Νέας Σαλαμίνας

Του ΗΡΩΔΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ

Τα παιχνίδια Ομόνοια-Νέα Σαλαμίνα πάντα είχαν να προσφέρουν κάτι διαφορετικό, ξεκινώντας από τις κόντρες των δύο ομάδων στο πρωτάθλημα της ΚΕΠΟ (1948-1953) και στη συνέχεια για την ΚΟΠ. Με αφορμή το σημερινό (6:00 μ.μ., LITV) μεταξύ τους παιχνίδι στο ΓΣΠ για την 11η αγωνιστική, «σκαλιομα» πίσω στην ιστορία των αναμετρήσεων τους και ξεχωρίσαμε τη σεζόν 1965-66.

Μια χρονιά που τέλειωσε με πρωταθλήτρια την Ομόνοια και τριταθλήτρια τη Νέα Σαλαμίνα. Όπως μας εξιστορεί ο πρώην παράγοντας των ερυθρολευκών, Δήμος Τάκη, οι δύο ομάδες συναντήθηκαν από την 1η κιόλας αγωνιστική στο ΓΣΣ στην Αμμόχωστο. Με πέντε λεπτά να απομένουν για τη λήξη του αγώνα, το «τριφύλλι» ήταν μπροστά στο σκορ με 1-0. Εκεί έγινε το απίστευτο. Εντελώς ξαφνικά ξεκίνησε μια πρωτοφανής χαλαζοθύελλα που περιορίστηκε στην περιοχή του σταδίου. Ο αγωνιστικός χώρος καλύφθηκε και το ματς διακόπηκε. Η ΚΟΠ όρισε το παιχνίδι να διεξαχθεί από την αρχή τέσσερις μέρες αργότερα, με τη Νέα Σαλαμίνα να «σφραγίσει» στον επαναληπτικό με 4-0.

Οι δύο ομάδες – μαζί με τον Ολυμπιακό Λευκωσίας – στη συνέχεια

Στιγμιότυπο από επίσκεψη της Ομόνοιας στο ΓΣΣ, σε παιχνίδι κόντρα στην Ανόρθωση.

πήγαν και διεκδίκησαν μέχρι την τελευταία αγωνιστική τον τίτλο. Οι πράσινοι ήταν στην κορυφή ένα ματς πριν το τέλος, όμως με αγώνα περισσότερο από τη Νέα Σαλαμίνα. Οι τελευταίοι με νίκη στο ΓΣΠ κόντρα στον Ολυμπιακό έπαιρναν τον πρωτάθλημα. Στο συγκεκριμένο παιχνίδι οι ερυθρολευκοί κέρδισαν 2-0 στο 85', όμως ισοφάριστσαν στα τελευταία λεπτά, με αποτέλεσμα οι υποστηρικτές της ομάδας της Αμμοχώστου να διακόψουν τον ματς αγανακτισμένοι από την εξέλιξη. Η ΚΟΠ διατάζει να επαναληφθεί το ματς μερικές μέρες αργότερα,

με τον Ολυμπιακό να συντριβεί τη Νέα Σαλαμίνα 6-3. Ένα αποτέλεσμα που έδωσε τον τίτλο στην Ομόνοια και την τρίτη θέση στους Αμμοχωστίανους.

Από τη γη στον ουρανό

Τα δεδομένα σήμερα στις δύο ομάδες είναι εντελώς διαφορετικά. 2-0 στο 85', όμως ισοφάριστσαν στα τελευταία λεπτά, με αποτέλεσμα οι υποστηρικτές της ομάδας της Αμμοχώστου να διακόψουν τον ματς αγανακτισμένοι από την εξέλιξη. Η ΚΟΠ διατάζει να επαναληφθεί το ματς μερικές μέρες αργότερα,

πρώτη θέση με 26 βαθμούς, ενώ η Νέα Σαλαμίνα παραμένει «κολλημένη» στην τελευταία θέση με δύο βαθμούς και το μέλλον στην κατηγορία φαντάζει δυσοίωνο.

Ο Τάκης Λεμονής θα αναγκαστεί σε αλλαγές στο σημερινό παιχνίδι, αφού δεν παίζει ο τιμωρημένος με κάρτες Αλωνεύτης. Ο Εφραίμ προέρχεται από αποχή και μάλλον μένει στον πάγκο. Έτσι, θέση αριθ. 9 θα πάρει ο Χριστοφί, με τον Γραμμόζη στα δεξιά και τους Ζουράφσκι και Κωνσταντίνου προωθημένους. Ο Ελλαδίτης τεχνικός προσανατολίζεται να παίζει με 4-

4-2 κόντρα στην κλειστή άμυνα των Αμμοχωστίανων, εγκαταλείποντας το 4-3-3 για αυτήν την αναμέτρηση.

Στη Νέα Σαλαμίνα επικρατεί αβεβαιότητα, με τις φήμες να λένε πως ο τεχνικός Μίροκ Μίχιτς «παίζει» σήμερα την παραμονή του στον πάγκο. Πάντως, η διοίκηση της ομάδας, με ανακοίνωση, τονίζει πως δεν υπάρχει θέμα προπονητή. Ωστόσο, διοικητικό θέμα υπάρχει, αφού το σωματείο οδηγείται σε έκτακτη εκλογική συνέλευση τον Δεκέμβριο, με το οικονομικό να αποτελεί τον μεγαλύτερο βραχνά των νεοφώτιστων.

Μακριά ο Πραξιτέλους

Το εντυπωσιακό ρεκόρ του τερματοφύλακα Μάριου Πραξιτέλους, ο οποίος κράτησε ανέπαφη την εστία της Ομόνοιας για 1.221 λεπτά από τον Οκτώβριο του 1981 μέχρι τον Φλεβάρη του 1982, δεν απειλείται ακόμη από το σερί των 520 λεπτών χωρίς γκολ παθητικό του Κοτσόλη. Ο Ελλαδίτης τερματοφύλακας θα χρειαστεί να διατηρήσει το μηδέν στην άμυνα για άλλα οκτώ παιχνίδια, για να καταρριφθεί το ρεκόρ του Πραξιτέλους. Το παγκόσμιο ρεκόρ ανέπαφης εστίας διατηρεί ο Βραζιλιάνος Μασαρόπι της Βάσκο Ντα Γκάμα, ο οποίος μεταξύ 1977 και 1978 δεν δέχτηκε γκολ για 1.816 λεπτά.

Έρχεται για συμβιβασμό ο Αναστασιάδης

Ακόμα και στην προγραμματισμένη για αύριο συνάντηση ίσως κλείσει το θέμα αναενώσης της συνεργασίας με τον Άγγελο Αναστασιάδη, να ακόμα δυο χρόνια. Η πενταμελής επιτροπή της ΚΟΠ θα θέσει όρους με στόχο ο τρόπος λειτουργίας της Εθνικής Ανδρών (και των υπόλοιπων Εθνικών) να γίνει πιο επαγγελματικός, απ' ό,τι μέχρι τώρα. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο 56χρονος προπονητής δεν είναι αρνητικός, τουναντίον, φαίνεται έτοιμος για συμβιβασμό με τις απόψεις των διοικούντων την ΚΟΠ, μιας και γνωρίζει πως συμβόλαιο με ετήσιες απολαβές 350.000 ευρώ (για τον ίδιο και τους συνεργάτες του) δύσκολα θα βρει σήμερα. Βέβαια, υπάρχουν και οι προϋποθέσεις του Μακεδόνα τεχνικού, για τις οποίες μίλησε σε ραδιοφωνικό σταθμό και τις οποίες αναμένεται να θέσει αύριο. Πρέπει, δηλαδή, και αυτές να μη βρίσκουν αντίθεση την Ομοσπονδία, για να προχωρήσει το θέμα.

Στόχος της ΚΟΠ είναι ο 56χρονος κόουτς να έρθει κοντά στον Κύπριο ποδοσφαιριστή, είτε μέσω ενός συμβατηρίου με βοήθειά που θα παρακολουθεί κάθε βδομάδα τους αγώνες του πρωταθλήματός μας, είτε με συχνότερες επισκέψεις του ίδιου στο νησί. Παράλληλα, θα του ζητηθούν κι άλλες κινήσεις στο θέμα οργάνωσης και λειτουργίας των εθνικών ομάδων, όπως καθιέρωση επαφών με τους ομοσπονδιακούς των «μικρών» Εθνικών αλλά και με τους προπονητές των συλλόγων.

Εάν οι δύο πλευρές συμφωνήσουν, η ΚΟΠ θα ανακοινώσει την απόφασή της. Η συνάντηση θα γίνει αύριο στις 10:00 π.μ. στο ΓΣΠ. Η ΚΟΠ θα ανακοινώσει την απόφασή της.

Αφώνοι στην ΚΟΠ με τον Καρτακούλη

Τα κίνητρα αλλά και τους στόχους της πρωτοφανούς επιθεσης της ηγεσίας του ΚΟΑ κατά του ποδοσφαίρου αναζητούν στην ΚΟΠ. Θεωρούν ανεξήγητο πώς και γιατί δύο σοβαροί παράγοντες όπως ο Νίκος Καρτακούλης και ο Κώστας Παπακάωτας μίλησαν χωρίς να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία για αδιαφάνεια, διαπλοκή και ξέπλημα βρώμικου χρήματος. Μάλιστα η ομοσπονδία έχει στραφεί στον γενικό εισαγγελέα, προκειμένου να ερευνηθεί την υπόθεση, με απώτερο σκοπό να «καθαρίσει» το όνομα του ποδοσφαίρου. Όπως υποστηρίζουν, οι αν ακόμα ισχύουν κάποια απ' όσα ειπώθηκαν στην Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής, αυτά δεν βραβούν την ΚΟΠ, αλλά τα σωματεία. Με άλλα λόγια, ο ΚΟΑ πρέπει να ζητήσει το «πόθεν έσχες» των ομάδων, ξεκινώντας απ' αυτές με τον μεγαλύτερο προϋπολογισμό. Σημειώνεται πως οι ποσοφαιρικές ομάδες ελέγχονται από την ΟΥΕΦΑ κατά πόσον είναι συνεπείς στις οικονομικές τους υποχρεώσεις. Κατά καιρούς λέχθηκε πως καλύπτονται από την ΚΟΠ, μόνο που κάτι τέτοιο πρέπει πρωτίστως να απασχολεί την Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία.

Αίσθηση προκάλεσαν όσα υποστηρίχθηκαν για τον σκοτεινό ρόλο των μάντζερ. Το πρόβλημα είναι παγκόσμιο και η ΦΙΦΑ με την ΟΥΕΦΑ αναζητούν λύση, που μόνο εύκολα δεν είναι, απ' τη στιγμή που δεν σημειώνεται παρανομία. Οι εκπρόσωποι ποδοσφαιριστών (και στην Κύπρο) είναι κάτοχοι διπλωμάτων, τα οποία αποκτούν μέσα από γραπτές εξετάσεις. Ακόμα και αδειούχοι να μην είναι, κανείς δεν τους εμποδίζει απ' το να κλείνουν τις συμφωνίες μέσω δικηγόρων, όπως συμβαίνει σε όλους τους κλάδους της οικονομίας (π.χ. πώληση μιας επιχείρησης). Η ένταξη στις σχέσεις ΚΟΑ-ΚΟΠ χρονολογείται τους τελευταίους μήνες και κορυφώθηκε στις συσκέψεις για αντιμετώπιση της Βίας, όπου η ομοσπονδία δεν έλαβε υπόψη τις εισηγήσεις του οργανισμού, πετώντας το «πακέτο» στα σκουπίδια, επιφέροντας έτσι μια ψύχρα μεταξύ Καρτακούλη και Κουτσοκούμνη. Ο ΚΟΑ φαίνεται πως θέλει να ελέγξει τη οικονομικά της ΚΟΠ όπως και όλων των ομοσπονδιών, μόνο που αυτό έρχεται κόντρα με τις διεθνείς επιταγές, οι οποίες απαγορεύουν σε οποιονδήποτε φορέα (ακόμα και το κράτος), να εξουσιάζει το ποδόσφαιρο. Στην ΚΟΠ υποστηρίζουν πως ο ΚΟΑ δεν έχει καν δικαίωμα έλεγχου, από τη στιγμή που τα χρήματα τα οποία διοχετεύει στο ποδόσφαιρο είναι ελάχιστα και αυτά πάνε απευθείας στις ομάδες. Από την άλλη, ο ΚΟΑ δείχνει πως θέλει να απεμπλακεί απ' το ποδόσφαιρο κυρίως για οικονομικούς λόγους αλλά και σε μια προσπάθεια μείωσης των εξόδων του. Στη Βουλή θίχτηκε και το θέμα των εξόδων εκτύπωσης των ειστηρίων, εβδομήντια χιλιάδες ευρώ ετησίως, δηλαδή, που ο οργανισμός θεωρεί πως δεν πρέπει να πληρώνει.

ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ

130

Ταχύτητα 1M / €23

Δωρεάν εγκατάσταση / Δωρεάν κλήσεις μεταξύ συνδρομητών

cablenet

/ television / internet / telephony

cable/talk+surf+view 1M

Διαδίκτυο μέχρι 1024/256 Kbps

40 τηλεοπτικά κανάλια

Τηλεφωνία (χωρίς πάγιο Cyta)

Ο ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

Corriere dello Sport

Βεβαιότητα Μαλεζάνι για τη σωτηρία της Σιένα

Ο **Αλμπερτό Μαλεζάνι** διατράνωσε τη βεβαιότητά του για τη σωτηρία της Σιένα, παρά τη δυσμενή βαθμολογική θέση στην οποία βρίσκεται. Κατά την παρουσίασή του δήλωσε ότι «τίποτε δεν έχει χαθεί ακόμη. Το λέω στους οπαδούς και το ίδιο λέω και στην ομάδα: πρέπει να γυρίσουμε την κατάσταση υπέρ μας και μπορούμε να το κάνουμε». Ωστόσο, υπήρχαν καμιά δεκαριά φίλοι της Σιένα που προσήλθαν στην εκδήλωση για να διαμαρτυρηθούν κατά των αποφάσεων της διοίκησης. Ο κ. Μαλεζάνι επιστρέφει στους πάγκους ύστερα από ενάμιση χρόνο απουσίας: «Μου έλειψε το γήπεδο και πιστεύω ακόμη ότι έχω να δώσω πολλά στο ποδόσφαιρο», είπε.

France-Soir

Θέλει αποζημίωση ο Μπριατόρε

Ο **Φάβιο Μπριατόρε** κατέθεσε σε δικαστήριο του Παρισιού αίτηση αποζημίωσης κατά της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Αυτοκινήτου (FIA). Ο Ιταλός πρώην παράγοντας της Φόρμουλα 1, που κρίθηκε ένοχος για το σκάνδαλο του ψεύτικου ατυχήματος του Νέλσον Πικέ Τζούνιορ με τη Ρενό το Σεπτέμβριο του 2008 στη Σιγκαπούρη, τιμωρήθηκε προ διμήνου με διά βίου αποκλεισμό από το άθλημα. Τώρα ζητάει αποζημίωση ύψους ενός εκατομμυρίου ευρώ, καθώς και άρση της ποινής του, όπως και ο Πατ Σιμοντς, ο αρχιμηχανικός της Ρενό, που επίσης κρίθηκε ένοχος. Η απόφαση για την αίτηση του 59χρονου κ. Μπριατόρε δεν αναμένεται πριν από τον προσεχή Ιανουάριο.

the guardian

Ολλανδία καλεί Φαν ντερ Σαρ

Ο **βετεράνος** τερματοφύλακας Εντβιν Φαν ντερ Σαρ έχει ήδη πρόταση να φορέσει ξανά τη φανέλα της Εθνικής Ολλανδίας στο Παγκόσμιο Κύπελλο του καλοκαιριού, που θα είναι μόλις τέσσερις μήνες πριν από τα 40ά του γενέθλια. Ο γκολκίπερ της Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ έχει 13 μήνες να παίξει με την Ολλανδία, αφού συμπλήρωσε 130 διεθνείς αγώνες σε ματς προκριματικών με τη Νορβηγία. Τώρα, η ολλανδική ομοσπονδία ελπίζει ότι μπορεί να τον πείσει να επιστρέψει αν του δοθεί η υπόσχεση πως θα έχει θέση βασικού στα τελικά της Νότιας Αφρικής τον Ιούνιο. Στην πρώτη προσέγγιση που του είχε γίνει παλαιότερα είχε αρνηθεί, αλλά υπάρχει πλέον η αίσθηση ότι είναι πιο ανοιχτός τώρα και θέλει τουλάχιστον να συζητήσει την ιδέα αυτή.

ELMUNDO

Έχρισε φαβορί ο Ντούγκα

Ο **προπονητής** της Εθνικής Βραζιλίας, Κάρλος Ντούγκα, συμπεριέλαβε την Ισπανία και την Αγγλία μεταξύ των ισχυρών υποψηφίων για το Παγκόσμιο Κύπελλο του 2010 στη Νότια Αφρική: «Η Ισπανία και η Αγγλία έχουν μεγαλώσει περισσότερο απ' ό, τι περίμενα. Είναι λογικό να εξελιχθούν η Ιταλία και η Γερμανία, αλλά Ισπανία και Αγγλία έχουν δείξει καλή ισορροπία», είπε. Επίσης, ο κ. Ντούγκα χαρακτήρισε πρακτικά ολοκληρωμένη τη διαδικασία επιλογής παικτών για τη στελέχωση της «σελεσέο», ανθρωπίνως σχολιάσει τις πιθανότερες επιστροφές στην ομάδα αστεριών όπως ο Ρονάλντινιο, Αλεσάντρε Πάτο και Ρονάλντο.

Το κορυφαίο ντέρμπι του πλανήτη

Μπαρτσελόνα εναντίον Ρεάλ ή, απλά, 390 εκατ. μεταγραφών στο Καμπ Νου

Του Γ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

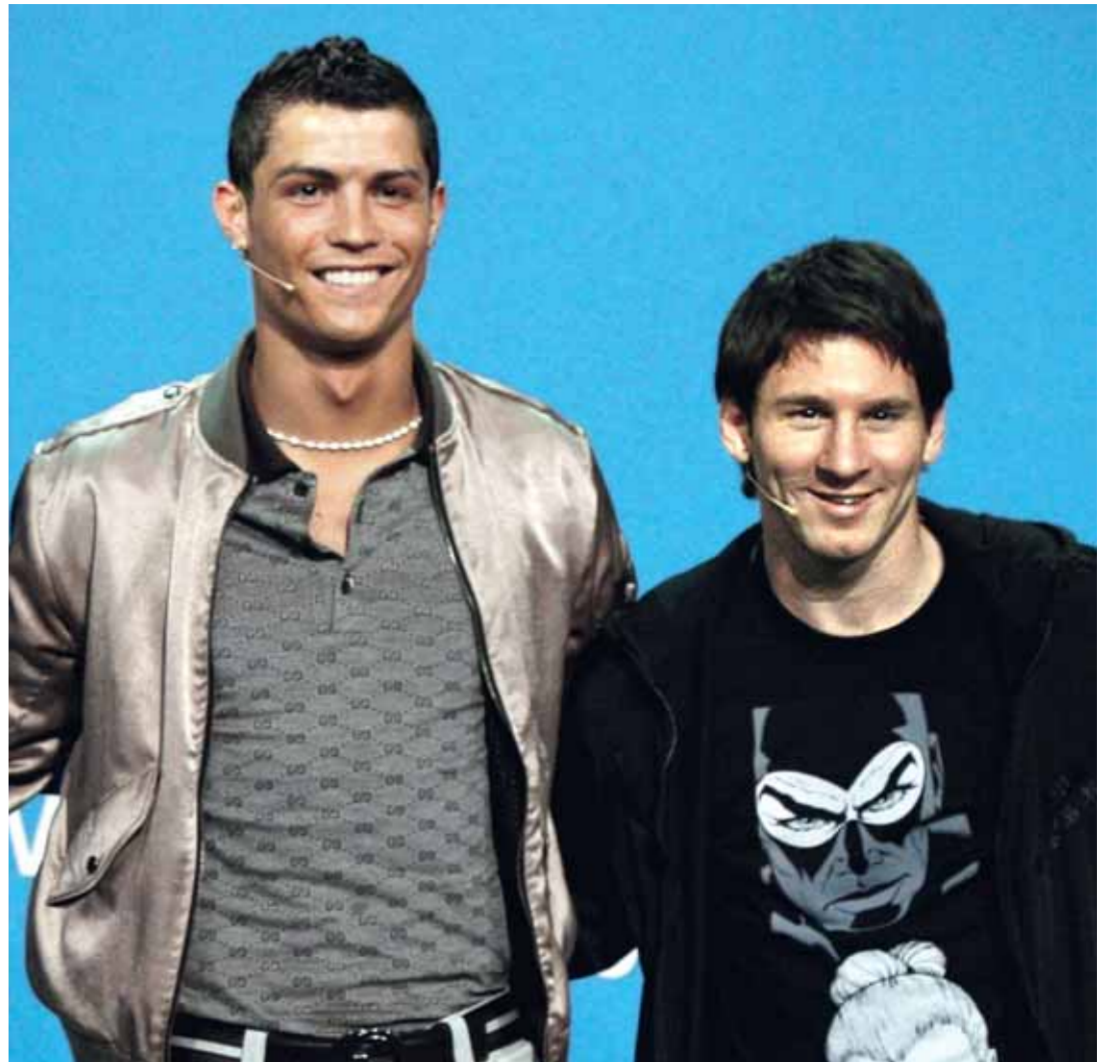
Ανεκδοχή οι μάχες της Ρεάλ Μαδρίτης με την Μπαρτσελόνα είχαν χαρακτήρα που ξεφευγε από τον στενά ποδοσφαιρικό. Ήταν η πολιτική και τοπικιστική διαμάχη, ήταν η διαφορετική αντίληψη για πάρα πολλά πράγματα, ήταν και αντιπαράθεση προσωπικοτήτων.

Φέτος όμως το πρώτο «Κλάσικο» της Ισπανίας θα γίνει απόψε (8 μ. μ.) στο Καμπ Νου, την έδρα της Μπαρτσελόνα, με μια νέα διάσταση να προστίθεται, αυτήν της σύγκρουσης διαφορετικών οικονομικών φιλοσοφιών. Ποιος θα επικρατήσει λοιπόν σήμερα, η ομάδα που έκανε ρεκόρ εξόδων το καλοκαίρι και άλλαξε ρόστερ και προπονητή ή αυτή που δεν δίστασε να βάλει κι εκείνη το χέρι στην τσέπη, χωρίς όμως να αλλάξει δραματικά την ομάδα;

Ο περασμένος Μάιος χαρακτήριζε για πάντα στη μνήμη των φίλων των δύο ομάδων, με θετικό τρόπο όμως για τους Καταλανούς. Στην αρχή του μήνα αυτού η Μπαρτσελόνα σημείωσε τον ιστορικό θρίαμβο επί της μιλιταριστικής Ρεάλ με 6-2 μέσα στη Μαδρίτη, ταπεινώνοντας την ομάδα που ήλπιζε ότι θα την αμφισβητούσε.

Στη συνέχεια, η Μπάρτσα, παίζοντας «διαστημικό» ποδόσφαιρο στα περισσότερα παιχνίδια, κέρδισε και το Τσάμπιονς Λιγκ και το Κύπελλο Ισπανίας, δημιουργώντας μαζί με το πρωτάθλημα Ισπανίας ένα μοναδικό για τα δεδομέ-

νων ιβηρικής χώρας τρεμπλ τίτλων. Αυτό ήταν! Η Μαδρίτη δεν μπορούσε άλλο να αντέξει αυτήν την ταπεινώση και ο πρώην πρόεδρος της Ρεάλ και μεγαστάνας των κατασκευών, Φλορεντίνο Πέρεθ, έσπευσε να αλλάξει τα πράγματα. Πήρε και πάλι τον Ιούνιο την προεδρία των «μερνεκς» και άρχισε να σαρώνει τη μεταγραφική αγορά με τρόπο προκλητικό για τους περισσότερους σε καιρό οικονομικής κρίσης. Για να αποκτήσει ποδοσφαιριστές όπως ο Κριστιάνο Ρονάλντο, ο Κακά, ο Καρίμ Μπενζεμά και ο Τσάμπι Αλόνσο, ο κ. Πέρεθ ξόδεψε ούτε λίγο ούτε πολύ περί τα 270 εκατ. ευρώ, σπάζοντας κάθε ρεκόρ δαπάνης σε μία και μόνο μεταγραφική περίοδο. Από την άλλη πλευρά και η Μπαρτσελόνα δεν έμεινε με τα χέρια σταυρωμένα. Οι «μιλουγκράνα» έδωσαν κι αυτοί το «παρών» στο μεταγραφικό παζάρι, με κορυφαία κίνηση την απόκτηση του Ζλάταν Ιμπραχίμοβιτς και συνολική δαπάνη κοντά στα 120 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, η ομάδα του τρεμπλ έμεινε σχεδόν αναλλοίωτη και είναι και πάλι πρωταγωνίστρια σε Ισπανία και Ευρώπη, αν και την τελευταία αγωνιστική η Ρεάλ την προσπέρασε στη βαθμολογία. «Πιάς να μην είναι πρωτοπόροι οι άλλοι, όταν έχουν ξοδέψει 270 εκατ. ευρώ», είπε την Τρίτη ο προπονητής της Μπάρτσα, Πιπ Γκουαρνιόλα, δίνοντας τον τόνο της αποψινής μάχης, που για τους Καταλανούς θα είναι και κόντρα στο παχύ πορτοφόλι του κ. Πέρεθ.

Κριστιάνο Ρονάλντο και Λιονέλ Μέσι θα αναμετρηθούν απόψε στην «αρένα» του Καμπ Νου.

Οι τελικές «πινελιές»

Πρόσθετο ενδιαφέρον θα έχει και η πρώτη κόντρα στα ισπανικά γήπεδα των μεγάλων αστέρων του παγκοσμίου ποδοσφαίρου, του φετινού καλύτερου παίκτη στον κόσμο, που αναμένεται τον άλλο μήνα να αναδειχθεί ο Λιονέλ Μέσι της Μπαρτσελόνα, και του περσινού μάτοχου του τίτλου αυτού, του Κριστιάνο Ρονάλντο. Προσθέτοντας περισσή λάμψη στο ήδη υπέρλαμπρο ισπανικό πρωτάθλημα, οι δύο άσοι πρόκειται να αντιπαρατεθούν για πρώτη φορά στην Πριμέρα Ντιβιζιόν.

Η τελευταία, πάντως, κόντρα τους ανέδειξε νικήτη τον Αργεντινό, καθώς στον τελικό του Τσάμπιονς Λιγκ η Μπαρτσελόνα επικράτησε καθαρά της Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ του Ρονάλντο τον περασμένο Μάιο και ο Πορτογάλος θα διψάει για τη ρεβάνς.

Ολο το φθινόπωρο περίμεναν παίκτες και προπονητές το «Κλάσικο» απόψε και παρά την κόπωση από τα αλληπάλληλα παιχνίδια θα μπουρ στη μάχη σχεδόν με όλο το έμφυχο δυναμικό τους.

Ο Κριστιάνο Ρονάλντο φέρεται έτοιμος να αγωνιστεί για το μεγαλύτερο κομμάτι του αγώνα με τη Ρεάλ Μαδρίτη ύστερα από μακρά απουσία που κόστισε στη Ρεάλ βαθμούς και τον αποκλεισμό από το Κύπελλο. Αντίθετα, εκτός πλάνων βρίσκεται ο τραυματίας Γκουίτι, που είναι και μαλωμένος με τον προπονητή του Μανουέλ Πελεγκρίνι. Οι γηπεδούχοι προφύλαξαν τους Λιονέλ Μέσι και Ζλάταν Ιμπραχίμοβιτς στον αγώνα του Τσάμπιονς Λι-

γκ την περασμένη Τρίτη κόντρα στην Ιντερ, όμως η συμμετοχή του Αργεντινικού σούπερ σταρ δεν ήταν βέβαιη μέσα στην εβδομάδα: «Είμαι πολύ αισιόδοξος ότι ο Λέο θα αγωνιστεί», είπε ο Πιπ Γκουαρνιόλα, ο τεχνικός των «μιλουγκράνα».

Η Ισπανία της Μπαρτσελόνα του περασμένου Σάββατο στην έδρα της Βαθλογοσίας (1-1) επέτρεψε στη Ρεάλ Μαδρίτη να περάσει μόνη πρώτη στην κορυφή της βαθμολογίας, με την ιακχή της νίκη εντός έδρας με 1-0 επί της Σαβταντέρ. Ωστόσο, κανείς δεν πιστεύει ότι το αποψινό αποτέλεσμα, όποιο κι αν είναι, θα έχει αποφασιστική σημασία για την εξέλιξη του ισπανικού πρωταθλήματος.

Οι σκόρερ με τα... «πάμπερς»

Η πρόκριση της εθνικής ομάδας στο Παγκόσμιο Κύπελλο δεν έχει μόνο δημιουργήσει προσδοκίες στα πιθανά μέλη της αποστολής της Ελλάδας στο Μουντιάλ της Νότιας Αφρικής, αλλά γέμισε όνειρα και τους Έλληνες παίκτες που βρίσκονται ακόμη στη δεύτερη δεκαετία της ζωής τους και θα ήθελαν μια μέρα να σκοράρουν σε Παγκόσμιο Κύπελλο, προφανώς στο μέλλον. Τα πρόσφατα γκολ του 17χρονου Απόστολου Βέλλιου με τον Ηρακλή επί του Ολυμπιακού και του Ατρομήτου, αλλά και το νικητήριο γκολ της Καβάλας επί της ΑΕΚ από τον 19χρονο Απόστολο Γιάννου, θύμισαν ότι και στο ανώτατο ποδοσφαιρικό επίπεδο υπήρχαν έφηβοι που έζησαν το όνειρό τους σκοράροντας σε Μου-

Οι έφηβοι που έμειναν στην Ιστορία

ντιάλ. Ο Μανουέλ Ρόσας του Μεξικού σκόραρε στην ηλικία των 18 ετών δύο τέρματα στο πρώτο Παγκόσμιο Κύπελλο, το 1930 στην Ουρουγουά, τερματίζοντας και πρώτος σκόρερ της εθνικής του ομάδας σε εκείνη την ιστορική διοργάνωση. Στο ίδιο τουρνουά, ο Σέρβος Αλεξάνταρ Τίραντιτς σκόραρε μία μέρα πριν κλείσει τα 19 του χρόνια. Περίοψη θέση σε αυτό το κλειστό κλαμπ έχει ο Μάικλ Οουεν. Ο Άγγλος επιθετικός σκόραρε δύο φορές για την ομάδα με τα τρία λιοντάρια στο στάθιο στο Παγκόσμιο Κύπελλο της Γαλλίας το

1998 στα 18 και μισό χρόνια του. Το επόμενο Μουντιάλ είχε και αυτό τον έφηβο σκόρερ του, με τον Ντιμίτρι Σιστόφ να πετυχαίνει γκολ για τη Ρωσία στην ηλικία των 18μηνών. Στο τελευταίο Παγκόσμιο Κύπελλο, το 2006, έκανε αισθητή την παρουσία του ο Λιονέλ Μέσι. Ο Αργεντινός σούπερ σταρ σκόραρε στην ηλικία των 18 ετών κι έγινε ο νεότερος σκόρερ στο τουρνουά της Γερμανίας. Κορυφαία θέση, όμως, έχει και εδώ ο Πελέ, που πριν ακόμη συμπληρώσει τα 18 του χρόνια κατέκτησε το Κύπελλο του 1958 με τη Βραζιλία, πετυχαίνοντας και γκολ. Παραμένει έτσι ο νεότερος που πέτυχε τέρμα σε τελικά Παγκοσμίου Κυπέλλου και ο μικρότερος σε ηλικία ποδοσφαιριστής που κα-

τέκτησε το τρόπαιο. Είναι ακόμη ο νεότερος σκόρερ χατ-τρικ σε Μουντιάλ και ο πιο νέος σκόρερ σε τελικό Παγκοσμίου Κυπέλλου.

Ο νεότερος σε Μουντιάλ
Το ρεκόρ του νεότερου παίκτη που αγωνίστηκε σε τελικά φάση Παγκοσμίου Κυπέλλου το έχει ο Βορειοϊρλανδός Νόρμαν Γουάιτσαϊντ. Ο επιθετικός της Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ έπαιξε σε ηλικία 17 ετών και 41 ημερών πριν το αγώνα στο Μουντιάλ της Ισπανίας το 1982. Γκολ δεν πέτυχε, αλλά έγινε αναγκαία κατάσταση για την ομάδα του. Το γκολ σε Μουντιάλ ήρθε τέσσερα χρόνια μετά, όμως η καριέρα του έληξε πρόωρα στα 26 λόγω τραυματισμών.
Γ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

29 Ιουνίου 1958. Ο 17χρονος Πελέ ξεσπάει σε λυγμούς στην αγκαλιά του τερματοφύλακα Γκλιμάρ Ντος Σάντος Νέβες, μετά τη νίκη επί της Σουηδίας στον τελικό του Μουντιάλ της Στοκχόλμης.

3ΤΗ ΣΕΝΤΡΑ / Του ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΡΠΕΤΟΠΟΥΛΟΥ

Μια εβδομάδα σκέτη θλίψη

Είναι δύσκολο να διηγηθείς σε κάποιον ξένο τα όσα έγιναν αυτή την εβδομάδα στην Ελλάδα με αφορμή το κυριακάτικο ντέρμπι του Ολυμπιακού με τον ΠΑΟ. Είναι ακόμη πιο δύσκολο να τα καταλάβει, απ' όπου κι αν προέρχεται. Είναι δύσκολο να του πεις ότι η εβδομάδα ξεκίνησε με ένα λόγο του προέδρου του Ολυμπιακού στους παίκτες της ομάδας, στον οποίο γίνονταν αναφορές που θύμιζαν περισσότερο πολέμους παρά ποδόσφαιρο. Είναι μάλλον αδύνατο ο άνθρωπος αυτός να πιστέψει ότι στη συνέχεια είχαμε επιστολές του ΠΑΟ στον αθλητικό εισαγγελέα, παρέμβαση του εισαγγελέα, μηνύσεις της ΠΑΕ

Ολυμπιακός σε εφημερίδες, που αφιέρωσαν χώρο και πρωτοσέλιδα στις προεδρικές παραιτήσεις, συναντήσεις των υπευθύνων των ομάδων με σκοπό να κατέβουν οι δύο, με τους οποίους οι ίδιοι ανέβασαν! Φανατισμός σε αυτού του είδους τα ματς υπάρχει παντού. Φανατισμός με προεδρικές παραιτήσεις και εισηγίες των ποδοσφαιρικών εταιριών ανοιχτά και χωρίς αιδώς, μόνο στην Ελλάδα.

Προκαλεί θλίψη να διαβάζει κανείς ότι για ένα ποδοσφαιρικό ντέρμπι συμφωνήθηκε από τις ομάδες η παρουσία τεσσάρων εισαγγελέων: η λογική και μόνο λέει ότι οι εισαγγελίες θα 'πρεπε,

Οι εισαγγελίες θα 'πρεπε, ειδικά σε αυτήν τη χώρα, να ασχολούνται με πολύ πιο σοβαρά πράγματα!

ειδικά σε αυτήν τη χώρα, να ασχολούνται με πολύ πιο σοβαρά πράγματα!

Ακόμα και οι τοποθετήσεις των υπευθύνων των ΠΑΕ μετά τη συνάντησή τους δείχνει πού έχουμε φτάσει. Και οι μεν και οι δε δήλωσαν αυτό που θα έπρεπε να είναι

αυτονόητο! Ο διευθυντής επικοινωνίας του Ολυμπιακού, Γιάννης Μόραλης, τόνισε ότι «ο ημίση θα 'πρεπε να γίνει ένα καλό ντέρμπι με ημερήσια και να νικήσει ο καλύτερος» και πρόσθεσε ότι «ο κόσμος του Ολυμπιακού πρέπει να υποστηρίξει την ομάδα σε κόσμια πλαίσια και να μην έχουμε καταστάσεις, που θα δημιουργήσουν πρόβλημα στον Ολυμπιακό και θα δείξουν μια κακή εικόνα για το ποδόσφαιρό μας». Ο εκπρόσωπος του ΠΑΟ, Στέφανος Ησάφας, από τη μεριά του, είπε ότι «έγινε η σύσκεψη με σκοπό να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε στο ντέρμπι να αναδειχθούν οι πραγματικοί πρωταγωνιστές του ποδοσφαί-

ρου, που είναι οι παίκτες». Αν είναι δυνατόν, να γίνεται τέτοια φρασσία και να συναντιούνται στελέχη εταιριών που υποτίθεται ότι πουλάνε ποδόσφαιρο για να συμφωνήσουν για προφανή πράγματα! Να σας πω το χειρότερο; Στη αυτή η συμφωνία είναι είδηση! Το λογικό σε αυτήν τη χώρα θα ήταν να τελείωναν όλα με καβγάδες και απειλές. Εκω μάλιστα τη βεβαιότητα πως το πιο μεγάλο μέρος του κοινού που πάει στα γήπεδα αυτό θα 'θελε!

Ξένος δεν θα καταλάβαινε τίποτε απ' όλα αυτά. Εμείς, τουλάχιστον, καταλαβαίνουμε πόσο θλιβερά είναι όλα;

ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ 130

Ταχύτητα 5M / €39

Δωρεάν εγκατάσταση

cablenet

/ television / internet / telephony

5M

Διαδίκτυο μέχρι 5120/512 Kbps

40 τηλεοπτικά κανάλια

Η ώρα της αλήθειας για τους «αιωνίους»

Ο Ολυμπιακός υποδέχεται απόψε τον Παναθηναϊκό στο Καραϊσκάκη στο πρώτο ελληνικό «classico» της φετινής χρονιάς

Τον **ΧΡ. ΚΟΝΤΟΥ** - **Ν. ΓΑΒΑΛΑ**

Όλοι όσοι έχουν παίξει σε τέτοια παιχνίδια λένε ότι τα ντέρμπι είναι μουγά. Σε όποια κατάσταση κι αν είναι οι δύο αντίπαλοι, όσες απουσίες κι αν έχουν, όση δύναμη κι αν έχει η έδρα, σε ένα ματς Ολυμπιακού και Παναθηναϊκού ποτέ δεν χωρούν προγνώσεις. Τα πάντα ξεκινούν από το μηδέν και είναι ανοικτά σε όλα τα σενάρια, ακόμη και ο' αυτά που μοιάζουν απίθανα με βάση τη λογική. Γι' αυτό ακριβώς, ό, τι κι αν κρίνει αυτό το παιχνίδι, καθλώνει όλη την ποδοσφαιρική Ελλάδα και κεντρίζει το ενδιαφέρον ακόμη κι εκείνων που δεν ασχολούνται ενεργά με το ποδόσφαιρο ή δεν έχουν ιδιαίτερη συμπάθεια σε κάποιον από τους δύο μονομάχους.

Ο γηπεδούχος Ολυμπιακός καλείται σε ένα ακόμη παιχνίδι στην τρέχουσα περίοδο να νικήσει πρώτα τα δικά του προβλήματα και εν συνεχεία τον «αιώνιο» αντίπαλο για να τον προ-

Χωρίς βασικά στελέχη ο Ζίκο για τη βαθμολογική υπερφαλάγγιση, «πάνοπλος» για το άνοιγμα ή τη διατήρηση της διαφοράς ο Τεν Κάτε

σπεράσει στη βαθμολογία και να απολαύσει τη μοναξιά της κορυφής. Ο Ζίκο δεν μπορεί να υπολογίζει βασικά στελέχη, όπως είναι ο Τορούσιδης, ο Ντιόγκο, ο Ντάρμπισιρ και ο Λεντέμα. Παράλληλα, όλη την εβδομάδα ο Στολτίδης ταλαιπωρείται από έντονες ενδοχλήσεις στον θώρακα. Τουλάχιστον, επιστρέφει ο κορυφαίος παίκτης του Ολυμπιακού την περσινή περίοδο, ο Λουτσιάνο Γκαλέτι φωνάζει «παρών» έχοντας ξεπεράσει τον τρίτο του τραυματισμό από το καλοκαίρι. Ωστόσο, είναι ρίσκο να βγάλει και τα ενενήντα λεπτά. Πάντως, το μεγάλο ατού των «ερυθρολεύκων» είναι η παρουσία των οπαδών τους στο γήπεδο Καραϊσκάκη...

Οι επιλογές του Ζίκο για την ενδεκάδα δεν είναι πολλές. Θα επιστρέψει ο Αβραάμ Παπαδόπουλος στο κέντρο της άμυνας δίπλα στον Ολοφ Μέλμπεργκ, με τον Ζεβλάκοφ να περνάει στο δεξί άκρο και τον Ραούλ Μπράβο να παραμένει στο αριστερό. Από 'κει κι έπειτα, ο Μαρρέσκα θα κινείται μπροστά από τους στόπερ, με τους Ντουιντού, Οσκαρ και Ζαΐρι να είναι σίγουροι για την τετράδα της μεσαίας γραμμής. Αν προτιμηθεί ο Γκαλέτι, θα μείνει ο Λεονάρτο στον πάγκο. Ο Μπ-

Το θέαμα δεν έχει λείψει σχεδόν από κανένα ντέρμπι μεταξύ του Ολυμπιακού και του Παναθηναϊκού στο Καραϊσκάκη.

τρογλου θα είναι πάλι ο μοναδικός πρωταθλητής των πρωταθλητών.

Η δίψα που έχει ο Παναθηναϊκός για την κατάκτηση του τίτλου είναι ευχή

και κατάρα μαζί. Ευχή αν καταφέρει να την μετουσιώσει σε ενέργεια και κατάρα αν την αφήσει να γίνει ανεξέλεγκτο αγχος και να τον πνίξει, όπως του συμ-

βαίνει συχνά σε κάθε παιχνίδι που αποκατά βαρύνουσα σημασία. Κατά γενική ομολογία, οι «πράσινοι» έχουν φέτος πιο ποιοτικό και πιο γεμάτο ρόστερ,

με τουλάχιστον δύο αξιόλογες λύσεις σε κάθε θέση. Διαθέτουν και παίκτες με προσωπικότητα, όπως ο Σισέ που έχει κατακτήσει το Τσάμπιονς Λιγκ, ο Ζιλμπερτό Σίλβα που έχει σπρώξει το Παγκόσμιο Κύπελλο, οι Καραγκούνης και Κατσουράνης που έχουν πανηγυρίσει το Ευρωπαϊκό. Δεν έχουν, όμως, πολλούς παίκτες που να έχουν κατακτήσει το πρωτάθλημα κι αυτό είναι ένα βαρίδι στα πόδια, ειδικά σε τόσο δύσκολο έδαφος όπως το Καραϊσκάκη.

Ατού για τον Παναθηναϊκό είναι και ο Τεν Κάτε. Ξέρει πια πολύ καλά πόσο ιδιαίτερο είναι αυτό το ντέρμπι, σε αντίθεση με τον Ζίκο, που σήμερα παίρνει το βάπτισμα του πυρός. Οι «πράσινοι» είναι σχεδόν τέσσερα χρόνια απίτητοι από τον Ολυμπιακό στο πρωτάθλημα κι αυτό είναι ένα ακόμη επιχείρημα του Ολλανδού τεχνικού για να δείξει ότι οι παίκτες του θα έχουν έναν παραπάνω λόγο απόψε για τη νίκη. Ο Παναθηναϊκός επιθυμεί να βγει παιχνίδι ανοικτό ρυθμού. Θεωρεί ότι εκεί έχει πλεονέκτημα, καθώς πάντα δυσκολεύεται πολύ απέναντι σε κλειστές και καλά οργανωμένες άμυνες.

Όλα δείχνουν ηρεμία εντός και εκτός γηπέδου

Το παρελθόν έχει δείξει πως όποτε υπάρχει μεγάλη κινητικότητα από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, συνήθως δεν ανοίγει μύτη. Οι μέρες που προηγήθηκαν του αποψινού ντέρμπι των «αιωνίων» είχαν ένταση, αλλά στη σύσκεψη της Τετάρτης για τα μέτρα ασφαλείας στην Αστυνομική Διεύθυνση Πειραιώς, οι εκπρόσωποι των «αιωνίων» έριξαν τους τόνους, αποδεικνύοντας εμπράκτως πως θέλουν όλα να κυλήσουν ομαλά.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως στο γήπεδο Καραϊσκάκη θα βρεθούν απόψε τέσσερις εισαγγελίες. Ο Παναθηναϊκός έχει ζητήσει να τηρηθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία της αποστολής της ομάδας. Μάλιστα, για τη μετάβαση του πούλμαν που θα μεταφέρει τους «πράσινους» από την Παιανία στο φαληρικό γήπεδο υπάρχουν διάφορες εναλλακτικές διαδρομές. Η αστυνομία θα αποφασίσει την τελευταία στιγμή το δρομολόγιο που θα κάνει το πούλμαν του Παναθηναϊκού.

Απ' την πλευρά της, η ΠΑΕ Ολυμπιακός έχει ενημερώσει τους φιλάθλους της πως δεν θα επιτραπεί, για λόγους ασφαλείας, να πλησιάσουν την περιμέτρο του γηπέδου Καραϊσκάκη όσοι δεν είναι κάτοχοι εισιτηρίων του αγώνα. «Παρακαλούμε τους φιλάθλους που δεν έχουν στην κατοχή τους εισιτήριο και προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή προσέλευση και είσοδος των κατόχων εισιτηρίων, να μην έρθουν στο γήπεδο Καραϊσκάκη», τόνιστηκε από την πειραϊκή εταιρεία σε σχετική ανακοίνωση.

Η πλευρά του Ολυμπιακού έχει τονίσει στους ανθρώπους του Παναθηναϊκού πως αποδεχόμενα τα τελευταία χρόνια ουδέποτε υπήρξε πρόβλημα με τη διεξαγωγή ντέρμπι στο Καραϊσκάκη. Παράλληλα, θα συμβάλουν με κάθε τρόπο στην ομαλή διεξαγωγή του αγώνα.

Το ντέρμπι της απόλυτης ισοδυναμίας

Ολυμπιακός και Παναθηναϊκός πάνε χέρι χέρι στις περισσότερες στατιστικές κατηγορίες

Τον **ΣΤΑΘΗ ΔΗΜΟΛΑ**

Η **στατιστική** είναι ο επιστημονικός τρόπος για να πεις ψέματα. Ειδικά σε έναν αγώνα μπάσκετ, στον οποίο «βασιλεύουν» οι αριθμοί και τα ποσοστά. Όμως, στην περίπτωση του Ολυμπιακού και του Παναθηναϊκού, οι οποίοι σήμερα (22.00, ΣΕΦ) θα διασταυρωθούν τα ξίφη τους για πρώτη φορά φέτος, τα στατιστικά στοιχεία δεν μπορούν παρά να «μιλήσουν» με τη γλώσσα της αλήθειας. Μια πρόχειρη ματιά στις καρτέλες των δύο «αιωνίων» δείχνει ισοπαλία στις περισσότερες κατηγορίες. Επειδή, όμως, ισόπαλο αποτέλεσμα δεν μπορεί να υπάρξει σε αγώνα μπάσκετ, ένα σουτ, ένα λάθος, μία έμπνευση της στιγμής και οι αριθμοί μπορούν να... οδηγηθούν στον κάλαθο

των ακρήτων. Στις πρώτες τέσσερις αγωνιστικές της Α1, Ολυμπιακός και Παναθηναϊκός μετρούν ισάριθμες νίκες. Το εντυπωσιακότερο όλων, όμως, είναι το γεγονός πως υπάρχει σχεδόν απόλυτη ισοδυναμία στις περισσότερες στατιστικές κατηγορίες. Για παράδειγμα, στα τρίποντα ο Ολυμπιακός σουτάρει με 44% (26/58) και ο Παναθηναϊκός με 43% (33/76). Στα δίποντα οι «πράσινοι» έχουν μια μικρή υπεροχή (63% με 82/130 έναντι 59% με 102/171 των «ερυθρολεύκων»). Από τις βολές και πάλι οι δύο ομάδες πετυχαίνουν περίπου ίδιους πόντους, με τους παίκτες του Παναγιώτη Γιαννάκη να είναι ευστοχοί σε ποσοστό 72% (72/100), ενώ αυτοί του Ζέλιμιρ Ομπράντοβιτς σε 77% (64/83).

Αυτή η μικρή υπεροχή του Παναθη-

Όλα τα βλέμματα απόψε στις 22.00 θα στραφούν στο ΣΕΦ, όπου οι αιωνίοι θα δοκιμαστούν στο πρώτο «κρας τεστ» της χρονιάς.

ναϊκό στα σουτ «εξαλείφεται» στους υπόλοιπους τομείς, καθώς σε ριμπάουντ, ασίστ, κλεψίματα και λάθη οι «ερυθρολεύκοι» έχουν το πάνω χέρι. Στα ριμπάουντ οι Πειραιώτες μετρούν μόλις δύο περισσότερα (144 έναντι 142), αλλά έχουν σαφέστατο πλεονέκτημα στα επιθετικά, αφού έχουν 40 και οι αιριανοί αντίπαλοί τους 25.

Επίσης, οι παίκτες του Ολυμπιακού μετρούν συνολικά 75 ασίστ έναντι 63, έχουν 27 κλεψίματα αντί 24 και επτά λάθη λιγότερα (57 με τους «πράσινους» να έχουν

64). Τέλος, οι παίκτες του Παναθηναϊκού σε κάθε παιχνίδι κάνουν 4,5 κοψίματα και οι «ερυθρολεύκοι» 3,8.

Ο Ολυμπιακός είναι πιο παραγωγική ομάδα, αφού σκοράρει μ. ο. 88,5 πόντους (δέχεται 73,2) και ο Παναθηναϊκός σημειώνει 81,8 ενώ η άμυνα του «επιβαρύνεται» με 61,5 πόντους ανά αγώνα. Παρ' ό,τι, πάντως, οι Πειραιώτες θεωρούνται πιο γρήγορη ομάδα, έχουν εκπλώσει μόλις 19/28 αμφινδιασμούς, ενώ το «τριφύλλι» έχει πιο πολλούς εύκολους πόντους στο ανοικτό γήπεδο με

24/37. Στην Ευρωλίγκα, τα στατιστικά των δύο «αιωνίων» δεν διαφέρουν πολύ. Στις πρώτες τέσσερις αναμετρήσεις τους, οι «ερυθρολεύκοι» σκοράρουν 91 πόντους μ. ο. και δέχονται 80,2, με τους «πράσινους» να σκοράρουν 80,2 πόντους και να δέχονται 69,5.

Στα δίποντα υπάρχει εκ νέου... ισοπαλία, (62,7% - 61,2%), ενώ στα τρίποντα ο Ολυμπιακός έχει την υπεροχή (42,2% - 37,5%). «Αχιλλεύς πτέρνα» του Ολυμπιακού φαίνεται ότι είναι οι ελεύθερες βολές (63,6% - 75,3%), ε-

Οι πρώτοι σκόρερ

Τα «βαριά» χαρτιά των δύο ομάδων στο σκορράρισμα βρίσκονται κοντά στο καλάθι, με τον Ολυμπιακό να στηρίζεται στην παρουσία του Κλέιζα.

18 πόντοι μ. ο. από τον Λίνας Κλέιζα, ο οποίος αποδεικνύεται «ήλιος εκάστο»
14,75 πόντοι μ. ο. από τον πιο «διαβασμένο» φέτος Τζος Τσίλντρες.
14 πόντους μ. ο. σημειώνει ο «επίρρογος» του ΠΑΟ, Νικόλα Πεκόβιτς.
11,5 πόντους μ. ο. έχει ο Μίλος Τεόντοσιτς, που συνεχίζει τις εξαιρετικές εμφανίσεις του Ευρωμπάσκετ.
11,25 πόντοι μ. ο. από τον σπουδαίο σκόρερ που λέγεται Ντρου Νικόλας.
9,25 πόντους μ. ο. σημειώνει το «μυαλό» του ΠΑΟ, Δημήτρης Διαμαντίδης.
9,25 πόντους μ. ο. έχει ο... φουριόζος από το Ευρωμπάσκετ Βασίλης Σπανούλης.
9 πόντους μ. ο. από τον... πραγματικό, Σοφοκλή Σχορτσιανίτη.

νώ και πάλι σε ριμπάουντ, ασίστ και κλεψίματα έχουν το προβάδισμα. Ενα ριμπάουντ περισσότερο ανά αγώνα (31,8 - 30,8), περίπου πέντε ασίστ (21,5 - 17) και περίπου τρία κλεψίματα (8,8 - 6,3).

Αριθμοί που άλλοτε λένε την αλήθεια και άλλοτε αποτελούν παρηγοριά στον... πτημένο. Πριν από τον αγώνα έχουν σημασία, κατά τη διάρκεια του όμως μπαίνουν στην άκρη. Εκεί θα παίξουν ρόλο ένα σουτ, ένα λάθος, μία έμπνευση της στιγμής...

ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ **130**

Ταχύτητα 6M / €49

Δωρεάν εγκατάσταση / Δωρεάν κλήσεις μεταξύ συνδρομητών

cablenet
/ television / internet / telephony

cablenet family+ 6M
Διαδίκτυο μέχρι 6144/768 Kbps
60 ψηφιακά τηλεοπτικά κανάλια
2 τηλεφωνικές γραμμές (χωρίς πάγιο Cyta)

«Θέλω να παίξω μπάσκει επαγγελματικά»

Ο 23χρονος γκαρντ Σωκράτης Σωκράτους αναγεννήθηκε φέτος στην ΕΝΑΔ και πλέον «άνοιξε η όρεξή του» για περισσότερο χρόνο στο παρκέ

Του **ΗΡΩΔΟΤΟΥ ΜΙΛΙΑΔΑΟΥΣ**

Η πρώτη φορά που ο γράφων είδε τον Σωκράτη Σωκράτους να πατά στο παρκέ ήταν σε παιχνίδι για τα μπιτελικά των πλέι οφ της σεζόν 2007-08 στη Λεμεσό, ανάμεσα σε ΑΕΛ και ΑΠΟΕΛ. Ο 21χρονος γκαρντ έλαβε την εντολή από τον τότε προπονητή της ομάδας της Λευκωσίας, Κυριάκο Γιαγκουλλά, να περάσει ως αλλαγή στις αρχές της 4ης περιόδου και ενώ το ματς είχε ουσιαστικά κριθεί υπέρ των γαλαζοκιτρίνων της Λεμεσού.

Με το σχεδόν κλειστό και «καίει» από τις φωνές των οπαδών της γηπεδούχου ομάδας, ο νεαρός με το περίεργο τατουάζ στο αριστερό χέρι έδειξε να πατά γερά, να μην τον επηρεάζει η ατμόσφαιρα και γενικά με την ολιγόλεπτη παρουσία του να αφήνει εξαιρετικές εντυπώσεις. Σε εκείνο το πα-

«Μου είπαν στον ΑΠΟΕΛ να κάνω υπομονή, όμως απλά με κορόιδευαν, για να περάσει η ημερομηνία της μεταγραφικής περιόδου»

χνίδι ο Σωκράτους πέτυχε τρεις πόντους, με ένα δίποντο και μια βολή.

Στη φετινή σεζόν ο 23χρονος (27/10/1986) πλέον γκαρντ αγωνίζεται με τη φανέλα της ΕΝΑΔ. Στα πέντε πρώτα παιχνίδια της χρονιάς ξεκίνησε στην πεντάδα και έχει μέχρι στιγμής 4,4 πόντους, 2,2 ριμπάουντ, 1,4 ασίστ και 1,8 κλεψίματα μέσο όρο, σε συνολικά 120 λεπτά.

Η ατάκα του προπονητή της ομάδας του Αγίου Δομετίου, Χρύσου Χριστοδούλου, σε συνέντευξη τύπου πριν την έναρξη του πρωταθλήματος, ότι φέτος οι Κύπριοι θα έχουν σημαντικό ρόλο στην ομάδα βρίσκει εφαρμογή και με το παραπάνω στην περίπτωση του Σωκράτη Σωκράτους. Ο ύψους 1,95 μ. καλαθοσφαιριστής έχει 24 λεπτά μέσο όρο συμμετοχής, με τα 34' κόντρα στην ΑΕΛ για την 4η αγωνιστική να αποτελούν το προσωπικό του φετινό ρεκόρ.

«Αυτήν τη σεζόν παίζω αρκετό χρόνο και έχω δει πώς είναι τα πράγματα. Θέλω να δουλέψω σκληρά και να παίξω επαγγελματικά μπάσκει. Πιστεύω ότι έχω τις δυνατότητες. Για την ανέλιξη μου βοηθά σίγουρα πολύ

Ο Σωκράτης Σωκράτους ξεκίνησε βασικός και στα πέντε φετινά παιχνίδια της ΕΝΑΔ, με μέχρι στιγμής μέσο όρο 4,4 πόντους, 2,2 ριμπάουντ, 1,4 ασίστ, 1,8 κλεψίματα και 24' συμμετοχή.

«Το μετάνιωσα...»

Στο αριστερό χέρι του Σωκράτη Σωκράτους, από τον ώμο μέχρι σχεδόν τον αγκώνα, ξεχωρίζει ένα τατουάζ. Μας κίνησε την περιέργεια και τον ρωτήσαμε αν έχει κάποια σημασία. Η απάντηση ήταν η εξής: «Άστο, άστο... Έχει χρόνια που το μετάνιωσα. Είναι tribal tattoo. Ήμουν 15 ή 16 χρονών όταν το έκανα και μακάρι να μην μου έμεινε τέτοια ιδέα». «Οι γονείς σου πώς το πήραν;», ήταν η αμέσως επόμενη ερώτησή μας. «Μάλωνα με για αρκετό καιρό», μας απάντησε. Ο Σωκράτους, πέρα από το μπάσκει, σπουδάζει multimedia στο Πανεπιστήμιο της Λευκωσίας. Αν και φιλοδοξία του είναι να ασχοληθεί επαγγελματικά με το μπάσκει, εντούτοις παράλληλα διαβάζει, για να πάρει το πτυχίο που θα του ανοίξει δρόμους για καριέρα στη διαφήμιση ή κάτι σχετικό με το διαδικτυακό, όταν τερματίσει την αθλητική του καριέρα.

μπύκε αλλαγή, πέτυχε δύο καλάθια με ισάριθμα σουτ και κερδίσαμε».

Μερικά χρόνια αργότερα, ο προπονητής Άδωνης Χρήστου «έσπρωξε» τον Σωκράτους – μέσω του φίλου του Λίνου Γιαγκουλλά – να πάει στον ΑΠΟΕΛ. Τη διετία 2004-06 ο Σωκράτους (παρά το γεγονός πως αγωνίστηκε με την Εθνική Ενόπλων στο Παγκόσμιο της Ρωσίας) αντιμετώπισε την αδικία προς τους αθλητές από την Εθνική Φρουρά, με αποτέλεσμα να αναγκαστεί να μείνει εκτός παρκέ, κινδυνεύοντας να σταματήσει την καριέρα του. «Το 2004 ήμουν στον ΑΠΟΕΛ και έπαιξα στην Ενόπλων, όμως την επόμενη χρονιά δεν μπορούσα να συνεχίσω, αφού έβγαινα διανυκτέρευση μόνο δύο φορές την εβδομάδα και δεν ήμουν σε θέση να ακολουθήσω τους ρυθμούς της προπόνησης. Ο λοχαγός μου δεν με έβγαζε», δηλώνει με παράπονο στην «Κ» ο Σωκράτους, ο οποίος όμως δεν τα έβαλε κάτω.

Στην ανδρική ομάδα του ΑΠΟΕΛ προωθήθηκε από τον Κυριάκο Γιαγκουλλά τη σεζόν 2007-08. Δεν έπαιξε πολύ με τους γαλαζοκιτρίνους, άλωστε βρισκόταν εκεί περισσότερο για να συμπληρώνει το ρόστερ της ομάδας παρά για να δίνει λύσεις στο παρκέ.

που ξεκίνησα από μια μικρότερη ομάδα», λέει ο Σωκράτους στην «Καθημερινή», όταν τον ρωτήσαμε για τους αγωνιστικούς του στόχους. Για το αν θέλει να επιστρέψει στον ΑΠΟΕΛ δήλωσε: «Στη συγκεκριμένη φάση όχι, επειδή, όπως είναι τα δεδομένα με τους ξένους και κοινοτικούς, δεν θα έχω την ευκαιρία να παίξω. Στην ΕΝΑΔ παίρνω σημαντικές εμπειρίες για το μέλλον».

Παραλίγο τέλος, λόγω Ε.Φ.

Ο Σωκράτης Σωκράτους ξεκίνησε να παίζει μπάσκει σε ηλικία 13 ετών στην ομάδα της Ένωσης Νέων Λατσιών, με προπονητή τον Κώστα Εγγλέζο. Μάλιστα, ο κ. Εγγλέζος θυμάται δύο περιστατικά με τον Σωκράτους. «Για να βγάλω τον αρχηγό της ομάδας, ζήτησα στην προπόνηση από τους παίκτες να κάνουν άσκηση ταχύτητας και σουτ. Αν και ο νεαρότερος, ο Σωκράτης πέτυχε δέκα στα δέκα σουτ και δέκα στις δέκα βολές, καλύτερα και από τον Κούρνα και τον Πέτρο Αντωνίου», λέει ο κ. Εγγλέζος και συνεχίζει: «Στο πρώτο του παιχνίδι παίζαμε εκτός έδρας με την Κοκκινότριμη. Το ματς πήγαινε πόντο-πόντο. Όταν ο Σωκράτης

«Δεν ξαναπήγα προπονήσεις»

Στο ξεκίνημα της σεζόν 2008-09 ο Σωκράτους προσεγγίστηκε από τον τότε προπονητή της ΕΝΑΔ Μάριο Αργυρού, για να αφήσει τον ΑΠΟΕΛ και να συνεχίσει στις «γάτες». «Μου είπε από την αρχή της χρονιάς ο Μάριος Αργυρού να έρθω στην ομάδα. Μίλησα με τον Μιχάλη Κωνσταντινίδη (σ.σ. έφορος του ΑΠΟΕΛ), ο οποίος μου είπε: "Μείνε να δεις πώς θα είναι τα πράγματα". Εγώ του είπα πως με θέλουν στην ΕΝΑΔ και είναι ευκαρία για μένα. Μίλησα αρκετά, μου είπαν να μείνω στον ΑΠΟΕΛ και να κάνω υπομονή. Ξεκίνησε το πρωτάθλημα και δεν έπαιξα. Όταν ήρθε ο Δεκέμβριος που είναι μεταγραφικός μήνας για τους Κύπριους παίκτες, ξαναμίλησα με τον Αργυρού και με τον ΑΠΟΕΛ. Όμως με κορόιδευαν και καθυστερούσαν, για να περάσει η ημερομηνία των μεταγραφών. Έτσι τους είπα ότι δεν θα ξαναπήγαινα προπονήσεις».

Στην ερώτηση τι έκανε για το υπόλοιπο της χρονιάς, απάντησε: «Προσούνησα μόνο μου μερικές φορές την εβδομάδα. Φέτος είμαι με υποσχετική στην ΕΝΑΔ, το δελτίο μου ανοίγει στον ΑΠΟΕΛ μέχρι τα 26».

Έκαστος στο είδος του...

...και οι Ιταλοί στα μικρά, θα μπορούσαμε να πούμε, παραφράζοντας γνωστή διαφήμιση, αφότου οδηγήσαμε στην Ιταλία το Fiat Punto Evo

Του **ΝΙΚΟΥ ΛΟΥΠΑΚΗ**

Είναι αλήθεια ότι η προσθήκη του συνθετικού Ένο στην ονομασία του νέου Punto μάς είχε βάλει σε σκέψεις. Τι συμβαίνει; Αποφάσισαν οι Ιταλοί να δημιουργήσουν κάποιο υπερρόπλο αντίστοιχο (τηρουμένων των αναλογιών) του γνωστού θρύλου της Mitsubishi; Όχι. Τα πράγματα είναι πολύ πιο απλά. Οι άνθρωποι αξιοποίησαν τη λατινογενή αγγλική λέξη «evolution» (εξέλιξη), για να δώσουν έμφαση σε αυτό ακριβώς που αντιπροσωπεύει ο αντικαταστάτης του Grande Punto: Την ε-

Στα μέσα Ιανουαρίου αναμένονται στην Κύπρο εκδόσεις 95 και 135 ίππων, με turbo. Σύντομα θα ανακοινωθούν οι τιμές

ξέλιξη, δηλαδή τη βελτίωση που είναι αισθητή – αλλά περισσότερο και αλλού λιγότερο – σε όλα τα επίπεδα και η οποία είναι – αναπόφευκτη – πιο εύκολα αναγνωρίσιμη στην εξωτερική εμφάνιση του μοντέλου που, χωρίς να αποκρύβεται από τις σχεδιαστικές του ριζές, καταφέρνει να δώσει ένα νέο στίγμα. Προσέξτε την προσθήκη του χρωμίου στη μάσκα και θα καταλάβετε...

Η ποικιλία των εκδόσεων στις οποίες προσφέρεται το Punto Evo προκαλεί εντύπωση από την πρώτη στιγμή, αφού η ισχύς της γκάμας κυμαίνεται μεταξύ 65 και 135 ίππων. Αξίζει μάλιστα να σημειωθεί ότι διαθέσιμες είναι όχι μόνο βενζινοκίνητες και πετρελαιοκι-

Με μια ματιά

- Το ανανεωμένο σούπερ μίνι της Fiat
- Ευρεία γκάμα μοντέλων
- Κινητήρες νέας τεχνολογίας
- Συστήματα μείωσης κατανάλωσης «stop & start»
- Βελτίωση ποιότητας κατασκευής

Στο ευρύχωρο εσωτερικό η αναβάθμιση είναι τριπλής... ενέργειας: Αισθητική, ποιοτική και χρηστική. Οι χώροι για επιβάτες και αποσκευές ήταν και παρέμειναν μεγάλοι.

ντες εκδόσεις, αλλά και εκδόσεις διπλού καυσίμου: Βενζίνης-φυσικού αερίου και βενζίνης-υγραερίου. Γεγονός όχι παράδοξο για όσους γνωρίζουν τις δραστηριότητες της Fiat σε σχέση με το εναλλακτικό-καθαρό καύσιμο που λέγεται φυσικό αέριο, αλλά και σε σχέση με το οικονομικό υγραέριο. Εντελώς νέοι οι βενζινοκίνητες τεχνολογίας multiair, 105 και 135 ίππων (ο δεύτερος διαθέτει και turbo), η οποία υπόσχεται μείωση της κατανάλωσης και των εκπομπών CO2 κατά 10% και αύξηση της ροπής στις χαμηλές στροφές κατά 15%.

Το μυστικό βρίσκεται στη διεύρυνση των δυνατοτήτων ελέγχου των βαλβίδων της εισαγωγής, που τώρα για ανοιγοκλείνουν όχι με τον κλασικό εκκεντροφόρο, αλλά με τη βοήθεια ενός ηλεκτροϋδραυλικού συστήματος, πατέντας της Fiat Powertrain Technologies (FPT), θυγατρικής του μεγάλου ιταλικού ομίλου. Σημειώστε ότι βελτιωμένη εμφανίζεται και η γκάμα των πετρελαιοκινητήρων, εφοδιασμένη με σύστημα ψεκασμού common rail-multijet δεύτερης γενιάς. Στον τομέα της ασφάλειας, το Punto Evo κάνει ένα εντυπωσιακό βήμα, αφού θα είναι εξοπλισμένο με επτά αερόσακους (ανάμεσά τους και ένας για τα γόνατα του οδηγού) και ηλεκτρονικό σύστημα ευστάθειας ESP σε όλες τις εκδόσεις.

Εντός...

Οι αλλαγές στο εσωτερικό του αυτοκινήτου αποτελούν μια άλλη πλευρά ουσιαστικών βελτιώσεων, καθώς δεν αφορούν μόνο την εμφάνιση, αλλά τη γενικότερη χρηστικότητα και την αίσθηση ποιότητας που αποπνέει το

Στο κατάστρωμα της νέας ναυαρχίδας του ιταλικού ναυτικού συναντήσαμε το ανανεωμένο Punto και επιβεβαιώσαμε πως οι Ιταλοί ξέρουν να φτιάχνουν μικρά αυτοκίνητα.

Punto Evo. Ενώ, λοιπόν, στο απερχόμενο μοντέλο δεν μπορούσε να μιλήσει για αφθονία θέσεων για μικροαντικείμενα, εδώ μπορείς να πεις ότι υπάρχει τουλάχιστον επάρκεια. Και αυτό δεν είναι μικρό πράγμα, ιδιαίτερα όταν συνδυάζεται με το ολοκαίνουργιο ταμπλό που είναι κατασκευασμένο από υλικά εμφανώς καλύτερης ποιότητας. Τα πιο ευανάγνωστα όργανα, οι πιο εύχρηστοι διακόπτες και ο αναβαθμισμένος εξοπλισμός (διαθέρσιμο είναι και σύστημα πλοήγησης Tom-Tom) έρχονται να ολοκληρώσουν την εικόνα της εξέλιξης, η οποία δη-

μιουργεί μια ευχάριστη αίσθηση στον οδηγό. Οι πρώτες οδηγικές εντυπώσεις είναι θετικές, έστω και αν οι ατμοσφαιρικοί βενζινοκίνητες δεν διαθέτουν ιδιαίτερη «σπιρτάδα». Οι παρεμβάσεις στην ανάρτηση (αλλαγή κάποιων ελαστικών βάσεων) είναι αισθητές, γεγονός που φαίνεται στον τρόπο με τον οποίο το Punto Evo αντιμετωπίζει τις αντιδράσεις της ασφάλτου. Υπάρχει μια αυξημένη αίσθηση στιβαρότητας και αυτό δεν είναι άσχετο από τη βελτίωση της ακαμψίας του αμαξώματος, ενώ κράτημα και φρένα βρίσκονται σε αντι-

στοιχεία με τον χαρακτήρα του νέου μοντέλου.

Το ανανεωμένο Punto είναι, λοιπόν, πραγματικά βελτιωμένο σε τομείς που είχε αδυναμίες, είναι ένα αισθητά καλύτερο αυτοκίνητο, ίσως περισσότερο απ' όσο υποδηλώνουν οι εξωτερικές αλλαγές. Και αυτό είναι σημαντικό για την Fiat, καθώς στη δημοφιλέστατη κατηγορία στην οποία ανήκει το Punto Evo υπάρχουν πολλοί νέοι, άκρως ανταγωνιστικοί, παίκτες. Από την άποψη αυτή, το γεγονός ότι οι Ιταλοί υποσχεθούν ίδια τιμολογιακή πολιτική αποκτάει ιδιαίτερη βαρύτητα.

kathimerini.com.cy/sport

Κάθε μέρα, κάθε λεπτό
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΟΔΑ ΤΑ ΝΤΕΡΜΠΙ

Ζωντανά στην LTV!

Barclays Premier League

EVERTON - LIVERPOOL *

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 15:30 ΑΛΦΑ

Barclays Premier League

ARSENAL - CHELSEA *

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 18:00 LTV Sports1

Super League Ελλάδος

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ - ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 18:30 ΑΛΦΑ

Primera Division

BARCELONA - REAL MADRID

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 20:00 LTV Sports1

Επίσης:

BARCLAYS PREMIER LEAGUE
WOLVES - BIRMINGHAM CITY
ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 14:00 LTV Sports2

CAMPIONATO
ATALANTA - ROMA
ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 16:00 LTV Sports1

BUNDESLIGA
BAYER 04 LEVERKUSEN - VFB STUTTGART
ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 16:30 LTV Sports2

ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΜΑΡΙΝ ΛΑΙΚΙ
ΟΜΟΝΟΙΑ - ΝΕΑ ΣΑΛΑΜΙΝΑ *
ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 18:00 LTV

PRIMERA DIVISION
ATLETICO MADRID - ESPANYOL
ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 22:00 ΑΛΦΑ

PORTUGUESE LIGA
FC PORTO - RIO AVE
ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 22:15 LTV Sports1

*Ζωντανά και στο διαδίκτυο στο www.ltviveweb.com

CALL CENTRE: 22392239

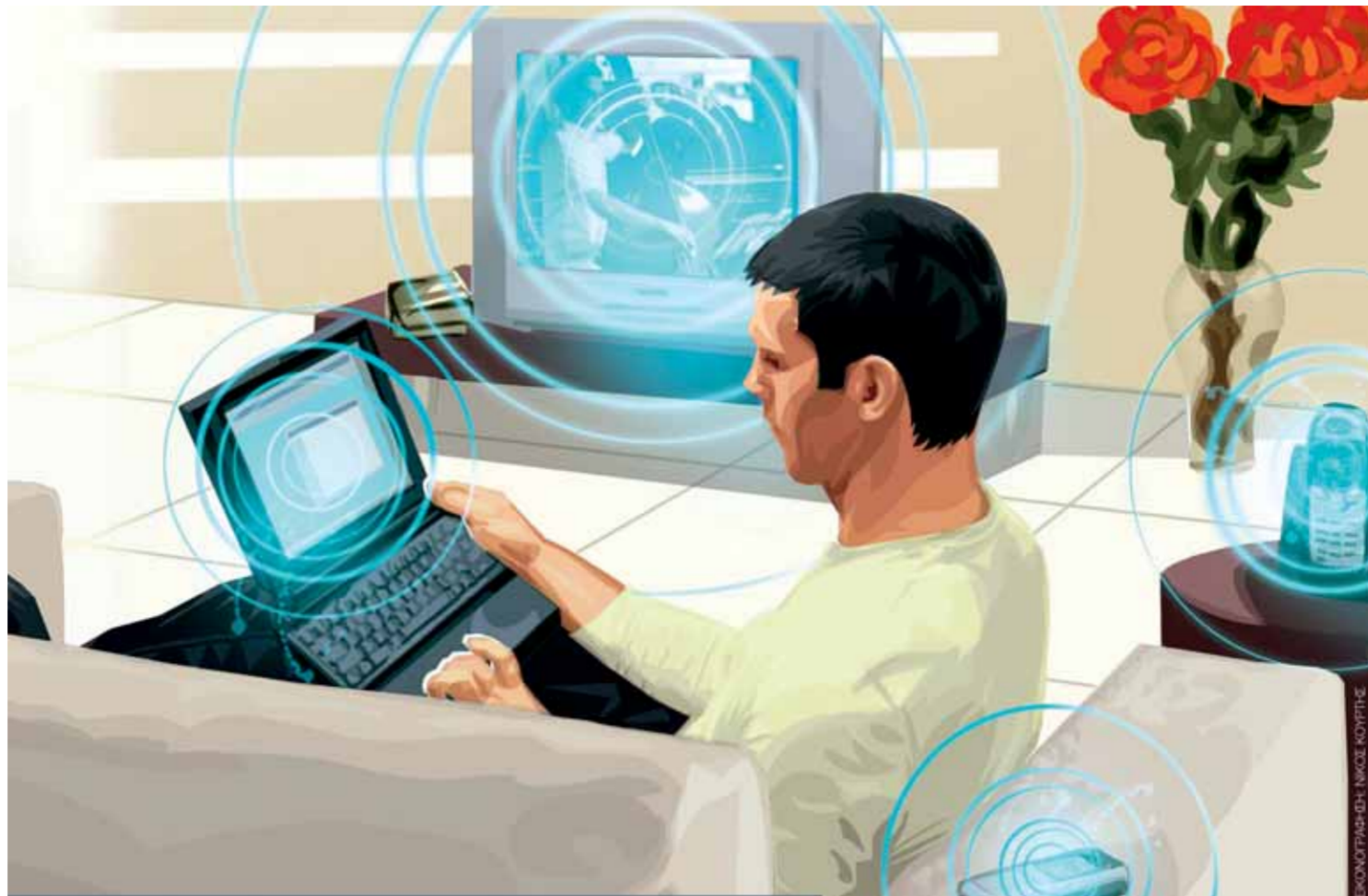

Ουδέν... καλό αμοιγές κακού

Πόση ακτινοβολία δεχόμαστε κάθε μέρα, κάθε ώρα, κάθε λεπτό από τις συσκευές μας και πώς θα προστατευτούμε

Τον **ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΛΤΑΜΠΑΣ** και **ΚΩΣΤΑΣ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ**

Πώς μπορεί να μας βλάπτει το κινητό, το ασύρματο τηλέφωνο ή το router; Μια άλλου είδους ρύπανση αυξάνεται διαρκώς τα τελευταία χρόνια: η ηλεκτρομαγνητική. Οι νέοι μετρητές ακτινοβολίας για το σπίτι ήταν η αφορμή για την «Κ» να ανοίξει το φάκελο. Πόση ακτινοβολία εκπέμπει κάθε συσκευή, ποια είναι τα όρια ασφαλείας και πώς μπορούμε να προστατευτούμε; Δεν χρησιμοποιούμε πλαστικά μπουκάλια, επλέγουμε βιολογικά τρόφιμα, αποφεύγουμε τα χημικά. Συγχρόνως, όμως, διαθέτουμε κινητά και ασύρματα τηλέφωνα, ασύρματο Ιντερνετ, φούρνο μικροκυμάτων, ασύρματες παιχνιδιόκονσολες, συστήματα ενδοεπικοινωνίας, χωρίς να τηρούμε κανόνες ασφαλείας. Λίγο οι αντηκρουόμενες επιστημονικές έρευνες, λίγο η ευκολία, χρησιμοποιούμε αλόγιστα συσκευές που εκπέμπουν μη ιονίζουσα ακτινοβολία... Η επιστημονική έρευνα για την επίδραση της μη ιονίζουσας ακτινοβολίας είναι από τις πιο αμφιλεγόμενες. Τα οικονομικά συμφέροντα είναι μεγάλα και οι χρηματοδοτήσεις των ερευνών για τις επιδράσεις στην υγεία συχνά προέρχονται από τις εταιρείες που κατασκευάζουν τις συσκευές. Ωστόσο, εκατοντάδες βιολόγοι, φυσικοί, κυτταρολόγοι και μηχανικοί ανά τον κόσμο συνδέουν την ακτινοβολία αυτή με πονοκεφάλους, κόπωση, αλλεργίες, καρκινογένεσις, μέχρι και σπάσιμο του DNA. Φαίνεται πως είμαστε μέρος ενός τεράστιου πειράματος, με απρόβλεπτες συνέπειες. Υπάρχουν όμως και καλά νέα: μπορούμε να προστατευτούμε από την ακτινοβολία χωρίς να αποκηρύξουμε την τεχνολογία, ακολουθώντας κάποιους βασικούς κανόνες ασφαλείας.

ο γείτονας είχε τοποθετήσει στη μεσοτοιχία! «Δεν μπορεί να συγκριθεί με τις συσκευές που χρησιμοποιούν τα μεγάλα ερευνητικά κέντρα», μας εξήγησε ο ερευνητής που δραστηριοποιείται και ο ίδιος στην εισαγωγή συσκευών μέτρησης ακτινοβολίας. «Πρόκειται για συσκευές οικιακής χρήσης, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Είναι χρήσιμες σε επίπεδο πρόληψης και κατανόησης των κινδύνων, ένα εργαλείο για να περιορίσει κανείς την ακτινοβολία στο χώρο του, ακολουθώντας κάποιες πρακτικές συμβουλές». Όπως είναι φυσικό, το να χρησιμοποιούμε ένα κινητό τηλέφωνο δεν είναι το ίδιο επικίνδυνο με το να κάνουμε τρεις ακτινογραφίες την εβδομάδα. Και αυτό γιατί ο τρόπος με τον οποίο επηρεάζει τον οργανισμό μας η ακτινοβολία εξαρτάται από τη συχνότητά της - ένα χαρακτηριστικό μέγεθος που αφορά τα κύματα όλων των ειδών και, στην περίπτωση του ήχου, είναι αυτό που δίνει σε κάθε νότα την ιδιαίτερη χροιά της. Όσον αφορά τις ακτινοβολίες (δηλαδή τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα), ανάλογα με τη συχνότητά τους χωρίζονται σε ιονίζουσες και μη ιονίζουσες. Στην πρώτη κατηγορία κατατάσσονται οι ακτίνες Χ και γ. Γι' αυτές, οι επιστήμονες γνωρίζουν ότι μπορούν να διασπασουν τους χημικούς δεσμούς στα μόρια του DNA, προκαλώντας μεταλλάξεις - γεγονός που εξηγεί γιατί μεταξύ δύο ακτινογραφιών πρέπει να μεσολαβεί ένα εύλογο χρονικό διάστημα. Στη δεύτερη ομάδα ανήκουν τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα που εκπέμπουν τα κινητά τηλέφωνα, τα ασύρματα router, τα ασύρματα τηλέφωνα - οι ακτινοβολίες δηλαδή όλων των συσκευών οι οποίες συμπεριλήφθηκαν εδώ. Για τις μη ιονίζουσες ακτινοβολίες, οι επιστήμονες γνωρίζουν πως δεν προκαλούν διασπάσεις των δεσμών, επομένως είναι πιο ασφαλείς από τις ακτίνες Χ. Ωστόσο, επειδή αυξάνουν τη θερμοκρασία των ιστών και παρεμβαίνουν στη χημεία του κυττάρου, αρκετές έρευνες τις ενοχοποιούν για μία σειρά συμπτωμάτων. Ακόμη χειρότερα, πειράματα έχουν δείξει ότι και οι μη ιονίζουσες ακτινοβολίες μπορούν, υπό προϋποθέσεις, να προκαλέσουν γενετικές αλλοιώσεις...

Μετρήσαμε και μάθαμε

«Πήρα μια οικιακή συσκευή μέτρησης ακτινοβολίας. Να μετρήσω και το σπίτι σου;» πρότεινε ένας φίλος και αμέσως στην παρέα επικράτησε πανικός. «Τι, πώς, πού, θέλω κι εγώ!» Αρχισα να ψάχνω συσκευές και πιστοποιητικά αξιοπιστίας, να τηλεφωνώ σε επιστημονικά κέντρα και να διαβάζω ιατρικές έρευνες, μέχρι που απέκτησα και εγώ τη δική μου συσκευή. Μια συσκευή εύκολη στη χρήση, η οποία δυστυχώς δεν συνοδεύεται από επαρκείς οδηγίες και βιβλιογραφία. Όταν, π.χ., το κοντέρ έδειξε κόκκινο στη γωνία της κουζίνας και εγώ ήθελα να εξαφανισώ το ακίνδυνο τελικό ψυγείο, χρειάστηκε να προστρέξω στον ερευνητή του «Δημόκριτου», κ. Δημήτρη Κοσμόπουλο, ο οποίος με παρέπεμψε... στο διπλανό διαμέρισμα και στη βάση του ασύρματου τηλεφώνου, που

θέτουν οι περισσότεροι ερευνητές αλλά και οι κατασκευαστές των μετρητών είναι τα 5,8 μιλιάτ/τ.μ. εφόσον η έκθεσή μας στην ακτινοβολία είναι διαρκής. Οι εθελοντές

μας, ένα νεαρό ζευγάρι με δύο παιδιά 3 και 5 ετών, παρακολούθησαν με περιέργεια και αγωνία το πείραμα και πριν φύγουμε, τα ασύρματα τηλέφωνα είχαν εξαφανιστεί, ο

πομπός του ασύρματου Ιντερνετ είχε μπει στην αποθήκη και η οικοδέσποινα θα αγόραζε επενδύτως hands free! Να λοιπόν η «ακτινογραφία» μιας συνηθισμένης μέρας.

Ένα 24ωρο με τον μετρητή στο χέρι - Μετρήσαμε τις συσκευές που συνήθως χρησιμοποιούμε σε μια ημέρα

Η μέτρηση πραγματοποιήθηκε παρουσία του ερευνητή του «Δημόκριτου», κ. Δημήτρη Κοσμόπουλο στο σπίτι μιας τετραμελούς οικογένειας. Το όριο ασφαλείας που

θέτουν οι περισσότεροι ερευνητές αλλά και οι κατασκευαστές των μετρητών είναι τα 5,8 μιλιάτ/τ.μ. εφόσον η έκθεσή μας στην ακτινοβολία είναι διαρκής. Οι εθελοντές

μας, ένα νεαρό ζευγάρι με δύο παιδιά 3 και 5 ετών, παρακολούθησαν με περιέργεια και αγωνία το πείραμα και πριν φύγουμε, τα ασύρματα τηλέφωνα είχαν εξαφανιστεί, ο

πομπός του ασύρματου Ιντερνετ είχε μπει στην αποθήκη και η οικοδέσποινα θα αγόραζε επενδύτως hands free! Να λοιπόν η «ακτινογραφία» μιας συνηθισμένης μέρας.

07.15 Κινητό τηλέφωνο
365 φορές πάνω από το όριο!

Συνήθως η ημέρα μας αρχίζει μ' ένα τηλεφώνημα. Σύμφωνα με τα διεθνή όρια ασφαλείας, η ακτινοβολία δεν πρέπει να ξεπερνά τα 5 με 6 μιλιάτ/ανά τετραγωνικό μέτρο. Ο οικιακός μετρητής έδειξε 1.827(!) μιλιάτ - 365 φορές πάνω από το όριο - τη στιγμή που το τηλέφωνο καλούσε, όπως και κατά τη διάρκεια της συνομιλίας! Να σημειώσουμε ότι στη δική μας μέτρηση η απόσταση μετρητή - κινητού ήταν περίπου 10 εκατοστά, ενώ όταν συνομιλούμε χωρίς hands free, το κινητό εφάπτεται στο κεφάλι και η απόσταση... μηδενίζεται. Όταν το φορτίζει, η μέτρηση κυμαίνεται σε φυσιολογικά όρια, ωστόσο οι ειδικοί συμβουλεύουν να μη φορτίζουμε το κινητό δίπλα στο κεφάλι μας. Σε κλειστούς, μικρούς χώρους, η ακτινοβολία αυξάνεται, καθώς το κινητό προσπαθεί πιο έντονα να «πίσει» σήμα.

09.30 Ασύρματο δίκτυο Ιντερνετ (router)
Μην ξεκινάτε να το κλείνετε

Η ελευθερία που μας προσφέρει η ασύρματη τεχνολογία είναι σημαντική, ενώ το γεγονός ότι αποφεύγουμε τα ενοχλητικά καλώδια την κάνει ακόμη πιο δημοφιλή. Το απαραίτητο router τοποθετείται τις περισσότερες φορές στο γραφείο ή σε οποιοδήποτε άλλο σημείο υπάρχει υποδοχή τηλεφώνου, συχνά δίπλα στον καναπέ, όπου περνάμε τη μισή ημέρα, ή ακόμα χειρότερα στην κρεβατοκάμαρα. Στο σπίτι, όπου έγινε η μέτρηση, το router είναι τοποθετημένο σ' ένα ντουλάπι δίπλα στο κρεβάτι. Η μέτρηση έδειξε 15,20 μιλιάτ, τριπλάσια από το όριο, σε απόσταση 10 εκατοστών, ενώ δίπλα στην κεραία η ακτινοβολία άγγιξε τα 578 μιλιάτ (100 φορές μεγαλύτερη του ορίου)! Υπολογίστε ότι αυτό το ποσό εκπέμπεται συνεχώς, όσο το router παραμένει αναμμένο - ακόμη κι όταν δεν χρησιμοποιείτε το Ιντερνετ.

14.00 Ασύρματος back server
Μακριά του όσο λειτουργεί

Πρόκειται για ένα σκληρό δίσκο, ο οποίος συνδέεται ασύρματα με τον υπολογιστή μας και κάνει backup στα πολύτιμα αρχεία μας. Η θέση του συνήθως είναι πάνω στο γραφείο μας, αλλά στο σπίτι όπου έγινε η μέτρηση οι οικοδεσπότες τον είχαν τοποθετήσει κάτω από το κρεβάτι τους στην κρεβατοκάμαρα. Και οι δύο αυτές θέσεις είναι ακατάλληλες, αφού η μέτρηση έδειξε 15,20 μιλιάτ/ανά τετραγωνικό μέτρο, τρεις φορές πάνω από το όριο. Η συσκευή εκπέμπει ακτινοβολία φυσικά την ώρα που λειτουργεί, λαμβάνοντας ασύρματα και αποθηκεύοντάς τα αρχεία σας. Την ώρα που αυτό συμβαίνει, καλό είναι να είστε μακριά από τη συσκευή. Όταν την έχετε κλειστή, μπορείτε να την τοποθετείτε οπουδήποτε θέλετε αφού στην περίπτωση αυτή δεν εκπέμπει καθόλου ακτινοβολία.

16.00 Φούρνος μικροκυμάτων
Από μακριά κι αγαπημένοι

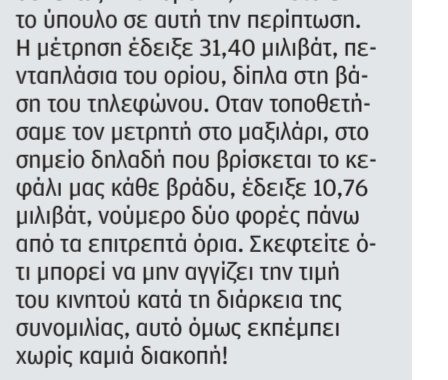
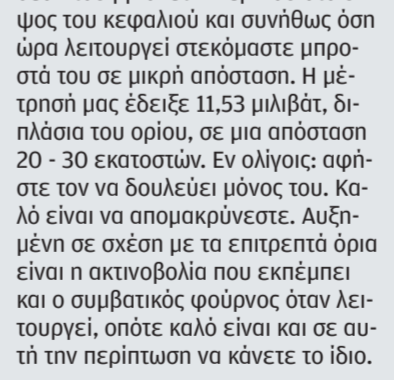
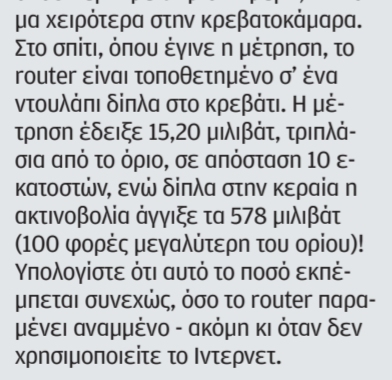
Από τις πλέον δημοφιλείς οικιακές συσκευές είναι ο φούρνος μικροκυμάτων. Συχνά μάλιστα δεν τον χρησιμοποιούμε μόνο για να ζεστανούμε για λίγο το φαγητό μας, αλλά για πολύ περισσότερη ώρα, προκειμένου να ζεπαγώσουμε τρόφιμα ή να ψήσουμε. Ειδικά δε τα τελευταία χρόνια, στις καινούριες κουζίνες, η θέση του βρίσκεται περίπου στο ύψος του κεφαλιού και συνήθως όση ώρα λειτουργεί στεκόμαστε μπροστά του σε μικρή απόσταση. Η μέτρηση μας έδειξε 11,53 μιλιάτ, διπλάσια του ορίου, σε μια απόσταση 20 - 30 εκατοστών. Εν ολίγοις: αφήστε τον να δουλεύει μόνος του. Καλό είναι να απομακρύνεστε. Αυξημένη σχέση με τα επιτρεπτά όρια είναι η ακτινοβολία που εκπέμπει και ο συμβατικός φούρνος όταν λειτουργεί, οπότε καλό είναι και σε αυτή την περίπτωση να κάνετε το ίδιο.

20.50 Ενδοεπικοινωνία Baby Phone
Χαμηλή ακτινοβολία, όχι για παιδιά

Την πολύ χρήσιμη αυτή συσκευή οι γονείς την χρησιμοποιούν σε καθημερινή βάση, κυρίως το βράδυ, όταν το μωρό ή το παιδί κοιμάται. Πολλοί δε από τους γονείς, για να είναι σίγουροι ότι θα ακούσουν και τον παραμικρό θόρυβο που θα κάνει το παιδί, το τοποθετούν ακόμα και μέσα στο κρεβάτι ή την κούνια του. Η μέτρηση δίπλα στην κεραία έδειξε 3,20 μιλιάτ, κάτω του ορίου, ενώ σε απόσταση 20 εκατοστών η ακτινοβολία έπεσε κάτω από το μηδέν. Ωστόσο, τα παιδιά και ειδικά τα βρέφη είναι πολύ ευαίσθητα ακόμα και σε χαμηλά επίπεδα ακτινοβολίας. Καλό είναι λοιπόν να τοποθετείτε σε μια απόσταση μεγαλύτερη του μέτρου από το κρεβάτι του μωρού. Αλλωστε, οι συσκευές αυτές είναι υπερβολικά ευαίσθητες και πίνουν και από μεγαλύτερη απόσταση τους ήχους.

23.05 Ασύρματο τηλέφωνο
Η ύπουλη ακτινοβολία

Στα περισσότερα σπίτια η θέση του ασύρματου τηλεφώνου είναι στο κομοδίνο δίπλα στο κρεβάτι, στο τραπέζι του καναπέ ή στο γραφείο, σε σημεία δηλαδή στα οποία περνάμε πολλές ώρες της ημέρας και της νύκτας μας. Ακόμα και όταν δεν μιλάμε όμως με το ασύρματο τηλέφωνο, η βάση του εκπέμπει συνεχώς ακτινοβολία, και αυτό είναι το ύπουλο σε αυτή την περίπτωση. Η μέτρηση έδειξε 31,40 μιλιάτ, πενταπλάσια του ορίου, δίπλα στη βάση του τηλεφώνου. Όταν τοποθετήσαμε τον μετρητή στο μαξιλάρι, στο σημείο δηλαδή που βρίσκεται το κεφάλι μας κάθε βράδυ, έδειξε 10,76 μιλιάτ, νόμιμο δύο φορές πάνω από τα επιτρεπτά όρια. Σκεφτείτε ότι μπορεί να μην αγγίζει την τιμή του κινητού κατά τη διάρκεια της συνομιλίας, αυτό όμως εκπέμπει χωρίς καμία διακοπή!

ασφάλεια είναι ένας ζωντανός θάλανθης

EuroLife ΚΟΙΝΟ ΚΥΚΛΟ ΤΩΝ ΚΑΙ ασφάλεια

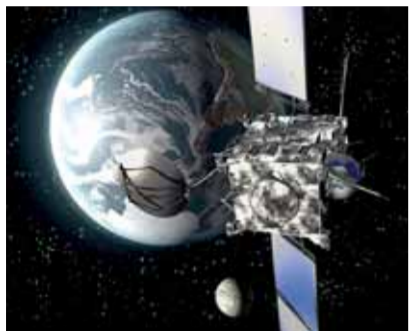

ΣΥΝΤΟΜΑ

SIMPLICITY

PC για υπερήλικες

Λέγεται Simplicity και είναι το πρώτο PC που κυκλοφόρησε στη Βρετανία φτιαγμένο από την εταιρεία Wessex Computers, ειδικά για άτομα της τρίτης ηλικίας. Στην οθόνη του εμφανίζονται έξι μόνο εικονίδια, αρκετά μεγάλα μεγέθους, τα οποία δίνουν στον χρήστη τη δυνατότητα να αερίφεται στο Internet, αλλά και να διαβάσει ή να γράψει κάποιο mail. Επίσης, διαθέτει 17 βίντεο με οδηγίες, ενώ συνδέεται αυτόματα σε μία υπηρεσία «chat» με την οποία όλοι οι ι-διοκτήτες ενός υπολογιστή της ίδιας μάρκας θα μπορούν να συνομιλήσουν διαδικτυακά.

ROSETTA

Συνάντηση με τον κομήτη το 2014

Στις 13 Νοεμβρίου ο δορυφόρος Rosetta της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος πραγματοποιεί την τρίτη και τελευταία του διέλευση γύρω από τη Γη, ολοκληρώνοντας τους ελιγμούς που θα του προσδώσουν αρκετή επιτάχυνση ώστε το 2014 να βρεθεί στην τροχιά του κομήτη 67P/Churyumov-Gerasimenko. Τότε, ένα μικρό όχημα προσεδάφισης, που μεταφέρεται από τον δορυφόρο, θα «αγαντζωθεί» στον κομήτη ώστε να μελετήσει τη χημική του σύσταση και να προσδιορίσει τα ορυκτά από τα οποία αυτός αποτελείται. Έτσι, ελπίζουν οι επιστήμονες, θα αποκτήσουμε μία καλύτερη εικόνα όχι μόνο για τον συγκεκριμένο κομήτη, αλλά και για το πώς έμοιαζε η περιοχή γύρω από τον Ηλιο πριν δημιουργηθούν οι πλανήτες.

STREET VIEW

Ελβετικά εμπόδια

Οι δυσκολίες συνεχίζονται για την υπηρεσία Street View της Google, την εφαρμογή που δίνει τη δυνατότητα στον χρήστη της να περιηγηθεί εικονικά στις περισσότερες πόλεις του πλανήτη. Ο διαδικτυακός κολοσσός εγκαλείται από τις αρχές της Ελβετίας για παραβίαση του ιδιωτικού απορρήτου. Σύμφωνα με τον αρμόδιο Ελβετό επίτροπο, άνθρωποι και πινακίδες I. X. παραμένουν αναγνωρίσιμοι, παρά τις τεχνολογίες που χρησιμοποιεί η εταιρεία για τη συγκάλυψή τους. Το θέμα αναμένεται να λυθεί δικαστικά.

F-Secure

Νέος ιός έβαλε στόχο το iPhone

Ένας δεύτερος ιός προσέβαλε το λογισμικό του iPhone, σύμφωνα με μελέτη της F-Secure. Ο ιός στοχεύει κυρίως κατοίκους στην Ολλανδία που χρησιμοποιούν τη συσκευή για να πραγματοποιήσουν ηλεκτρονικές συναλλαγές με την τράπεζα ING. Ο ιός έστειλε τους χρήστες σε μια σελίδα αντίγραφο της πραγματικής, όπου έδιναν τους κωδικούς πρόσβασης στο λογαριασμό τους. Ο ιός στοχεύει τους κατόχους κινητών τα οποία έχουν υποστεί τροποποιήσεις που δίνουν τη δυνατότητα στο χρήστη να τρέξει εφαρμογές που δεν έχουν εγκριθεί από την Apple. Όπως επισημαίνει η F-Secure, ο νέος ιός είναι πιο επικίνδυνος από τον πρώτο που προσέβαλε τα iPhone, επειδή φέρει όπως τα botnets, που δημιουργούν μεγάλα δίκτυα υπολογιστών που ελέγχονται από ένα απομακρυσμένο χέρι. Μάλιστα, το γεγονός ότι μπορεί να μεταδοθεί μέσω των δικτύων wi-fi, τον καθιστά ιδιαίτερα επικίνδυνο σε ότι αφορά την εξάλειψή του.

Αναπτυσσόμενες χώρες και ΑΠΕ

Για τους ειδικούς, η έρευνα για την ανάπτυξη ακόμη περισσότερων τεχνολογιών Αναανεώσιμων Πηγών Ενέργειας ή για βελτίωση των ήδη υπαρκτών είναι έτσι κι αλλιώς μονόδρομος από τη στιγμή που, σε παγκόσμιο επίπεδο, ολοένα μεγαλύτερο ποσοστό των αερίων του θερμοκηπίου στο άμεσο μέλλον θα προέρχεται από τις αναπτυσσόμενες χώρες. Χώρες στις οποίες, όμως, ζουν και περίπου 1,6 δισ. κάτοικοι που δεν έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρικό ρεύμα.

Έτσι, αν δεν υπάρξουν πιο φιλικές μέθοδοι ηλεκτροπαραγωγής, «το να ζητήσουμε από αυτούς τους ανθρώπους να μειώσουν τις εκπομπές που προκαλούν θα είναι σαν να τους εξαναγκάζουμε να επιστρέψουν κυριολεκτικά στον Μεσαίωνα», γράφεται χαρακτηριστικά. Πρωτοποριακές λύσεις για την αξιοποίηση των ΑΠΕ χρειάζονται ακόμη περισσότερο στον αναπτυσσόμενο κόσμο, καθώς, όπως προβλέπουν οι επιστήμονες, αυτός είναι που θα αντιμετωπίσει πρώτος τις συνέπειες από τις κλιματικές αλλαγές. Γι' αυτό και μονάδες αφαλάτωσης που θα λειτουργούν με αιολική ενέργεια και θα αντιμετωπίζουν την Ξηρασία -όπως αυτή στο Perth της Αυστραλίας, η οποία καλύπτει τις ανάγκες ενός εκατομμυρίου κατοίκων- είναι κάτι παραπάνω από απαραίτητες.

Με τη βοήθεια ενός αερόστατου γεμάτου από ήλιο, μια ανεμογεννήτρια αιωρείται σε ύψος 200 - 300 μέτρων και με την περιστροφή της, που προκαλείται από ισχυρούς ανέμους, παράγει ηλεκτρική ενέργεια.

Καινοτόμες τεχνολογίες για φθηνή πράσινη ενέργεια

Ανεμογεννήτριες στον αέρα, ανακύκλωση ρύπων, αξιοποίηση των ωκεανών

Του ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

Φανταστείτε μία ανεμογεννήτρια που αιωρείται σε ύψος 200-300 μέτρων με τη βοήθεια ενός αερόστατου γεμάτου από ήλιο και η οποία περιστρέφεται από τους ισχυρούς ανέμους ώστε να παράγει ηλεκτρική ενέργεια, σαφώς φθηνότερη από την κλιμακωτή που προέρχεται από τα θερμοηλεκτρικά εργοστάσια. Αυτή είναι η τεχνολογία που δοκιμάζει η канаδική εται-

Αυτό που λείπει δεν είναι οι πρωτότυπες ιδέες, αλλά ένα παγκόσμιο ταμείο με επαρκή κονδύλια, ώστε να αποδειχθεί στην πράξη αν είναι λειτουργικές και οικονομικά βιώσιμες.

ρεία Magenn Power, μία τεχνολογία που κέρδισε τα φώτα της δημοσιότητας από τα μεγαλύτερα διεθνή μέσα ενημέρωσης, όπως ο Economist, το Scientific American, το CNN και η γαλλική Monde.

Εάν κάτι τέτοιο αναπτυσσόταν έως πριν από μερικές δεκαετίες, ίσως να μη γινόταν γνωστό πέρα από τις τοπικές εφημερίδες. Κάτι που δείχνει πόσο έντονο είναι το τελευταίο διάστημα το ενδιαφέρον των ΜΜΕ, αλλά και της κοινής γνώμης για τις πράσινες τεχνολογίες. Ενδιαφέρον, άλλωστε, που παράγει από μία προφανή αιτία: το γεγονός ότι όλοι λίγο-πολύ συνειδητοποιούμε πως, την ώρα που ο τρόπος ζωής μας έχει γίνει δυσανάλογα ενεργοβόρος, η μόνη λύση είναι να χρησιμοποιήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο και καλύτερα τις αναανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Υπερκάλυψη αναγκών

Κατά συνέπεια, σήμερα κανείς δεν μπορεί να παραμελήσει τα επιστημονικά δεδομένα που δείχνουν ότι το αιολικό δυναμικό σε ύψος μερικών εκατοντάδων μέτρων θα μπορούσε να υπερκαλύψει τις ενεργειακές ανάγκες όλου του πλανήτη. Ακόμη κι αν αποδειχθεί πως η πρόταση της συγκεκριμένης εταιρείας δεν είναι τελικά η ιδανική γι' αυτόν τον σκοπό...

Τέτοιες πρωτότυπες τεχνολογίες ΑΠΕ αποκτούν μάλιστα ιδιαίτερο νόημα σε μια εποχή όπου, όπως όλα δείχνουν, η Διάσκεψη της Κοπεγχάγης δεν πρόκειται να καταλήξει σε μία δεσμευτική παγκόσμια συμφωνία για τον περιορισμό των εκπέμπομενων αερίων του θερμοκηπίου. Και φαίνεται, όπως όλα δείχνουν, ότι η επιστήμη δεν έχει τον τελευταίο λόγο στις τεχνικές αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής. Οχι ότι οι συμβατικές μορφές αξιοποίησης των αναανεώσιμων πηγών ενέργειας έχουν αγγίξει τα όρια των δυνατοτήτων τους. Ήδη, άλλωστε, προτείνονται δίκτυα από ανεμογεννήτριες στη Βόρεια Θάλασσα τα οποία θα κάλυπταν το 13% της τοπικής ζήτησης σε ρεύμα ή έχουν ξεκινήσει να κατασκευάζονται πιακικές μονάδες στη Σαχάρα που θα μπορούσαν να παράγουν το 15%-20% της ενέργειας που χρειάζεται η Ευρώπη.

Ωστόσο, αν χρειάζεται μια τεχνολογική επανάσταση για να αντιμετωπίσουμε τις κλιματικές αλλαγές -όπως έγραφε σε πρόσφατο editorial το περιοδικό Science- παραδείγματα σαν τη Magenn Power δείχνουν πως αυτό που λείπει δεν είναι οι καινοτόμες ιδέες, αλλά ένα παγκόσμιο ταμείο με επαρκή κονδύλια που θα επιταχύνει τη δοκιμή τους και θα διευκολύνει τη μεταφορά τεχνολογίας. Έτσι κι αλλιώς, τέτοιες ιδέες φιλοδοξούν να εκμεταλλευθούν εν πολλοίς αναξιοποίητες μορφές ΑΠΕ: η εταιρεία CETO αναπτύσσει, για παράδειγμα, ειδικές σημαδούρες

πλωτικό αντιδραστήρα που κατασκεύασαν επιστήμονες από τα Εθνικά Εργαστήρια Sandia των ΗΠΑ χρησιμοποιεί την ηλιακή ενέργεια για να μετατρέψει το διοξείδιο του άνθρακα ξανά σε καύσιμο.

οι οποίες ταλαντώνονται από τα ωκεάνια ρεύματα, ενώ η Oceanlix κατασκευάζει τουρμπίνες που περιστρέφονται με την κίνηση των κυμάτων.

Νέες πηγές

Επίσης, άλλες εταιρείες στοχεύουν να χρησιμοποιήσουν πηγές που μέχρι σήμερα δεν υπήρχαν καν στον ενεργειακό χάρτη - όπως η νορβηγική Statkraft, που στοχεύει να αξιοποιήσει τη διαφορά πυκνότητας του βρόχινου νερού με το θάλασσο για να παράγει ρεύμα. Ακόμη και τεχνικές για την ανακύκλωση των ρύπων έχουν προταθεί, σαν τον πλωτικό αντιδραστήρα που κατασκεύασαν επιστήμονες από τα Εθνικά Εργαστήρια Sandia των ΗΠΑ, ο οποίος χρησιμοποιεί την ηλιακή ενέργεια για να μετατρέψει το διοξείδιο του άνθρακα ξανά σε καύσιμο.

Βέβαια, θα αντέτεινε κανείς, οι παραπάνω τεχνικές αργά ή γρήγορα θα δώσουν τη θέση τους σε εμπορικές εφαρμογές, αν αποδειχθούν στην πράξη λειτουργικές και οικονομικά βιώσιμες. Ωστόσο, αυτό το «αργά ή γρήγορα» μάλλον είναι πολυτέλεια όταν η Διακυβερνητική Επιτροπή για τις Κλιματικές Αλλαγές θέτει ως ελάχιστο στόχο τη μείωση των εκπέμπομενων ρύπων μέχρι το 2050 κατά 50%, συγκριτικά με τα επίπεδα του 1990. Στόχος που, όπως δείχνουν σε έκθεσή τους οι Nancy Birdsall και Arvind Subramanian από την οργάνωση Center of Global Development, συγκεντρώνει ελάχιστες πιθανότητες να επιτευχθεί με τον σημερινό ρυθμό προόδου.

ΠΡΟΣΟΧΗ

ΠΛΑΣΤΑ ΔΟΧΕΙΑ ΜΕΛΑΝΗΣ ΚΑΚΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ

2009 Preferred Partner

SAN VANECO COMPUTER SUPPLIES

25 ΧΡΟΝΙΑ ΜΑΖΙ!

ΑΥΤΗ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΑΣ.

Η χρήση πλαστών δοχείων μελάνης επηρεάζει αρνητικά την εικόνα της επιχείρησής σας. Εκτός από μέτρια ποιότητα εκτύπωσης, η χρήση πλαστών δοχείων μελάνης θέτει σε κίνδυνο την λειτουργικότητα του εκτυπωτή σας.

Ωστόσο, μπορείτε εύκολα να διακρίνετε τα πλαστά δοχεία μελάνης. Όταν αγοράζετε ένα δοχείο, αλλά:

- Ελέγξτε την κατάσταση της συσκευασίας, προσέχοντας αν έχει ανοιχτεί ή αλλοιωθεί
- Ελέγξτε αν η επίστρωση ασφαλείας είναι ορθική (όπου υπάρχει)
- Επιλέξτε για τις αγορές σας τους επίσημους προμηθευτές της HP
- Προσέξτε τις ασυνήθιστα χαμηλές τιμές

Εκφραστείτε καλύτερα με αυθεντικά HP αναλώσιμα.

Για περισσότερες πληροφορίες, καλέστε τον αριθμό **22330594** ή στείλτε email στη διεύθυνση info@sanvaneco.com

SAN VANECO - COMPUTER SUPPLIES
 Λεωφόρος Μακαρίου 21, Αγλαντζιά, 2107, Λευκωσία
 Τηλ.: 22330594, Φαξ.: 22333260,
 e-mail: info@sanvaneco.com, Web: www.sanvaneco.com
ALL IN ONE COMPANY computer supplies

© Copyright 2009 Hewlett-Packard Development Company, L.P. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Η HP δέχεται τη διάκριση της προς τους πωλητές της και υποστηρίζει με κάθε τρόπο την εμπιστοσύνη που δείχνουν στην ποιότητα και στην αξιοπιστία των προϊόντων της. Για να αγοράσετε κάποιο προϊόν ή δραστηριότητα, απείτε email στη διεύθυνση: email.support@hewlett.com

ΟΔΗΓΗ ΜΠΑΔΔΑ

Ζωντανά στην LTV!

Πρωτάθλημα Marfin Laiki

Πρωτάθλημα Marfin Laiki

ΟΜΟΝΟΙΑ - ΝΕΑ ΣΑΛΑΜΙΝΑ*

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 18:00 LTV

ΑΕΛ - ΑΠΟΕΛ*

ΔΕΥΤΕΡΑ 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 15:00 LTV

Επίσης:

BARCLAYS PREMIER LEAGUE
EVERTON - LIVERPOOL*
ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 15:30 ΑΛΦΑ
ARSENAL - CHELSEA*
ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 18:00 LTV Sports1
BUNDESLIGA
BAYER 04 LEVERKUSEN - VfB STUTTGART
ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 16:30 LTV Sports2

SUPER LEAGUE ΕΛΛΑΔΟΣ
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ - ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 18:30 ΑΛΦΑ
PRIMERA DIVISION
BARCELONA - REAL MADRID
ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 20:00 LTV Sports1
ATLETICO MADRID - ESPANYOL
ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 22:00 ΑΛΦΑ

*Ζωντανά και στο διαδίκτυο στο www.ltvliveweb.com

CALL CENTRE: 22392239

LTV

Μεταβολές εβδομάδας

X.A.K.

-15,75%

X.A.

-6,86%

Dow Jones

1,28%*

Nasdaq

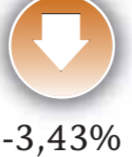
0,89%*

Nikkei

-4,38%

Dax

-3,43%

FTSE 100

-3,13%

Πετρέλαιο

-4,58%

€/ \$

-0,48%

ΣΗΜΕΡΑ

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Οδηγία της Ε.Ε.

αλλάζει τα δεδομένα

Οδηγία-πλαίσιο εγκρίθηκε την περασμένη εβδομάδα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η Οδηγία-πλαίσιο καθιστά τις επικοινωνίες πιο εύλετες αλλά και πιο φθηνές, ενώ την ίδια ώρα εντείνεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των εταιρειών επικοινωνιών. **Σελ. 6**

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Αισθητά μειωμένα κέρδη εισηγμένων

Τα μειωμένα κατά 22,3% κέρδη των εισηγμένων εταιρειών στο ελληνικό χρηματιστήριο κατά το πρώτο εννιάμηνο του 2009 οδηγούν τις επιχειρήσεις σε σκέψεις περικοπής δαπανών, κλεισίματος ζημιωμένων θυγατρικών εταιρειών, καθώς και αναστολής των επενδύσεων. Οι προθέσεις των εταιρειών θα γνωστοποιηθούν τον Δεκέμβριο. **Σελ. 7**

ΕΛΛΑΔΑ

Κακή χρονιά

με καλό φινάλε

Ο εμπορικός κόσμος της Ελλάδας αποζητά να σώσει την «παρτίδα» της φετινής κακής χρονιάς. Η χριστουγεννιάτικη περίοδος παρουσιάζεται ως μια πρώτη τάξεως ευκαιρία για αναθέρμανση του εμπορικού ενδιαφέροντος του καταναλωτικού κοινού, ενώ πολλά στελέχη του ελληνικού λιανικού εμπορίου θεωρούν πως το 2010 θα είναι σαφώς βελτιωμένο. **Σελ. 7**

ΝΤΟΥΜΠΑΪ

Προς νπτώχευση βαδίζει το Εμιράτο

Το πάλαι ποτέ πανίσχυρο, από πλευράς επενδύσεων, Ντουμπάι και ιδανικός προορισμός για ψώνια, ψυχαγωγία και τουρισμό βρίσκεται στα πρόθυρα χρεοκοπίας. Οι κραδασιό από τα τεράστια χρέη διασκευασμένων που έχει σήμερα η κρατική Dubai World κλιμακώνουν ολόκληρο τον Αραβικό Κόλπο. **Σελ. 8**

Επεσε το... σύστημα στο LSE

Στη διάρκεια μιας από τις δυσκολότερες ημέρες για τις ευρωπαϊκές αγορές έτυχε «να πέσει» το σύστημα στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου (LSE). Ενα τεχνικό πρόβλημα πάγωσε τις συναλλαγές επί 3,5 ώρες, γεγονός που ενίσχυσε τη νευρική κατάσταση που είχε ήδη προκαλέσει η εξάμηνη παύση πληρωμών του κρατικού ομίλου Dubai World προς τους πιστωτές του. Το γεγονός ότι το Χρηματιστήριο του Ντουμπάι ελέγχει το 20,56% του Χρηματιστηρίου του Λονδίνου ενίσχυσε τις αρνητικές εντυπώσεις και ανάγκασε τον εκπρόσωπο Τύπου του τελευταίου να δηλώσει απερίφραστα ότι το πρόβλημα δεν σχετίζεται με τον υψηλό όγκο συναλλαγών που προκάλεσε η είδηση.

55 εκατ. ευρώ στα ιδιωτικά σχολεία

Ένας στους πέντε μαθητές μέσης εκπαίδευσης φοιτά σε ιδιωτικό σχολείο

Η ιδιωτική εκπαίδευση στην Κύπρο δεν είναι νέα τάση της εποχής, αλλά διαχρονική αξία που έχει καθιερωθεί στη συνείδηση του κυπριακού και όχι μόνο κοινού. Πολλά παιδιά φοιτούν σε κάποιο ιδιωτικό σχολείο, απόφαση που λαμβάνεται συνήθως από τους γονείς ή κηδεμόνες, οι οποίοι θεωρούν πως η ιδιωτική εκπαίδευση είναι σαφώς πιο ποιοτική από τη δημόσια. Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των ιδιωτικών σχολείων θεωρούνται οι εξω-

σχολικές δραστηριότητες που προσφέρονται στους μαθητές, οι οποίες συμβάλλουν στο να απασχολούνται τα παιδιά σε διάφορα αθλήματα και άλλα αντικείμενα. Τα διδάκτρα φοιτητών κυμαίνονται στα πλείστα σχολεία από πέντε μέχρι έξι χιλιάδες ευρώ ετησίως, ενώ το συνολικό μέγεθος της συγκεκριμένης αγοράς υπολογίζεται σε πέρα από 55 εκατ. ευρώ, και αυτό ισχύει μόνο για τη δευτεροβάθμια ιδιωτική εκπαίδευση. **Σελ. 6**

Συνεχείς βολές κατά ριπάς από Αθαν. Ορφανίδη

Έριξε το γάντι στην κυβέρνηση και κατονόμασε μέλος του Δ.Σ. της Κεντρικής που «προκάλεσε ζημιά στην οικονομία»

Βαρύτατες, συνεχείς και ρητές ήταν οι ριπές που έριξε την περασμένη Παρασκευή κατά της κυβέρνησης ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, Αθανάσιος Ορφανίδης. Κατά τη διάρκεια συνεδρίας της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής, όπου κλήθηκε να καταθέσει σχετικά με τον προϋπολογισμό του 2010, ο κ. Ορφανίδης επανέλαβε – αυτή τη φορά με πιο έντονο τρόπο – τις επικρίσεις και προειδοποιήσεις που είχε εκτοξεύσει και μία εβδομάδα νωρίτερα, κατά τη διάρκεια της συνάντησης της Συμβουλευτικής Οικονομικής Επιτροπής (ΣΟΕ). Ο κ. Ορφανίδης σημείωσε ότι το πιο ανυψωτικό από τα στοιχεία που προκύπτουν για την οικονομία, δεν είναι η σημερινή ύφεση ή το έλλειμμα του 2009, αλλά οι ισχυρές ενδείξεις ότι η Κύπρος μπαίνει σε μία φάση «συνεχών και μεγάλων ελλειμμάτων», ακόμα και σε περιόδους ανάπτυξης. Σημείωσε ότι τα πλείστα από τα μέτρα που λαμβάνονται, αφορούν προσωρινές και μη επαναλαμβανόμενες κινήσεις για μείωση των δαπανών και αύξηση των εσόδων. Έτσι, μπορεί να αντιμετωπίζονται παροδικά κάποια από τα «συμπύσματα» της κυπριακής οικονομίας και

δη των δημοσίων οικονομικών, αλλά δεν στρέφονται τα μέτρα προς τις διαχρονικές και διαρθρωτικές παθογένειες που προκαλούν τα προβλήματα.

Ο κ. Ορφανίδης έκανε αναφορές και στην απόφαση για επίσηυση της καταβολής του ΦΠΑ, στις κινήσεις για το συνταξιοδοτικό, στις αναπτυξιακές δαπάνες, στο κρατικό μισθολόγιο, στην τήρηση της ρευστότητας στην οικονομία και στην έκδοση ειδικών τριετών προγράφων. Για το τελευταίο σημείωσε ότι, ενώ καίριζι την ψήφιση από τη Βουλή του σχετικού νομοσχεδίου, εκτιμά πως εάν το μέτρο είχε ληφθεί νωρίτερα, η μείωση στα επιτόκια που θα προέκυπτε θα ήταν κοντά στο 2% αντί για 1%.

Ανάμεσα στα άλλα, ο κ. Ορφανίδης δεν απέφυγε να κάνει και αναφορές στη δημόσια αντιπαράθεση που εκτυλίχθηκε τους περασμένους μήνες για η οποία αφορούσε τον τρόπο λειτουργίας και την ανεξαρτησία της Κεντρικής Τράπεζας.

Μάλιστα, ο διοικητής της Κεντρικής κατονόμασε και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που, κατά την άποψή του, «προκάλεσε ζημιά στην οικονομία» με δηλώσεις του. **Σελ. 4**

«Μη με προκαλείτε να σχολιάσω τα λογιστικά», είπε για τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις

Η Κομισιόν βλέπει συρρικνωση της κυπριακής οικονομίας

Πρόσφατη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καταδεικνύει τα προβλήματα της κυπριακής οικονομίας, που έρχονται σε

οι οποίες ουσιαστικά χρηματοδοτούν το εμπορικό έλλειμμα του τόπου. Από τα στοιχεία της Κομισιόν φαίνεται ότι από το 2008 οι ρυθμοί υποτίμησης του εγχώριου κεφαλαίου υποχωρούν χρόνο με τον χρόνο, με γοργούς μάλλον ρυθμούς. Ο ρόλος του κράτους σε μια τέτοια συγκυρία είναι πολύ σημαντικός, αφού πρέπει να στοχεύσει στις ζώνες επενδύσεων, με φορολογικά και άλλα κίνητρα. **Σελ. 5**

Κάκιστες οι ενδείξεις από τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

ΑΝΑΛΥΣΗ από τον ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Operation Flashpoint και το τέλος της Ιστορίας

Στη βάση Lejeune στη Ν. Καρόλινα εξελίσσεται η επιχείρηση Flashpoint, με την οποία Αμερικανοί πιζοναύτες εκπαιδεύονται στις αστικές επιχειρήσεις παίζοντας video games. Στις φαβέλες της Βραζιλίας τοποθετήθηκαν ηλεκτρονικοί υπολογιστές στους δρόμους. Στα μεγάλα πανεπιστήμια οι φοιτητές οικονομικών παρακολουθούν εκοινωνικές οικονομικών «παίζοντας» τους Κεντρικούς Τραπεζίτες, τους υπουργούς Οικονομικών ή τους χρηματιστές. Στη Νέα Υόρκη, μεγάλη εταιρεία προγραμματιστών αναζητά απόφοιτους πολιτικών επιστημών από τα «καλά» πανεπιστήμια για να παίξουν ένα video game που έχουν αναπτύξει με στόχο «να εκπαιδευτούν οι αντιπολιτευόμενοι σε δικτατορικά καθεστώτα». Ο κόσμος αλλάζει.

Όταν το 1992 εκδόθηκε το παρεξηγμένο βιβλίο «Το τέλος της ιστορίας και ο τελευταίος άνθρωπος», αναπτύχθηκε η θεωρία ότι, μετά από μία εξελικτική πορεία χιλιάδων χρόνων, η ανθρωπότητα έχει φτάσει στο τέλος της αναζήτησης ενός συστήματος διακυβέρνησης που να είναι και βιώσιμο και δίκαιο. Οι φιλελεύθερες (ως προς τα δικαιώματα, όχι την οικονομία) δημοκρατίες, υποστήριξε ο Fukuyama, είναι το τέλος της αναζήτησης αυτής. Παρά τις στρεβλώσεις που έγιναν από σχολιαστές που προφανώς αγνόησαν μόνο τον τίτλο του βιβλίου, δεν έχει διαψευσθεί από την αντίθετη άποψη του Huntington, ο οποίος πρόβλεψε τον διαμελισμό του κόσμου σε διάφορα πολιτεύματα στη «Σύγκρουση των πολιτισμών».

Ωστόσο, σήμερα διαφάνονται τα πρώτα

στοιχεία μιας νέας ροπής στην Ιστορία του ανθρώπινου γένους. Η πρόσβαση στο Διαδίκτυο και οι διαδικτυακές τεχνολογίες αλλάζουν τα πάντα. Δεν είναι μάλιστα τυχαίο, που η πρόσβαση στο Διαδίκτυο προστατεύεται πλέον ως θεμελιώδες δικαίωμα μετά την ψήφιση σχετικής Οδηγίας από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την περασμένη εβδομάδα.

Πριν από μερικές χιλιάδες χρόνια, ο βασικότερος πόρος παραγωγής ήταν το κινύλι. Με την ανάδειξη της γεωργίας, όμως, η ισχύς μεταποτίστηκε από τους έχοντες ωματική δύναμη στους θρησκευτικούς ηγέτες που «έλεγχαν» τους ημερολογιακούς κύκλους της κοινωνίας και επομένως την παραγωγική ικανότητα της οικονομίας, μέχρι που η ανάπτυξη μεγαλύτερων κοινοτήτων μετατόπισε τις σχετικές τιμές και επέφερε ισχυρότερα ιδιοκτησιακά δικαιώματα. Αυτή η εξέλιξη οδήγησε στον φεουδαρχισμό και στη συνέχεια – με την ανάδειξη του κεφαλαίου κατά τη βικτωριανή εποχή – στον καπιταλισμό. Κάθε φορά, τα πολιτεύματα άλλαζαν «κέντρο βάρους» και βασιζόνταν, για την επιβίωσή τους, στην κοινωνική τάξη που είχε τον έλεγχο του κυριότερου παραγωγικού πόρου: Οι ηγέτες-πολεμιστές, οι θρησκευτικοί ηγέτες, οι γαιοκτήμονες και οι κεφαλαιοκράτες αποτελέσαν, ο καθένας με τη σειρά του, τη «βασική» του πολιτείας του. Υπήρξαν, φυσικά, εξαιρέσεις στην πορεία αυτή, όπως η Ρώμη, το Βυζάντιο και η Οθωμανική Αυτοκρατορία, όπου οι στρατιωτικές ελίτ «διόριζαν» τον εκδότη αυτοκράτορα, ακόμα και μετά την εποχή που η γη είχε μετατραπεί σε κέ-

ντρο της παραγωγής. Η μαρξιστική θεωρία για την πορεία της ανθρώπινης ιστορίας επαληθεύεται.

Σήμερα, η παγκόσμια οικονομία μπαίνει – και φανερά – σε μία νέα φάση. Εδώ και μερικά χρόνια, με την ανάπτυξη της τεχνολογίας, άρχισε να γίνεται λόγος για την «κοινωνία της πληροφορίας». Η παραγωγή, η οποία – σχεδόν χωρίς να το καταλάβει κανένας – μεταποτίστηκε στα χέρια των χρηματιστών, αρχίζει να στηρίζεται στη γνώση και στις πληροφορίες. Ο έκτον της αρκούνης σημαντικές πληροφορίες και την ικανότητα να τις αναλύσει, έχει πρόσβαση στον πιο σημαντικό παράγοντα παραγωγής στην οικονομία.

Αυτό δεν σημαίνει ότι το κεφάλαιο καθίσταται πόρος «δεύτερης κλάσης». Αντιθέτως, παραμένει – και αυτό είναι πασιφανές – κεντρικός παράγοντας στην παραγωγή, όπως εξάλλου και τα ενοίκια παρέμειναν σημαντικό στοιχείο της παραγωγής ακόμα και μέσα στην «καπιταλιστική» εποχή. Ωστόσο, καθίσταται όλο και πιο σημαντικός ο εντοπισμός ταλέντων και η ανάλυση πληροφοριών. Η μαθηματική και κοινωνική ανάλυση, η ανάπτυξη

λογισμικών και η εξεύρεση ανθρώπων που, αφενός, να γνωρίζουν πώς να αναπτύξουν πρωτογενώς δικές τους προσεγγίσεις και, αφετέρου, να τις εφαρμόζουν στα προβλήματα παραγωγής και διάθεσης αγαθών και υπηρεσιών, μετατρέπονται σιγά-σιγά σε επιτακτική ανάγκη των επιχειρήσεων και των κυβερνήσεων. Η ανάλυση του Άνταμ Σμιθ για τον ανταγωνισμό και τις πληροφορίες, επίσης επαληθεύεται. Μάλιστα, η πιο ρεαλιστική μοντελοποίηση συστημάτων, όπως στα εμπορικά video games ποδοσφαίρου (στο football manager), στα πεδία μάχης (όπως το Operation Flashpoint), ακόμα και στο CERN, καθιστά την ανθρώπινη ευφυΐα (και εκπαίδευση) ακόμα πιο απαραίτητη για να αξιοποιηθεί και η τεχνητή νοημοσύνη.

Αυτές οι διαρθρωτικές αλλαγές στην παγκόσμια οικονομία θα έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην υφή των πολιτευμάτων μας. Οι πιο φτωχοί νεαροί στις φαβέλες μπορούν να εντοπιστούν από σχολές, πανεπιστήμια και ποδοσφαιρικές ομάδες. Η προνομιακή πρόσβαση των πλουσίων στην εκπαίδευση και τις πληροφορίες φτάνει σε ένα τέλος. Μαθηματικά κεφάλια, οι νομπελίστες του μέλλοντος και οι μεγάλοι ερευνητές, θα προέρχονται πλέον από όλα τα φράγματα της κοινωνίας, σε αντίθεση με σήμερα, που η μπορούσαζα κατέχει σχεδόν το μονοπώλιο.

Και, με όλα αυτά, οι φιλελεύθερες δημοκρατίες θα αναγκαστούν να προσαρμοστούν σε μία νέα εποχή...

DELIVERY
77 77 83 33
NICOSIA - LIMASSOL
HAVE IT YOUR WAY™

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Η ευθύνη ανήκει στον Πρόεδρο

Τα όσα πολύ σημαντικά ανέφερε ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας σε σχέση με την κατάσταση της κυπριακής οικονομίας έμειναν για ακόμη μια φορά ασχολίαστα από εκείνους που κατέχουν θεσμικά το προνόμιο να διαμορφώνουν την ημερήσια διάταξη της δημόσιας συζήτησης. Στη σύνομη παρέμβασή του, ο διοικητής όχι μόνο επιβεβαίωσε τις δυσμενείς προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κύπρο, αλλά σημείωσε και το γεγονός ότι αυτές έγιναν μη λαμβάνοντας υπόψη την επιδείνωση που καταγράφεται αυτή την περίοδο.

Πρόσθεσε, επίσης, ότι οι προβλέψεις της εποπτικής αρχής, που σύντομα θα δουν το φως της δημοσιότητας, αναμένεται να παρουσιάσουν την πραγματική εικόνα της κυπριακής οικονομίας, η οποία είναι χειρότερη από όσο γνωρίζαμε μέχρι σήμερα. Διαμορφώνεται συνεπώς μια κατάσταση, στην οποία η Κύπρος θα κληθεί τα επόμενα χρόνια να παρακολουθεί την οικονομική εξέλιξη της ευρωζώνης από τη θέση του ουραγού.

Εκείνο, όμως, που σύμφωνα με τον διοικητή προκαλεί ανησυχία, δεν είναι η μεταβολή των οικονομικών δεικτών προς το χειρότερο, αλλά ό,τι συνάγεται από αυτή την επιδείνωση και χαρακτηρίζεται ως «δομική φύση αδυναμίας του προϋπολογισμού», οι οποίες εάν δεν εξαλειφθούν θα μας οδηγήσουν σε διαχρονικά υψηλά ελλείμματα, μετατρέποντάς μας σε μόνιμο «πελάτη» της ευρωπαϊκής επιτροπής. Και, ναι, σε αυτή την περίπτωση, κ. Ευαγόρου, θα είναι «το τέλος του κόσμου» και αν δεν μας πιστεύετε, μια γρήγορη ματιά στην ελληνική οικονομική αρθρογραφία θα σας πείσει.

Οι εισηγήσεις του διοικητή για βελτίωση της συγκυρίας, αν και παρουσιάζονται πλάγιως προκειμένου να μη δημιουργήσουν ακραία αντιπαράθεση με τους κυβερνώντες, είναι άκρως διακριτές από τον υποψιασμένο αναγνώστη. Σύμφωνα με αυτές, η κυβέρνηση θα πρέπει να απεμπολήσει τον ρόλο του λογιστή, που έχει αναλάβει σε μια προσπάθεια να «φτιάξει» τα βιβλία, με στόχο τη δημιουργία εντυπώσεων, και να ασχοληθεί επιτέλους με τη χάραξη οικονομικής πολιτικής.

Η οικονομία αυτή την περίοδο χρειάζεται στόχευση για μια διατηρήσιμη έξοδο από την κρίση και όχι λογιστικές μανούβρες που απλά σπράχνουν το πρόβλημα μπροστά. Αυτό θα ήταν λογικό αν η κυβέρνηση βρισκόταν στο τέλος της θητείας της και επιδίωκε να φορτώσει τα προβλήματα στους επόμενους. Κάτι τέτοιο όμως δεν συμβαίνει, εκτός βέβαια και αν στηρίζονται σε σενάρια που εμείς σήμερα αδυνατούμε να αντιληφθούμε.

Σε κάθε περίπτωση, ο διοικητής προτείνει αύξηση των δαπανών εκείνων που θα έχουν το μεγαλύτερο δυνατό αναπτυξιακό αποτέλεσμα. Την ίδια στιγμή, απαιτείται τέτοια διαρθρωτική παρέμβαση από μέρους της κυβέρνησης, που θα προκαλέσει τη βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Τρίτο σημείο, και εξίσου σημαντικό, αποτελεί η περιστολή της σπατάλης μέσα από το νοικοκυρέμα των δημοσίων λογαριασμών – εκεί δηλαδή που εμφανίζονται μη παραγωγικές δαπάνες. Αυτό, σύμφωνα με τον διοικητή, αποτελεί το μείγμα εκείνων των πρωτοβουλιών που θα επιτρέψουν στην κυβέρνηση αφενός να προστατεύσει τη χώρα από μεγαλύτερες περιπέτειες και αφετέρου να κρατήσει ψηλά την παντιέρα του κοινωνικού κράτους, την οποία, ενώ από την πρώτη μέρα ευαγγελίζεται, την ίδια ώρα υποσκάπτει με τις άστοχες ενέργειές της (το τελευταίο σκόλο δικό μας).

Το ζητούμενο βέβαια παραμένει: Ποιος είναι εκείνος ο φορέας που θα σχεδιάσει και εν συνεχεία θα εφαρμόσει τις συγκεκριμένες πρωτοβουλίες; Η απάντηση κατά την άποψή μας είναι μία και μοναδική και όχι διλημματική, όπως συχνά εμφανίζεται. Την ευθύνη έχει η παρούσα κυβέρνηση και συγκεκριμένα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο οποίος καλείται, αφού συσχεφθεί με τους επιτελείς του, να παρουσιάσει έναν οδικό χάρτη εξόδου από την οικονομική ύφεση.

Το συγκεκριμένο πολύ σημαντικό βήμα μπορεί να ακολουθήσει ένας δεύτερος κύκλος διαβουλεύσεων με τα πολιτικά κόμματα και άλλους οργανωμένους φορείς με στόχο τη μέγιστη δυνατή συναίνεση και σύνθεση. Σε καμία όμως περίπτωση η ανάγκη για συναίνεση δεν μπορεί και δεν πρέπει να αποτελεί άλλοθι για την απραξία που παρατηρείται. Σε ένα προεδρικό σύστημα ο λαός εκλέγει τον πρόεδρο που πιστεύει ότι είναι σε θέση να χειριστεί όλα τα θέματα που αφορούν το κράτος. Σε αυτόν θα στραφεί στο τέλος για την αναζήτηση ευθυνών, όταν τα πράγματα θα έχουν στραβώσει. Ούτε στον υπουργό Οικονομικών ούτε στην αντιπολίτευση ούτε καν στα συγκυβερνώντα κόμματα.

ystavrinides@gmail.com

ΔΗΚΤΗΣ

Νέοι φόροι;

Η στήλη μαθαίνει ότι, πέρα από τις πιέσεις που θα δεχθεί η Κύπρος από προδιαγραφόμενη επιτήρηση της Ε.Ε., θα πρέπει να αναμένονται και νέοι φόροι. Παρά το γεγονός ότι η κυβέρνηση έχει υποσχεθεί ότι δεν θα επιβάλει νέους φόρους, η υπόσχεση δεν θα αθετηθεί «οικειοθελώς», αλλά μόνο κατόπιν... παραινέσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το περίεργο είναι πως πολλοί το αναμένουν ήδη, αλλά εξακολουθούν να υπόσχονται πως δεν θα επιβληθούν νέοι φόροι, αφού η δικαιοσύνη είναι ήδη έτοιμη.

«Άλλο τα στοιχεία»

Τον προβληματισμό εξέφρασε ο πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής στον εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της επιτροπής την περασμένη Παρασκευή. «Δεν κατάλαβα ακόμα πώς και γιατί τα επιτόκια του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης είναι υψηλότερα από αυτά των τραπεζών». Στην αντίδραση του Σταύρου Ευαγόρου, ο κ. Παπαδόπουλος απάντησε ότι «υπάρχουν στοιχεία», για να πάρει πληρωμένη απάντηση: «Άλλο τα στοιχεία...». Ο Δήκτης το είχε πει: Πέτρα του δυνει, επικειρήμη γίνεται...

Λάθος πόρτα;

Στις εννέα το πρωί ήταν ορισμένη η συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικών στη Βουλή την περασμένη Παρασκευή. Καθόκτων, ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας που ήταν προσκεκλημένος της επιτροπής έφτασε έτοιμος στις 8:50 π.μ., αλλά βρήκε άδεια την αίθουσα. Μάλιστα, ρωτούσε τους (δύο) δημοσιογράφους που ήταν παρόντες μήπως έκανε λάθος ώρα ή αίθουσα. Για την ιστορία, πρώτος βουλευτής που έφτασε ήταν ο Αβέρωφ Νεοφύτου στις 9:00 π.μ. και ο πρόεδρος της επιτροπής, Νικόλας Παπαδόπουλος λίγο μετά...

Λάθος πόρτα...

Σε μία τόσο σημαντική συνεδρία, αζίζει να σημειωθεί ότι μέρος έλαβαν μόνο οι βουλευτές Αβέρωφ Νεοφύτου, Μαρία Κυριακού, Σταύρος Ευαγόρου, Δημήτρης Συλλούρης και Νικόλας Παπαδόπουλος (δηλαδή το 50% των μελών). Με εξαίρεση τους δύο βουλευτές του ΔΗΣΥ και τον πρόεδρο της επιτροπής, οι υπόλοιποι, μάλιστα, αποχώρησαν νωρίς. Δυστυχώς, δεν επεδείξαν οι βουλευτές – ως σύνολο – το απαιτούμενο ενδιαφέρον για το quo

Κατάφερε να γυρίσει πάλι το παιχνίδι ο Ανδρέας Βγενόπουλος. Ενώ ήταν θύμα του Ντουμπάι, φαίνεται ότι τους ετοιμάζει κίνηση ματ.

vaδής της οικονομίας. Και μετά μας φτάνει μόνο ο Σταυράκης...

Προς τιμήν του

Όμως, για να είμαστε δίκαιοι, από τα πιο πάνω σκόλια διασώζεται ο Σταύρος Ευαγόρου, ο οποίος, ενώ είχε σοβαρό λόγο για να αποσυρθεί, παρακάθισε σε μεγάλο μέρος της συνεδρίας. Δεν γνωρίζουμε τις ακριβείς λεπτομέρειες που τον ανάγκασαν να καθυστερήσει, αλλά σεβόμαστε την παρουσία του στην επιτροπή και τον ευχαριστούμε για την ευσυνειδησία που δείχνει στη δουλειά του (μας).

e-procure this...

Το σύστημα e-procurement τέθηκε σε λειτουργία και επίσημα την πρώτη του τρέχοντος μηνός. Πρόκειται για ένα σημαντικό βήμα, που η Κύπρος έπρεπε να κάνει στα πλαίσια των υποχρεώσεών της προς την Ε.Ε., αλλά αζίζει να σημειωθεί ότι από το Υπουργείο Οικονομικών έγινε εξαιρετική δουλειά στην προετοιμασία της ιστοσελίδας και των προδιαγραφών.

Δυστυχώς, όμως, φαίνεται ότι πολλά κρατικά τμήματα δεν γνωρίζουν (όπως Φοιτητών) για τη λειτουργία της ιστοσελίδας. Την περασμένη εβδομάδα, φίλος του Δήκτη επισκέφθηκε τις κρατικές αποθήκες, με τα έγγραφα του e-procurement παραμόσχα, αλλά ήταν ο μόνος που γνώριζε την ιστοσελίδα. Καλή η δουλειά του Υπουργείου Οικονομικών, αλλά τους έχουμε «κρεμάσει» άλλοι.

Το αντιστρέφει...

Μετά την επίσημη ανακοίνωση του προαναγγελλέντος «θανάτου» της οικονομίας του Ντουμπάι, η «θυγατρική» MIG προχώρησε με μία ανακοίνωση όλο υπονοούμενα. Πρώτα, δήλωσε ότι ουδεμία επίπτωση δεν έχει το θέμα του Ντουμπάι στην εταιρεία. Μετά σημειώνει πως «στρατηγικοί μέτοχοι της MIG έχουν εκφράσει τις καλύτερες προθέσεις τους να αγοράσουν τις μετοχές της Dubai Financial Group». Μάλιστα, «οι προθέσεις αυτές έχουν ήδη κοινοποιηθεί στην "Dubai Financial Group" και αναμένεται απάντησή της». Με άλλα λόγια, ενώ όλοι φοβόταναν ότι τα προβλήματα του Ντουμπάι θα αποδο-

μήσουν την MIG, η MIG ανακοίνωσε ότι θα αποδομήσει το Ντουμπάι ...

Άλλοι ήταν το ζήτημα

Της εκλογής του προέδρου της Ε.Ε. και της υπάτου εκπροσώπου ή υπουργού Εξωτερικών προηγήθηκε ένα πολύ ενδιαφέρον «οικονομικό» παρασκήνιο. Το μάθαμε από δικό μας πρώην υπουργό που γνωρίζει πολύ καλά την Ευρώπη και τα διπλωματικά της παίγνια. Ενώ όλοι ανέμεναν ότι θα παιζόταν ένα διπλωματικό θρίλερ εκ των προτέρων, το κινεζοφιλικό της Ε.Ε. τα κατάφερε και οι 27 ηγέτες περιόριστκαν μόνο στο δέιπνο. Η εξέλιξη ήταν ότι από τη στιγμή που για την προεδρία αποκλείστηκε μια ισχυρή προσωπικότητα όπως αυτή του Τόνι Μπλερ και που οι Γερμανοί εξασφάλισαν τη δέσμευση ότι στη θέση του Γάλλου Τρισέ ως διοικητή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την επόμενη θητεία θα την πάρει ο «δικός τους», τα υπόλοιπα κύλησαν άνευ εκπλήξεων.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

23% των νοικοκυριών στην Κύπρο τα «φέρνει βόλα» με δυσκολία, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του Ευρωβαρόμετρου. Άλλο 23% τα καταφέρνει με ευκολία και 54% με λίγη δυσκολία.

1.667 μέτρα είναι το συνολικό μήκος σάρκας από ανθρώπινες μύτες που έχει αφαιρεθεί από πρόσωπα Αμερικανών από πλαστικούς χειρουργούς το 2008, σύμφωνα με το περιοδικό Harper's.

2,16% έχει μειωθεί η απασχόληση στο λιανικό εμπόριο στην Κύπρο το δεύτερο τρίμηνο του 2009, σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο πέρσι. Σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία της Eurostat, ο μέσος όρος μείωσης στην Ευρώπη ήταν 1,12%.

800.000 άτομα αναμένεται ότι θα χάσουν τη δουλειά τους στη Γαλλία μεταξύ του 2009 και του 2010. Το κυριακάτικο περιοδικό της γαλλικής εφημερίδας Figaro υπολογίζει την ανεργία να φτάσει στα 10,6% στο τέλος του 2010.

150% είναι η αύξηση των δαπανών για ασφάλιση υγείας στις ΗΠΑ από το 2000 μέχρι το 2009, σύμφωνα με έρευνα της Towers Perrin που δημοσιεύεται στο περιοδικό BusinessWeek. Κατά την ίδια περίοδο, οι μισθοί στις ΗΠΑ αυξήθηκαν λιγότερο από 40%.

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΜΑΥΡΟΥ

Έχει η Κύπρος σχέδιο;

Να δημιουργήσουμε ένα φόρουμ επαγγελματιών, για να κτίσουν ένα νέο τουριστικοοικονομικό μοντέλο

στην πλεύση και τέλος, ουδείς πρότεινε κάτι νέο στους τελικούς χρήστες των τουριστικών μας προϊόντων.

Την ίδια στιγμή που οι ανταγωνιστές της Κύπρου προσφέρουν συγκρίσιμες ή και καλύτερες τιμές για ένα αναβαθμισμένο προϊόν, είναι φανερό η έλλειψη ηγεσίας στον δικό μας τουρισμό. Δεν αναφερόμαστε όμως στην πολιτική ή θεσμική ηγεσία, αφού τέτοιου είδους εξουσίες κατέχουμε αρκούντως πολλές στην Κύπρο. Έχουμε, ωστόσο, έλλειψη επαγγελματικής ηγεσίας, που να οραματιστεί μια τουριστική βιομηχανία και έναν τουριστικό προορισμό στην υπηρεσία του πελάτη, του τουρίστα σαν άτομο και όχι σαν στατιστικό στοιχείο.

θεωρείται αεροπορική εταιρεία κύρους, εάν δεν αγγίζει τα αεροδρόμια της Κύπρου;

Αυτή η στάση θυμίζει την εκκεντρικότητα του σουρεαλιστή Καταλανού καλλιτέχνη Σαλβαδόρ Νταλί, ο οποίος είπε ότι οι Καταλανοί πρέπει να τα έχουν όλα δωρεάν στον κόσμο, επειδή είναι οι «εφευρέτες της αλήθειας». Έτσι και οι Κύπριοι, ως εφευρέτες του τουρισμού, έχουν δικαίωμα να παίρνουν το πιο ψηλό τίμημα για τις τουριστικές υπηρεσίες που προσφέρουν.

Είναι ξεκάθαρο ότι χρειαζόμαστε σχέδιο, αλλά δεν έχουμε αρχιτέκτονα. Γι' αυτό προτείνω τη δημιουργία ενός φόρουμ από επαγγελματίες χωρίς επαγγελματικές κάρτες, από ανθρώπους και όχι από φορείς, από άτομα που ζουν από τον τουρισμό χωρίς ψηφιοθηρικά, προσώπικά και οικονομικά συμφέροντα και που θέλουν να αφήσουν ένα εξασφαλισμένο μέλλον στα παιδιά τους. Με γνώμονες την τεχνολογική καινοτομία, την εμπειρία, τον στρατηγικό σχεδιασμό, την καινοτομία προϊόντων και υπηρεσιών και με ξεκάθαρο ηγετικό ρόλο, να φτιάξουν ένα νέο τουριστικοοικονομικό μοντέλο που να έχει ως ρητό στόχο την αλλαγή πορείας του τουριστικού κλάδου, για να μας βγάλει από τον μόνιμο πια – κατήφορο που έχουμε πάρει συλλογικά.

Αυτό είναι μόνο δυνατόν να γίνει λαμβάνοντας υπόψη τι έχουν κάνει άλλοι προορισμοί, αναλύοντας τις τάσεις του σημερινού και αυριανού καταναλωτή και λαμβάνοντας υπόψη την αιεφόρο ανάπτυξη της κοινωνίας. Τέτοια φώτα θα μας δώσουν στις 11 και 12 Φεβρουαρίου 2010 στην Λεμεσό οι έντεκα ομιλητές που θα έρθουν από το εξωτερικό για το 2ο Τουριστικό Φόρουμ (E-Tourism Forum Cyprus).

Ο Πέτρος Μαύρος είναι σύμβουλος τουρισμού και διευθύνων σύμβουλος στην εταιρεία Avantless Ltd.

Πρόγραμμα Καρτών Winday-Wednesday

Επιτέλους Τετάρτη!

€2.000
για έναν υπερπυρερό
ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ

I ♥ winday wednesday

800 ALPHA

ALPHA BANK

Eurobank EFG

Γίνε μέλος μιας δυναμικής ομάδας!

Άριστες προοπτικές επαγγελματικής σταδιοδρομίας στον τραπεζικό τομέα

Μετά από δύο χρόνια επιτυχημένης παρουσίας στην Κύπρο και λόγω της επέκτασης των δραστηριοτήτων της η Eurobank EFG Κύπρου, μέλος του Ομίλου Eurobank EFG, επιθυμεί να προσλάβει άτομα για την κάλυψη των πιο κάτω αναγκών στελέχωσης. Οι θέσεις απευθύνονται σε φιλόδοξα και δυναμικά άτομα που μπορούν να ανταποκριθούν στις προκλήσεις του τραπεζικού τομέα και να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες ανάπτυξης και εξέλιξης που προσφέρει η Τράπεζα. Οι θέσεις θα έχουν ως έδρα τη Λευκωσία, εκτός όπου αναφέρεται διαφορετικά.

Απαιτούμενα προσόντα

Περιφερειακός Διευθυντής Πάφου (EFG/01)

- Πτυχίο Πανεπιστημίου στη Διοίκηση Επιχειρήσεων ή στα Χρηματοοικονομικά ή άλλο συναφή κλάδο
- Τουλάχιστον 10 χρόνια προϋπηρεσία στον τραπεζικό χώρο με εμπειρία στη διεύθυνση καταστημάτων ή / και τις δανειοδοτήσεις. Εμπειρία σε διευθυντική θέση είναι απαραίτητη

Λειτουργός Οικονομικής Διεύθυνσης (EFG/02)

- Μέλος του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου
- Τουλάχιστον 5 χρόνια προϋπηρεσία (post qualification experience) σε αντίστοιχη θέση σε χρηματοοικονομικό οργανισμό ή σε διεθνή ελεγκτικό οίκο

Λειτουργός Συμμόρφωσης (Compliance Officer) (EFG/03)

- Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών στα Νομικά / Λογιστική / Χρηματοοικονομικά ή άλλο συναφή κλάδο
- 3 χρόνια προϋπηρεσία σε αντίστοιχη θέση σε χρηματοοικονομικό οργανισμό ή σαν Νομικός Σύμβουλος

Λειτουργός Διαχείρισης Κινδύνων (Risk Management Officer) (EFG/04)

- Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών στον τομέα Διαχείρισης Κινδύνων / Χρηματοοικονομικών / Μαθηματικών ή άλλο συναφή κλάδο
- 3 χρόνια προϋπηρεσία σε αντίστοιχη θέση σε χρηματοοικονομικό οργανισμό

Εσωτερικός Ελεγκτής (EFG/05)

- Πτυχίο Πανεπιστημίου σε Οικονομικά / Λογιστική / Χρηματοοικονομικά ή άλλο συναφή κλάδο
- 3 χρόνια προϋπηρεσία σε αντίστοιχη θέση σε χρηματοοικονομικό ή άλλο οργανισμό ή εμπειρία ως Ελεγκτής ή Σύμβουλος σε διεθνή ελεγκτικό οίκο
- Μέλος του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν
- Η θέση περιλαμβάνει ταξίδια στις χώρες όπου ο Όμιλος Eurobank EFG έχει παρουσία

Λειτουργός Δανειοδοτήσεων – Διεθνείς Επιχειρήσεις (International Credit) (EFG/06)

- Πτυχίο Πανεπιστημίου σε Οικονομικά / Λογιστική / Χρηματοοικονομικά ή σε άλλο συναφή κλάδο. Επαγγελματικός τίτλος (ACA / ACCA / άλλος αντίστοιχος τίτλος) θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν
- 5 χρόνια προϋπηρεσία σε αντίστοιχη θέση. Εμπειρία σε δανειοδοτήσεις διεθνών επιχειρήσεων είναι απαραίτητη

Λειτουργός Ανάπτυξης Ηλεκτρονικής Τραπεζικής και Εναλλακτικών Δικτύων Εξυπηρέτησης Πελατών (EFG/07)

- Πτυχίο Πανεπιστημίου στους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές (Computer Science) / Διοίκηση Επιχειρήσεων ή άλλο συναφή κλάδο
- 2 χρόνια προϋπηρεσία σε αντίστοιχη θέση σε άλλο τραπεζικό οργανισμό

Λειτουργός Ανθρώπινου Δυναμικού (EFG/08)

- Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού ή άλλο συναφή κλάδο
- 3 χρόνια σχετικής προϋπηρεσίας σε Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού. Εμπειρία στον τραπεζικό τομέα θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν

Λειτουργός Marketing (EFG/09)

- Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών στο Marketing / Επικοινωνία ή άλλο συναφή κλάδο
- 3 χρόνια σχετικής προϋπηρεσίας σε Τμήμα Μάρκετινγκ ή στον τομέα της Διαφήμισης. Εμπειρία στον τραπεζικό τομέα θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν
- Εμπειρία στην εταιρική επικοινωνία (corporate communications) θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν

Λειτουργός Τμήματος Τεχνολογίας & Πληροφορικής (IT Officer) (EFG/10)

- Πτυχίο Πανεπιστημίου στους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές (Computer Science) ή/και Πτυχίο Ηλεκτρολόγου Μηχανικού (Electrical Engineering)
- 3 χρόνια προϋπηρεσίας σε τραπεζικές εφαρμογές ή συστήματα πληροφορικής ή δίκτυα

Λειτουργός Ανάπτυξης Εργασιών – Τομέας Διεθνών Δραστηριοτήτων (EFG/11)

- Πτυχίο Πανεπιστημίου σε Τραπεζικά / Χρηματοοικονομικά / Διοίκηση Επιχειρήσεων ή άλλο συναφή κλάδο
- 3 χρόνια σχετικής προϋπηρεσίας στο χρηματοοικονομικό τομέα. Εμπειρία σε διαδικασίες ανοίγματος λογαριασμών για διεθνείς επιχειρήσεις είναι απαραίτητη
- Γνώση της Ρωσικής γλώσσας θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν

Γραφείο Αντιπροσωπείας Μόσχας – Λειτουργός Εξυπηρέτησης – Μόσχα (EFG/12)

- Πτυχίο Πανεπιστημίου σε Τραπεζικά / Χρηματοοικονομικά / Διοίκηση Επιχειρήσεων ή άλλο συναφή κλάδο
- Εμπειρία τουλάχιστον 2 χρόνων σε τραπεζικό οργανισμό
- Άριστη γνώση της Ρωσικής γλώσσας

Λειτουργοί Καταστημάτων (Banking Centre Officers) – Λευκωσία, Λεμεσός, Πάφος (EFG/13)

- Απολυτήριο αναγνωρισμένης Σχολής Μέσης Εκπαίδευσης με γενικό βαθμό 17/20 και άνω ή 85% και άνω
- Πτυχίο Ανώτερης Εκπαίδευσης (Δίπλωμα) ή Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης (Bachelor Degree) ή Τίτλος AIB ή ACIB θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν
- 2 χρόνια προϋπηρεσία σε αντίστοιχη θέση σε άλλο τραπεζικό οργανισμό

Άλλα προσόντα και προϋποθέσεις για όλες τις θέσεις

- Ικανότητες γραπτής και προφορικής επικοινωνίας και ομαδικότητας
- Οργανωτικές και αναλυτικές ικανότητες
- Επαγγελματισμός και ακεραιότητα χαρακτήρα
- Ενεργητικότητα
- Πιστοποιητικό επιτυχίας σε εξετάσεις αγγλικής γλώσσας. Γίνονται αποδεκτά τα ακόλουθα:
  - GCE O'level English Language – Minimum Grade C
  - TOEFL – 550 βαθμοί και άνω (paper-based) ή 213 και άνω (computer-based) ή 79 και άνω (internet-based)
  - IELTS – 6 Βαθμοί και άνω
  - First Certificate (Cambridge) – Grade A ή B.

Εξαιρούνται από την προσκόμιση πιστοποιητικού αγγλικής γλώσσας οι απόφοιτοι Πανεπιστημίων / Κολλεγίων όπου η γλώσσα διδασκαλίας ήταν η αγγλική, και οι οποίοι έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 3 χρόνια πλήρους φοίτησης.

- Γνώση επιπρόσθετων ξένων γλωσσών θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν
- Άριστη γνώση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (MS Office)

Απολαβές και ωφελήματα

Προσφέρονται ελκυστικά πακέτα απολαβών και ωφελημάτων ανάλογα με τα προσόντα και την προηγούμενη πείρα καθώς και προοπτικές ανέλιξης και ανάπτυξης σε ένα δημιουργικό εργασιακό περιβάλλον. Εάν ο υποψήφιος εργάζεται σε άλλο τραπεζικό οργανισμό, θα αναγνωριστεί η συνέχεια υπηρεσίας του για σκοπούς συνταξιοδοτικών ωφελημάτων.

Υποβολή αιτήσεων

Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να συμπληρώσουν το ειδικό έντυπο αίτησης πρόσληψης το οποίο μπορούν να προμηθευτούν από την ιστοσελίδα της εταιρείας www.pwc.com/cy/careers.

Οι αιτήσεις θα πρέπει να υποβληθούν το αργότερο μέχρι τη **Δευτέρα, 7 Δεκεμβρίου 2009** στην ηλεκτρονική διεύθυνση EFGRecruitment@cy.pwc.com. Μόνο αιτήσεις που θα υποβληθούν ηλεκτρονικά θα γίνουν αποδεκτές.

Σημειώσεις

- Όλες οι αιτήσεις θα τύχουν εμπιστευτικού χειρισμού
- Αιτήσεις οι οποίες δε θα είναι πλήρως συμπληρωμένες ή θα λαμβάνονται μετά την ημερομηνία που ορίστηκε πιο πάνω, θα αγνοούνται
- Οι υποψήφιοι που θα προσληφθούν θα πρέπει να είναι σε θέση να παρουσιάσουν πρωτότυπα πιστοποιητικά
- Θα ενημερωθούν τηλεφωνικώς ή/και γραπτώς μόνο οι υποψήφιοι που ανταποκρίνονται στις ανάγκες του πελάτη

Εχεμύθεια

Αντικειμενική Αξιολόγηση

Επαγγελματισμός

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Ο βασιλιάς είναι γυμνός

Λάβρος ο διοικητής, ενώ έκανε και αναφορές σε λογιστικές πράξεις που δεν έχουν λογική

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΙΣΙΑΝΗ

Βαρέα πυρά κατά της κυβέρνησης εξαπέλυσε ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, Αθανάσιος Ορφανίδης, κατά τη διάρκεια τετράωρης συνεδρίασης της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής την περασμένη Παρασκευή. Σε όλα σχεδόν τα μέτωπα της οικονομίας, κατέδειξε ευθύνες για τη γενικότρω νοοτροπία που διέπει την πολιτική της κυβέρνησης, η οποία δεν έχει στηρίξει την οικονομία. Κατά τον κ. Ορφανίδη, όλα τα ουσιαστικά μέτρα που λαμβάνονται είναι προσωρινού χαρακτήρα και αφήνουν άλυτα μακροπρόθεσμα προβλήματα που θέτουν σε κίνδυνο τη δημοσιονομική ευρωστία της Κύπρου. Μάλιστα, όταν του ζητήθηκε να κάνει δικές του προτάσεις για τις διαρθρωτικές αλλαγές, οι οποίες επέμεινε πως είναι απαραίτητες, έριξε το γάντι και στην ίδια τη Βουλή, σημειώνοντας ότι «δικά τους» είναι η ευθύνη για τις τομές που απαιτούνται.

Δημοσιονομικό

Σύμφωνα με τον κ. Ορφανίδη, το σημαντικό δημοσιονομικό έλλειμμα δεν αποτελεί σημαντικό πρόβλημα, ακόμα και εάν αυτό βρίσκεται εκτός του ορίου του 3% του ΑΕΠ, με αποτέλεσμα να προκύψει επιπρόσθετος Κόπρος κάτω από τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος.

Αντίθετα, ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας εντοπίζει σοβαρά μακροπρόθεσμα προβλήματα στην οικονομία, τα οποία, μάλιστα, κατά τον ίδιο, θέτουν υπό αμφισβήτηση τη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών. Επαναλαμβάνοντας την προειδοποίηση που έστειλε και πριν από δύο εβδομάδες στη Συμβουλευτική Οικονομική Επιτροπή (ΣΟΕ), ο κ. Ορφανίδης σημείωσε ότι, ενώ τα δημοσιονομικά ελλείμματα εν καιρώ ύφεσης μπορούν να θεωρηθούν αποδεκτά, το ίδιο δεν ισχύει και για τα αυξανόμενα ελλείμματα σε καιρό οικονομικής ανάπτυξης.

Όπως πιας η αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος, όπως προβλέπεται για το 2010 και το 2011, όταν θα καταγράφεται και ανάκαμψη της οικονομίας, αποτελεί αδιάσπαστο στοιχείο ότι το πρόβλημα της οικονομίας σήμερα δεν αφορά τόσο την οικονομική ύφεση, όσο τον τρόπο με τον οποίο αντέδρασε το κράτος. Η αντίδραση της κυβέρνησης εστιάζεται στην εξασφάλιση προσωρινών και μη επαναλαμβανόμενων εσόδων και περικοπών στις δαπάνες, από τα οποία μπορεί να εξασφαλιστεί μείωση του δείκτη του δημοσιονομικού ελλείμματος, όχι όμως και διόρθωση των μακροπρόθεσμων παθολογιών στην οικονομία. Με τις δηλώσεις του, ο κ. Ορφανίδης ουσιαστικά επισημαίνει ότι η δημοσιονομική πολιτική αντιμετωπίζει τα συμπτώματα της ασθένειας, όχι όμως και την παθογένεια που την προκαλεί.

Μεσοπρόθεσμα

Σημαντικά ήταν η επιμονή του κ. Ορφανίδη ότι ο προϋπολογισμός δεν μπορεί να αξιολογηθεί πλήρως ως έχει, διότι δεν επιρρέει μεσοπρόθεσμες προβλέψεις ή στρατηγική, με αποτέλεσμα τα πλείστα από τα στοιχεία να είναι αναξιοπύστα στο μακρύ διάστημα. Η πρακτική του ετήσιου προϋπολογισμού χωρίς να υπάρχει πιο μακροπρόθεσμη οργάνωση των δημοσίων δαπανών και έργων, απαγορεύει, ουσιαστικά, την αντιμετώπιση των μακροπρόθεσμων προβλημάτων στην οικονομία. Σε αντίθεση με τη συνήθη πρακτική της Ε.Ε., όπου τα δημοσιονομικά πλαίσια, τα Προγράμματα Συγχρηματοδότησης, αλλά και οι συναφείς εθνικές Στρατηγικές για τη Λισαβόνα, συντάσσονται με τριετή ορίζοντα, φέτος δεν έγινε κάτι τέτοιο στην περίπτωση της Κύπρου. Σε αντίθεση με το 2008, πέσει και φέτος δεν έγινε αναθεώρηση του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου της Δημοκρατίας.

Το ζήτημα που έθεσε ο κ. Ορφανίδης έχει σημαντικές προεκτάσεις, αφού τα δύο βασικότερα προβλήματα που θέτουν το δημοσιονομική βιωσιμότητα σε κίνδυνο – το συνταξιοδοτικό και οι δαπάνες για την υγεία – δεν αναμένεται να αντιμετωπιστούν με μακροπρόθεσο τρόπο. Μάλιστα,

Συμπληρωματικό το 2009, ασυμπλήρωτο το 2010

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης στην Επιτροπή, ο Αβέρωφ Νεοφύτου αμφισβήτησε ένα από τα ποσοστά στα οποία κατ'επανάληψη αναφέρεται η κυβέρνηση. Συγκεκριμένα, δήλωσε ότι οι καταναλωτικές δαπάνες του 2009 ήταν 1,297 εκατ. ευρώ και για το 2010 προϋπολογίζονται σε 1,264 εκατ. ευρώ. Έτσι, κατά τον κ. Αβέρωφ, δεν μπορεί να στηριχθεί η δήλωση ότι «οι καταναλωτικές δαπάνες του κράτους «έχουν μειωθεί κατά 14%». Ωστόσο, από την απάντηση του Υπουργείου Οικονομικών, δόθηκε μία εξήγηση. Στους αριθμούς στους οποίους βασίζεται ο υπολογισμός του 14% του Υπουργείου Οικονομικών, συμπεριλαμβάνονται και οι συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του έτους, και συγκεκριμένα τον Ιούνιο. Έτσι, η μείωση των καταναλωτικών δαπανών για το 2010 προκύπτει από το γεγονός ότι στο επόμενο έτος δεν υπολογίζονται όλες οι δαπάνες που θα γίνουν κατά τη διάρκειά του. Μπορεί μεν ο υπολογισμός που χρησιμοποιεί το Υπουργείο Οικονομικών να είναι διαδικαστικά ορθός, αλλά είναι πολιτικά λανθασμένος, αφού μόνο μετά την ψήφιση του συμπληρωματικού προϋπολογισμού του 2010 μπορούν να συγκριθούν τα ποσά. Έτσι, η «μείωση κατά 14%» στις καταναλωτικές δαπάνες δημιουργεί μία επίπλαστη εικόνα, η οποία δεν θα ισχύει στο τέλος του 2010.

όσον αφορά στο ΓΕΣΥ, σημειώνεται ότι έγιναν πρόσφατα από τον αρμόδιο υπουργό δηλώσεις, με τις οποίες η εφαρμογή του Σχεδίου τίθεται χρονικά εντός του 2011. Ωστόσο, με δεδομένες τις σοβαρές ελλείψεις όσον αφορά στη δημοσιονομική ικανότητα του θέματος, προκύπτει πως είτε θα εφαρμοστεί με ημιτελή τρόπο, είτε δεν θα επιτευχθεί ο στόχος. Δεν υπάρχει ολοκληρωμένη μελέτη που να αφορά στις συνολικές δαπάνες των δημοσίων νοσηλευτηρίων, αλλά γίνονται, παρά ταύτα, υπολογισμοί χωρίς να γνωρίζεται κανένας πόσα είναι τα πραγματικά ποσά, κάτι που εξάλλου παραδέχθηκε και ο υπουργός Υγείας.

Ο κ. Ορφανίδης έκανε, επίσης, εκτενείς αναφορές και στο συνταξιοδοτικό. Μάλιστα, σε τοποθέτηση του Σταύρου Ευαγόρου, ότι έχει σημειωθεί πρόοδος ως προς την ευρωστία του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ), ο διοικητής απάντησε ότι η κίνηση που έγινε με το αποθεματικό του ΤΚΑ αφορούσε στη μετακίνηση από ένα καταχρεωμένο ταμείο σε ένα άλλο καταχρεωμένο ταμείο και στη συνέχεια την εκ νέου «εκταμίευση». Ο κ. Ορφανίδης εκφράστηκε με έ-

Ενώ λάμβανε από τους βουλευτές επιβεβαιώσεις για τη στήριξη της ανεξαρτησίας της Κεντρικής Τράπεζας, ο διοικητής της, Αθανάσιος Ορφανίδης, άδειασε σχεδόν όλες τις πολιτικές της κυβέρνησης

ντονο τρόπο για την όλη πράξη που αφορά στο αποθεματικό του ΤΚΑ, λέγοντας «μη προκαλείτε να μιλήσω για τα λογιστικά (της πράξης)».

Έκανε επίσης αναφορά στην ανάγκη για ουσιαστικές διαρθρωτικές αλλαγές στο όλο σύστημα, αφού, σε αντίθετη περίπτωση, θα χρειαστούν «φοβερά» μέτρα, όπως την περαιτέρω αύξηση των εισφορών. «Εκτιμώ την κάποια προσπάθεια που έχει γίνει για βελτίωση, αλλά σίγουρα δεν είναι αρκετή», σημείωσε.

Άλλο ένα «άδειασμα» του κ. Ορφανίδη προς την κυβέρνηση αφορούσε στη λογιστική λογική πίσω από το μέτρο που λήφθηκε σχετικά με την επίθεση της καταβολής του ΦΠΑ από 77 εταιρείες.

Ο κ. Ορφανίδης, λέγοντας ότι τον «παράξεψε η απόφαση», σημείωσε ότι, από τη στιγμή που ο υπολογισμός των εσόδων του κράτους γίνεται με βάση την αρχή της μεταφοράς των εσόδων (accrual basis), η επίθεση της καταβολής του ΦΠΑ δεν θα έχει καμία επίδραση στους δείκτες του δημοσιονομικού ελλείμματος. Επομένως, η απόφαση είναι, κατά τον διοικητή της Κε-

ντρικής, άστοχη, αφού αφαιρεί αφενός ρευστότητα από τον ιδιωτικό τομέα, αλλά δεν εξασφαλίζει αφετέρου κανένα ουσιαστικό όφελος για το κράτος. Μάλιστα, η εξήγηση που έδωσε ο διοικητής, μοιάζει με αντίστροφη αραίωση (crowding out), αφού, μακροσκοπικά, σημαντικό μέρος του συνολικού δανεισμού στην οικονομία «μεταφέρεται» από το κράτος στον ιδιωτικό τομέα, ο οποίος αντιμετωπίζει πάντοτε υψηλότερα επιτόκια από το κράτος.

Μισθολόγιο

Άλλο ένα σημείο για το οποίο ο κ. Ορφανίδης άσκησε κριτική κατά της κυβέρνησης, αφορούσε στα αναπτυξιακά έργα. Σημείωσε ότι το πιο σοβαρό από τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας σχετίζεται με το διοικητικό μισθολόγιο του δημοσίου τομέα, που απορροφά μεγάλα κονδύλια εις βάρος άλλων δαπανών.

Χαρακτηριστικό ήταν το σχόλιό του ότι, ενώ υπάρχουν σοβαρά «δομικά» προβλήματα στις δημόσιες δαπάνες, γίνονται περικοπές από έξοδο που δεν είναι επαναλαμβανόμενα, αλλά δεν παρατηρείται προσπάθεια εξυγίανσης του κρατικού μισθολογίου. Έτσι, κατά τον διοικητή της Κ.Τ., υφίστανται ακόμα τα σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα που προκαλούν δημοσιονομικές ανισορροπίες, και τα μέτρα που έχουν ληφθεί «δεν αποτελούν λύση». Σημείωσε ακόμα πως, σε αντίθεση με άλλες χώρες που τόλμησαν να περιορίσουν την αύξηση των λειτουργικών δαπανών (ακόμα και να μειώσουν μισθούς) με στόχο να χρηματοδοτήσουν αναπτυξιακά έργα, στην Κύπρο συμβαίνει, ουσιαστικά, το αντίθετο.

Έτσι, ο κ. Ορφανίδης τοποθετήθηκε και αναφορικά με την έκδοση ειδικών τριετών ομολόγων. Ερωτηθείς, χαϊρέτισε την ψήφιση από τη Βουλή τις σχετικές νομοθεσίες, αλλά σημείωσε ότι εάν αυτή η κίνηση είχε γίνει νωρίτερα, τότε, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του, η μείωση των επιτοκίων που θα απέφερε το μέτρο θα ήταν κοντά στο 2%, αντί για 1%. Εξέφρασε, επίσης, την εκτίμησή ότι οι καταθέσεις του κράτους στις τράπεζες δεν έχουν αποφέρει κανένα αποτέλεσμα ως προς την τόνωση της ρευστότητας και τη μείωση των επιτοκίων, διότι ήταν βραχυπρόθεσμες και δεν μπορούσαν να αξιοποιηθούν για «χρηματοδότηση» δανειοδοτήσεων από τα κρατικά ιδρύματα.

«Ζημιά προκάλεσαν οι δηλώσεις» είπε ο διοικητής

«Έγινε μεγάλη ζημιά στην οικονομία», σημείωσε ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, Αθανάσιος Ορφανίδης, αναφερόμενος στην αμφισβήτηση των εξουσιών και της ανεξαρτησίας της Κεντρικής Τράπεζας. Μιλώντας κατά τη διάρκεια συνεδρίασης της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής, ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, ενώ έκανε και αναφορές σε λογιστικές πράξεις που δεν έχουν λογική, σημείωσε ότι «οι δηλώσεις των ατόμων που κατέχουν αξιώματα, δόθηκε κακή εντύπωση στους ξένους επενδυτές, με αποτέλεσμα να προκληθούν ζημιές στην οικονομία».

Αξίζει να σημειωθεί ότι μετά την αρχική αυτή τοποθέτηση, ο κ. Ορφανίδης απέφυγε για αρκετή ώρα να απαντήσει σε διευκρινιστικές ερωτήσεις που του απηύθυναν βουλευτές. Ωστόσο, μετά από επίμονες ερωτήσεις, κυρίως από τον αντιπρόεδρο του ΔΗΣΥ,

Αβέρωφ Νεοφύτου, αλλά και από τον πρόεδρο της επιτροπής, Βουλευτή του ΔΗΚΟ, Νικόλα Παπαδόπουλο, αναγκάστηκε τελικά να κατονομάσει μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο με δηλώσεις του υπέσκαψε, κατά τον ίδιο, την εικόνα της Κεντρικής Τράπεζας και έτσι «προκάλεσε ζημιά στην οικονομία».

Η αναφορά του διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, η οποία αφορούσε τον Μάριο Κλείτου, που είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της τράπεζας, προκάλεσε, όπως ήταν φυσιολογικό, αντιδράσεις από βουλευτές, οι οποίοι έθεσαν και το ζήτημα της σύγκρουσης συμφερόντων του κ. Κλείτου, αφού λαμβάνει μέρος στο ανώτατο σώμα της επιτοκίας αρχής της Κύπρου, τη στιγμή που

«Προσωρινά και μη επαναλαμβανόμενα» μέτρα για αύξηση εσόδων και μείωση δαπανών εντόπισε ο κ. Ορφανίδης

εποπτευόμενοι είναι και πελάτες του. Ωστόσο, με δεδομένο το γεγονός ότι ο ίδιος δεν ήταν παρών, κρίθηκε ορθό να ληφθεί η συζήτηση. Όπως εξάλλου σημειώθηκε, η θέση του κ. Κλείτου στο Διοικητικό Συμβούλιο της Κεντρικής Τράπεζας δεν συνεπάγεται εκτελεστικές εξουσίες και επομένως η συζήτηση σχετικά με τη σύγκρουση συμφερόντων είναι αδόκιμη, εφόσον δεν αλλάζουν οι

όροι εντολής του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο διοικητής, όμως, ανέφερε ότι ο κ. Κλείτου, ο οποίος είναι συντάξιμος σε εταιρεία που ασχολείται με τον χρηματοοικονομικό τομέα και έχει ως πελάτες του τράπεζες, «έπρεπε να γνώριζε πόση ζημιά προκαλεί στην οικονομία με αυτές τις δηλώσεις».

Ο ίδιος, πάντως, ξεκαθαρίζει πως δεν έκανε ποτέ δηλώσεις που να υποσκάπτουν την Κεντρική Τράπεζα ως θεσμό. Η επίμαχη δήλωση, που έγινε κατά τη διάρκεια συνέντευξής του στην εφημερίδα «Ο Φιλελεύθερος» τον περασμένο Ιούνιο, ήταν πως ο ίδιος πιστεύει πως «η πολιτική πρέπει να κοιτάξει τη σχετική νομοθεσία [που αφορά τον τρόπο λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας] και να ξεκαθαρίσει τις πρόνοιες».

Παρά το γεγονός ότι στο παρελθόν οι συγκρούσεις σχετικά με την ανεξαρτησία της Κεντρικής Τράπεζας είχαν πάρει διαστάσεις και είχαν συχνά ακόμα και πολιτική χροιά, δεν δίνεται σήμερα συνέχεια στη διαφωνία.

Στο παρελθόν, εκτός από τη διαφωνία μεταξύ του διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας και του υπουργού Οικονομικών, ασφαλείς πληροφορίες αναφέρουν ότι η ανεξαρτησία της Κεντρικής Τράπεζας αποτέλεσε και σημείο εσωτερικών διαφωνιών στο ΑΚΕΛ, όπου υπήρχαν δύο τάσεις. Πέραν τούτου, όμως, πρέπει να σημειωθεί ότι τόσο ο διοικητής όσο και ο κ. Κλείτου έχουν τονίσει σε δηλώσεις τους στην «Καθημερινή» ότι το θέμα είναι λήξαν και πως δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα στο Διοικητικό Συμβούλιο.

ΣΥΝΤΟΜΑ

Μειωμένα κέρδη εννιαμήνου για τις τράπεζες

Η οικονομική κρίση φαίνεται να επηρεάζει σημαντικά την κερδοφορία των τραπεζών, οι οποίες καταγράφουν σημαντική πτώση στα κέρδη εννιαμήνου σε σύγκριση με αυτά της αντίστοιχης περσινής περιόδου. **Marfin Laiki:** Στα 43,9 εκατ. ευρώ περιορίστηκαν τα κέρδη της Marfin Laiki Bank κατά το πρώτο εννιαμήνου του 2009, σε σύγκριση με 323,3 εκατ. ευρώ που παρουσίασε ο όμιλος το αντίστοιχο περσινό εννιαμήνου. Η αύξηση των επισφαλειών και η μείωση των καθαρών εσόδων του ομίλου από τόκους είναι τα βασικά σημεία στα οποία αποδίδεται η χαμηλή κερδοφορία της Marfin Laiki. Η κερδοφορία τριμήνου για τον όμιλο παρουσίασε αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο του έτους. Συγκεκριμένα τα κέρδη κατά το τρίτο τρίμηνο έφτασαν τα 53,6 εκατ. ευρώ σε σχέση με τα 50,3 εκατ. ευρώ που ήταν τα κέρδη για το δεύτερο τρίμηνο του έτους.

Ελληνική Τράπεζα: Κέρδη της τάξης των 14,3 εκατ. ευρώ κατέγραψε κατά το πρώτο εννιαμήνου του 2009 η Ελληνική Τράπεζα σε σχέση με τα 58,6 εκατ. το αντίστοιχο εννιαμήνου του 2008, που αντιστοιχεί σε ποσοστιαία μείωση του 75,6%. Σημαντικός παράγοντας για την υποχώρηση στην κερδοφορία του ομίλου αποτελεί η μείωση του κύκλου εργασιών αλλά και η κακή πορεία των εργασιών του ομίλου στην ελλαδική αγορά. Ο όμιλος καταγράφει μείωση στα αποτελέσματα και το τρίτο τρίμηνο σε σχέση με το δεύτερο τρίμηνο. Ο κύκλος εργασιών της τράπεζας μειώθηκε κατά το πρώτο εννιαμήνου του έτους στα 353,5 εκατ. ευρώ σε σχέση με 393,1 εκατ. ευρώ, που ήταν ο τζίρος του ομίλου το αντίστοιχο περσινό εννιαμήνου.

Eurobank EFG: Στα 280 εκατ. ευρώ διαμορφώθηκαν τα κέρδη του ομίλου Eurobank EFG κατά το πρώτο εννιαμήνου του 2009, παρουσιάζοντας, σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2008, πτώση κατά 56,7%. Τα καθαρά κέρδη σε ενοποιημένη βάση ανήλθαν στο τρίτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους στα 111 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 26,6% σε σχέση με τα κέρδη του προηγούμενου τριμήνου. Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ομίλου αποτυπώνεται και στην αύξηση των προ προβλέψεων κερδών κατά 6,4% έναντι του δεύτερου τριμήνου και 14,1% έναντι του πρώτου τριμήνου σε 414 εκατ. ευρώ, ποσό που είναι ιστορικά το υψηλότερο. Τα συνολικά κέρδη προ προβλέψεων ανήλθαν σε 1,2 δισ. στο εννιαμήνου, ποσό ικανό, σύμφωνα με την ανακοίνωση της τράπεζας, να απορροφήσει τις όποιες αρνητικές επιπτώσεις της παγκόσμιας ύφεσης.

Στήριξη στις ΜμΕ υπόσχεται η CDB bank

Η CDB bank στο πλαίσιο της προώθησης εξειδικευμένων προϊόντων που στοχεύουν στην κάλυψη των αναγκών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων προσφέρει ένα νέο χρηματοδοτικό προϊόν το οποίο απευθύνεται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το κύριο χαρακτηριστικό του προϊόντος είναι τα χαμηλά επιτόκια, που ξεκινούν από 3% με ανώτατο όριο δανείου 500.000 ευρώ. Καλύπτει 50% του επενδυτικού προγράμματος, ενώ η περίοδος αποπληρωμής φτάνει τα 12 χρόνια και περιλαμβάνει μέχρι και δύο χρόνια περίοδο χάριτος. Το προϊόν ισχύει μέχρι το τέλος του 2009. Η χρηματοδότηση καλύπτει ένα ευρύ φάσμα αναγκών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όπως επενδύσεις σε πάγια στοιχεία και μόνιμο κεφάλαιο κίνησης που σχετίζεται με την επέκταση του κύκλου εργασιών. Η τράπεζα έχει τοποθετήσει τον ορισμό της μικρομεσαίας επιχείρησης με βάση ετήσιο κύκλο εργασιών μέχρι πενήτε εκατ. ευρώ.

Βραβεία κοινωνικής αριστείας 2009 από την ΟΕΒ

Η Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ), στα πλαίσια των προσαθειών της για προώθηση καινοτόμων πρακτικών για την συμφιλίωση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής καθώς και για βελτίωση της θέσης της γυναίκας στην αγορά εργασίας, διοργάνωσε για δεύτερη χρονιά την τελετή απονομής του Κυπριακού Βραβείου Κοινωνικής Αριστείας. Το Κυπριακό Βραβείο Κοινωνικής Αριστείας απονέμεται σε επιχειρήσεις που εφαρμόζουν καινοτόμες πρακτικές και συμβάλλουν στην προώθηση ίσων ευκαιριών με βάση το φύλο και στη διεκδίκηση της εισόδου και παραμονής στην απασχόληση προσώπων με οικογενειακές υποχρεώσεις και ιδίως γυναικών. Για το 2009 βραβεύτηκαν η εταιρεία Χ.Α. Παπαελληνας & Σία Λτδ στην κατηγορία των μεγάλων επιχειρήσεων, η εταιρεία Lois Builders Ltd στην κατηγορία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η PricewaterhouseCoopers στην κατηγορία καινοτόμες πρακτικές. Τα κριτήρια για αξιολόγηση των υποψηφίων εταιρειών, για το βραβείο αριστείας, αφορούν την παροχή ευέλικτου ωραρίου εργασίας, όσον αφορά την ώρα προέλευσης και αποχώρησης από την εργασία, ώστε να εξισορροπείται καλύτερα η επαγγελματική με την προσωπική ζωή των εργαζομένων.

Διεθνής διάκριση για το CIM

Το Cyprus Institute of Marketing (CIM) κατάφερε ύστερα από μακρόχρονη διαδικασία να αξιολογηθεί από το διεθνούς φήμης επαγγελματικό σώμα The Chartered Institute of Marketing και να ονομαστεί ως το αποκλειστικό Accredited Study Centre στην Κύπρο. Η αξιολόγηση αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα αφού το Chartered Institute of Marketing αποτελεί το μεγαλύτερο επαγγελματικό σώμα στον κόσμο όσον αφορά το marketing, με 40.000 μέλη σε 132 χώρες. Επιπρόσθετα, υπογράφει συμφωνίες μεταξύ των δύο ιδρυμάτων για έρευνα, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και για προσφορά προγραμμάτων κατάρτισης στις κτιρικές επιχειρήσεις.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΩΣΤΟΥΡΗΣ
costourisa@kathimerini.com.cy

«Υποτιμάται» η κυπριακή οικονομία

Κάκιστες οι ενδείξεις από τα στοιχεία που δημοσίευσε πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

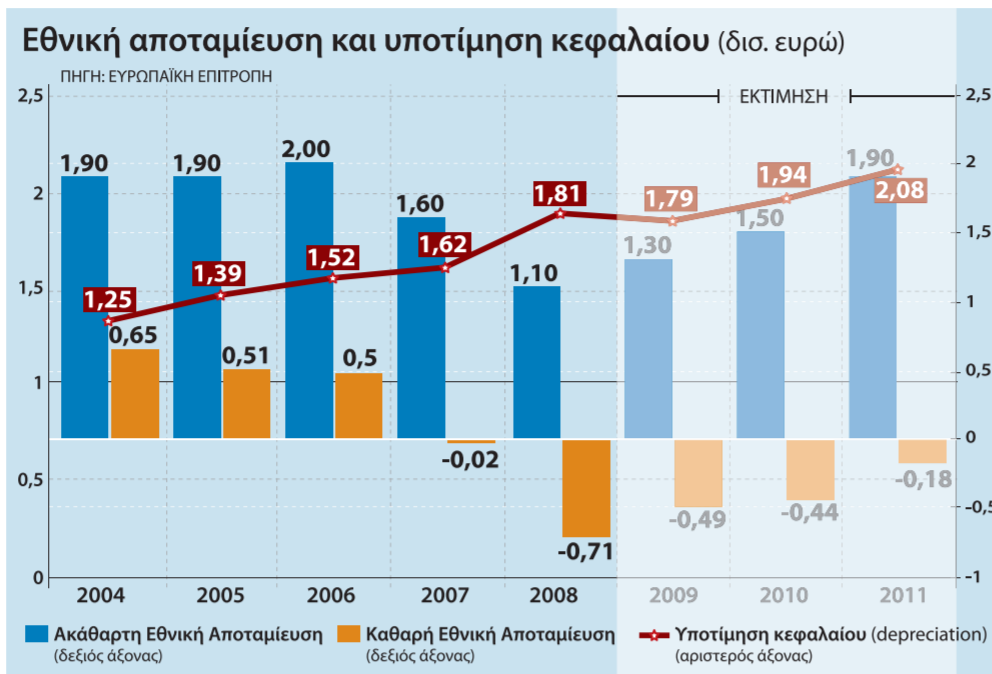
Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων για τις εθνικές οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ένα εξαιρετικά σοβαρό σύμπτωμα της υφιστάμενης οικονομικής ύφεσης είναι η αρνητική καθαρή αποταμίευση στην κυπριακή οικονομία. Μάλιστα, είναι αξιοσημείωτο ότι, σε συνδυασμό με τη μείωση των αποταμιεύσεων/επενδύσεων, για την τριετία 2009-2011 προβλέπεται αύξηση της υποτίμησης του επενδυμένου κεφαλαίου (depreciation), με αποτέλεσμα οι εγχώριες επενδύσεις να είναι αρνητικές και να βασιζόμαστε στην οικονομία εκ ολοκλήρου στις επενδύσεις από το εξωτερικό, οι οποίες θα «κρηματοδοτούν» το εμπορικό έλλειμμα.

Από τα στοιχεία, τα οποία καταγράφουν μειωμένες αποταμιεύσεις, προκύπτει ότι η οικονομική κρίση ενδεχομένως να έχει μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην ανεργία και στη συνολική παραγωγή, πέρα από τις άμεσες πιέσεις που ασκεί. Τα βασικά μοντέλα είναι ε-

Μειώνεται η παραγωγική ικανότητα, ενώ αποταμιεύσεις και επενδύσεις είναι πλέον αρνητικές

ξαιρετικά απλόικα και υποθέτουν ότι όλες οι αποταμιεύσεις εν τέλει επενδύονται (αυτό είναι και το μοντέλο που χρησιμοποιείται στη βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής), κάτι που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, αφού ένα σημαντικό μέρος των αποταμιεύσεων καταλήγει σε αποθέματα ή σε άλλες χρήσεις.

Η κατανάλωση, πάντως, υπολογίζεται κάπως στρεβλωμένα, αφού η κατανάλωση επί πιστώσει συνεπάγεται επιπλέον αντι-αποταμίευση, η οποία δεν καταγράφεται στα στοιχεία. Ωστόσο, η εικόνα που προκύπτει από τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι ασφαλή ως προς τις τάσεις και τις ενδείξεις της και αυτές είναι εξαιρετικά αρνητικές. Διαφαίνεται ότι η αποταμίευση/επένδυση κεφαλαίου στην Κύπρο δεν αρκεί για να καλύψει τις «απώλειες» από την υποτίμηση κεφαλαίου, η λογιστική «απόσβεση». Αρχής γενομένης από το 2008, φαίνεται μάλιστα ότι οι ρυθμοί υποτίμησης του κεφαλαίου αρχίζουν να επιταχύνονται και οι προβλέψεις δείχνουν ότι το παραγωγικό κεφάλαιο της Κύπρου έχει πια ξεπεράσει τη μέγιστή του απόδοση και άρχισε να «γερνά», αφού δεν ανανεώνεται και δεν αβαθμίζεται.

Η εικόνα που προκύπτει από τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι ασφαλή ως προς τις τάσεις και τις ενδείξεις της και αυτές είναι εξαιρετικά αρνητικές.

Τρεις παράγοντες ενδεχομένως να συντείνουν σε αυτήν την εικόνα. Πρώτο, το γεγονός ότι μία σημαντική βιομηχανία, εκείνη του τουρισμού, αποφεύγει να αναλάβει δαπάνες για αναβάθμιση του προϊόντος της λόγω των μειωμένων αφίξεων τα τελευταία χρόνια. Έτσι, ξενοδοχεία μεταπωλούνται ή και κλείνουν, την στιγμή, όμως, που όσοι ξενοδοχείο έχουν προχωρήσει σε αναβάθμιση του προϊόντος τους φαίνεται ότι έχουν επιβραβευθεί. Δεύτερο, ενδεχομένως να αντικατοπτρίζεται και η μείωση της βιομηχανικής παραγωγής, η οποία, μετά τις τελευταίες απέλπιδες προσπάθειες στη δεκαετία του 1990, παραμένει ζωντανή μόνο σε μεμονωμένες περιπτώσεις και δεν γίνονται κινήσεις ανανέωσης ή άλλες επενδύσεις, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο ρυθμός υποτίμησης του κεφαλαίου. Τέλος, σε ένα πιο βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, η υποτίμηση κεφαλαίου είναι

πιθανό να αντικατοπτρίζει τη δραματική μείωση των αποθεμάτων (stock) που σημειώνεται εδώ και 12 μήνες περίπου και που επηρέασε εμφανώς τα στοιχεία του 2008, αφού και το stock των επιχειρήσεων υπολογίζεται στατιστικά στην «υποτίμηση κεφαλαίου».

Το κράτος

Το σημαντικότερο στοιχείο που προκύπτει, όμως, είναι πως και η πολιτική του κράτους πρέπει να στοχεύσει στην επένδυση. Φορολογικά και άλλα κίνητρα μπορούν να καταστήσουν πιο ελκυστική επιλογή για τις επιχειρήσεις την επένδυση ή επανεπένδυση των κερδών τους, παρά την καταβολή μερισμάτων ή άλλων οφελών προς τους μετόχους. Αυτό δεν ισχύει μόνο για τις εισηγμένες εταιρείες, αλλά – κυρίως – για τις μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και για τις οικογενειακές, οι οποίες συ-

χνά αφαιμάσσονται από τους ιδιοκτήτες με τον ένα τρόπο ή τον άλλο. Αξίζει να σημειωθεί ότι και τραπεζικοί παράγοντες σημειώνουν πως το πιο ανησυχητικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν όσον αφορά στις επισφάλειες, σχετίζεται με το γεγονός ότι πολλές οικογενειακές επιχειρήσεις «αρμυγόνται» συνεχώς από τους ιδιοκτήτες τους, οι οποίοι χρειάζονται χρήματα για άλλες δαπάνες. Στις αποφάσεις τους σχετικά με την αναδιάρθρωση των δανείων, ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη είναι το κατά πόσον οι ιδιοκτήτες οικογενειακών επιχειρήσεων «εκταμιεύουν» από τις επιχειρήσεις τους χρήματα για δαπάνες που δεν σχετίζονται με τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Από αναφορές τους στην «Κ», προκύπτει ότι οι τράπεζες είναι διατεθειμένες να αναδιάρθρωσουν δάνεια, αφού οι πιο πολλές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας, που αναμένεται να λυθούν στα επόμενα χρόνια, και όχι ευρωστίας, με εξαίρεση επιχειρήσεις όπως τις πιο πάνω.

Ανάκαμψη

Πάντως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει ανάκαμψη των επενδύσεων και των αποταμιεύσεων στα επόμενα χρόνια, αν και παραμένει το ερωτηματικό πότε θα μπορέσει η κυπριακή οικονομία να φτάσει σε θετικά επίπεδα καθαρών επενδύσεων. Σήμερα, πέρα από την ύφεση που είναι ασφαλής είναι προφανές από τα στοιχεία ότι συρρικνώνεται και η παραγωγική ικανότητα της Κύπρου, με σημαντικές μεσοπρόθεσμες επιπτώσεις. Η μείωση των επενδύσεων στην οικονομία και οι αρνητικοί ρυθμοί επένδυσης πρέπει να προβληματίσουν σοβαρά, αφού συνεπάγονται περαιτέρω φθορά της παραγωγικής ικανότητας, αλλά και μείωση της ανταγωνιστικότητας του κυπριακού προϊόντος, είτε αυτό αφορά αγαθά, είτε υπηρεσίες. Μάλιστα, σε μια περίοδο που οι μοναδικές αιτίες μείωσης του εμπορικού ελλείμματος εστιάζονται, σύμφωνα με αναλυτές, στην επιδείνωση της ύφεσης στην κυπριακή οικονομία, τα υπάρχοντα στοιχεία δείχνουν πως θα πρέπει να αναμένεται εκ νέου ανοδική πορεία στο αρνητικό ισοζύγιο, με προφανή προβλήματα χρηματοδοτήσής του στο μέλλον.

Τα στοιχεία, τέλος, αποτελούν και ισχυρό στοιχείο εναντίον της εκτίμησης ότι η κατανάλωση έχει συρρικνωθεί τους τελευταίους μήνες λόγω της «κακής ψυχολογίας» στην αγορά. Αντίθετα, σε συνδυασμό και με τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας που καταγράφουν τα αυξημένα χρέη των κυπριακών νοικοκυριών σε σημείο που ξεπερνά το 120% του ΑΕΠ, τα συγκεκριμένα στοιχεία ενισχύουν την εικόνα της αρνητικής αποταμίευσης, η οποία ανατρέπει την οριακή αύξηση των εισοδημάτων.

Το μοντέλο

Μέσα στον όρο «κατανάλωση» συμπεριλαμβάνονται και άλλες δαπάνες, όπως οι υποχρεώσεις των νοικοκυριών για δάνεια κ.ο.κ.

Το βασικό κενύσιονό μοντέλο θέλει την αποταμίευση να ισούται με τις επενδύσεις, από τα έσοδα των νοικοκυριών (κυρίως μισθό) μετά την αφαίρεση των μηνιαίων τους δαπανών για τις ανάγκες τους, αλλά και των υποχρεώσεων τους προς το κράτος. Για λόγους απλοποίησης, το μοντέλο υποθέτει ότι μέσα στον όρο «κατανάλωση» συμπεριλαμβάνονται και άλλες δαπάνες, όπως οι υποχρεώσεις των νοικοκυριών για δάνεια κ.ο.κ. Η δημόσια αποταμίευση, από την άλλη, είναι απλά το δημόσιο έλλειμμα, και για σκοπούς απλοποίησης, καταγράφεται ως «δημόσιες δαπάνες πλην φόρων».

Αξίζει να σημειωθεί ότι το απλοποιημένο μοντέλο υποθέτει ότι όσα ποσά αποταμιεύονται εν τέλει επενδύονται, κάτι που δεν ανταποκρίνεται ακριβώς στην πραγματικότητα. Ωστόσο, το ύψος των συνολικών αποταμιεύσεων εξοικονομεί να είναι μια αξιόπιστη ένδειξη για το πώς κινούνται οι επενδύσεις.

Σε μία κλειστή οικονομία, το μοντέλο υποθέτει άμεση σχέση μεταξύ των επενδύσεων και των αποταμιεύσεων. Ωστόσο, σε μία ανοικτή οικονομία πρέπει να υπολογιστεί και η εκροή/εισροή κεφαλαίων προς και από το εξωτερικό. Έτσι, στο μοντέλο συμπεριλαμβάνεται και το εμπορικό ισοζύγιο (εξαγωγές πλην εισαγωγής). Η συνολική αποταμίευση, έτσι, ισούται με το εμπορικό ισοζύγιο συν τις επενδύσεις.

SHACOLAS GROUP

WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC

Μη Ελεγμένος Συνοπτικός Ενοποιημένος Λογαριασμός Αποτελεσμάτων για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2009

ΚΑΘΑΡΟ ΚΕΡΔΟΣ €18,1 ΕΚ. ΕΥΡΩ

	2009 9 μήνες Ευρώ '000	2008 9 μήνες Ευρώ '000
Κέρδος πριν από τη φορολογία Φορολογία	18.605	40.669
(Το 2008 υπήρχε η επανεκτίμηση της αξίας του Εμπορικού Πάρκου Σιακόλα)		
- Τρέχουσα	(453)	(346)
- Προηγούμενων ετών	-	(1.249)
- Αναβαλλόμενη	(453)	(7.525)
		(9.120)
Καθαρό κέρδος που αναλογεί στους μετόχους	18.152	31.549
Κέρδη ανά μετοχή των €0,34 σεντ για την περίοδο	Σεντ	Σεντ
Βασικά κέρδη ανά μετοχή για την περίοδο	15,9	27,6

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ο Μη Ελεγμένος Συνοπτικός Ενοποιημένος Λογαριασμός Αποτελεσμάτων αποτελεί απόσπασμα των Συνοπτικών Λογαριασμών του Συγκροτήματος Woolworth (Cyprus) Properties Plc, για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2009. Οι Συνοπτικοί Ενοποιημένοι Λογαριασμοί Αποτελεσμάτων ακολουθούν τις ίδιες λογιστικές αρχές, όπως οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις.

Οι Λογαριασμοί αυτοί περιλαμβάνουν:

- Τις θυγατρικές εταιρείες της Woolworth (Cyprus) Properties Plc, που είναι ιδιοκτήτριες ακίνητης περιουσίας,
- Την ITTL Trade Tourist and Leisure Park Plc, στην ακίνητη ιδιοκτησία της οποίας έχει δημιουργηθεί το Shacolas Emporium Park, όπου λειτουργεί το "The Mall of Cyprus" και το γνωστό κατάστημα επίπλων και οικιακού εξοπλισμού της Σουηδικής αλυσίδας IKEA,
- Τη Woolworth Commercial Centre Ltd, ιδιοκτήτρια γης στην Έγκωμη, όπου λειτουργεί το "The Mall of Engomi",
- Τη συνδεδεμένη εταιρεία Ακίνητα Λάκκος Μικέλη Λτδ.

Επίσης, περιλαμβάνουν τη μετοχική συμμετοχή κατά 100% στην Chrysochou Merchants Limited, η οποία κατέχει 11,73% του μετοχικού κεφαλαίου της Cyprus Limni Resorts & Golf Courses Plc, και τη μετοχική συμμετοχή κατά 49,65% στην Arsinoe Investments Co. Ltd, η οποία κατέχει 70,6% του μετοχικού κεφαλαίου της Cyprus Limni Resorts & Golf Courses Plc, ιδιοκτήτριας μεγάλης έκτασης γης στη Λίμνη, περιοχή Πόλης Χρυσόχους.

2. Τα κέρδη του εννιαμήνου του 2009 που αναλογούν στους μετόχους, έφθασαν τα €18.152.000 από €31.549.000 του εννιαμήνου του 2008. Κέρδος ύψους περίπου €13,3 εκ. ευρώ προέκυψε από την πώληση της συμμετοχής κατά 20% στη συνδεδεμένη εταιρεία CTC-ARI Airports Limited, την 1 Ιανουαρίου 2009, στην Ermes Department Stores Plc. Τα αποτελέσματα του εννιαμήνου δεν περιλαμβάνουν οποιοδήποτε κέρδος δικαίως αξίας από επενδύσεις σε ακίνητα, το οποίο στην αντίστοιχη περίοδο του 2008 ανήλθε σε €37,62 εκ. ευρώ, πριν την αφαίρεση πρόνοιας για αναβαλλόμενη φορολογία, κυρίως λόγω της επανεκτίμησης του Εμπορικού Πάρκου Σιακόλα, που έχει ολοκληρωθεί.

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο και η Διεύθυνση της Εταιρείας πιστεύουν ότι η κερδοφορία για το έτος 2009 αναμένεται, παρά τις αντίθετες συνθήκες ένεκα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, να είναι ικανοποιητική.

4. Η εσωτερική αξία της μετοχής της Εταιρείας στις 30 Σεπτεμβρίου 2009 ανήλθε σε €1,69. Εξαιρουμένης της αναβαλλόμενης φορολογίας που αποτελεί ενδεχόμενη υποχρέωση και δεν αποτελεί ταμιακή εκκροή, η εσωτερική αξία της μετοχής ανέρχεται σε €1,93 ανά μετοχή.

5. Αντίγραφο του Μη Ελεγμένου Ενοποιημένου Συνοπτικού Λογαριασμού Αποτελεσμάτων διατίθενται στο Τμήμα Μετοχών της Εταιρείας, Μέγαρο Σιακόλα, Αθαλάσσα, 3ος όροφος, τηλ. 22740000, καθώς επίσης και στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.woolworthgroup.com.cy.

Τα αποτελέσματα αυτά θα δημοσιευθούν σε εφημερίδες ημερήσιας κυκλοφορίας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Woolworth (Cyprus) Properties Plc.

Λευκωσία, 26 Νοεμβρίου 2009

Σοβαρή «επιχείρηση» τα ιδιωτικά σχολεία

Πέραν των 50 εκατ. ευρώ ο κύκλος εργασιών των 36 ιδιωτικών σχολείων μέσης εκπαίδευσης, που αριθμούν 11.000 μαθητές

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΚΩΣΤΟΥΡΗ**

Η ιδιωτική εκπαίδευση στην Κύπρο δεν είναι ούτε τάση της εποχής ούτε μόδα που θα περάσει. Πολλές από τις ιδιωτικές σχολές της Κύπρου χρονολογούνται από τις αρχές του προηγούμενου αιώνα, έχοντας κερδίσει θέση στη συνείδηση του κοινού, το οποίο τα συγκαταλέγει μεταξύ των κορυφαίων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του τόπου. Σήμερα υπάρχουν, σε όλες τις επαρχίες της ελεύθερης Κύπρου, 36 ιδιωτικά σχολεία, όπου, για τη φετινή σχολική χρονιά, φοιτούν 11.083 μαθητές από σύνολο 63.578 μαθητών μέσης εκπαίδευσης. Υπολογίζεται πως ο συνολικός τζίρος των ιδιωτικών σχολείων στην Κύπρο ξεπερνά τα 50 εκατ. ευρώ, γεγονός που καταδεικνύει και την επιτυχία που έχουν τα εν λόγω σχολεία. Οι περισσότεροι μαθητές αλλά και τα περισσότερα ιδιωτικά σχολεία βρίσκονται στη Λευκωσία, ενώ στη δεύτερη θέση είναι η Λεμεσός. Συγκεκριμένα, η πρωτεύουσα διαθέτει 18 σχολεία ιδιωτικής εκπαίδευσης, ενώ η συμπαρούσα 12. Η Λάρνακα αριθμεί τρία σχολεία, ενώ Πάφος και ελεύθερη Αμμόχωστος διαθέτουν από ένα ιδιωτικό σχολείο.

Σχολεία με ιστορία

Η Λευκωσία διαθέτει ορισμένα από τα πιο ιστορικά ιδιωτικά σχολεία της Κύπρου, τα οποία έχουν καταστεί εκ των πρωταγωνιστών στην ιδιωτική εκπαίδευση. Το παλαιότερο από αυτά είναι η Αγγλική Σχολή (English School), η οποία αποτελεί και ιδιαίτερα περίπτωση σε σχέση με το ιδιοκτησιακό της καθεστώς. Το εν λόγω σχολείο, το οποίο έχει ιδρυθεί το 1900, δεν ανήκει σε κάποια εταιρεία ή φυσικό πρόσωπο αλλά στο κράτος. Δεν χαρακτηρίζεται δημόσιο σχολείο, ωστόσο η διοίκηση επιτροπή του διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, ενώ το καθεστώς λειτουργίας του είναι παρόμοιο με αυτό ενός μη κερδοσκοπικού οργανισμού. Το σύστημα φοίτησης στην Αγγλική Σχολή είναι επιταξιο και το σχολείο φιλοξενεί συνολικά 1.100 μαθητές. Η γλώσσα διδασκαλίας της Σχολής είναι η αγγλική, ενώ επιτυχία αποτελεί το γεγονός ότι τα τελευταία πέντε χρόνια όλοι οι απόφοιτοι έχουν μεταβεί σε κάποιο πανεπιστήμιο του εξωτερικού για σπουδές. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός πως το 75% των συγκεκριμένων αποφοίτων έχουν μεταβεί για σπουδές σε πανεπιστήμια του επονομαζόμενου Russell Group, στο οποίο εντάσσονται ορισμένα από τα καλύτερα πανεπιστήμια της Μεγάλης Βρετανίας. Εξάλλου, 44 μαθητές από το 2004 μέχρι και φέτος έχουν πάει για σπουδές στα κορυφαία πανεπιστήμια της Αγγλίας, Oxford και Cambridge. Σήμερα στη Σχολή φοιτούν αρκετοί μαθητές από το εξωτερικό, αλλά και Κύπριοι, οι οποίοι έχουν γεννηθεί σε άλλη χώρα και δεν χρησιμοποιούν την ελληνική γλώσσα. Στο σχολείο φοιτά επίσης μεγάλος αριθμός Τουρκοκυπρίων μαθητών, 110 στο σύνολο, κάτι που είχε προκαλέσει εντάσεις στο παρελθόν. Ο μέσος όρος των διδασκόντων είναι 6.322 ευρώ ετησίως και το σχολείο θεωρείται από τα ακριβή της πρωτεύουσας, με πολλούς «πλάτωνους» και επιτυχημένους αποφοίτους. Από τη Σχολή αναφέρονται χαρακτηριστικά ότι από ένα μόνο έτος αποφοίτων, την τάξη του 1997, εννέα άτομα εργάζονται σήμερα στα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. στις Βρυξέλλες.

Το Grammar School είναι επίσης ένα από τα πολύ γνωστά σχολεία ιδιωτικής εκπαίδευσης στην Κύπρο και κυρίως στη Λευκωσία. Το σχολείο φιλοξενεί 1.030 μαθητές στη μέση βαθμίδα της εκπαίδευσης, σε επτά τάξεις. Το Grammar School δημιουργήθηκε το 1963 και σε αυτό πέραν του 10% των μαθητών είναι ξενόγλωσσοι, κυρίως παιδιά από άλλες χώρες. Ο μέσος όρος των διδασκόντων που χρειάζεται να καταβάλει ετησίως ο κηδεμόνας μαθητή που φοιτά στο Grammar School είναι 6.705 ευρώ, ποσό που θεωρείται επίσης υψηλό. Από το σχολείο 99% των αποφοίτων μεταβαίνει στο εξωτερικό για σπουδές, κάτι που επιτυγχάνεται και σε συνεργασία με το European University Cyprus, το οποίο ανήκει στην ίδια οικογένεια που κατέχει και το πακέτο μετοχών του

Η Λευκωσία διαθέτει τα περισσότερα αλλά και τα πλέον ιστορικά ιδιωτικά σχολεία στην Κύπρο. Ακολουθεί η Λεμεσός σε αριθμό ιδιωτικών σχολείων, τα οποία μάλιστα αριθμούν περισσότερους ξένους μαθητές, λόγω των πολλών επιχειρηματιών από το εξωτερικό που δραστηριοποιούνται στην πόλη.

Πλεονέκτημα οι δραστηριότητες

Σημαντική διαφορά των ιδιωτικών σχολείων, σε σχέση με τα δημόσια, είναι οι εξωσχολικές δραστηριότητες που προσφέρουν τα ιδιωτικά στους μαθητές τους. Συγκεκριμένα, τα ιδιωτικά σχολεία της Κύπρου προσφέρουν στους μαθητές τους την ευκαιρία σε ώρες εκτός μαθημάτων να ασχολούνται με αθλήματα ή διάφορα άλλα αντικείμενα. Πολλοί μαθητές από ιδιωτικά σχολεία ασχολούνται, πέραν του ποδοσφαίρου και της καλαθοσφαίρας, με αθλήματα όπως το χόκεϊ, μπέιζμπολ, τένις και σόφτμπολ. Εξάλλου, πολλοί μαθητές ασχολούνται με τη φωτογραφία, τη ζωγραφική ή με άλλες δραστηριότητες όπως τα θεατρικά εργαστήρια, το debating ή ακόμα και παικνίδια, για παράδειγμα το σκάκι. Τα πιο πάνω αθλήματα και σχολές δημιουργούν ένα πακέτο που αρέσει τόσο στους μαθητές όσο και στους γονείς που κάνουν την επιλογή να στείλουν τα παιδιά τους σε ιδιωτικό αντί σε δημόσιο σχολείο. Είναι χαρακτηριστικό πως σε πολλές επιχειρήσεις ή πολιτικά γραφεία υπάρχουν απόφοιτοι από συγκεκριμένα ιδιωτικά σχολεία, τα οποία έχουν πλέον συνδέσει το όνομά τους με την επιτυχία. Έτσι, πέρα από την ουσιαστική «εξασφάλιση» μιας θέσης σε «καλά» πανεπιστήμια του εξωτερικού, τα ιδιωτικά σχολεία προσφέρουν έναντι διδασκόντων και την ανάπτυξη ταλέντων των μαθητών σε εξωσχολικές δραστηριότητες πολλών μορφών, ενώ ταυτόχρονα, με την αποφυγή των φροντιστηρίων, οι μαθητές έχουν περισσότερο ελεύθερο χρόνο.

Grammar School. Ο διευθυντής του σχολείου, Αντρέας Αφάνης, τονίζει πως το συγκεκριμένο σχολείο είναι ο μεγαλύτερος εκπαιδευτικός οργανισμός στην Κύπρο, αφού, εκτός από σχολείο μέσης εκπαίδευσης, υπάρχει επίσης δημοτικό και δημοτικό σχολείο, ενώ στη συνέχεια προσφέρεται από το European University τρίτοβάθμια εκπαίδευση.

Το μεγαλύτερο – σε αριθμό μαθητών – ιδιωτικό σχολείο μέσης εκπαίδευσης είναι το American International School in Cyprus, το οποίο αριθμεί 2.085 μαθητές. Το σχολείο ιδρύθηκε το 1987 και είναι ιδιοκτησίας της εταιρείας Educational Services Overseas. Το σχολείο προσφέρει τα μαθήματα του στην αγγλική γλώσσα και φαίνεται ότι είναι το πιο «κοσμοπολίτικο» από τα ιδιωτικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο. Οι μαθητές του προέρχονται κατά ποσοστό 55% από την Κύπρο, 22% από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, 15% από τη Μεγάλη Βρετανία και οι υπόλοιποι μαθητές του σχολείου προέρχονται από άλλες 30 χώρες του κόσμου. Το American International School in Cyprus είναι το ένα από τα δύο ι-

δια τα τους. Σημειώνεται πως πολλοί απόφοιτοι του σχολείου έχουν μεταβεί για σπουδές σε κορυφαία ακαδημαϊκά ιδρύματα των ΗΠΑ, όπως το Harvard, το Stanford και το MIT. Ο μέσος όρος των ετήσιων διδασκόντων για το σχολείο είναι 4.000 ευρώ, ενώ για τους μαθητές που κάνουν το πρόγραμμα International Baccalaureate, το κόστος ανεβαίνει σημαντικά και φτάνει τις 14.000 ευρώ.

Ξένοι στη Λεμεσό

Η Λεμεσός διαθέτει επίσης ιδιωτικά σχολεία με ιστορία και καλή παράδοση στην εκπαίδευση, τα οποία φιλοξενούν μεγάλο αριθμό μαθητών κάθε χρόνο. Το ενδιαφέρον στην περίπτωση της Λεμεσού είναι τα μεγάλα ποσοστά ξένων μαθητών που υπάρχουν στα ιδιωτικά σχολεία της πόλης, λόγω κυρίως των πολλών αλλοδαπών επιχειρηματιών και διευθυντικών στελεχών που υπάρχουν στην πόλη. Δεν είναι τυχαίο, εξάλλου, πως στην πόλη υπάρχουν και δυο σχολεία που προσφέρουν εκπαίδευση στη ρωσική γλώσσα, το σχολείο The Pupils of Pythagoras και το LITC private school. Το 1970

«Θα μπορούσαν οι καταναλωτές πιο εύκολα να εγκαταλείψουν έναν κακό παροχέα υπηρεσιών»

Διαδίκτυο. Με τη διαφύλαξη του τεκμηρίου της αθωότητας, εναπόκειται στα κράτη-μέλη να αποδείξουν ότι το δημόσιο συμφέρον προστατεύεται από τη «φίμωση» κάποιων ιστοσελίδων και δεν μπορούν να εγείρουν συνοπτικά και χωρίς σαφείς διαδικασίες φραγμούς στην πρόσβαση. Η εισιγήτρια του θέματος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σοσιαλιστρια ευρωβουλευτής Catherine Trautmann, δήλωσε ότι «αυτή είναι η πρώτη φορά που ένα νομοθετικό κείμενο αναφέρεται στη χρήση του Διαδικτύου ως θεμελιώδες δικαίωμα», ενώ και τα δι-

καιώματα της διαφύλαξης προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής επίσης προστατεύονται από τους νέους κανονισμούς.

Από τις συγκεκριμένες ρητρες, που περιορίζουν την ελευθερία των κρατών να επιβάλλουν εμπόδια στην πρόσβαση, υπάρχουν, ωστόσο, και σαφείς εξαιρέσεις, οι οποίες αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση του άμεσου δημόσιου συμφέροντος. Ιστοσελίδες, για παράδειγμα, που περιέχουν παιδικό πορνογραφικό υλικό, που προωθούν το έγκλημα ή την τρομοκρατία ή που θέτουν την εθνική ασφάλεια σε κίνδυνο, θα μπορούν να αφαιρεθούν αμέσως.

Από την πλευρά του, το Κοινοβούλιο στην επίσημη του ιστοσελίδα σημειώνει πως ούτε η Κομισιόν ούτε το Συμβούλιο – όπου εκπροσωπούνται οι 27 κυβερνήσεις – είχαν καταθέσει ασφαλιστικές δικλίδες κατά του αδικαιολόγητου περιορισμού στη χρήση του Διαδικτύου.

Φθινόθερο

Βασικότερος στόχος της Οδηγίας παραμένει η προστασία των καταναλωτών, καθώς και ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων διατάξεων. Σε αυτό το πλαίσιο, η Οδηγία υποχρεώνει τους φορείς εκμετάλλευσης να παρέχουν «ελάχιστη δέσμη υπηρεσιών καθορισμένων ποιότητας, προσβάσιμη από όλους τους τελικούς χρήστες σε προσιτή τιμή».

δημιουργήθηκε στην Αμμόχωστο το ιδιωτικό σχολείο Foley's School, το οποίο, ένεκα της εισβολής, μεταφέρθηκε μετά το 1974 στη Λεμεσό και επαναλειτούργησε το 1975. Από τότε έχει δημιουργήσει ένα από τα πιο δυνατά ονόματα στον χώρο της ιδιωτικής εκπαίδευσης στη Λεμεσό και αριθμεί σήμερα 223 μαθητές. Το 75% των μαθητών του σχολείου αποτελείται από παιδιά που οι γονείς τους προέρχονται από το εξωτερικό και τα διδάκτρα του Foley's School φτάνουν κατά μέσο όρο τις 8.505 ευρώ, ποσό που θεωρείται εξαιρετικά υψηλό. Σύμφωνα με πληροφορίες, περισσότεροι από το 95% του σχολείου μεταβαίνουν για σπουδές σε γνωστά πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Σχολείο με καλή επίσης φήμη στη Λεμεσό είναι το ιδιωτικό σχολείο Heritage, το οποίο ιδρύθηκε το 1987 και έχει καταστεί εντός 22 χρόνων ένα από τα πιο σημαντικά σχολεία του ιδιωτικού τομέα της πόλης. Το σχολείο προσφέρει εκπαίδευση στην αγγλική γλώσσα στους 380 μαθητές του, οι οποίοι ως επί το πλείστον και σε ποσοστό 70% είναι ξένοι. Το Heritage είναι επιταξιο σχολείο και από το 2007 είναι εγκατεστημένο στην περιοχή Πολεμιδιών. Ο διευθυντής του σχολείου, Κύπρος Κουρής, τονίζει πως το άριστο ακαδημαϊκό προσωπικό καθώς και οι σύγχρονες εγκαταστάσεις του σχολείου προσφέρουν όλα τα εφόδια για μόρφωση στους μαθητές του Heritage. Το σχολείο έχει εξασφαλίσει το βραβείο International School Award για το επίπεδο ευρωπαϊκής και διεθνούς εκπαίδευσης που προσφέρει. Τα διδάκτρα του σχολείου κοστίζουν κατά μέσο όρο 6.730 ευρώ, ενώ σύμφωνα με τον διευθυντή του σχολείου υπάρχει η δυνατότητα να φιλοξενηθούν άλλοι 50 μαθητές στο Heritage.

Από τα πρώτα της Κύπρου

Στη Λάρνακα δεν υπάρχουν πολλά ιδιωτικά σχολεία, αλλά αυτοί που έχουν επαφή με την ιδιωτική παιδεία αναφέρουν πως τα σχολεία της πόλης προσφέρουν υψηλό επίπεδο μόρφωσης.

Το πρώτο American Academy της Κύπρου ιδρύθηκε το 1908 στην πόλη του Ζήνωνα και θεωρείται μέχρι σήμερα η ναυαρχίδα της ιδιωτικής εκπαίδευσης στη Λάρνακα, αλλά και από τα κορυφαία ιδρύματα της Κύπρου. Το American Academy αριθμεί 1.020 μαθητές, οι οποίοι χωρίζονται σε επτά τάξεις μέσης εκπαίδευσης. Ο μέσος όρος των ετήσιων διδασκόντων είναι 4.841 ευρώ και το εν λόγω σχολείο είναι μη κερδοσκοπικό. Μοναδικός «διοικητής» δεν υπάρχει και η διαχείριση και διοίκηση του ιδρύματος είναι στα χέρια του Συμβουλίου Αποφοίτων American Academy. Τα έσοδα του σχολείου αξιοποιούνται προς συντήρηση και αναβάθμιση των σχολικών εγκαταστάσεων, αλλά και για υποτροφίες καλών και άπορων μαθητών. Το 15% των μαθητών του σχολείου είναι από το εξωτερικό. Ένας εκ των τριών αναπληρωτών διευθυντών του σχολείου, Αντώνης Χειμωνίδης, αναφέρει ότι το 98% των αποφοίτων του American Academy μεταβαίνει για σπουδές σε κάποιο καλό πανεπιστήμιο. Ακόμη και το κτήριο του σχολείου είναι ταυτισμένο με την ιστορία της Λάρνακας και η περασμένη χρονιά αποτέλεσε ορόσημο στην πολυετή ιστορία του ίδιου του σχολείου, το οποίο συμπλήρωσε 100 χρόνια ζωής.

Στην είσοδο της Λάρνακας – και συγκεκριμένα στον κόμβο της Ριζοελιάς – βρίσκεται το ιδιωτικό σχολείο Pascal, το οποίο λειτούργησε στη Λάρνακα τον Σεπτέμβριο του 2003. Το σχολείο αριθμεί σήμερα 620 μαθητές, ωστόσο, λόγω του ότι είναι σχετικά καινούργιο, δεν έχει ακόμα φτάσει σε επίπεδα πληρότητας, αφού είναι σε θέση να προσφέρει τις υπηρεσίες του μέχρι και σε 1.000 μαθητές. Το 10% των μαθητών είναι ξένοι και προέρχονται κυρίως από το Ηνωμένο Βασίλειο αλλά και κάποιες αραβικές χώρες, όπως το Ιράν. Ο μέσος όρος των διδασκόντων είναι 6.000 ευρώ, ωστόσο το απαιτούμενο κόστος αλλάζει εάν ο μαθητής παρακολουθήσει το πρόγραμμα International Baccalaureate, το οποίο προσφέρεται από το Pascal, που είναι και ένα από τα δύο ιδιωτικά σχολεία που προσφέρουν το εν λόγω δίπλωμα.

Αλλάζουν οι όροι στο Διαδίκτυο

Νέα Οδηγία της Ε.Ε. βελτιώνει την πρόσβαση και αυξάνει τον ανταγωνισμό

Του **ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Με στόχο την ενίσχυση του ανταγωνισμού στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε την περασμένη Τρίτη αναθεωρημένη Οδηγία-πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Με τη νέα νομοθετική ρύθμιση, οι επικοινωνίες αναμένεται να καταστούν πιο ελεύθερες, αλλά και πιο φθηνές, αφού αφενός ενισχύεται ο ανταγωνισμός και αφετέρου καθίσταται πιο δύσκολος ο περιορισμός υπηρεσιών από τα κράτη-μέλη.

Ταυτόχρονα, η Οδηγία ουσιαστικά υποχρεώνει τους παροχείς διαδικτυακών υπηρεσιών να παρέχουν ευρυζωνικές διασυνδέσεις, αφού οι πιο αργές συνδέσεις περιορισμένων όγκων πληροφοριών δεν θεωρούνται πλέον, «λειτουργική σύνδεση».

Πρόσβαση

Η νέα Οδηγία δεν επιτρέπει την επιβολή περιορισμών στην πρόσβαση στο Διαδίκτυο ή την επιβολή πρόσβασης σε ιστοσελίδες, χωρίς την εκ των προτέρων λήψη ανάλογων διοικητικών μέτρων, τα οποία να ακολουθούν «μια δίκαιη και αμερόληπτη διαδικασία». Το Κοινοβούλιο, που υπερψήφισε την Οδηγία με μεγάλη πλειοψηφία (510 υπέρ, 40 εναντίον και 25 απουσίες),

θεωρεί ότι τόσο η έκδοση («ανάβαση») ιστοσελίδων όσο και η πρόσβαση σε αυτές αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ελευθερίας της άποψης σε μια ελεύθερη, δημοκρατική κοινωνία. Μάλιστα, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι ευρωβουλευτές έχουν πετύχει την εισαγωγή τέτοιας φρασεολογίας, που η Οδηγία παρέχει νομική προστασία ανάλογη με τα «θεμελιώδη δικαιώματα» στην πρόσβαση στο

«Θα μπορούσαν οι καταναλωτές πιο εύκολα να εγκαταλείψουν έναν κακό παροχέα υπηρεσιών»

Διαδίκτυο. Με τη διαφύλαξη του τεκμηρίου της αθωότητας, εναπόκειται στα κράτη-μέλη να αποδείξουν ότι το δημόσιο συμφέρον προστατεύεται από τη «φίμωση» κάποιων ιστοσελίδων και δεν μπορούν να εγείρουν συνοπτικά και χωρίς σαφείς διαδικασίες φραγμούς στην πρόσβαση. Η εισιγήτρια του θέματος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σοσιαλιστρια ευρωβουλευτής Catherine Trautmann, δήλωσε ότι «αυτή είναι η πρώτη φορά που ένα νομοθετικό κείμενο αναφέρεται στη χρήση του Διαδικτύου ως θεμελιώδες δικαίωμα», ενώ και τα δι-

Ακόμη, η Οδηγία καταργεί τον υφιστάμενο ορισμό της «λειτουργικής πρόσβασης στο Διαδίκτυο» για συνδέσεις που περιορίζονται στα 56 kbit/s, ενισχύοντας έτσι την ανάπτυξη ευρυζωνικής πρόσβασης. Η ίδια η σύμβαση θα πρέπει να είναι διαθέσιμη στον χρήστη πριν την υπογραφή. Ο ευρωβουλευτής του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, Gunnar Hokmark, δήλωσε στον τηλεοπτικό σταθμό του Κοινοβουλίου ότι με τις νέες διατάξεις θα μπορούν οι καταναλωτές να εγκαταλείψουν πιο εύκολα παροχείς υπηρεσιών με τους οποίους δεν είναι ευχαριστημένοι, γεγονός που θα αυξήσει σημαντικά τις μέσοις στους παροχείς, για

να προσφέρουν φθηνές υπηρεσίες υψηλής ποιότητας.

Έτσι, σημαντική θεωρείται και η ρύθμιση της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών σε θέματα τηλεπικοινωνιών που ενισχύεται σημαντικά, με τη σύσταση του «BEREC» (Φορέας Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες), ενός ευρωπαϊκού φορέα που να συνενώνει τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές.

Τα κράτη-μέλη έχουν περιθώριο μέχρι τις 24 Μαΐου 2011 να υιοθετήσουν στις εθνικές τους νομοθεσίες εναρμονιστικές διατάξεις σε σχέση με την πιο πάνω Οδηγία.

Πτώση 22,3% στα κέρδη των εισηγμένων στο εννεάμηνο

Περικοπές δαπανών, κλείσιμο ζημιολογών θυγατρικών, αναστολή επενδύσεων

Του **ΑΝΕΣΤΗ ΝΤΟΚΑ**

Την **ασθενέστερη** επίδοση μετά το 2002, όταν εφαρμόστηκαν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, εμφανίζουν οι εισηγμένες επιχειρήσεις στο εννεάμηνο του 2009. Η διεθνής ύφεση έχει συνθλίψει την κερδοφορία των ελληνικών επιχειρήσεων που εμφανίζουν πτώση 22,3%, σύμφωνα με τα αποτελέσματα του 49% των εισηγμένων εταιρειών. Η δημοσίευση των αποτελεσμάτων όλων των εισηγμένων ολοκληρώνεται στις 30 Νοεμβρίου 2009. Κατά την αντίστοιχη περηνική περίοδο η πτώση των κερδών για το σύνολο των 285 εισηγμένων ήταν της τάξεως του 19,4%. Τα κέρδη των εισηγμένων στο γ' τρίμηνο του 2009 στην πλειονότητά τους προέρχονται από δραστηριότητες περικοπές δαπανών, κλείσιμο ζημιολογών θυγατρικών, αναστολή επενδυτικών προγραμμάτων

και γενικότερα μεγάλων οικονομικών κλίμακων που περιλαμβάνει και μείωση προσωπικού και σε λίγες περιπτώσεις έχουμε λειτουργική κερδοφορία από αύξηση των περιθωρίων κέρδους, καθώς η ζήτηση παραμένει αναμικτή για την πλειονότητα των κλάδων της ελληνικής βιομηχανίας. Με βάση τα στοιχεία που έχουμε από την Πήγασος ΑΧΕΠΕΥ, για τις 140 εισηγμένες, προκύπτει ότι στο εννεάμηνο του 2009 τα ενοποιημένα κέρδη μετά από φόρους και δικαιώματα μετόχων ανήλθαν στα 4,697 δισ. ευρώ έναντι 6,049 δισ.

Μέσα στον Δεκέμβριο οι εισηγμένες θα καθορίσουν τα νέα επενδυτικά τους σχέδια

Τα επενδυτικά σχέδια των κλάδων της ελληνικής βιομηχανίας. Με βάση τα στοιχεία που έχουμε από την Πήγασος ΑΧΕΠΕΥ, για τις 140 εισηγμένες, προκύπτει ότι στο εννεάμηνο του 2009 τα ενοποιημένα κέρδη μετά από φόρους και δικαιώματα μετόχων ανήλθαν στα 4,697 δισ. ευρώ έναντι 6,049 δισ.

ευρώ που ήταν η αντίστοιχη κερδοφορία το 2008, καταγράφοντας μία πτώση της τάξεως του 22,3%. Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών στο εννεάμηνο του 2009 ανήλθε στα 44,079 δισ. ευρώ έναντι 51,750 δισ. ευρώ την αντίστοιχη περηνική περίοδο, σημειώνοντας πτώση 14,9%. Αντίθετα στη λειτουργική κερδοφορία (κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων) στο εννεάμηνο του 2009 ανήλθε στα 7,347 δισ. ευρώ από 7,093 δισ. ευρώ την αντίστοιχη περηνική περίοδο, σημειώνοντας άνοδο 3,59%.

Οι εισηγμένες έχουν αναπτύξει άμυνες απέναντι στην ύφεση από την αρχή του έτους. Τα πρώτα αποτελέσματα αυτών των περιορισμών διαφάνισαν στο πρώτο εξάμηνο του 2009 από τη μείωση των συνολικών υποχρεώσεων (βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων). Ταυτόχρονα οι εισηγμένες θεωρείται απίθανο να κα-

ταγράψουν τις ζημιές ύψους 1,17 δισ. ευρώ του τετάρτου τριμήνου του 2008. Εκείνη τη χρονική περίοδο είχαν αιφνιδιασθεί από την ένταση και τη διάρκεια που συναντούσε την ελληνική οικονομία η διεθνής οικονομική κρίση. Η συγκρατημένη αισιοδοξία των διοικήσεων των εισηγμένων έχει να κάνει με βελτίωση παραγγελιών που έχει αρχίσει να φαίνεται μετά τον Σεπτέμβριο αλλά και εναλλακτικών λύσεων σε θέματα αντιμετώπισης της κρίσης. Το βέβαιο είναι ότι η οικονομική κρίση δεν θα περιοριστεί μόνο στο δεύτερο εξάμηνο του 2009, αλλά θα χρειαστεί και άλλος χρόνος για να υπάρξει πιο ομοιογενής ανάκαμψη και περισσότερη διάχυση της ζήτησης. Όσοι ελληνικές εισηγμένες έχουν μεγάλο δείκτη εξωστρέφειας αναμένεται να συνέλθουν πιο σύντομα και εκτιμάται ότι θα διαπιστώσουν ανάκαμψη των πωλήσεων και των περιθωρίων κέρ-

Ενοποιημένα αποτελέσματα τραπεζών

Εννεάμηνο 2009, ποσά σε χιλ. ευρώ

	Κέρδη*	Ετήσια μεταβολή %
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ	344.654	-39,3
ΑΣΠΙΣ ΤΡΑΠΕΖΑ	-41.950	-54,3
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	82.432	-1,6
ΑΤΤΙΚΗΣ	8.957	-50,4
ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	-7.393	-108,8
ΕΜΠΟΡΙΚΗ	-472.068	-289,1
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1.009.504	-16,8
EUROBANK-ERGASIAS	280.000	-56,7
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	264.530	-29,4
MARFIN POPULAR BANK	143.918	-55,5
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	218.626	-50,4
PROTON	15.521	153,2
Σύνολο	1.846.731	-48,4

* μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας

Πηγή: Πήγασος Χρηματοπιστωτική

δους. Αυτό θα συμβεί εφόσον δεν έχουμε «διπλό πάτο» στην ύφεση όπως υποστηρίζει για παράδειγμα ο καθηγητής Νουριέλ Ρουμπίνι. Σε κάθε περίπτωση οι ελληνικές εταιρείες προετοιμάζονται για ένα ακόμη δύσκολο οικονομικό έτος. Η πρόσφατη απεργία στο λιμάνι του Πειραιά προκάλεσε νέες απώλειες κυρίως για τις εξωστρέφεις επιχειρήσεις σε

μία περίοδο που προσπαθούσαν να καλύψουν τις απώλειες των προηγούμενων ημερών και εν όψει των εορτών των Χριστουγέννων. Μέσα στον Δεκέμβριο οι περισσότερες εισηγμένες θα συγκαλέσουν τα διοικητικά τους συμβούλια για να καθορίσουν τα επενδυτικά σχέδια το 2010 και κυρίως να επανεξετάσουν τις δανειακές τους υποχρεώσεις.

Τα καταστήματα εναποθέτουν τις ελπίδες στις εορταστικές αγορές

Της **ΜΑΙΡΗΣ ΛΕΜΠΕΣΗ**

«**Ηρωικό φινάλε**» σε μία μάλλον οπτονική χρονιά αναζητά ο εμπορικός κόσμος, προσβλέποντας στην εορταστική διάθεση των καταναλωτών για την αύξηση των πωλήσεων των καταστημάτων. Αν και τα αποτελέσματα των εισηγμένων επιχειρήσεων ένδους στο εννεάμηνο της χρήσης είναι σχετικά καλύτερα των αναμενόμενων, το κλίμα στην αγορά το τελευταίο τρίμηνο του έτους δεν καλλιεργεί ιδιαίτερη αισιοδοξία καθώς οι καταναλωτές έχουν εδώ και καιρό περιορίσει τις αγορές τους. Περαιτέρω, τίποτε σήμερα δεν προεξοφλεί ότι το 2010 έρχονται καλύτερες ημέρες. Στην πλειονότητά τους, οι επιχειρηματίες εκτιμούν ότι η εμπορική κίνηση κατά την εορταστική περίοδο θα καθορίσει την εικόνα για το σύνολο της τρέχουσας χρήσης, κρίνοντας παράλληλα σε κάποιον βαθμό και τον σχεδιασμό τους για το 2010.

Όπως σημειώνει ο διευθύνων σύμβουλος της Fashion Box Ελλάς, κ. Κων. Τσουβελεκάκης, η καταναλωτική ζήτηση στον κλάδο της ένδυσης υπήρξε υποτονική στο τρίτο τρίμηνο της χρήσης, καθώς οι πωλήσεις υποχώρησαν σε σημαντικό βαθμό το διάστημα πριν και μετά τις επίσημες εκπτώτικές περιόδους. Η διοίκηση της εισηγμένης εκτιμά ότι η εμπορική κίνηση κατά την εορταστική περίοδο των Χριστουγέννων θα αποτελέσει σημείο αναφοράς, τόσο για τα συνολικά αποτελέσματα της τρέχουσας χρήσης, όσο και για τον ευρύτερο σχεδιασμό της. Αισιόδοξος είναι από την πλευρά του ο γενικός διευθυντής των πολυκαταστημάτων Fokas, κ. Ανδρέας Τσιρίκος.

Ο ίδιος αναφέρει ότι ο Νοέμβριος κινήθηκε με ανοδικό πρόσημο για τον όμιλο (+3%) συγκριτικά με το αντίστοιχο περηνικό διάστημα και εκτιμά ότι συνολικά η χρονιά θα κλείσει ανοδικά, πα-

Οι έμποροι ευελπιστούν ότι τουλάχιστον ο τελευταίος μήνας του έτους μπορεί να καταγράψει θετική διαφοροποίηση σε σχέση με πέρυσι.

ρά τη γενικευμένη πτώση πωλήσεων σε όλη την υπόλοιπη αγορά.

Η αγοραστική κίνηση εκτιμάται ότι είναι μειωμένη 15%-20% συγκριτικά με το αντίστοιχο περηνικό διάστημα. Ωστόσο αρκετοί, μεταξύ των οποίων και ο πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Λιανικών Πωλήσεων Ελλάδας, κ. Θ. Βάρδας, εκτιμούν ότι η περηνική χαοτική για το εμπόριο κατάσταση είναι απίθανο να επαναληφθεί φέτος, οπότε τουλάχιστον ο τελευταίος μήνας του έτους δύναται να καταγράψει θετική διαφοροποίηση σε σχέση με πέρυσι. Δύσκολα είναι πάντως τα πράγματα και για τα είδη που ενσωματώνουν προσιτή τιμή, με ενδεικτικό παράδειγμα τη Sprider Stores, στα καταστήματα της οποίας «τρέχει» δεκαήμερο προσφορών (-30% το τρέχον διάστημα). Παρά τις ζημιές που κατέγραψε στο εννεάμηνο του έτους, η διοίκηση της εισηγμένης, συνεχίζει να επεκτείνει το δίκτυό της στο εσωτερικό, όμως έχει παγώσει τον

σχεδιασμό της για τις βάλκανικές αγορές. Από την υποτονική αγοραστική κίνηση πλήττονται πάντως και τα εμπορικά κέντρα, έστω και σε μικρότερη έκταση. Το The Mall είχε μειωμένες πωλήσεις κατά 6% στο εννεάμηνο φέτος, στα 216 εκατ. ευρώ, και οι ίδιες απώλειες εκτιμάται ότι θα ισχύσουν και στη λήξη του έτους, με τις πωλήσεις να κυμαίνονται μεταξύ 310-315 εκατ. ευρώ από 330 εκατ. ευρώ το 2008. Κατ' αναλογία, εφικτός κρίνεται ο στόχος των 140 εκατ. ευρώ για το νέο εμπορικό κέντρο Golden Hall, που αυτές τις ημέρες συμπληρώνει ένα χρόνο λειτουργίας, με τις πωλήσεις του εννεαμήνου να διαμορφώνονται σε 93,5 εκατ. ευρώ. Με μειωμένες πωλήσεις θα κλείσει τη χρήση επίσης το πολυκατάστημα Attica, στα 98 εκατ. ευρώ από 106 εκατ. ευρώ πέρυσι, ενώ σε 32,5 εκατ. ευρώ εκτιμώνται οι πωλήσεις του σημείου που λειτουργεί στο Golden Hall.

Options Cassoules Plc

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΝΟΠΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ

Για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2009 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2009

	Εννέα μήνες που έληξαν στις 30 Σεπτεμβρίου	
	2009 €	2008 €
Πωλήσεις	13.970.479	30.382.996
Κόστος πωλήσεων	(10.931.180)	(21.020.546)
Μεικτό κέρδος	3.039.299	9.362.450
Άλλα λειτουργικά έσοδα	101.526	202.845
Άλλα έσοδα	571.651	-
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(28.413)	(73.836)
Έξοδα πωλήσεων, προώθησης και διοίκησης	(3.630.215)	(7.532.808)
Κέρδος εργασιών	53.848	1.958.651
Χρηματοδοτικά έσοδα	131.951	81.672
Χρηματοδοτικά έξοδα	(812.665)	(790.162)
Μερίδιο αποτελέσματος συνδεδεμένων εταιρειών	(9.097)	(2.545)
(Ζημιά)/κέρδος πριν την φορολογία	(635.963)	1.247.616
Φορολογία	(3.749)	(763.321)
(Ζημιά)/κέρδος για την περίοδο	(639.712)	484.295
Που αναλογεί στους:		
Μετόχους ιθύνουσας εταιρείας	(527.741)	295.027
Συμφέρον μειοψηφίας	(111.971)	189.268
	(639.712)	484.295
(Ζημιά)/κέρδος ανά μετοχή:		
Βασικό και αναπροσαρμοσμένο (σεντ)	(1,14)	0,64

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Options Cassoules Plc σε συνεδρία του που έγινε στις 26 Νοεμβρίου του 2009 εξέτασε και ενέκρινε τα Συνοπτικά Ενδιάμεσα Ενοποιημένα Οικονομικά Αποτελέσματα του Συγκροτήματος για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2009 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2009. Τα αποτελέσματα δεν έχουν ελεγχθεί από τους εξωτερικούς ελεγκτές του Συγκροτήματος.

2. Οι συνοπτικές ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2009 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2009 ετοιμάστηκαν με βάση το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αρ. 34 - «Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις».

3. Τα Συνοπτικά Ενδιάμεσα Ενοποιημένα Οικονομικά Αποτελέσματα του Συγκροτήματος για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2009 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2009 παρουσιάζουν ζημιά που αναλογεί στους μετόχους της ιθύνουσας Εταιρείας της τάξεως των €527.741.

Αναλυτικά τα αποτελέσματα της περιόδου έχουν ως εξής:

Πωλήσεις: Οι Πωλήσεις του Συγκροτήματος μειώθηκαν κατά €16.412.517, (€13.970.479 το 2009 έναντι €30.382.996 το 2008). Αυτό οφείλεται πρώτο, στη μείωση των πωλήσεων του τομέα των συνεδρίων κατά €9.167.368 λόγω του ότι το παγκόσμιο συνέδριο αναίτησης οργάνωσης που πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο του 2008 επαναλαμβάνεται κάθε τέσσερα χρόνια. Δεύτερο, στη μείωση των πωλήσεων του τομέα των εκδόσεων κατά €6.595.577 λόγω της πώλησης του ποσοστού που κατείχε η Εταιρεία στη Ν.Δ.Δ. Ειδικές Εκδόσεις. Τρίτο, στη μείωση των πωλήσεων του τομέα των τυπογραφικών εργασιών κατά €649.572.

Άλλα λειτουργικά έσοδα: Τα άλλα λειτουργικά έσοδα μειώθηκαν κατά €101.526, (€101.526 το 2009 έναντι €202.845 το 2008). Η μείωση οφείλεται στη μη ενοποίηση των αποτελεσμάτων των

Ν.Δ.Δ. Ειδικές Εκδόσεις Ατδ λόγω της πώλησης του μετοχικού κεφαλαίου που κατείχε η Εταιρεία.

Άλλα έσοδα: Τα άλλα έσοδα ανέχονται στα €571.651 και προέρχονται από ρευστοποίηση επενδυτικών τραπεζικών τίτλων του εξωτερικού ύψους €410.179, από την πώληση των μετοχών της Ν.Δ.Δ. Ειδικές Εκδόσεις Ατδ ύψους €40.111 και από την πώληση των μετοχών της Marella Development Ltd €121.361.

Έξοδα πωλήσεων, προώθησης και διοίκησης: Τα έξοδα πωλήσεων, προώθησης και διοίκησης μειώθηκαν κατά €3.630.215, (€3.630.215 το 2009 έναντι €7.532.808 το 2008). Η μείωση οφείλεται κυρίως από την πώληση των Ν.Δ.Δ. Ειδικές Εκδόσεις Ατδ ύψους €1.080.820 και λόγω μείωσης των λειτουργικών εξόδων του τομέα των συνεδρίων ύψους €2.839.176.

Κέρδος από εργασίες: Το κέρδος από εργασίες μειώθηκε στα €53.848 και οφείλεται πρώτο, στην μειωμένη δραστηριότητα του τομέα των συνεδρίων, δεύτερο, στη μη ενοποίηση των αποτελεσμάτων του ομίλου των Ν.Δ.Δ. Ειδικές Εκδόσεις Ατδ και τρίτο, στα μειωμένα κέρδη που παρουσίασε ο τομέας των τυπογραφικών εργασιών.

Καθαρή Ζημιά Συγκροτήματος: Η Ζημιά που αναλογεί στους μετόχους ανήλθε στα €527.741 σε σύγκριση με κέρδος ύψους €295.027 για την αντίστοιχη περίοδο του 2008.

4. Η Ζημιά που αναλογεί στους μετόχους για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2009 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2009 ήταν €527.741. Ο μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια της περιόδου ήταν 46.354.754 και η Ζημιά ανά μετοχή είναι €0,0114.

5. Για το τελευταίο τρίμηνο του έτους δεν αναμένεται οποιαδήποτε σημαντική αλλαγή στη ροή των εργασιών του Συγκροτήματος.

Πρόσκληση

Το Γραφείο Προγραμματισμού σας προσκαλεί στην εκδήλωση με θέμα

«Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής στην Κύπρο - Χιζώντας για το Μέλλον»,
η οποία θα πραγματοποιηθεί την Παρασκευή 4 Δεκεμβρίου 2009, ώρα 11:00 π.μ., στο ξενοδοχείο Hilton, στη Λευκωσία.

Πρόγραμμα Εκδήλωσης

11:00 Προσέλευση Προσκεκλημένων

11:30 Έναρξη Εκδήλωσης

- Εισαγωγική Ομιλία από την Αν. Γενική Διευθύντρια του Γραφείου Προγραμματισμού
- Χαίρετισμός από Εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- Παρουσίαση της Γενικής Πορείας Υλοποίησης των Προγραμμάτων που Συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής την Περίοδο 2007-2013
- Παρουσίαση της Εθνικής Στρατηγικής Έκθεσης: Πρόσδος στην Επίτευξη των Στόχων των Προγραμμάτων
- Παρουσίαση Βέλτιστων Πρακτικών
  - Ολοκληρωμένη Αστική Αναζωογόνηση μέσα από την Υλοποίηση Έργων που Συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της ΕΕ
  - Αναβάθμιση Λιμανιού Λεμεσού
  - Συμβολή στην Απασχόληση μέσα από την Υλοποίηση Έργων και Δράσεων που Συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της ΕΕ
  - Σχέδια Χορηγίων προς Ιδιώτες για τη Γυναίκα και Νεανική Επιχειρηματικότητα

13:30 Κοκτέιλ

Για δήλωση συμμετοχής, παρακαλούμε επικοινωνήστε στο τηλ. 22505555

Πώς έφτασε στην πτώχευση το Ντουμπάι

Ζήτησε εξάμηνη αναστολή πληρωμών

Θα γίνει το Μπουρτζ Ντουμπάι, τελικά, το ψηλότερο κτίριο του κόσμου; Υπό φυσιολογικές συνθήκες, τα εγχειρίδια του ουρανοξύστη των 810 μέτρων θα πραγματοποιούνταν στις 4 Ιανουαρίου. Όμως, μπορεί να καθυστερήσει λίγο στο ραντεβού του, για όσο διάστημα τουλάχιστον θα διακυβεύεται η τύχη του ίδιου του Ντουμπάι. Αυτά συμβαίνουν όταν κάποιος προσπαθεί να φθάσει τον ουρανό χωρίς να στηρίζεται σε γερές βάσεις – δεν αναφερόμαστε βέβαια για την άμμο της ερήμου, αλλά τα υπέρτοκα χρέη που αδυνατεί να αποπληρώσει. Η «φούσκα» του Ντουμπάι δεν έσκαψε μέσα σε μια νύχτα, όπως και η Lehman Brothers δεν κατέρρευσε σε ένα 24ωρο. Οι τιμές των ακινήτων στο εμιράτο είχαν ήδη χάσει το ήμισυ της αξίας τους τον τελευταίο χρόνο.

Μακροπρόθεσμα, το πλήγμα δεν αναμένεται να είναι τόσο βαθύ στις χώρες του Περσικού Κόλπου.

Οι κραδασμοί από το αίτημα της κρατικής Dubai World για να αναστολή πληρωμών δισεκατομμυρίων δολαρίων μέχρι τα τέλη Μαΐου ήταν τόσο μεγάλοι που μεταφέρθηκαν σε όλη την περιοχή του Περσικού: η Gulf Investment Bank της Σαουδικής Αραβίας ανέβαλε έκδοση ομολόγου, μια κίνηση που μπιμπήκαν και άλλες εταιρείες της ευρύτερης περιοχής. Μακροπρόθεσμα, ωστόσο, το πλήγμα δεν αναμένεται να είναι τόσο βαθύ γι' αυτές τις χώρες, κυρίως διότι διαθέτουν πλούσια αποθέματα πετρελαίου και φυσικού αερίου, σε αντίθεση με το Ντουμπάι. Παράλληλα, η πολιτική που εφάρμοζαν όλα αυτά τα χρόνια ήταν πολύ πιο φρόνιμη σε σχέση με το εμιράτο, σημειώνει η Calyon, η επενδυτική τράπεζα της Credit Agricole. Αλλά αυτό δεν σημαίνει πως δεν θα επωμιστούν κάποιες συνέπειες από το πλήγμα της αξιοπιστίας του Ντουμπάι.

Αβεβαιότητα επικρατεί, εξάλλου, και για την έκθεση των τραπεζών σε χρέη του Ντουμπάι. Ο Ρόι Ράμος της Goldman Sachs εκτιμά πως οι απώλειες της βρετανικής HSBC μπορεί να φθάσουν τα 611 εκατ. δολάρια έναντι πιστώσεων 17 δισ. δολαρίων που έχει εκχωρήσει στα Ηνωμένα

Αραβικά Εμιράτα. Η Royal Bank of Scotland, έχοντας προσφέρει υπηρεσίες αναδόχου στο 17% των συνολικών ομολογιακών δανείων στην Dubai World από τον Ιανουάριο του 2007, είναι εκτεθειμένη σε υποχρεώσεις της εταιρείας ύψους 2,3 δισ. δολαρίων. Η Standard Chartered υπολογίζεται ότι μπορεί να υποστεί απώλειες 177 εκατ. δολαρίων.

Ο πραγματικός αντίκτυπος θα ερμηνευθεί από την αντίδραση του γειτονικού, συντηρητικότερου στην οικονομική του διαχείριση, εμιράτου του Αμπού Ντάμι. Φέρεται πως θα αναλάβει τη διάσωση του υπερφιλόδοξου Ντουμπάι, το οποίο δανείστηκε 80 δισ. δολ. μέσα σε μια τετραετία για να χρηματοδοτήσει τα πλέον μεγαλόπνοα κατασκευαστικά σχέδια του σύγχρονου κόσμου. Η κεντρική τράπεζα του Αμπού Ντάμι δάνεισε 10 δισ. δολ. στο Ντουμπάι το Φεβρουάριο του 2009 και διαθέτει τεράστιες επενδύσεις στο εξωτερικό. Όμως, αυτή τη φορά δεν αντέδρασε άμεσα. Ως η «πρωτεύουσα» των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, ωστόσο, δεν έχει την πολυτέλεια να μείνει αμέτοχο, πόσο μάλλον όταν ο κόσμος ανησυχεί για ένα δεύτερο κύμα απωλειών με τα 1,6 τρις. δολ. που έχουν ήδη καταγραφεί από τη διετή χρηματοπιστωτική κρίση.

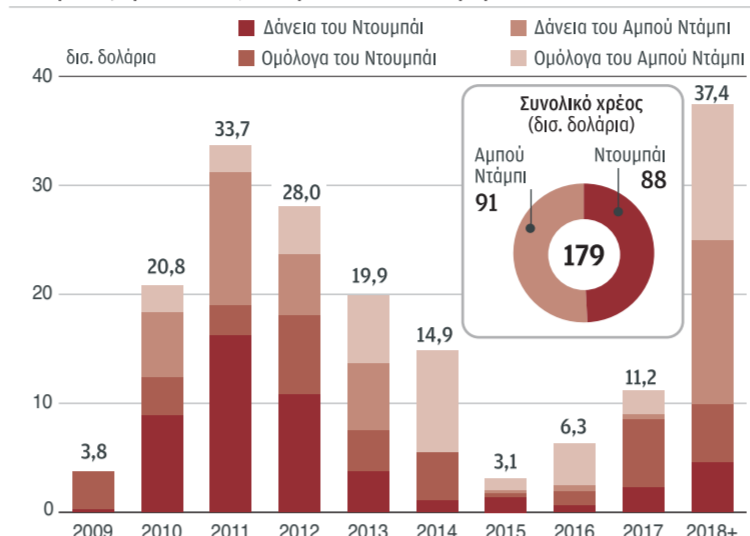
Η Calyon θεωρεί ότι η πιστωτική ποιότητα της Σαουδικής Αραβίας, του Κατάρ αλλά και του Αμπού Ντάμι δεν τίθεται μακροπρόθεσμα σε κίνδυνο, ενώ εκτιμά ότι, μετά τους αρχικούς κραδασμούς, οι επενδυτές θα ξεχωρίσουν «τα καλά και τα κακά στοιχεία» της περιοχής του Περσικού Κόλπου. Η ίδια θυμίζει ότι λίγες ημέρες πριν από τον αφιρτισμό της Dubai World, το Κατάρ, δηλαδή ο μεγαλύτερος εξαγωγέας υδρογονοποιημένου αερίου, πούλησε ομόλογα 7 δισ. δολαρίων που αγόρασαν, κυρίως, επενδυτές των ΗΠΑ και της Βρετανίας. Ήταν η μεγαλύτερη έκδοση ομολόγου από αναδυόμενη αγορά και υπερκαλύφθηκε από εντολές 28 δισ. δολ. Το σκάσιμο της φούσκας στο Ντουμπάι απέδειξε πόσο εύαλωτη παραμένει η αξιοπιστία των αγορών και του χρηματοπιστωτικού συστήματος, αλλά και πόσο σημαντικό ρόλο εξακολουθεί να παίζει το κρατικό χρέη ιδίων ή «συγγενών» χωρών. Το Ντουμπάι πλέον εξαρτάται από τη γενναιοδωρία του Αμπού Ντάμι, το οποίο εάν και όποτε προσφέρει «χέρι βοηθείας» δεν θα είναι με το αζημίωτο.

ZΩΡΖΕΤ ΖΟΛΩΤΑ

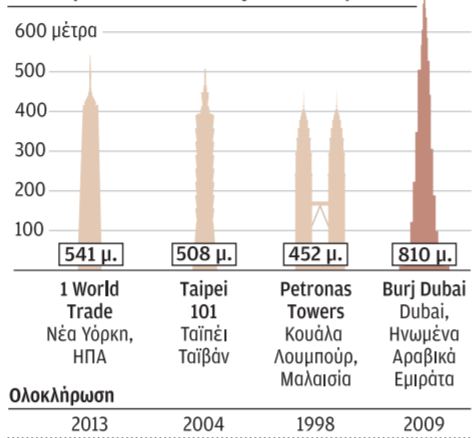
Το χρέος των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων

Στα 184 δισ. δολάρια υπολογίζεται το συνολικό χρέος των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων για φέτος, σύμφωνα με την Bank of America - Merrill Lynch. Το πρόγραμμα εξόφλησης θα είναι δύσκολο, τουλάχιστον μέχρι το 2013.

Καταβολές χρεολυσίων, ύστερα από την αναχρηματοδότηση

Πόσο ψηλό είναι το Βурj του Ντουμπάι

Ολοκλήρωση: 2013, 2004, 1998, 2009

Πηγή: Emaar Properties, Emporis buildings, Dubai Mall

Η πόλη του Ντουμπάι

- Προϋπολογισμός: **20** δισ. δολ.
- Επιφάνεια: **2.023.428,2** τ.μ.
- Πάρκα: **24.281,139** τ.μ.
- Τεχνητή λίμνη: **48.562,277** τ.μ.
- Ξενοδοχεία: **9**
- Κατοικίες: **30.000**

REUTERS

Ποια είναι η πέτρα του σκανδάλου

Με έσοδα που εκτιμάται ότι ξεπερνούν τα 30 δισ. δολάρια, η Dubai World έχει πραγματοποιήσει τεράστιες επενδύσεις μέσω της DP World, τρίτης μεγαλύτερης εταιρείας εκμετάλλευσης λιμένων διεθνώς. Η εταιρεία δραστηριοποιείται στη διαχείριση οικονομικών ζωνών, αλλά και στον κλάδο ακινήτων του Ντουμπάι. Η Dubai World, που ανήκει εξ ολοκλήρου στην κυβέρνηση του εμιράτου, έχει συμμετοχές σε εταιρείες ακινήτων, μεταφορών, χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, φυσικών πόρων και συστημάτων διανομής. Από τις μεγαλύτερες επενδύσεις των τελευταίων ετών ήταν εκείνη στην R&D, τη βρετανική ναυτιλιακή, για την οποία κατέβαλε, το 2006, 3,9 δισ. στερλίνες. Ένα χρόνο αργότερα, η αγοραστική φρενιτιδα έκανε την Dubai International Capital έναν από τους μεγαλύτερους επενδυτές στην HSBC και κάτοχο του 3,12% της αεροπορικής EADS, αξίας σήμερα 921 εκατ. δολαρίων. Η ίδια ανακοίνωσε τότε «σημαντική επένδυση» στη Sony.

Το Μάιο του ίδιου έτους, η Dubai International απέκτησε το 5% της Islamic Bank of Asia και η DIFC Investments -αντι 2,01 δισ. δολαρίων- το 2,2% της Deutsche Bank, το οποίο και την κατέστρεψε υπ' αριθμόν 5 μέτοχο της. Μέσω της προβληματικής σήμερα Istithmar, αλλά και στον κλάδο ακινήτων του Ντουμπάι, η Dubai World απέκτησε το 2007 τα πολυκατοστήματα Barneys αντι 825 εκατ. δολαρίων. Πέρσι, η Istithmar και η Nakheel απέκτησαν από κοινού μερίδιο 20% στο καναδικό Cirque du Soleil. Η Nakheel κατασκεύασε το «Παλμ Τζουμίρα», το πρώτο και μικρότερο εκ των τριών τεχνητών νησίων στο σκάμη του Ντουμπάι, ενώ σε εξέλιξη βρίσκεται και «ο Κόσμος», ένα αρχιπέλαγος 300 τεχνητών νησίων που από ψηλά απεικονίζουν τον παγκόσμιο χάρτη. Επενδύσεις έχουν γίνει ακόμα και στη Ζιμπάμπουε, με όλο υπό την Dubai World να καταβάλλει 17 εκατ. δολ. για συμμετοχή σε θέρετρο πολυτελείας που διοργανώνει σαφάρι στην επαρχία Νότια Ματαμπέλελαντ.

Η υπερπαραγωγή της Κίνας πλήττει την παγκόσμια οικονομία

Εμπορικές εντάσεις, αυξημένος κίνδυνος επισφαλών δανείων

Η υπερβολική παραγωγική δυνατότητα της Κίνας σε κλάδους όπως η καλυβουργία, τα τοιμήντα, τα χημικά και η διύλιση, πλήττει την παγκόσμια οικονομία, προειδοποιεί το Ευρωπαϊκό Εμπορικό Επιμελητήριο στην Ασία. Η Κίνα αυξάνει την παραγωγή της, την ώρα που η παγκόσμια ζήτηση δεν έχει ανακάμψει ακόμη, δημιουργώντας έτσι εμπορικές εντάσεις και αυξάνοντας τον κίνδυνο επισφαλών δανείων. «Το κινεζικό πακέτο εκτόνωσης (4 τρις. γουάν) δίνει πιστώσεις σε όλο και περισσότερο αμφίβολα έργα», ανέφερε η έκθεση του Επιμελητηρίου, χωρίς όμως να προσδιορίσει σε ποια έργα αναφέρεται. «Οι παγκόσμιες επιπτώσεις μπορούν να γίνουν ήδη αντιληπτές στη μορφή των εμπορικών εντάσεων», καθώς τα εμπορεύματα που δεν μπορούν να πωληθούν στην Κίνα στέλνονται σε αγορές που έχουν ήδη συρρικνωθεί λόγω της κρίσης, τονίζει η επίτροπος Εμπορίου της Ε. Ε., Κάθριν Αστον.

Το Επιμελητήριο πρότεινε 30 μέτρα για τη μείωση της πλεονάζουσας παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων και μιας υποτίμησης του γουάν, η οποία θα περιορίζει την «επιδότηση» προς τους Κινέζους κατασκευαστές. Εκτός αυτού, πρόταξε ακόμα επίσης η μείωση των επιδοτήσεων των ενεργειακών τιμών, η αύξηση των επιδοτήσεων με σκοπό τον περιορισμό των εύκολων πιστώσεων, η αύξηση των πληρωμών μερισμάτων από κρατικές επιχειρήσεις, αλλά και η ενίσχυση των δαπανών υγειονομικής περίθαλψης και κοινωνικής ασφάλισης, με σκοπό την ενθάρρυνση της κατανάλωσης και τη μείωση των αποταμιεύσεων.

Το Σεπτέμβριο, το Συμβούλιο Επι-

κρατείας της Κίνας ενέκρινε τα σχέδια για τον περιορισμό των επεκτάσεων στις βιομηχανίες τοιμήντου, γυαλιού, ανεμογεννητριών και ναυπηγικής. Επίσης, η κυβέρνηση έχει θεσπίσει μέτρα για τον περιορισμό της προσφοράς γης σε κλάδους με πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα. Μέχρι στιγμής οι προσπάθειες της κυβέρνησης ήταν αναποτελεσματικές, αναφέρει η έκθεση του Ευρωπαϊκού Επιμελητηρίου.

«Ιδιαίτερα ανησυχητικό» θεωρεί ότι περισσότερο από 140 δισ. γουάν έχουν επενδυθεί στη βιομηχανία οδήρου και κάλυβα κατά τη διάρκεια του α' εξαμήνου του τρέχοντος έτους, κατά την ώρα που η παγκόσμια ζήτηση α-

ναμένεται να συρρικνωθεί κατά 14,9% το 2009, αναφέρει η έκθεση. Η ίδια η οικονομία της Κίνας είναι το κύριο «θύμα» της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας, υπογραμμίζει το Επιμελητήριο, καθώς οι εταιρείες στους συγκεκριμένους κλάδους όχι μόνο θα περιορίσουν τις επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη αλλά και θα δυσκολευτούν στην αποπληρωμή των δανείων τους, αυξάνοντας έτσι τον κίνδυνο μιας επανάλληψης της ξαφνικής ανόδου των επισφαλών δανείων της δεκαετίας του '90. «Αυτό αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στην πορεία της κυβέρνησης για καινοτόμο αλλά και βιώσιμη οικονομία», καταλήγει η έκθεση.

Στη στήριξη των γειτονικών εμιράτων ελπίζει το Ντουμπάι

Προβληματισμός τραπεζών για το χρέος που ξεπερνάει τα 90 δισ. δολ.

«**Χρεωδότηση** με προσοχή» ήταν η «σοβαρή επιχειρηματική απόφαση» για την εξάμηνη αναστολή πληρωμών που ζήτησε η Dubai World από τους πιστωτές της. Αυτό ισχυρίστηκε ο πρόεδρος της ανώτατης οικονομικής επιτροπής του Ντουμπάι, σείχης Αχμέτ μπιν Σαΐντ αλ-Μακτούμ, αργά προχθές το βράδυ και στον απόηχο της βουτιάς που πυροδότησε η είδηση στα διεθνή χρηματιστήρια.

Ωστόσο, τα χρέη 59 δισ. δολαρίων του κρατικού επενδυτικού ομίλου –τα οποία απαρτίζουν το μεγαλύτερο μέρος των χρεών που συγκέντρωσε το ίδιο το εμιράτο για τη φρενιτή ανάπτυξη του– συνεχίζουν να προκαλούν προβληματισμό. Σύμφωνα με την UBS, το Ντουμπάι ενδέχεται να οφείλει πολύ περισσότερα από τα 80-90 δισ. δολάρια που εικάζεται ότι συγκεντρώθηκαν με την επέκταση του εμιράτου στους κλάδους τραπεζικής, ακινήτων και μεταφορών, πριν από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης. Μεταξύ άλλων, ο κλάδος εκμετάλλευσης ακινήτων υπολογίζεται πως έχει χρέη 11 δισ. δολαρίων, τα οποία έλαβε για την ολοκλήρωση 40.000 κατοικιών που δεν έγιναν ποτέ. Το ποσό αποτελεί το εκτός ισολογισμού κόστος που απαιτείται για την ολοκλήρωση και παράδοση των κατοικιών ως τα τέλη του 2010. Το μερίδιο της κατασκευαστικής Nakheel –θυγατρικής της Dubai World– στο χρέος αυτό εικάζεται ότι ανέρχεται στα 2 δισ. δολάρια.

Ο σείχης Αχμέτ –μέλος της βασιλικής οικογένειας και πρόεδρος του αερομεταφορέα Emirates– χαρακτήρισε αδικαιολόγητους τους ισχυρισμούς ότι το Ντουμπάι υπερεκτίμησε τις δυνατότητές του στις καλές εποχές, τονίζοντας ότι η πρωτοφανής ανάπτυξη της τελευταίας δεκαετίας «έθεσε τα θεμέλια για τη σημερινή βιώσιμη οικονομία». Σύμφωνα με τη BNP Paribas, ο μεγαλύτερος κίνδυνος για το εμιράτο είναι σήμερα η απώλεια της διεθνούς εμπιστοσύνης.

Καθριστικό ρόλο κρίνεται ότι θα παίζει το γειτονικό Αμπού Ντάμι. Λίγο πριν από την κατάθεση του αιτήματος αναστολής, το υπερκρεωμένο Ντουμπάι δανείστηκε επιπλέον 5 δισ. δολάρια από τις κρατικές τράπεζες του Αμπού Ντάμι, το ήμισυ του ποσού που φιλοδοξούσε να συγκεντρώσει ως τα τέλη του έτους ο γηγενής του, σείχης Μοχάμεντ μπιν Ραϊντ αλ-Μακτούμ. Ομόλογα του Ντουμπάι έχουν απορροφήσει τόσο η Κεντρική Τράπεζα των ΗΑΕ όσο και δύο τράπεζες στις οποίες το Αμπού Ντάμι έχει πλειοψηφική συμμετοχή.

Τον δρόμο της Θυσίας πορεύονται οι επενδυτές

Αρξισε ένας από τους σημαντικότερους εορτασμούς των μουσουλμάνων, η γιορτή της Θυσίας. Στις 25 Νοεμβρίου δόθηκε στους επενδυτές στο Ντουμπάι η ευκαιρία να μπουν στο πνεύμα των ημερών. Το αίτημα του εμιράτου για περίοδο χάριτος μέχρι τουλάχιστον τις 30 Μαΐου 2010 δεν αφορά την εταιρεία Dubai Ports World, που διαχειρίζεται έναν από τους μεγαλύτερους τερματικούς σταθμούς εμπορευματοκιβωτίων στον κόσμο. Αφορά, όμως, τα 4,05 δισ. δολάρια που έπρεπε να πληρωθούν στις 14 Δεκεμβρίου στους κατόχους ισλαμικών ομολόγων –των σουκούκ–, τα οποία εκδίδει η κατασκευαστική Nakheel. Μόλις πριν από λίγες εβδομάδες, ο γηγενής του Ντουμπάι, σείχης Μαχάμεντ μπιν Ραϊντ αλ Μακτούμ, διαβεβαίωσε τους επενδυτές ότι το εμιράτο θα αντλήσει σύντομα τα απαιτούμενα κεφάλαια για να καλύψει «τρέχουσες και μελλοντικές υποχρεώ-

ζητάει από τους επενδυτές να καθυστερήσουν τα αιτήματά τους ή τους λέει να το κάνουν. Το ζήτημα είναι πόσο από τους κατόχους των ομολόγων της Nakheel θα επιμείνουν στην έγκαιρη αποπληρωμή τους στις 14 Δεκεμβρίου. Το εμιράτο έχει σίγουρα τη δυνατότητα να ικανοποιήσει πολλούς από αυτούς. Το Φεβρουάριο άντλησε 10 δισ. δολ. από τον πλούσιο γείτονά του, το Αμπού Ντάμι. Και ώρες προτού ζητήσει περίοδο χάριτος, ανακοίνωσε πως είχε αντλήσει άλλα πέντε δισ. δολάρια από τράπεζες του Αμπού Ντάμι, μολοντί μόνον ένα τμήμα τους ήταν άμεσα διαθέσιμο. Αυτά τα κεφάλαια καταλήγουν στο Dubai Financial Support Fund, όπως αποκαλείται η επιτροπή που εποπτεύει την αδιαβάρθρωση των προβληματικών εταιρειών του εμιράτου. Περιγράφεται από τραπεζικά στελέχη ως «πλιθτήριο που δίνει οδηγίες και ελέγχει» καθώς επιβάλλει πειθαρχία στις σημαντικότερες από τις εταιρείες που έχουν τη στήριξη της κυβέρνησης. Στην πραγματικότητα το Ντουμπάι δεν διέθετε τέτοιου είδους εποπτεία πριν από την κατάρρευση. Μόλις πριν από έναν μήνα στελέχη τραπεζών εξέφραζαν φόβους πως η αναδιοργάνωση της Dubai Inc. δεν θα προχωρούσε αρκετά. Κάποιοι στο εμιράτο μπιμπάν στον πειρασμό να υποκριθούν πως όλοι οι ισολογισμοί ήταν υγιείς. Το αίτημα, όμως, για περίοδο χάριτος προδίδει πως το Support Fund θα διεξάγει περαιτέρω εκστρατεία σε αναζήτηση κεφαλαίων. Σε αντίθεση με το Αμπού Ντάμι, το Ντουμπάι πρέπει να δανειστεί για να χρηματοδοτήσει το μέλλον του. Δεδομένου ότι δρομολογείται η ανάκαμψη, θα κερδίσει και πάλι χρήματα από τα ακίνητά του, τον τουρισμό, το εμπόριο και τη βιομηχανία χρηματοπιστωτικών.

Στελέχη τραπεζών το περιγράφουν ως μια «ενοποιημένη βιομηχανία υπηρεσιών που δεν διαφέρει από μια μεγάλη Eurodisney». Μια τέτοια βιομηχανία μπορεί και πρέπει να έχει κάποιο χρέος. Πρέπει, όμως, να μάθει πώς να το πληρώνει αυτό το χρέος εξυπηρετώντας τους πελάτες της, όχι τους κερδοσκόπους.

Η Dubai Inc. πρέπει να μάθει να πληρώνει το χρέος της εξυπηρετώντας τους πελάτες της, όχι τους κερδοσκόπους

«**Η** δεν ήταν έτοιμος να προβεί σε αποκαλύψεις ή δεν ήταν ενήμερος. Τα χρέη του Ντουμπάι είναι μεγάλα και ανεξέλεγκτα σε περίπου 80 δισ. δολάρια. Οι επενδυτές σχεδόν προέβλεπαν πως το Dubai World θα ζητούσε την ανοχή των πιστωτών του. Πίστευαν, όμως, πως το εμιράτο θα κάλυπτε τα ισλαμικά ομόλογα για να μην πληγεί περαιτέρω η οικονομική αξιοπιστία του. «Συνήθως ξέρουμε τι γίνεται», σχολιάζει ένας σείχης του Σαρτζάχ, άλλο μέλος των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, και προσθέτει: «Τώρα δεν έχουμε ιδέα και αυτό καταδεικνύει πλήρη απώλεια του ελέγχου». Οι εταιρείες πιστοληπτικής αξιολόγησης έσπευσαν να υποβαθμίσουν όλα τα ομόλογα που σχετίζονται με την κυβέρνηση. Το κατά πόσον πρόκειται για πτώχευση εξαρτάται από το αν το Ντουμπάι

Παλάτια στην άμμο του Ντουμπάι

Τα προβλήματα του Ντουμπάι με τα τεράστια χρέη ανέδειξε το σκάσιμο της φούσκας των ακινήτων από την πιστωτική κρίση. Αποτέλεσμα ήταν να ναυαγήσουν τα σχέδια του εμιράτου να αναδειχθεί σε μέγιστο πόλο έλξης τουριστών από όλο τον κόσμο και σε περιφερειακό πόλο για τα πάντα, από τη ναυτιλία έως την ψυχαγωγία

Υπερκομματική επίθεση στην Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ

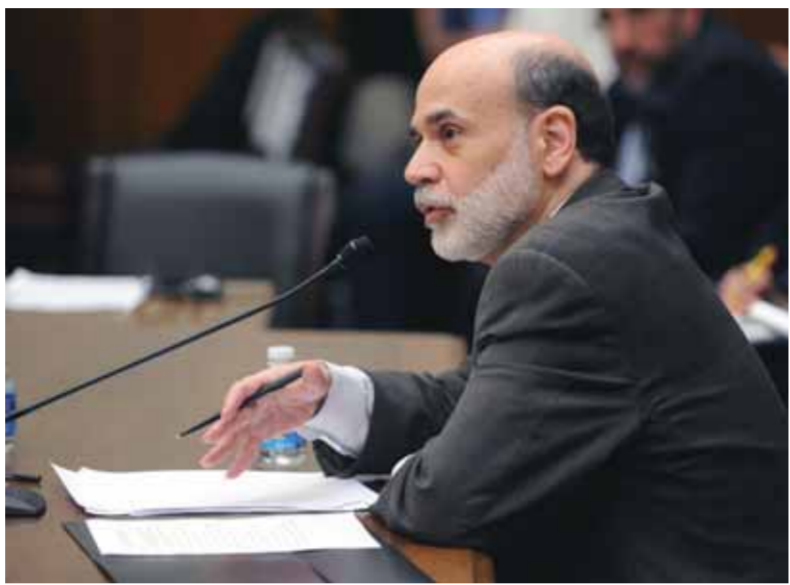
Πυρά από το Κογκρέσο που αποδίδει σε άλλους τις ευθύνες για την κρίση

Του **ROBERT J. SAMUELSON**

Από ιδρύσεώς της, το 1913, η κεντρική τράπεζα των ΗΠΑ, η Fed, αντιμετωπίζει μία πολιτική αντίφαση. Η τράπεζα έχει την ευθύνη πρόληψης της κατάρρευσης του τραπεζικού και του οικονομικού συστήματος της χώρας, των οποίων η υγιής κατάσταση είναι απαραίτητη για την «πραγματική οικονομία», την παραγωγή και την απασχόληση. Ωστόσο, η ανάγκη για τη διάσωση του οικονομικού συστήματος μας προκύπτει όταν γίνονται λάθη ή παρατυπίες εκ μέρους των τραπεζιτών και άλλων επαγγελματιών της επενδυτικής αγοράς, που τους καθιστά μαύρα πρόβατα στον δημόσιο βίο. Έτσι, για να κάνει τη δουλειά της, η Fed εμφανίζεται ως προστάτης μιας ομάδας διόλου δημοφιλών πλέον και απαξιωμένων επαγγελματιών. Είμαστε μάρτυρες αυτής της αντίφασης σε όλο της το μεγαλείο. Η Fed έχει μετατραπεί η ίδια σε μαύρο πρόβατο για το Κογκρέσο, εν μέσω των προβλημάτων της οικονομίας.

Η Fed, όμως, διοχέτευσε στις αγορές καυτό χρήμα αξίας άνω του ενός τρισεκατομμυρίων δολαρίων, ανέπτυξε προγράμματα για την ενίσχυση των ευπαθών τομέων της χρηματοπιστωτικής αγοράς και έτεινε χείρα σωτηρίας σε χρηματοπιστωτικούς κολοσσούς, όπως είναι η AIG, της οποίας η κατάρρευση θα είχε δώσει το εναρκτήριο λάκτισμα για μία σειρά άλλων. Πρόκειται για άμεσα μέτρα, που ελήφθησαν εν μέσω της κρίσης και της αβεβαιότητας... Ποτέ δεν θα μάθουμε τι θα είχε γίνει χωρίς αυτά. Τώρα απλώς το συζητάμε, τώρα όμως, που αισθανόμαστε πιο ασφαλείς και έχουμε στη διάθεσή μας περισσότερα στοιχεία και πληροφορίες.

Ένα θέμα, που επίσης παραγνωρίζεται, είναι ότι εν τέλει, η Fed δεν είναι ένας μυστικοπαθής Οργανισμός που δεν αναφέρεται πουθενά. Κατά τη διάρκεια του 2009, αξιωματούχοι της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου της, Μπεν Μπερνάνκι, έχουν καταθέσει ήδη 32 φορές ενώπιον του

Ασφαλώς η Fed και ο επικεφαλής της Μπεν Μπερνάνκι δεν είναι αλάνθαστοι. Η πολιτική των χαμηλών επιτοκίων ήδη δημιουργεί κινδύνους. Ωστόσο, βέβαιο είναι ότι η επί του παρόντος αντιμετώπιση που της επιφυλάσσει το Κογκρέσο κρύβει ακόμη μεγαλύτερους κινδύνους για την οικονομία, και όχι μόνον.

Κογκρέσου ή Επιτροπών του. Η Fed δημοσιοποιεί τις πολιτικές της με λεπτομέρειες. Μετά από κάθε συνεδρίαση της αρμόδιας για τη χώρα πολιτικής επιτροπών Επιτροπής της, εκδίδει ανακοινωθέν, με το οποίο εξηγεί τους λόγους που οδήγησαν τα μέλη της Επιτροπής FOMC να διατηρήσουν αμετάβλητα ή να μεταβάλουν τα επιτόκια δανεισμού της. Το καθεστώς των ανακοινωθέντων ισχύει από το 1994.

Αντίθετα με την επικρατούσα άποψη, οι ενέργειες της Fed ελέγχονται ήδη ευρέως. Η Deloitte & Touche διενήργησε έλεγχο στα οικονομικά στοιχεία της Τράπεζας, τα οποία δημοσιοποιούνται. Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους ασκεί έλεγχο στη Fed, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων της στους τομείς έλεγχου των εμπορικών τραπεζών και του συστήματος πληρωμών και εκκαθαρίσεων. Η τράπεζα δεν ελέγχεται μόνο σε δύο τομείς, διατηρώντας την ανεξαρτησία της σε ό,τι αφορά τη χάραξη νομισματοπολιτικής και στις σχέσεις της με ομολόγους της, όπως

είναι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Ορθώς το Κογκρέσο δεν συζητά καν το ενδεχόμενο κατάργησης αυτών των προνομίων. Εάν καταργηθεί η ανεξαρτησία της Fed μπορεί να δημιουργηθούν μύρια όσα σοβαρότατα προβλήματα. Η Τράπεζα θα μπορούσε να πιεσθεί, για παράδειγμα, να χρηματοδοτήσει τα δημόσια ελλείμμάτα μας ή να «επικεντρωθεί ιδιαίτερος» στις βραχυπρόθεσμες ανάγκες της οικονομίας. Ιστορικά, αυτού του είδους οι δυνατότητες οδήγησαν στο εξαστασιασμό κυμάτων υπερπληθωρισμού. Παράλληλα, εάν δοθεί έστω και η εντύπωση ότι διακυβεύεται η ανεξαρτησία της Fed, θα υπάρξουν καιρικές επιπτώσεις στο δολάριο. Ασφαλώς η Fed δεν είναι αλάνθαστη. Η πολιτική των χαμηλών επιτοκίων ήδη δημιουργεί κινδύνους για την ανάπτυξη νέας φούσκας τιμών σειράς περιουσιακών στοιχείων. Ωστόσο, βέβαιο είναι ότι η αντιμετώπιση που της επιφυλάσσει το Κογκρέσο επί του παρόντος κρύβει ακόμη μεγαλύτερους κινδύνους για την οικονομία, και όχι μόνον.

Τελειώστε τη Fed

Με την ανεργία στο 10,2%, τη δαπανηρή διάσωση τραπεζικών και ασφαλιστικών κολοσσών και τα προκλητικά μπόνους των στελεχών επενδυτικών τραπεζών της Γουόλ Στριτ, η κατακραυγή ξεπερνά τη ρητορεία.

Η Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής των Αντιπροσώπων υπερψήφισε πρόσφατα νόμο, απατώντας από το Γραφείο Απολογισμού Ευθύνων της Κυβέρνησης να «ελέγξει» τη νομισματική πολιτική της Fed. Στη Γερουσία, ο Κρίστοφερ Ντοτ, επικεφαλής της Επιτροπής Τραπεζικών Υποθέσεων, προτείνει την αφαίρεση των αρμοδιοτήτων της Κεντρικής Τράπεζας αναφορικά με τον έλεγχο των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Οι αρμοδιότητες αυτές, υποστηρίζει, πρέπει να ανατεθούν σε ένα νέο Οργανισμό.

Η στροφή εναντίον της Fed είναι υπερκομματική! Ο Ρεπουμπλικανός Ρον Πολ, μέλος του Κογκρέσου, του οποίου το τελευταίο βιβλίο τιτλοφορείται «Τελειώστε τη Fed», ζήτησε να τεθεί τώ να υπό κηδεμονία η Τράπεζα. Ο Πολ τάσσεται υπέρ της επιστροφής του συστήματος του Χρυσού Κανόνα σε συνδυασμό με το ιδιωτικό κεφάλαιο. Σύμφωνα με τον ίδιο, ακόμη και η αλυσίδα λιανικών πωλήσεων Wal-Mart, θα πρέπει να μπορεί να κόβει χρήμα! Οι δέδες του είναι παλαιές, αυστηρές και ασφαλώς ανεφάρμοστες. Ο Ντοτ είναι από την πλευρά του Δημοκρατικός.

Σε μεγάλο βαθμό δε, η τάση να εξοπολούνται κατηγορίες κατά της Fed αποτελεί απλώς μέρος της πρακτικής του Κογκρέσου να αποδίδει ευθύνες σε άλλους για κάθε δυσάρεστη κατάσταση.

Μέσα στο τεταμένο αυτό πολιτικό κλίμα, ξεκινάμε να ορεϊλούμε περισσότερο στην Τράπεζα, παρά σε οποιαδήποτε άλλη δημόσια Αρχή: το γεγονός ότι ο πανικός που κατέκλυσε πέρυσι τις χρηματοπιστωτικές αγορές δεν μετατράπηκε σε παγκόσμια ύφεση.

ΑΝΑΛΥΣΗ από τη ΖΕΖΑ ΖΗΚΟΥ

Ντουμπάι: Ένας προαναγγελλείς οικονομικός θάνατος...

Τον περασμένο Δεκέμβριο οι τράπεζες της Ευρώπης και της Αμερικής συγκλονίστηκαν και οι μετοχές τους ξεπουλήθηκαν όταν αποκαλύφθηκε η τεράστια απάτη του Μπέρναρντ Μένιτοφ, που λήστεψε από τους επενδυτές μέσω ενός σχήματος - «πυραμίδας» το απίθανο ποσό των 65 δισ. δολαρίων. Βεβαία, ο ίδιος καταδικάστηκε σε 150 χρόνια κάθειρξη για απάτη «ιδιαιτέρως ειδική». Επρόκειτο για μια εγκληματικά ευφυή σύγχρονη επένδυση «τύπου Ρονζί».

Ωστόσο, η κατάρρευση της επενδυτικής πυραμίδας του Μπέρναρντ Μένιτοφ συσώρευσε τεράστιες ζημιές στις κορυφαίες αμερικανικές και ευρωπαϊκές τράπεζες. Τώρα ξανά οι τράπεζες και οι μετοχές τους δοκιμάζονται από την κατάρρευση του Dubai World, του επενδυτικού κρατικού βραχίονα του Εμιράτου του Ντουμπάι. Οι εμίρηδες του Ντουμπάι ζήτησαν εξάμηνη «περίοδο χάριτος» από τις τράπεζες που έχουν χρηματοδοτήσει το Dubai World, για την αποπληρωμή των χρεών του που υπολογίζονται στα 60 δισ. δολάρια. Φυσικά δεν μιλάμε για απάτη, αλλά για το υπερβολικό όραμα των εμίρηδων να δημιουργήσουν μια όαση στην άμμο!

Η παγκόσμια οικονομική και τραπεζική κρίση βύθισε το όραμα αυτό. Ήταν το κυρίαρχο fund των κρατικών επενδυτικών κεφαλαίων του Ντουμπάι, που αποτέλεσε μια υπερσύγχρονη επενδυτική μηχανή. Ωστόσο, το εφιαλτικότερο είναι ότι προξένησε τεράστια ερωτήματα για την ασφάλεια και την προστασία των επενδύσεων και έσυρε στην ταπεινώση το οικονομικό θαύμα του Ντουμπάι.

Η ειδηση πυροδότησε μια «αυταγωνιστική φυγή προς την έξοδο» των επενδυτών από τις τραπεζικές μετοχές, που πήρε, όμως, ερμηκτικές διαστάσεις για τις φήμες γύρω από τα προβλήματα της Σαουδικής Αραβίας. Οι φήμες αυτές που λέγεται ότι γνωρίζουν καλά τις κινήσεις των πετρελαιαδών της Μέσης Ανατολής, επειδή μέσω Λονδίνου εκτελούνται οι εντολές τους, απέδωσαν τις πωλήσεις των μετοχών σ' αυτά!

Στιγμές «δράματος» έζησαν την Παρασκευή οι επενδυτές σε όλες τις

αγορές. Ευτυχώς, η Wall Street ήταν κλειστή. Με συνέπεια το domino effect να παρασύρει τις αναδυόμενες αγορές και την Ευρώπη. Αντίθετα, κάρη στο ξεπούλημα των μετοχών και των εμπορευμάτων ευνοήθηκε το δολάριο που ανέκαμψε από τη βουτιά. Η πολύμηνη άνοδος των τραπεζικών μετοχών στα ύψη ώθησε τα κερδοσκοπικά κεφάλαια να αρχίσουν να ξεπουλούν εν όψει και του τέλους του έτους. Στις ΗΠΑ τα

Το άνοιγμα χρεών του Dubai World υπολογίζεται γύρω στα 60 δισ. δολάρια. Οσο δηλαδή η απάτη της επενδυτικής πυραμίδας «τύπου Ρονζί» του Μπέρναρντ Μένιτοφ

χειρότερα της πιστωτικής κρίσης πιθανότατα να έχουν περάσει, αλλά τα μεγάλα ερωτήματα που άφησε πίσω μένουν να απαντηθούν. Βεβαίως, οι γενναίες ενέσεις ρευστότητας και η μείωση των αμερικανικών επιτοκίων σε σχεδόν μηδενικά επίπεδα έχουν λειάνει τις οδυνηρές συνέπειες της κρίσης. Αλλά οι ελπίδες ουσιαστικής ανάκαμψης, επειδή η κατανάλωση είναι η ατμομηχανή της αμερικανικής οικονομίας και ολόκληρου του κόσμου, είναι πενιχρές.

Οι φόβοι που υπήρχαν ότι οι Αμερικανοί έχουν σταματήσει να καταναλώνουν εξ αιτίας της ανεργίας παραμένουν. Διαχειριστές τόσο των συντηρητικών όσο και των κερδοσκοπικών κεφαλαίων γνωρίζουν πως οι επενδυτές συχνά έχουν την τάση να συγχωρούν πιο εύκολα αν κάνουν χρήματα και οι άλλοι. Το ίδιο ισχύει και για τις οικονομίες. Όμως, ο τερματισμός της ποσοτικής χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής κρύβει πολλές παγίδες.

Η άντληση από το σύστημα της τεράστιας ποσότητας ρευστότητας θα επηρεάσει και τις τράπεζες. Τα εργαλεία που συνήθως χρησιμοποιούνται σε ομαλές συνθήκες θεωρούνται ανεπαρκή για στρατηγική εξέδου από μη συμβατικές πολιτικές.

21:15 Μπάτσο Αγάπη μου

MEGA CINEMA

22:00 Straight Story
(Ελληνική ταινία)

MEGA ΠΕΜΠΤΗ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 09 | 10

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΓΙΝΕΤΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ!
30 ΤΑΛΕΝΤΑ ΣΤΟ ΧΟΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΥΝΗΓΟΥΝ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ!

GET ON STAGE LIVE

Τα φέματα τελειώσαν... Το ΜΕΓΑΛΟ SHOW ξεκινάει!
Massino, Μεταξόπουλος, Σάββα και Χριστοδουλίδου αντιμετώπι με τα ταλέντα της Κύπρου στο χορό και το τραγούδι!

Παρουσιάζουν: **Κατερίνα Αγαπητού και Μιχάλης Σοφοκλέους**

Εκτάκτως **Δευτέρα 30 Νοεμβρίου στις 21:00**

Χορηγός: **MY MALL LIMASSOL**

MEGA

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 27/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 27/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 27/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Global Capital logo and text: Global Capital Securities and Financial Services Limited. Includes contact information and website.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 27/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 27/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 27/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: Ημερομηνία, Μεταβ. %, Μεταβ. % (Ανοδος), Μεταβ. % (Πτώση). Lists top gainers and losers.

Table with columns: Ημερομηνία, Μεταβ. %, Μεταβ. % (Ανοδος), Μεταβ. % (Πτώση). Lists top gainers and losers.

Alphatrust logo and text: ALPHA TRUST ASSET SERVICES S.A. Includes contact information.

Ανησυχεί το Τόκιο για το ισχυρό γιεν

Σε ενδεχόμενη παρέμβαση, καθώς η άνοδος επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα των εξαγωγών

Στο ενδεχόμενο παρέμβασης για τη συγκράτηση των απότομων μεταβολών στην ισοτιμία του γιεν αναφέρθηκε χθες εμπέμοος ο υπουργός Οικονομικών της Ιαπωνίας, Χιροχίσα Φουτζούι, μία ημέρα αφού το δολάριο υποχώρησε στα χαμηλότερα επίπεδα 14ετίας έναντι του νομισμάτος της χώρας. Ο κ. Φουτζούι τόνισε ότι η κυβέρνηση «παρακολουθεί στενά» τις διακυμάνσεις του γιεν στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος, καθώς η οικονομία βρίσκεται σε κρίσιμη κατάσταση λόγω της παγκόσμιας κρίσης. «Εάν οι ισοτιμίες παρο-

υπάρχουν μεγάλες μεταβολές, τότε θα πρέπει να λάβουμε μέτρα», δήλωσε ο κ. Φουτζούι σε συνέντευξη Τύπου στο Τόκιο, τονίζοντας ότι η ενίσχυση του γιεν αποδίδεται στην αποδυνάμωση του δολαρίου - και όχι σε ενδεδειγμένη αιτία. Η άνοδος του γιεν επηρεάζει πάντως την ανταγωνιστικότητα των ιαπωνικών εξαγωγών, ενώ κάποιες εταιρείες διερευνούν την πιθανότητα μεταφορών των δραστηριοτήτων τους σε χώρες με χαμηλότερο κόστος. Υψηλόβαθμο διοικητικό στέλεχος της Nissan Motor είπε, πρόσφατα, ότι ένα ισχυρό γιεν θα

αποτελούσε «ισχυρό κίνδυνο» για τον ιαπωνικό κλάδο των αυτοκινητοβιομηχανιών. Ήδη, η Τογότα αναμένεται να δεχθεί σημαντικό πλήγμα στα αποτελέσματα της περιόδου Μαρτίου - Οκτωβρίου, καθώς υπολογίζει ότι το δολάριο θα κυμαίνεται στα 90 γιεν. Τα χθεσινά σκόλια του υπ. Οικονομικών μεταφέρουν το μήνυμα πως η κυβέρνηση συζητά μια παρέμβαση στις αγορές, για πρώτη φορά μετά πέντε χρόνια. Την τελευταία φορά που οι ιαπωνικές Αρχές παρενέβησαν για να αναχαιτίσουν την ανοδική πορεία του γιεν ήταν το πρώτο τρί-

μηνο του 2004, διοικητώντας 14,8 τρις. γιεν ή 171 δισ. δολάρια στις αγορές. Το τελευταίο τρίμηνο, το γιεν έ- χει παρουσιάσει άνοδο της τάξεως του 8%, υπονομιεύοντας την προοπτική ανάκαμψης της οικονομίας. Ορισμένοι αναλυτές της αγοράς εκτιμούν ότι το υπ. Οικονομικών της χώρας θα αναλάβει δράση εάν το δολάριο υποχωρήσει στα 85 γιεν. Σημειώτέον ότι προ δύο μηνών, το δολάριο υποχώρησε στα 86,30 γιεν για πρώτη φορά από τον Ιούλιο του 1995, παρασύροντας παράλληλα στα χαμηλότερα επίπεδα των τε-

λευταίων τεσσάρων μηνών το δείκτη Nikkei στο Τόκιο. Ένας ακόμη παράγοντας που φαίνεται πως θα αναχαιτίσει την κυβερνηση σε παρεμβάσεις είναι οι αντιπληθωριστικές τάσεις που επικρατούν στην οικονομία, οι οποίες ενισχύουν τις πιεσότητες για μια παρατεταμένη περίοδο στάσιμης ανάπτυξης. Αξιοματωχού της κυβέρνησης δήλωσαν, τον Οκτώβριο, ότι η οικονομία δια- νύει μια «φάση ήπιου αποπληθωρισμού», ένα φαινόμενο που είχε καταδικάσει σε στασιμότητα την οικονομία τη δεκαετία του '90.

Υψηλόβαθμο διοικητικό στέλεχος της Nissan Motor είπε, πρόσφατα, ότι ένα ισχυρό γιεν θα αποτελούσε «ισχυρό κίνδυνο» για τον ιαπωνικό κλάδο αυτοκινητοβιομηχανιών.

BLOOMBERG

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Πη/να
3M COMPANY	77,91	77,61
ALCOA INC	13,00	12,92
ALLEGHENY TECH	36,35	34,93
ALTRIA GROUP	19,19	19,30
AMAZON COM	134,03	132,94
AMER ELEC PWR	32,16	32,18
AMER EXPRESS CO	41,72	41,44
AMER INTL GROUP	34,68	35,00
AMGEN	57,08	56,80
APPLE INC	204,19	204,44
ARIES MARITIME	1,00	1,02
AVON PRODUCTS	35,47	35,34
BAKER HUGHES INC	41,59	41,00
BANK OF AMERICA	15,95	16,10
BAXTER INTL INC	54,75	55,23
BLACK & DECKER	62,42	62,12
BOEING CO	52,93	51,97
BRISTOL MYERS SQ	25,65	25,16
BURL INTH SANTA	98,31	98,30
CAMPBELL SOUP CO	35,38	35,40
CATERPILLAR INC	59,04	58,00
CAPITAL PRDS INT	7,73	7,54
CIGNA CORP	33,16	32,80
CISCO SYSTEMS	23,74	23,74
CITIGROUP	4,17	4,21
CORVECIERAS	37,05	37,06
COCA-COLA CO	58,11	58,19
COLGATE PALMOLIV	84,46	85,06
COMPUTER SCIENCE	55,41	55,17
DANAOS CORP	4,53	4,48
DIANA SHIPPING	16,35	16,49
DOWN CHEMICAL CO	28,52	27,98
DRYSHIPS	6,35	6,35
DU PONT CO	35,15	34,67
EASTMAN KODAK	4,18	4,03
EMC CORP	16,91	16,94
ENTERGY CORP	80,06	79,26
EXCEL MARTINE	7,22	7,34
EXELON CORP	48,29	47,43
EXXON MOBIL	76,47	75,97
FEDEX CORP	83,50	81,79
FORD MOTOR CO	8,81	8,81
FRESEAS	1,52	1,51
GENERAL DYNAMICS	68,13	67,32
GENERAL ELEC CO	16,18	16,12
GENL MARITIME CP	7,13	7,19
H J HEINZ CO	43,35	43,23
HALLIBURTON CO	30,21	30,46
HARTFORD FINL	50,10	50,13
HEWLETT-PACKARD	50,05	50,19
HOME DEPOT INC	27,85	27,56
HONEYWELL INTL	39,11	38,77
INTEL CORP	19,34	19,39
INTL BUS MACHINE	127,28	127,93
INTL PAPER CO	25,67	25,14
JOHNSONJOHNSON	63,30	63,18
JPMORGAN CHASE	42,16	42,48
LAZARD	38,85	39,31
LIMITED BRANDS	17,50	16,64
MCDONALD'S CORP	64,45	64,22
MERCK & CO	36,57	36,22
MICROSOFT CP	29,79	29,91
MORGAN STANLEY	31,42	32,12
NATL SEMICONDUCT	14,57	14,45
NORFOLK SOUTHERN	51,84	51,49
ORACLE CORP	22,60	22,14
PEPSICO INC	63,19	62,50
PFEIZER INC	18,29	18,31
PROCTER & GAMBLE	62,87	62,80
RADIOSHACK	18,89	18,34
RAYTHEON CO	52,02	51,65

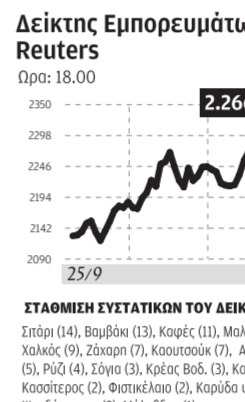
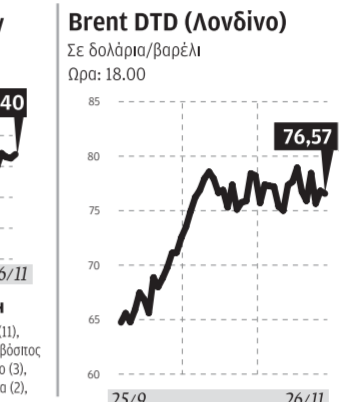
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Πη/να
ROCKWELL AUTOMAT	44,15	44,61
SARA LEE CORP	12,44	12,53
SCHLUMBERGER LTD	65,03	65,56
SOUTHERN	32,03	31,98
STEALTHGAS	6,23	6,06
TEXAS INSTRUMENT	25,42	25,28
THE AES CORP	13,20	12,65
TSAKOS ENERGY	16,97	17,03
TYCO INTL	36,47	36,19
UNISYS CORP	33,11	32,99
UNITED TECH CP	68,31	68,27
US BANK CORP	25,57	25,73
VERIZON COMMIS	32,03	31,87
VIACOM CL B	30,43	30,40
WAL-MART STORES	54,96	54,85
WALT DISNEY CO	30,41	30,23
WELLS FARGO & CO	27,83	27,86

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Πη/να
RENTKIL INITIAL	104,20	104,20
REXAM PLC	278,40	287,40
RIO TINTO	3031,44	3146,00
ROLLS ROYCE GP	484,00	492,00
RSA INSURANCE GRP	118,23	121,90
ROYAL BANK SCOT	33,23	35,77
ROYAL DITCH SHL A	1841,07	1861,00
ROYAL DITCH SHL B	1747,37	1799,50
SAB MILLER	1763,00	1809,00
SAGE GROUP	327,50	333,00
SAINSBURY(U)	116,60	122,00
SCHROEDERS	964,00	1001,00
SCHROEDERS NV	113,00	117,00
SCOTT & STH ENRGY	1042,66	1006,00
SEVEN TRENT	116,40	118,00
SHIRE	116,00	118,00
SMITH&NEPHEW	58,50	58,60
SMITHS GROUP	95,11	96,50
STANDARD CHART BK	191,75	167,00
TATE & LYLE	428,80	448,70
TESCO	429,30	434,75
UNILEVER	1806,00	1816,00
UNITED UTIL GRP	490,75	484,10
UTD BUSINESS MED	440,00	457,00
VODAFONE GROUP	138,16	139,00
WHITBREAD	1288,00	1340,00
WILLIAM HILL	178,60	186,00
WOLSELEY	1203,94	1251,00
WPP PLC	27,59	27,59
XSTRATA	1026,00	1097,00
YIELL GROUP	39,00	38,86

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Πη/να
INFINION TECH N	3,11	3,19
LINDE	80,70	83,35
MAN SE	56,68	57,95
METRO AG	42,16	43,45
MLP	7,35	7,55
MUENCH RUECK N	104,65	105,33
RWE AG	61,55	62,96
SAP AG	31,68	32,20
SIEMENS N	64,95	67,00
THYSEN KRUPP	23,96	24,91
TUI N	5,17	5,39
VOLKSWAGEN AG	51,40	86,50

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Πη/να
IHI	141	145
ISUZU MOTORS	142	149
JPN STEEL WORKS	1039	1062
KAWASAKI HVY IND	211	210
KEIO	529	530
KOBE STEEL	149	144
KONICA MINOLTA L	803	815
JTEKT	855	877
MITSUB UFJ FG	454	455
MITSUBISHI CORP	1953	1934
MITSUBISHI ELEC	606	594
MITSUBISHI MOTOR	114	115
NEC CORPORATION	210	210
NIKON CORP	1559	1591
NIPPON EXPRESS	378	377
NISSAN MOTOR CO	634	637
NOJIMA HOLDINGS	600	593
NTT	3640	3660
OLYMPIA CORP	311	314
ODAKYU ELEC RAIL	690	691
OSAKA GAS	308	308
PIONEER	240	241
RYOCHO CO LTD	1150	1171
SEAYO ELECTRIC	152	157
SECOM	4070	4170
SEVEN & I HLDG	1912	1928
SHARP CORP	1001	1009
SHIMIZU CORP	302	302
SHISEIDO	1679	1705
SONY CORP	2370	2415
SUMITOMO CORP	860	872
SUZUKI MOTOR	2070	2100
TAKESHI CORP	156	155
TDK CORPORATION	4640	4668
TOBU RAILWAY	464	465
TOYKO DOME CORP	263	256
TOYKO ELEC PWR	2265	2275
TOYKO ELECTRON	4760	4810
TOYOKU GAS	348	349
TOYOTA INDS LTD	147	146
TOYOTA INDUSTRIES	464	459
TOSHIBA CORP	447	450
TOYOTA	1380	1332
YAMAHA CORP	894	911
YAMATO HOLDINGS	1209	1236

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Πη/να
Amsterdam/Αμστερνταν	3,11	3,19
AECON	4,65	5,03
AHOLD NON	9,00	9,12
AKZO NOBEL	42,91	44,53
ASML HOLDING	20,38	20,90
HEINEKEN	31,32	31,72
ING GROUP	8,92	9,42
KONINKLIJKE DSM	32,31	33,40
KPN KON	11,81	11,95
KROONVEST	0,02	0,03
PHILIPS KON	15,18	18,84
R.DUTCH SHELL A	20,08	20,66
REED ELSEVIER	7,96	8,12
SBM OFFSHORE	12,68	13,13
TNT	19,36	19,64
UNILEVER CERT	20,38	20,96
WOLTERS KLUWER	14,46	14,89

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Πη/να
Madrid/Μαδρίτη	15,08	15,56
ABERTIS	87,05	89,55
ACCIONA SA	51,30	52,21
ACERINCO	73,12	76,27
SOCIETE GENERALE	45,62	48,27
SODEXO	37,42	38,03
STMICROELECTRONI	5,34	5,57
Suez (fract.)	29,49	29,52
TF1	12,11	12,62
THALES	32,75	33,22
THOMSON (EX:TM)	1,02	1,07
TOTAL	41,57	42,61
VEOLIA ENVIRONN	22,70	23,17

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Πη/να
AGORA/Sugar	609,00	604,00
Bauxite	598,00	594,00
Alumina	1.186,00	1.182,00
Cocoa	2.256,00	2.208,00

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Πη/να
Καφέ/Coffee	1,331	1,340
Κακάο/Cocoa	1,366	1,375
Καπνός/Tobacco	139,10	136,05
Καπνός/Cigarettes	138,65	136,15

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Πη/να
Καπνός/Copper	6.904,00	6.900,00
Καπνός/Lead	2.343,50	2.370,00
Καπνός/Zinc	2.241,50	2.270,00

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Πη/να
Καπνός/Aluminium	2.009,00	2.034,00
Καπνός/Nickel	16.770,00	16.800,00
Καπνός/Tin	15.020,00	14.990,00

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ (SPOT) ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

	ΗΠΑ		ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ		ΙΑΠΩΝΙΑ		ΑΓΓΛΙΑ	
	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση
SPOT			0.6628	0.663	86.68	86.73	0.6038	0.6039
1 μήνας			0.0001	0.0001	-0.01	-0.01	0.0001	0.0001
3 μήνες			0.0003	0.0003	-0.03	-0.03	0.0004	0.0004
6 μήνες			0.0008	0.0009	-0.08	-0.07	0.0008	0.0008
12 μήνες			0.0025	0.0027	-0.32	-0.3	0.002	0.0021
ANA ΔΟΛΑΡΙΟ								
SPOT	1.5083	1.5088			130.74	130.86	0.9106	0.9112
1 μήνας	-0.0002	-0.0002			-0.03	-0.03	0.0001	0.0001
3 μήνες	-0.0007	-0.0007			-0.11	-0.1	0.0001	0.0002
6 μήνες	-0.002	-0.0019			-0.3	-0.27	-0.0001	0.0001
12 μήνες	-0.006	-0.0057			-1.01	-0.94	-0.0006	-0.0003
ANA ΕΥΡΩ								
SPOT	1.153	1.1537	0.7642	0.7649			0.6961	0.6967
1 μήνας	0.0001	0.0001	0.0002	0.0002			0.0002	0.0002
3 μήνες	0.0004	0.0004	0.0006	0.0006			0.0007	0.0007
6 μήνες	0.001	0.0011	0.0016	0.0018			0.0015	0.0016
12 μήνες	0.0039	0.0043	0.0055	0.0059				

Σ' έναν κόσμο
φτιαγμένο για γυναίκες
οι σοκολάτες θα είχαν 0 θερμίδες...

 MARFIN LAIKI BANK

...και θα υπήρχε μία κάρτα μόνο για αυτές.

Η νέα πιστωτική κάρτα Woman's Card από τη Marfin Laiki Bank είναι η ιδανική κάρτα για κάθε γυναίκα αφού είναι αποκλειστικά σχεδιασμένη ώστε να καλύπτει όλες τις ανάγκες της. Προσφέρει μοναδικά προνόμια όπως σχέδιο βαθμών για δωρεάν αγορές, δωρεάν ιατρικές εξετάσεις*, ταξιδιωτική ασφάλεια και ασφάλεια προστασίας αγορών, υπηρεσίες κατ' οίκον εξυπηρέτησης κ.α. Αποκτήστε σήμερα τη Woman's Card και νιώστε πραγματικά ξεχωριστή.

**WOMAN'S
CARD**

ΤΗΛΕΤΡΑΠΕΖΑ 8000 2000, www.laiki.com

*Με τη χορηγία της **LAIKI CYPRIALIFE**